

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

ရာဇ္ဈိယဝိဘင်း

၁. အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၂၁၉။ စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ စက္ခုဒွါရဘာဝေ၊ စက္ခုဒွါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စ၌။ တံ ဒွါရိကေဟိ၊ ထို စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒ၏။ ဣန္ဒြိယာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ၊ အလွန်အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ (“ငါ့ကို သင်တို့က မင်းပြုကြ၊ မင်းမြှောက်ကြ”ဟု မခိုင်းသော်လည်း ခိုင်းသကဲ့သို့ ပြုစေ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ ဟေ၊ ထို စက္ခုဒွါရိကတရားတို့ကို။ ရူပဂ္ဂဟဏေ၊ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စကြောင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒသို့။ အနဝတ္ထေတိ၊ အစဉ်လိုက်စေ၏။ ဟေ၊ ထို စက္ခုဒွါရိက တရားတို့သည်လည်း။ တံ၊ ထို စက္ခု-

စက္ခုဒွါရဘာဝေ။ ။ “စက္ခုမေဝ စက္ခုဒွါရံ” နှင့် အညီ စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဒွါရ မည်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ စက္ခုပသာဒကို ဆိုလိုရင်းမတူဘဲ၊ စက္ခုဒွါရ အမည်ရနိုင် ခြင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ခံယူခြင်းတိုင်အောင် ယူစေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စက္ခု- ဒွါရေကို “စက္ခုဒွါရဘာဝေ”ဟု ဖွင့်သည်။ “စက္ခုဒွါရေ၌ ဘာဝပူဇနာ ဘာဝလောပ ကြံပါ”ဟုလိုသို့ ဝိဘင်္ဂကိုလည်းနိမိတ်အနက်၌သက်ပါ၊ ထို့ကြောင့် “စက္ခုဒွါရဘာဝဟေတု” ဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။ [ရှေ့ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိကား “ဋ္ဌ” ဟု အနက်ပေးကြသည်။]

တံဒွါရိကေဟိ။ ။ တံဒွါရိကေဟိသည် ကာရယတိ၌ ကာရိတိကံ၊ ဓာတ်ကတ္တားတည်း။ ချဲ့ဦးအုံး—ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စ၌ စက္ခုပသာဒ မပါလျှင် မဖြစ်သောကြောင့် သမ္ပယုတ် တရားတို့က စက္ခုပသာဒကို အကြီးအကဲအစိုးရအဖြစ်ကို ပြုကြရသည်။ ဤအလို “တံဒွါရိ- ကေဟိ”သည် ကရဓာတ်၏ ကတ္တားတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ပြုကြရအောင် စက္ခုပသာဒက “ငါ မပါလျှင် သင်တို့ချည်းသက်သက် ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စမဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ငါ့ကို အစိုးရ အဖြစ်ကို ပြုကြ”ဟုမပြောသော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ မိမိ၏အစိုးရအဖြစ်ကို ပြုစေရာရောက် သည်။ ဤအလို “တံဒွါရိကေဟိ” သည် စက္ခုပသာဒ၏ စေခိုင်းမှုကို ခံရသော ကာရိတိ ကံတည်း။

ပရမိဿရဘာဝံ။ ။ ဣန္ဒြိယံ “ပရမိဿရ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းသည် “ဣဒိ ပရမိဿရိယေ”ဟူသော ဓာတ်နက်ကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။ “ပရမိဿရ”ဟူသည် ရူပါရုံကို ယူခြင်း ကိစ္စ၌ မိမိသက်သာလွန်သောတရားမရှိ၊ မိမိသာလျှင် အသာဆုံးဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရမိဿရ”ဟုဆိုသည်။ အချုပ်မှာ—“စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ”ဟူသောအဖွင့်သည် သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်၊ စက္ခုဒွါရ၏သဘောကို ဖွင့်ပြသော သဘာဝတ္ထတည်း။ သဒ္ဒတ္ထကို နောက်၌ ပြလတ္တံ့။ [အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိယသ် “အဓိမောက္ခလက္ခဏေ၊ အဓိမောက္ခလက္ခဏာ၌” စသည်ဖြင့် အာဓာရအနက်ပေးခဲ့၏။ သူနည်းနှင့်သူ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။]

ပသာဒသို့။ အနုဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဣတရေသုပိ၊ “ကျွေးခွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ ကျွေးနှိယံ” ဟူသော ဝါကျမှ တပါးသော “သောတဒ္ဓါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတိန္ဒြိယံ” စသော ဝါကျ တို့၌လည်း။ သေ (သော)၊ ဤအစီအရင်သည်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း။ [“သောတဒ္ဓါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတဒ္ဓါရဏာဝေ တံဒ္ဓါရိကေဟိ အတ္တနော ဣန္ဒြိယာဝံ ပရမိဿရဏာဝံ ကာရယတိတိ အတ္တော၊ တဉ္စိတေ သဒ္ဓဂ္ဂဟဏေ အတ္တာနံ အနုဝတ္တေတိ၊ တေ စ တံ အနုဝတ္တန္တိတိ” စသည်ဖြင့် အနက်ကို ဆောင်ပါ။]

ယေန၊ အကြင် အညာတာဝီ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်တို့မှတ်အနက် ကြောင့်။ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (အညာတာဝီ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့ကို သိပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ထို အညာတာဝီနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ အညာတာဝီနော၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို သိပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သော အညာတာဝီဘာဝေါ၊ ထိုအညာတာဝီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ အညာတာဝီဖြစ်သော သမ္ပယုတ် တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗိတကိစ္စဇာနနံ၊ ပြီးပြီး သောကိစ္စကိုသိသော ဉာဏ်သည်။ (အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။)

ကတ္တမိ ဒွေတိ၊ ကား။ ဒိန္နံ ခေါ်ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနံ။ပေ။ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဣန္ဒြိယသုတ်၊ ဇရာဝဂ်၊ ဓုတိယပဗ္ဗာရာမသုတ်။) ဒွေ (ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ကထိတံနိ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒိန္နံ၊ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ဖြေဆိုနိုင်၏။ပေ။ အရိယာယ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ပညာယစ၊ ပညာ၏၎င်း။ အရိယာယ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝိမုတ္တိယစ၊ ဝိမုတ္တိ၏၎င်း။ (ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရေတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿ၊ ထို ခိဏာသဝ ရဟန်း၏။ အရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယံ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုပညာသည်။ အဿ၊ ထို ခိဏာသဝရဟန်း ၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ၏။ အရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယံ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုဝိမုတ္တိသည်။ အဿ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ တည်း။]

တိဏ္ဍံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနံ ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယဿာတိ၊ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဇရာဝဂ်၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇသုတ်။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇနော၊ မည်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ ပြီ။ပေ။ သတိန္ဒြိယဿ၊

ဝိတင်း]

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၅၂၁

၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ (ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ အညာ ဗျာကတော) တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနိ။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်၊ အညိန္ဒြိယသုတ်)။ တိဏိမာနိ။ ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယသုတ်။) ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တိဏိ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကထိတာနိ။) ပဉ္စမာနိ ပြာဟူဏ။ ပေ။ ကာယိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဇရာဝဂ်၊ ဥဏ္ဏာဘပြာဟူဏသုတ်။) [ပြာဟူဏ၊ ပုန်ဏား။ နာနာဝိသယာနိ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့တည်း။ ပေ။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။] ပဉ္စမာနိ။ ပေ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ၊ သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ သုခိန္ဒြိယဝဂ်၊ သုခိကသုတ်။) ပဉ္စမာနိ။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဗုဒ္ဓတရဝဂ်၊ ဒုတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်။) ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပဉ္စ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကထိတာနိ။)

တတ္ထ၊ ထို သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတို့တွင်။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်၌။ ဒုကာဒိနံ၊ ဒုက အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ နိဿရဏုပါယာဒိ ဘာဝတော၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်သောဣန္ဒြေ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောဣန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုကာဒိဝစနံ၊ ဣန္ဒြေ ၂-ပါး အပေါင်း အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ သဗ္ဗာနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာနိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ အဘိညေယျဓမ္မဒေသနာ၊ အဘိညေယျဓမ္မတို့ကို ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်သည်။ အဘိဓမ္မော၊ အဘိဓမ္မာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိတင်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ၌။ သဗ္ဗာနံ၊ အလုံးစုံ ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်ပြီ။

ဓိဏာသဝဿ၊ ၎်သလျှင်။ ဘာဝဘူတော၊ သဘောတရားဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ဓိဏာသဝဿေဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။

နိဿရဏုပါယာဒိဘာဝတော။ ။ နိဿရဏုပါယာဒိဘာဝတောတိ ဧတ္ထ လောကုတ္တရေသု မဂ္ဂပရိယာပနာနိ နိဿရဏံ၊ (ထွက်မြောက်ကြောင်း) ဣတရာနိ နိဿရဏဖလံ၊ ဝိဝဋ္ဌသန္တိသိတေန နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ နိဿရဏုပါယော၊ ဣတရေသု ကာနိစိ ပဝတ္တိဘူတာနိ၊ ကာနိစိ ပဝတ္တိဥပါယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။—အနုဋ္ဌိကာ။

ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ခိဏာသဝဿ ဘာဝဘူတောတိ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဝိယ (ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်သကဲ့သို့) ခိဏာသဝဿေဝ ဓမ္မဘူတော။—အနု။]

လိင်္ဂေတိ ဂမေတိ ဉာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ*၊ လိင်္ဂမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေန၊ ဤ ဣန္ဒြေဖြင့်။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့သိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုဣန္ဒြေသည်။) လိင်္ဂံ*၊ လိင်္ဂမည်၏။ ကိ*၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်သနည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဣန္ဒြံ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို။ (လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ဣန္ဒြော၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို။ (လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ဣန္ဒြဿ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံ၏။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို။ လိင်္ဂံ*၊ သိစေတတ်သော အကျိုးဖြစ်သောဣန္ဒြေတည်း။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေတည်း။ ဣန္ဒြလိင်္ဂံ*၊ ဣန္ဒြေ။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေ။ ဣန္ဒြလိင်္ဂဿ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သော အကျိုးဖြစ်သောဣန္ဒြေ၏။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကိုသိကြောင်းဖြစ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ၏။ အတ္ထော၊ သဘောသည်။ တံသဘာဝေါ၊ ထို ဣန္ဒြလိင်္ဂ၏သဘောသည်။ ဣန္ဒြလိင်္ဂဌော၊ ဣန္ဒြလိင်္ဂဌမည်၏။ (ဤ၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် “သဒ္ဓတ္ထ” မဟုတ်၊ “သဘာဝတ္ထ” တည်း။) ဝါ၊ တနည်း။ ဣန္ဒြလိင်္ဂမေဝ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သောတရားသည်ပင်။ ဣန္ဒြိယသဒ္ဓဿ၊ ဣန္ဒြိယသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣန္ဒြလိင်္ဂဌော၊ ဣန္ဒြလိင်္ဂသည်ပင် အနက်။

သဇ္ဇိတံ၊ စီမံအပ်ပြီ။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိဉ္စ၊ သိဉ္စမည်၏။ ဣန္ဒြေန၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံသည်။ သိဉ္စ၊ စီမံအပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေတည်း။ ဣန္ဒြသိဉ္စ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံသည် စီမံအပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ။ [သိဉ္စ ၌ သိသဇာတ်၊ ဇာတ်ကျမ်း၌ တိုက်ရိုက် မရှိသော်လည်း “သဇ္ဇန အနက်ဟော” ဟုကြံပါ။] ဇဉ္ဇံ သေဝိတံ၊ မှီဝဲအပ်ပြီ။ ကမ္မသင်္ခါတဿ၊ ရှေးကံဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြဿ၊ ဣန္ဒြေ၏။ ဝါ၊ ကို။

လိင်္ဂံ*။ ။လိင်္ဂဇာတ်သည် “ဂတိအနက်”ကို ဟော၏။ ကာရိတ် ဇောပစ္စည်းဖြင့် “လိင်္ဂေတိ” ဟု ဖြစ်၏။ “ဂမေတိ” ကား ဇာတ်နက်အဖွင့်တည်း။ ဂတိ အနက်ရှိသော ဇာတ်တို့သည် “သိခြင်းအနက်” ကိုလည်း ဟောနိုင်သောကြောင့် “ဉာပေတိ” ဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။ ဤအလို “လိင်္ဂိ” ဇာတ်နောင် ကာရိတ် ဇော ပစ္စည်း ကြေသော ကတ္တားဟော အပစ္စည်းတည်း။ “လိင်္ဂိယတိ ဝါ” ဟူသော ဒုတိယဝိကပ်၌ကား ကရဏသာဓန အပစ္စည်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ရှေးဆရာတို့က “ဟေတုကတ္တု သာဓ်၊ ရလတ်က၊ ကရဏသာဓ်၊ ခုမြဲမှတ်” ဟု ဥပဒေပြုကြသည်။

ဝိဘင်း]

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၅၂၃

လိင်္ဂါနိ၊ သိစေတတ်သော လူနွေတို့တည်း။ တေနစ၊ ထို ရှေးကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ ပြုစီမံအပ်သော လူနွေတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်၌။ ကမ္မဇာနေဝ၊ စက္ခုစသော ကမ္မဇလူနွေတို့ကိုသာ။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ အညာနိ၊ ကမ္မဇလူနွေမှ တပါးသော လူနွေတို့ကို။ န (ယောဇေတဗ္ဗာနိ)၊ ကုန်။ ဒေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ တေစ အတ္ထာ၊ ထို လူနွေလိင်္ဂဋ္ဌ၊ လူနွေသိဋ္ဌဋ္ဌ တို့ကိုလည်း။ ကမ္မဇေ၊ ရှေးကံ၌သာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဣတရေစ၊ လူနွေ- လိင်္ဂဋ္ဌ၊ လူနွေသိဋ္ဌဋ္ဌ မှ တပါးသော အနက် တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၌သာ။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေနာတိ၊ ကား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏၎င်း။ ကမ္မဿစ၊ ရှေးကံ၏၎င်း။ လူနွေတ္တာ၊ လူနွေမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [တေနနေဝေတ္ထမှ တေနကို ဖွင့်သည်။] ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ဇေတေသု လူနွေယေသု၊ ဤလူနွေတို့တွင်။ (ကမ္မသဉ္ဇနိတာနိလူနွေယာနိ ဌ္ဌစပ်။) ဥလ္လိင်္ဂေန္တိ ပကာသေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ) ဖလသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဟံ၊ စက္ခုစသော အကျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း တို့ဖြင့်။ ကာရဏသမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိ အဝဗောဓတော၊ အကြောင်းဖြစ် သောကံ၏ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

သော တံ နိမိတ္တံ အာသေဝတိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဂေါစရကရဏမ္ပိ၊ ကျက်စားရာ အာရုံပြုမှုကိုလည်း။ အာသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာနိစိ ဂေါစရသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို “ကာနိစိ ဂေါစရသေဝနာယ” ဟူသောစကားရပ်၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သောလူနွေတို့၏။ ဂေါစရိကာတဗ္ဗ- ဧတ္ထ၊ အာရုံမဟုတ်သော်လည်း အာရုံကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြုနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (စက္ခု စသည်တို့သည် အာရုံမဟုတ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားက အာရုံကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြုနိုင်ပါသော်လည်း။) အဝိပဿိတဗ္ဗာနိ၊ ဝိပဿနာ မရှုထိုက်ကုန်သော လူနွေတို့၏။ ဗဟုလီ မနုသိကရဏေန၊ မမျှား သော်လည်း များသကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့်။ (ထပ်ကာထပ်ကာနှလုံးသွင်း ခြင်းအားဖြင့်။) အနာသေဝနိယတ္တာ၊ မမှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာနိစိတိ ဝဝနံ၊ ကာနိစိဟူသောစကားကို ဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဟံ၊ မှန်။ တေသု၊ လို အချို့လူနွေတို့၌။ မစ္စဝေက္ခဏမတ္ထမေဝ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းမျှ သည်သာ။ (ဆင်ခြင်ရုံမျှသည်သာ။) ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ (ဝေဖြင့် “ဗဟုလီမနုသိကရဏ မဖြစ်နိုင်” ဟု ကန့်။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဘာဝနာ၊ ကိုယ်ဝေခွံသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းကို။ ဝါ၊ ပွားများစေခြင်းကို။ အသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ၊ ကိုယ်တော်

သန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပျိုးများစေထိုက်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ကာနိစိ ဘာဝနာ သေဝနာယာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သတ္တိသည်။ အာဓိပစ္စုံ၊ အာဓိပစ္စတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ အသတိ၊ မရှိပါဘဲ။ [ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတပ်ကြောင်းကို ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအခန်း၌ကြည့်ပါ။] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယဝသေန၊ ကံစသောအကြောင်း၏ အစွဲမီးကြောင့်။ [ယထာသကံ ကမ္မာဒိပစ္စယဝသေန။—အနု။] ပဝတ္ထမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (လိင်္ဂါဒိဟိ ဌာဝပ်။) တံသဟိတသန္တာနေ၊ ထို ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်တကွဖြစ်သော သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ပုရိသိန္ဒြေနှင့်တကွ ဖြစ်သောသန္တာန်၌။ အညာကာရေန၊ မိန်းမဆိုင်ရာ အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယောက်ျားဆိုင်ရာ အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ လိင်္ဂါဒိဟိ၊ လိင်္ဂ အစရှိသည်တို့သည်။ (အာဒိဖြင့် “နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊ အာကပ္ပ” တို့ကိုယူ။) အနုဝတ္ထနိယဘာဝေါ၊ အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။) အာဓိပစ္စုံ၊ အကြီးအကဲတို့၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အစိုးရတို့၏အဖြစ်တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤ အာဓိပစ္စုအနက်၌။ ဣန္ဒြိယံ ပရမိဿရိယံ ကရောန္တိစေဝ၊ ဟူသော စနတ္ထကြောင့်ပင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယတို့ မည်၏။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခုန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၌။ ဒဿိတေန၊ ပြအပ်ပြီးသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အညေသဉ္စ၊ အခြားသော သဒ္ဓါန္ဒြေ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း။ တဒနုဝတ္တိသု၊ ထိုဣန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်ရသော ပစ္စယပုန်တရားတို့၌။ အာဓိပစ္စုံ၊ အကြီးအကဲတို့၏အဖြစ်ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (သဒ္ဓါန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့သည် သဒ္ဓါန္ဒြေအလိုကျ သဒ္ဓါဓမ္မောက္ခလက္ခဏာ၌ တက်တက်ကြွကြွ ဖြစ်ကြရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။)

ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌံ။ (ဝုတ္တာနေဝ ဌာဝပ်။) အမောဟောဝေ၊ အမောဟသာတည်း။ ဝိသ္မံ၊ အသီးအသီး။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အမောဟဿ၊ အမောဟ၏။ ပညိန္ဒြိယပဒေ၊ ပုဒ်၌။ ဝိဘာဝိတာနိ၊ ထင်စွာပြအပ်ပြီးကုန်သော။ လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့ကို။ တေသဉ္စ၊ ထို ပညိန္ဒြိယ အစရှိသည်တို့၏ အတူကလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အမောဟပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌ ပညိန္ဒြိယပုဒ် ပါ၏။ ထိုပုဒ်၌ လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကို ပြခဲ့၏။ ထိုလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကိုပင် ပညိန္ဒြေ၊ အနညာ-

ဝိတုင်း]

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၁၁၁

တညဿာမိတိန္ဒြေ အစရှိသော ၄-ပါးတို့၏လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ဟူ၍ သိထိုက်သည်—ဟူလို။] သေသာနိ၊ ပညိန္ဒြေယစသော ၄-ပါးမှကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ ဤ။ လက္ခဏာဒီနိ၊ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။

စ၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌသာလိနိဉ်။ သုခိန္ဒြေယ ဒုက္ခိန္ဒြေယာနံ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေတို့၏။ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ န ဝုတ္တာနိ နန၊ မဆိုအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (တတ္ထ သုခိန္ဒြေယ ဒုက္ခိန္ဒြေယာနံ လက္ခဏာဒီနိ။) ကိဉ္စာပိ န ဝုတ္တာနိ၊ အကယ်၍ကား မဆိုအပ်ပါပေကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ သောမနဿ ဒေါမနဿိန္ဒြေယာနံ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့၏အတွက်။ ဝုတ္တလက္ခဏာဒီဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညေယျတော၊ သိထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေသမ္ပ၊ ဤ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေတို့၏လည်း။ (လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။) ဝုတ္တာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။

ကတံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သုခိန္ဒြေယံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဗောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝန-လက္ခဏံ၊ ဣဋ္ဌဗောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂ-ရသံ၊ ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော သာယာတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ကာယိန္ဒြေယပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေယံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဗောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ရှိ၏။ အနိဋ္ဌာကာရ-သမ္ဘောဂရသံ၊ ကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ကာယိန္ဒြေယပဒဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဋ္ဌာကာရ၊ အနိဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသံဟူသော ပါဌ၌။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာကာရေနမေဝ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌအခြင်းအရာ၊ အနိဋ္ဌအခြင်းအရာ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ သမ္ဘောဂရသတာ၊ သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ထိုက်၏။ ဝိပရိတေပိ၊ ဖောက်ပြန်သော

ဧတ္ထ စ။ ။ ယာ သုခ ဒုက္ခိန္ဒြေယာနံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာကာရ သမ္ဘောဂရသတာ ဝုတ္တာ၊ သာ အာရမ္မဏသတာဝေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န ကေစ္စ သောမနဿိန္ဒြေယာဒီနံ ဝိယ ပရိ-ကပ္ပဝသေနာတိ ဒဿေန္တော “ဧတ္ထ စ”တိ အာဒိမာဟ။—အနု။ သောမနဿသည် သဘာဝဣဋ္ဌသာမက ပရိကပ္ပဣဋ္ဌကိုလည်း သုံးဆောင် ခံစား၏။ သုခိန္ဒြေကား ပရိကပ္ပဣဋ္ဌကို ပသုံးဆောင် မခံစားနိုင်။ ။ ဘာကြောင့်နည်း...ဝိပါက်တရားဖြစ်ရကား ကံပေးသည့်အတိုင်းသာ ခံစားနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ဒုက္ခိန္ဒြေလည်း နည်းတူ။

လူဠာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌လည်း။ (ပရိကပ္ပ လူဠာရုံ၊ ပရိကပ္ပ အနိဋ္ဌာရုံ၌လည်း။) လူဠာကာရေန၊ လူဠ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ အနိဋ္ဌာကာရေန စ၊ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ သမ္ဘောဂရသတ၊ ကို။ န ဝေဒိတဗ္ဗ၊ မသိထိုက်။ လူတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယဘုံကို ရခြင်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်၏။ သာဓာရဏံ၊ အများနှင့် ဆက်ဆံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဓာနဉ္စ၊ ပဓာနလည်းဖြစ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ လူတိ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မံ ပရိညာယာတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံဝစနံ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အဋ္ဌကသာယံ၊ ဌ။ လူတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ လူတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဒေသနက္ကမော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဟောတော်မူခြင်းဟူသော အစဉ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သော၊ ထို ဆိုအပ်သောအစဉ်သည်။ လူနိဿယမကဒေသနာယ၊ လူနိဿယမကဒေသနာတော်နှင့်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် လူနိဿယမကဒေသနာတော်နှင့် ညီညွတ်ပါသော်လည်း။ ဣဓ လူနိဿဝိဘင်္ဂေ၊ ဤ- လူနိဿဝိဘင်း၌။ မနိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ မနိန္ဒြေ၏ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ပရိမပစ္ဆိမာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိဗုဒ္ဓံ၊ အဇ္ဈတ္တိကလူန္ဒြေ၊ ဗာဟိရလူန္ဒြေတို့ကို။ အနုပါလကတ္တေန၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကလူန္ဒြေ၊ ဗာဟိရလူန္ဒြေတို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ လူသိ၊ သိ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဋီကာဆရာ၏ လက်ထက်တုန်းက မနိန္ဒြေ၏ အခြားမဲ့၌ ဇီဝိတိန္ဒြေကို တွေ့ရဟန်တူ၏။ ယခုပါဠိတော်၌ကား လူတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဇီဝိတိန္ဒြေကို တွေ့ရသည်။]

ယဉ္ဇ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော အကြင် ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ [သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခံ သင်္ခါရဒုက္ခဘာဝေန။ ယထာရဟံ ဝါ ဒုက္ခဒုက္ခာဒိဘာဝေန။-အနု။] စ၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုဝိခတ္တဘာဝါနုပါလကဿ၊ ၂-ပါး အပြားရှိသော လူတ္ထိအတ္တဘော ပုရိသအတ္တဘောကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သော။ [အနုဋီကာ၌ကား “ရုပ်နာမ်အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိသော အတ္တဘောကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သော”ဟု ဖွင့်၏။ ကောင်းမည်မထင်။] ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ဤဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္ထိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ လူတိ (လူမဿ အတ္ထဿ)၊ ကို။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။ (“တတော သုခိန္ဒြိယာဒိနိ ဒေသိတာနိ”ဟု

အဋ္ဌကထာ ဌာနံ။) စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုသို့ဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်နေသမျှ ဝေဒနာတို့၏ မဆုတ်နစ်ခြင်းကို သိစေခြင်းဖြင့်။ (ဉာပေတိ ဌာနံ။) စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဒုက္ခာနုဗန္ဓတာယ၊ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ပရိညေယျတံ၊ ပရိညေယျ၏အဖြစ်ကို။ (ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သည့် အတွက် ပရိညေယျ၏အဖြစ်ကို။) ဉာပေတိ၊ သိစေ၏။ တတော အနန္တရံ ဘာဝေ တဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ၊ ဘာဝနာဖြစ်သော အထက်မဂ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ ဘာဝနာ- မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ အညိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒဿနာနန္တရာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ အညိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

ပုရေဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေ၊ ပုရေဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ် သည်။ သတိပ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗမေဝ၊ ပြီးစေထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စ ကို။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဿ၊ ထို ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏အဖြစ်၏။ အနညာသာဓာရဏတ္တာ၊ အခြားသော ဣန္ဒြေမဟုတ် သော တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယကထာယ၊ ဣန္ဒြိယဒေသနာတော်၏။ ပဝတ္တတ္တာစံ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ပုပ္ဖဂံမဘာဝေန၊ ရွှေသွားခေါင်းဆောင်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မနိန္ဒြိယဿ၊ မနိန္ဒြေ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ မနိန္ဒြေမှတစ်ပါး အခြားသောဣန္ဒြေထိုက်သော တရား တို့၏။ (ပုပ္ဖဂံမဘာဝေန ဝသဝတ္တာပနံ) န (ဟောတိ)။

ဟိ၊ မှန်။ တံသမ္ပယုတ္တာနိပိ၊ ထို မနိန္ဒြေနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန် သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သာဓေတဗ္ဗဘူတာနေဝ၊ မနိန္ဒြေသည် ပြီးစေ ထိုက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတ္တာ)။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဣန္ဒြိယကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စေတသိကတ္တာ၊ စိတ်၌

တဿ၊ ပေ။ ပဝတ္တတ္တာ။ ။တဿာတိ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝဿ၊ အနညာသာဓာ- ရဏတ္တာတိ အညေဟိ အနိန္ဒြိယေဟိ အသာဓာရဏတ္တာ။ ဧဝံ သာမတ္ထိယတော ကိစ္စ- ဝိသေသံ ဝဝတ္တပေတွာ ပကရဏတောပိ (အရာဌာနအားဖြင့်လည်း) တံ (ထို ကိစ္စ အထူးကို) ဒသေတိ။ ဣန္ဒြိယကထာယ စ ပဝတ္တတ္တာတိ။ — အနု။

မိ၍ဖြစ်ရသော စေတသိက်သို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထိုက်၏။
 [ကသွာတည့်၍လည်း ဉာဏဝါကျ တနည်းပေးပါ။] စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္တ၊ အလုံး
 စုံသော ထိုထိုကိစ္စကို ညွှန်ပြရာ၌။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗန္တိ၊
 ဟူသော။ အယံ၊ ဤစကားရပ်သည်။ အဓိကာရော၊ အထက်အထက်၌ ပြုထိုက်
 သော စကားသည်။ ဝါ၊ အဓိကာရစကားသည်။ (ဟုတွာ)။ အနုဝတ္ထတိ၊ အစဉ်
 လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။

အနုပ္ပါဒနေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့က နိမိတ္တစသည်ကို မဖြစ်စေခြင်းသည်
 ၎င်း။ အနုပတ္တမ္ဘေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့က နိမိတ္တစသည်ကို မထောက်ပံ့
 ခြင်းသည်၎င်း။ (သတိ၊ ရှိလသော်။ ဝါ၊ ရှိပါလျက်။) တပုစ္စယာနံ၊ ထို ဣတ္ထိ
 နိမိတ္တ၊ ပုရိသနိမိတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကံ အစရှိသည်တို့၏။
 ဝါ၊ တို့က။ တပုဝတ္တနေ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တ အစရှိသော အခြင်းအရာရပ်ကို ဖြစ်စေ
 ခြင်း၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အနုဝိဇာနံ၊ လျော်စွာ စီမံ
 ခြင်းတည်း။

သဗ္ဗတ္တ စ။ ပေ။ ဒဠဗ္ဗော။ ။ သဗ္ဗတ္တာတိ ဝသဝတ္တာပနံ သဟဇာတဓမ္မာနုပါလနန္တိ
 ဝေ ယာဝ အမတာဘိမုခတာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနန္တိ ဝတံကိစ္စနိဒ္ဒေသေ။—
 အနု။ အဋ္ဌကထာ၌ “မနိန္ဒြိယဿ ပန သဟဇာတဓမ္မာနံ အတ္တနော ဝသဝတ္တာပနံ၊
 ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ သဟဇာတဓမ္မာနုပါလနံ။ ။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယဿ သဗ္ဗကိစ္စေသု
 ဥဿုက္ကပဟာနုဉ္ဇေဝ အမတာဘိမုခတာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနံ” ဟု ရှိ၏။ ထိုကိစ္စ
 အားလုံးကို “သဗ္ဗတ္တ” ဟု ဆိုသည်။ စက္ခုန္ဒြေ၏ကိစ္စကို ပြရာ၌ “ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန
 သာဓေတဗ္ဗ” ဟု စကားတရပ်ရှိ၏။ “ထိုစကားရပ်သည် နောက်ဣန္ဒြေတို့၌လည်း အဓိ-
 ကာရနည်းအားဖြင့် လိုက်လာသည်” ဟူလို။

အနုပ္ပါဒနေ အနုပတ္တမ္ဘေ ။ ။ ပစ္စည်းတရားမည်သည် ပစ္စယပ္ပန် တရားကို
 ဖြစ်စေနိုင်သော ဥပ္ပါဒန (ဇနက) သတ္တိသော်လည်း ရှိရ၏။ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့
 တတ်သော ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိသော်လည်း ရှိရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့မှာ ဣတ္ထိနိမိတ္တ
 စသည်ကို ဖြစ်စေနိုင်၊ ထောက်ပံ့နိုင်သော ထိုသတ္တိ ၂-မျိုးလုံး မရှိပါဘဲလျက် (ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း မတပ်ပါဘဲလျက်) အဘယ်သို့လျှင် ဣတ္ထိနိမိတ္တ စသည်တို့ကို စီမံနိုင်ပါသနည်းဟု
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အနုပ္ပါဒနေ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား—ဣတ္ထိလိင်္ဂ နိမိတ္တစသည်တို့သည် ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်
 မဟုတ်ဘဲ ကံ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြရသော်လည်း ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ရှိရာ
 သန္တာန်ဝယ် ကံ စသည်တို့က မိန်းမ၏ သေးငယ်သော လက်ခြေသဏ္ဌာန်၊ မိန်းမ၏
 အင်္ဂါဇာတ်၊ မိန်းမ၏ အမူအရာကိုသာ ဖြစ်စေကြရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်အောင် စီမံဘို့ရန် ဣတ္ထိ
 ဘာဝရုပ်က ကံ စသည်ကို အမိန့်ပေးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တပုစ္စယာနံ
 တပုဝတ္တနေ နိမိတ္တဘာဝေါ အနုဝိဇာနံ” ဟု ဆိုသည်။ ပုရိသိန္ဒြေက စီမံရာ၌လည်း
 နည်းတူ။

ဆာဒေတွာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်း၍။ ဖရိတွာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ အပေါ်၌ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ သဟဇာတေ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့ကို။ [သမ္ပယုတ်တရားသာမက စိတ္တဇရုပ်တွေကိုပါ လွှမ်းမိုးနိုင်သောကြောင့် “သဟဇာတေ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိ ဟူသောဝေဒနာသည်သာ။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဇာတာ စ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့သည်လည်း။ တဗ္ဗသေန၊ ထိုဝေဒနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ သုခဒုက္ခဘာဝပ္ပတ္တာဝိယ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာဘကံ၊ သြဋ္ဌာရိကာကာရာနုပါပနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

• အသန္တဿ၊ မငြိမ်သက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပဏီတဿပိ၊ မမွန်မြတ် သည်လည်းဖြစ်သော။ အကုသလတဗ္ဗပါကာဒိသမ္ပယုတ္တဿ၊ အကုသိုလ်၊ ထို အကုသိုလ်၏အကျိုး အစရှိသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက်။ မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာနဇာတိယံ၊ တူသောဇာတ်၌။ သုခ-

ဆာဒေတွာ ဖရိတွာ။ ။သုခ (သောမနဿ) ဒုက္ခ (ဒေါမနဿ) ဝေဒနာ တို့သည် သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ရှိသော် သုခသည်တို့က သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ (လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့) ဖြစ်၏။ ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့အပေါ်၌ မိမိ၏ သုခ သဘောကို ဖြန့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သုခ၏ ခံစားပုံ အခြင်းအရာသည် သြဋ္ဌာရိက (ပေါ်လွင်ထင်ရှား) ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ရာ၌လည်း ထို့အတူ ပေါ်လွင်၏။ သောမနဿ ဒေါမနဿဖြစ်ရာ၌လည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်ပင်။ ထိုသို့ သုခသည်တို့က သမ္ပယုတ် တရားများအပေါ် လွှမ်းမိုးထားသောကြောင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့လည်း သုခသဘောသို့ လိုက်ကြရသည်။ မိမိ၌ သုခ ဒုက္ခဖြစ်ပုံကို သတိထား၍ကြည့်လျှင် ဤအဓိပ္ပါယ်အတိုင်း ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

အသန္တဿ ။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ကိစ္စကို ပြရာ၌ “သန္တ ပဏီတ- မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ” ဟု ဆို၏။ “ဥပေက္ခာ ပန သန္တတ္တာ” ဝသည်ဖြင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၏ သန္တဖြစ်ကြောင်း၊ သန္တဖြစ်လျှင် ဟိတသည်းပြင်ကြောင်းကို ထိုထိုနေရာ၌ ပြထား၏။ အကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုးခံပါကံသည် သန္တ ဟိတ မဟုတ်ရကား “သို့ အကုသိုလ်၊ အကုသလဝိပါကံတို့နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက် အဘယ်သို့ သန္တ ပဏီတ အခြင်းအရာအားဖြင့် ယောဇနာရမည်နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် အသန္တဿ ဝသည်မိန့်၊ အခြင်းအရာသည် “သန္တ၊ ပဏီတ၊ မဇ္ဈတ္တ” ဟု ၃-မျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်၊ ထို၏အကျိုးနှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက် မဇ္ဈတ္တာကာရာနု ပါပန အနက်ကိုသာ ယှဉ်ဝေပါ—ဟူလို။

ဒုက္ခေဟိ၊ သုခ ဒုက္ခတို့ထက်။ သန္တ ပဏိတာကာရာနုပါပနဉ္စ၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာ၊ မုနိမြတ်သော အခြင်းအရာသို့ အစဉ် ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။ (ယောဇောဗ္ဗေ)။

ပသန္တ ပဂ္ဂဟိတ ဥပဋ္ဌိတ သမာဟိတ ဒဿနာကာရာနုပါပနံ၊ ကြည်လင် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ ချီးမြှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ သိမြင်ခြင်း ဟူသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ယထာဏ္ဏမံ၊ အတိုင်း။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏။ (ကိစ္စံ)။ [အဋ္ဌကထာဝယ် “ပသန္တာ- ကာရာဒိ” ၌ အာဒိဖြင့် ဝိရိယိန္ဒြေ၏ ပဂ္ဂဟိတာကာရ၊ သတိန္ဒြေ၏ ဥပဋ္ဌိတာ- ကာရ၊ သမာဓိန္ဒြေ၏ သမာဟိတာကာရ၊ ပညိန္ဒြေ၏ ဒဿနာကာရတို့ကိုယူပါ” ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ပသန္တ ပဂ္ဂဟိတ” စသည်ကို မိန့်သည်။]

အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇနာနိ၊ ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇဉ် တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ [ကာမရာဂ ဗျာပါဒါဒိ၌ အာဒိ သဒ္ဓါကို ဆိုသည်။ ထို အာဒိဖြင့် ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို ယူပါ။ အရဟတ္တမဂ် တည်းဟူသော အညိန္ဒြေသည် ဥဒ္ဓဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်သည်။] စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဿေဝ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယဿ၊ အညိန္ဒြေ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ ဒဿိတံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်ပြီ။ တေနေဝ၊ ထို မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အညိန္ဒြေ၏ ကိစ္စကို ပြခြင်းဖြင့်ပင်။ ဖလသမ္ပယုတ္တဿ၊ ဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သော အညိန္ဒြေ၏။ တံတံ သံယောဇနာနံယေဝ၊ ထိုထိုမဂ်သည် ပယ်အပ် ပြီးသော သံယောဇဉ်တို့၏ပင်။ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာနကိစ္စတာ၊ တဖန် ငြိမ်းစေခြင်း အားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သမာနဘေတိယံ ဝါ။ ။ဤနည်း၌ သန္တ ပဏိတ ဖြစ်-မဖြစ်ကို ဇာတ်တူ စိတ် ချင်းသာ နှိုင်းယှဉ်ထိုက်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ် သုခ၊ ဒုက္ခတို့ထက် အကုသိုလ် ဥပေက္ခာသည် သန္တ ပဏိတ ဖြစ်၏။ ထို အကုသိုလ်ဥပေက္ခာက မိမိ၏ သမ္ပယုတ်တရား တို့ကို မိမိကဲ့သို့ သန္တ ပဏိတ၊ မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ရောက်စေသည်-ဟူလို။ အကုသလ ဝိဂါ ဝိဉ္စရိသော ဥပေက္ခာက သန္တ ပဏိတအဖြစ်သို့ ရောက်စေပုံ၌လည်း နည်းတူ။

ပသန္တံ ပပ။ သဒ္ဓါဒီနံ။ ။သဒ္ဓါန္တေသည် မိမိက ကြည်လင်ခြင်း အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ထို အခြင်းအရာကို ယှဉ်ဘက် သမ္ပယုတ်တရားသို့ ရောက်စေ၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် သဒ္ဓါန္တေက သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိသဘောသို့ လိုက်စေခြင်းပင် တည်း။ ဝိရိယိန္ဒြေ၏ ပဂ္ဂဟိတာကာရ၊ သတိန္ဒြေ၏ ဥပဋ္ဌိတာကာရ၊ သမာဓိန္ဒြေ၏ သမာဟိတာကာရ၊ ပညိန္ဒြေ၏ ဒဿနာကာရသို့ ရောက်စေပုံကိုလည်း သိပါ။

သဗ္ဗကတကိစ္စံ၊ အလုံးစုံအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စရှိသော။ အညာတာဝိ-
 န္တိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေသည်။ အညဿ၊ အမတာဘိမုခမှတစ်ပါး အခြားသော။
 ကာတဗ္ဗဿ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အမတာဘိမုခ-
 မေဝ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရွှေ့ရှည်သည်သာလျှင်၎င်း။ တဗ္ဗာဝပစ္စယောစ၊ သမ္ပယုတ်
 တရားတို့၏ ထို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရွှေ့ရှည်၏အဖြစ်၏ အကြောင်းသည်၎င်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရောနိဝိယ၊ အခြား ဣန္ဒြေတို့ကို။ ကိစ္စန္တရပသုတဉ္စ၊ ကိစ္စ
 တပါး၌ အားထုတ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
 အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၂၂၀။ ဧဝံသန္ဓေပီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္ထော၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို
 သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယ-
 ပဒါဒိဟိ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယပုဒ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ သိမ်းယူထိုက်
 ကုန်သော။ ကုသလာကုသလ ဝီရိယာဒိနိ၊ ကုသိုလ်ဝီရိယ၊ အကုသိုလ်ဝီရိယ
 အစရှိသည် တို့ကို၎င်း။ စက္ခုန္ဒြိယပဒါဒိဟိ၊ စက္ခုန္ဒြိယပုဒ် အစရှိသည် တို့ဖြင့်။
 သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ကာလပုဂ္ဂလ ပစ္စယာဒိဘေဒေန၊ ကာလ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နာနိ၊ ကွဲပြားကုန်သော။
 စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ သင်္ဂဟန္တိ၊ သိမ်းယူနိုင်ကုန်၏။ ဣစ္ဆေဝ၊
 ဤအကြောင်းကြောင့်သာ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတို့မည်၏။ ယဿာ
 ဘူမိယာ၊ အကြင်ဘုံအတွက်။ ယာနိ၊ အကြင်ဣန္ဒြေတို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။
 (တဿာ ဘူမိယာ၊ ထို ဘုံအတွက်။) တေသံ၊ ထို မရှိသောဣန္ဒြေတို့ကို။ သင်္ဂါဟ-
 ကတ္တာ၊ သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န (သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ)၊ သဗ္ဗ-
 သင်္ဂါဟက မဟုတ်ကုန်။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထို “ဧဝံသန္ဓေပီ” အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿတိ
 ဌာပနံ။) အဝိသေသိတတ္တာ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကသဒ္ဓါက အထူးမပြုအပ်သောသာမည
 သဒ္ဓါ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ဝီရိယိန္ဒြိယစသော ပုဒ်အားဖြင့် “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက”
 ဟု၎င်း၊ ဘုံအားဖြင့် “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက” ဟု၎င်း အထူးမပြုအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။] သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သဗ္ဗဘူမိကတ္ထ ဂဟဏပ္ပ-
 သင်္ဂေ၊ အလုံးစုံသောဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ယူခြင်း၌ လျဉ်းပါး
 ဘွယ်သည်။ (သတိ)။ တံနိဝတ္တနေန၊ ထို သဗ္ဗဘူမိကတ္ထ ဂဟဏကိုတားမြစ်ခြင်း
 အားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ထိုထိုဘုံ၌ လင်ရှား
 မရှိသော ဣန္ဒြေကို။ သင်္ဂါဟကတ္ထဒိပကံ၊ သိမ်းယူတတ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြသော
 သဒ္ဓါသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿတိ၊ ၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၂၂၃။ ဣဓ အနာတဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ (ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောအပ်ဆဲဖြစ်သော။) ကေန္တာနာရမ္မဏတ္ထေ၊ ကေနံအနာရမ္မဏ၏အဖြစ်၌။ (ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။) န ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ရူပမိဿကတ္တာ အနာရမ္မဏေသု ရူပဓမ္မေသု သင်္ဂဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ မိဿကတ္တာဝေ၊ ရုပ်နာမ်ရောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ အနာရမ္မဏေသု၊ အနာရမ္မဏတရားတို့၌။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဇေတံ၊ ဤ စောဒက၏စကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ [မိဿကဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြိယကို အနာရမ္မဏ တရားတို့၌ မသွင်းယူအပ်ခဲ့သည်မှာ မှန်ပါပေ၏။ ထို့ကြောင့် “အဋ္ဌိန္ဒြိယာ”ဟု မဟောဘဲ “သတ္တိန္ဒြိယာ”ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည်လည်း မှန်ပါပေ၏။] ပန၊ ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော်လည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယကေဒေသဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်သော ရုပ်ဇီဝိတ၏။ အနာရမ္မဏေသု၊ အနာရမ္မဏဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေသု၊ ရုပ်တရားတို့၌။ သင်္ဂဟိတတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇေတံ၊ ဤ “ရူပမိဿကတ္တာ အနာရမ္မဏေသု ရူပဓမ္မေသု သင်္ဂဟိတံ”ဟူသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အရူပကောဋ္ဌာသေန၊ နာမ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိယာပက္ခေ၊ သိယာ အဘို့၌။ [“နဝိန္ဒြိယာ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏာ”စသောအဘို့၌။] သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပေါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အရူပကောဋ္ဌာသေန၊ နာမ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏအစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ရူပကောဋ္ဌာသေန၊ ရုပ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်လည်း။ န ဝုတ္တဗ္ဗတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မိဿကဿ၊ ရုပ် နာမ်ရောသော။ သမုဒါယဿေဝ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏ပင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သိယာပက္ခေ၊ ၌။ သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ကေဒေသဝသေန၊ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော နာမ်ဇီဝိတ၏အစွမ်းဖြင့်။ (သိယာပက္ခေ) န (သင်္ဂဟိတံ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံမရှိသော ရုပ်တရားသည်။ (ဤနေရာ၌ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယသည်)။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိတာဝေန၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော် မမူထိုက်သော တရားသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်သည်ကား။ န မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”ဟု မေး၍ “ဣတိ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”ဟုလည်း ဖြေပါ။]

ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်သည်၎င်း။ အနာရမ္မဏာ၊ အနာရမ္မဏ
 တို့သည်။ သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ အာဒိဝစနဉ္စ၊ အစရှိသော စကားသည်
 လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-
 မာနာရမ္မဏာနာရမ္မဏေသု၊ ထင်ရှားမရှိသော အာရမ္မဏ အနာရမ္မဏ တရား
 တို့တွင်။ အနာရမ္မဏတ္တာ၊ အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ သာရမ္မဏ
 ဟု ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သာရမ္မဏဿေဝ၊
 နဂိုက အာရုံရှိပါလျက်ပင်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို။ န (ဒဿေတိ)၊ မဟုတ်။ ဝါ၊
 တနည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သောတရား၏။
 သာရမ္မဏတံ၊ သာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကို။ (န ဒဿေတိ။) ဟိ၊ မှန်။ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊
 န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓါသည်။ သာရမ္မဏေ၊ သာရမ္မဏတရား၌။ နိရုဇ္ဈေ၊ တက်ရောက်
 ထင်ရှားသည်။ န၊ မဟုတ်။ (န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာရမ္မဏေ၊ ၌။ နိရုဇ္ဈေ၊
 သည်။) ယဒိပိ သိယာ၊ အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သေ။) တိဿောစ
 ဝေဒနာ၊ ပေ။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။
 န ဝုဇ္ဇေယျ၊ ဟောတော်မမူအပ်ရာ။

ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိ သမ္ပန္နော၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သော။
 န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓါသည်။ သာရမ္မဏေသေဝ၊ သာရမ္မဏတရားတို့
 ၌သာ။ အထာပိ ဝတ္တတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သေ။)
 ဒွါယတနာ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အဝတ္တာ၊
 ဟောတော်မမူဘဲ။ မနာယတနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပေ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏန္တိ-
 ပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဓမ္မာယတနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပေ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏန္တိပိ၊
 ဟူ၍၎င်း။ သိယာ အနာရမ္မဏန္တိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည်။
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊ ကသွား၊ ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊
 ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆက
 နည်း၌။ သာဝသေသာ၊ သာဝသေသဖြစ်သော။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။
 န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သိယာ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

☞ စ၊ ဆက်။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာ သိယာ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ ဧတ္ထ၊ အစရှိသောပါဌ်၌။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏။ (သာမည)။ အရူပဿ၊ နာမ် ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏။
 အာကိဉ္စညာယတနကာလေ၊ အာကိဉ္စညာယတနချာန်ဖြစ်ရာအခါ၌။ (န ဝတ္တဗ္ဗ-
 တာ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ ၏။) ရူပဿစ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယလည်း။ အနာရမ္မဏတ္တာ၊ အနာရမ္မဏ၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပရိစ္ဆသမုပ္ပါဒေဒါနိကဿ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ

ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၂၂၅။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ (ဓမ္မာသောကမင်း၏ အာလုပ်။) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကိံ ဝါဒိ၊ အဘယ်ကို ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေ့ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မောဂ္ဂလိပ္ပတ္တတိဿ-
 တ္ထေရေန၊ သည်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-
 သာဝကော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ ခွဲခြား
 ဝေဘန်၍ ဟောပြောလေ့ ရှိကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ဉာယတိ၊ သိအပ် သိနိုင်၏။)
 [ဝုတ္တတ္တာက ဉာယတိဟံတံဖြစ်သောကြောင့် “ဉာယတိ” ဟု ထည့်၍ စပ်ရသည်။
 အနုဂ္ဂိကာကြည့်ပါ။] ဟိ၊ ချဲ့။ တေ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့သည်။ ဝေနယိ-
 ကာဒိဘာဝံ၊ ဝေနယိက အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍။
 ဝဒန္တိ၊ ပြောဟောကြကုန်၏။ [ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားက မေးသော
 အခါ ဝေနယိက စသည်ကို ဗုဒ္ဓကုလိယတော်တို့ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူ
 သောကြောင့် သာဝကတို့လည်း ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောကြသည်-ဟူလို။] စိဝရာ-
 ဒိနံ၊ သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့၏။ (အာဒိဖြင့် သက္ကပဉ္စသုတ်လာ သောမနဿအစရှိ
 သည်ကို ယူပါ။) သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဘာဝံ ဝါ၊ မှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊
 မမှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သဿတုစ္ဆေဒဝါဒေဝါ၊ သဿတဝါဒ၊
 ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့ကို၎င်း။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝဒန္တိ။ (ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ။) သဿတော
 အတ္တာ စ လောကော စာတိ အာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဌပနီယာနံ၊ မဖြတ်
 ထားထိုက်ကုန်သော ပြဿနာတို့ကို။ ဌပနတော၊ မဖြတ် ထားခြင်းကြောင့်
 ၎င်း။ ရာဂါဒိက္ခယဿ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော။ သဿတ-
 ဿ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ရာဂါဒိကာယဒုစ္စရိတာဒိ-
 ဥစ္ဆေဒဿ၊ ရာဂ အစရှိသည်၊ ကာယဒုစ္စရိက် အစရှိသည်ကို ဖြတ်ခြင်းကို၎င်း။
 ဝစနတောစ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။ ကေသဗျာကရဏီယာဒယော၊ ကေနံ ဖြေဆိုထိုက်သော
 ပြဿနာ အစရှိကုန်သော။ (အာဒိဖြင့် ဌပနီယဗျာကရဏီယ၊ ပဋိပုစ္ဆာ-
 ဗျာကရဏီယတို့ကိုယူ။) တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာတို့ကို။
 အပနေတာ၊ ပယ်၍။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယမေဝ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဖြေဆိုထိုက်
 သော ပြဿနာကိုသာ။ န ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကြသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝက

တို့၏။ မဏ္ဍလံ သမူဟော၊ အပေါင်းတည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍
ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝကတို့၏အပေါင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊
ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်
သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ မည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

အာစရိယေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ ဝုတ္တအဝိပရိတတ္ထဒီပနေန၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော မဖောက်မပြန် မှန်သောအနက်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တေ၊ ထိုရှေးဆရာ
တို့ကို။ အနုဗ္ဗာစိက္ခန္ဓေန၊ မစွပ်စွဲသည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ
သည်။ ပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉာဘိသင်္ခါရတို့
အား။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ
အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။
ကထာဝတ္ထုမိ၊ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်၌။ ပဋိက္ခိတ္တေ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီးကုန်သော။
ပုဂ္ဂလဝါဒါဒိကေ၊ ပုဂ္ဂလဝါဒ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်၎င်း။ သက-
သမယံ၊ မိမိ၏ အယူကို။ ဝေါက္ကမတိနာမ၊ ရှောင်လွှဲသည်မည်၏။ တထာ၊ ထို
အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ သကသမယကို မရှောင်လွှဲသည်။
(ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏ အယူကို။ ဒေါသာရောပနဗျာပါရ-
ဝိရဟေန၊ အပြစ်တင်ခြင်းဟူသော ဗျာပါရမှ ကင်းသဖြင့်။ အနာယူဟန္တေန၊
အားမထုတ်သည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) ဣဒမ္ပိ၊ ဤအယူကိုလည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်လျော်
သည်။ (ဟုတွာ)။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏
အယူကို။ အသမ္ပိဏ္ဏေန္တေန၊ မပေါင်းစုသည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) [အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ
ကာတဗ္ဗာ ဟောတိ ဌိစပ်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧကမိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊
ဆိုကြကုန်၏။ [အာ ရှေးရှိသော ဦးဟဇာတ်၏ ရာသိကရဏအနက်ကို သစ္စဝိဘင်း
မူလဋီကာ သမုဒယသစ္စဋ္ဌ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ ဤနေရာ၌ထိုအနက်ကိုယူ၍ “သမ္ပိဏ္ဏေန္တ-
န”ဟု ဧကမိဆရာတို့ ဆိုကြသည်။]

ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ၊ ထိုကဲ့သို့သော
ဤ ဝိညာဉ်သည်ပင်။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊
တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၏။ အညံ၊ အခြားသော ဝိညာဉ်သည်။ န (သန္ဓာဝ-
တိ)၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားသည် မဟုတ်။ န (သံသရတိ)၊ တပြောင်း
ပြန်ပြန် ကျင်လည်သည်မဟုတ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊
သည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အဟံ၊ သည်။ အာ-
ဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ [မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊
မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်။] ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ သုတ္တံ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်ကို။ ပဋိဗာဟတိနာမ၊ တားမြစ်သည်မည်သည်။
တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်။ (ဟုတွာ

စ၊ ၎င်း။) ယေမေ(ယေ+ဣမေ) ဓမ္မာ၊ အကြင်မေထုန်အကျင့်တို့ကို။ အန္တရာယံ ကာ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် စွာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေ ဓမ္မေ၊ ထို မေထုန်အကျင့်တို့ကို။ ပဋိသေဝတော၊ မှီဝဲသော ရဟန်း၏။ (တေ ဓမ္မာ၊ ထို မေထုန်အကျင့်တို့သည်။) ယထာ၊ အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ အန္တရာယာယ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် စွာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကိုပြုခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တထာ၊ ထို အပြားအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ [မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ဩပမ္မဝဂ်၊ အလဂဒ္ဒုပမသုတ်။] သုပိနန္တေ၊ အိပ်မက်၌။ ကတော၊ အပ်သော။ ဝိတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းသည်။ အာပတ္တိကရော၊ အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝေမာဒိံ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ ပဋိလောမေတိ နာမ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသည်မည်၏။ တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်း၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စွာပြုသည်။ (ဟုတောစ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ပဋိလောမေန္တော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မန္တရံ၊ ကံအထူးကို။ [ကမ္မန္တရံတိ သာဝဇ္ဇာဒိ ကမ္မနာနုတ္တံ။ - မဇူ။] ဘိန္ဒန္တော၊ ဖျက်ဆီးသည်။ (ဟုတော)။ ဓမ္မတဉ္စ၊ တရားသဘောကိုလည်း။ ဝိလောမေတိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုရာ ရောက်၏။ [သာဝဇ္ဇ အကုသိုလ်ကို အနဝဇ္ဇကုသိုလ်ဟု ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံ၏ တမျိုးနှင့်တမျိုး မတူကွဲပြား ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏။ ထို ဖျက်ဆီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားသဘောကိုလည်း ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုရာ ရောက်သည်။]

သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်စသော ပါဠိတော်၌။) ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ မဟာပဒေသေ၊ မဟာပဒေသတို့ကို၎င်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တော၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော။ သုတ္တသုတ္တာနုလောမ- အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ မဟာပဒေသေ စ၊ သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ ဟူသော မဟာပဒေသ ၄-ပါး တို့ကို၎င်း။ ဩလောကေန္တေန၊ ကြည့်ရှုသည်။ (ဟုတောစ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ တံ ဩလောကနေ- န၊ ထို သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ ဟောအပ်ကုန်သော မဟာပဒေသ ၄-ပါး၊ အဋ္ဌ- ကထာ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်။ သုတ္တော၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၎င်း။ ဝိနယေစ၊ ဝိနည်း၌၎င်း။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာ တည်၏။ နာတိဘေဝတိ၊ လွန်၍မပြေး။ [မဟာပဒေသပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့် အရ ကောက်ကို အနုဋီကာ၌ ပြထား၏။ မိမိလည်း ပါရာဇိကဘာသာဋီကာ ပဌမ ပါရာဇိက စတုဗ္ဗိဝေရနယကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

မေတ္တိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်ကို။ (ဒီပေန္တေန ချိစပ်။) အတ္တန္တိ၊ ကား။ တဒတ္တံ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၏ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟန္တေန ချိစပ်။) ဣ၊ ဤ “ဓမ္မံ ဒီပေန္တေန၊ အတ္တံ သင်္ဂဟန္တေန” ဟူသော ပါဠိ၌။ ဟေတုဟေတုဖလသင်္ဂဟ၊ အကြောင်း၊ အကြောင်း၏အကျိုးတို့ကို။ နာဓိပ္ပေတသင်္ဂဟ၊ “ဓမ္မ၊ အတ္တ” ဟု အလိုမရှိအပ်ကုန်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြောင်းလဲ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဗ္ဗန္တေ၊ အတိတ်အသို့၌။ အညာဏံ၊ သည်။ (အဝိဇ္ဇာတည်း။) ဣတိ အာဒိဟိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ အပရေဟိပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ အကျယ်ညွှန်ပြသည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ တဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တက္ခာ၊ ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ သည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

သတ္တောတိ၊ ကား။ သတ္တသုညတာ၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တသုညေသု၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ သတ္တဝေါဟာရော၊ သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၎င်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စာတိ၊ ကား။ ပစ္စယာကာရောမေဝ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်သည်သာလျှင်၎င်း။ မ ကာရော၊ မ အက္ခရာသည်။ ပဒသန္တိကရော၊ ရှေ့ နောက်ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (အာစရိယေ အနုဗ္ဗာစိက္ခန္တေန အစရှိသောနည်းဖြင့်။) အတ္တသံဝဏ္ဏနာယ၊ အနက်အဖွင့်၏။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗတ္တာ၊ ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခရတ္တာစ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း ခဲယဉ်းစွာ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပရိတုလယိတွာ ချိစပ်။)

ပတိဋ္ဌံ နာဓိဂစ္ဆာမိတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်နည်း၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ နယံ၊ ထိုနည်းကို။ အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်စွမ်းဖြင့်။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပါတကား။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ နိဿယံ၊ မိမိအဋ္ဌကထာ၏ မှီရာကို။ အာစိက္ခန္တော၊ ပြောပြလိုသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သာသနံ ပနိဒန္တိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထံ။ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဣ၊ ဤ “သာသနံ ပနိဒ” ဟူသော စကားရပ်၌။ ပါဠိဓမ္မံ၊ ပါဠိတရားကို။ သာသနန္တိ၊ သာသနံဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မေဝ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ကိုသာ။ (သာသနန္တိ။ အာဟ။) ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်သည်။ (နိဿယော ဟောတိ ဌာဝပ်။) အနုလောမ ပဋိ-
 လောမာဒိနာနာဒေသနာနယ မဏ္ဍိတော၊ အနုလောမနည်း၊ ပဋိလောမနည်း
 အစရှိသော အမျိုးမျိုးသောဟောနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။
 အဗ္ဗောဓိန္နော၊ မပြတ်စဲသည်။ (ဟုတွာ)။ အဇ္ဇာပိယနေတိုင်အောင်လည်း။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တည်သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿယော၊ မိမိအဋ္ဌကထာ၏ မှီရာ
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တဒဋ္ဌကထာ သင်္ခါတော၊ ထို ပါဠိတော်၏ အဋ္ဌ-
 ကထာဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ရှေးဆရာတို့၏လမ်းကြောင်းသည်
 လည်း။ (အဗ္ဗောဓိန္နော အဇ္ဇာပိ ပဝတ္တတိ။ ဣတိ နိဿယော ဟောတိ)။

တံ သုဏာထ သမာဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒရဇနနေ၊ လေးလေးစားစားကို
 ဖြစ်စေခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကား။ ကိ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဒဿန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ)။
 ဝုတ္တဉ္စေတံတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော)။
 အာဟ။

အဋ္ဌိ ကတုာတိ၊ ကား။ အတ္ထိ၊ စီးပွားကို။ ကတုာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ တနည်း။
 ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်။ န နဿတိ၊ မပျောက်ပျက်။
 ဝေ၊ ဤ မပျောက်ပျက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဋ္ဌိဂတံ
 ဝိယ၊ အရိုးသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ အဋ္ဌိ ကတုာ၊ အရို့ စွဲ
 သည်ကို ပြု၍။ (သုဏေယျ ဌာဝပ်။) ပုဗ္ဗကာလတော၊ ရွှေကာလမှ စ၍။ အပရ-
 ကာလေ၊ နောက်ကာလ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သောဝိသေသကို။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရွှေကာလမှ
 စ၍ နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော ဝိသေသကို။ (လဘေထ ဌာဝပ်။) ပဌမာရမ္ဘာဒိ-
 တော၊ ပဌမ အားထုတ်ခြင်းဟူသော အစမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏ
 ခဏ၌။ ဉာဏဝိသေသံ၊ သုတမယ၊ စိန္တာမယ အစရှိသော ဉာဏ်အထူးကို၎င်း။
 ကိလေသက္ခယ ဝိသေသဉ္စ၊ တဒံ၊ ဝိက္ခမ္ဘန စသောအားဖြင့် ကိလေသာတို့၏
 ကုန်ခြင်းအထူးကို၎င်း။ လဘတိ၊ မချွတ်ကေန် အမှန်ရနိုင်၏။ ဣတိအတ္ထော။

ကမ္မဝိပါက ကိလေသဝဇ္ဇာနံ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်တို့၏။
 မူလကာရဏတ္တာ၊ မူလအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းရင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝုတ္တတ္တာစ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။
 မူလံ၊ အကြောင်းရင်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလေ၊ အရင်းကို။ ဒိဋ္ဌေ၊
 မြင်အပ်ပြီးသော်။ တတော၊ ထိုအရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်ကို။ ဟရဏံ
 ဝိယ၊ ဆောင်ယူခြင်းကိုကဲ့သို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ မူလေ၊ အရင်းဖြစ်သော

အဝိဇ္ဇာကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော်။ တတော၊ ထို အရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ န။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့် နှိုင်းနှိုင်းခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ကုံ။ န ကာတဗ္ဗာ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ န။ ဝါ၊ သည်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ တရားကိုသာ။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဣတရံ၊ အခြားတရားကို။ အဒိဋ္ဌေ၊ မမြင်အပ်သေး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘဇနိယံ၊ ခွဲခြားဝေဟန်ဘွယ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသွာ၊ နည်း။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကုံ။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်တော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ န ကာတဗ္ဗာ)။

ပန၊ အနွာယကား။ မူလတော၊ အရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ဝလ္လိယာ၊ ကုံ။ ဟရဏံ၊ ကုံ။ (ကတံ) ဝိယ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) မူလတော၊ အရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ကုံ။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤနွယ်ကို အစမှစ၍ ဆောင်ယူခြင်း၌။ ဣဒံ သာမညံ၊ ဤတူသည်၏အဖြစ်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ နွယ်ကို အရင်း၌ စ၍မြင်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာကို စ၍ မြင်တော်မူသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်မယူပါနှင့်။ “နွယ်ကို အရင်းမှစ၍ ဆောင်ယူခြင်းနှင့် အရင်းခံဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် တူမျှ၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူပါ-ဟူလို။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓနေယျဇ္ဈာသယဝသေန၊ တရားတော်ကို သိစေထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗဘာဝေန၊ တရားတော်ကို သိစေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မူလာဒိဒဿနသာမညဉ္စ၊ နွယ်၏ မူလ အစရှိသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ မူလ အစရှိသည်ကို မြင်တော်မူခြင်း၏ တူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“နွယ်ကို အရင်းမှစ၍ မြင်ခြင်းနှင့် အဝိဇ္ဇာကို စ၍ မြင်တော်မူခြင်းသည် တူမျှ၏” ဤသို့ အနက် အဓိပ္ပါယ် ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။]

☞ တဿာတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သ (သော) ကုမာရော၊ ထို သတို့သား ငယ်သည်။ ဝုဒ္ဓိ*၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ကြီးရင့်ခြင်းသို့။ အနွာယ၊ အစဉ်ရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့။ အနွာယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ရဇနိယေဟိ၊ တပ်မက်ဘွယ် ကောင်းကုန်သော။ ဝါ၊ ရာဂကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သမပ္ပိတော၊ ကောင်းစွာ သက်ရောက်အပ်သည်။ သမဂ္ဂိဘူတော၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ပေ။ ပရိစာရေတိ၊ န။ သော၊ ထို

သတ္တိသားသည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ပိယရူပေ၊ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ သာရဇ္ဇတိ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်၏။ အပိယရူပေ၊ မချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ၌။ ဗျာပဇ္ဇတိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝါ၊ စိတ်ဆိုး၏။ အနုပဋိတကာယသတိ၊ ကပ်၍တည်သော ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သတိမရှိသည်။ (ကာယဂတာသတိ မရှိသည်။) ပရိတ္တစေတသော၊ သေးငယ်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတော)စ၊ ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ [တိုးပွား စေအပ်သော ဘာဝနာသတိ မရှိလျှင် သေးငယ်သောစိတ်ရှိသူပင် ဖြစ်၏။]

သော၊ ထို သတ္တိသားသည်။ တံ စေတောဝိမုတ္တိံ* စ၊ ထို ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိစိတ်ကို၎င်း။ တံ ပညာဝိမုတ္တိံ* စ၊ ထို ကိလေသာ တို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက် မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိ။ ယတ္ထ၊ ယင်း စေတော- ဝိမုတ္တိံ၊ ပညာဝိမုတ္တိ၌။ အဿ၊ ထို သတ္တိသား၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ တေ အကုသလဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပရိသေသာ၊ အကြွင်း အကျန် မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော၊ ထို သတ္တိသားသည်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အနုရောဓ ဝိရောဓံ၊ လျော်စွာဖြစ်သော တဏှာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဧဝါသသိ။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သည်။ (ဟုတော)။ သုခံဝါ၊ သုခမူလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံဝါ၊ သော။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိဝေဒနံ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြင်ဝေဒနာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထို သတ္တိသားသည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထို ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန်နှစ်သက်၏။ အဘိဝဒေတိ၊ ကောင်းလေစွ ဟု အားရနှစ်လို ပြောဆို၏။ အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ [မူလပဏှာသ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာ တဏှာသင်္ခယသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော။] (“တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ခွဲစပ်။) သောတဒ္ဓါရာဒိသုပိ၊ သောတဒ္ဓါရ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤ အတူ တည်း။ [“စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ” နေရာ၌ “သောတေန သဒ္ဓိ သုတော” စသည်ဖြင့် လဲလှယ်ရုံသာ ထူးသည်-ဟူလို။]

အဘိဝဒေတောတိ၊ ကား။ အဟောသုခံ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ အဟော သုခံ၊ စ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစီဘေဒကရ်ပုတ္တကာယ၊ နှုတ်မြွက်မှုကို ပြုခြင်းသို့ရောက်သော။ ဗလဝတဏှာယ၊ အားကြီးသောတဏှာဖြင့်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ မမံ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဝဒေတော၊ ပြောဆိုသော။ (တဿ ခွဲစပ်။) တတော၊ ထိုတဏှာထက်။ ဗလဝတိယာ၊ အားကြီးသောတဏှာမှ။ မောစေတံ၊ လွတ်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လွတ်ပစ်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတာဝေန၊ မစွမ်းနိုင်

ဝိတင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၄၁

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈောသယ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သော။ (တဿ ဌိစပ်။) တတောပိ၊ ထိုတဏှာထက်လည်း။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော။ ဥပါဒါန- ဘူတာ၊ ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ နန္ဒိ၊ နန္ဒိ မည်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ အဘိနန္ဒနာဒိနာ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း အစရှိ သည်ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ နန္ဒိဝစနေန၊ နန္ဒိသဒ္ဓါဖြင့် ၎င်း။ နန္ဒိတာတဒဝိပ္ပယောဂတာဟိ၊ နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ ထို နှစ်သက် တတ်သောတဏှာနှင့် မကွေ့ကွေ့ ယှဉ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်၎င်း။ တဏှာ- ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနဘာဒဝဟိစ၊ တဏှာအဘိနန္ဒန၏အဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒန၏အဖြစ်တို့ ဖြင့်၎င်း။ တပ္ပစ္စယံ၊ ထို တဏှာဟူသော အကြောင်းရှိသော။ စတုပ္ပိဓမ္မံ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်ကို။ (ဝုတ္တံ)။ ဣတိဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒေဝတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏန္တိ အာဒိကဉ္စ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကိုလည်း။ တတ္ထေဝ မဟာတဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိသုတ္တေ၊ ထို မဟာတဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိသုတ် ၌ပင်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝိပါကဝဋ္ဋဘူတေ၊ ဝိပါကဝဋ္ဋဖြစ်၍ဖြစ်ကုန် သော။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိ ဖဿာဒယော၊ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ [အာဒိဖြင့် မနောသဉ္စတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာ- ဟာရ တို့ကိုယူ။] ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သြဇံစ၊ သြဇာကို၎င်း။ သန္တာယ၊ ရှိ။ စတ္တာရော အာဟာရတဏှာနိဒါနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝိပါကဝဋ္ဋဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသောတရားတို့ကိုရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ဝဇူ- ပတ္တမ္မက၊ ဝဋ်ကို ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဣတဇရ၊ ကမ္မဇမုတပါး အကမ္မဇ ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရပိ၊ အာဟာရတို့သည်လည်း။ တသ္မိံ တဏှာပတဝေ၊ ထို တဏှာဟူသော အစအမှန်သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ ထင်ရှားမရှိလသော်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိဒါနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ငှါ။ ဝဇူန္တိ။

တတော တတောတိ၊ တတော တတောဟူသည်ကား။ စတုပ္ပိဓာသု၊ ကုန်သော။ ဒေသနာသု၊ ဒေသနာတို့တွင်။ တတော တတော ဒေသနာတော၊ ထိုထို ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ (ဉာယပ္ပဋိဝေဓာယ သံဝတ္တတိ ဌိစပ်။) ဉာယပ္ပဋိ- ဝေဓာယ သံဝတ္တတိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဉာယောတိ၊ ဉာယော ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ (ဉာယောတိ၊ ကား။)သောယေဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပင်တည်း။ [အဿ၊ ထို အရိယသဘာဝကသည်။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဉာယောစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်၊ သိအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သည်လည်း။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပြီးသည်။ သပ္ပဋိဝိဇ္ဇော၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (နိဒါနသံယုတ်၊ ဂဟပတိ

ဝဂ်၊ ၁-သုတ် ပါဠိတော်။ ဉာယောတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဥတော ဌိတဉာဏမ္ပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါပိ။ ပညာယာတိ အပရာပရံ ဥပ္ပန္နာယ ဝိပဿနာပညာယ။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော ဟောတိတိ အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတော ဒဿနဝသေန သုဠုဒ္ဓိဋ္ဌော။-အဋ္ဌကထာ။)

ဟိ၊ မှန်။ သယမေဝ၊ မိမိဟူသော တရားသည်ပင်။ သမန္တဘဒြကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တထာတထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တာယ တာယ ဒေသနာယ၊ ထိုထို ဒေသနာတော်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သမန္တဘဒြကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တိစ၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ ရောက်တော်မူခြင်းသည်၎င်း။ စတုန္ဒမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေသနာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်တို့၏။ သမာနံ၊ တူမျှသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းကို။ ဝတ္ထုကာမော၊ ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတော့၍။) ဝိသေသတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

အဿဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဒေသနာ၊ ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌိစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းသည်ပင်။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထူးတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဟိတာနံ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ပကတိ အာဒိနံ၊ ပကတိ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (အကာရဏတာ ဌိစပ်။) အဝိဇ္ဇာဒိနဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (ကာရဏတာ ဌိစပ်။) အကာရဏတာ၊ အကြောင်းမဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ကာရဏတာစ၊ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ တည်း။ [အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့က အကြောင်း၊ ပကတိ စသည်တို့က အကြောင်း မဟုတ်-ဟု ခွဲခြား ဝေဖန်အပ်သော အထူးသည် ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂတည်း။ ပကတိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ ကာမာဝစရကုသိုလ် ပဒဘာဇနီအဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂ၌။ သမ္မုဠော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေကုန်သော။ ကေစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်သော ပကတိ စသည်ကို။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဏန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ကိဉ္စ၊ တစ်ခုတခုသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ နဗုဇ္ဈန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ဒဿနတ္ထံ ဌိစပ်။) ယထာသကေဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဉာဏ်ဖြစ်ကုန်သော။ အနုဇ္ဈပေဟိ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။

ဝိဘင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၄၃

ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိ ပဝတ္တိသံဒဿန-
တ္ထံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အနုလောမ-
ဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတရာသံ၊ အနုလောမဒေသနာတော်မှ
တပါးသော ဒေသနာ ၃-မျိုးတို့၏။ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန
အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိပိ၊ လည်း။) တာသံ၊ ထို
ဒေသနာ ၃-မျိုးတို့၏။ တဒတ္တတာဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်သည်သာ။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ (ကသ္မာ) အတ္တန္တရ-
သဗ္ဗာဝတော၊ အခြားအကျိုး၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အယံ
ပန၊ ဤ အနုလောမဒေသနာတော်သည်ကား။ တဒတ္တာဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန
အကျိုးတမျိုးသာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတိဿ၊ ဤ အနုလောမ ဒေသနာ
တော်၏။ တဒတ္တတာ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊
ဆိုအပ်ပြီ။

ပဝတ္တိအာဒိနဝပဋိစ္ဆာဒိကာ၊ သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်း၌ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်
သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတော၊ ထို သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမသံဒဿနတ္ထု၊
ဥပ္ပတ္တိက္ကမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ (ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။)

အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုတော်မူသော ဘုရားအလောင်း၏။
ဝါ၊ သည်။ သမ္မောဓိတော၊ ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသော အရဟ-
တ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့အဘို့၌။ (ဘုရား မဖြစ်မီ
ရှေ့အဘို့၌။) ယော တံတံဖလပဋိဝေဓော၊ အကြင် ထိုသို့အကျိုးကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းသည်။ (သိတတ်သောဉာဏ်သည်။) ပဝတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ [တံတံဖလပဋိ-
ဝေဓောတိ ဇာတိအာဒိနံ ဇရာမရဏာဒိတံတံဖလံဘဝဂမော။ - အနု။] တဒန္တ-
သာရေန၊ ထို တံတံဖလပဋိဝေဓကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ တဒန္တဂမေန၊ ထို
တံတံဖလပဋိဝေဓကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာ မရဏ

ဣတရာသံ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေပိ။ ။ အနုလောမ ဒေသနာမှ တပါးသော
ပဋိလောမဒေသနာ၊ ဇာယံပု အာတိုင်အောင်ဒေသနာ၊ အလယ်မှ အဆုံးတိုင်အောင်
ဒေသနာ—ဤ ၃-မျိုးကို “ဣတရာသံ” ဟု ဆိုသည်။ သင်္ခါရာဒိပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးကို
“တဒတ္တ” ဟု ဆိုသည်။ တိ ဒေသနာ ၃-မျိုးမှာလည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၏
စသော ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရနိုင်၏။ ထိုသို့ ရနိုင်ပါသော်လည်း ထိုအကျိုးသာ မက
အခြားသော အကျိုးအထူးများလည်း ထင်ရှားရှိသောကြောင့် အခြားသော ဒေသနာ
၃-မျိုးကိုဟောတော်မူရသည်-ဟူလို။

အစရှိသော အကျိုး၏။ ယံ ဇာတိအာဒိကာရဏံ၊ အကြင် ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းကို။ အဓိဂတံ၊ သိတော်မူအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းကို။ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါ။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာ ဘုရား၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ ပဋိလောမဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။

ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူလသော်။ ဝါ၊ သော။ (အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။) ပဋိလောမဒေသနာ၊ ပဝတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသွာ၊ ကြောင့်။ အနုဝိလောကယတော (အဿ) ပဋိလောမဒေသနာ ပဝတ္တာ။ ဣတိ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒေသေဇန္တာပိ၊ ပဋိလောမဒေသနာကို ဟောတော်မူသော်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ လောကံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူ၍။ (ဒေသေတိ ဌိစပ်။) ပုဗ္ဗဘာဂပုဋိဝေဓာနုသာရေန၊ ရွှေအဘို့၌ ဖြစ်သော ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်သို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာမရဏ အစရှိသော အကျိုးဖြစ်သော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထို ဒုက္ခ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓိတကာရဏသန္ဓဿနတ္ထံ၊ သိအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အနုဝိလောကယတော အဿ ပဋိလောမဒေသနာ ပဝတ္တာ။ ဣတိ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။) (ရွှေနည်း၌ကား အနုဝိလောကယတောကို အဓိဂတံ၌သာ စပ်ရမည်။)

အာဟာရတဏှာဒယော၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဟူသော အာဟာရ၊ ကာမုပါဒါန်ဟူသော တဏှာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နဗ္ဗိ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော အဇ္ဈိတည်း။ [အာဟာရဖြင့် မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဟူသော ကမ္မ

အနုဝိလောကယတော။ ။ ဤပုဒ်သည် ရွှေနည်း၌လည်း ပါ၏။ နောက်နည်း၌လည်း ပါ၏။ ရွှေနည်း၌ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းသည် ဇာတိတည်း။ ဇာတိ၏ အကြောင်းသည် ဘဝတည်း။ ဤသို့ သေသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုးကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အကြောင်းသည် အနုဝိလောကနမည်၏။ ထိုအနုဝိလောကနဉာဏ်သည် ဘုရား မဖြစ်မှီ ဘုရားအလောင်း အခိုက်အတန့်၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သမ္မောဓိတော ပဗ္ဗဘာဂေ” ဟု ဆိုသည်။ နောက် အနုဝိလောကယတော အတွက် “အနုဝိလောကန” ဟူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ထို အနုဝိလောကန ဉာဏ်ကား ဘုရားဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်ကျမှ ဖြစ်၏။ [အနုဝိလောကယတောတိ ပုရိမေ ဝိကပ္ပေ ဝိပဿနာနိမိတ္တအနုဝိလောကနံ။ ဒုတိယေ ဒေသနာနိမိတ္တံ။—အနု၊]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၄၅

ဘဝကို၎င်း၊ တဏှာဖြင့် တဏှာ၊ ကာမုပါဒါန်တို့ကို၎င်း ယူပြီးဖြစ်၍ အာဒိဖြင့် နောက်ပြန်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ သဠာယတန၊ နာမ်ရုပ်၊ ဝိညာဏ်တို့ကို ယူပါ။ ဤသို့ယူလျှင် မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဋ္ဌါနှင့် အညီဖြစ်၏။] သင်္ခါရာ-ဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာတို့သည်။ အတိတဋ္ဌါ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အဓမ္မတည်း။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ယာဝ အတိတ် အဋ္ဌါနံ အတိဟရိတာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ ပဘာဝေတဗ္ဗာ၊ နောက်နောက် အခါ၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ ဝိညာဉ်စသော အာဟာရတို့သည်။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဋ္ဌါ၊ အဓမ္မတည်း။ တဏှာဒယော၊ တဏှာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ (အဋ္ဌါ၊ တည်း။) သင်္ခါရာ-ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ အတိတော၊ သော။ (အဋ္ဌါ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤနည်း၌ တဏှာကိုစ၍ အနာဂတ်အဓမ္မသည်၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်အဓမ္မ သည်၎င်း ၃-မျိုးလုံးပါ၏။ ရှေးနည်း၌ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အတိတ်အဓမ္မ ၂-မျိုးသာပါ၏။]

ပန၊ ဆက်။ ပဌကံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ တံ နိဒါနဒဿန ဝသေန၊ ထို အကျိုး၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဖလကာရဏပရမ္မရာယ၊ အကျိုးအကြောင်း အဆက်ဆက်အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမတဏှာယ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာသည်။ ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန် သော။ အာဟာရာ၊ ဝိညာဉ်စသော အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ အဋ္ဌါ၊ တည်း။ တဏှာဒယော၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာအစရှိသော တရား တို့သည်။ အတိတော၊ သော။ အဋ္ဌါ၊ တည်း။ သင်္ခါရာဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူကုန်သော။ တတောပိ၊ ထို တဏှာအစရှိသော အတိတ် အဓမ္မတို့ထက်လည်း။ အတိတတရော၊ သာ၍ ရှေးကျသော အဓမ္မကို။ သံသာရဿ၊ ၏။ အနာဒိဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ၊ အစ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာဝ အတိတ် အဋ္ဌါနန္တိ (ပဒဿ)၊ ၏။ ယာဝ အတိတ်တရံ အဋ္ဌါ-နန္တိ၊ ဟူ၍။ အတ္ထော၊ သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [“ယာဝ အတိတ် အဋ္ဌါနံ”ကို “သာ၍ရှေးကျသော အတိတ်အဓမ္မတိုင်အောင်”ဟု အနက်ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အဟံ၊ ငါသူရားသည်။ အာဟာရေတိ၊ အာဟာရကို ပြု၏။ (နာမဓာတ်)။ ဝါ၊ စားမျိုးမှုကို ပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ အဟံ၊ သည်။ အာဟာရေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝ ဝဒေဟံ၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအံ့။ တတြ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်း ကြောင့်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အာဟာရေတိ နုခေါ၊ အာဟာရ ကိုပြုပါသနည်း။ ဝါ၊ စားမျိုးမှုကို ပြုပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာ

သည်။ ကလ္လော၊ သင်္ခလျော် လျောက်ပတ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဝဒန္တံ၊ ဟောတော်မူသော။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မေးရာသနည်း။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ) နုခေါ၊ သနည်း။ ဣတိ (ဧဝံပုစ္ဆေယျ။ ဧဝံသတိ) ဧသ(ဧသော)ပဉ္စော၊ သည်။ ကလ္လော၊ ၏။ တတြ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ တဖန် တဝသစ်၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်။ ကလ္လံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဖဿစေတနာနံ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရတို့၏။ တံသမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ထို ဝိညာဏာဟာရနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ၏။ တပုဝတ္ထိဟေတုတ္တာ၊ ထို ဝိညာဏာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာယတိံ၊ ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိအာဟာရကာ၊ တဖန် တဝသစ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။

ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထို ကဗဠိကာရာဟာရသည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတ ရူပကာယဿ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော ရူပကာယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ တံ၊ ထို ကဗဠိကာရာဟာရကို။ ဣစ္ဆန္တဿစ၊ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏာယူဟနံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘောဇနံ၊ ကဗဠိကာရာဟာရဟူသောဘောဇဉ်သည်။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ရာဂါဒီနဉ္စ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသောမိရာအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဘောဇဉ်ကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းသောအခါ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏။ မက်မက်မောမော စားသောအခါ ရာဂ စသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏။] တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (တဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်သော ငှ-ပါးသော အာဟာရတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) [တသ္မာတိ ယသ္မာ အာယတိံ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဟာရကာ စတ္တာရော အာဟာရာ ဂယန္တိ။ တသ္မာ။—အနု။] ကမ္မဝဒ္ဓသင်္ဂဟိတာ၊ ကမ္မဝဒ္ဓဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော။ တေ အာဟာရာ၊ ထို အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတည်း။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ပရိယာယေ၊ ဤ ဒေသနာတော်၌။ ပုရိမော ယေဝ အတ္ထော၊ ရှေးဖြစ်သောအနက်သည်သာ။ ယုတ္ထော၊ သင့်၏။ [“အာဟာရတဏှာဒယော ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါ။ ပေ။ ယာဝ အတိတံ အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတွာ”ဟူသော ရှေးအနက်သည်သာ သင့်၏။]

အတိတဗ္ဗတော၊ အတိတ်အစွန့်မှ။ ပတုတိ၊ စ၍။ ဣတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ အတိတေ၊ အတိတ် ဌ်၎င်း။ တတော၊ ထိုအတိတ်မှ။ ပရဉ္စ၊ ဌ်၎င်း။ ဟေတုဖလပဋိပါဋိ၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏အစဉ်ကို။ ပစ္စက္ခာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနဒဿနဝသေန၊ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရောဟိတော၊ တက်ဆုရက်ပြီး၍။ နိဝတ္တနေန၊ ပြန်နစ်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဗုဇ္ဈန္တာနံ၊ မသိနိုင်ကုန်သော ဝေနေယျတို့အား။ တံ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ထို အကြောင်းအကျိုး တို့၏ အစဉ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သာ အယံ ဒေသနာ၊ ထိုဒေသနာတော်သည်။ (အလယ်မှစ၍ အစတိုင်အောင်သော ဒေသနာတော်သည်။) ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

အနာဂတဗ္ဗနော သန္ဓဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ အနာဂတဗ္ဗနော၊ အနာဂတ် ကာလကို။ (အနာဂတ်ကာလဝယ် ဖြစ်သော တရားအပေါင်းကို။) ဒုပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈန္တာနံ၊ ထိုးတွင်း၍ မသိနိုင်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်နိုင် ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ဟေတု၊ အာဟာရ အစရှိသည်တို့၏အကြောင်းကို။ ဒဿေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဟေတုဖလပရမ္မရာယ၊ အကြောင်းအကျိုးအဆက်ဆက်အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို အနာဂတ်ကာလကို။ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ပြီ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

မူလကာရဏသဒ္ဓံ၊ မူလကာရဏသဒ္ဓါကို။ (ရှေ့၌ “အကာရဏံ မူလကာရဏံ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော မူလကာရဏသဒ္ဓါကို။) အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ န အကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နပုံသကနိဒ္ဓေသော၊ နပုံလိန်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတော၊ ပြီ။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) အကာရဏံ၊ မိမိအတွက် အကြောင်းမရှိသော မူလအကြောင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) သုတ္တံ၊ “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော”ဟူသော သုတ္တန်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိဗ္ဗာဟိတံ၊ တားမြစ်အပ်သည်။ (တားမြစ်ရာရောက်သည်။) သိယာ၊ ၏။ ဣတိ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ) သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်ပြန်။

ဝဋ္ဋပေတုနော၊ ဝိပါကဝဋ်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ အလုံးငုံသောဝဋ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿိ၊ ကံ၏လည်း။ ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဇရကဿာယ၊ ဝရကဿာ၏။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို ပဟာကြောင်းဖြစ်သော တရား၏။ ယိသဘာဝေါ၊ အဦးပခာန၏ အဖြစ်တည်း။ ဟတ္ထံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အဝတဏှာယိ၊ အဝတဏှာ၏လည်း။ ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တာယ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ

သည်။ ပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအပြစ်ရှိသော။ ဘဝေ၊ ခွဲ။ တဏှ-
ပုတ္တိတော၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။
ဝိသေသေန၊ တဏှာမှ ထူးသောအားဖြင့်။ သီသဘူတာ၊ အဦးပဓာနဖြစ်၍ဖြစ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ မူလကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ကောဋီယာ၊ အစွန်းအစ အပိုင်းအခြားသည်။
အပညာယမာနာယ၊ မထင်ရှားလသော်။ ဥပ္ပါဒဝိရဟတော၊ ဖြစ်ခြင်းမှ ကင်း
ခြင်းကြောင့်။ နိစ္စတံ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဏေယျ၊ ယူရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ဝေဇ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ ဘဂဝါ)
အာဟ။ တေန၊ ထို“ဝေဇ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ”အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣတော၊
ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ အပညာယနတော၊ မထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ပုရိမကောဋီ-
အပညာယနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အစွန်းအစ အပိုင်းအခြား၏ မထင်ရှားခြင်းကို။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကိ။ ဒသေတိ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟေတုက္ကမေန၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းအစဉ်
အားဖြင့်။ ဖလေသု၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိဂါမိယံဟူသော အကျိုးတို့ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗေသု၊
ဆိုထိုက်ကုန်လျက်။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိ ဂါမိနောတိ ဝစနံ၊ ဟု ဆိုခြင်းသည်။ သဒ္ဓါ-
လက္ခဏာ ဝိရောနေတ္ထံ၊ သဒ္ဓါ၊ သုတ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း) (ကသွာ၊ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒန္တေ၊ ဒုန်သမာသ်
အရာ၌။ ပူဇိတဿ၊ ပူဇော်ထိုက်သော အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဓါ၏။ ပုဗ္ဗနိပါ-
တော၊ ရှေး၌ကျရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

နတ္ထိတိ အပညာယနတော ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “နတ္ထိတိ”ဟု ရှိ၏။ သို့သော် “ဤ
အခါမှ ရှေး၌ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည် ရှိ၏”ဟု မထင်ရှားသောကြောင့် (ရိတယ်လို့
မထင်ရှားခြင်းကြောင့်) “ပုရိမကောဋီ အပညာယနကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ”ဟု ဆိုမှ
အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ [တေနာတိ ပါဠိပဒေန ဣတိတိ အပညာယနာကာရာဒိပနတော (မထင်
ရှားပုံ အခြင်းအရာကို မပြုခြင်းကြောင့်) အပညာယနတော ဝေ အပညာယနံ ဝုတ္တံ၊
န ဥပ္ပါဒဝိရဟတော (ဖြစ်ခြင်း၏ ကင်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်၊) ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တေန
ဓမ္မတာသိဒ္ဓတ္တံ အပညာယနဿ ဒသေတိ။—မရ။]

သုဂတိဒုဂ္ဂတိဂါမိနော။ ။ “အဝိဇ္ဇာတဏှာ”ဟူ အကြောင်းကိုပြရာ၌ အဝိဇ္ဇာကို
ရှေးဦးစွာ ပြ၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ရထိုက်သော အကျိုးကား ဒုဂ္ဂတိဂါမိကံကို ပြခြင်း
တည်း။ တဏှာကြောင့် ရထိုက်သောအကျိုးကား သုဂတိဂါမိကံကို ပြခြင်းတည်း။ ဤသို့
အဝိဇ္ဇာတဏှာ အစဉ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် “ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိဂါမိနော” ဟု ဆိုထိုက်၏။ ထိုသို့
မဆိုဘဲ သုဂတိကို ရွှေ့ကထား၍ ဆိုခြင်းသည် သဒ္ဓါသုတ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။
မှန်၏။—သဒ္ဓါကျမ်းတို့ဝယ် ဒုန်သမာသ်အရာ၌ ပူဇော်အပ် ဖြစ်သောအနက်ဟော သဒ္ဓါ
သည် ရွှေ့ကနေရိုးတည်း။ “အဓိပ္ပာယ်ရပုဗ္ဗံ” စသော ရူပသိဒ္ဓိကို သတိပြုပါ။

ဝိသင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၄၉

ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားရသည်ကား။ သဝရာ၊ နွားသတ်သမား လူရိုင်းတို့သည်။ မံသဿ၊ အသား၏။ အဋ္ဌိနာ၊ အရိုးနှင့်။ အလဂ္ဂနတ္ထံ၊ မကပ်ငြိခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်ကာထပ်ကာ။ တာပေတွာ၊ ပူစေ၍။ ဝါ၊ မီးမြှိုက်၍။ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ထုရိုက်၍။ ဥဏှောဒကံ၊ ရေဇွေးကို။ ပါယေတွာ၊ သောက်စေ၍။ ဝိရိတ္တံ၊ ဝမ်းလျှောပြီးသော။ ဝါ၊ ကင်းဆိတ်သောအသားအဖွဲ့ရှိသော။ သုနံ၊ ဖူးဖူးရောင်နေသော။ အဋ္ဌိတော၊ အရိုးမှ။ မုတ္တမံသံ၊ လွတ်သောအသားရှိသော။ ဂါဝိ၊ နွားမကို။ မာရေန္တိ၊ သတ်ကြကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဂ္ဂိသန္တာပိစ္စာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [နွားမကို မီးဖြင့်တိုက်၍ ထုရိုက်သောအခါ အသားတို့ကို ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော အသားမျှင်ကလေးတွေ ပြတ်ပြီးလျှင် ဖူးရောင်၍နေ၏။ ရေဇွေးကိုတိုက်သောအခါ ဝမ်းလျှောလာသဖြင့် အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဆိတ်၏။ အသားလည်း အရိုးမှလွတ်လာလေပြီ။ ထိုအခါရောက်မှ နွားမကို သတ်ကြသတတ်။]

တတ္ထံ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဝဇ္ဈာ၊ သတ်ထိုက်သော။ ဂါဝိစ၊ နွားမသည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆီအပ်ပြီးသော။ ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိယတာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်းကံကို။ (အာရဘတိ၊ ၏။) ပန၊ သည်သာမကသေး။ သာ၊ ထိုနွားမသည်။ ဥဏှောဒကပါနော၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်း၌။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ တဏှာဝသေန၊ တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့်။ သီတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကိုသောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိယတာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ၊ ဤ ပုထုဇဉ်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ မန္တတ္တာ၊ နည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပေ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကံ၌။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သုဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ သုဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကံကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာသို့။ တဏှာ၊ သည်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ သုခေ၊ ၌။ တဏှံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (အနုဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဒုက္ခရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိကံကို ပြုသောအခါ အဝိဇ္ဇာသည် ရှေ့သွား၊ တဏှာသည် နောက်လိုက်ဖြစ်၏။ သုဂတိကံကိုပြုသောအခါ တဏှာသည် ရှေ့သွား၊ အဝိဇ္ဇာသည် နောက်လိုက်ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ဝေန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ ပိတ်ဆို့ အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဏှာယ၊ နှင့်။ သံယုတ္တတ္တာစ၊ စပ်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အယံ ကာယောတိ၊ ကား။ သဝိညာဏကကာယော၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ (သမုဒါဂတော ဌိစပ်။) ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။

(“သမုဒါဂတံ”ဟု ထည့်၍စပ်။) [“သဝိညာဏကကာယော” ကိုပင် “ခန္ဓ-
ပဉ္စကံ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊
ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဧတံ(ဒွယံ)၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်း
ကို။ (အဇ္ဈတ္တကာယနှင့် ဗဟိဒ္ဓနာမရူပ ၂-ပါးအပေါင်းကို။) ဖဿကာရဏံ စ၊
ဖဿ၏ အကြောင်းဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနဆက္ကံ၊
အာယတန ၆-ပါးအပေါင်းဟူသော ကာယသည်။ (“သမုဒါဂတံ”ဟု ထည့်၍
စပ်။) သမုဒါဂတောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပန္တိ၊ ကား။
ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ သဝိညာဏကကာယော၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်သည်။
ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနာ-
နိ၊ ၆ ပါးသော အာယတနတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဣတ္ထေတန္တိ၊ ကား။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြား၍သော။ ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤတရား
၂-ပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ သူတပါး
တို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၎င်း။ ဒွါရာရမ္မဏဘာဝေန၊ ဒွါရ၊
အာရုံတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာနိ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသာယတနာနိ
စ၊ ၁၂-ပါးသော အာယတနတို့သည်၎င်း။ ဒွယနာမာနိ၊ ဒွယ အမည်ရှိကုန်၏။
ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿောတိ၊ ကား။ အညတ္ထ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်မှ
တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုရူပါဒီနိ၊ စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။
ဒွယာနိ၊ ၂-ပါးအပေါင်းတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ စက္ခု
သမ္ပဿ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [အာဒိဖြင့် “သောတ-
သမ္ပဿ” အစရှိသည်တို့ကို ယူပါ။] ဣဓပန၊ ဤ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ကား။
အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိက၊ ဗဟိရ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊
အာယတနတို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။) ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊
ဗဟိရာယတန ဟူသော ဒွယသည်။ မဟာဒွယံနာမ၊ ကျယ်ဝန်းသော ဒွယ
မည်သည်။ (ဟောတိ) ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

မဟာဒွယံ နာမ။ ။အခြားသော သုတ္တန်တို့၌ “စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေ စ” ဟု၎င်း၊
“သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ စ”ဟု၎င်း အသီးအသီးတို့၌ ဟောအပ်သောကြောင့် ထို ဒွယ
သည် အငယ်စား ဒွယ မည်၏။ ဤ၌ကား—စက္ခု အစရှိသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို
၎င်း၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ဗဟိရာယတနတို့ကို၎င်း အကြွင်းမရှိ တခုထည်းပေါင်း၍
ယူအပ်သောကြောင့် ကျယ်ဝန်းသော ဒွယမည်၏။ [မဟာဒွယံ နာမ ကိရေတံ အနဝ-
သေသတော အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာယတနာနိ ဂဟိတတ္တာ။—နိဒါနဝဂ္ဂ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၊
သံယုတ်ဋီကာ။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၅၁

အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ “ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော” ဟူသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ အညတ္တ၊ ဗာလ-ပဏ္ဍိတသုတ်မှ တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ စက္ခု စေဝ၊ စက္ခုပသာဒ၎င်း။ ရူပါစ၊ ရူပါရုံတို့၎င်း။ ပေ၊ မနောစေဝ၊ မနာယတန၎င်း။ ဓမ္မာစ၊ ဓမ္မာရုံတို့၎င်း။ [“သောတံ စေဝသဒ္ဓါစ” စသည်တို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာနိ၊ တတဲစိတတဲစီ ဟောအပ်ကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ ဒွယတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ စက္ခုသမ္ပယာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပယ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣဓေန၊ ဤ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ကား။ အယဉ္ဇေဝ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ စက္ခာဒိနိဿယေ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ သေသ-ဓမ္မေ၊ ကြွင်းသောတရားတို့ကို။ စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာ။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စက္ခာဒိကာယံ၊ စက္ခု အစရှိသော တရားအပေါင်းကို။ ဧကတ္တေန၊ တခု တည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစ ရှိသော အာရုံကို။ ဧကတ္တေနော၊ အဖြစ်ဖြင့်ပင်။ ဗဟိရုယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟေတွာ၊ ၍၎င်း။) အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရုနိ၊ အဇ္ဈတ္တိက ဗဟိရုဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ အာယတနာနိ၊ ထို အာယတနတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ ဗဟိရုယတနဟူသော ဒွယသည်။ မဟာဒွယံနာမ၊ ယမည်၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိ-ပ္ပါယ်ော၊ တည်း။

စက္ခာဒိနိဿယေ သေသဓမ္မေ ။ ။ (အာဒိဖြင့် သောတ၊ သာန၊ ဗိဝှိ၊ ကာယ တို့ကို ယူပါ။) “စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ” ဟု လာရာ၌ စက္ခုမှတပါးသော ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံး-ဝင်သော ရုပ်နာမ်အားလုံးကို “သေသဓမ္မ” အရ ယူပါ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရှိသောကြောင့် စက္ခုပသာဒသည် ထိုခန္ဓာအစဉ်ကို အမှီပြု၍ ထိုခန္ဓာအစဉ်နှင့် စပ်၍ဖြစ်ရသည်။ သောတ ပသာဒ စသည်တို့က ခန္ဓာအစဉ်မှီပုံ၌လည်း နည်းတူ။ [စက္ခာဒိနိဿယေ သေသဓမ္မတိ၊ စက္ခာဒိနိဿယဘူတေ တပုဂ္ဂိုဗ္ဗေ စ (ထို စက္ခုစသည်နှင့် စပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။) သသန္တာနပရိယာပန္နေ ဓမ္မေ။—အနု။]

စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ ကတော။ ။ ထို ခန္ဓာတွင် ပါဝင်သော သေသဓမ္မတို့ကို စက္ခုစသည်၌ မှီသည်တို့ကိုပြု၍ “အယဉ္ဇ ကာယော” ဟု ဆိုထားသည်။ စက္ခုကို ယူလျှင် ခန္ဓာကိုယ်၌ အကျုံးဝင်သော သေသဓမ္မ အားလုံးကို ယူနိုင်သည်။ သောတ စသည်ကို ယူရာ၌လည်း နည်းတူ။ (“ကေဒေယျူပစာ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။) [စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ ကတောတိ၊ စက္ခာဒိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတေ ကတော။—အနု။]

ဝေဉ္ဇေ ကတာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရဿစ၊ သူတပါး၏၎င်း။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ စာပိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတဗ္ဗောဝ၊ ပြထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ထိုဗာလပဏ္ဍိတသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ—ဟူလို။]

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော စ ပရဿ စ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဆဟာယတနေဟိ စာပိ အာယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သနိဿယာနိ၊ မှီရာ သေသဓမ္မနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့တည်း။ [“စက္ခာဒီနိဿယေ သေသဓမ္မေ” တုန်းက သေသဓမ္မကို “နိဿယ” ဟု ဆိုသည်။ သဟ နိဿယေဟိ ယာနိ ဝုတ္တန္တိတိ သနိဿယာနိ။]

ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ (ပဉ္စက္ခန္ဓာ)။ တဿ၊ ထိုမှတပါး။ အယံ ကာယော၊ ဤ ကာယဟူသည်။ အတ္တနောဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိကဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပံ၊ ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပဟူသည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဗဟိရာနိ၊ ဗဟိရဖြစ်ကုန်သော။ (အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တနောစ ပရဿစ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဆဟာယတနေဟိ စာပိ အာယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။) ဤသို့ ကသွာအမေးကို ပြန်၍အုပ်ပါ။

အညဿ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဝုတ္တေ ဌံ စပိ။) အဇ္ဈတ္တိကာယတနမတ္ထေ ဝေ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနမူကိုသာ။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနေဝ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန တို့ချည်းသာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနောစ၊ ၏၎င်း။ ပရေသံစ၊ တို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အာယမတ္ထော။ ။ အယံ အတ္ထောတိ—အယံ ကာယော နာမရူပန္တိ စ ဝုတ္တောတိ အတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသဋ္ဌာယတနသင်္ဂဟတော တေသံ ဓမ္မာနံ—ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၊ သံယုတ်ဋီကာ။ ဤဋီကာသည် “အယံ ကာယောတိ ဟိ ဝုတ္တာနိ”စသော မူလဒ္ဓိကာကို မှီး၍ ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် အယံ အတ္ထော၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလဒ္ဓိကာ အတိုင်း သိပါ။

ဝိကင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့် .

၅၅၃

သဇ္ဇေဝါယတနာနီတိ၊ ကာမံ၊ သဇ္ဇေဝ၊ ဇိ-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မဿကာရဏာနိ၊ သမ္မဿ၏ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ကာရဏ-တူတေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်ဘော။ ယေဟိ အာယတနေဟိ၊ ယင်း အာယတနတို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ ဖဿသည်။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိ အပ်သော။ ဗာလော၊ မိုက်သော သတ္တဝါသည်။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခကို။ ပဋိသံ-ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။

☞ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (“ ပဋိသံဝေဒေတီတိ အာဒိ ” ခြံ့ ပါသော အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။) တေသံ ဝါ အညတရေန။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယောဇေ-တဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ သုတ္တေ၊ ထို ဗာလ ပဏ္ဍိတသုတ်၌။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာတဏှာနိသိတေ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ၌ မှီသည် တို့ကိုသာ။ ကတွာ၊ ပြု၍၎င်း။ [“ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ ” ဟု ဆိုလျှင် သင်္ခါရတို့ကိုပါ ယူပြီးသားဖြစ်သည်— ဟူလို။] ကာယဂ္ဂဟဏေန၊ ကာယ သဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝေမယံ ကာယော၌ ကာယသဒ္ဓါဖြင့်။) ဝိညာဏ နာမရူပ သဠာ-ယတနာနိ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၎င်း။ တေသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ သဠာယတနာနံ၊ ဇိ-ပါးသော အာယတနတို့၏။ (ဝေဒနာ-ယ ဝိသေသပစ္စယဘာဝံ ခြံ့ စပ်။) ဖဿံ၊ ဖဿကို။ တံ နိဿိတမေဝ၊ ထိုသဠာ-

ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ။ ။ ဋီကာ၌ “ သဇ္ဇေဝါယတနာနိ ” ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ကြည့်၍ “ ယေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ အာယတနေဟိ ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ” ဟု ထည့်ပါ၌ ထည့်၍ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်သည် “ ယေဟိ ” ဟူသော ဗဟုဝစ်နှင့် လျော်၏။ အနုဋီကာ ၌ကား ဖဿောကိုကြည့်၍ “ အာရမ္မဏံ ဖုသန္တေန ဝိယ ဥပ္ပန္နေန သုခဝေဒနိယေန (သုခ ဝေဒနာ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သော) ဒုက္ခဝေဒနိယေန စ ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ” ဟု တနည်း ဖွင့်သည်။

တသ္မိံ သုတ္တေ။ ဝေ။ ဒဿိတော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြအပ်သော ဗာလပဏ္ဍိတ သုတ်ကိုကြည့်ပါ။ “ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ” ဟု အဝိဇ္ဇာကို စပြီးလျှင် “ သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ ” ဟု ဝေဒနာကို အဆုံးထား၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသုတ်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော သင်္ခါရတို့ကို အဝိဇ္ဇာတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို ပြသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို ယူလျှင် (“ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ ” ဟု ဆိုလျှင်) သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ယူပြီး ဖြစ်၏။ ထိုသုတ်၌ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနတို့လည်း တိုက်ရိုက်မပါ။ “ ဝေ-မယံ ကာယော ” ၌ ကာယသဒ္ဓါဖြင့် ထိုတရားတို့ကိုလည်း ယူထားသည်။ ထိုသုတ်၌ ဖဿလည်း တိုက်ရိုက်မပါ။ ထိုဖဿကိုလည်း သဠာယတန၌ မှီသည်ကိုပြ၍ ယူထားသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ တိုင်အောင် ပြည့်စုံရကား အတိတ်အခွန်အတွက် အဝိဇ္ဇာတဏှာ အရင်းခံ၍ ဝေဒနာ အဆုံးရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြတော်မူအပ်ပြီ” ဟု ဆိုသည်။

ယတန၌ မှီသည်ကိုသာလျှင်။ ကတော၊ ၎င်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ဝိသေသ-
 ပစ္စယဘာဝံ၊ ထူးသောအကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူသော။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလပဏ္ဍိတတို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။
 အတိတဒ္ဓါဝိဇ္ဇာတဏှာ မူလကော၊ အတိတ် အမွန်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
 အရင်းခံရှိသော။ ဝေဒနန္တော၊ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။
 ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလပဏ္ဍိတတို့၏။ ဝိသေသံ၊ အထူး
 ကို။ ဒဿေန္တေန၊ သော။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ “ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော ”
 ၌စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာသည်။ နိဝုတဿစ၊
 ပိတ်ဆို့အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယာယ တဏှာယ၊ အကြင် တဏှာနှင့်။
 သံယုတ္တဿစ၊ စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဗာလဿ၊ မိုက်သောသတ္တဝါ၏။
 အယံ ကာယော၊ ဤ သဝိညာဏကကိုယ်သည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗာလ-
 ဿ၊ လူမိုက်၏။ ဝါ၊ လူမိုက်သည်။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာကိုလည်း။
 အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်၊ မပယ်နိုင်။ သာစ တဏှာ၊ ထို တဏှာသည်လည်း။ အပရိ-
 က္ခိဏာ၊ မကုန်နိုင်။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဗာလော၊ မိုက်သောသတ္တဝါ
 သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊
 မြတ်သောအကျင့်ကို။ န အာစရိ၊ မကျင့်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗာလဿ၊ ၏။ ဝါ၊
 သည်။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ အပ္ပဟိနာ။ သာစ တဏှာ အပရိက္ခိဏာ။) တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာကိုလည်း မပယ်နိုင်၊ တဏှာ၏လည်း မကုန်နိုင်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗာလော၊ သည်။ ကာယဿ၊ သဝိညာဏကကိုယ်၏။
 ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ သဝိညာဏကကာယသို့ ကပ်ရောက်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို မိုက်သောသတ္တဝါသည်။ ကာယူပဂေါ၊ သည်။
 သမာနော၊ ဖြစ်ပြန်လသော်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိမှ၎င်း။ ပေ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဒုက္ခမှ၎င်း။
 န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာ-
 ပဘာဝံ၊ ဝေဒနာ၏ အစအမွန်ဖြစ်သော။ သာဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွဖြစ်သော။
 တဏှံ၊ တဏှာကို။ ဒဿေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဥပါဒါနဘဝေ၊ ဥပါဒါန်
 ဘဝတို့ကိုလည်း။ တံ နိဿိတေ၊ ထိုတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို။ ကတော၊ ပြ၍။ ကာယူ-
 ပဂေါ ဟောတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဇာတိအာဒိကေ၊ ဇာတိ
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူသည်။ (ဟုတော)။ ပစ္စုပ္ပန်-
 ဟေတု သမုဋ္ဌာနတော၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းတရားတို့၏ စ၍ဖြင့်ရာ အခါမှ။
 ပဘုဘိ၊ ဝ၍။ ဥဘယမူလောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော နှစ်ပါးစုံ မူလရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။

ဝိစာင်း] ၁-သုတ္တန္တကာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့် . ၅၅၅

တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဟေတုပရိက္ခယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့၏ ကုန်ရာအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ဥဘယမူလကော၊ ၂-ပါးစုံ မူလရှိသော။ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိလောမဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဝုတ္တော၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဒုဂ္ဂတိဂါမိကဗ္ဗဿ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း ကံ၏။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ၊ ထူးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အဝိဒ္ဓိယံ ဝိဒ္ဓတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ငိန္ဒိယဿ၊ ရုထိုက်သောသုစရိုက် အစရှိသောတရား၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဒ္ဓိယံ န ဝိဒ္ဓတိတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ (သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တာ)။ အတ္တနိ၊ စက္ခုစသော မိမိ၌။ နိဿိတာနံ၊ မှီကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဝတ္တနံ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ သမ္မောဟဘာဝေနော၊ ပြင်းစွာ တောဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (အဝိဇ္ဇာက ပြင်းစွာ တောဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) အနဘိသမယဘူတတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဒိတံ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်၏။

စ၊ ဆက်။ အန္တဝိရဟိတေ ဇဝါပေတိတိ၊ ဟူသောပါဌ၌။ ဝဏ္ဏာဂမဝိပရိယာယ ဝိကာရ ဝိနာသ ဓာတုအတ္ထဝိသေသ ယောဂေဟိ၊ အက္ခရာ၏ လာခြင်း၊ အက္ခရာ၏ပြောင်းပြန်ဖြစ်ခြင်း၊ အက္ခရာ၏ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အက္ခရာ၏ ကျေခြင်း၊ ဓာတ်တို့၏ အနက်အထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဝိသေ၊ ရှိသော။ နိရုတ္တိလက္ခဏဿ၊ နိရုတ္တိလက္ခဏာ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တီသုပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေသု၊ အန္တပုဒ်၊ ဝိရဟိတပုဒ်၊ ဇဝပုဒ်တို့၌။ အကာရဝိကာရ ဇကာရေ၊ အ အက္ခရာ၊ ဝိ အက္ခရာ၊ ဇ အက္ခရာတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အညေသံ၊ အခြားကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အက္ခရာတို့၏။ လောပံ၊ ကျေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍၎င်း။ (တနည်း)လောပံကတွာ၊ ချေ၍၎င်း။ ဒုတိယဿ၊ ၂-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ ဇကာရဿ၊ ဇ အက္ခရာ၏။ အာဂမံ၊ လာခြင်းကို။ ကတွာစ၊ ပြု၍၎င်း။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဗျဉ္ဇနတ္ထံ၊ သဒ္ဓါ၏အနက်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြပြီး၍။ သဘာဝတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သဘာဝအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ အပိစာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနိ၊ စက္ခာယတနစသော ဝတ္ထု၊ ရူပါယတနစသော အာရုံတို့ကို။ (ဉာတုံ န သက္ကာ၌စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ စက္ခာယတနသည်။ ဝတ္ထု၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏ မှီရာတည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါရုံသည်။ အာရမ္မဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏

၁၂

အာရုံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (သတိ၊ ရှိလသော်။) [အနုဋီကာ၌ “သတိ” ဟု ထည့်သည်။] ဉာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ (ပုဂ္ဂိုလ်က သိခြင်းငှါ။) န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ တပုဋိစ္ဆာဒိကာ၊ ထို ဝတ္ထုအာရုံတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်၏ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဝတ္တာရမ္မဏသဘာဝတ္ထာဒနတော ဝေ၊ ဝတ္ထု အာရုံတို့၏ သဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်ပင်။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဘာဝဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဇရာ မရဏာဒိနံ၊ ဇရာ မရဏ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဘာဝဿ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဆာဒနတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဆာဒနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဋိစ္စသမုပ္ပန်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါကို ယူခြင်းအားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ (ပါဝင်လာကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတို့ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ (ပါဝင်ကုန်သည်။) ယဒိပိ (ဟောန္တိ)၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့ကို။ (ဝုတ္တာ ဌာဝပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (ပဓာနာ ဌာဝပ်။) ဣမိဿ ဒေသနာယ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်၌။ ပဓာနာ၊ ပြဋ္ဌာန်းကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုဝိဓာတိ ဧတ္ထ၊ ဒုဝိဓာ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ယောဇေတဗ္ဗာ ဌာဝပ်။) အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ၊

သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန အာဂတာ။ ။ အနုဋီကာ၌ “ဂဟဏန္တိ ဂဟေတဗ္ဗတံ (ယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့)” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “သင်္ခါရသဒ္ဓေန ဂဟဏံ အာဂတာ” ဟု ရှိမှ အနုဋီကာအဖွင့်နှင့် ညီမည်။ [“သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟဏံ ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာဂတာ၊ ရောက်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်” ဟု ပေးပါ။]

တသ္မာ။ ။ ယသ္မာ သတိ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတ္ထေပိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ပဓာနတာယ ဝိသံ ဝုတ္တာ။ ဂေါဗလီဗဒ္ဓ ဉာယေန။ တသ္မာ။—အနု။ “ယဒိပိ။ ပေ။ အာဂတာ” ဟူသော ဝါကျ၏အနက်ကို တသ္မာ၏ စွဲနက်အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤ တသ္မာကို “ယောဇေတဗ္ဗာ”၌ စပ်ပါ။

ဒုဝိဓာတိ ဧတ္ထ။ ။ ဤပုဒ်ကိုလည်း ယောဇေတဗ္ဗာ ဌာဝပ်။ “ဝဇ္ဇေတွာ။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗာ—ဒုဝိဓာ” ဟူသော ဤပါဌ်ဝယ် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာအရ၌ ယူအပ်ပြီးသော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာအရ၌ အနက်ကို ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။

အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရဟူသော။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါအားဖြင့်။ အာ-
ဂတံ၊ လာသောသင်္ခါရကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထို သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်လာသော
သင်္ခါရတို့၌။ ဝုတ္တမ္ပ၊ ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို။
ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရ၊ လာသောသင်္ခါရ
တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေနာဂတသင်္ခါရတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမုဒါ-
ယော၊ သင်္ခါရ ၄-မျိုးအပေါင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ စ၊ အဘို့တပါးကား။
ဣမ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဖွင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တဒေကဒေသော၊ ထို
သင်္ခါရအပေါင်း၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို။ ဝုတ္တော။
တသ္မာ။ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗသဗ္ဗသင်္ဂဟဏဝသေန၊ ဖွင့်ထိုက်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ၊
အလုံးစုံသော သင်္ခါရ ၄-မျိုးတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရသဒ္ဓေန
အာဂတသင်္ခါရတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိတော၊ ၂-ပါး အပြားရှိကုန်သည်၏
အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပဌမံ နိရုဇ္ဈတိ ဝစီသင်္ခါရောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဝိတက္က-
ဝိစာရ အဿာသ ပဿာသ သညာ ဝေဒနာ၊ ဝိတက် ဝိစာရ၊ အဿာသ
ပဿာသ သညာ ဝေဒနာ ဟူကုန်သော။ ဝစီသင်္ခါရာဒယော၊ ဝစီသင်္ခါရ အစ

အဘိသင်္ခရဏက။ ပေ ။ တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပ။ ။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရကို ပြရာ၌
“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ” ဟု မပါဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် “တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပ ဝဇ္ဇေ-
တွာ” ဟု ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ သင်္ခါရ-
သဒ္ဓေန အာဂတံ သန္တာယ” ဟု မိန့်သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရကို ပြရာ၌
“အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ” ဟု ပါ၏။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ ဟူသည် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
သင်္ခါရအရ၌ ယူရသော သင်္ခါရပင်တည်း။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို ရည်ရွယ်၍
“တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပ” ဟု ဆိုပါသည်။ ဟူလို။

သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတိ ဝါ ။ ။ ဤ နည်း၌ကား “သင်္ခါရသဒ္ဓေန
အာဂတသင်္ခါရ” အရ၌ သင်္ခါရ ၄-မျိုးအပေါင်းကို ယူပါ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ
အရ၌ကား ထို ၄-မျိုးတွင် အဘိသင်္ခရဏက သင်္ခါရ ဟူသော တစိတ်ကိုသာ ယူပါ-ဟူလို။
“တသ္မာ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ကား လုဒ္ဓဂုဏဝါကျတည်း။

နည်း ၂-ပါးအထူး။ ။ နောက်ဝိကပ်၌ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့် လာသော သင်္ခါရအရ
ဝယ် သင်္ခါရ ၄-မျိုးလုံးကိုပင် ယူရ၏။ ထိုသင်္ခါရ ၄-မျိုးလုံး၏ တစိတ်ဖြစ်သော အဘိ-
သင်္ခါရဏကကိုကား ဤနေရာ၌ ဖွင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ
အရ၌ ယူရသည်။ ရှေ့ အတ္ထဝိကပ်၌ကား ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့ကို သင်္ခါရသဒ္ဓေန
အာဂတသင်္ခါရ၌ ဂေါဗလိဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့် မယူဘဲ ရွှောင်ကြည်ရသည်။ ဤကား နည်း
၂-ပါး၏အထူးတည်း။ [အနုဋီကာ ကြည့်ပါ။]

ရှိသည်တို့ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ [သင်္ခါရယမိုက်၌လာသော ဝစီ သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။] အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေသု၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာယသဉ္ဇေတနာဒယော၊ ကာယသဉ္ဇေတနာ အစရှိသည်တို့ကို။ န(ဝုတ္တာ)၊ ဆိုအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။

ပရိတဿတိတိ၊ ကား။ ပိပါသတိ၊ သောက်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ဝါ၊ မှတ်သိပ် ၏။ဘဝတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကို။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ သန္ဓာယ၊ ၌။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘာဝယတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကို။ ကမ္မဘဝံ၊ ကမ္မဘဝကို။ (သန္ဓာယ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။) ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ စုတိ၊ ရွှေ့လျော့ခြင်းသ်။ မရဏံ၊ သေခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရဏန္တိ တေ- နာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပါဒ- ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဥပ္ပါဒဒုက္ခ။ ဌိတိဒုက္ခာ၊ တည်ခြင်းဟူသော ဌိတိဒုက္ခ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠယမက ဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်။ ထိုပါဠိတော်၌ “ဥပ္ပါဒဒုက္ခ” ပုဒ်ကို မတွေ့ရ။] ဒွေဓာ၊ ဥပါဒ်၊ ဌိဟူသော ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ခဏတိ၊ တူးမြို့တတ်၏။ အာယာသော- တိ၊ ကား။ ပရိဿမော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဝိသာဒေါ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် နစ်ခြင်းတည်း။ [တက်သွား နစ်သွားလောက်အောင် ပင်ပန်းခြင်းတည်း။]

ကေဝလာ၊ မရော မယှက် သက်သက်ကုန်သော။ (သန့်သန့်ကုန်သော။) သာလယော၊ သလေးတို့။ ဣတိ(ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ကေဝလသဒ္ဓေါ၊ ကေဝလ သဒ္ဓါသည်။ အသမ္ဘိဿဝါစကော၊ အသမ္ဘိဿ အနက်ကိုဟောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေဝလာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဂ်မဂဓာ၊ အဂ်တိုင်း၊ မဂဓတိုင်းတို့။ ဣတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ (ကေဝလသဒ္ဓေါ) နိရဝသေသဝါစကောစ၊ အကြွင်းမရှိ အလုံးစုံ ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်လည်း။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွေဓာပိ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်လည်း။ အတ္ထံ၊ အသမ္ဘိဿ အနက်၊ နိရဝသေသ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဖွင့်ဆို၏။ တတ္ထံ၊ ထို ၂-ပါးသော အနက်တို့တွင်။ အသမ္ဘိဿဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုခရဟိတဿ၊ သုခမှကင်းသော။ [“သုခနှင့် မရောသော” ဟု သဒ္ဓတ္ထ ပေးပါ။ သုခရဟိတဿကား - အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း။] ဟိ၊ မှန် ။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ အသမ္ဘိဿဿာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သုခ- ရဟိတဿာတိ၊ ဟူသော။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားအပေါင်း၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဥပ္ပါဒဝယရဟိတံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းမှ ကင်းသောတရားသည်။ (အဖြစ်အပျက်ဒဏ် မခံရ၍ သုခ ဖြစ်သောတရားသည်။) န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ဝါ၊ မပါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အသမ္ဘိဿဿာ- တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သုခရဟိတဿာတိ၊ ဟူသော။ အတ္ထော ဝဏ္ဏိတော။)

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့် .

၁၅၉

တံ သမ္ပယုတ္တေ၊ ထို မောဟနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ သမ္မောဟ-
 ယတိ၊ လွန်စွာ တွေ့ဝေစေတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလံ၊ မောဟ၏ ကိန်းရာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမ္မောဟယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မောဟနရသာ၊ သမ္မောဟန
 ရသ ရှိ၏။ အာရမ္မဏသဘာဝဿ၊ အာရုံ၏သဘောကို။ ဆာဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်
 သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ (တနည်း) ဆာဒနံ ဟုတွာ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂယတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဆာဒနပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနဖြစ်၏။ [ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်လျှင် ဉာဏ်အား ဟင်လာသောကြောင့် “ပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနာ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုသင်လာ၏” ဟု ပေးကြသည်။] အာသဝသမုဒယာ
 အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာသဝ-
 ပဒဋ္ဌာနာ၊ အာသဝပဒဋ္ဌာနာမည်၏။

ပုဋိသန္တိဇနနတ္တံ၊ ပုဋိသန္တေဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ အာယူဟန္တိ၊
 အားထုတ်တတ်ကုန်၏။ ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အာယူဟနရသာ၊ အာယူဟနရသာတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာသိ-
 ကရဏံ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးအစုကို ပြုခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ အာယူဟန
 မည်၏။

နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ပုရေစာရိကဘာဝေန၊ ရှေ့သွား၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ မည်၏။ ပုရိမဘဝေန၊ ရှေး
 ဘဝနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဃဋ္ဌနံ၊ ဆက်စပ်တတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ (တနည်း) ဃဋ္ဌနံ-
 ဟုတွာ၊ ဆက်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပုဋိသန္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
 သမ္ပယုတ္တတိ၊ ယှဉ်စပ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယောဂရသံ၊ မည်၏။ အည-

အာယူဟနရသာ။ ။ ယေန ကုသလာကုသလဓမ္မာ “ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ” တိ
 ဝုစ္စန္တိ။ တံ အာယူဟနံ။ ကိံ ပန တန္တိ။ အနုပစ္စိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ သန္တာနေ (အရဟ
 တ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မဖြတ်အပ်သေးသော တဏှာ အဝိဇ္ဇာ မာနရှိသောခန္ဓာအစဉ်ဝယ်)
 သဗျာပါရတော (ပုဋိသန္တေကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့၏
 ဗျာပါရနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း)။—အနု။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိပါကတိင်္ဂ၊
 မာတိကာ အဖွင့်၌လည်း “ဝိပစ္စနသဘာဝတာ စ အနုပစ္စိန္နာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနသန္တာနေ
 သဗျာပါရတာ”ဟု မူလဒ္ဓိကာ ဖွင့်ခဲ့သည်။

ရာသိကရဏံ ဝါ။ ။ ရာသိကရဏံ အာယူဟနန္တိ စ ရာသိဘူတဿ ရူပါရူပ-
 သင်္ခါဘဿ ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တနတော ဝုတ္တံ။—အနု။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်အရ ဝိညာဏ်
 ကို၎င်း၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ အရ နာမ်ရုပ်ကို၎င်း ရည်ရွယ်၍ “ရူပါရူပသင်္ခါတဿ
 ဖလဿ”ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ ဥပာဇာတ်သည် “ရာသိကရဏံ” အနက်ဟောတည်း။
 သစ္စအနုဘ် ၁၆-ချက်၌ အာယူဟနဋ္ဌဝယ် ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ပြခဲ့ပြီ။

မည်၊ ရုပ်အချင်းချင်း။ သမ္ပယောဂါဘာဝတော၊ သမ္ပယုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝိကိရတိ၊ ကဲ့သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ (နာမ်ကဲ့သို့ တခုနှင့်တခု မတွဲဘဲ ကဲ့သကဲ့သို့ဖြစ်တတ်၏။) လူတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကိရဏရသံ၊ မည်၏။ ဝေဉ္စကတော၊ ဤသို့အချင်းချင်း သမ္ပယောဂမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မတွဲခြင်းကြောင့်။ ပိသိယမာနာ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ကြိတ်ချေအပ်ကုန်သော။ တဏှုလာဒယော၊ အချင်းချင်း မတွဲသော ဆန် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်။ ဝိကိရန္တိ၊ ကဲ့ကုန်၏။ စုဏှိဘဝန္တိ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ဖြစ်ကုန်၏။ လူတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

☞

နာမဿ၊ နာမ်တရား၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ကုသလာဒိဘာဝေါစ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ လူတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို ကုသိုလ်နာမ်တရားမှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝါ၊ တနည်း။ အစေတနာ၊ စိတ်စေတနာ မရှိကုန်။ အဗျာကတော၊ အာရုံကို မယူတတ်သော အဗျာကတတို့တည်း။ လူတိ ဧတ္ထ ဝိယ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့။ အနာရမ္မဏတော၊ အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အဗျာကတတော၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ အာယတနလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဗဒ္ဓနလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာယာနံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို။ တနနလက္ခဏံ၊ ချဲ့ထွင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ [အာယေ တနောတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ အာယ၏ အနက်ကို ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ မရ၌ကား—“အယာနံ သုခဒုက္ခာနံ၊ သံသာရဒုက္ခာနံ ဝါ” ဟု ဖွင့်လေ၏။]

ဒဿနာဒိနံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿနာဒိရလတော၊ ဒဿနာဒိ ရသ၏အဖြစ်မည်၏။ အကုသလဝိပါကုပေက္ခာယ၊ အကုသလဝိပါက်ဖြစ်သော ဥပေက္ခာ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝတော၊ အနိဋ္ဌာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်သည့်အတွက်။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့်၎င်း။ လူတရာယ၊ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာမှ တပါးသော ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ၏။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ ဣဋ္ဌာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်သည့်အတွက်။ သုခေနစ၊ သုခဝေဒနာဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒုက္ခသမုဒယတ္တာ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ တတြတတြာသိနန္တိနီတိ၊ ထိုထို အာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်ခြင်း ရှိ၏ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အဘိနန္ဒနရသ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။ အတိတ္တဘာဝေါ၊ မတင်းတိမ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၆၁

ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း) အတိတ္တဘာဝေါ ဟုတော၊ အတိတ္တဘာဝ၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ကာမု-
 ပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်သည်။ တဏှာဒဠတ္တံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။
 ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း) တဏှာဒဠတ္တံ ဟုတော၊ တဏှာဒဠတ္တ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌဟ-
 တိ၊ ရှေ့ရှုထင်လာ၏။) သေသနံ၊ ကာမုပါဒါန်မှကြွင်းသော ဥပါဒါန်တို့သည်။
 ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိဟုတော၊ ဒိဋ္ဌိ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာဒဠတ္တဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘာဝ-
 ဝသေန၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ လက္ခဏာ-
 ဒယော၊ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

အာဒိသဗ္ဗေန၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။ (မောဟာဒိဋ္ဌိ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။) အနန္တ-
 ဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ၊ လျော်စွာမသိခြင်းအစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) [အနန္တဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ အဝိဇ္ဇာပဒနိဗ္ဗေသေ အာဂတာ။-အနု၊
 ထို့ကြောင့် “အနန္တဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ”ဟု ရှိသောပါဌ်သာ မှန်သည်။]
 ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ သိတတ်သောညာဏ်၏
 ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ မည်၏။ အသုဘာဒိသု၊
 အသုဘ အစရှိသည်တို့၌။ သုဘာဒိဝိပလ္လာသော၊ သုဘ အစရှိသောအားဖြင့်
 ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းသည်။ မိစ္ဆာပဋ္ဌိပတ္တိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ-
 ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော မောဟသည်။ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာ၊
 ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော မောဟသည်။ မိစ္ဆာပဋ္ဌိပတ္တိ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ၏သာ။ ဆဒ္ဓါရိကတာ၊ ဖိ-ပါးသောဒ္ဓါရရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆဠာရမ္မဏ-
 တာစ၊ ဖိ-ပါးသောအာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထ-
 ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အညေသုပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။
 ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒဂေသု၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ၏ အင်္ဂါတို့၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရား
 တို့၏။ (ဆ ဒ္ဓါရိကတာ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆဠာရမ္မဏတာ၊ ရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသုပိတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

နော ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီး။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ နော
 ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
 ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။
 ဒေသဝသေန၊ အရပ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာသန္နတာ၊ နီးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။
 ဒူရတာ စ၊ ဝေးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသွာ)။ အသဏ္ဌာ-
 နတ္ထာ၊ ပုံသဏ္ဌာန် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ မနာ-

ယတနဿ၊ မနာယတနန္တိ။ ဂေါစရော၊ အာရုံကို။ မနာယတနံ၊ မနာယတနရှိရာ အရပ်သို့။ သမ္ပတ္တောတိဝါ၊ ရောက်၏ဟူ၍၎င်း။ အသမ္ပတ္တောတိဝါ၊ မရောက် ဟူ၍၎င်း။ န ဝုတ္တတိ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နော ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။

သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ သဗ္ဗာဝါ၊ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ဝယ် ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ [ဇရာ မရဏတွင် အဆုံး မသတ်ဘဲ သောက အစရှိသည်တို့ ပါနေသောကြောင့်။] အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသဂေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့၏ ၁၂-ပါးထက် များကုန်သည်၏ အဖြစ်၌ ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ (သတိ၊ သေဝံ) ဒွါဒသေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဝတ္ထာနံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ [“ကဿာ တေသမ္ပိ ဇရာမရဏေနော ကေသခေပံ ကတွာ ဒွါဒသေဝံ၊ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ်ဂါနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနံ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဝေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည်ကို ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကဿာ၊ ကြောင့်။ သောကာဒိနံ သဗ္ဗာဝါ အင်္ဂ- ဗဟုတ္တပ္ပသဂေ (သတိ) ဒွါဒသေဝါတိ အင်္ဂါနံ ဝဝတ္ထာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သောကာဒယော၊ သောက အစ ရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဖလေန၊ အကျိုးဖြစ်သော သောကစသည်ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော။ မူလင်္ဂံ၊ မူလအင်္ဂါကို။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ တေ၊ ထို သောကအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သောကာဒိနံ သဗ္ဗာဝါ အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသဂေ သတိ ဒွါဒသေဝါတိ အင်္ဂါနံ ဝဝတ္ထာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

ဖလေန ပန။ပေ။ ဝုတ္တတိ။ ။ဖလေနာတိ ဖလဘူတေန (ဇာတိ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော) ဇရာမရဏင်္ဂသင်္ဂဟိတေန (ဇရာမရဏအင်္ဂါဖြင့် ပေါင်း၍ ယူအပ်သော) သောကာဒိနာ။ မူလင်္ဂံ ဒဿေတုံတိ ဣမာယ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာယ မူလဘူတံ အဝိဇ္ဇင်္ဂံ (ဒဿေတုံ ဌာနံ) သောစနာဒိဟိ သမ္မောဟာပတ္တိ ကထနေန (ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာသမ္မောဟ ရှိခြင်းကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်း ငိုကြွေးခြင်း စသော အကျိုးများ ဖြစ်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် သောက ပရိဒေဝ စသည်တို့ဖြင့် ထို ဝမ်းနည်းသွှ၊ ငိုကြွေးသွှ စသည်တို့မှာ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသော သမ္မောဟ (အဝိဇ္ဇာ)သို့ ရောက်ပုံကို ဟောရာရောက်၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းအားဖြင့် မူလ အင်္ဂါဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ဒဿေတုံ တေ သောကာဒယော ဝုတ္တော။ (ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါနည်း။) ဘဝ- စက္ကယ အဝိဇ္ဇေဒဿနတ္ထံ၊ တည်း။—အနု။

ဝိသင်း] ၁-သုတ္တန္တဟာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအပွင့် ၅၆၃

ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ဟိ ဗာလဿ တေ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သောကာဒိနံ၊ သောက အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏကာရဏ-
တာ၊ ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်
မူအပ်ပြီ။ သာရိရိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌေတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တေစ၊
သုတ်၌လည်း။ ဇရာမရဏနိမိတ္တံ၊ ဇရာ မရဏ ဟူသော အကြောင်းရှိသော။
ဒုက္ခံစာကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသုတ်ကို။ တံ-
နိမိတ္တာနံ၊ ထိုဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သောကအစရှိသည်တို့ကို။ (တနည်း) တံ
နိမိတ္တာနံ၊ ထိုဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိသော သောက အစရှိသည်
တို့ကို။ သာကေသာဝေဒန၊ ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏေနဝ၊
ဇရာမရဏဖြင့်ပင်။ သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ကေ-
သခေပေါ၊ တပေါင်းတည်း ချုံးမှုကို။ ဝါ၊ တဘို့တစုတည်းကို။ ကတော၊ ပြီ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဇာတိ-
ပစ္စယတာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ဟိ။ ။ ဤမှစ၍ “ဘဝစက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒေါ ဒဿိတော
ဟောတိ” တိုင်အောင် ရွှေဝါကျကို အကျယ်ပြသော ဝိတ္တာရစကားတည်း။ ထို့ကြောင့်
ရွှေစကားကို “ဘဝစက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒဿနတ္ထံ” ဟု ဖွင့်သော အနုဋီကာလည်း ထို
မူလဋီကာ၏ နောက်စကားကိုယူ၍ ဖွင့်ထားသည် ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ အကျယ်ပြရာဝယ်
“ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ။ပေ။ ကာရဏတာ ဝုတ္တာ” ပါဌ်သည် အဋ္ဌကထာ၏ အဆိုကို
ကောက်ချက်ချသော စကားတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ။ပေ။
သမ္ဘဝန္တိ” ဟု ဆိုထား၏။ ထိုစကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “သောက စသည်တို့၏
အကြောင်းသည် ဇရာ. မရဏတည်း” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

“သာရိရိကာယ ။ပေ။ သာကေသာဝေဒန ဝုတ္တံ” ဟူသော စကားသည် အဋ္ဌကထာ၌
ထုတ်ပြအပ်သော သံယုတ်ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ချက်ချသော စကားတည်း။
ထိုသုတ်၌လည်း ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိသော (ဇရာမရဏကြောင့်ဖြစ်သော)
ဒုက္ခကို သိမ်းယူအပ်ရကား ထိုသုတ်သည် ထိုဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သောကစသည်
တို့၏ သာကေအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောသုတ်တည်း။ [တန္တိ သုတ္တံ။ တံ နိမိတ္တာနံ
ဒုက္ခနိမိတ္တာနံ သောကာဒိနံ။—အနု။ “ဇရာမရဏနိမိတ္တာနံ သောကာဒိနံ”။—မရ။]

ယသ္မာ ပန ။ပေ။ ယုဇ္ဇတိ။ ။ ပြအပ်သော အဋ္ဌကထာပါဠိတော်၏ အလိုအားဖြင့်
“ဇရာ မရဏကြောင့် သောက စသည်တို့ ဖြစ်ကြ၏” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို
ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြရာ၌ အလိုမရှိထိုက်သောကြောင့် “ယသ္မာ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။
[ဝုတ္တမေဝတ္ထံ အနိစ္စန္ဓော ယသ္မာ ပနာတိ အာဒိမာဟ။ — မရ။] ဇရာ မရဏဖြင့်
သောက စသည်တို့ကို တဘို့တစုတည်း ပြအပ်သောကြောင့် “သောက စသည်တို့၏
အကြောင်းသည် ဇာတိပင် ဖြစ်၏” ဟူသော အဓိပ္ပါယ်သာ အသင့်ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဇရာမရဏ ပစ္စယဘာဝေ၊ သောက စသည် တို့က ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိ(ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော။) အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ။ ကေသဓိပေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ သောကာ-ဒယောစ၊ သောက အစရှိသောတရားတို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ဇရာ မရဏ သောက စသည်တို့တွင်။ ကေန္တိကံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်း ရှိသော။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ အင်္ဂဘာဝေနဝ၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့် သာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ သောကာဒယော ပန၊ သောက အစရှိသည်တို့ကိုကား။ ရူပဘဝါဒီသု၊ ရူပဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တိကံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကေဝလံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းမဘက် သက်သက်။ ပါကဠေန၊ ထင်ရှားသော။ ဖလေန၊ သောက စသော အကျိုးဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ နိဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြ ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ဇရာမရဏပစ္စယဘာဝေ ဟိ။ ။ ဤစကားသည် လဒ္ဓဒေါသကို ပြသော စကား တည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဇရာမရဏကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်လျှင် သောကစသည်ဖြစ်ချိန်၌ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် သောက စသည်တို့ကို ကေသဓိပ (တဘို့တစု) ပြုစုရာရှိခြင်းဟူသော အပြစ်ရောက်သည်—ဟူလို။ အမှန်ကတော့ ဇာတိကြောင့်သာ ဇရာမရဏလည်း ဖြစ်၊ သောက စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကြရသောကြောင့် ဇရာမရဏနှင့် သောက စသည်တို့သာ ကေသဓိပ (တဘို့တစု) ပြုထိုက်ပါသည်—ဟူလို။

တတ္ထ ပေ။ အနေကန္တိကံ ။ ။ ဇရာ မရဏဇရာ သောက စသည်တို့ပါ ဇာတိ ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းတူလျှင် ထို ၂-မျိုး အထူးကို အဘယ်သို့ မှတ်ရမည်နည် ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်မိန့်။ ဇာတိရှိလျှင် ဇရာမရဏသည် ကေန္တိက (ကေန ဖြစ်ရမည်) အင်္ဂါတည်း။ သောက စသည်တို့ကား ရူပ၊ အရူပဘဝကို၌ မဖြစ်ကြရ။ ကာမဘဝ၌သော်မှလည်း အချို့မှာ မဖြစ်ကြရ။ ထို့ကြောင့် ဇာတိ၏ အနေကန္တိက (ကေန မဟုတ်သော) အကျိုးဆက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက် အားဖြင့် ဇရာမရဏနှင့် သောက စသည်တို့ ကွဲပြားကြသည်—ဟူလို။

ပါကဠေန ပေ။ ဂဟိတာ။ ။ “အနေကန္တိက အကျိုးဖြစ်လျှင် အဘယ်အကျိုးငှါ သောက စသည်တို့ကို ယူရပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ပါကဠေန” ပေ ။ ဂဟိတာ” ဟု မိန့်သည်။ သောက စသည်တို့သည် မျက်မြင်အားဖြင့် ထင်ရှားသော အကျိုးများတည်း။ ထို သောက စသည် ဖြစ်တိုင်းပင် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထင်ရှားသော သောကစသော အကျိုးဖြင့် အကြောင်း အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ပြခြင်းအကျိုးငှါ အနေကန္တိကဖြစ်သော သောကစသောအကျိုးကို ယူရသည်—ဟူလို။

ဝိသုဒ္ဓိ]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၅၆၅

တေန၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ၌။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ တတော၊ ထို ဒုတိယဘဝမှ။ ပရာယ၊ နောက် တတိယဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ဟေတု-ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဘဝစက္ကဿ၊ ဘဝစက်ဝိုင်း၏။ အဝိစ္စေဒေါ၊ မပြတ်မစဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ သုတ္တံ၊ “အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော” စသော သုတ်ကို။ သောကာဒိန္နံ၊ သောကအစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဣတိ ဇောဿေဝ အတ္တဿ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ် ကိုသာ။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်၏ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ သောကာဒိန္နံ၊ တို့၏။ ဗာလဿ၊ မိုက်သောသတ္တဝါ၏သန္တာန်၌။ ဇရာ မရဏနိမိတ္တတာမတ္တဿ၊ ဇရာမရဏဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်မျှကို။ (သာဓကံ)န(ဒဠဗ္ဗံ၊ ထိုက်။)

တေန ။ပေ။ ဒဿိတော ဟောတိ။ ။ထိုသို့ သောကစသောအကျိုးဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းကြောင့် အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ၌ ဇာတိဖြစ်လျှင် ဇရာ မရဏလည်း ဖြစ်သောက စသည်လည်း ဖြစ်ရာဝယ် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါပြန်၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၍ တတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်ပြန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ပြရကား ဘဝစက်ဝိုင်း၏ မပြတ်ခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုး ရှိသည်။ [တေန အဝိဇ္ဇာနိဒဿနေန ဒဿိတာ (ရှေ့ပုဒ်) ဒဿိတော (နောက်ပုဒ်) ဣတိ ယောဇနာ။—မရ။]

သုတ္တန္တ ။ပေ။ ဒဠဗ္ဗံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြအပ်သော “အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော စသော သုတ်ကို အဘယ်အနက်၏ သာဓကသုတ်-ဟု မှတ်ရမည်နည်း” ဟု မေးဘူးရသောကြောင့် “သုတ္တန္တ” စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုသုတ်၌ “အဿုတဝါ-ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ၊ အဂ္ဂမ (ပရိယတ်၊ ပဋိဝေဓ) မရှိသု” ဟု ဆိုသဖြင့် မောဟလွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သူ (မောဟအားကြီးသူ) ဟု ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသုတ်အတွက် “အဝိဇ္ဇာသည် သောကသည်ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းဖြစ်၏” ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ မှတ်ထိုက်၏။

န သောကာဒိန္နံ။ ပေ ။မတ္တဿ။ ။အဿုတဗာလအတွက် သောကစသည်တို့၏ ဇရာမရဏ အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်မျှကို မမှတ်ထိုက်။ “သောက စသည်တို့သည် ဇရာ မရဏဟူသော အကြောင်းရှိ၏” ဟူသော အနက်ကိုလည်း အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည့် အတိုင်း မှတ်ပါ။ “အဿုတဝါ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် “သောကစသည်တို့သည် အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိ၏” ဟူသော အနက်ကိုလည်းမှတ်ပါ။—ဟုလို။ [“အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိ” ဟူရာ၌ သောကဖြစ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာက အရင်းခံလျက်ရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။]

ဟိ၊ မုနိ။ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ၊ အစရှိသော။ ဝစနေန၊ စကားတော်
 ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (အဿုတဝါပုဒ်ဖြင့် ပြအပ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။)
 သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿိတာ၊
 ပြတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဇရာမရဏနိမိတ္တမေဝ၊ ဇရာ မရဏ ဟူသော
 အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခသည်။
 န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အဝိဇ္ဇာနိမိတ္တမ္ပိ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခ
 သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ [“အထခေါ” စသည်ကို အနုဋီကာကြည့်၍ ထည့်ပေး
 သည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဋ္ဌေသအပ္ပင်

၂၂၆။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဟိ ဝုတ္တန္တိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။
 (ဒဿေတိ ဌိစပ်)။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တတ္တာ ဌိစပ်။) ဝိသေသန-
 ဘာဝေန၊ အပဓာနဝိသေသန၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။
 ပဓာနဘာဝေနစ၊ ဝိသေသပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗဘာဝဿ၊
 အကျယ်ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတိ၊
 ပြ၏။ ဒိသော၊ အရပ်အားဖြင့်မြင့်သော။ သာမော၊ အဆင်းအားဖြင့်ရှေ့သော။
 ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့် ဝါသော။ မိတ္တော၊ မိတ္တ။ (ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။) ရဿော၊
 အရပ်အားဖြင့်ပူသော။ သြဒါတော၊ အဆင်းအားဖြင့်ဖြူသော။ ဒတ္တော၊ ဒတ္တ။
 ဣတိ၊ ၎င်း။ ပိတာ၊ အဘကို။ ကထိယတိ၊ ပြောပြအပ်၏။

န စ ။ပေ။ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ။ “န သောကာဒိနံ ဗာလဿ ဇရာမရဏနိမိတ္တတာမတ္တဿ
 သာဓကံ သုတ္တ” နှိ ဝုတ္တမတ္တံ ပါကဋိကာတုံ “န စာ” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တေန န စ ဇရာ-
 မရဏနိမိတ္တမေဝ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ၊ အထခေါ အဝိဇ္ဇာနိမိတ္တမ္ပိ၊ ဧတ္ထ (ဤသုတ်၌) ဝုတ္တနယေန
 ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ -အနု။

ပိတာ ကထိယတိ။ ။အဘကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြရာ၌ မိတ္တဟု၎င်း၊ ဒတ္တဟု၎င်း
 သာမန်ပြောလျှင် အခြားမိတ္တ အခြား ဒတ္တတို့နှင့် ရော၍ နေသောကြောင့် “ဒိသော
 သာမော” ဟု မိတ္တကို ဝိသေသနပြု၍၎င်း၊ “ရဿော သြဒါတော” ဟု ဒတ္တကို ဝိသေသန
 ပြု၍၎င်း ပြောဆိုရသည်။ [ပိတာ ကထိယတိတိ အသုကော အသုကဿ ပိတာတိ ပိတု-
 ဘာဝေန ကထိယတိ။ ကထိယမာနော စ အသနေဟတ္ထံ အညေဟိ မိတ္တဒတ္တေဟိ
 ဝိသေသေတော ကထိယတိ။ -အနု။]

ရသိတဗ္ဗော ပဋိဝိဋ္ဌိတဗ္ဗော၊ ထိုးထွင်း၍သိထိုက်သော။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ ရသော၊ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော သဘော။ အတ္တနော၊ နိ။ ရသော၊ တည်း။ သရသော၊ မိမိ၏ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော သဘော။ ယာထာဝေါ၊ ဖြစ်တိုင်းသော အခြင်းအရာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော။ သရသော၊ မိမိ၏သဘောတည်း။ ယာထာဝသရသော၊ မှန်ကန်သော မိမိ၏သဘော။ သောဝေ၊ ထို မှန်ကန်သော မိမိ၏သဘောသည်ပင်။ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်သားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လက္ခဏံ၊ ဇာ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုတ္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ စတ္တာရေဝ၊ ၄-ပါးတို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။

နိက္ခေပကဏ္ဍေ ပနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဝိသင်းပါဠိတော်၌။ (ဝိဘာဝနံ ကရောတိ၌ စပ်။) စတူသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ ကထိတာယဝေ၊ ဟောအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နိ။ (ကထိတတ္တာ ဌိစပ်။) နိက္ခေပကဏ္ဍေ၊ ၌။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ ကိစ္စဇာတိတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်၎င်း။ ပဉ္စဝိသတိယာ၊ ၂၅-ပါးသော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ လက္ခဏာတောစ၊ မှတ်သားထိုက်သော လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒတ္ထသံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ထို ၃၃-ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘာဝနံ၊ အနက်ကို ထင်စွာပြခြင်းကို။ ကရောတိ၊ နိ။ ဟိ၊ မှန်။ အဟာပေတော၊ ဖွင့်ထိုက်သမျှ အနက်ကို မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ဝိဘဗိတဗ္ဗဝိဘဇနံ၊ အကျယ်ဝေဘန်ထိုက်သော အနက်တို့ကို အကျယ် ဝေဘန်ခြင်းသည်။ အဘိဓမ္မပရိယာယော၊ အဘိဓမ္မဒေသနာတော်တည်း။

ဧတေ၊ ဤ ဌာန၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ ဥပ္ပတ္တိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ နိရောဓမဂ္ဂေ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ယဒိပိ န ကရောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း မပြုနိုင်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို

ယာထာဝေ။ပေ။လက္ခဏံ။ ။အဝဇာတ်သည် ဂတိအနက်နှင့်တကွ အနက်များစွာ ကိုဟော၏။ အဝတိ ဂစ္ဆတိတိ အဝေါ။ ယော ယော+အဝေါ ယထာဝံ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သော သဘော။ ယထာဝဿ+ဘာဝေါ ယာထာဝေါ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သော သဘောတရား၏+ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (မှန်ကန်သော)သဘော။ (ဘာဝအနက်၌ ဇာပစ္စည်း)။ ထို့နောက် သရသနှင့် ကမ္မဇာရဲတို့။ လက္ခဏနှင့်လည်း ကမ္မဇာရဲထပ်တူ။

အဝိဇ္ဇာက အာရုံမပြုနိုင်ပါသော်လည်း။ တော၊ ထို နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။
 ဇာနိတုကာမဿ၊ သိခြင်းငှါ အလိုရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ တပုဂ္ဂိုလ်သစ္စာဒန-
 ဝသေန၊ ထိုသစ္စာတို့ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (လုံးလုံး မသိအောင်
 ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။) အနိရောဓမဂ္ဂေသု၊ နိရောဓမဂ္ဂ မဟုတ်သော
 တရားတို့၌။ နိရောဓမဂ္ဂဂ္ဂဟာဏကာရဏဝသေန စ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ ဟု
 ယူခြင်း၏အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (အမှားကိုယူခြင်း၏ အကြောင်းအား
 ဖြင့်။) ပဇတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ တတ္ထ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထို နိရောဓသစ္စာ
 မဂ္ဂသစ္စာတို့၏လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိဌာနတာ၊ ဖြစ်ရာဌာန၏အဖြစ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဣတရာသံ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့မှ တပါးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာ
 သမုဒယသစ္စာတို့၏။ အာရမ္မဏဘာဝေနစ၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ (ဥပ္ပတ္တိ-
 ဌာနတာ ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

≡ သံသိကဗလဒေဝဂေါဏာဒိနံ၊ သံသိကန္တား၊ ဗလဒေဝ၏န္တား အစရှိသည်
 တို့၏။ သံဃာဋီနင်္ဂလာဒိနိ၊ သင်္ကန်း၊ ထွန်တုံးနှင့်တူသော ချို အစရှိသောအမှတ်
 အသားတို့သည်။ အညသေတာဒိနံ၊ အခြားသော ဖြူသောန္တားအစရှိသည်တို့ကို။
 (နိဝတ္တကာနိဝိယ၊ တားမြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။
 ဒုက္ခာဒိဝိသယာနံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ အန္တတ္တကရာနံ၊
 ကာဏ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ လောဘာဒိနံ၊ လောဘအစရှိသော
 တရားတို့ကို။ နိဝတ္တကော၊ တားမြစ်နိုင်သော။ အညာဏာဒိ သဘာဝေါ၊
 သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အစရှိသော သဘောသည်။ လက္ခဏံ၊
 အမှတ်အသားတည်း။

သံသိက ဗလဒေဝဂေါဏာဒိနံ။ ။ သံသိကန္တား၏ အမှတ်အသားသည် သံဃာဋီ
 သင်္ကန်းတည်း။ ဗလဒေဝမည်သူ၏ န္တား၏ အမှတ်အသားသည် နင်္ဂလ ထွန်တုံးတည်း။
 ထိုအမှတ်အသားတို့သည် န္တားအဖြူ စသည်ချင်း တူစေကာမူ အခြား န္တားအဖြူတို့ကို
 တားမြစ်နိုင် သကဲ့သို့တည်း။ [တတ္ထ သံဃဿ သန္တကာ သံသိကာ။ ဗလဒေဝဿ
 ဂေါဏာ တထာ။ သံသိကဂေါဏာ စ ဗလဒေဝဂေါဏာ စ တထာ။—မဓု။]

သံဃာဋီနင်္ဂလာဒိနိ။ ။ သံဃာဋီနင်္ဂလာဒိနိတိ သံဃာဋီတသိင်္ဂါနိ စ နင်္ဂလသဒိသ-
 သိင်္ဂါနိစ။—မဓု။ ဤအလို “သံဃာဋီ=ချိုချင်း ဆက်စပ်နေသောအမှတ်အသား။ နင်္ဂလ=
 ထွန်တုံးနှင့်တူသော အဖျားကောက်သော ချိုအမှတ်အသား”ဟု ဆိုလိုသည်။ မိမိကား
 “ဝိနည်းနှင့်အညီ ကပ္ပိယတို့ထံ အပ်လွှဲ၍ န္တားတွေ လှူထားရာ၌ ထိုန္တားတို့၏ အမှတ်
 အသားသည် သံသိက ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရာ သင်္ကန်း အစုတ်အပြတ် အမှတ်အသား
 ရှိတန်ရာ၏” ဟု ယူဆ၍ သံဃာဋီကို “သင်္ကန်း”ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။ မဓုဋီကာ
 ဖွင့်ပုံအားဖြင့်ကား ချိုချင်း ဆက်စပ်၍ နေသည်ကို “သံဃာဋီ”ဟု ဆိုလို၏။ ရှေး
 နိဿယတို့၌ “သံဃာဋီ=ချိုဝနံ၊ ချိုဝိုင်း၊ ချိုကောက်”ဟု ၃-မျိုးပေးကြ၏။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၅၆၉

အတ္တတ္တန္တိ၊ ကား။ ဖလဖလံ၊ အကျိုးအကျိုးကို။ (ဝိဒိတံ ပါကန္တံ ကရောတိ ဌိစပံ။) ဟိ၊ မှန်။ အာမေဋိတဝစနံ၊ အတ္တံအတ္တံဟူသော အာမေဋိတ်သဒ္ဒါသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အကျိုးတို့ကို။ ဝိသုဝိသု၊ အသီးအသီး။ ပါကန္တကရဏ ဘာဝပွကာသနတ္ထံ၊ ထင်ရှားအောင် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ [သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ သုံးစွဲအပ်သော ဝိစ္ဆာကိုပင်(သုဇ္ဈာသည် အထပ်ထပ်ပြောအပ်သကဲ့သို့) အထပ်ထပ် ပြောအပ်သည့်အတွက် “အာမေဋိ-တ” ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အာမေဋိတ်ဆိုလျှင် “အတ္တံ အတ္တံ” ဟု၎င်း၊ “ဖလံ ဖလံ” ဟု၎င်း၊ “ကာရဏံ ကာရဏံ” ဟု၎င်း ဝိဘတ္တန္တ ၂- ပုဒ်ရှိတည်း။ ဤ၌ ကား သမာသိစပ်ထားသော ဝိဘတ္တန္တတပုဒ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “အတ္ထော ဝေ ဝါ အတ္ထော” ဟု အာမေဋိတ် မဟုတ်သော သမာသိပုဒ်နည်းကိုလည်း ပြုပြန်သည်။]

ဝါ၊ တနည်း။ အတ္ထော ဝေ၊ အကျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အကျိုး တည်း။ အတ္တတ္ထော၊ အကျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော အကျိုး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဿ၊ အကျိုး၏။ အဝိပရိတတာ ဒဿနတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ အတ္ထေနဝ၊ အတ္တသဒ္ဓါ တရဖြင့်ပင်။ အတ္ထံ၊ အတ္တသဒ္ဓါကို။ ဝိသေသယတိ၊ အထူးပြု၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တဿ အဝိပရိတတာဒဿနတ္ထံ အတ္ထေနဝ အတ္ထံ ဝိသေသယတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အနတ္တံ၊ အကျိုးမဟုတ် သည်ကို။ အတ္ထောတိ၊ အကျိုးဟူ၍။ န ဂဏှာတိ၊ မယူတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တဿ ။ပေ။ ဝိသေသယတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ။) ဧဝံ၊ တူ။ ကာရဏ- ကာရဏန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ကာရဏကာရဏံဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တံ အာကာရန္တိ၊ ကား။ အတ္တတ္တာဒိ အာကာရံ၊ အတ္တတ္တအစရှိသော အခြင်း အရာကို။ (ပဿတိ ဌိစပံ။) ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ စိတ္တေ၊ စိတ်ထဲ၌။ ပဝေသေ- တွာ၊ သွင်း၍။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ (ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ကို။) ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပဋိဝိဒ္ဓဿ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသောတရားကို။ ပုန၊ တဖန်။ (ပတိကို “ပုန” ဟုဖွင့်သည်။) အဝေက္ခဏာ၊ ကြည့်ရှုခြင်းသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မည်၏။ [မဂ္ဂဝိထိဖြင့် သိအပ် ပြီးသော တရားကိုပင် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်က ထပ်၍ ဆင်ခြင်သည်။] ဒုစိန္တိတ- စိန္တိတာဒိလက္ခဏဿ၊ မကောင်းသဖြင့် ကြံအပ်သည် မည်လောက်အောင် ကြံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော လက္ခဏာရှိသော။ ဗာလဿ၊ လူမိုက်၏။ ဝါ၊ လူပြိန်း လူအ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဗာလံ၊ ဗာလ၊ မည်၏။ [စိန္တိတာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဗာလဝဂ်၊ စိန္တိသုတ်၌ လာသော ပုဒ်တို့ကိုမှီး၍ ဒုဗ္ဘာသိတဘာသိတာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌကမ္မကာရိတာတို့ကို ယူ။]

ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ ပကာရေဟိ၊ အနိစ္စ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဇာနာ-
တိ၊ သိတတ်၏။ ဗလဝမောဟနံ၊ အားရှိသော တွေဝေခြင်းသည်။ ပမောဟော၊
ပမောဟမည်၏။ [ပ-သည် ဘုသ အနက်ဟောတည်း။] သမန္တတော၊ ထက်ဝန်း
ကျင်အားဖြင့်။ မောဟနံ၊ တွေဝေခြင်းသည်။ သမ္မောဟော၊ မည်၏။

ဒုက္ခာရမ္မဏာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာယ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အာရုံ
ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌာဝံ။) ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ အဝိဇ္ဇာ-
ယ၊ သည်။ ဆာဒေန္တိယာ၊ ဖုံးလွှမ်းလသော်။ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဖြစ်လသော်။ (တနည်း) ဆာဒေန္တိယာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခာ-
ရမ္မဏာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ တံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ထို
အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။
တေသံ၊ ထို ဒုက္ခာရမ္မဏ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ ဒုက္ခာရမ္မဏတာမည်၏။ [ဤအလို
“ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အာရုံရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
အားဖြင့်”ဟု ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အာရမ္မဏမေဝ၊ အာရုံသည်ပင်။ အာရမ္မဏတာ၊ မည်၏။
[တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊ သွတ္တတည်း။] ဧတိဿာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
သစ္စာဟူသော။ အာရမ္မဏတာ၊ အာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊
ထို အဝိဇ္ဇာသည်။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ မည်၏။ [ဤအလို “ဒုက္ခသစ္စာဟူသော
အာရုံရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)” ဟု ပေးပါ။]

ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊
နက်နဲကုန်၏။ သဘာဝတော၊ ဒုက္ခ၏ ပင်ကိုယ်သဘော၊ သမုဒယ၏ ပင်ကိုယ်
သဘောအားဖြင့်။ န ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲ ကုန်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
(ထိုသို့ ဒုဒ္ဒသဖြစ်သည့်အတွက် ဂမ္ဘီရဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒါ-
ရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း)
တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယဟူသော အာရုံရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏
ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း) တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယ
ဟူသော အာရုံရှိသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [သဘောအားဖြင့်
မနက်နဲသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာက အာရုံပြုနိုင်သည်—ဟုလိ။] ဣတရေသံ၊ ဒုက္ခ
သမုဒယမှ တပါးကုန်သော နိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာတို့၏။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။
ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို နိရောဓ၊
မဂ္ဂဟူသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ
ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ငါတင်း၊ ၁-သုတ္တန္တတာဇနိယ သင်္ခါရပဒနိဗ္ဗေသအဖွင့် ၅၇၁

အပိစ ခေါ် ပနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ သင်္ခတ-
သဘာဝတ္တာ၊ သင်္ခတသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတောပိ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ
ထက်လည်း။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ ဂမ္ဘီရတရတံ၊ သာ၍ နက်နဲသည်၏
အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဗ္ဗေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သင်္ခါရပဒနိဗ္ဗေသအဖွင့်

ပနာတိတိ၊ ကား။ အပုညဖလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကျိုးဖြစ်သော
ဝိပါကဒုက္ခမှတိုင်း။ ဒုက္ခသံကိလေသတောစ၊ စေတသိကဒုက္ခ သံကိလေသဒုက္ခ
မှတိုင်း။ သောဓေတိ၊ ဖြူစင်စေတတ်၏။ ဝါ၊ သုခသင်္ခတတိ၏။ ဟိတသုခဇ္ဈာ-
သယေန၊ စီးပွားချမ်းသာ၌ ဖြစ်သော အလို အဇ္ဈာသယအားဖြင့်။ (စီးပွား
ချမ်းသာကို လိုလား တောင့်တသဖြင့်။) ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရေတိ၊ ပြ၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ နိပ္ပဒနေ၊ ထို စီးပွားချမ်းသာကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။
ကာရကဿ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈာသယံ၊ အလိုဆန္ဒကို။
ပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုညော၊ ပုည မည်၏။
ပူရကော၊ ပူရကသဒ္ဓါကိုတိုင်း။ ပုဗ္ဗနိဗ္ဗတ္တကောစ၊ ပုဗ္ဗနိဗ္ဗတ္တက သဒ္ဓါကိုတိုင်း။
နိရုတ္တိလက္ခဏေန၊ နိရုတ္တိလက္ခဏာဖြင့်။ ပုညောတိ၊ ပုည မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သမာဓိ ပစ္စနိကာနံ၊ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော ကာမစွန္ဒ
စသော နိဝရဏတို့၏။ အတိဒုရတာယ၊ အလွန်ဝေးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
န ဣဉ္ဇတိ န စလတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒွါရဿ၊ ဒွါရ၏။
သာမိဘာဝေန၊ အရှင်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဿာတိ၊ ဟူ၍။ နိဗ္ဗေသော၊

အပိစ ခေါ် ပန ။ ။ “အပိစ” စသော ဝါကျ၌ နောက်သစ္စာ ၂-ပါး၏ ဂမ္ဘီရ
အဖြစ်သည် ရှေ့နည်းနှင့် ထပ်တူကျနေသည် မဟုတ်ပါလော့၊ အဘယ်ကြောင့် “အပိစ”
စသည်ဖြင့် တနည်းပြုရပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အပိစ ခေါ် ပနာတိ
။ပေ။ ဒဿေတိ”ဟု မိန့်သည်။ မဂ္ဂသစ္စာသည် သင်္ခတသဘောရှိသောကြောင့် သာမည
ဂမ္ဘီရသာ ဖြစ်၏။ နိရောဓသစ္စာကား သင်္ခတသဘောမရှိ၊ အသင်္ခတသဘော ရှိသည့်
အတွက် ထို မဂ္ဂသစ္စာထက်ပင် ဂမ္ဘီရတရ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဂမ္ဘီရ၊ ဂမ္ဘီရတရ အဖြစ်ဖြင့်
ကွဲပြားသောကြောင့် “အပိစ ခေါ် ပန” စသောနည်းသည် နောက်သစ္စာ ၂-ပါးအတွက်
ရှေ့နည်းထက် ထူးပါသည်—ဟူလို။

သမိဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ပုညပဂန္တိ၊ ကား။ ဘဝ-
သမ္ပတ္တပဂံ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိသို့ ကပ်ရောက်သော။ (ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။
ဟောတိ၊ နိ။)

တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တော၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ (ဝုတ္တံ ခုစပ်)။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း—ကသွား၊ ကြောင့်။ တတ္ထာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တောတိ
အတ္ထော၊ ဟူသောအနက်ကို။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ တံ၊
ထို ဝိဘင်္ဂသုတ်ကို။ ပဓာနဝသေန၊ ပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန)
ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတ္ထာတိ ပဒဿ ဝိဘင်္ဂသုတ္တောတိ အတ္ထော
ဝိညာယတိ၊ နိ။) သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တော ပန၊ ကား။ တယော မေ အာဝုသော သင်္ခါရာ-
တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ အနွယ်ကား။
အယံ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို။ သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတော၊ သဗ္ဗညုဘုရား
ရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ပစ္စေကဇိနဘာသိတော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်
ဟောတော်မူအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။
ဒီပနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတေသံ သုတ္တာနံ၊ ဤ ပရိဝိမံသနသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်
တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ တေ၊ ထိုပုညဘိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရ
တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။
ဝါ၊ အဘယ်နည်းအားဖြင့်။ ဧတေန ဂဟဏေန၊ ဤသုတ်တို့ကို ယူခြင်းအားဖြင့်။
အယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတဟူသော အနက်
သည်။ ဝါ၊ ကို။) ဒီပိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ ဒဿနတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြတော်
မူခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိဓမ္မေပိ ဟိ။ ပေ။ တန္တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ)
အာဟ၊ ပြီ။ သဗ္ဗညုဘာသိတောတိ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏
ဟူ၍။ ပါကဋေန၊ ထင်ရှားသော။ သုတ္တန္တေန၊ သုတ္တန်နှင့်။ သဒိသတ္တာ၊

ပုညပဂံ။ ။ပုညဖြင့် ပုညဖလတိုင်အောင် ကာရဏပစာအားဖြင့် ယူပါ။ ထို
“ ပုညဖလ ” ဟူသည် ဘဝသမ္ပတ္တိတည်း။ ထို့ကြောင့် ပုညကို “ ဘဝသမ္ပတ္တိ ” ဟု
ဖွင့်သည်။ “ ပုညံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ပုညပဂံ ” ဟု ပြပါ။ “ ဝေမိဒံ ပုညံ (ကောင်းမှု၏အကျိုး
သည်) ပဝစတိ ” တိ အာဒိသု ပုညဖလမ္ပိ ပုညန္တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ ပုညပဂန္တိ ဘဝ-
သမ္ပတ္တပဂံ ” နိ။—အနု။

သဗ္ဗညုဘာသိတော။ ။(အချို့သော ဝိတဏှာဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အဘိဓမ္မာပါဠိ
တော်ကို ဇိနဘာသိတမဟုတ်ဟု ဆိုကြသော်လည်း “ ဇိနဘာသိတ ” ဟု ထင်ရှားပြီး
ဖြစ်သော သုတ္တန် ပါဠိတော်များနှင့် ဤနေရာဝယ် တထပ်တည်း တူနေသောကြောင့်
အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ ဇိနဘာသိတအဖြစ်လည်း ထင်ရှားပါသည်—ဟူလို။)

တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယဉ်၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကိုလည်း။ သဗ္ဗညု-
ဘာသိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဉာဏတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။
ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တေရသပီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ၁၃-ပါးသော
စေတနာတို့တွင်။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် စေတနာတို့၏။ ဘာဝနာ-
မယတာ၊ ဘာဝနာမယတို့၏ အဖြစ်သည်။ န ပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှား။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ယထာ ဟိတိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ ပထဝီ
ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာ၊ ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသည်ဖြင့် ပွားများခြင်းသည်။
ကသိဏပရိကမ္မကရဏံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်၌ ပရိကမ္မဘာဝနာကို ပြုခြင်းတည်း။
(တနည်း) ပထဝီ ပထဝီတိ၊ ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသော။ ဝါ၊ ပထဝီ ပထဝီ အတူ
ရှိသော။ အာဒိဘာဝနာ၊ အစစွာဖြစ်သော ဘာဝနာသည်။ ကသိဏပရိကမ္မ-
ကရဏံ၊ တည်း။ မဏ္ဍလကရဏံ စ၊ ကသိုဏ်းဝန်းကို ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်း။
ဘာဝနံ၊ ဘာဝနာသို့။ (အာစရိယာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။) ဘဇာပေန္တိ၊ ကပ်ဝင်
စေကြကုန်၏။ (သွင်းကြကုန်၏။) [မဇ္ဈိကာ၌ - “ကသိဏပရိကမ္မကရဏံ နာမ
ကသိဏ ကရဏတ္ထာယ ပထဝီမဒ္ဒနလေပနာဒိကံ မဏ္ဍလကရဏံ ကမ္မဘူတံ” ဟု
ဖွင့်လေ၏။ ထိုအလို “ကသိဏပရိကမ္မကရဏနှင့် မဏ္ဍလကရဏကို အရတူ” ဟု
ယူစေလို၏။ မကောင်း။]

ပထဝီ ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာ ။ ။ အာဒိဘာဝနာတိ “ပထဝီ ပထဝီ”တိအာဒိနာ၊
ကသိဏသု ပဝတ္တဘာဝနာ။—အနု။ ဤအလို ပထဝီ ပထဝီတိနှင့် အာဒိဘာဝနာသည်
သမာသ်တည်း။ “ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသည်ဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်သော ဘာဝနာသည်”
ဟု အနက်ပေးပါ။ (တနည်း) ပထဝီ ပထဝီတိ ဝါ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဒေါ အာဒိအတ္ထော၊
ပကာရတ္ထော ဝါ၊ တေန ဣတရကသိဏာနံ ဂဟဏံ၊ အာဒိဘာဝနာတိ အာဒိဘူတာ
ဘာဝနာ။ သာ ဟိ ပရိကမ္မန္တံ ဝုစ္စတိ။—အနု။ ဤအလို “ပထဝီ ပထဝီတိ၊ ပထဝီ ပထဝီ
အစရှိသော။ ဝါ၊ ပထဝီ ပထဝီ အတူရှိသော။ အာဒိဘာဝနာ၊ အစစွာ ဖြစ်သော
ဘာဝနာသည်” ဟု ပေးပါ။ ထို ၂-ပုဒ်ကိုလည်း သမာသ် မဟုတ်၊ ဝါကျဟု မှတ်ပါ။
သမာသ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ဤ ပထဝီ ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာဟူသောပါဌ်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ
ဝယ် “ကသိဏပရိကမ္မ ကရောန္တဿ” ကို သရုပ်ဖော်သည်။ ထို့ကြောင့် ကသိဏပရိကမ္မ-
ကရဏံ နောက်၌ ပိုမိုရှိပါစေ။

မဏ္ဍလကရဏဉ္စ ။ ။ ပထဝီ ပထဝီ စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍ အစစွာ ပွားများခြင်းကို
“ကသိဏပရိကမ္မ ကရောန္တဿ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားအရ ဘာဝနာ၌ သွင်းယူ
ကြလျှင် ရှိပါစေတော့။ ထိုသို့ မစီးဖြန်းမီ ကသိုဏ်းဝန်းကို ပြုစီမံရသေး၏။ ထိုကသိုဏ်း
ဝန်းကို ပြုစီမံမှုကိုကား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ၃-မျိုးတွင် ရှေးဆရာတို့က အဘယ်သို့
သွင်းကြသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “မဏ္ဍလကရဏဉ္စ ဘာဝနံ ဘဇာပေန္တိ”
ဟု မိန့်သည်။

ဒါနဝသေန၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဒါနံ၊ ဒါနမည်၏။ တတ္ထ၊ ထို စိတ် စေတသိက်တရားတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဗျာပါရဘူတာ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာယုဟနစေတနာ၊ အားထုတ်ကြောင်း စေတနာကို။ ဒါနံ အာရဗ္ဗ ဒါနံ အဓိကိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတရေသု၊ ဒါနံ အာရဗ္ဗ စသည်မှတစ်ပါးသော “သီလံ အာရဗ္ဗ” အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ဧဝံ ဤ အတူတည်း။

သောမနဿစိတ္တေနာတိ တေ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ၊ အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ဖြစ်ပုံကို ညွှန်ပြကြောင်း စကားမျှ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ သောမနဿစိတ္တေနာတိ တေ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေနာပိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့်လည်း။ အနုဿရတိ ဧဝံ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သောမနဿစိတ္တေနာတိ တေ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

အသရိက္ခကမ္ပိ၊ မိမိနှင့် မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ကဋ္ဌတ္တာ ရူပံ ဌ္ဗစပ်။) သရိက္ခကေန၊ မိမိဟူသော ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်နှင့်တူသော။ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်နှင့်တကွ။ ဝေဟပ္ပလာဒီသု၊ ဝေဟပ္ပိုလ် အစရှိသော ရူပဘုံတို့၌၎င်း။ (စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်နှင့်။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အသညေသု၊ အသညဘုံတို့၌၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို။ (ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏-ဟု အဋ္ဌကထာ ဌ္ဗစပ်။) [မရဋီကာ၌ကား တမျိုးယောဇနာလေသေး၏။]

ရူပမေဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျှင်။ သဖန္နနတ္တာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဏ္ဌနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာ။ သဖန္နံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သနည်း။) ဣဉ္ဇနကရ-

အသရိက္ခကမ္ပိ ။ ပေ ။ ကဋ္ဌတ္တာ ရူပံ ။ ။ အသရိက္ခကံနှင့် ကဋ္ဌတ္တာရူပံသည် အရတူ၏။ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ဟူသည် အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်နှင့် နာမ်အချင်းချင်း မဟုတ်သောကြောင့် မတူ၊ အဗျာကတဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်နှင့်လည်း မတူ၊ ထို ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို “ အသရိက္ခက ” ဟု ခေါ်သည်။ သရိက္ခကေန စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၌ “ သရိက္ခက ” ဟူသည်ကား-စတုတ္ထရူပဈာန်ကုသိုလ်နှင့် စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်တို့ နာမ်အချင်းချင်းအားဖြင့် သဘောတူခြင်းတည်း။ စတုတ္ထရူပါဝစရကုသိုလ်သည် ဝေဟပ္ပိုလ် အစရှိသော ဘုံတို့၌ ရုပ်နာမ် ၂-မျိုးလုံးကို ဖြစ်စေရာဝယ် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သည် အသရိက္ခကတည်း။ ထို စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်စိတ်နှင့် ကင်း၍ အသညဘုံတို့၌ ဖြစ်စေရာ အခါဝယ် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သည် အသရိက္ခကတည်း။ ထို့ကြောင့် အသရိက္ခကံနှင့် ကဋ္ဌတ္တာရူပံကို အရတူဟု ဆိုသည်။

ဝိဘင်း]

သ-သုတ္တန္တတာဇနိယ သင်္ခါရပဒနိဓ္ဓေသအဖွင့်

၅၇၅

နိဝရဏာဒီနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော နိဝရဏ အစရှိသော တရား
 တို့ကို။ အဝိက္ခမ္ဘနတော၊ မပယ်ခါနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ရူပတဏှာ၊
 သင်္ခါတဿ၊ ရူပတဏှာဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဉ္ဇနကဿ၊ တုန်လှုပ်သောတရား၏။
 ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပမေဝ၊ သည်သာ။ သဖန္နနံ၊
 တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။) [ရူပတဏှာသည် တုန်လှုပ်တတ်သောတရားတည်း၊
 ထို တဏှာသည် ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ရကား အကျိုးတဏှာ၏ ဣဉ္ဇန
 အမည်ကို အကြောင်းရပ်၌ တင်စားသောကြောင့် ရုပ်ကို “သဖန္နနံ၊ သဣဉ္ဇန”
 ဟု ဆိုရသည်။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရုပ်ဟူသော အာရုံရှိ
 သည်လည်းဖြစ်သော။ နိမိတ္တာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်နိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ နိပ္ပရိ-
 ယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ အနိဉ္စနန္တိ၊ ဟူ၍။ နဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသော ချိန်ခွင်ဖြင့်။ ဓာရယမာနေ၊ ဆောင်သော
 ယောက်ျားသည်၎င်း။ ဝါ၊ ချိန်သောယောက်ျားသည်၎င်း။ နာဠိယာ၊ ကွမ်းစား
 ခွက်ဖြင့်။ မိနမာနေ၊ ချင့်သော ယောက်ျားသည်၎င်း။ သမုဒါယမေဝ၊
 အပေါင်းအစုကိုသာလျှင်။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်လည်းဆောင်၏။ ဝါ၊ ချိန်လည်း
 ချိန်၏။ မိနတိ၊ ချင့်လည်းချင့်၏။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဂုဉ္ဇံ၊ ချင့်ရွေးကို၎င်း။
 ဧကေကံ၊ သော။ တဏှာလံဝါ၊ ဆန်ကို၎င်း။ န ဓာရေတိ (ယထာ)၊ မဆောင်
 သကဲ့သို့။ ဝါ၊ မချိန်သကဲ့သို့။ န မိနတိ(ယထာ)၊ မချင့်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ-
 ပိ၊ သည်လည်း။ အပရိမာဏာ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ ပဌမကုသလ-
 စေတနာယော၊ ပဌမကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ သမုဒါယဝသေနေဝ၊ အပေါင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ယူတော်မူ၍။ ဧကဇာတိကတ္တာ၊ တူသော
 ဇာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းကိုသာ။ ကတွာ၊ ပြု၍။
 ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ [ပဌမကုသိုလ် စေတနာတို့သည် စကြဝဠာ အနန္တ
 သတ္တဝါအနန္တတို့၌ အတိုင်းအရှည်မရှိအောင် များပြားပါကုန်သော်လည်း ထို
 အားလုံးကို တပေါင်းတည်းပေါင်း၍ စေတနာတခုအဖြစ်ဖြင့် ပြတော်မူသည်။]
 ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယာဒယောပိ၊ ဒုတိယစေတနာအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ (ဒဿေတိ၊
 ၏။) [ဤသို့ ပြတော်မူခြင်းအားဖြင့် ပုည၊ အပုည၊ အာနေဉ္စစေတနာ အားလုံး
 ပေါင်းမှ ၂၉-ပါးသာ ရသည်-ဟူလို။]

ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ဝါ၊ မဆိုဘဲ။ အာဒါန-
 ဂ္ဂဟဏစောပနံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာတိပိ ဝတ္တာ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနဝိသေသ-
 မတ္တမေဝ၊ စကားအသုံးအနှုန်း အထူးမျှကိုသာ။ (သင်္ဂဟကာရေ) ဒဿေတိ။
 [အဋ္ဌကထာ၌ “ကာယဒွါရတော ပဝတ္တာ” ကိုပင် ဋီကာ၌ “ကာယဒွါရေ

ပဝတ္တာ”ဟု သုံးစွဲကားသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာအလို “ကောယဒွါရေ ပဝတ္တာ” ဟုပင် အဋ္ဌကထာ၌ ရှိရပေလိမ့်မည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝစနဝိသေသမတ္တမေဝ ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ၊ ကြောင့်။) ကောယဒွါရေ၊ ၌။ ပဝတ္တိဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ အာဒါနာဒိပါပနာ၊ အာဒါန အစရှိသည်တို့သို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝစနဝိသေသမတ္တမေဝ ဒဿေတိ၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။) [ဤအလို “ကောယေ၊ ကောယဒွါရ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ (ဥပ္ပန္နာ) သဉ္ဇေတနာ ကောယသဉ္ဇေတနာ”ဟု ပြုပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပုရိမေန၊ ရှေ့စကားဖြင့်။ (ကောယဒွါရေ ပဝတ္တာဟူသော ရှေ့စကားဖြင့်။) ဒွါရဿ၊ ကောယဒွါရ၏။ ဥပလက္ခဏဘာဝေါ၊ ဥပလက္ခဏ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ မှတ်သားကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [“ကောယဒွါရဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စေတနာ”ဟူလို။ ထို့ကြောင့် ဒွါရသည် မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်၏။] ပစ္စိမေန၊ နောက်စကားဖြင့်။ (အာဒါနဂ္ဂဟဏစောပနံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာဟူသော နောက်စကားဖြင့်။) စေတနာယ၊ ၏။ သဝိညတ္တိရူပ သမုဋ္ဌာပနံ၊ ကောယဝိညတ်နှင့် တကွဖြစ်သောရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။)

တတ္ထ၊ ထို နောက်စကားရပ်၌။ အာကုဗ္ဗိတော၊ ဆွဲငင်၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ အာဒါနံ၊ အာဒါန မည်၏။ (အလွယ်တကူ ယူရခြင်းမဟုတ်၊ ဆွဲငင်၍ ယူရခြင်းတည်း။) သမ္ပယုတ္တဿ၊ သမ္ပယုတ်တရားကို။ ဂဟဏံ၊ အလွယ်တကူ ယူခြင်းသည်။ ဂဟဏံ၊ ဂဟဏ မည်၏။ ဖန္ဒနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ စောပနံ၊ စောပန မည်၏။ ဧတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကောယဝစီသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေ၊ ကောယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရကို ယူခြင်း၌။ ဝါ၊ တနည်း။ ကောယဝစီသဉ္ဇေတနာဂဟဏေ၊ ကောယသဉ္ဇေတနာ ဝစီသဉ္ဇေတနာကို ယူခြင်း၌။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အဘိညာစေတနာ၊ ကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ (သ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။) န ဟောတိ၊ နည်း။ သာပိ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ကုသလာ၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကလက္ခဏာရှိသော ကုသိုလ်စေတနာသည်၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာစ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော တရားသည်၎င်း။ (ဟောတိ)နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ (ကုသိုလ်တရားလည်း မှန်၏၊ ဝိပါကဓမ္မတရားလည်း မှန်၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော်လည်း။ အနုပစ္စိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ၊ မပြတ်စသော တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ မာနရှိသော။ (အနာဂါမ်ကိုပါ ယူစေလို၍ မာနကို ထည့်ထားသည်။) သန္တာနေ၊

ပုထုဇဉ်၊ သေက္ခတို့၏ သန္တာန်၌။ သဗျာပါရပ္ပဝတ္တိယာ၊ ဗျာပါရနှင့် တကွ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တဿာ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာ၏။ ကုသလတာ၊ ကုသိုလ်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတာစ၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝိပါက- ပွါဒနေန၊ အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ (တဿာ၊ ၏။ ကုသလတာ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတာစ) န (ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ သာ၊ ထိုအဘိညာဉ် စေတနာသည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ ဖြစ်စေလေသော်။ ရူပါဝစရ- မေဝ၊ ရူပါဝစရအကျိုးကိုသာ။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း— ကသွာ၊ ကြောင့်။ သာ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ သနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အညဘူမိကံ၊ အခြားသောဘုံ၌ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ် စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။)

စ၊ သေး။ (သာ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ သော်။) အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သဒိသာရမ္မဏံ၊ တူသောအာရုံ ရှိသော။ တိဋ္ဌာနိကံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိ အားဖြင့် ၃-ဌာန၌ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို ဝိပါကံအကျိုးကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေ ရာ၏။ (ကသွာ ဝိညာယတိ။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ၌။ ရူပါဝစရဝိပါကဿ၊ ရူပါ ဝစရဝိပါက်၏။ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏသေဝ၊ ကံနှင့်တူသောအာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော ဝိပါက်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။ [“ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊ ယထာဘူမိံ ဝဝတ္ထိတံ၊ ဇနေတိ သဒိသံ ပါကံ၊ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္ထိယံ” နှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏော၊ ပရိတ္တအစရှိသော အာရုံ ရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ ရူပါဝစရဝိပါက်သည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ အဘိညာ- စေတနာစ၊ သည်ကား။ ပရိတ္တာဒိ အာရမ္မဏာဝ၊ ပရိတ္တ အစရှိသောအာရုံ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ် စေနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ သေး။ အဘိညာဟူသည်။ ကသိဏေသု၊ ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌။ ဥပ္ပါဒိတဿ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာန သမာဓိ- ယ၊ ၏။ အာနိသံသဘူတာ၊ အာနိသင်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော်။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထံ။ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ၊ အာဟ။) တသွာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဖလံ- သဒိသာ၊ သမာဓိ၏အကျိုးနှင့် တူသော။ သာ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နစဒေတိ၊ မယူနိုင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ တဝေ၌။ ပစ္စယလာဘော၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရခြင်းသည်။ ဒါန သီလာနိသံသော၊ ဒါန၏

အာနိသင်္ဂ၊ သီလ၏အာနိသင်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တဏှာ၊ တူ။) သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ နိုင်။ [ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့် အဘိညာဉ်၏ အကျိုးဝိပါကံကို မဖြစ်စေနိုင်ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်ခံသည်။]

ယထာစ အဘိညာဉ်စေတနာ၊ ဧဝံ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ န ဟောတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ “တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏ အကျိုးဝိပါကံကိုပေးရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အမတဂ္ဂပထာနုဂတော၊ အမတဂ္ဂပထကျမ်းသို့ အစဉ်လိုက် သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ဒဿနဘာဝနာနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယေသံ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ အကြင်ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ယေသံ သေက္ခာနုဉ္စ၊ အကြင် သေက္ခတို့၏ (သန္တာန်၌) ၎င်း။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ ဒဿန၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဘာဝနာတို့ ဖြစ်ပေါ်လာစရာ ရှိ၏။) တေသံ၊ ထို ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌၊ တဒပ္ပတ္တိကာလေ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၊ အထက် မဂ်တို့ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တာပိ (ဒဿနဘာဝနာဟိ)၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်၊ အထက်မဂ်တို့သည်။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ (တိစ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ် ဆိုနိုင်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သန္တာန်၌။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်၏။ အဘာဝါ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစိန္တာ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ

ဒဿနဘာဝနာနံ၊ ပေ။ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တော။ ။ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ နာနာက္ခဏိကဓမ္မပစ္စယဘာဝေါ န ဝုတ္တော။ ဝိဘင်္ဂေ ပန တေသံ ဝိပါကော ဥဒ္ဓတောတိ စောဒနံ မနသိကတွာ အမတဂ္ဂပထာနုဂတဝိနိစ္ဆယေန တဿာ ပရိဟရဏတ္ထံ ဒဿနဘာဝနာနံ အဘာဝေပိ။ ပေ။ ဝိပါကော ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တောတိ ဝုတ္တံ။— မဓု။ [ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တောသည် နောက်ဆုံးကျမှ ပါ၏။]

ပုထုဇ္ဇနာနံ မန။ ။ ကိံ ပန ဒဿနေန အပ္ပဟာတဗ္ဗ ဥဒ္ဓစ္စစိတ္တုပ္ပါဒါဒယော ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ အာဟ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပနာတိ ဣဒံ၊ တတ္ထ စေတနာတိ တသ္မာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစိန္တာ ဘာဝတော။—မဓု။

အဖြစ်၌ စဉ်းစား ကြံစည်ဘွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပုထုဇဉ်တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ရှိဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကုဏေယျာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သည်။ (သမာနာ) ပါ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ န ဝုစ္စန္တိ၊ မဆို အပ်တော့ကုန်။ (တေ၊ ထို အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တို့ ဟူ၍။) ယဒိ ဝုစ္စေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ကုန်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ကုန် လသော်။) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့အား။ ကေသုဉ္ဇိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့အား။ (အချို့သော မိမိတဏှာ၌ဖြစ်သော အကုသိုလ် တို့အား)။ ကေစိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (အချို့သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်တို့သည်။) ကဒါစိ၊ အတိတ် အစရှိသော တစ်စုံတစ်ခုသော အခါ၌။ အာရမ္မဏာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေဟိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စ၊ တို့သို့ပင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်ရာပါသော်လည်း။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန် သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ကေသုဉ္ဇိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ မည်သည့် ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

ပန၊ ဆက်။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သေက္ခာနံ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ စတ္တတ္တာ၊ စွန့်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တတ္တာ၊ ထွေးအန်အပ်ပြီး ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တတ္တာ၊ လွှတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ တဖန် စွန့်အပ်ပြီးကုန်

ယဒိ ဝုစ္စေယျ။ ။ အသက္ကုဏေယျာ ပရတဏှေ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ ယဒိ ဝုစ္စေယျ၊ ကိံ ဒေါသောတိ အာဟ ယဒိ ဝုစ္စေယျတိ အာဒိ။—မရ။ ယဒိဝုစ္စေယျတိ အာဒိနာ တမေဝတ္ထံ ယုတ္တိတောစ အာဂမတောစ ဝိဘာဝေတိ။ တတ္ထ ကေသုဉ္ဇိတိ သကဘဏှေ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ။ ကေစိတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာဒယော၊ ကဒါစိတိ အတိတာဒိကေ ကိသုဉ္ဇိ ကာလေ။—အနု။

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥက္ခေဒ္ဓိတတ္တာ၊ ခါအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုက္ခေဒ္ဓိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ခါအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာဒိ-
 တဗ္ဗာစ၊ သာယာထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာစ။ အလွန် နှစ်သက်ထိုက်
 ကုန်သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်တော့။ ပဟိနတယ ဝေ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ သောမနဿဟေတုဘူတာ၊ သောမနဿ၏အကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ အဝိက္ခေပဟေတုဘူတာစ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏အကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ (ဟုတ္တာ)။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿကို၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ၊
 ကို၎င်း။ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဒဿနေန-
 ပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့၏။
 အာရမ္မဏာရမ္မဏာဓိပတိဘာဝံ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏အဖြစ်၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ
 ပစ္စည်း၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ပကတူပနိဿယဘာဝဉ္စ၊ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း၏
 အဖြစ်သို့၎င်း။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မကပ်ရောက်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဟိနေ၊ ပယ်အပ်ပြီး
 ကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဥပနိဿယ၊ မှီ၍။ အရိယော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ဣဂါဒိကိလေသေ၊ ဣဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊
 နိုင်။ စ၊ သာဓကကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန။ ပေ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မ-
 သေနာပတိနာ၊ မဟာနိဒ္ဒေသေ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သည်။ ယေ
 ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ကိလေသေ၊ တို့သို့။ န ပုနေ-
 တိ၊ တဖန် မရောက်။ န ပစ္စေတိ၊ တဖန် မကပ်။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန် မလာ။ ပေ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ သည်။ ပေ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ မလာ။ ဤပုဒ်များ၏အဓိပ္ပါယ်ကို
 ပါရာဇိကဏ်ဘာသာသင်္ခကာ သုဂတပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

စ၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတံ၊ ငှါ။
 သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်းကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (တတ်ကောင်း
 ကုန်သော ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် အပါယဂမနိယ ဖြစ်သော အကု
 သိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။) ဣတရေသံ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗမှ တပါးကုန်သော
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသော ပစ္စယ
 သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်ကုန်

ပုထုဇ္ဇနာနံ။ ပေ။ ဟောန္တိတိ ။ ။ ပုထုဇ္ဇာတို့၏ သန္တာန်၌ ဒဿနေန ပဟာ
 တဗ္ဗတရား ဟူသည် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ အပါယဂမနိယ အကုသိုလ်များတည်း။
 ထို့ကြောင့် “ဣတရေသံ”အရ ထို အကုသိုလ်တို့မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စသော
 အပါယဂမနိယမဟုတ်သော အကုသိုလ်များကို ယူရသည်။ [ဣတရေသန္တိ ပုထုဇ္ဇနေ
 ပဝတ္တမာနာနံ ဥဒ္ဓစ္စစိတ္တုပ္ပါဒါဒိနံ—မရ။ ဣတရေသန္တိ န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာနံ—
 အနု။ ဖွင့်ပုံမတူသော်လည်း အဓိပ္ပါယ်မှာ သဘောတူမင်တည်း။] ပဌမ နှင့် ဣတရေသံ
 နောက်က (န)ကို ဟောန္တိနှင့် တွဲပါ။ [နစ န ဟောန္တိတိ သမ္မန္နော။—အနု။]

သညသော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ငါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းကုန်၏။ (ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ နောက်နောက်ဒိဋ္ဌိသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏။ ဥဒ္ဓစ္စာရမ္မဏပစ္စယ ဘာဝဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၏ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

မာ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒိဋ္ဌိ* အဿာဒေတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ ဧဝံ၊ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဥဒ္ဓစ္စဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်။) အဓိပတိပစ္စယ နိဒ္ဒေသေ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ နိဒ္ဒေသ၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုံကတော၊ အလေးပြု၍။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုံကတော၊ အလေးပြု၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧတ္ထကမေဝ၊ ဤမျှလောက်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ “ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟူသော ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့၏။ အတိတာဒိဘာဝေန၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တဗ္ဗတ္တေ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်

ဧတ္ထ ဟိ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ။ ။ ဥဒ္ဓစ္စသည် အကုသိုလ်စိတ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်ရကား ထိုအားလုံးနှင့်ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို ယူရမည်လောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧတ္ထ ဟိ” စသည်ကို မိန့်။ “ဥဒ္ဓစ္စ” အရ အကုသိုလ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို မယူရ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ပါသော ဥဒ္ဓစ္စကိုသာ ယူရမည်ဟု သိစေလို၍ “ဥဒ္ဓစ္စန္တိ ပေ။ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။

အတိတာဒိဘာဝေန န ဝုတ္တဗ္ဗတ္တေ ။ ။ မဂ်က အကုသိုလ်ကို ပယ်ရာ၌ အနုသယ ကိလေသာကိုသာ ပယ်၏။ ထိုအနုသယကိလေသာတို့ကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဆိုထိုက်။ ထို့ကြောင့် “အတိတာဒိဘာဝေန န ဝုတ္တဗ္ဗတ္တေ”ဟု ဆိုသည်။

သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယာဒိသာနံ၊ အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အကုသိုလ်တို့၏။ တာဟိ၊ ထိုဒဿနဘာဝနာတို့သည်။ အနုပုတ္တိဓမ္မတာ၊ နောင် ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပါဒေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေထိုက် ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုအကုသိုလ်တို့တွင်။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ တေန၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ တို့မည်၏။ သေက္ခေသု၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော အကုသိုလ် တို့သည်။ ဘာဝနံ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးကို။ အံပေက္ခိတော၊ ၍။ တာယ၊ ထိုအထက် မဂ် ၃-ပါးသည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့မည်၏။

တေသု၊ ထို ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတို့တွင်။ ဘာဝနာ-ယ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (ဥဒ္ဓစ္စစေတနာနှင့်တကွ ပယ်ထိုက်သော အကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်။) သဟာယ-ဝိရဟာ၊ အဖော်မှ ကင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိပိကံ၊ အကျိုးကို။ န ဇနယန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစေတနာယ၊ ဘာဝနာ-ယပဟာတဗ္ဗဖြစ်သော စေတနာ၏။ (ဥဒ္ဓစ္စစေတနာလည်းပါဝင်သော စေတနာ ၏)။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တော၊ အပ်။

ပန၊ ကား။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ရှုငဲ့ထိုက်သော ဒဿန ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ဥပုဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဝိတ္တုပ္ပါဒဿစ၊ ၏၎င်း။ သံယောဇနတ္ထယတဒေကဋ္ဌကိလေသာ-နံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇဉ် ၃-ပါး အပေါင်း တဒေကဋ္ဌဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏။ အနုပုတ္တိန္ဒတာယ၊ မပြတ်မစဲသေးကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိက္ခိဏသဟာယာနံ၊ မကုန်သေးသော အဖော် သဟာယ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ (သကဘဏ္ဍဆန္ဒရာဂ စသည်နှင့် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်

သဟာယဝိရဟာ။ ။ သဟာယဝိရဟာတိ ဒဿနပဟာတဗ္ဗသင်္ခါတ သဟကာရိ-ကာရဏဘာဝတော။-- အနု။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ဖြစ်လျှင် သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ အပါယဂမနိယ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပယ်ထိုက်သောကြောင့် ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့မှာ အပါယ်ကိုချနိုင်လောက်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အဖော်များ မရှိကြတော့။ ထိုသို့ အဖော်မရှိသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုလည်း မဖြစ် စေနိုင်ကြ။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ သင်္ခါရပဒနိဇ္ဈေသအဖွင့် ၅၈၃

စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်။) ဝိပါကုပ္ပါဒနံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ ပဋိက္ခိပိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဓမ္မာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် တရားတို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (အမတဂ္ဂပထာနုဂတော၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။)

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ [အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ ပုထုဇ္ဇနေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ ။ပေ။ ဝိပါကုပ္ပါဒနံ ပဋိက္ခိပိတုံ ယဒိ န သက္ကာ။ ဧဝံသတိ။] အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ရှင့်ထိုက်သော ဒဿနဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော။ (သောတာပတ္တိမဂ်လည်း မပယ်နိုင်၊ အထက်မဂ်လည်း မပယ်နိုင်ကုန်သော။) အကုသလာနံ၊ တို့၏။ နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတာ၊ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ဧဝံသတိပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ အကုသလာနံ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာ) န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အပ္ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်သော ကုသိုလ်အဗျာကတ တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကိုသာ။ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟာတဗ္ဗဝိရုဒ္ဓသဘာဝတ္တာစ၊ အပ္ပဟာတဗ္ဗ၏သဘောနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်သဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ တေသံ၊ ထို အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဣမသ္မိံ တိကေ၊ ဤ ဒဿနတိုက်၌။ နဝတ္ထဗ္ဗတာ၊ မဟောထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ။ (တေသံ ဣမသ္မိံ တိကေ န ဝတ္ထဗ္ဗတာ) နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ဒဿိတာနံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ ဒွါဒေသအကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ ၁၂-ပါးကုန်သော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်

ဆိုလိုရင်းကား — “သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ၎င်း၊ အခြားသော ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၎င်း၊ အပါယ်ချနိုင်လောက်သော အဖော်သဟာယ်ရှိသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေး။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ကား အဖော်သဟာယ် မကုန်သောကြောင့် ဒဿနပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့သည်၎င်း၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၎င်း ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးနိုင်သည်” ဟူလို။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလဒီကာဆရာ နှစ်သက်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ ထုတ်ပြထားသည်။

တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို၊ ခွီဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပုဒ်၊ ဘာဝနာယ
 ပဟာတဗ္ဗ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဓမ္မဝသေန၊ တရား၏ အစွမ်းဖြင့်။
 (၉) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ သင်္ခတတရားတို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ဥပ္ပန္နတိက်၌။ ကာလဝသေန၊ ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 အသင်္ဂဟိတာပိ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အတိတာ၊ အတိတ်
 တရားတို့ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ န ဝုတ္တာယထာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်
 သကဲ့သို့။ (ကဿော န ဝုတ္တာ) စိတ္တုပ္ပါဒရူပဘာဝေန၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ မဟော
 ထိုက်သောတရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်။ (န ဝုတ္တာ၊ ကုန်။) ဧဝံ၊
 တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒဘာဝေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ '၏။
 အဘာဝါ၊ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်။ (မကျန်တော့ခြင်းကြောင့်။) န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊
 မဟောထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ နဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၏။

ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ၊ အကြင်တိက်၌။ နိယောဂတော၊ အမြဲယှဉ်သောအားဖြင့်။
 န ဝတ္တဗ္ဗော၊ မဟောထိုက်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊
 စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်၌။ တေသံ၊ ထို စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏။
 စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဘို့အစုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တပဒေသု ဝိယ၊ အကြင်အကြင် ဟောတော်မူအပ်
 သော ၃-ပုဒ်တို့ကဲ့သို့။ တတ္တာပိ၊ ထို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၌လည်း။ ဘိန္နိတွာ၊
 ခွဲ၍။ ဘဇာပေတဓမ္မ၊ သက်ဝင်စေထိုက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။
 ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်း
 ဖြင့်။ ဘဇာပေတိ၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏။ တဒဘာဝါ၊ ထို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၏
 မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ဥပဋ္ဌာန်း၌။ ဣဓေ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌၎င်း။ တထာ၊ ထို
 နဝတ္တဗ္ဗ၏အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

အထဝါ၊ ကား။ သပ္ပဋ္ဌိဗေဟိ၊ သပ္ပဋ္ဌိသရုပ်တို့နှင့်။ 'သမာနသဘာဝတ္တာ၊
 တူသောသဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓာတုယံ၊ ရူပဓာတ်၌။ (ရူပ
 ဘုံ၌)။ တယော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟူသော
 မဟာဘူတ်တို့ကို။ သပ္ပဋ္ဌိဗာတိ၊ သပ္ပဋ္ဌိသတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယထာ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ အသည-
 သတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ အနိဒဿနံ၊ အနိ-
 ဒဿနဖြစ်သော။ သပ္ပဋ္ဌိဗာ၊ သပ္ပဋ္ဌိသဖြစ်သော။ 'ကေ၊ တခုသော။ မဟာဘူတံ၊
 ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ ဒွေ၊

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် , ၁၇၅

ကုန်သော။ မဟာဘူတော၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ကေ၊ တခုသော။ မဟာဘူတံ၊ သည်။
(ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။
ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ သမာန၊ သဘာဝါ၊
ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ အကုသိုလ်တို့နှင့် တူသောသဘောရှိသော အကုသိုလ်
တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်
ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဟောတော်မူအပ်ကုန်လသော်။ န ဝတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂေ၊
နဝတ္တဗ္ဗအဖြစ်၌ လျဉ်းပါးတယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ [ပုထုဇ္ဇ ဗုဂ္ဂိုလ်တို့
သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ အဖြစ်၊
နဝတ္တဗ္ဗတရား ဟု ဟောတော်မူတယ် မလို။ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့်
ပါသွားပြီ-ဟူလို။]

ဓ၊ ဆက်။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။
ပဝတ္တမာနာပိ၊ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။
ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယံထိုက်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါ-
ဒယော၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ပရဘဏ္ဍေ၊ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာ
ဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသော တရားတို့အား။ ဥပနိဿယ-
ပစ္စယော၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ရာဂေါစ၊
သည်လည်း။ ရာဂဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့အား။ အဓိပတိပစ္စယော၊ အဓိပတိသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူး
ပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊
ရအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ အဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ မဟုတ်
ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (မဟာဘူတံ ၃-ပါးတို့က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ကိစ္စကို
မပြုနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပခာတုယံ၊ ရူပဘုံ၌။ တသော၊ ၃-ပါး
ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတတို့သည်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။
(အစစ်အမှန် အားဖြင့်။) သပ္ပဋိယာ၊ သပ္ပဋိယ ရုပ်တို့သည်။ န (ဟောန္တိ)

အထဝါ။ပေ။နတ္ထိ ။ ။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ အတိတာ၊ ဣဓ ယထာဝုတ္တ အကုသလာ
န ဝုတ္တာ (ဥပ္ပန္နတိက်၌ အတိတ်တရားတို့ကို၎င်း၊ ဤ ဒဿနတိက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော
အပြားရှိသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို၎င်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်။) အပေက္ခိတဗ္ဗ-
ဘာဝနာရဟိတပိ တံ သဘာဝါ နတိဝတ္တနတော တထာ ဝုစ္ဆန္တိ။ (ရှင့်ထိုက်သော
ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော်လည်း ထို ဘာဝနာသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့် ထို
ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န
ဝတ္တဗ္ဗတာပတ္တိဒေါသံ၊ န ဝတ္တဗ္ဗအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသောအဖြစ်ကို။ ပရိဟရန္တော၊
ရှောင်လွှဲလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထို န ဝတ္တဗ္ဗတာပတ္တိဒေါသံ ပရိဟရဏ၏။
ဥဒါဟရဏံ တာဝ ဒသေတံ အထဝါ ယထာ သပ္ပဋိယေဟိတံ အာဒိမာဟ။-အနု။

ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အပေက္ခိတဗ္ဗ ဘာဝနာရဟိတာ၊ ရှင်းထိုက်သော အထက်မဂ် ၃-ပါးမှ ကင်းကုန်သော။ (အထက်မဂ် ၃-ပါးကို မင်းကုန်သော။) ပုထုဇ္ဇနေသု၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်တို့၌။ ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိ၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ ဆန္ဒရာဂအစရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်။ န ပဟာတဗ္ဗာ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့၏။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယတာ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသောပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

ဟိ၊ မှန်။ တနည်း—ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သော။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့သည်။ ဒဿနတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ။ ဥဒ္ဓါ အထက်၌။ န ပဝတ္ထန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယဿပိ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟူသောအကြောင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ သဟာယဝေကလ္လမတ္တမေဝ၊ အဖော်၏ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘာဝေါ၊ အထည်ကိုယ်သဘောကို။ ဒဿနေန၊ သည်။ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ၊ နောင်တဖန်ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ န အာပါဒိတော၊ မရောက်စေအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ကေန္တဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတာ၊ ကေန ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တာဒိသဿေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ သဟာယေ၊ အဖော်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနဝစနံ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း

တသ္မာ ။ ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ သရာဂဝိတရာဂသန္တာနေသု သဟာယဝေကလ္လေန (“သဟာယဝေကလ္လာဝေကလ္လေန၊ အဖော်၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်၊ မချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်တင်သည်)။ ကမ္မဿ ဝိပါကာ ဝိပါကဓမ္မတာ ဝိယပုထုဇ္ဇန သေက္ခ သန္တာနေသု ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတဿ ဝုတ္တနယေန သဝိပါကာ ဝိပါကတာ သိဒ္ဓါ။ တသ္မာ—အနု။ ဆိုအပ်ပြီး စကားအားလုံးကို ချုံး၍ တ-သဒ္ဓါ၏အစွဲကို ဖွင့်ပြထားသည်။

စကားသည်၎င်း။ (သဟာယေ၊ သည်။) အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဝိပါကာနုပ္ပါဒန-
ဝစနံ၊ အကျိုးကို မဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုကြောင်းစကားသည်၎င်း။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊
မဆန့်ကျင်။ ဣတိ၊ ဤကား မူလဋီကာရာ၏ ရှင်းပြချက်တည်း။ [ဤ ပြအပ်
ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်အားလုံးကိုပင် အနုဋီကာ၌ ချေပထားသည်။]

သာပိ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကိုလည်း။ ဝိညာဏပစ္စယတာဝေ၊ နောက်ဝိညာဏ်
အား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ယဒိ အပနေတဗ္ဗာ၊ အကယ်၍ ဖယ်ရှား
ထိုက်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ဖယ်ရှားထိုက်သော်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမဝိသတိ
စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဘွယ်
ရှိသောကြောင့်။ တဿ၊ ထို သမဝိသတိစေတနာကို ဆိုရခြင်း၏။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ပန သဗ္ဗာပေတာ
ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ ယဒိ ဧဝံ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။
အဘိညာဏေတနာယ၊ အဘိညာဉ်စေတနာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧကဝိသတိတိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။
[“သမဝိသတိ စေတနာ” နေရာ၌ “ဧကဝိသတိ စေတနာ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌
ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်လော-ဟူလို၊] န (ဝုတ္တဗ္ဗံ)၊ မဆိုထိုက်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။)
အဝစနဿ၊ မဆိုခြင်း၏။ ဝုတ္တကာရဏတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းဟူသည် “ပရတော
ဝိညာဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ” ဟုဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းတည်း။]

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းသည်။ ဣတရာဝစနဿပိ၊
အဘိညာဉ်မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကို မဆိုခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာန စေတနာဝစန ကာရဏဝစနေန၊
တူသောစေတနာကို မဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို ဆိုကြောင်းစကားဖြင့်။ ယံ ကာရ-
ဏံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတော၊ ရှိ၍။ ကော၊ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စ
စေတနာကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်ခြင်း တည်းဟူသော
အကြောင်းကိုရှင်း၍ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကိုဆိုအပ်ပြီ။] တေန ကာရဏေ-
န၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်။ ဣတရာယပိ၊ အခြားသောအဘိညာဉ်စေတနာ၏လည်း။
ဝုတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဒဿေတိ ခွပ်။) ယံ ကာရဏံ၊
အကြင်အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတော၊ ရှိ။ ဣတရာ၊ အခြားသော အဘိညာဉ်
စေတနာကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ [ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်အား ကျေးဇူးမပြုနိုင်ခြင်း
ဟူသောအကြောင်းကိုရှင်း၍ အဘိညာဉ်စေတနာကို မဆိုအပ်။] တေန ကာရဏေ-
နစ၊ ထို အကြောင်းဖြင့်လည်း။ [ယဉ္ဇမ္မ စကိုဤ၌ယူသည်။] ဝုတ္တာယပိ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏လည်း။ အဝုတ္တဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရသည်။ စိတ္တသင်္ခါရောဝေ၊ စိတ္တသင်္ခါရတမျိုးသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘေဒါဘာဝါ၊ အကွဲအပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ထို အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရကို။ သံယောဂေါ၊ ကာယသင်္ခါရ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်စပ်ခြင်းကို။ နဒဿိတော၊ မပြုအပ်။

သုခသညာယ ဂဟေတွာတိ ဧတေန၊ ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်။ တဏှာပဝတ္တိံ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တဏှာပရိက္ခာရေတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ပရိဝါရေ၊ အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာလေ့စွ။ သုဘံ၊ တင့်တယ်ပေစွ။ ဣတိ၊ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ခတေ၊ ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သော။ အလင်္ကတေ၊ တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဌိစပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အတ္ထော၊ သင်္ခတေပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတေတိပဒဿ၊ ၏။ အလင်္ကတေတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇာနန္တော၊ မသိသောသတ္တဝါသည်။ အဟံ၊ သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော ခတ္တိယတို့၏။ သဟဗျတံဝါ၊ အဖော်၏ အဖြစ်သို့သော်လည်း။ ဥပပဇ္ဇေယျံ၊ ကပ်ရောက်ရပါမူကား။ အဟောဝတ၊ အော် ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ တောင့်တ၍။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိက္ခရေတိ၊ ပြုစီမံ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သင်္ခတေတိ ပဒဿ အလင်္ကတေတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ ၏။)

အမရဏတ္တာတိ၊ မသေခြင်းအကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ ဂဟိတာ၊ မှတ်ယူအပ်သော။ ဒုက္ခရကိရိယာ၊ ဒုက္ခရအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒေဝဘာဝတ္ထံ၊ နတ်ဗြဟ္မာ၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။ တပေါ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ [အမရကို“ဒေဝ”ဟု ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မရော မာရကော၊ မိမိကို သေစေတတ်သော။ တပေါ၊ သည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ [ဆင်းရဲလွန်းသည့်အတွက် အဆိပ်သောက်ခြင်း၊ ကြိုးဆွဲချခြင်းအစရှိသော ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေကြောင်း အကျင့်တည်း။] ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်သောအာရုံ၌။ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါဝိယ၊ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓါကိုကဲ့သို့။ [မြင်လျက်သားနှင့် မမြင်ဟု ပြောဆိုရာ၌ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓါသည် ဒိဋ္ဌအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့။] မရေသု၊ သေတတ်သော တရားတို့၌။ အမရသဒ္ဓေါ၊ အမရသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၅၇၉

ဇာတိအာဒိ ပပါတဒုက္ခ ဇနနတော၊ ချောက်ကမ်းပါးသို့ ကျရောက်ခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခနှင့်တူသော ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရဿ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၏။ မရူပပါတ သဒိသ-
 တာ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏အထွတ်ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော တောင်ထွတ်မှ ခုန်ချ
 ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ရမဏီယဘာဝေနစ၊ မွေ့လျော်
 ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အဿာဒဘာဝေနစ၊ သာယာဘွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။
 ဂယမာနံ၊ မှတ်ယူအပ်သော။ ပုညဖလံ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုးသည်။ ဒီပသိခါဇေ-
 လိတ္တသတ္တဓာရာသဒိသံ၊ မီးလုံ့၊ ပျားရည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ဓားသွားနှင့်
 တူ၏။ တဒတ္ထော၊ ထို ပုညဖလဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊
 သည်လည်း။ တံနိပါဟ လေဟနသဒိသော၊ ထို မီးအလုံ့သို့ ကျရောက်ခြင်း၊ ထို
 မခုလိတ္တ ဓားသွားကို လျက်ခြင်းနှင့်တူ၏။

ဣမိဿာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ၊ ဤ ပရိဗ္ဗိဇ်မကလေး၏။ တရုဏာယ၊ နုနယ်
 သော။ မုဒုကာယ၊ နူးညံ့သော။ လောမသာယ၊ များသော အမွှေးရှိသော။
 ဗာဟာယ၊ လက်မောင်း၏။ သမ္ပယော၊ အတွေ့သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာကြောင်း
 တည်း။ ဝါ၊ ကောင်းမွန်လေစွ။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော အခြင်းအရာ
 ဖြင့်။ သုခသညာယ၊ သုခဟူသော အမှတ်သညာကြောင့်။ (အာရဘတိ ဌိစပ်)။
 ဗာလော၊ ကလေးသည်။ ဂူထကီဠနံ၊ မစင်ကို ကစားခြင်းကို။ (အာရဘတိ)
 ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယ၊ ကိလေသာသည်
 လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရဘတိ ဌိစပ်။) ကောဓာရတိအဘိ-
 ဘူတော၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မမွေ့မလျော်ခြင်းသည် လွှမ်းမိုးအပ်သောယောက်ျား
 သည်။ အသဝသော၊ မိမိအလိုမရှိသည်။ ဝါ၊ မိမိအလို၌ မိမိမလိုက်ပါနိုင်သည်။
 မရိတုကာမော၊ သေခြင်းကို အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကို
 စားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ ထိုအတူ။)
 ကရုဏဖလက္ခဏေသု၊ ပြုရာခဏ၊ အကျိုးပေးရာခဏတို့၌။ ဇိဂူစနီယံ၊ စက်ဆုပ်
 ထိုက်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခလည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ အပုညာဘိ
 သင်္ခါရကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ လောဘသဟဂတဿ၊ လောဘ
 သဟဂုတ်စိတ်၏။ ဂူထကီဠန သဒိသတာ၊ မစင်ကိုကစားခြင်းနှင့် တူသည်၏
 အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒေါသသဟဂတဿ၊ ၏။ ဝိသခါဒနသဒိသတာ၊ အဆိပ်ကို
 စားခြင်းနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

ကာမဂုဏသမိဒ္ဓိယာ၊ ကာမဂုဏ်၏ ပေါများကြွယ်ဝခြင်းကြောင့်။ သဘယ-
 ယပိ၊ ဘေးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ ပိသာစနဂရဿ၊ ဘီလူးမြို့၏။ သုခ-
 ဝိပလ္လသဟေတုဘာဝေါ၊ သုခ ဟု ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် မှတ်ထင်ခြင်း၏
 အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့။ နိရုန္တရတာယ၊ အကြား

အကြား၌ ဇာတ်မတူသောတရား မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အနုပလက္ခိယမာန ဥပ္ပါဒဝယာနံ၊ မမှတ်သားအပ်သော ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိ ကုန်သော။ [ဇာတ်မတူသော တရားတပါး ပါဝင်နေလျှင် ရှေးတရား၏ပျက်ခြင်း သည် ထင်ရှား၏၊ နောက်တရား၏ဖြစ်ခြင်းလည်း ထင်ရှား၏၊ ထိုကဲ့သို့ထင်ရှား လောက်အောင် အကြားအကြား၌ တရားတပါး မရှိသောကြောင့် မှတ်သား၍ မလွယ်ကူသော ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိသော အရူပဝိပါက်များ—ဟူလို့။] ဒီသ သန္တာနတာယ၊ ရှည်သောအစဉ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အဂယု မာနဝိပရိဏာမာနံ၊ မယူအပ် မယူနိုင်သော ဝိပရိဏာမ သဘောရှိကုန်သော။ [ဝိပါက်အစဉ်သန္တာန်က ရှည်လျားသည့်အတွက် ဝိပရိဏာမဖြစ်ပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် လွယ်ကူစွာ မယူနိုင်ကုန်သော။] သင်္ခါရဝိပရိဏာမဒုက္ခဘူတာနဗ္ဗိ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနံ၊ အရူပဝိပါက်တို့၏။ နိစ္စာဒိဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေါ၊ နိစ္စ အစရှိသော ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အရူပဝိပါက်တို့၏။ ပိသာစ နဂရသဒိသတာ၊ ဘိလူးမြို့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဿ၊ ၏။ တဒဘိမုခဂမနသဒိသတာ စ၊ ထိုမြို့သို့ ရွှေ့ရွှေ့သွားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ် ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

တာဝါတိ၊ တာဝဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဝတ္ထဗ္ဗန္တရာပေက္ခော၊ ဆိုထိုက်သော အနက်တပါးကို ရှင်းခြင်းရှိသော။ နိပါတေ၊ နိပါတ်တည်း။ [ဤနေရာ၌ ဆိုအပ် လတ္တံ့သော ပြဿနာကို ရှင်းသော နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရနံ၊ ထို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ။) ဣတိ ဣဒံ (အတ္ထ ဇာတိ)၊ ဤ အနက်သဘောသည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီးပါပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပဌမအနက်သဘော ပြီးစီးပါသော်လည်း။ အပရံ၊ တပါးသော။ ဣဒံ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝတ္ထဗ္ဗန္တရာပေက္ခော။ ။ဝတ္ထဗ္ဗော + အန္တရာဝတ္ထဗ္ဗန္တရာ (ဆိုထိုက်သောတခြားသော အနက်) ဝတ္ထဗ္ဗန္တရဿ (ကို) + အပေက္ခာ ယဿာတိ ဝတ္ထဗ္ဗန္တရာပေက္ခော = ဆိုထိုက်သော အခြားသောအနက်ကို ငဲ့ခြင်းရှိသော နိပါတ်သဒ္ဓါ၊ တာဝသဒ္ဓါ၏အနက် တို့သည် “ပဌမတ္ထေ ကမတ္ထေ စ၊ ဝတ္ထဗ္ဗန္တရာပေက္ခေန၊ အနုညာတေသု အတ္ထေသု၊ တာဝသဒ္ဓေါ ပဒိဿတိ” နှင့်အညီ ၄-မျိုးရှိ၏။

အနုဋီကာ။ ။အနုဋီကာ၌ ပဒပူရဏအနက်၊ ပရိမာဏနိယမန အနက်တို့ကိုလည်း ပြသေး၏။ ထိုတွင် “န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာပဿာမိ = အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ပရိသတ် ၄-ပါး စွမ်းရည်သတ္တိ ပြည့်ပြည့်စုံစုံမရှိသေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော် မမှသေး” ဟု ပိဋကတ်မူလ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ကာလ၏ အတိုင်းအရှည်ကို သတ်မှတ်သော ပရိမာဏနိယမန အနက်တည်း။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၅၉၁

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ပန သဗ္ဗာပေတာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ပြီ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညာဓေတနာနံ၊ အဘိညာဉ်ဓေတနာတို့အား။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဓေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အနာဂတံသညဏေဟိ၊ ဓေတောပရိယဉာဏ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ အနာဂတံသညဏ်တို့ဖြင့်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏ ၎င်း။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ သမောဟစိတ္တဇာနနကလေ၊ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ (ရူပါဝစရာနံ ပညာဘိသင်္ခါရာနံ အာရမ္မဏ-ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌတ္တာတိ၊ ကား။ ဘဝါဒီနဝပဋိစ္ဆာဒိကာယ၊ ဘဝ၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌတ္တာ၊ ပြင်းစွာတွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (“ကာမဘဝ ရူပဘဝသမ္ပတ္တိယော ပတ္တေတွာ” ဌိစပ်။)

ရာဂါဒိနန္တိ၊ ကား။ ရာဂဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စဒေါမနဿာနံ၊ ရာဂ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ဒေါမနဿတို့၏။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တရာဂါဒိအဿာဒနကာလေသု၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ရာဂအစရှိသည်တို့ကို သာယာရာ ကာလတို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ ဂရုံကတွာ၊ အလေးဂရုပြု၍။ အဿာဒနံ၊ သာယာခြင်းကို။ ရာဂဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာယဝေ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [လောဘမူက ဒေါသမူမောဟတို့၏ အလေးဂရု အာရုံပြု၍မဖြစ်သောကြောင့် ဒေါမနဿတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့် မယှဉ်စေထိုက်။]

စ၊ ဆက်။ အဿာဒနံ၊ သာယာခြင်းဟူသည်။ ရာဂေါ၊ ၎င်း။ တဒဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ထိုရာဂနှင့်မကွေ့မကွာယှဉ်သော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာဒနဝစနေနေဝ၊ သာယာခြင်းကိုဆိုကြောင်း စကားဖြင့်ပင်။ ယတာဝုတ္တံ၊ သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဂရုံ ကရောန္တိ၊ အလေးဂရုပြုသော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စ၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ [ရာဂံ ဂရုံ ကတွာ အဿာဒေတိ အဘိနန္တတိ။ တံ ဂရုံ ကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဂရုံ ကတွာ အဿာဒေတိ အဘိနန္တတိ။ တံ ဂရုံ ကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။] ရာဂါဒိဟိ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ တံသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရဿ၊ ထို ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၏။ အဝိဇ္ဇာရမ္မဏာဒိတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ။ [အဒိသဒ္ဓေန အာရမ္မဏာဓိပတိအာရမ္မဏပနိဿယ-ပကတူပနိဿယေ၊ အနန္တရာဒိကေစ ပစ္စယေ သင်္ဂဏာတိ။-အနု။]

အနဝိဇ္ဇာရမ္မဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံမရှိသော။ (အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားတရားကို အာရုံပြုသော။) အာရမ္မဏာဓိပတိအနန္တရာဒိပစ္စယာဝစနေသု၊ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ အနန္တရာဒိပစ္စည်းတို့ဝယ် ဟောကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်တို့၌။ အဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝုတ္တဿ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ပဌမဇေနဿ၊ ပဌမဇောကို။ သင်္ဂဏနတ္ထံ၊ သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ။ ယံ ကိဉ္စိတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [ဤဝါကျ၌ ရသင့်သလို ယောဇနာပုံကို အနုဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ကား။ သမတိက္ကမဘဝပတ္တနာဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်း၊ ဘဝကိုတောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဟူသော။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ဌစပ်)။

ဧကကာရဏဝါဒေါ အာပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဒေါသပ္ပသင်္ဂေါ၊ အပြစ်၏ ကပ်ငြိတယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ ကို။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးတရား၏။ သဗ္ဗကာလေ၊ ၌။ သမ္ဘဝါပတ္တိတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဧကသဒ္ဓိသသဘာဝါပတ္တိတော စ၊ တထပ်တည်း တူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

ဧကကာရဏဝါဒေါ အာပဇ္ဇတိ ။ ။ ပကတိဝါဒ စသည်တို့နှင့် တကွ ဧကကာရဏဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ကာမကုသိုလ် ပဒဘာဇနီအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။ ကာလဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သစ္စဝိဘင်း၊ ဥဒ္ဒေသအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အနုဋီကာ၌လည်း အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်အကျယ် ပြထားသေး၏။

အနု။ ။ ပကတိဣဿရူပဇောပတိပုရိသကာလာဒိဝါဒါ ယထာ၊ ပကတိဝါဒ၊ ဣဿရဝါဒ၊ ပဇောပတိဝါဒ၊ ပုရိသဝါဒ၊ ကာလဝါဒ အစရှိသော ဝါဒတို့ကဲ့သို့။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကဿ၊ ကမ္ဘာလောက၏။ ဧကသ္မိယေဝ၊ တခုတည်းသော ပကတိသည်သာလျှင်။ ကာရဏဘူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ (ဧကကာရဏဝါဒီတို့၏ အယူအတိုင်းဖြစ်လသော်။) တတော၊ ထိုတခုတည်းသောအကြောင်းကြောင့်။ သကလာယ၊ အလုံးစုံသော အကျိုး၏။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗဒါစ၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ) အပေက္ခိတဗ္ဗဿ၊ ရှင့်ထိုက်သော။ ကာရဏန္တရဿ၊ အကြောင်းတမျိုး၏။ (မူလအကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်း၏) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၎င်း၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း ဖြစ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ) ကမေနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်သာ။ (အကျိုးတမျိုးပြီးမှ တမျိုးသာ) ပဝတ္တိယာ၊ ကို။ ဒဿနတော၊ ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ) ။...ပန၊ စင်စစ်ကား။ ကာရဏန္တရပေက္ခတယ၊ အကြောင်းတစ်ပါးကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအပွင့် ၅၉၃

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ပကာရေသု၊ အပြားတို့သည်။ (ကေ
ကောဘာဏ္ဍဝေသော အပြားတို့သည်။) အဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော်
၎င်း။ ပါရိသေသေန၊ နည်းအားဖြင့်။ (ထက်ဝန်းကျင် ကြွင်းကျန်သည်ကို
ယူကြောင်းနည်းအားဖြင့်။) စတုတ္ထေဝ၊ ၄-ခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေ-
ဟေတုပလဒိပနေ၊ တပါးသောအကြောင်း၊ တပါးသောအကျိုးကိုပြခြင်းသည်။
ဝိဇ္ဇပာနေဝ၊ ထင်ရှားရှိသော်၎င်း။ အတ္ထော၊ အကျိုးပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊
ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကေကာရဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။) နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်
သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဥပပဇ္ဇတိဝေ၊ သင့်သည်သာ။)

ယထာပဿိ ဝေဒနာဝဝတ္ထာနဟောတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သုခဝေဒနိ-
ယံ၊ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ပဿိ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ သုခါ၊ သုခ
ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်
ဖြင့်၎င်း။ ဝက္ခန္တိ၊ ပဋိစ္စ။ ပေ၊ တိဏ္ဍိ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယော ဝေဒနာတိ
အာဒိနာ၊ ဝက္ခန္တိ၊ ပဋိစ္စ။ ပေ။ ဝေဒနာ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း။ သုခဝေဒနိ-
ယာပိ ဝက္ခန္တိသမ္ပဿာဒိ အနုရူပေန၊ သုခဝေဒနိယ အစရှိသော အကြောင်း၊
စက္ခုသမ္ပဿ စသောအကြောင်းတို့အား လျော်သောအားဖြင့်။ သုခဝေဒနာဒိ-
စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာဒိန္နံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသော အကျိုးတရား၊ စက္ခု
သမ္ပဿဇာဝေဒနာ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဝဝတ္ထာနတော၊ အသီး
အသီးပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဘက္ခန္တိ၊ ရှိပါသော။ ဝက္ခန္တိပသုဒ္ဓါရူပါရုံ
အစရှိသည်တို့သည်။ သမာနေသု၊ တူကုန်လသော်။ ဖဿဝေသေန၊ ဖဿ၏
အစွမ်းဖြင့်။ သုခါဒိဝိပရိယာယော ဘာဝေတော၊ သုခ အစရှိသည်၏ ပြောင်းလဲ
ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ရူပမနသိကာရာဒိသု၊ ရူပါရုံ မနသိကာရ အစရှိ
သည်တို့သည်။ သမာနေသု၊ တူပြန်ကုန်သော်လည်း။ စက္ခာဒိသံသရူနဝေသေန၊
စက္ခုအစရှိသည်တို့၌ ထိခိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပဿဇာဒိဝိပရိယာယော-
ဘာဝေတော၊ စက္ခုသမ္ပဿဇာ အစရှိသောဝေဒနာ၏ ပြောင်းလဲခြင်း၏ မရှိခြင်း

အပဟတော၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်တော့၏။ (ကသ္မာ)။ ကေသော၊ တပါး
သော အရာတို့၏လည်း။ အနေက သဘာဝတာ ဘာဝါ၊ တပါးမက များသော
သဘောရှိသည်၏အဖြစ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ယတ္ထကော၊ အကြင်မျှလောက်သော
အကျိုးဆိုသည်။ တတော၊ တိုအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြင်ကုန်၏။ သဗ္ဗေဟိ၊
ကုန်သော၊ ကေဟိ၊ ထိုအကျိုးတို့သည် သမာနသဘာဝေဟေဝ၊ တူသော သဘော
ရှိကုန်သည်သာ။ အဘိဘဗ္ဗံ၊ ဖြစ်တော့၏။ ဝိသဒိသေဟိ၊ မတူသောသဘော ရှိကုန်သည်။
န (သဘိဘဗ္ဗံ) ၊ နေ ဣတရော၊ ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ တဿ၊ ထိုအကြောင်း၏။ ကေ-
ဘာဝေဝေ၊ တရုတည်း၏အဖြစ်သည်တည်း။ န သိယ။ ၊ ဖြစ်တော့ရာ၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထံ၊
ကို။ သဗ္ဗဿ။ ပေ၊ ပဗ္ဗတ္တိတော ဝေတိ၊ ဟူ၏။ (ဂိုဏာကာရော) အဘဟ။

ကြောင့်၎င်း။ အညပစ္စယ သာမညော၊ အခြားသော အကြောင်းတို့၏ တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏ အစွမ်းကြောင့်။ သုခါဒိ စက္ခုသမ္ပယာဇာဒိနံ၊ သုခ အစရှိသောဝေဒနာ၊ စက္ခုသမ္ပယာဇာဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ ဩဠာရိက သုခမာဒိသင်္ကရာဘာဝတော စ၊ ဩဠာရိက သုခမ အစရှိသည်တို့၏ ရောယှက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သုခါဒိနံ၊ သုခ အစရှိသည်တို့၏။ ယထာဝုတ္တသမ္ပယာဿ၊ အကြွင် အကြွင် ဆိုအပ်ပြီးသော သမ္ပယာဿ။ အဝိပရိတော၊ မဖောက်မပြန်သော။ ပစ္စယဘာဝေါ ဝေ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်ပင်။ ယထာဝေဒနံ၊ ဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဖဿဝတ္ထာနံ၊ ဖဿ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏဖလဝိသေသေန၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလကာရဏဝိသေသနိစ္ဆယော၊ အကျိုး အကြောင်းတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထာပိ၊ ၂-ပါးစုံသော အကြောင်းအကျိုး၌လည်း။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဝတ္ထာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ကမ္မာဒယောတိ၊ ကား။ ကမ္မာ ဟာရ ဥတုအာဒယော၊ ကံ၊ အာဟာရ၊ ဥတု အစရှိသောအကြောင်းတို့သည်။ အပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှားကုန်။ (ကသွာ၊ ဝိညာယတိ။) သေမှပဋိကာရေန၊ သလိပ်ကို ကုစားလိုက်ခြင်းအားဖြင့်။ ရောဂဝူပသမတော၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ဥတု အာဒယော။ ။ဥတုအာဒယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အာဒိသဗ္ဗေန၊ စိတ္တဝိသမာစာရာ၊ စိတ်၊ မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်းတို့ကို၎င်း။ ဝိတ္တဝါတာဒယောပိ၊ သည်းခြေလေ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ သင်္ကယန္တိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်၏။ (ကံကြောင့်၎င်း၊ အစာအာဟာရကြောင့်၎င်း၊ ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရောဂါရနိုင်သည်သာ မကသေး၊ စိတ် မချမ်းသာခြင်းကြောင့်၎င်း၊ မညီမညွတ် မမျှမတ ကာမကို သွားလာခြင်း စသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း၊ သည်းခြေ၏ ပျက်ခြင်း၊ အတွင်းလေ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း ရောဂါရနိုင်၏။ ထို အကြောင်းအားလုံးကို အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူသည်။)

သေမှပဋိကာရေန ။ ။ ကေသ္မိံ၊ တခုသော။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ ကုပိတော၊ ပျက်လသော်။ ဣတရေပိ၊ အခြားသောအကြောင်းတို့သည်လည်း။ ခေါဘံ၊ ချောက်ချားခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုကံစသော အကြောင်းတို့သည်။ သန္တေသုပိ၊ ထင်ရှားရှိပါကုန်သော်လည်း။ သေမှပဋိကာရေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အတုက်။ ရောဂဝူပသမတော၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ သေမှော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိအတ္ထော။ --အနု။

ဝိဘင်း]

သ-သုတ္တန္တကာဇနိယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၁၉၅

အဿာဒါနုပဿိနော တဏှာ ပဝစုတိတိ ဝစနတောတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခေမ္မသု၊
တရားတို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်
ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝစုတိ၊ ၏။
တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဣတိဣမိနာ သုတ္တေန၊
ဤသုတ်ဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝဿ၊ သင်္ခါရ၏ အကြောင်း၏
အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဏှာ-
ဒီနံ သင်္ခါရဟေတုနံ ဟေတု ဌာပနံ။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပုန၊ တဖန်။ တဿာပိ၊
ထိုတဏှာ၏လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိဣမဿ အတ္ထဿ၊
ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယာ
အာသဝသမုဒယောတိ ဝစနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာ၊ တဏှာသည်၎င်း။ စတုရူပါဒါနုဘူတာ၊ ၄-ပါး
သော ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဘဝဒိဋ္ဌာသဝါစ၊ ကာမာသဝ၊
သဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝတို့သည်၎င်း။ သင်္ခါရဿ၊ သင်္ခါရ၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတ္တဒ္ဓယေနပိ၊ သုတ် ၂-ပါး
အပေါင်းဖြင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝမေဝ၊ သင်္ခါရတို့၏
အကြောင်း၏အဖြစ်ကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ၏။ [ဝေဖြင့် ရွှေ့နည်း၌ကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ၏
တဏှာ၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို ပြသည်မဟုတ်ဟု ကန့်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-
ကသွာ၊ ကြောင့်။ သုတ္တဒ္ဓယေနပိ၊ အဝိဇ္ဇာယ၊ သင်္ခါရကာရဏ ဘာဝမေဝ၊
ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (လသွာ)၊ ကြောင့်။ အဿာဒါနု-
ပဿိနောတိဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ အာဒီနဝပဋိစ္စာဒနကိစ္စာ၊ အပြစ်ကို
ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သုတ္တဒ္ဓယေနပိ။ ပေ။
ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

ယသွာ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ပညာမရှိ။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ပုညာဘိ-
သင်္ခါရာဒိကေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ စီမံ ပြုလုပ်
အားထုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝဿ၊
သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းတို့အဖြစ်၏။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓသုဘာဝေါ၊
ပညာမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အဝိဇ္ဇာကို။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝေန၊ သင်္ခါရ
တို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝိဿာသဝဿ၊ ရဟန္တာ၏။ သင်္ခါရာဘာဝတော၊ သင်္ခါရတို့၏ မရှိခြင်း
ကြောင့်။ (မရှိသည့်အတွက်)။ အသာဓာရဏတ္တာစ၊ အသာဓာရဏအကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (“သင်္ခါရနံ ဟေတုတာဝေန ဒီပိတာ” ဟူသော အဋ္ဌ

ကထာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဝတ္ထုဓရမ္မဏာဒိနိ၊ ဝတ္ထုအာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိနိ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ သာဓာရဏာနိ၊ ဆက်ဆံသော အကြောင်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုညာဘဝါဒိအာဒိနဝ ပဋိစ္စာဒိကာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သော ဥပပတ္တိဘဝ အစရှိသည်တို့၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိနိ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ပဌမနည်း၌ အဝိဇ္ဇာကုန်ခန်းသော ရဟန္တာသန္တာန်ဝယ် သင်္ခါရမဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို သင်္ခါရဖြစ်ဘို့ရန် ရဟန္တာတို့နှင့် အသာဓာရဏအကြောင်းဟု ဆိုသည်။ ဒုတိယနည်း၌ အဝိဇ္ဇာက ပုညဘဝစသည်တို့၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည့်အတွက် ထိုဖုံးလွှမ်းမှုသည် အခြားဝတ္ထုအာရုံစသည်တို့နှင့် မဆက်ဆံသောကြောင့် အသာဓာရဏ အကြောင်းဟု ဆိုသည်။]

ဌာနဝိရုဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ အတ္ထိတာဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) [“ဌာန”အရ တည်ရာဌာနကို မယူဘဲ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းကို ယူသောကြောင့် ဌာနကို “အတ္ထိတာ”ဟု ဖွင့်သည်။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိအာဒိနိ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ ဌာနတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ။ [ဤအလို “ဌာန” အရ ပဋိသန္ဓိဌာန ဘဝင်ဌာန ဟု ခေါ်ရသော ကာလဝိသေသကို ယူရသည်။] ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (ဤသို့ ကေစိဆရာတို့ ဝါဒအတိုင်း ဖြစ်လသော်။) ပုရိမစိတ္တံ၊ ရှေးရှေးစိတ်သည်။ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ၊ နောက်နောက် စိတ်၏။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဌာနအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ဌာနဝိရုဒ္ဓ၏ အဖြစ်သည်။ ကေန္တိကံ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကေန အကြောင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း- ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ကေန္တိကံ၊ န သိယာ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဝင်ံ ပိ၊ ရှေးရှေးဘဝင်သည်လည်း။ ဘဝင်ံဿ၊ နောက်နောက်ဘဝင်အား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဇဝနံ၊ ရှေးရှေးဇောသည်။ ဇဝနဿ၊ နောက်နောက်ဇောအား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ဌာနဝိရုဒ္ဓ၏အဖြစ်သည်။ ကေန္တိကံ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသောအကြောင်း သည်။ ဝါ၊ ကေန အကြောင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သိပ္ပါဒိနိ၊ အတတ်ပညာ အစရှိသည် တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ အာဒိဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ဌာနသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။

ဝိစာင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၅၉၇

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထို ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ဌာနကို။ ဣမ၊ ဤ ဌာနဝိရုဒ္ဓ အရာ၌။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အလုံမရှိအပ်။

ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နမန ရူပနဝိရောဓာ၊ နမနလက္ခဏာ၊ ရူပန လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သာရမ္ပဏာ နာရမ္ပဏာဝိရောဓာ စ၊ သာရမ္ပဏ၏အဖြစ်၊ အနာရမ္ပဏ၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း တည်း။ ဒီရာဒီနိ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့သည်။ ဒမိအာဒီနံ၊ နို့ဓမ္မ အစရှိသည် တို့၏။ မဇုရမ္ပိလ ရသဒိ သဘာဝ ဝိရောဓာ၊ ချိုသောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသောသဘော၊ ချဉ်သောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော အစ ရှိသော သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ (သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘော အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။)

အဝိဇာနနကိစ္စော၊ မသိခြင်းကိစ္စရှိသော။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်း သည်။ ဝိဇာနနကိစ္စဿ၊ သိခြင်းကိစ္စရှိသော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ (“ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ ပစ္စယော ဟောတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌စပ်။) အမဒနကိစ္စာ၊ မူးယစ်ခြင်းကိစ္စ မရှိ ကုန်သော။ ဂုဠာဒယောစ၊ တင်လဲအစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်လည်း။ မဒနကိစ္စဿ၊ မူးယစ်ခြင်းကိစ္စရှိသော။ အာသဝဿ၊ အရက်၏။ (“ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ ၌ စပ်။)

ဂေါလောမာဝိလောမာနိ၊ နွားမွေးဆိတ်မွေးတို့သည်။ ဒဗ္ဗာယ၊ နေစာမြက် ၏။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဒမိအာဒီနိ၊ နို့ဓမ္မ အစရှိသည်တို့သည်။ ဘူတိဏက- ဿ၊ မြက်နံ့သာ၏။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) [အနုဋီကာ၌ အာဒိဖြင့် ပလာလ (ကောက်ရိုး) ကိုယူ၏။] စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဂေါလောမာဝိလောမာနိအစရှိသော ပါဌ၌။ ရတ္တာ၊ နီကုန်သော။ ဇဠကာ၊ ဆိတ်တို့ကို။ အဝိတိ၊ အဝိဟူ၍။ ဝုဇ္ဇန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ [အခြားနေရာ၌ ဇဠကကို သိုး ဟု အနက်ပေးကြ၏။ နီသော အမွှေးရှိသောသတ္တဝါကား များသောအားဖြင့် သိုးသတ္တဝါမဟုတ်၊ ဆိတ်သတ္တဝါ တည်း။ ထောမနိဓိအဘိဓာန်၌ “အဝိသဒ္ဓါ ဇဠကသဒ္ဓါတို့သည် ဆိတ်ဟူသော အနက်၊ သိုးဟူသောအနက်ကို ဟောကုန်၏” ဟု ဆို၏။ ဤနေရာ၌ကား ဆိတ် ဟူသော အနက်သာ လျော်သည်။]

တေ၊ ထို ကျေးဇူးပြုခံရသော တရားတို့သည်လည်း။ ဝိပါကာယေဝ၊ ဝိပါကတို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဝိပါကာယပိ၊ မကောင်းသောအကျိုးရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ တဒဝိပါကာနံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၏အကျိုး မဟုတ်ကုန်သော။ ပုညာနေဉ္စာတိသင်္ခါရာနံ၊ ပုညာဘိ သင်္ခါရ၊ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယတ္ထံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ န နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့် မဟုတ် သင့်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

၆၆

တဒဝိပါကတ္ထေ၊ ထို့ အဝိဇ္ဇာ၏အကျိုး မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သာဝဇ္ဇတာယ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဝိရုဒ္ဓါနံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် မဆန့်ကျင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တံသဒိသာနည၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် သဘောတူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပညာဘိသင်္ခါရာနမေဝ၊ တို့အားသာ။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဣတရေသံ၊ အပ္ပညာဘိသင်္ခါရမှ တပါးကုန်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့ အား။ (ပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ ဣတိ ဧတဿ ပသင်္ဂဿ၊ ဤ ကပ်ငြိလျဉ်းပါး ဘွယ်ကို။ နိဝါရဏတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိရုဒ္ဓေါစာဝိရုဒ္ဓေါစ၊ သဒိသာ-သဒိသော တထာ၊ ဓမ္မာနံ ပစ္စယော သိဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရော-ဇန္တော၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အယံ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိ၊ အစရှိသော နိဂုံးစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အစ္ဆေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘေဇ္ဇမဏိနံ၊ အပြတ်အတောက်မရှိသော ချည်ဖြင့် ထိုးသိအပ်သော အကွဲအနာ မရှိသော ပတ္တမြားလုံးတို့၏။ ပုဗ္ဗပရိယဝဝတ္ထာနံ ဝိယ၊ ရွှေနောက်၏အဖြစ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ နိယတိ၊ မြဲသော သဘောသည်။ (ဟောတိ)။ နိယတိယာ၊ မြဲသောအားဖြင့်။ (သင်္ဂတိ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ နိယတိသင်္ဂတိ၊ နိယတိသင်္ဂတိမည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ နိယတိဝေ၊ မြဲသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သင်္ဂတိသမာဂမော၊ သည်။ နိယတိ-သင်္ဂတိ၊ နိယတိသင်္ဂတိ မည်၏။ တာယ၊ ထို မြဲသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ထို မြဲသောပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဘာဝေသု၊ ထိုထိုအဖြစ်တို့၌။ ပရိဏတာ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ မနုဿဒေဝဝိဟင်္ဂါဒိဘာဝံ၊ လူ၊ နတ်၊ ငှက် အစ ရှိသည်တို့၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၏။ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ၊ မြဲသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် မနုဿဒေဝ အစရှိသော ထိုထိုအဖြစ် တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ မြဲသော ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ပေ။ ကုန်၏။

အစ္ဆေဇ္ဇ ။ ပေ ။ နိယတိ ။ ။ နိယတိဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ထိုထို ဘဝဂတိ ထိုထိုအမျိုးဇာတ် အစရှိသည်တို့၏ ရွှေနောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မည်သူ တဦးတယောက်မျှ မပြုအပ် မပြုနိုင်၊ မြဲသောသဘော ရှိ၏။ လူ့ဘဝဆုံးလျှင် နောက်ဘဝသည် “မည်သည့်ဂတိဝယ် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ “မည်သည့်အမျိုးဇာတ်ဝယ် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ “မည်သည့်ကိုယ်ကာယဖြင့် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးရှိ၏။ မည်သူတယောက်မျှ ပြောင်းလွဲ၍ မပြုပြင်နိုင်၊ ဥပမာ-အပြတ်အတောက် မရှိသော ကြိုးတချောင်းဖြင့် ပတ္တမြားလုံးကလေးတွေကို သိကုံး၍ထားရာ၌ အကြားငယ် အပြတ် မရှိ၊ တလုံးပြီးတလုံး ဆက်၍ ကြိုးကလေး ဝင်သွားသကဲ့သို့၊ အတ္တလည်း တဘဝပြီး တဘဝ ဝင်သွားသည်—ဟူလို။ နိယတိ သင်္ဂတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလက္ခန္ဓံ၊ သာမညပလသုတ်၊ မက္ခလိဂေါသာလဝါဒအဖွင့်၌ ပြထား၏။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၅၉၉

နိယတိယာ၊ မြဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ကတိယာ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဘာဝေနစ၊ ထိုထို အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း၊ ပရိဏတာ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ နာနပ္ပကာရတံ၊ အမျိုးမျိုးသော အပြားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၏။ နိယတိသင်္ကတိဘာဝပရိဏတာ၊ မြဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ထိုထို အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတေဟိ ဝိကပ္ပနေဟိ၊ ဤ အထူးထူး အထွေထွေ ကြံစည်ခြင်းတို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အကုသလံ၊ ကို။ ဝါ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်အောင်။ ကတာ၊ ပြု၍။ ပုညာဒိသု၊ ပုည အစရှိသည်တို့တွင်။ ယတ္ထကတ္ထစိ၊ အမှတ်မထားတပါးပါ။ ခွံ၊ ပဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣမမတ္ထံ၊ ဤ အနက်အပေါ်ယံကို။ ဒသေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ဧဝံ အဝိဇ္ဇာယာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထံ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အပရိဏာယကော ဗာလောတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္ဗုဒ္ဓိပါဒက ကလျာဏမိတ္တ ရဟိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော ကလျာဏမိတ္တမှကင်းသော။ (“ဗာလော၊ ကရောတိ” ခွံစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂါဝသာနံ၊ အရဟတ္တမဂ်အဆုံးရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဝုတ္တံ ခွံစပ်။) သမဝိသမံ၊ ညီညွတ် မညီညွတ်သည်ကို။ ဒသေတော၊ ပြု၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဏာယကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တေန၊ ထို နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ပို့ဆောင်တတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မှ။ ရဟိတော၊ ကင်းသူသည်။ အပရိဏာယကော၊ မည်၏။

ဓမ္မံ ဥ တွာတိ၊ ကား။ သပ္ပုရိသုပနိဿယေန၊ သူတော်ကောင်း ဟူသော အားကြီးသောမှီရာကြောင့်။ စတုသစ္စပ္ပကာသကသုတ္တာဒိဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားပြတတ်သော သုတ်အစရှိသောတရားတော်ကို။ ဥ တွာ၊ သိရ၍။ (သစ္စာနိ အဘိသမေဿတိ ခွံ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂဉာဏေနော၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ပင်။ သဗ္ဗဓမ္မပဝရံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ထက်မြတ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဥ တွာ၊ သိရ၍။ (“သစ္စာနိ အဘိသမေဿတိ” ခွံစပ်။) ပန၊ ဆက်။ သေသသစ္စာဘိသမယဿ၊ နိရောဓသစ္စာမှ ကြွင်းသော သစ္စာ ၃-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ တံ ဇာနနာယတ္တတ္တာ၊ ထို နိရောဓသစ္စာကို သိခြင်း၌ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာနကာလမ္ပိ၊ တူသောကာလ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထို နိရောဓသစ္စာကို သိခြင်းကို။ ပုရိမကာလံ ဝိယ၊ ရှေ့ကာလကိုကဲ့သို့။ (သစ္စာ ၃-ပါး၏ ရှေးဦးစွာ နိဗ္ဗာန်ကို သိသကဲ့သို့။) ကတာ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝိညာဏပဒနိဓ္ဓေသအဖွင့်

၂၂၇။ ယထာဝုတ္တသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သောဝိညာဏ်သည်။ တံကမ္မနိဗ္ဗတ္တ-
 မေဝ၊ ထိုစေတနာဟူသော ကံကြောင့် ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊
 ဝိပါက်ဝိညာဏ်သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာတ္ထိံ သ
 ပေ။ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် လောကီဝိပါက်
 ဝိညာဏ်ကိုသာ ယူအပ်ပါသော်လည်း။ ဓာတုကထာယံ၊ ဓာတုကထာပါဠိတော်
 ၌။ ဝိပ္ပယုတ္တေနသင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒနိဓ္ဓေသေ၊ ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏေန
 ယေဓမ္မာ။ ပေ။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗ-
 ဝိညာဏဗဿဝေဒနာပရိဂ္ဂဟော၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏ၊ အလုံးစုံသော ဗဿ၊
 အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့ကို သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊
 လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတုကထာ၌။ ဝိညာဏဗဿဝေဒနာ၊
 တို့သည်။ သပ္ပဒေသ၊ ကြွင်းသော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ ယဒိ
 သိယံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဝေသန္တေသု၊ သော်။) ဝိပါကာဓမ္မာတိ ဣမဿ
 ဝိယ၊ ဝိပါကာဓမ္မာဟူသော ဤပုဒ်၏ကဲ့သို့။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ
 ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဓာတုကထာ၌။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝသေန၊
 အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊
 ကုန်သော။) ဝိညာဏာဒယော၊ ဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အဘိ-
 ဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌။ စတုဘူမေ ကုသလသင်္ခါရော၊ ကို၎င်း။ အကုသလ သင်္ခါ-
 ရော၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [သင်္ခါရောကို ငဲ့၍ “ဝုတ္တော”ဟု
 ထားသည်။ သင်္ခါရကိုငဲ့လျှင် “ဝုတ္တော”ဟု ထားရလိမ့်မည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သော ဝေ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌လာသော သင်္ခါရကိုပင်။ ဓာတုကထာ-
 ယံ၊ ၌။ ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဘဝေါပန၊ ဘဝကိုကား။ ဓာတုကထာယံ၊ ၌။ ကမ္မပပတ္တိဘဝ ဝိသေသ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ-
 ဝသေန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်။
 ဝေဉ္ဇကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဓာတုကထာ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယာ
 ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အနုဒ္ဓရိတော၊ မထုတ်ဆောင်မူ၍။ ကမ္မဘဝေါတိ အာဒိနာ၊
 ကမ္မဘဝေါ အစရှိသော။ နယေနဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊
 ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။

ဝိတင်း] ၁ သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၀၁

ဝိပါကဉ္စေတန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိပါကတ္တာ၊ ဝိပါက ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယတ္တံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ် ကို။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထို သင်္ခါရဟူသော အကြောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သာဓနတ္တံ၊ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပစိတ ကမ္မာဘာဝေ ဝိပါကာဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သင်္ခါရ ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဝိပါ.ကဉ္စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

ယေဘုယျေန လောဘသမ္ပယုတ္တ ဇဝနာဝသာနေတိ၊ ဟူသော စကားကို။ (“ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဌ်စပ်။) ဇဝနေန၊ ဇောဖြင့်။ တဒါရမ္မဏနိယမေ၊ တဒါရုံကို မှတ်သားရာ၌။ သောမနဿသဟဂတာနန္တရံ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဇော၏ အခြားမဲ့၌။ သောမနဿသဟဂတ တဒါရမ္မဏဿ၊ သောမနဿသဟဂုတ် တဒါရုံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောမန- ဿသဟဂတာနေဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဇော၊ တဒါရုံသို့ကိုသာ။ သန္တာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိထိုက်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ တိဟေတုက ဇဝနာဝသာနေဝ၊ တိဟိတိဇော၏အဆုံး ၌လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ဖြစ်သော။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယေဘုယျေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

သကိံဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဒိရတ္တတိရတ္တာဒိသု ဝိယ၊ ဒိရတ္တ တိရတ္တ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဒွိက္ခတ္တု- မေဝ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ [ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ “သကိံ ဝါ”ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဒိရတ္တတိရတ္တန္တိ တွေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဝါသဒ္ဓဿ၊ ဝါသဒ္ဓါ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (မပါခြင်းကြောင့်။) ဝစနသိလိဋ္ဌတာမတ္တေန၊ စကား၏ ပြေပြစ်သည်၏ အဖြစ် မျှဖြင့်။ ဒိရတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ ဒိရတ္တသဒ္ဓါကို ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိရန္တရတိရတ္တဒဿနတ္တံ၊ အကြားမရှိသော ၃-ညဉ့်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဒိရတ္တဂ္ဂဟဏံ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤနေရာ၌။ ဝိကပ္ပနတ္တော၊ ဝိကပ္ပန အနက်ရှိသော။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သကိံ ဝေ စ၊ တကြိမ်သာလျှင်လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ပဝတ္တိံ၊ တဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္တာယ၊ ၍။ သကိံ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သင်္ကံ၊ တကြိမ်။ တဒါ-
ရမ္မဏပ္ပဝတ္တိယာ၊ တဒါရုံဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိစာရေတဗ္ဗတံ၊ စိစစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်
ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိဂဏနာယံ ပနာတိ-
အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ [စိတ္တပ္ပဝတ္တိ
ဂဏနာ၌ ၂-ကြိမ်သာလျှင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကို ပြသောကြောင့် “တဒါရုံ၏ တကြိမ်
ဖြစ်ခြင်းကို စဉ်းစားထိုက်၏” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုလိုရာ ရောက်သည်။] တတ္ထ၊ ထို
စိတ္တပ္ပဝတ္တိဂဏနာယံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ ဂဏနာယန္တိ၊
ဟူသောစကားကို။ ဝိပါကကထာယံ၊ ဝိပါကကထာ၌။ ဗလဝရူပါဒိကော၊
အားရှိသောရူပါရုံ အစရှိသော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ အပ်သော။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ-
ဂဏနံ၊ စိတ်ဖြစ်ပုံကို ရေတွက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဝိပါကကထာ
နောက်၌ လာလတ္တံ့ ။] ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပါကကထာ၌။ ဒေဝ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင်
ဖြစ်ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏပ္ပတ္တိဝါရာ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ရာဝါရတို့သည်။ အာ-
ဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဇဝနဝိသယာနုဘဝနံ၊ ဇော၏အာရုံကို ခံစား
သော။ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ အာသန္နဘေဒေ၊ နီးသောပျက်ခြင်းရှိသော။ (ပျက်ခါ
နီးနေသော။) ကေစိတ္တက္ခဏာဝသိဋ္ဌာယုကေ၊ စိတ္တက္ခဏတကြိမ်ခန့် ကြွင်းကျန်
သော အသက်ရှိသော။ တသ္မိံ၊ ဝိသယေ၊ ထို ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇေ-
ယ၊ မဖြစ်တန်ရာ။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနုရူပါယ ပဋိသန္ဓိယာတိ၊ ကား။ အကုသလဝိပါကဿ၊ ၏။ အပါယ ပဋိ-
သန္ဓိ၊ အပါယ် ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ ကာမာဝစရာဒိ ကုသလဝိပါကနံ၊ ကာမာ
ဝစရ အစရှိသော ကုသလဝိပါကတို့၏။ ကာမ ရူပါ ရူပ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိယော၊
ကာမသုဂတိ၊ ရူပသုဂတိ၊ အရူပသုဂတိ ပဋိသန္ဓေတို့သည်၎င်း။ ယထာကမ္မံ၊ ကံ
အားလျော်စွာ။ အနုရူပါ၊ လျော်ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓိကထာ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဆိုရာ
ဆိုကြောင်းစကားသည်။ မဟာဝိသယာ၊ ကျယ်သောအရာ ရှိ၏။ ဣတိကတွာ၊
ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေအခါမှ ရှေးဦးစွာ။ ပဝတ္တိမေဝ၊ ပဝတ္တိ
အခါကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝတ္တိယံ
ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဘဝင်ဘူတာနံ၊ ဘဝင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒ္ဒယ အစရှိသည်
တို့၏။ သယမေဝ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်။ ဒွါရတ္တာ၊ ဒွါရတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဝါ၊ ဒွါရဖြစ်သည့်အတွက်၎င်း။ (မနောဒွါရဖြစ်သောကြောင့်- ဟူလို။) စုတိ-
ပဋိသန္ဓိဘူတာနုဉ္စ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒ္ဒယ အစ
ရှိသည်တို့၏လည်း။ ဘဝင်သင်္ခါတေန၊ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒွါရေနစ၊ ဒွါရ
အားဖြင့်၎င်း။ အညေန၊ ဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သော မနောဒွါရမှတစ်ပါး အခြား

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် , ၆၀၃

သော။ ဒွါရေနစ၊ ဒွါရအားဖြင့်၎င်း။ အနုပ္ပတ္တိတောစ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ မဖြစ်သည့်အတွက်၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤ အဟေတုကဒ္ဒယ အစရှိသည်တို့၏။ နိယတံဝါ၊ မြဲသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အနိယတံဝါ၊ မမြဲသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဒွါရံ၊ ဒွါရသည်။ (အတ္တိ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဟေတုကဒ္ဒယာဒိနံ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ၂-ခုအပေါင်း အစရှိသည်တို့၏။ (အနုပ္ပတ္တိတော ဒွါရတာ စသည်၌ ရထိုက်သလိုစပ်။) [အာဒိဖြင့် အခြားသော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်ကိစ္စတပ်သော မဟာဝိပါက်၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်တို့ကိုယူ။] ဒွါရနိယမာနိယမာဝစနံ၊ ဒွါရအားဖြင့် မြဲသည်၏အဖြစ် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို မဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ဧကဿ၊ တယောက်သော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္တရူပါဝစရဝိပါကော၊ ဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက်သည်။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ အကြင် အာရုံ၌။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုအာရုံမှ၊ အညသ္မိံ၊ အခြားသောအာရုံ၌။ တဿ၊ ထို ရူပါဝစရဝိပါက်၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဝစရနံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်တို့၏။ နိယတာရမ္မဏတာ၊ မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တတြဿာတိ၊ ကား။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဗာတ္ထိံ သဝိဓဿ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော။ (အဿ၊ ထို ဝိညာဉ်အား။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ ခွဲစပ်။)

ဣန္ဒြိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝတော ဧဝ၊ စက္ခုန္တေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏ဖြစ်ခြင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပင်။ စက္ခု သောတဒွါရ ဘေဒေန၊ စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရတို့၏ အထူးအပြားသည်၎င်း။ (ဘဝိတဗ္ဗံ ခွဲစပ်။) တဿစ၊ ထို စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ အစရှိသော အပြား၏လည်း။ ဝိညာဏဝီထိ ဘေဒါယတ္တတ္တာ၊ ထို ဒွါရ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏဝီထိ၊ သောတဝိညာဏဝီထိ ဟူသော အထူးအပြား၌ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ ဝီထိဘေဒေနစ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိ၊ သောတဝိညာဏဝီထိ အထူးအပြားသည်၎င်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မိံ၊ ထို ဒွါရအထူးအပြား၊ ဝီထိအထူးအပြားသည်။ သတိစ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနံ ဝါ၊ မြင်တတ်သော စက္ခုဝိညာဉ်သည်သော်၎င်း။ သဝနံဝါ၊ ကြားတတ်သော သောတဝိညာဉ်သည်သော်၎င်း။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနံ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိုန်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ စိတ္တနိယမေန၊ စိတ်၏ မြဲသောဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တထာ၊ ထို စိတ္တနိယမသည်။ သတိစ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနံ သန္တိရဏာနမ္ပိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိုန်၊ သန္တိရဏတို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီး

သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣန္ဒြိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝေန၊ စက္ခုန္တေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏
 ဖြစ်ခြင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဒဿန သဝနမတ္တဿေဝ၊ မြင်တတ်သော စက္ခု
 ဝိညာဉ်၊ ကြားတတ်သော သောတဝိညာဉ်မျှ၏သာ။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီးသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဣန္ဒြိယာနံဝေ၊ စက္ခု
 န္တေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏သာ။ ဒဿန သဝနကိစ္စတာပိ၊ ဒဿနကိစ္စ၊ သဝနကိစ္စ
 ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဣတိဣမံ
 အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတော) ဒွါရဝီထိဘေဒေ စိတ္တ-
 နိယမတော စာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပဌမကုသလေန၊ ပဌမမဟာကုသိုလ်ဇောကြောင့်။ [ရှေးရှေးဘဝက ဖြစ်ပြီး
 သော ပဌမမဟာကုသိုလ်ဇောကြောင့်။] တဒါရမ္မဏဿ၊ တဒါရုံ၏။ (ယခု
 တဒါရုံ၏။) ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊
 သော်။) ပဌမကုသလာနန္တရံ၊ ပဌမ မဟာကုသိုလ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇ-
 မာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို တဒါရုံသည်။ ဇနကံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ပဌမ
 မဟာကုသိုလ်ဇောသို့။ အနုဗန္ဓတိနာမ၊ အစဉ်လိုက်သည်မည်၏။ [ပဌမကုသလေန
 တဒါရမ္မဏဿ ဥပ္ပတ္တိ စေ ဟောတိ။ ဧဝံသတိ။ တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။ လိုက်စေ။]
 ဒုတိယကုသလာဒိအနန္တရံ၊ ဒုတိယ မဟာကုသိုလ်ဇော အစရှိသည်တို့၏ အခြား
 မဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ လသော်။ ဇနကသဒိသံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သောကုသိုလ်နှင့်
 တူသော ကုသိုလ်ဇောနောက်သို့။ အနုဗန္ဓတိနာမ၊ မည်၏။ အကုသလာနန္တရံ၊
 အကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဉ္စ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ကာမာဝစရ-
 တာယ၊ ကာမာဝစရ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဇနကသဒိသံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော
 ကာမာဝစရကုသိုလ်နှင့် တူသော အကုသိုလ်၏နောက်သို့။ (အနုဗန္ဓတိနာမ)
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကောဒသ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိ။ ပေ။ တဒါရမ္မဏံ န ဂဏန္တီတိ၊ ကား။ တဒါ-
 ရမ္မဏဘာဝတာယ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏ-
 န္တိ၊ တဒါရမ္မဏံဟူ၍။ လဒ္ဓနာမာနိ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော စိတ်တို့သည်။
 တဒါရမ္မဏဘာဝံ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ကို။ န ဂဏန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။ တဒါရမ္မဏ-
 ဘာဝေန၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ နပ္ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
 အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ နာမဂေါတ္တံ၊ နာမည်အနွယ်ကို။ အာရမ္မ၊

အနုဗန္ဓတိနာမ။ ။မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ပဌမ မဟာကုသိုလ်သည် ရှေးရှေး
 ဘဝကဖြစ်ခဲ့သော ပဌမမဟာကုသိုလ်ဖြစ်၍ ယခုမှဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ကိုပင် သဒိသု
 ပစာရအားဖြင့် “ဇနကံ၊ မိမိကိုဖြစ်စေသော ပဌမမဟာကုသိုလ်”ဟု ဆိုသည်။ ဇနကံ
 အနုဗန္ဓတိ နာမာတိ တံသဒိသေ တဗ္ဗောဟာရံ ကတော ဝုတ္တံ။—အနု။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့် ၆၀၅

အာရုံပြု၍။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတေ၊ စောလသော်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုဇော၏ အာရုံကို။ တဿ ဇဝနဿ၊ ထိုဇော၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ န ဂဏန္တိ၊ မယူ နှင်ကုန်။ နာလမ္ပန္တိ၊ အာရုံမပြုကုန်။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ရူပါရူပဓမ္မေတိ၊ ကား။ ရူပါရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ [အာရဗ္ဗ ဌာဝပ်။] ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ တဒါရုံမဖြစ်ခြင်းကို။ ဝတူ၊ ဆုံးပြီး၍။ ဝါ၊ လျက်။ အဘိညာဉာဏံ အာရဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသနံ၊ အထူးဆိုခြင်းသည်။ (အဘိညာဉာဏ်သည် ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပါဝစရ အရူပါ- ဝစရ ဓမ္မအရတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ပါလျက် အထူးဆိုခြင်းသည်။) ပရိတ္တာဒိ အာ- ရမ္မဏတာယ၊ အဘိညာဉာဏ်က ကာမစသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမာဝစရသဒိသေသု စေဝ၊ ကာမာဝစရနှင့် အလားတူသော တရားတို့၌ လည်း။ တဒါရမ္မဏာနုပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ တဒါရုံ၏မဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။

မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ မဂ်သည်ကဲ့သို့။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာကြောင့်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ မဟာဗလာ စ၊ ကြီးသောအားလည်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတ တရားတို့၌။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ သာနုဗန္ဓနေ၊ အစဉ်လိုက်သော တဒါရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသု၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို။ ပဋိက္ခိ- ဣံ၊ ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

☞ လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရဗ္ဗာတိ ဧတေနော၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်ပင်။ သိဒ္ဓော၊ ပြီးစီးပါလျက်။ သမ္မတ္တနိယတဓမ္မေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ပြခြင်းသည်။ [ဒဿနတ္ထံ ဌာဝပ်။] သမ္မတ္တ မိစ္ဆတ္တနိယတ ဓမ္မာနံ၊ သမ္မတ္တ- နိယတတရား၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့၏။ အညမညပဋိပက္ခာတိဗလဝဘာဝေန၊ အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏အဖြစ်၊ အလွန်အားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဘာဝနာယ သိဒ္ဓါ ။ ။ ဘာဝနာအရ ကုသိုလ်ဘာဝနာကို မယူရ။ အကုသိုလ် ဘာဝနာကို ယူရသည်။ အကုသိုလ်တရားတို့လည်း ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်လျှင် ကိလေသာ တွေကို တိုးပွားစေသောကြောင့် “ဘာဝနာ”အမည် ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် လောဘ သဟဂုတ်၊ ဒေါသသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ပြရာ၌ သမာဓိကို “အဝဋ္ဌိတိ၊ သက်ဝင်၍ တည်သောတရား ဟု၎င်း၊ အဝိသဟာရော၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကြဲသကဲ့သို့ မဖြစ် သောတရား ဟု၎င်း၊ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်သောတရား ဟု၎င်း” ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိ တော်၌ ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ဘာဝနာယာတိ အကုသလဘာဝနာယ သံကိလေသ ဝဇ္ဇ- နေန။ သံကိလိဋ္ဌ သမာဓာနေနာတိ အတ္ထော။—အရ။

တဒါရမ္မဏဿ၊ တဒါရုံ၏။ အဝတ္ထုဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ တည်ရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ [အညမညပဋိပက္ခဘာဝေါစ အတိဗလဝဘာဝေါစ တထာ။ -မဓု။]

ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝိညာဏပ္ပဝတ္တိံ၊ ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတု၊ ပြပြီး၍။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ (ဝိညာဏပ္ပဝတ္တိံ၊ ကိ။) ဒဿေတု၊ ငှါ။ ယံ ပန ဝုတ္တန္တိအာဒိံ၊ ကိ။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ကေန ကတ္တာတိ၊ ကား။ ကေန စိတ္တေန၊ အတယ်စိတ်ဖြင့်။ ကသ္မိံဘဝေ၊ အတယ်ဘဝ၌။ (“ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ”၌၊ ပ။) ကေနဝိသတိ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့ဟူသည်။ တေနတေနစိတ္တေန၊ ထိုထို အဟေတုကဒ္ဒယအစရှိသောစိတ်နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။) ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ် တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေန တေနစိတ္တေန၊ ထိုထို အဟေတုကဒ္ဒယ အစရှိသောစိတ်ဖြင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထို အပါယ်စသော ဘုံဘဝ၌။ သာသာ ပဋိသန္ဓိ၊ ထိုထို ပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (“တတ္ထ အကုသလဝိပါကာယ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယာ အပါယေသု ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ”စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။) တဿာတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ (အနုရူပပဋိသန္ဓိနာမ ဌာဝပ်။)

အာဂန္တဘိ၊ ကား။ အာဂတံဝိယ၊ လာသကဲ့သို့။ ဟုတု၊ ၍။ (ဥပဋ္ဌာတိ ဌာဝပ်။) ဂေါပကသီဝလီတိ၊ ကား။ ရညော၊ မင်း၏။ ဟိတာရက္ခေ၊ စီးပွားဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဂေါပကကုလေ၊ ဂေါပက အမျိုး၌။ ဗာတော၊ မွေးဖွားသော။ သီဝလိနာမကော၊ သီဝလိ အမည်ရှိသူသည်။ (ကာရေသိဌာဝပ်။)

ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတတ္တာ၊ ကံအစရှိသောအာရုံကို အောက်မေ့ ကြောင်း ဗျာပါရမှကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပုဋ္ဌကာလကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို တွေ့တွေ့ဝေဝေ သေခါနီးအခါ၌။ အဗျာပါရေနော၊ အောက်မေ့ ဘို့ရန် ဗျာပါရ မရှိဘဲသာလျှင်။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနံ၊ ကံအစရှိသော အာရုံတပါး ပါး၏ ထင်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတံ၊ ဟောတိ။)

ပိသိယမာနာယ၊ ကြိတ်ချေအပ်သော။ မဇ္ဇိကာယ၊ ယင်ကောင်ငယ်၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကာယဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကိ။ နာဝဇ္ဇေတိ၊ မလည်စေ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ယင်ငယ်သည်။ စိန္တိယမာနဿ၊ ကြံစည် အပ်ဆဲဖြစ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောအာရုံ၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ကာရဏံ၊

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တတာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဓ္ဓေသအဖွင့် ၆၀၇

အကြောင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ တဒေတံ၊ ထို ကေစိဆရာတို့ဆိုအပ်သော အကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဘဝင်္ဂဝိယယတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ စိန္တိယမာနဿ၊ ကြံစည်အပ်ဆဲဖြစ်သော အာရုံ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အညစိတ္တပွဝတ္တိကာလေ၊ အခြားသောစိတ်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဋနဿဝ၊ ဘဝင်ကို လည်စေခြင်း၏ပင်။ အသမ္ဘဝတောစ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

[သုဘပါးအကြောင်းကို ပယ်ပြီး၍ မိမိအကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ဣဒံ ပနေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယဒွါရ၏ ဘဝင်ကို ရှေးဦးစွာ မလည်စေရာ၌။ ဣဒံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း။) အဿ၊ ထို သေခါနီးသတ္တဝါ၏။ တာနိ၊ ထို အာရုံတို့သည်။ တမ္ပိ သမယေ၊ ထို သေခါနီးအခါ၌။ ဩလမ္ပန္တိ၊ တွဲရရှိဆဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ အဇ္ဈောလမ္ပန္တိ၊ အလွန် တွဲရရှိဆဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ အဘိပ္ပလမ္ပန္တိ၊ ရှေးရှု တွဲရရှိဆဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဇဝနဝါရေသု၊ ဇောဝါရတို့သည်။ (အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဇောဝါရ ၃-မျိုးတို့သည်။) အပ္ပဝတ္တေသ္မေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မီသာလျှင်။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတခုခု၏ ထင်ခြင်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တီသု ဇဝနဝါရေသု အပ္ပဝတ္တေသ္မေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ သနည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အနေကဇဝနဝါရပွဝတ္တိယာ၊ တပါးမက များစွာသောဇောဝါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈောလမ္ပနံ၊ အာရုံတို့၏လွန်စွာ တွဲရရှိဆဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ အဘိပ္ပလမ္ပနဉ္စ၊ ရှေးရှု တွဲရရှိဆဲ သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တီသု ဇဝနဝါရေသု အပ္ပဝတ္တေသ္မေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကာယဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇေတွာ၊ ဘဝင်ကို မလည်စေမူ၍။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမေဝ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနသညသော။ ကမ္မာဒိအာလမ္ပနံ၊ ကံ အစရှိသော တပါးပါးသော အာရုံရှိသော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ လည်စေ၏။

တသ္မာ။ပေ။ အာဝဇ္ဇေတိ။ ။ဤ တသ္မာ၏ အနက်ကို “တီသု ဇဝနဝါရေသု အပ္ပဝတ္တေသ္မေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ” ဟူသော ဂျောဝါကျကို လှမ်း၍စွဲရိုး ရှိသည်။ “တသ္မာ၊ ထိုသို့ ၃-ပါးသော ဇောဝါရတို့ မဖြစ်ကုန်မီသာလျှင် ကံအစရှိသော အာရုံတခုခု၏ ထင်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟု အနက်ပေးပါ။ အနုဋီကာ၌လည်း ထိုစကားကိုပင် ကော်က်ချက်ချ၍ “တသ္မာတိ ယသ္မာ ကေဇဝနဝါရဋ္ဌဿေ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန မရဏံ န သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ”ဟု ဖွင့်သည်။

တတော၊ ထို မနောဒွါရဝီထိမှ နောက်၌။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏။
 (လက်ရှိကံဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံ၏။) ဗလဝတ္ထာ၊
 အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ ကာယဝိညာဏဝီထိ၊ သည်။
 ပစ္စုပ္ပန္န၊ သော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။
 ပုရိမဇဝနဝါရဂဟိတေသေဝ၊ ရှေးဖြစ်သော ဇောဝါရသည် ယူအပ်ပြီးသည်
 သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကာယဒွါရဝီထိ မဖြစ်မီ မနောဒွါရဇောဝါရဝီထိသည်
 ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။) ကမ္မာဒိသု၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။
 ဝါ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့တွင် တပါးပါး၌။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ မနော-
 ဒွါရဇဝနံ၊ မနောဒွါရဇောသည်။ ဇဝိဘ္ဘာ၊ စောပြီး၍။ ဝါ၊ စောပြီးခြင်း
 ကြောင့်။ မူလဘဝင်သင်္ခါတံ (ဝါ)၊ မူလဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်
 သော။ (မူလပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော ဝိပါကစိတ်က တဒါရုံကိစ္စတပ်လျှင် “ မူလ
 ဘဝင် ” ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။) အာဂန္တုကဘဝင်သင်္ခါကံဝါ၊
 အာဂန္တုကဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ [ထို ဘဝမူလဘဝင်နှင့်
 မတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင် ဟု ဆိုသည်။] တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံ
 ဖြစ်သော။ ဘဝင်ံ၊ သည်။ ဩဘရတိ၊ သက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒါရမ္မဏာ-
 ဘာဝေ၊ တဒါရုံ၏မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘဝင်ံမေဝ၊ ဘဝင်သည်သာ။
 (ဩဘရတိ၊ သက်၏။)

တေသ္မိံ ဌာနေ ကာလံ ကရေတီတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော
 ဌာစပ်)။ တဒါရမ္မဏာနန္တရေန၊ တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊
 ဖြင့်။ (စတတိ၊ ရွှေ့လျော၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တဒါရမ္မဏာဘာဝေ၊ တဒါရုံ၏
 မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘဝင်ံသင်္ခါတေနေဝ၊ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊ စတတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။
 (“ ဘဝင်ံသင်္ခါတေန စုတိစိတ္တေန စတတိ ” ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ဘဝင်ံ-
 မေဝ၊ သည်ပင်။ စုတိစိတ္တံဟုတွာ၊ စုတိစိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤ။ လဟုကမရဏကို ပြရာ၌။ ဘဝင်ံန္တိ၊
 ဘဝင်ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (“ ဣဒံ ကာရဏံ သိယာ ”
 ဟု ပြန်လှည့်ပါ။)

မနောဒွါရဝိသယော၊ မနောဒွါရ၏ အာရုံဖြစ်သော ကံအစရှိသော အာရုံ
 သည်။ လဟုကော၊ လျှင်မြန်၏။ (လျှင်မြန်သော ထင်ခြင်းရှိ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။
 လဟုကပစ္စုပ္ပန်၊ လျှင်မြန်သော ထင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ အရူပဓမ္မာနံ။ ပေ၊
 လဟုကောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မဿ၊ နာမ်တရား
 ဖြစ်သော။ မနောဒွါရဿ၊ ၏။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ လဟုကပစ္စုပ္ပန်နော၊
 လျှင်မြန်သော ထင်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော။ (ဝိသယော ဌိစပ်။) ရူပဓမ္မဿ၊ ရုပ်တရား ဖြစ်သော။ ကာယဒွါရဿ၊ ၏။ ဝိသယော၊ အာရုံ၌။ (လက်ရှိက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အားကြီးသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။) အပ္ပဝတ္တိတော၊ စိတ်မဖြစ်သေး မှု၌။ မနောဒွါရဝိသယော၊ မနောဒွါရ၏ အာရုံဖြစ်သော။ ကမ္မာဒိမ္ပိ၊ ကံ အစ ရှိသော အာရုံတခု၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိဒဿနေန၊ စိတ်၏ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ လဟုက- တာ၊ လျင်မြန်သည်၏အဖြစ်ကို။ (လျင်မြန်စွာ ထင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။) ဒီပိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါနံ၊ စက္ခု အစရှိသောရုပ်တို့၏။ ဝိသယဘာဝေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။ အရူပဓမ္မာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ယေသံ၊ အကြင် နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ မုချအားဖြင့် ရှိ၏။ တံ ဒဿနတ္ထမေဝ၊ ထို မုချ အားဖြင့် အာရုံရှိသော နာမ်တရားတို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ လဟုကမ္မာဒိသု၊ လျင်မြန်သောကံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိတော၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ လဟုကဟာဏီယတာ၊ လျင်စွာ ယူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ လဟုကတာ၊ လဟုက၏အဖြစ် မည်၏ [“အာရုံက အထူးမြန်သည် မဟုတ်၊ ထိုအာရုံကို ယူနိုင်သောစိတ်ဖြစ်ခြင်းက အထူးမြန်သောကြောင့် အာရုံကို “လဟုက”ဟု ဆိုပါသည်” ဟူလို။]

ရူပါနံ ဝိသယဘာဝေပိ ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝိသယာ ဘာဝေပိ” ဟု ရှိသော် လည်း အနုဋ္ဌိကာ၌ “ရူပါနန္တိ စက္ခာဒိ ရူပဓမ္မာနံ။ ဝိသယ ဘာဝေပိတိ ရူပါယတနာဒိ- ဝိသယသဗ္ဗာဝေပိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်ပါ သော်လည်း”ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိသယဘာဝေပိ”ဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ။ “စက္ခု စသော ရုပ်တရားတို့မှာ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိပါသော်လည်း” ဟူလို။

အရူပဓမ္မာနန္တိ ဝစနံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အရူပဓမ္မာနံ ဝိသယော နာမ” ဟု အရူပဓမ္မာနံဟူသော ဝိသေသနသမ္ပန္နိစကားကို ဆိုထား၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် အတယ် အကျိုးငှါနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယေသံ ။ပေ။ တံ ဒဿနတ္ထမေဝ” ဟု မိန့်သည်။ စက္ခု စသော ရုပ်တရားတို့မှာ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း အနာရပ္ပဏတရားဖြစ်သောကြောင့် မုချ အာရုံမဟုတ်။ မြင်တတ်သော ဌာနိဝက္ခဝိညာဏ်ကို သောက်၍ ဌာနျူပစာရအားဖြင့် “အာရုံရှိသည်”ဟု ဆိုရသည်။ ဤ “အရူပတရား တို့၏ အာရုံ”ဟု ဆိုရာ၌ကား မုချဖြစ်သော အာရုံတည်း။ ထို့ကြောင့် “ယေသံ။ပေ။ တံ ဒဿနတ္ထမေဝ”ဟု မိန့်သည်။ “မုချအားဖြင့် အာရုံရှိသော နာမ်တရားများ” ဟူလို။

ကမ္မာဒိနံ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့၏။ ဘူမိစိတ္တုပ္ပါဒါဒိ ဝသေန၊ ဘုံ
 စိတ္တုပ္ပါဒ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။
 ပဘောဒေါ၊ အပြားသည်။ အနန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သင်္ခေပတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဒိ ကိလေသေ-
 သ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ အနုပစ္ဆိန္နေသ္မေဝ၊ မင်ဖြင့်
 မဖြတ်အပ်ကုန်မိသာလျှင်။ ကမ္မာဒိနော၊ ကံ အစရှိသော အာရုံ၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊
 ထင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တဉ္စ၊ ထိုကံ အစရှိသောအာရုံကိုလည်း။ အာရဗ္ဗ၊
 အာရုံပြု၍။ စိတ္တသန္တာနဿ၊ စိတ်အစဉ်၏။ ဘဝန္တရနိန္နပေါဏပဗ္ဗာရတော၊
 ဘဝတပါး၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်၊ ကိုင်းသည်၏အဖြစ်၊ ရှိုင်းသည်၏အဖြစ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပစ္ဆိန္န ကိလေသဗလ ဝိနာမိတန္တိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ သန္တာနေ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ ဝိနာမိတော၊ ညွတ်စေအပ်ပြီးသော်။
 တဒေကဒေသဘူတံ၊ ထို စိတ်အစဉ်၏ တစိတ်တဒေသဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ-
 စိတ္တဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝိနာမိတမေဝ၊ ညွတ်စေအပ်သည်သာ။

ဘူမိ စိတ္တုပ္ပါဒါဒိဝသေန။ ။ဘူမိ စိတ္တုပ္ပါဒါဒိဝသေနာသိ ဣဒံ ကမ္မံ သန္တာယ
 ဝတ္တံ။ ကမ္မ နိမိတ္တဿပိ ဝသေန လဗ္ဘတေဝ။ တဿ ဆဋ္ဌာရမ္မဏဘာဝတော (အာရုံ
 ၆-ပါးရှိသောကြောင့် ကမ္မနိမိတ်အတွက်လည်း ဘူမိဘေဒ ရနိုင်၏။) ဂတိနိမိတ္တဿ
 ပန ပဘောဒေါ နိလာဒိကောယေဝ (ဂတိနိမိတ်အပြားကား နီလ ပီတ လောဟိတ အစ
 ရှိသော အဆင်းအပြား သာတည်း။)---အနု။ [ဂတိနိမိတ်ကို “ရူပါရုံ တမျိုးသာ”ဟု
 ဆိုသော်လည်း “သဒ္ဓ ဂန္ဓစသော အာရုံများလည်း ရနိုင်၏”ဟု ယူကြသေးသည်။]

သန္တာနေဟိပေ။ ဟောတိ။ ။သေခါနီး၌ ကံစသော အာရုံတခု ထင်လာသော
 အခါ ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ သေခါနီး၊ စိတ်အစဉ်သည် ‘လာမည့်ဘဝ၌ ညွတ်ယိမ်း
 ကိုင်းရှိုင်း၍ နေ၏။ ဥပမာ—ခရီးသွားစရာရှိ၍ ပြင်ဆင်နေပါသော်လည်း စိတ်အစဉ်
 သည် သွားရမည့်ခရီးသို့ ညွတ်၍နေသကဲ့သို့တည်း။ စိတ်အစဉ်တတန်းလုံး ဘဝသစ်သို့
 ညွတ်၍နေလျှင် ထို စိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော ပဋိသန္ဓေ စိတ်ကိုလည်း ဘဝအသစ်၌
 ညွတ်စေအပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့၏။ မှန်၏—စိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို
 ပညွတ်စေဘဲ စိတ်အစဉ် တစဉ်လုံး ညွတ်စေရာမရောက်နိုင်။

သက်ဦးအံ့—ဝိနာမိတ (ညွတ်စေအပ်) ဟူရာ၌ ဘဝကို တောင့်တသော တဏှာက
 ထိုသို့ညွတ်စေလောက်အောင် ပြင်ဆင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ မှန်၏—ပုထုဇဉ်
 သေကွေ့တို့၏ အကြွပ် စိတ်အစဉ်၌ ပုညာဘိသင်္ခါရငသော စေတနာကဲ့သို့ ဘဝကို
 တောင့်တတတ်သောတဏှာဖြင့် ထုံမွမ်းမှုသည်လည်း မပြတ်မစဲ ရှိနေသေး၏။ ထိုစိတ်
 အစဉ်၌သာ ဘဝတပါး၌ အကျိုးဝင်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်၏။ ထိုစိတ်သည် ထိုဘဝ
 သစ်၌ ဖြစ်လသော် ထိုတဏှာသည် ညွတ်စေအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “အနု-
 ပစ္ဆိန္န ကိလေသဗလ ဝိနာမိတ”ဟု ဆိုသည်။—အနု။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဓ္ဓေသအဖွင့် ၆၁၁

ဟောတိ၊ ဇာ၊ စ၊ ဆက်၊ ဧကဒေသ ဝိနာမိတဘာဝေန၊ တစိတ်တဒေသကို ညွတ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ သန္တာနဝိနာမိတတာ၊ စိတ်အစဉ် တတန်းလုံး၏ ညွတ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ ဟောတိ၊ ဟိ (ယသ္မာ)” ဟု ပေး၍ “ဣတိ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိတို့၌။ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိ- နိန္ဒာယ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိသို့ ညွတ်သော။ စုတိယာ၊ စုတိ၏။ ပုရိမဇဝနာနိ၊ ရှေးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓဇောတို့သည်။ အကုသလာနိ၊ အကုသိုလ်တို့တည်း။ ဣတယုယစ၊ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိနိန္ဒာ စုတိမှ တပါးသော သုဂတိ ပဋိသန္ဓိနိန္ဒာ စုတိ၏ ကား။ ပုရိမဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိစ္ဆိနန္တိ၊ ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။

[ထို အဆုံးအဖြတ်၏ အာဂုံသာဓကကို ပြလိုသောကြောင့် “နိမိတ္တဿာဒ- ဂဓိတံ” စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိမိတ္တဿာဒဂဓိတံ ဝါ၊ မိန်းမဟုတ်၊ ယောကျ်ားဟုတ်၊ သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ် ကြီးကို သာယာတတ်သောတဏှာဖြင့် မက်မောသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ အနု- ဗျဉ္ဇနဿာဒဂဓိတံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို လင်ရှားအောင်ပြုတတ်သော လက်ခြေ သဏ္ဌာန် စကားပြောဟန် ပြုံးရယ်ဟန်စသော နိမိတ်ငယ်ကို သာယာတတ်သော တဏှာဖြင့် မက်မောသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ မရဏာသန္ဓဇော ဝိညာဏ် သည်။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်လသော်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ စေ ကရောတိ၊ အကယ်၍ ပြုအံ့။ (ဧဝံသတိ)။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ခွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဂတိနံ၊ တို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ နိရယံ ဝါ၊ နိရယဂတိမူလည်းဖြစ်သော။ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းစုရာမူလည်းဖြစ်သော။ ဂတိံ၊ ဂတိသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ဒိန္နံ ဂတိနံ အညတရံ။ ။ ဤ သဗ္ဗာယတနသံယုတ်၊ သမုဒ္ဓဝဂ်၊ အာဒိတ္တပရိယာယ သုတ်တော်ငယ် “မရဏာသန္ဓဇော၌ သာယာတည်းကောင်းသောအာရုံများ (လောဘ- ဆိုင်ရာ) ကင်နေလျှင် ဧကန်မူ၍ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ဂတိ ၂-ပါးတွင် တပါးပါး၌ ဖြစ်ရ မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် ပေတဂတိ၌လည်း ဖြစ်ခွင့်ရှိကြောင်းကို သိပါ။ အာပတ်နှင့် တကွ သေသောရဟန်း (ဧကန်နှင့် တကွ သေသော သားဧက) များလည်း သေခြင်း၌ ထိုအာပတ် ငင်လာလျှင် ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို “သာပတ္တိအာသဝိက္ခယ နိရယံ ဝါ ဝဒေါ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာသန္နံ၊ နီးကပ်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်စောသည်။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဌ်။ (ပဋိသန္ဓိယာ ဥပနိဿယော ဟောတိ။) ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်စောသည်လည်း။ သုဂတိယံ၊ ဌ်။ ပဋိသန္ဓိယာ ဥပနိဿယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ ဟိနမာရမ္ပဏန္တိ၊ ဟူသော စကားဖြင့်။ အကုသလ-
ဝိပါကဿ၊ ၏။ အာရမ္ပဏံ၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ဌ်။ ယုတ္တံ၊ သင့်သော။ အနိဋ္ဌာ-
ရမ္ပဏံ၊ အနိဋ္ဌအာရုံကို။ အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ တမ္ပိ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော ထို အနိဋ္ဌအာရုံသည်လည်း။ သင်္ကပ္ပဝသေန၊ ကြံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
ရာဂဿပိ၊ ၏လည်း။ ဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
၏။ [“ကသ္မာ၊ အကုသလဝိပါကဿ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။ ဟိ
(ယသ္မာ) တမ္ပိ။ ပေ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အကုသလဝိပါကဿ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ
ဝိညာယတိ” ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အကုသလဝိပါက ဇနကကမ္မ သဟဇာတာနံ၊ အကုသလ-
ဝိပါကကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံနှင့်တကွဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ပဋိ-
သန္ဓေအကျိုးကိုပေးတတ်သော အတိတ်ကံနှင့်တကွမူလည်းဖြစ်ကုန်သော။) တံ-
သဒိသာသန္ဓစူတိ ဇဝန စေတနာ သဟဇာတာနဉ္စ၊ ထိုအကုသလဝိပါကကို
ဖြစ်စေတတ်သော ကံနှင့်တူသော မရဏာသန္ဓစူတိ၏ ဇောစေတနာနှင့် တကွ
ဖြစ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (မရဏာသန္ဓဝိယံအတွင်း၌ ဖြစ်သော ဇော
စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။) [ထိုစေတနာတို့က အကုသိုလ်
ကံနှင့် ဖြစ်ခြင်းလည်းတူ အာရုံ ကမ္မနိမိတ်ချင်းလည်း တူသောကြောင့် “တံ-
သဒိသ” ဟု ဆိုသည်။] ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ဟေတုဘာဝေါ ဇေ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟိနတာ၊ ဟိနအဖြစ် မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအာရုံသည်။
ပစ္ဆာနုတာပဇနကကမ္မာနံ၊ နောင်တဖန် ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော
အကုသိုလ်ကံတို့၏။ အာရမ္ပဏံ၊ သည်။ (ဟုတူ။) ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အဖြစ်ဖြင့်။
အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိထိုက်သော။ အကုသလဝိပါကဿ၊ ၏။ အာရမ္ပဏံ၊ သည်။
ဘဝေယျ၊ ၏။ စ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အညဿ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်
အဓိပ္ပါယ်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ။)
ဣဋ္ဌာရမ္ပဏေ၊ ဣဋ္ဌအာရုံ၌။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ အကုသလကမ္မဿ၊ ၏။

သင်္ကပ္ပဝသေန။ ။ ဣဋ္ဌဟူရာ၌ သဘာဝဣဋ္ဌ အစစ်အမှန် ဣဋ္ဌာရုံလည်း ရှိ၏။
ပရိကပ္ပဣဋ္ဌ ကြံစည်အပ်သော ဣဋ္ဌာရုံလည်း ရှိ၏။ ထို ပရိကပ္ပဣဋ္ဌဟူသည် အနိဋ္ဌာရုံ
ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တမ္ပိ ဟိ သင်္ကပ္ပဝသေန။ ပေ။ ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။ ခွေးမသည်
ခွေးသတ္တဝါတို့၏ ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၁၃

ဝိပါကော၊ သည်။ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏော၊ ကမ္မနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ။ ပေ။ န ဘဝေယျ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကော၊ သည်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏော၊ ဣဋ္ဌအာရုံရှိသည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ။ န အရဟတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ။ ပေ။ န ဘဝေယျ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ မရဏာသန္ဓ ပဉ္စဒွါရ၌။ အာပါတံ၊ ရွှေ့ရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်သော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကမ္မနိမိတ်ကို။ အာသန္ဓကတ ကမ္မာရမ္မဏ သန္ဓတိယံ၊ သေခါနီးကာလ၌ ပြုအပ်သော ကံ၏ အာရုံအစဉ်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း။ (သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန်ကိုဆိုသည်။) တံသဒိသဉ္စ၊ ထိုကမ္မနိမိတ်အာရုံနှင့် အလားတူ၏ဟူ၍၎င်း။ ဒဠဉ္စ၊ မှတ်ထိုက်၏။

။ [ပဉ္စဒွါရမရဏာသန္ဓဇောဝီထိ၏ အာရုံကို သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဒိသ ကမ္မနိမိတ်ဟု မယူဘဲ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မုချကမ္မနိမိတ်ဟုယူလျှင် အဘယ် အပြစ် ရှိပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အညဿာ” စသည် မိန့်။] အညဿာ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (မရဏာသန္ဓဇောဝီထိ၏အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ကို သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း၊ သဒိသပစာဟု၎င်း မှတ်ထိုက်၏ဟူသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော

ပဉ္စဒွါရေ စ ။ ပေ။ ။ ဂဠုပ္ပံ ။ ။ မနောဒွါရ၌ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ် ထင်ပုံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ပဉ္စဒွါရ၌ ကမ္မနိမိတ်ထင်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဉ္စဒွါရေစ” စသည်ကို မိန့်။ စက္ခု စသော ငါးဒွါရ၌ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ် တမျိုးသာ ထင်နိုင်၏ ဟု ယူဆသောကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ကမ္မနိမိတ္တ (ကံ၏အာရုံ) ဟူရာ၌ ပဉ္စဒွါရမရဏာသန္ဓဝီထိ၏ ရွှေ့အနီးအပါး၌ ဖြစ်သော မနောဒွါရဝီထိ၌ ပါသော စေတနာကို “ကံ” ဟု ခေါ်၍ ထိုကံ၏အာရုံကို “ကမ္မနိမိတ်” ဟု ခေါ်သည်။ ထို ကမ္မနိမိတ်သည် ဆရာ မိဘ တို့က ယူဆောင်၍ ပြအပ်သော ပန်းစသော အာရုံဖြစ်လျှင် စက္ခုဒွါရမရဏာသန္ဓဇောဝီထိဖြစ်ရာအခါ၌လည်း ထင်ရှားရှိဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ပင် ဖြစ်၏။ ရွှေ့ မနောဒွါရဝီထိ၏ အာရုံ အစဉ်၌ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသောကြောင့် ထို စက္ခုဒွါရဝီထိ၏ အာရုံကို “အာသန္ဓကတ ကမ္မာရမ္မဏ သန္ဓတိယံ ဥပ္ပန္နံ” ဟု၎င်း၊ မနောဒွါရဇောဝီထိ၏ ကမ္မနိမိတ်နှင့် မရဏာသန္ဓ စက္ခုဒွါရဇောဝီထိ၏ အာရုံသည် ပန်းစသော အာရုံမျှင်းတူသောကြောင့် “တံသဒိသဉ္စ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစကားအရ မရဏာသန္ဓ ပဉ္စဒွါရဇောဝီထိ ဖြစ်ရာ၌ ထိုဝီထိ၏ အာရုံသည် မုချ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ် မဟုတ်၊ ရွှေ့ ကမ္မနိမိတ်၏ အစဉ်၌ ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ထို ကမ္မနိမိတ်နှင့် တထပ်တည်း တူသောကြောင့် သဒိသပစာ လည်းဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟု မှတ်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း— ပဉ္စဒွါရဇော စေတနာတို့က ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင် ကံ အထ မမြောက်သည့်အတွက် ထို ပဉ္စ ဒွါရဇော၏အာရုံကို မုချအားဖြင့် “ကမ္မနိမိတ်” ဟု မခေါ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

ခဏပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ မုချကမ္မနိမိတ်ဟူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။) (အတ္တေ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂယမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) တဒေဝ၊ ထို မရဏာသန္ဓဇောသည်ပင်။ ပဋိသန္ဓိအာရမ္မဏုပဋ္ဌာပကံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ထင်စေတတ်သည်၎င်း။ တဒေဝ၊ ထိုမရဏာသန္ဓဇောသည်ပင်။ ပဋိသန္ဓိဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၎င်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [ထိုဆိုးအပ် ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကိုမယူဘဲ ပဉ္စဒွါရမရဏာသန္ဓဇော၏ အာရုံကို ခဏပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော မုချကမ္မနိမိတ် ဟု ယူလျှင် ထို ပဉ္စဒွါရိကမရဏာသန္ဓဇောသည်ပင် နောက်ဘဝအတွက် ပဋိသန္ဓေအသစ်၏ အာရုံကိုလည်း ထင်စေတတ်၊ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုလည်း ပေးတတ်သော ကံ အထမြောက်သော စေတနာသာ ဖြစ်စရာ ရှိသည်—ဟူလို။]

စ၊ ဆက်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ဥပစာရဘူတာနိဝိယ၊ အနီးဥပစာ ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ တယာ၊ သင်ပဋိသန္ဓေသည်။ တေသ္မိံ၊ ဤအာရုံ ၌။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရမည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ အား။ (ပဋိသန္ဓေ စိတ် စေတသိက်အား။) ဝါ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒေန္တာနိ ဝိယစ၊ လျော်စွာ ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ အပ်နှင်းကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ (ဟုတွာ)ပဝတ္တိနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စုတိအာသန္ဓာနိ၊ စုတိ၏အနီးဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ မရဏာသန္ဓဇောတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိဇနကာနိ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင် ကုန်သည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ [“မရဏာသန္ဓဇောတို့သည် ပဋိသန္ဓေ ကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော ဇောများမဖြစ်ရာ” ဟူသောစကားအရသာမကပြလို၍ “ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ ကတတ္တာ ဥပစိတ- တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဍ၊ အဗျာကတဝိပါက၊ ကုသလဝိပါက ပဉ္စဝိညာဏ အခန်း၌ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။)

န ဝ ။ဓမ္မ။ ဝုတ္တံ။ ။ထိုမရဏာသန္ဓပဉ္စဒွါရိက ဇောစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ထင်စေတတ်သော ဇောလည်း ဖြစ်နိုင်၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးတတ်သော ဇောလည်းဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်လောဟု မေးသွယ်လိုသောကြောင့် “နစ” စသည်ကိုမိန့်။ ဤဘဝ မရဏာသန္ဓဇော ဟူသည် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်သော ကြောင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပစာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ “အသင်ပဋိသန္ဓေသည် ဤ အာရုံ၌ ဖြစ်ရမည်” ဟု ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စုတေခါနီးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓဇောတို့သည် ပဉ္စဒွါရိကဇောပင် ဖြစ်စေ၊ မနောဒွါရိကဇောပင် ဖြစ်စေ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဘာကြောင့်နည်း— “ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ စက္ခုဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် ဥပစိတဖြစ်သော ကံသည်သာ အထပ်ထပ် ဆည်းပူးအပ်သော ကံဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော ကြောင့်တည်း။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့် ၆၁၅

စ၊ ဆက်။ တဒါ၊ ထို မရဏာသန္တအခါ၌။ တံသမာနဝိထိယံ ဝိယ၊ ထို ပဋိ-
သန္တနှင့် တူမျှသော တဝိထိတည်း၌ကဲ့သို့။ ပဝတ္တမာနာနိ၊ ဖြစ်ရသော မရဏာ-
သန္တဇောတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ကဏ္ဍပစိတ-
နိ၊ ပြုအပ်ပြီး ဆည်းပူးအပ်ပြီးတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်ရာအံ့နည်း။ (“န
သိယျံ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ”ဟူလို။) စ၊ သည်သာ မကသေး။ တဒါ၊ ထို မရဏာ-
သန္တအခါ၌။ အဿာဒိကာနိ၊ လွန်စွာ သာယာအပ်ကုန်သည်။ န(သိယံ)၊ မဖြစ်
ကုန်ရာ။ စ၊ ဆက်။ လောကီယာနိ၊ လောကီဇောတို့သည်။ လောကုတ္တရာနိ ဝိယ၊
လောကုတ္တရာဇောတို့ကဲ့သို့။ (မဂ်ဇောတို့ကဲ့သို့။) သမာနဝိထိဖလာနိ၊ တူသော
ဝိထိ၌ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (တဝိထိတည်း၌ အကျိုးပေးနိုင်ကုန်သည်။) န
ဟောန္တိ၊ ကုန်။

အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေဝါ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌သော်လည်း။ ဒုက္ခ-
ဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ တံ ပါပကမ္မံ၊ ထို မကောင်းမှု
ကံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ အဿ၊ ထို သတ္တဝါသည်။
ပစ္စာဝါ၊ နောက်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သော်လည်း။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ သော။
တံ ပါပကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါသည်။
မရဏကာလေဝါ၊ သေခါနီးအခါ၌သော်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။
ဝါ၊ ကို။ သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီးသည်။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလောက်အောင်
စွမ်းနိုင်သည်။ သမာဗိန္နာ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီးသည်။ [သမတ္တာထံ ပရိပူဏ္ဏာ။

တဒါပပေ။ သိယံ။ “မရဏာသန္တဇောဝိထိ အံ့ခိုက်၌ ကတ-ဥပစိတ ကံ မဖြစ်
နိုင်ပါသလော”ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တဒါ ပပေ။ သိယံ” ဟု မိန့်သည်။ ထို
မရဏာသန္တဝိထိ၌ ဖြစ်သောဇောတို့သည် ထိုပဋိသန္ဓေနှင့် တဝိထိကဲ့သို့ (တဆက်တည်း)
ဖြစ်နေရကား အဘယ်မှာ ထိုဇောတို့သည် (ကတဏှာ ဥပစိတဏှာနှင့် ညီအောင်
ကတကံ ဥပစိတကံများ ဖြစ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ “တဝိထိမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကတကံ
ဥပစိတကံများ မဖြစ်နိုင်ပါ”ဟူလို။ [“ကတ”ဟူရာ၌ ဥပစိတနှင့် တွဲနေသောကြောင့်
အထပ်ထပ်ပြုအပ်ပြီးဖြစ်မှ “ကတ”အမည် ရနိုင်သည်။ ဥပစိတဟူသည်ကား အထပ်ထပ်
ဆည်းပူးအပ်သောကံတည်း။]

န ဝ အဿာဒိတာနိ တဒါ။ ။လောကီကံတို့ အကျိုးပေးရာ၌ ထင်လာသော
အာရုံကို တကျာဖြင့် သာယာမှ အကျိုးပေးနိုင်သည်။ “နိမိတ္တဿာဒကမိတံဝါ ဘိက္ခဝေ
ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ” စသည်ကို ထောက်ပါ။ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ အခိုက်အတံ့၌
ထိုကဲ့သို့ သာယာနိုင်မည်လည်း မဟုတ်။

န ဝ လောကီယာနိ။ ။လောကုတ္တရာဇောတို့သည် မဂ္ဂဝိထိနှင့် တူမျှသော ဝိထိ
မှာပင် ဖိုလ်ဇောအကျိုးကို ပေးသကဲ့သို့ လောကီဇောတို့သည် ထိုသို့ တသမာဝိထိ၌
အကျိုး ပေးနိုင်သော ဇောများလည်း မဟုတ်ကြ။

၆၁၆

ဝိဘင်္ဂမူလဒ္ဓိကာနိဿယ

[ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

ပရိယတ္တာဝါ။-အနု။] ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ အပါယံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ နိရယံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သုတ္တော၊ ပါဠိတော်၌။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိတော်၌။) မရဏကာလေ၊ ၌။ သမတ္တာယ၊ သော။ သမာဒိန္နာယ၊ သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်၎င်း။ သဟဇာတစေတနာယ၊ တကွဖြစ်သော စေတနာ၏။ ပဋိသန္ဓိဒါနံ၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဒုဗ္ဗလေဟိ၊ အားမရှိကုန်သော။ ပဉ္စဒွါရိကဇဝနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သမတ္တာ၊ သည်။ သမာဒိန္နာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

စ၊ သာဓကကား။ သဗ္ဗမ္မိ ဟေတံ။ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ တွံ။ [ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗမ္မိ၊ သော။ ကုသလကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနနာဒိစဝနပရိယောသာ-
နံ၊ ကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မကို သိခြင်းအစရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိအဆုံးရှိသော။
တေ ကိစ္စံ၊ သည်။ မနောဒွါရိကစိတ္တေနဝ၊ မနောဒွါရိကဇောစိတ် ဖြစ်သော။
ဟောတိ။ ပဉ္စဒွါရိကေန၊ ဖြင့်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗဿပိ၊ အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်သော။ တေဿ ကိစ္စဿ၊ ကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မကို သိခြင်းအစ စုတိ
အဆုံးရှိသော ဤကိစ္စကို။ ကရဏေ၊ ပြုခြင်း၌။ သဟဇဝနကာနိ၊ ဇောနှင့်တကွ
ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ ပဉ္စဒွါရိကဝိထိစိတ်တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ပယ်မြစ်အပ်
ကုန်ပြီ။]

ပုဗ္ဗေဝါဿ။ပေ။ဥပပဇ္ဇတိ။ ။ ဤသုတ်သည် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂ သုတ်တည်း။ ထိုသုတ်၌ သေခါနီးကာလဝယ် အပြည့်အစုံ ကောင်းစွာယူအပ်ပြီးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သို့မဟုတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော စေတနာက ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးပုံကို ဟောတော်မူထား၏။ ဒုဗ္ဗလဖြစ်သော ပဉ္စဒွါရိကဇောတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုဖြစ်စေ အပြည့်အစုံ မယူနိုင်ကြ။ [ပုဗ္ဗေတိ အတိတဘဝေ။ ပစ္ဆာတိ ပစ္စုပ္ပန္န-ဘဝေ။ မရဏကာလေတိ မရဏသန္ဓဇဝနကာလေ။-မဓ။]

ဝက္ခတိ စ။ ။ပဉ္စဒွါရိကဇောတို့၏ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဆောက်တည်နိုင်ပုံကို သာဓကပြလို၍ “ဝက္ခတိစ”စသည်ကို မိန့်။ ဤ ပါဠိသည် ဤဉာဏဝိဘင်္ဂ ကေနိဒ္ဒေသကို ထောက်ပြသော သာဓကတည်း။ ထို အဋ္ဌ-ကထာ၌ “န ကိဉ္စ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ ဝေ ဝုတ္တံ ကေမိ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ န ပဋိဝိဇာနာတိ”ကို အစပြု၍ “န ဘဝတော ဝဝတိ” တိုင်အောင် ပြထား၏။ ထိုသို့ပြပြီးလျှင် “သဗ္ဗမ္မိ။ပေ။ ကိစ္စံ မနောဒွါရိကစိတ္တေနဝ ဟောတိ။ န ပဉ္စ-ဒွါရိကေန” စသည်ဖြင့် ပဉ္စဒွါရိကဇောဝိထိ၏ ထို အလုံးစုံသောကိစ္စကို ပြုခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်ပုံကို ခိုင်ထားသည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့် ၆၁၇

ဟိ၊ မုနိ။ တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌကထာ၌။ န ကိဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ၊ ကား။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဧကမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကုသလံဝါ၊ ကုသိုလ်ကို၎င်း။ အကုသလံဝါ၊ အကုသိုလ်ကို၎င်း။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ယေသံ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၏။ ပဋိဝိဘာဝနပ္ပဝတ္တိယာ၊ တဖန် ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သုခံဝါ၊ သုခသည်သော်၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခသည်သော်၎င်း။ အန္တေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ တေသံ၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ သာ ပဝတ္တိ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းကို။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ ကုသလာကုသလကမ္မသမာဒါနဉ္စ၊ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သည်သာ။ (ပဉ္စဒ္ဓါရတော၌ ပယ်အပ်သည်သာ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ တဒါရမ္မဏာနန္တရံ (ပဉ္စဒ္ဓါရ မရဏာသန္တဝိထိဝယ်) တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌။ စဝနံ၊ စုတိသည်၎င်း။ တဒနန္တရာ၊ ထိုစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိစ၊ ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ မနောဒွါရိကာဇေ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဝေဖြင့် ပဉ္စဒ္ဓါရိကကို ကန့်။] သဟဇဝနက ဝိထိစိတ္တော၊ ဇောနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိထိစိတ်၌။ န ပရိယာပန္နာ၊ အကျုံးမဝင်။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤ အလိုဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံကိုပြရာ၌။ ပဉ္စဒ္ဓါရိက-တဒါရမ္မဏာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော တဒါရုံ၏အခြားမဲ့၌။ စုတိ၊ စုတိကို၎င်း။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစုတိ၏အခြားမဲ့၌။ ပဋိသန္တိစ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေနဖြင့် “မနောဒွါရိကဇဝန” အရ မနောဒွါရိကအစစ်မဟုတ်၊ ဒွါရဝိမုတ်သာဟု ပြသည်။]

ယေသံ ပဋိဝိဘာဝနပ္ပဝတ္တိယာ။ ။ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဉာဏဝိဘင်္ဂ အဋ္ဌကထာစကားကို အကျယ်ဖွင့်ပြလို၍ “ယေသံ” စသည်ကို မိန့်၊ ယေသန္တိ ကုသလာ-ကုသလာနံ၊ ပဋိဝိဘာဝနပ္ပဝတ္တိယာတိ ပဋိဇာနန သခါတာယ ဟေတုဘူတာယ၊ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အန္တေတိ ပဒေန ယတော ပစ္စုပ္ပန္တံ ပဋိသန္တိ နိဒဿေတိ၊ သာ ပဝတ္တိတိ ပဋိဝိဇာနနပဝတ္တိ။—မဓု။ တာဒိသမေဝတိ ကုသလာကုသလဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနန သဒိသမေဝ။—အနု။ “ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ ကုသလာကုသလ ပဋိဝိဇာနနကို ပယ်သကဲ့သို့ ကုသလာ-ကုသလ ကမ္မသမာဒါနကိုလည်း ပယ်အပ်သည်သာ” ဟူလို။

တဒါရမ္မဏာနန္တရံ ပန။ ။ယဒိ ပဉ္စဒ္ဓါရေ ယထာဝုတ္တကိစ္စသ ကရဏေ သဟ ဇဝန-ကာနိ ဝိထိစိတ္တာနိ ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ကထံ တတ္ထ (ထို ပဉ္စဒ္ဓါရ၌) စဝနပပဇ္ဇနာနိ (စုတေခြင်း ပဋိသန္ဓေနေခြင်း တို့သည်) သမ္ဘဝန္တိ (ဖြစ်နိုင်ကုန်တော့အံ့နည်း) ဣတိ စောဒနသန္တာယာဟ တဒါရမ္မဏာနန္တရံ ပနာတိ အာဒိ။ “တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌ စုတိ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေသည် ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ မဖြစ်၊ မနောဒွါရ၌သာ ဖြစ်သည်” ဟူလို။

၆၁၈

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

[ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

တတ္ထ၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံကို ပြရာ၌။ အဝသေသ ပဉ္စစိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ ကြွင်းသော စိတ္တက္ခဏ ၅-ချက် အသက်ရှိသော။ ရူပါဒိမ္မိ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ*၊ ကို။ သန္တာယေဝ၊ ရည်ရွယ်၍သာ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အဝသေသေကစိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ ကြွင်းသော စိတ္တက္ခဏ ၁-ချက် အသက်ရှိသော။ (ရူပါဒိမ္မိ၊ ၌။) ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ပဋိသန္ဓိ*) စ၊ ကိုလည်း။ သန္တာယ၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ပဋ္ဌာန်း၊ အတိတာရမ္မဏတိက်၊ ပဉ္စာဝါရ အနန္တရပါဠိတော်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

သုဒ္ဓါယဝါတိ၊ ကား။ မဟဂ္ဂတ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ တဒါရမ္မဏရဟိတာယ၊ တဒါရုံမှကင်းသော။ ဇေနဝီထိယာ၊ ဇောဝီထိ၏။ (အနန္တရံ ခွဲစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ နက်။ သာ ဇေနဝီထိ၊ ထို ဇောဝီထိကို။ မဟဂ္ဂတဝိပါကဿ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ၏။ ဥပစာရောဝိယ၊ အနီးဥပစာကိုကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ဥပစာရောဝိယ ဒဠဗ္ဗာ၊ သမာနာရမ္မဏတ္တာ ဥပပတ္တိနိမိတ္တတ္တာ စ၊ ထို ဇောဝီထိက နောက် မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ထိုဇောဝီထိက မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းနိမိတ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။—အနု။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဓမ္မသိရီထေရ်တို့သည်။) တံ ဝီထိ*၊ ထိုဝီထိကို။ မဟဂ္ဂတာဝသာနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဇော အဆုံးရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ။

တတ္ထ အဝသေသ ပဉ္စစိတ္တက္ခဏာယုကေ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ ။ မရဏာသန္တ မနောဒွါရ ဝီထိ၌ ရူပါရုံစသည် လင်လာရာဝယ် ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းမှ ဝ၍ ရေတွက်လျှင် စုတိတိုင်အောင် ၁၁-ချက် လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “အဝသေသ-ပဉ္စစိတ္တက္ခဏာယုကေ ရူပါဒိမ္မိဥပ္ပန္နံ ပဋိသန္ဓိ*သန္တာယ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုဝီထိ၌ ပဋိသန္ဓေ စိတ်သည်၎င်း၊ ဘဝင်္ဂစိတ်သည်၎င်း ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ ဝသည်ကို အာရုံပြုသည်။

အဝသေသေက စိတ္တက္ခဏာယုကေ။ ။ ဤ၌လည်း ရူပါဒိမ္မိ လိုက်ပါ။ မရဏာသန္တ ပဉ္စဒွါရဝီထိဖြစ်သောကြောင့် ဘဝင်္ဂစလနမှ စ၍ရေတွက်လျှင် စုတိတိုင်အောင် ၁၅-ကြိမ် ရှိပြီ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် စိတ္တက္ခဏတချက်ခန့် အသက်ကြွင်းသေးသော ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေ နောင် ဘဝင်္ဂစိတ်က အတိတ်ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံ ပြုသည်။

မဟဂ္ဂတာဝသာနံ။ ။ ယထာပစ္စယံ မဟဂ္ဂတသမာပတ္တိံ သမာပဋ္ဌိတွာ ဝုဋ္ဌိတဿ သာ ဝီထိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ—အကြောင်းအားလျော်စွာ မဟဂ္ဂုတ်သမာပတ်ကို ဝင်စားပြီး၍ ထို သမာပတ်မှထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ထိုမရဏာသန္တဝီထိဖြစ်၏။ တတော စုတိစိတ္တံ ဟောတီတိ ဝဒန္တိ—ထိုဝီထိနောက် စုတိစိတ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝီထိကို မဟဂ္ဂုတ် ဇော အဆုံးရှိသောဝီထိဟူ၍ ဆိုကြသည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် , ၆၁၉

အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ ကောဒသဝိဓာ၊ ၁၁-ပါး အပြားရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။) န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှိသော။ သတ္တဝိဓာ၊ ၇-ပါးအပြားရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေ ၎င်းတည်း။) [“အယံ အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ အတိတာရမ္မဏာ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ဝါ ပဋိသန္ဓိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်တည်း။ ကောဒသဝိဓ၊ သတ္တဝိဓအပြားကို မရ၌ “ကောဒသဝိဓာ အဋ္ဌမဟာဝိပါက ကုသလသန္ဓိရုဏဝသေန ဒုတိယ စတုတ္ထာရူပဝိပါကဝသေန စ၊ သတ္တဝိဓာ ပဉ္စ ရူပါဝစရ ဝိပါက အဝသေသာရူပဝိပါကဝသေန” ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း မှတ်ပါ။ အနုဋီကာ၌ ဤသဘောမျိုးပင် ဖွင့်ထား၏။ သို့သော် ပဋိသန္ဓိဟု နာမည်မတပ်ဘဲ စုတိယောဟု နာမည်တပ်သည်။]

ဇိတေနာနုသာရေန။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ (သင်္ဂဟ- ကာရေန) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ပထဝီ။ ပေ။ ဌိတဿာတိ ဝေမာဒိကေ၊ ပထဝီ ။ ပေ။ ဌိတဿ ဤသို့အစရှိသော။ နယေဝေ၊ နည်း၌ပင်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ဤ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ အဝရုဒ္ဓါနန္၊ အတွင်း၌ ပိတ်ဆို့ အပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော။ ဝါ၊ သက်ဝင်စေအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ပထဝီ ။ ပေ။ ဌိတဿာတိ ဝေမာဒိကေ၊ သော။ နယေဝေ၊ ပင်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ကိုလည်း။) န (အဝရုဒ္ဓါ)၊ အတွင်း၌ မပိတ်ဆို့ အပ်သေး။ ဝါ၊ သေး။ (ကသ္မာ) တတ္ထ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစ ရှိသောစကားရပ်၌။ ရူပါဝစရစုတိအနန္တရာယဝေ၊ ရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ ၌သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပထဝီ ။ ပေ။ စက္ခုသောတာနံဝါတိ အာဒိကေန၊ ဤသို့အစရှိသော စကားဖြင့်။ ရူပါဝစရစုတိယာ ဝေ၊ ရူပါဝစရစုတိ၏သာ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ [ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကားရပ်၌ “ပထဝီကသိဏာဒိကံ ဝါ ။ ပေ။ အာပါတမာဂစ္ဆတိ” ဟူသော စကားလောက်ကိုသာ ထောက်လျှင်

နန္၊ ပေ။ အဝရုဒ္ဓါ ။ ။ “ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ သုဂတိယံ” ဟူသော စကားရပ်၌ ပထဝီကသိဏာဒိဝယ် အာဒိဖြင့် အာရူပဗျာန်တို့၏ အာရုံကိုလည်း ယူ၍ “ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ သုဂတိယံ”၌ အရူပမဟဂ္ဂုတ် သုဂတိကို ပါယူလျှင် အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေလည်း ပါဝင်သည် မဟုတ်ပါ လော” ဟု စောဒနာသည်။ [အဝရုဒ္ဓါ၌ “ရူဓ၊ အာဝရုဏေ” ဟု ခေတ်ကျမ်း ရှိ၏။ “အဝ၊ အတွင်းသို့ သွင်း၍။ ရုဒ္ဓါ၊ ပိတ်ဆို့အပ်” ဟုဆိုလျှင် “အတွင်း၌ ပါဝင်စေအပ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။]

အရူပမဟဂ္ဂုတ်စိတ်ကိုပါ ယူရမည်ဟု ထင်စရာရှိသော်လည်း “စက္ခုသောတာနံ ဝါ” အစရှိသောစကားကို ထောက်လျှင် အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်တော့။ “ရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဆိုအပ်သည်” ဟု သိရတော့သည်။]

ယထာသမ္ဘဝယောဇနာယ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ အနက်ကိုယှဉ်စေ ခြင်းအားဖြင့်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ဤ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ကိုလည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကား၌ပင်။ အထာပိ အဝရုဗ္ဗ၊ အကယ်၍မူလည်း သက်ဝင်အပ်ပါစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သက်ဝင်စေအပ်ပါသော်လည်း။ အရူပါဝစရစုတိအနန္တရာ၊ အရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ အရူပါဝစရေ စ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း။ ဥပရူပရိစုတိယာ၊ အထက်အထက် အရူပါဝစရစုတိ၏။ (အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။) ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ၊ အောက် အောက်၌ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ (နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထာရူပစုတိယာ၊ စတုတ္ထာရူပစုတိ၏။ (အနန္တရာ၊ ၌။) န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တတော၊ ထို စတုတ္ထာရူပစုတိမှ။ (အနန္တရာ၊ ၌။) တတ္ထေဝ၊ ထို စတုတ္ထာရူပဘုံ၌ပင်။ အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။) တတော၊ ထို စတုတ္ထာရူပစုတိမှ။ (အနန္တရာ၊ ၌။) ကာမာဝစရေ၊ ကာမဘုံ၌။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိစ၊ ကို၎င်း။ (ယောဇေတဗ္ဗာ)။

အထာပိ။ပေ။ နတ္ထိ။ “ပထဝီကသိဏာဒိကံ ဝါ နိမိတ္တံ” စသော ဝါကျ၌ အရူပ စုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုပါ ယူ၍ “စက္ခုသောတာနံ ဝါ” စသောဝါကျ၌ ရူပါဝစရ စုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဆိုအပ်သည်ဟု ယူလျှင် ယထာသမ္ဘဝယောဇနာနည်း အားဖြင့် ဤ အရူပပဋိသန္ဓေလည်း ပါဝင်ပြီဟု မဆိုနိုင်ပါသလော ဟု ထပ်၍ စောဒနာ ဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အထာပိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [“ယထာသမ္ဘဝ၊ ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ (အနက်ကို) ။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ” ဟု ခေါ်၏။ ယော ယတ္ထ သမ္ဘဝတိ၊ တဿ ယောဇနာ ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ၊ အကြင် ဝါကျ၌ အကြင် အနက်သည် ဖြစ်သင့်၏၊ ထိုဝါကျ၌ ထိုအနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည် “ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ” မည်၏။—အနု။ အခြားနေရာ၌ ယထာလာဘယောဇနာ- ဟု သုံးစွဲခြင်းနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

တေန တတော ။ပေ။ ပဋိသန္ဓိ။ ။တေနာတိ တသ္မာ (“ဝိသုံ ဥဒ္ဓရဏံ ကတံ” ၌ စပ်)။ တတောတိ စတုတ္ထာရူပစုတိတော။ တတ္ထေဝတိ စတုတ္ထာရူပေ ဝေ။ အတိတာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ။ တတော စတုတ္ထာရူပစုတိတော ကာမာဝစရေ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။—အနု။

စ၊ ဆက်။ ဣတရာဟိ၊ စတုတ္ထာရူပစုတိမှတပါးသော ပဌမ ဒုတိယ တတိယာ ရူပစုတိတို့မှ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ အတိတနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ အာရူပပဋိသန္ဓိ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေကို။ (ယောဇေတဗ္ဗာ)။ ဣတရာဟိ၊ ပဌမ ဒုတိယ တတိယာ ရူပစုတိတို့မှ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန် အာရုံရှိသော။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ စ၊ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ ဣမဿ ဝိသေသဿ၊ ဤအနက်အထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ (ပထဝီကသိကာဒိကံဝါစသော ဝါကျတို့မှသီးခြား။) ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဧတေနာနုဿာရေန စသော စကားကို ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။

[အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်ပြီးသော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို၎င်း၊ ပြအပ်ပြီး မဟုတ်သော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အနုသန္ဓေကို၎င်း ပြလို၍ “ ဧဝံ အာရမ္မဏဝသေန ” စသည်ကို မိန့်။] ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (ကေဝိဓာယ၊ ဒုဝိဓာ တို့၌ စပ်။) ကေဝိဓာယ၊ တပါးသာအဘို့ရှိသော။ ကာမာဝစရသုဂတိစုတိယာ၊ ကာမာဝစရသုဂတိစုတိ ၏။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ဒုဝိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေ ကို၎င်း။ (ဒဿိတာ၌ စပ်။) (ကေဝိဓာယ၊ သော။) ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ဒုဝိဓာ၊ သော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို၎င်း။ [“ ဒုဂ္ဂတိယံ ဌိတဿ

ဣတရာဟိ စ ယထာသမ္ဘဝံ။ ။ စတုတ္ထာရူပစုတိမှ တပါးသော အာရူပစုတိ ၃-ပါးကို “ ဣတရာဟိ ” ဟု ဆိုသည်။ [မဇ္ဈိကာ၌ “ ဣတရေဟိ ” ဟု ပါရှိတော်ရ၏။ ဣတရေဟိတိ ပဌမာဒီဟိ တိဟိ အာရူပေဟိ။] ဒုတိယအာရူပပဋိသန္ဓေသည် အတိတ် ဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို အာရုံပြု၍ ပဌမ တတိယ အာရူပပဋိသန္ဓေ တို့က ကောင်းကင်ပညတ်အာရုံ၊ နတ္ထိဘောပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် “ ယထာသမ္ဘဝံ အတိတ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ” ဟု ဆိုသည်။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကား အတိတ် ဖြစ်သောအာရုံကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “ အတိတ ။ ပေ။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ ” ဟု ဆိုသည်။ ယောဇေတဗ္ဗာပုဒ်ကို ရွှေဝါကျများ၌လည်း လိုက်စေ၍ စပ်ခဲ့ရသည်။

ဧဝံ။ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ။ ။ အတိတ်အာရုံ တပါးတည်းဖြစ်သောကြောင့် “ အာရမ္မဏဝသေန ကေဝိဓာယ ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ကေဝိဓေတိ၏ နောက်၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေက အတိတာရမ္မဏ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏဟု ၂-မျိုးရှိသောကြောင့် “ ဒုဝိဓာ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ” ဟု ဆိုသည်။ သေယျထံဒံ “ ကာမာဝစရသုဂတိယံ တာဝ ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဝါရမှစ၍ “ သေ တာဝ ။ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရော ” တိုင်အောင် ဝါရကို ရည်ရွယ်သောအဖွင့်တည်း။

ပန” မှစ၍ “အတိတပစ္စုပ္ပန်နာရမ္မဏာယ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရော” ဟူသော ဝါကျ၌ ပြအပ်သော အတိတအာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ၂-မျိုးရှိသော ပဋိသန္ဓေကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုဝိဓာ သုဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဖွင့်သည်။] ကာမာဝစရ- သုဂတိစုတိယာ၊ ဇာ။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) ဒွိကေဒ္ဓိပ္ပကာရာနံ၊ ၂-ပါးအပြားရှိကုန်၊ တပါးအပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ကာမရူပပါရမ္ပိနံ၊ ကာမ ပဋိသန္ဓေ၊ ရူပပဋိသန္ဓေ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စ- ဝိဓာ၊ ၅-ပါးအပြားရှိသော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို၎င်း။ ရူပါဝစရစုတိယာ၊ ဇာ။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) တထေဝ၊ ထို့အတူသာလျှင်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သော။ (သုဂတိပဋိသန္ဓိ) စ၊ ကို၎င်း။ ဒုဝိဓာယ၊ သော။ အာရူပစုတိယာ၊ ဇာ။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဒိန္နဒိန္န၊ ၂-ပါးကုန်၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကာမာရူပပါရမ္ပိနံ၊ ကာမပဋိ သန္ဓေ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ကို၎င်း။ ဒသိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ ကေဝိဓေယ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ဇာ။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) ဒုဝိဓာ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ / န ဒသိတာ၊ မပြအပ်သေး။ တံ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ ဒုဂ္ဂတိယံ ဌိတဿ ပနာတိ- အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။ ပန၊ ဆက်။ ယထာ-

ဒွိကေဒ္ဓိပ္ပကာရာနံ။ ။ ဤပုဒ်ကို ကာမရူပပါရမ္ပိနံ ၌ စပ်၍ ကာမပဋိသန္ဓေအတွက် ၂-ပါးကို၎င်း၊ ရူပပဋိသန္ဓေအတွက် တပါးကို၎င်း၊ အရူပပဋိသန္ဓေအတွက် အတိတကို အာရုံပြုသော ပဋိသန္ဓေ၊ ပညတ်ကိုအာရုံပြုသော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ၂-ပါးကို၎င်း ပြ၍ အားလုံးပေါင်းလျှင် ပဋိသန္ဓေ ၅- ပါးရှိသောကြောင့် “ပဉ္စဝိဓာ သုဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။ “သုဂတိယံ ဌိတဿ ပန” မှ စ၍ “ဧတေနာနုသာရေန အာရူပစုတိယာပိ” ဝါကျတိုင်အောင် စကားရပ်ကို ရည်ရွယ်သည်။

ဒုဝိဓာယ အာရူပစုတိယာ ။ ။ ပဌမာရူပဝိညာဉ်၊ တတိယာရူပဝိညာဉ် ဟူသော အတိတကိုအာရုံပြုသော စုတိ၊ ကောင်းကင်ပညတ် နတ္ထိဒတာပညတ်ကို အာရုံပြုသော စုတိအားဖြင့် အာရူပစုတိ ၂-မျိုးရှိသောကြောင့် “ဒုဝိဓာယ အာရူပစုတိယာ” ဟု ဆို၍ ထို ၂-မျိုးတွင် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေ၊ အရူပဘုံ၌ ထပ်၍ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ၂- မျိုးစီ ရှိပြန်သောကြောင့် “အဋ္ဌဝိဓာ စ ပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။

ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ ။ ပေ။ န ဒသိတာ ။ ။ ရှေ့၌ “ဒုဂ္ဂတိယံ ပန” ဟု ပြခဲ့သော်လည်း အဋ္ဌကထာဝယ် ဒုဂ္ဂတိဘုံမှစသော သုဂတိဘုံ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုသာ ပြခဲ့၏။ ဒုဂ္ဂတိ ဘုံ၌ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေကို မပြခဲ့ရသေး။ ထိုကိုပြခြင်းငှါ အဋ္ဌကထာ၌ “ဒုဂ္ဂတိယံ ပန” ဟု ဆိုရကြောင်းကို အနုသန္ဓေပြသည်။ ဒုဂ္ဂတိစုတိသည် အဟိတ်သန္တရဏ တပါးသာရှိ၏။ ထို ဒုဂ္ဂတိစုတိနောင် ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည် အတိတအာရုံကို၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကို၎င်း အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ဒုဝိဓာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိဘုဉ်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့် . ၆၂၃

ဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (ပဋိသန္ဓိယော ဌိစပ်။) ခွိခွိပဉ္စပ္ပကာရာစ၊ ၂-ပါး အပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါး အပြားရှိကုန်၊ ၅-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စာဠ ဒုဝိဓာပိစ၊ တဖန် ၅-ပါး အပြားရှိကုန်၊ ၈-ပါး အပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ပါးသည်။ ဟောန္တိ။

ကမာဝစရဿ ။ပေ။ ကတတ္တာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ နာနာ-ကုဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ နာနာကုဏိကကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿိတပ္ပကာရော၊ ပြအပ်ပြီးသော အပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိဿယပစ္စယဘာဝမေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တဉ္စေတန္တိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

အာဒိနာ သဟာတိ၊ ကား။ အာဒိနာ၊ အစဖြစ်သော။ ဝိမိဿဝိညာဏေန၊ ရုပ်နှင့်ရောသော ဝိညာဏ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဌိစပ်။) ဩမတော၊ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဂမ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂမ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အညတ္ထ၊ ဂမ္ဘသေယျက ယောနိမှ တပါးသော သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက ယောနိ တို့၌။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ ကလာပါ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အနေကဂီဝတပ္ပမာဏေ၊ များစွာသော ဂီဝတ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဗြဟ္မတ္တဘာဝေပိ၊ ဗြဟ္မာ၏ အတ္တဘောဌ်လည်း။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ ကလာပါ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိသတော၊ ရုပ် ၃၀-ထက်။ [တယော ဝါ ဒသက-အရ ပြအပ်သောရုပ် ၃၀-ထက်။] အဓိကာနေဝ၊ ပိုလွန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဂန္ဓ-

ခွိ ခွိ ပဉ္စပ္ပကာရာ စ။ ။ဤ ဂါထာသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေများကို အကျဉ်းချုပ်ပြသော ဂါထာတည်း။ တို့ကြောင့် “ဒုဝိဓာ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေများကိုပင် “ခွိ+ခွိ+ပဉ္စ+ပဉ္စ+အဋ္ဌ+ဒုဝိဓာ” ဟု ဆို၍ တုံ့အားလုံးကို “စတုဝိသတိ သဗ္ဗာပိ”ဟု ဆိုသည်။

ဝုတ္တဉ္စေတံ။ ။အဋ္ဌကသာဌ် ကမ္မပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်းအားဖြင့် ပစ္စည်း ၂-မျိုး ပြထားပါလျက် “အဘယံကြောင့် ကမ္မပစ္စည်းအတွက် သာဓက မပြဘဲ ဥပနိဿယပစ္စည်းအတွက်သာ သာဓက ပြရပါသနည်း”ဟု မေးတယ်ရှိသောကြောင့် “ကမာဝစရ-ကမ္မဿ ။ပေ။ ဒဿိတပ္ပကာရော” ဟု မိန့်သည်။ ကမ္မပစ္စည်းအတွက် “ယထာဟ-ကမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပဝိတတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသ၏ အစနား၌ ပြအပ်ခဲ့သော သာဓကအတိုင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် အထူး မပြတော့ဘဲ ဥပနိဿယပစ္စည်းအတွက်သာ သာဓကပြသည်—ဟုလို။

ရသာဟာရာနံ၊ ဂန္ဓ ရသ အာဟာရတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ရူပဘုံ၌ ပယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတူကံ။ (ဘာဝေပိ ခွံစပ်။) စက္ခုသောတဝတ္ထုသတ္တကဇီဝိတဆက္ကဘာဝေ၊ စက္ခုသတ္တက၏ အဖြစ်၊ သောတသတ္တက၏အဖြစ်၊ ဝတ္ထုသတ္တက၏အဖြစ်၊ ဇီဝိတဆက္က၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တေသံ၊ ထို စက္ခုသတ္တက အစရှိသော ရုပ်တို့၏။ ဗဟုတ္တာ၊ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ၌။ တတ္ထာပိ၊ ထို ဗြဟ္မဒူအတ္တဘော၌လည်း။ စက္ခု သောတ ဝတ္ထုဒသကာနံ၊ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကတို့၏၎င်း။ ဇီဝိတနဝကဿ စ၊ ဇီဝိတနဝက၏၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း ပါဠိတော်၌။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ (ဥပပတ္တိက္ခဏံ၊ ပဋိသန္ဓေ ခဏကို။) ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏။ ပဉ္စဓာတုယော ပါတုဘဝန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ရူပဓာတုယာ ။ ပေ၊ ဓာတုယောတံ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗသင်္ဂဟဝသေန၊ အလုံးစုံရထိုက်သော အာယတနဓာတ်တို့ကို သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တတ္ထံ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဝိဇ္ဇမာနာယတနဓာတုယော၊ ထင်ရှားရှိသော အာယတနဓာတ်တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဂန္ဓရသာဟာရာနံ ။ပေ။ ဗဟုတ္တာ။ ။ အာယတန ယမိုက် စသည်၌ ဂန္ဓရသဩဇာ (အာဟာရ) တို့ကို မဟောခြင်းကိုပင် ပယ်သည်ဟု ယူဆ၍ “ဂန္ဓရသာဟာရာနံ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ” ဟု မိန့်၏။ ထို ၃-မျိုး မရှိလျှင် ရူပဘုံ၌ ရုပ်ကလာပ်တို့သည် စက္ခုဒသက မဖြစ်ကြ၊ စက္ခုသတ္တကသာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ သောတသတ္တက၊ ဝတ္ထုသတ္တကတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ ဇီဝိတနဝက နေရာ၌ “ဇီဝိတဆက္ကသာ ဖြစ်၏” ဟု ယူဆလေသည်။

ပါဠိယံ ပန။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် ထို ဗြဟ္မဒူအတ္တဘော၌ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ဇီဝိတနဝကတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုအပ်သော်လည်း နောက်၌ လာမည့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းပါဠိတော်ဝယ် ရူပဓာတ်၏ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ပဉ္စာယတနာနိ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ပပတ္တိအခါ၌ ရူပဓာတ်ဝယ် ရထိုက်သမျှ တရားအားလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ “ဆ အာယတနာနိ နဝ ဓာတုယော” ဟု၎င်း ဟောတော်မူသည်။ [ပဉ္စ အာယတန ဟူသည် စက္ခာယတန၊ သောတ၊ မန၊ ရူပ၊ ဓမ္မာယတနတို့တည်း။ ဓာတ် ၅-ပါးလည်း နည်းတူ။ ဆ အာယတနဟူသည် ထို ၅-ပါးနှင့် သုဒ္ဓါယတနတည်း။ နဝဓာတု ဟူသည် စက္ခု၊ ရူပ၊ စက္ခုဝိညာဏ၊ သောတ၊ သဒ္ဓ၊ သောတဝိညာဏ၊ မုနော၊ ဓမ္မ၊ မုနော ဝိညာဏတို့တည်း။ ဤ၌ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနတို့ မပါပုံကို သတိပြုပါ။]

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တတာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဈေသအဖွင့် ၆၂၅

ကထာဝတ္ထုမှီ စ၊ ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌လည်း။ အတ္ထိ တတ္ထ။ ပေ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဂန္ဓာယတနာဒိနံ၊ ဂန္ဓာယတန
အစရှိသည်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ပဋိက္ခိတ္တော)
ဝိယ၊ ပယ်မြစ်အပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို အတူ။) ဂန္ဓာယတနာဒိနုဉ္စ၊ ဂန္ဓာ-
ယတန အစရှိသည်တို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်မြစ်
အပ်ပြီ။ [တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနသည်။ အတ္ထိ၊
ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤကား သကဝါဒီ၏ အမေးတည်း။ အာမန္တာ၊ အိမ်း၊ ရှိ၏။
(ဣတိ၊ ဤကား ပရဝါဒီ၏အဖြေတည်း။) တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊
ဂန္ဓာယတနသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤကား သကဝါဒီ၏အမေးတည်း။ ဧဝံ၊
ဤသို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊ ဤကား ပရဝါဒီ၏ အဖြေတည်း။)]

စ၊ ဆက်။ အဖောဠဗ္ဗာယတနာနံ၊ ဖောဠဗ္ဗာယတနအဖြစ် မရှိကုန်သော။
ပထဝီဓာတု အာဒိနံ၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏။ (တတ္ထ၊ ထို ရူပဗြဟ္မာ့တို့၌။
ဘာဝေါ၊ ရှိခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ သက္ကာ) ဝိယ၊ တတ်ကောင်း
သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို အတူ။) အဂန္ဓ ရသာယတနာနံ၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာ
ယတနအဖြစ် မရှိကုန်သော။ ဂန္ဓရသာနံ၊ ဂန္ဓ ရသတို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဗြဟ္မာ့
တို့၌။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ငှါရင်း။ ဖုသိတုံ၊ တွေ့ထိခြင်းငှါရင်း။
န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အသက္ကုဏေယျတာဝိနိမုတ္တဿ၊
မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်မှ လွတ်သော။ (ဧဝံ၊ ထိုခြင်းငှါ တတ်ကောင်း
သော။) ပထဝီ အာဒိသဘာဝဿ၊ ပထဝီ အစရှိသော သဘော၏။ (ဘာဝေါ)
ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို အတူ။) ဂန္ဓ ရသဘာဝ ဝိနိမုတ္တဿ၊ ဂန္ဓ
အဖြစ်၊ ရသအဖြစ်မှ လွတ်သော။ ဂန္ဓရသ သဘာဝဿ၊ ဂန္ဓရသသဘော၏။
အဘာပါ၊ ဗြဟ္မာ့တို့၌ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ကထာ ဝတ္ထုမှီ စ။ “ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌သာ ဂန္ဓစသည်ကို ပယ်အပ်ကုန်သည်
မဟုတ်သေး။ ကထာဝတ္ထု၌လည်း ပယ်အပ်ကုန်သည်သာ”ဟု ပြလို၍ “ကထာဝတ္ထုမှီ
စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ “အတ္ထိ တတ္ထ ဂန္ဓာယတန” သည် သကဝါဒီ၏ အမေးတည်း။
ပရဝါဒီသည် ဗြဟ္မာတို့၌ နှာခေါင်းပုံသဏ္ဌာန် ရှိနေသည်ဖြစ်၍ “အာမန္တာ”ဟု
ဖြေသည်။ [“အဖြေမှား” ဟူလို။] ထို့နောက် သကဝါဒီက “အတ္ထိ ဂန္ဓာယတန”ဟု
မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ=ဒီလိုဟော့ မဆိုနိုင်” ဟု ပရဝါဒီက အမှန်အတိုင်း
ဖြေသည်။ ဤအဖြေအရ “ရူပ ဗြဟ္မာ့တို့၌ ဂန္ဓာယတနစသည်မရှိ” ဟု ဆိုလိုသည်။

န ဝ အဖောဠဗ္ဗာယတနာနံ ပေ။ ဝိယ။ ။ ဝိသဒိသုပမာတည်း။ ရူပတို့၌ ဖောဠဗ္ဗာ-
ယတနအဖြစ်မှ ကင်းသော ပထဝီစသော ဓာတ်ကြီး ၃-ပါး ရှိသကဲ့သို့ “ဂန္ဓာယတန
စသည်အဖြစ်မှကင်းသော ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံတို့၏ ရှိခြင်းကို” မဆိုသင့်။ ဘာကြောင့်နည်း-
ဟု မေးဘူးလျှင်သောကြောင့် “ဗာသက္ကုဏေယျတာ ဝိနိမုတ္တဿ” စသည်ကို မိန့်သည်။

စ၊ သည်သာမကသေး။ သာနသမ္ဘယာဒီနံ၊ သာနသမ္ဘယ အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ တေ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို။ ယဒိ န ဝုစ္စေယျ၊ အကယ်၍ မဆိုအပ်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ပန၊ ထိုသို့ မဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဓာတုသဒ္ဓေါ၊ ဓာတုသဒ္ဓါသည်။ နိဿတ္တ နိဇ္ဈိဝဝါစကော၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဈိဝ အနက်ကို ဟော၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ အဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗေ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ (ကသွာ၊ နည်း။) သဘာဝဓာရဏာဒိ လက္ခဏတော၊ မိမိသဘောကို ဆောင်ခြင်း အစရှိသော လက္ခဏာမှ။ အညဿ၊ အခြားသောလက္ခဏာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ တရားတို့၏လည်း။ အာယတနဘာဝေါ၊ အာယတန၏ အဖြစ်ကို။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ယမကေ၊ ယမိုက် ပါဠိတော်၌။ ဓမ္မော ။ပေ။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဓမ္မော၊ ဓမ္မ မည်၏။ အာယတနံ၊ အာယတနမည်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး။ အာမန္တာ၊ အိမ်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ။] တသွာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဂန္ဓရသာယတန ဘာဝါဘာဝေ၊ ဂန္ဓာယတန၏အဖြစ်၊ ရသာယတန၏အဖြစ်၏

ယဒိ စ ။ပေ။ ဝုစ္စေယျ။ ။အာယတန သဒ္ဓါသည် အကြောင်းဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ “ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓ ရသတို့ ရှိပါလျက် (သာနသမ္ဘယ စသည်တို့ မရှိသည့် အတွက်) သာနသမ္ဘယ စသည်တို့၏အကြောင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို အာယတန အမည်ဖြင့် မဟောအပ်ကုန်” ဟု ဆိုလျှင် အဘယ်အဖြစ် ရှိသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒိ စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [မရကျမ်းတက်။ အနိဉ္စပါဌ ပျက်သည်ဟု ထင်သည်။]

ဓာတုသဒ္ဓေါ ပန ။ပေ။ နတ္ထိ ကာရဏံ။ ။ ဂန္ဓာယတနစသည်ဖြင့် နာမည်တပ်၍ မဟောနိုင်လျှင် ရှိပါစေဦးတော့။ ဓာတုသဒ္ဓါကား နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဈိဝအနက်ကို ဟော၏။ ဂန္ဓ ရသတို့လည်း နိဿတ္တ နိဇ္ဈိဝတို့ပင် ဖြစ်သောကြောင့် “ဂန္ဓဓာတု၊ ရသဓာတု”ဟု မဟောနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ “ပဉ္စ ဓာတုယော”ဟု ဟောတော်မူရာဝယ် ထို ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတုတို့ မပါဝင်ပါ။ ထိုသို့ မပါဝင်သည့် အတွက် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ “ဂန္ဓ ရသ မရှိ”ဟု သိနိုင်ပါသည်—ဟူလို။

ဓမ္မဘာဝေါ စ ။ပေ။ ဝုတ္တော ။ ။ အခြားနည်းအားဖြင့်လည်း မရှိပုံကို ပြလို၍ “ဓမ္မဘာဝေါ စ” စသည်မိန့်။ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓ ရသရှိလျှင် မိမိသဘောကို ဆောင်နိုင်သော သဘာဝဓာရဏလက္ခဏာ ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ဓဓမ္မ၊ ရသဓမ္မတို့၏ အဖြစ်ကိုကား ဧကန် အလိုရှိထိုက်၏။ ဂန္ဓဓမ္မ၊ ရသဓမ္မ ဖြစ်လျှင်လည်း ဓမ္မ ဟူသမျှကို ဓမ္မာယတနအဖြစ်ဖြင့် ယမိုက်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်သည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၂၇

မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အာယတနသဘာဝေါ၊ အာယတန၏သဘောကို။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဟောထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

စ၊ ဆက်။ ဖောဠဗ္ဗဘာဝတော၊ ဖောဠဗ္ဗအဖြစ်မှ။ အညော၊ အခြားသော။ ပထဝီဓာတု အာဒိဘာဝေါ၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) ဂန္ဓ ရသဘာဝတော၊ ဂန္ဓ ရသ၏အဖြစ်မှ။ အညော၊ အခြားသော။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဖြစ်လသော်။) တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဓမ္မာယတနော၊ ဓမ္မာယတန၌။ သင်္ဂဟော၊ သွင်းယူခြင်းသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဂန္ဓ ရသဘာဝေါ၊ ဂန္ဓ ရသ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အာယတနဘာဝေ စ၊ အာယတန၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဂန္ဓော စ၊ ဂန္ဓလည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို ဂန္ဓ ဟူသည်။ အာယတနဉ္စ၊ အာယတနလည်း ဟုတ်၏။ (ဣတိ၊ ထို ၂-ပါးသော သတ္တိကြောင့်။) ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနမည်၏။ ပေ။ ရသာယတနံ၊ ရသာယတန မည်၏။ ဣတိ ဣဒံ (အတ္ထဇာတ်)၊ သည်။ အာပန္နမေဝ၊ ရောက်တော့သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓ ရသာယတနဘာဝေါ စ၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ နိဝါရေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းတော့။

တသ္မာ ပေ။ ဝတ္ထဗ္ဗော ။ ။ ထိုသို့ဓမ္မမှန်လျှင် ဓမ္မာယတနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်- ဂန္ဓရသတို့အတွက်လည်း ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတနအဖြစ် မရှိစေကာမူ ဓမ္မာယတနအဖြစ်ကိုကား ဟောတော်မူထိုက်၏။ ထိုသို့လည်း ဟောတော်မူအပ်၊ ထို့ကြောင့် ရူပဘုံ၌ ဂန္ဓ၊ ရသတို့ မရှိဟူသော ဆုံးဖြတ်ထိုက်သည်—ဟူလို။

ယဒိ စ ပေ။ သင်္ဂဟော။ ။ ပြအပ်ပြီးသောစကားကို အပြစ်ပြလိုသောကြောင့် “ယဒိစ” စသည်ကို မိန့်။ “ဂန္ဓ ရသတို့သည် ရူပဘုံ၌ ဂန္ဓ ရသအဖြစ်ဖြင့် မရှိဘဲ ဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ရှိသည်” ဟု ယူလျှင် ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို ဓမ္မာယတန၌ သွင်းယူစရာ ရှိ၏။ ဥပမာ—ဖောဠဗ္ဗအဖြစ်မှ တပါးသော ပထဝီဓာတ် စသည်ကို ဓမ္မာယတန၌ သွင်းယူရသကဲ့သို့တည်း။

ဂန္ဓ ရသဘာဝေ ပန ပေ။ နိဝါရေတံ ။ ။ ဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ရှိသည်မဟုတ်ဘဲ ဂန္ဓရသအဖြစ်ဖြင့် ရှိလျှင် (ဓမ္မာယတန၌ အာယတနအဖြစ် ရှိသကဲ့သို့) အာယတနအဖြစ်လည်း ရှိရာ၏။ ထိုသို့ ဂန္ဓအဖြစ် အာယတနအဖြစ် ၂-မျိုးလုံးရှိလျှင်ကား ဂန္ဓ ရသတို့နှင့် အာယတနကို ကမ္မဓာရည်းသမာသ်တွင် “ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန”ဟူသော ဤအမည်သည် အတ္ထာပန္နနည်းအားဖြင့် လျှောက်ပြီးဖြစ်တော့၏။ ထိုသို့ ကျရောက်လျှင် ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတနရှိခြင်းကိုလည်း မတားမြစ်သင့်တော့။

စ၊ ဆက်။ တယော အာဟာရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဘုံ၌။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ရေတွက်မှုကို ပြအပ်သော်။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်နှင့်။ အဝိရောဓော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တထာ၊ ထို ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရူပဂဏနာ၊ ရုပ်တို့ကို ရေတွက်ခြင်းကို။ (စက္ခုသတ္တက စသည်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို။) ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရုပ်တို့ကိုရေတွက်မှုကိုပြုလသော်။ ဓမ္မတာ၊ ပါဠိတရားတော်သည်။ (တနည်း) ဓမ္မတာ ရူပဘုံ၌ဖြစ်နိုင်သော ရုပ်တရားသဘောသည်။ န ဝိလောမိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤ သို့ မှတ်အပ်၏။ [ဓမ္မဘာတိ ပါဠိဓမ္မော၊ ရူပဘဝေါ ပဝတ္တနကရူပဓမ္မတာ။-အနု။]

တယော အာဟာရာ ။ ။ ဤဝါကျသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ သြဇာဟူသော အာဟာရ ရုပ်မရှိပုံကို သိစေသောစကားတည်း။ “တယော အာဟာရာ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓရသ ၂-မျိုးသာမက၊ ကဗဠိကာရာဟာရဟူသော သြဇာရုပ်လည်း မရှိပါ—ဟူလို။

တသ္မာ၊ ဧဝံ။ ။ တသ္မာစသော ဝါကျသည် ပြအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်အားလုံး၏ နိဂုံးတည်း။ ဧဝံ ဟိစသော ဝါကျကား မိမိပြအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်များ၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြသော ဝါကျတည်း။ [တသ္မာတိ ယသ္မာ ဂန္ဓရသ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ န ဝုတ္တာ။ ကထာဝတ္ထုမိ စ တေသံ ဘာဝေါ(ရှိခြင်းကို) ပဋိက္ခိတ္တော၊ ဖုသိတုံ အသက္ကုဏေယျာ ပထဝိအာဒယော ဝိယ (ထိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းကုန်သော ပထဝီစသောရုပ်များရှိသကဲ့သို့) သာယိတုံ သာယိတုံ စ အသက္ကုဏေယျာ တေ (ဂန္ဓရသတို့သည်) နတ္ထိ။ ဓာတုသဗ္ဗေန စ တေ ဂဟိတာ၊ ဓမ္မဘာဝေါ စ တေသံ ကေန္တိကော၊ တသ္မိံ စ သတိ (ထိုသို့ ဓမ္မအဖြစ် ဖြစ်လသော်) သိဒ္ဓေါ အာယတန ဘာဝေါ (အာယတနအဖြစ် ပြီးတော့၏။) တသ္မာ၊ ဟု အနု၌ တ၏စွဲနက်ကို ဆိုအပ်ပြီးအားလုံးကို ပြသည်။]

အနုဋီကာ ။ ။ အနုဋီကာ၌ကား ရူပဘုံ၌ စက္ခုသတ္တကစသော ‘မူလဋီကာစကား’ကိုလက်မခံဘဲ အဋ္ဌကထာအတိုင်း “ဧတ္ထ စ ရူပါဝစရသတ္တာနံ သာနုဇိဝါယတနာ-ကာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာပိ ဂန္ဓရသ အာယတနကိစ္စံ န ကရောန္တိတိ တေ အနာမသိတာ ပါဠိယံ “ပဉ္စာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဆ အာယတနာနိတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တယော အာဟာရာတိ စ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗဿ အာဟာရဿ အဘာဝေန သြဇာဌမက ရူပ-သမုဋ္ဌာပနသင်္ခါတဿ အာဟာရကိစ္စဿ အကရုဏတော။ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဂန္ဓ-ရသနံ၊ သြဇာယ စ အဘာဝတော”ဟု “ဂန္ဓရသ သြဇာတို့ ရူပါလျက် ဆိုင်ရာကိစ္စကို မပြုသောကြောင့် ဟောတော်မူ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၆၂၉

ဇာတိ ဥဏ္ဏာယာတိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ဖာလေတော၊ ခဲ့၍။ ဂဟိတ-
ဥဏ္ဏာယ၊ ယအပ်သော သိုးမွေး၏။ (ဧကေန၊ အံသုနာ ဌ္ဗစပ်။) ဣတိပိ၊ ဤသို့
လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

သမ္ဘဝဘေဒေါတိ၊ ကား။ အတ္ထိတာဘေဒေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၏
အပြားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ဌ္ဗစပ်။) နိဇ္ဈာမတဏှိကာ၊ အမြဲလောင်အပ်သော
တဏှာရှိသော ပြိတ္တာတို့သည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဒုက္ခာတုရတာယ၊ ဒုက္ခဖြင့်နာကျင်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမံ၊ ကာမကို။ သေဝိတော၊ ၍။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။
န ဂဏ္ဍန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။

ရူပိဗြဟ္မေသု တာဝ ဩပပါတိကယောနိကေသုတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဩပ-
ပါတိကယောနိကေဟိ၊ ဩပပါတိကယောနိရှိသောသတ္တဝါတို့မှ။ ရူပိဗြဟ္မေ၊
ရူပီရှိသော ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။
သံသေဒဇောပပါတိသု အဝကံသတော တိ သာတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ အဝကံသတော ပနာတိ အာဒိ၊ သော။
(ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တံ ဧတံ၊ ထို
အဝကံသတော ပန အစရှိသော စကားသည်။ ပါဠိယာ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း
ပါဠိတော်နှင့်။ န သမေတိ၊ မညီညွတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

ဣတိပိ ဝဒန္တိ ။ ။ ဣတိပိဟု ပိ သပ္ပါဖြင့်ဆိုသောကြောင့် “ပဌမ နည်းတမျိုးရှိသေး
၏” ဟု သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ဋ္ဌေကဿ ဇာတကာလေ+ဥဏ္ဏာ ဇာတိ-
ဥဏ္ဏာတိ ပဌမော အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤအလို “ဇာတိယံ=သိုးကလေး၏ မွေးဖွားရာ
အခါ၌ + ဥဏ္ဏာ=အပေးတည်း၊ ဇာတိဥဏ္ဏာ=မွေး” ဟု ပြုပါ။ ဝဒန္တိ ဝါဒအားဖြင့်
“ဇာတိယံ=အမိဝမ်းဝယ် ဖြစ်ရာအခါ၌ + ဥဏ္ဏာ ဇာတိဥဏ္ဏာ” ဟု ပြုရလိမ့်မည်။

သမ္ဘဝဘေဒေါ။ ။ “အတ္ထိတာဘေဒေါ”ဟု ဖွင့်ရာ၌ “ဘု-သတ္တယံ” ဟူသော
ဇာတ်နက်ကိုဖွင့်ပြခြင်းတည်း။ “သမ္ဘဝနံ=ထင်ရှားရှိခြင်း၊ သမ္ဘဝေါ=ခြင်း” ဟုပြု။
“ယောနိနံ ဂတိဝသေန သမ္ဘဝဘေဒေါ=ဂတိ ၅-ပါးနှင့်စပ်၍ ယောနိတို့၏ ထင်ရှား
ရှိသော အပြား” ဟုလို့ အနုဋီကာ၌ “သမ္ဘဝနာယ=ဖြစ်သင့်ခြင်း၏+ ဘေဒေါ သမ္ဘဝ-
ဘေဒေါ၊ ပာတ္တိဘေဒေါတိ အတ္ထော” ဟု တနည်းဖွင့်သေး၏။

ဩပပါတိက ။ပေ။ နိဒ္ဒါရေတိ ။ ။ ဤ၌ နိဒ္ဒါရေတိကိုကြည့်၍ “ဩပပါတိက-
ယောနိကေသု” ကို နိဒ္ဒါရဏသမုဒါယ အနက်၊ “ရူပိဗြဟ္မေသု” ကို နိဒ္ဒါရဏိယ အနက်
ဟု သိသာ၏။ ရူပိဗြဟ္မေသု၌ သုဝိဘတ်ကိုကား အဓိကရဏအနက် ပေးရသည်။

တံ ပနေတံ။ ပေ။ န သမေတိ ။ ။ ဂါတာ၌ “အဝကံသတော တိ သ” ၏ အကျယ်
ဖြစ်သော “အဝကံသတော ပန ။ပေ။ တိ သရူပါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟူသော စကားရပ်သည်
ပါဠိတော်နှင့် မညီပါ။ ပါဠိတော်၌ ကာမာဝစရ သံသေဒဇ ဩပပါတိကတို့အတွက်
“သာနပသာဒ မရှိသော သတ္တဝါတို့၏ပဋိသန္ဓေကို ဟောတော်မူပါ” ဟုလို့ ထိုပါဠိတော်ကို
ပြလို၍ “ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ပါဠိတော်၌။ ကာမာဝစရာနံ၊ ကုန်သော။ အဃာနကနံ၊ ကုန်သော။ သံသေဒ-
ဇောပပါတီနံ၊ သံသေဒဇ ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၏။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။
နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ပါဠိယံ။ ပေ။ ဥပပတ္တိံ၊ န ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဝိညာယ-
တိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ကာမဇောတုယာ၊
ကာမဇောတိ၏။ ဥပပတ္တိကုဏေ၊ ပဋိသန္ဓေဇာတိ။ ကဿစိ၊ အချို့သောသတ္တဝါ၏
(သန္တာန်၌)။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊
ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ကဿစိ၊ ဒသ၊ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊
အပရာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ဒသ၊ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ နဝ၊
ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ သတ္တံ၊ ကုန်သော။
အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊
ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ။ တထာ၊ တူ။ ဒသာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ တိက္ခတ္တံ၊
သုံးကြိမ်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဃာနကဥပပတ္တိ-
ယာ၊ အဃာနကပဋိသန္ဓေသည်။ ဝိဇ္ဇမာနာယ၊ ထင်ရှားရှိလသော်။ နဝိ-
ယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ တိက္ခတ္တံ၊ ၈၊ ၃-ကြိမ်လည်း။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သိယာ။)
တံ၊ ၈၊ ထိုစကားရပ်ကိုလည်း။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဓာတုပါတုဘာဝါဒိ-
ပဉ္စေသု၊ ဓာတ်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပုံ အစရှိသည်ကိုပြရာ ပြဿနာတို့၌လည်း။

ကဿစိ ကော။ ပေ။ ပါတုဘဝန္တိ ။ ။ ပဋိသန္ဓေဇာတိ သဒ္ဓါယတန မပါသော
ကြောင့် ကောဒသဟု၎င်း၊ စက္ခုချိုသူ၊ သို့မဟုတ် သောတချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ ဒသ
၂-ကြိမ်၎င်း၊ ၂-မျိုးလုံးချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ နဝိယတနာနိ ဟု ၎င်း၊ ဂစ္ဆသေယျကံ
အတွက် စက္ခုသောတဃာနဘာဝ ၄-မျိုးချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ကာယ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ မန၊ ဓမ္မအားဖြင့် အာယတန ၇-ပါးဟု၎င်း ဟောတော်မူသည်။

န ဝုတ္တံ။ ပေ။ န ဝ တံ ဝုတ္တံ ။ ။ စက္ခု သောတ ဃာန ၃-မျိုးလုံး ချို သူရှိလျှင်
“အဋ္ဌာယတနာနိ” ဟု ဟောတော်မူရာ၏။ ဤသို့ကား မဟောပါ၊ အဃာနက ပဋိသန္ဓေ
ရှိလျှင် ဒသာယတနာနိကို ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူထိုက်၏။ ထိုသို့ ၃-ကြိမ် ဟောတော်မမူဘဲ
စက္ခုချိုသူအတွက်နှင့် သောတချိုသူအတွက် ၂-ကြိမ်သာ ဟောတော်မူသည်။ ဃာန
ချိုသူရှိလျှင် စက္ခုသောတ၊ စက္ခုဃာန၊ သောတဃာန ချိုသူတို့အတွက် နဝိယတနာနိ
ကိုလည်း ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူသင့်၏။ ဤသို့လည်း ဟောတော်မမူဘဲ စက္ခု သောတ
ချိုသူအတွက် ၁-ကြိမ်သာ ဟောတော်မူသည်—ဟူလို။

ဇေံ ။ ပေ။ ပဉ္စေသု။ ။ “ကဿစိ ကောဒသ ဓာတုယော ပါတုဘဝန္တိ” စသော
ပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဇေံ ဓာတုပါတုဘာဝါဒိပဉ္စေသု” ဟု ဆိုသည်။ [သိခြင်းငှါ
အလိုရှိထိုက်သောအနက်ကို “ပဉ္စ”ဟု ခေါ်၏။] အာဒိဖြင့် “ကဿစိ စုဒ္ဓသိန္နိယာနိ”
စသော ဣန္ဒြိယပြဿနာတို့ကို ယူပါဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၃၁

ဝေ၊ ဤ အတူတည်း။ ယမကပိ၊ ယမိုက်၌လည်း။ သာနဇိဝါကာယာနံ၊ တို့၏။ သဟာသဂိုတာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပါဠိယံ၊ ပေ။ ဥပပတ္တိ၊ န ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဝိညာဏတိ။)

စုတိပဋိသန္ဓိနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အားရှိသည်တို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌လာသော အာရုံစသည်ကို ယူပါ။] အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ (စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေ အချင်းချင်း။) သမာနတာ၊ တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဘေဒေါ၊ အဘေဒတည်း။ (စုတိပဋိသန္ဓိနံ၊ ခန္ဓာဒီဟိ၊ အညမညံ။) အသမာနတာ၊ မတူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘေဒေါ၊ ဘေဒတည်း။ နယမုခမတ္တံ၊ နည်းအမြွက်မျှကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ (“ကဒါစိ စတုက္ခန္ဓာယ အရူပစုတိယာ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာဝ အာရမ္မဏတောပိ အဘိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” စသည်ဖြင့်ပြ၍။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော စုတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ အဝုတ္တဉ္စ၊ မဆိုအပ်သေးသော စုတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ [အဝုတ္တဉ္စ အရကို အနုဋ္ဌိကာမှ ယူ၍ အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားသည်။] သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စုတိပဋိသန္ဓေကို။ (အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ထိုက်သမျှ စုတိပဋိသန္ဓေကို။) သင်္ဂဏိတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ အယံ တာဝ အရူပဘူမိသုယေဝ နယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ရူပါရူပါဝစရာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဥပစာရဿ၊ ဥပစာရ ဈာန်၏။ (ပရိကမ်၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဟူသော ကာမာဝစရဈာန်၏။) ဗလဝတာယ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထို ရူပ အရူပဘုံမှ။ စဝိတွာ၊ စုတေပြီး၍။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကစ္စသုဂတိ-စုတိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ယပကေပိ။ ပေ။ ဝုတ္တာ။ ။ ယဒိုက်ပါဠိတော်၌လည်း မချို့တဲ့ကောင်းသော ဇိဝါကာယ တို့နှင့် တွဲ၍ ယာနကို ဟောဟော်မူထား၏။ တို့ ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော ကားသည် ယဒိုက်ပါဠိတော်နှင့် မညီပါ—ဟူလိ။

အနုဋ္ဌိကာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “သံသေဒဇောပပါတိသု ။ ပေ။ တိသ” ဟု တလုံးတည်း ဆိုသော်လည်း သတ္တဝါ ဥက္ကသဂတာဝ ဂုဗ္ဗိနိနှင့် တွဲ၍ “သံသေဒဇောပပါတိသု” ဟု ယောဒိ ၂-ပါးလုံးနှင့် တွဲရ။ “အာကံသဘော တိသ” နှင့် တွဲသောအခါ သြပပါတိကနှင့် မတွဲရ၊ သံသေဒနှင့်သာ တွဲရသည်။ သြပပါတိကအတွက် အသာနက မရှိကြောင်းကို “ကာဇောဘယံ ပန အသာနကော သြပပါတိကော နတ္ထိ” ဟု ယဒိုက် အဋ္ဌကထာ၌ နှင့်ထားပါသည်—ဟု အနုဋ္ဌိကာ၌ ရှင်းပြထား၏။ ဤအနိပ္ပါယ် အားလုံးကို ချုံး၍ “ဓက္ခ၊ သောတ၊ သာနဘေဝါ၊ ဂေါ၊ ကောင်းရာကား” စသည်ဖြင့် ဆရာတို့၏ နိယာမကို အခြေပြုသဖြင့်၊ ရူပပတ္တိကန္တာ၌ ပြခဲ့သည်။

ကေစ္စဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ကေစ္စဂ္ဂဟဏဿ၊ ကေစ္စသဒ္ဓါကို ယူခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ ဂေါတမံ၊ ရှာထိုက်၏။ (ကိုယ်တိုင် ရှာ၍ပြလိုသောကြောင့် “ဧတ္ထပန” စသည်မိန့်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိဟူသော ပါဌ၌။ အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အလိုသည်။ သိယာ၊ ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) နာနတ္ထကာယနာနတ္ထသညီသု၊ နာနတ္ထကာယနာနတ္ထသညာရှိသော သတ္တဝါတို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကေစ္စေ၊ အချို့ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာ၊ ဝိနိပါတိက အသုရာတို့သည်။ တိဟေတုကာဒိ ပဋိသန္ဓိကာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ဝိနိပါတိကအသုရာတို့၏။ တံ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို တိဟိတ်အစရှိသော ပဋိသန္ဓေကို။ (ထို တိဟိတ် ဒွိဟိတ် သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို။) ဝိနိပါတဘာဝေန၊ ဝိနိပါတ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံတွင် ဝိနိပါတအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်နေသောကြောင့်။) ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗသုဂတိစုတိယာဝ၊ အလုံးစုံသော သုဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့၌သာ။ သာ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို ဝိနိပါတိက ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ။ [ဝိနိပါတိကအသုရာတို့၏ ပဋိသန္ဓေသည် ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ သုဂတိစုတိ အားလုံးနောင် ဖြစ်နိုင်၏။] ကေစ္စသုဂတိ စုတိယာ ဧဝ၊ အချို့ သော သုဂတိစုတိ၏သာလျှင်။ (အနန္တရာ၊ ၌။ သာ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို ဝိနိပါတိက ပဋိသန္ဓေသည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထို ဝိနိပါတိကပဋိသန္ဓေကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိဂ္ဂဟဏံ၊ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိသဒ္ဓါကိုယူခြင်းကို။ [“ကေစ္စသဒ္ဓါကို” ဟူလို။] ကတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အပါယံ ပဋိသန္ဓိံ ဧဝ၊ သည်သာ။ ကေစ္စ သုဂတိစုတိယာ၊ ကေစ္စသုဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ၌။) ဟောတိ။ သဗ္ဗသုဂတိစုတိယာ၊ အလုံးစုံသော ကာမ ရူပ အရူပစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ၌။) န (ဟောတိ)။

အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိံ၊ သည်။ ကေစ္စသုဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာစ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓော၊ ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေတို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။ (ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။) ဝဗ္ဗေတွာ၊ ၍။ ပုရိမံဧဝ၊ ရှေးဖြစ်သော ကေစ္စသုဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကိုသာ။ ဂဏှိတုံ၊ ငှါ။ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

အဟေတုကစုတိယာ သဟေတုကပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူသောပါဌ၌။ ဒုဟေတုကာ၊ ဒုဟိတ်လည်းဖြစ်သော။ တိဟေတုကာ စ၊ တိဟိတ်လည်းဖြစ်သော။ (သဟေတုကပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။) ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ ဒုဟေတုကာ တိဟေတုကာ စ သဟေတုကပဋိသန္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝိညာ-

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၆၃၃

ယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ) ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တာဒိနံ၊ ဖားနတ်သား အစရှိသည်တို့၏။ (ပဋိသန္ဓိ) ဝိယ၊ သည်ကဲ့သို့။ အဟေတုကစုတိယာ၊ ၏။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) တိဟေတုကပဋိသန္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဒုဟေတုကာ တိဟေတုကာ စ သဟေတုကပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

တဿ တဿ ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ကေစ္စသုဂတိစုတိယာ ကေစ္စ- ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိအာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဘေဒဝိသေသေသု၊ ဘေဒအထူး တို့၌။ ကေစ္စ ဒုဂ္ဂတိ စုတိယာ ကေစ္စ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်၏။ တံတံ၊ ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်၊ ယုဇ္ဇမာနမတ္တာပေက္ခနဝသေန၊ ယှဉ်စပ်ထိုက်သော အနက်မျှကို ငဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ယောဇေတဗ္ဗံဟု နပုံလိန်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဘာဝတ္ထော၊ တဗ္ဗပစ္စည်းအတွက် ဘောအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဤအလို “ယောဇေ- တဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေရာ၏” ဟု အနက်ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ- အာဒိသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဝိပရိတယောဇနာ၊ ပြောင်းပြန် ယှဉ်စေခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိသု ဝိပရိတယောဇနာ န ကာတဗ္ဗာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ) ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ် အဇ္ဈတ္တတရား ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) အရူပဘူမိသု၊ တို့၌။ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ စတုက္ခန္ဓာယ အရူပစုတိယာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓိတိ တေဿ၊ ဟူသောဤအနက်၏။ ဝိပရိယာယော၊ ပြောင်းပြန် အနက်ကို။ သယ- မေဝ၊ ပင်။ ယောဇိတော၊ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။ (“ကဒါစိ ပဉ္စက္ခန္ဓာယ ကာမာဝစရ- စုတိယာ ရူပါဝစရစုတိယာ ဝါ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာ အာရူပပဋိသန္ဓိ”ဟု ယှဉ်စေ အပ်ပြီ)။ စ၊ ဆက်။ အတိတာရမ္မဏစုတိယာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိတိ တေဿ၊ ၏။ ဝိပရိယာယော၊ ပြောင်းပြန်အနက်သည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (“အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိပရိတယောဇနာ၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်”)

စ၊ ဆက်။ ဘေဒဝိသေသော ဝေ၊ ဘေဒအထူးကိုသာ။ ဝေ၊ သို့။ ဝိတ္ထာရေ- န၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတော၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်ပြီ။ အဘေဒဝိသေသော ပန၊ အဘေဒအထူးကိုကား။ ဧကေသိ၊ ဘေဒ၊ တပါးပါးသောဘေဒ၌။ တတ္ထ

တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဘေဒဉ်ပင်။ (တနည်း) တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုဘဝ အစရှိသည် ဉ်ပင်။ စုတိ ပဋိသန္ဓိယောဇနာဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ယှဉ်စေခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓာယ။ ပေ။ အဝိတက္ကအဝိစာရာတိ၊ ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗော၏။ စတု- က္ခန္ဓာယ၊ သော။ (စုတိယာ၊ အနန္တရာ) ပန၊ အခြားမဲ့၌ကား။ စတုက္ခန္ဓာ၊ ၄-ပါးသောခန္ဓာ ရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။) သယမေဝ၊ သာ။ ယောဇိတာ၊ ပြီ။ (“ကဒါစိ စတုက္ခန္ဓာယ အရူပစုတိယာ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာဝ အာရမ္မဏတောပိ အဘိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” ဟု ယှဉ်စေအပ်ပြီ။) ဧတေနဝ နယေန၊ ဖြင့်ပင်။ ဉာတုံ၊ ငါ။ သက္ကာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓာဒိသု၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာ အစ ရှိသော စုတိပဋိသန္ဓေတို့၌။ အဘေဒဝိသေသော၊ အဘေဒအထူးကို။ န ဒဿိ- တော၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တတော ဟေတု ဝိနာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ က။ ဟေတု၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသောအကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ (န ဟောတိ ဌ္မစပ်။) အင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္ဓိနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အစပ်တို့ကို။ ဗန္ဓနာနိ၊ ဖွဲ့တတ် ကုန်သော အကြောတို့တည်း။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္ဓိ ဗန္ဓနာနိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အစပ်တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်သော အကြောတို့။ တေသံ၊ ထို အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အစပ် တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်သော အကြောတို့ကို။ ဆေဒကာနံ၊ ဖြတ်တတ်ကုန်သော။ (မာရဏန္တိကဝေဒနာ သတ္တဒန် ဌ္မစပ်။)

နိရုဇ္ဈေသု စက္ခာဒိသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အတိမန္ဒဘာဝုပဂမနံ၊ အလွန် နှံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ (လုံးဝချုပ်သည်မဟုတ်သော အလွန် အားနည်းသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ဆိုအပ်သည် ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံပိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌လည်း။ [ပိဖြင့် မနောဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံကိုပေါင်း။] ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ စုတိ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ (ရှေး၌ပြုအပ်ခဲ့ရုံသာ မကသေး။) ယမကေ၊ ၌။ ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ ။ ပေ။ နိရုဇ္ဈတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ စက္ခာ- ယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့၏။ စုတိစိတ္တေန၊ စုတိစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တက္က။ နိရောဓော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ၊ အတိမန္ဒဘာဝုပဂမနံ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ) ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံ ။ ပေ။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိမန္ဒ- ဘာဝုပဂမနံ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။]

ဧတေန၊ ဤတရားသည်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ အဝသေသော၊ ကံမှ ကြွင်းသော။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ သော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း သည်။ အတ္ထံ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုတရားသည်။) လဒ္ဓါဝသေသပစ္စယော၊

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၆၃၅

ပည်၏။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည်
 ဖုံးအပ်သောအဖြစ်ရှိသော။ တသ္မိံ ကမ္မာဒိဝိသယေ၊ ထိုကံ အစရှိသော အာရုံ
 တပါးပါးသည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ-
 ဌာနဘူတေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်လသော်။ တဏှာယ၊ ။
 ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ ဝေ စ၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၎င်း။ ပုရိမုပ္ပန္နာ-
 ယ၊ စုတိ မတိုင်မီ ရှေး၌ဖြစ်သော။ သန္တတိယာ၊ ဝိညာဉ်အစဉ်၏။ ဝါ၊ က။
 ပရိဏတတ္တာ စ၊ အဆုံးသို့ရောက်လောက်အောင် ရင့်ကျက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ [ပရိဏတတ္တာတိ ပရိပါကဝသေန ပရိယောသာနံ ဂတတ္တာတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။-အနု။] ပဋိသန္ဓိဌာနဘာဝိမုခံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော
 ကံစသော အာရုံတပါးပါးသို့ ရွှေ့ရှုသော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရံ၊
 ထိုအာရုံသို့ညွတ်ယိမ်းကိုင်ရှိုင်းသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 တဏှာ နာမေတိတိ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သဟဇာတသင်္ခါရတိ၊ ကား။ စုတိ အာသန္နဇဝနဝိညာဏ သဟဇာတ-
 စေတနာ၊ စုတိ၏ အနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဏ်နှင့် တကွဖြစ်သော ဇေတနာတို့
 သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဇေတနာနှင့်တကွ
 အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။) ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသောတရားတို့သည်။
 ပဋိသန္ဓိဌာနေ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော။ တသ္မိံ ကမ္မာဒိ-
 ဝိသယေ၊ ။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ကို။ ခိပန္တိ၊ ပစ်ချကုန်၏။ ခိပန္တာ ဝိယ၊
 ပစ်ချကုန်သကဲ့သို့။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ ထိုကံအစရှိသော အာရုံတပါး၌။ ပဋိသန္ဓိ-
 ဝသေန၊ ထက်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏပတိဌာနဿ၊ ဝိညာဏ်တည်ခြင်း
 ။ ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

တန္တိ၊ ကား။ စုတိပဋိသန္ဓိတဒါသန္တဝိညာဏာနံ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓိ၊ ထို စုတိပဋိ-
 သန္ဓိတို့၏ အနီးဖြစ်သော ဝိညာဏ်တို့၏။ (ဧကတ္တံ ချုပ်။) သန္တတိဝသေန၊
 အစဉ်အတန်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဥပနိတေကတ္တံ၊ ကပ်ဆောင်
 အပ်သော တခုတည်း၏အဖြစ်ရှိသော။ တံဝိညာဏံ၊ ထို ဝိညာဏ်သည်။ (နာမိယ-

တဏှာ နာမေတိ ။ ။ တဏှာဟူသည် အဘယ်တဏှာနည်း၊ အဘယ်တရားကို
 အဘယ်သို့ ညွတ်ဝေသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—“တဏှာယ အပ္ပဟိနတ္တာ
 ဝေ” ကို ထောက်၍ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် မိမိသန္တာန်၌ ရှိနေသေးသော
 တဏှာတည်း။ ထိုတဏှာသည် ဝိညာဏ်ကိုထောက်၍ စုတိပဋိသန္ဓေသို့ မရောက်မီ ဝုတေ
 ခါနီး၌ ဖြစ်နေသော ဝိညာဏ်အစဉ်ကို၎င်း “ပဋိသန္ဓိဌာနဘာဝိမုခံ” ဟု ဆိုသောကြောင့်
 ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံစသော အာရုံတပါးပါးသို့၎င်း ညွတ်စေ
 သည်ဟု သိသာ၏။

မာနံ စသည်သို့ စဉ်းငယ်စပ်၍ ပဝတ္ထတိ ဌာဝံ။) တဏှာယ နာမိယမာနံ ။ပေ။ ပဝတ္ထတိတိ၊ ဟူသောပါဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌာဝံ။) နမနခိပန ။ပေ။ ပဝတ္ထနာနိ၊ ညွတ်ခြင်း၊ ပစ်ချခံရခြင်း၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော မှီရာကိုစွန့်ခြင်း၊ နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော မှီရာကိုရခြင်း၊ မှီရာမှကင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ သန္တတိ-ဝသေန၊ ဝိညာဏ်အစဉ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိညာဏ်အစဉ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဿ၊ တခုသော။ ဝါ၊ တစဉ်တတန်းသော။ တေဿေဝ ဝိညာဏဿ၊ ဤဝိညာဏ်၏အတွက်သာ။ ဟောန္တိ။ အညဿ၊ အခြားသောဝိညာဏ်၏အတွက်။ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ။၏။

စ၊ ဆက်။ သန္တတိဝသေနာတိ၊ ဝိညာဏ် အစဉ်အတန်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ဟူ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော။ (သင်္ဂဟကာရော၊ သည်။) တဒေဝ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ထိုတခုတည်းသော ဤဝိညာဏ်သည်ပင်။ သန္တာဝတိ။ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၏။ အညံ၊ အခြားသောဝိညာဏ်သည်။ န (သန္တာဝတိ)၊ မဟုတ်။ န (သံသရတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒန္တ မိစ္ဆာဂါဟံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်မြစ်ရာရောက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ ဣဒန္တ မိစ္ဆာဂါဟံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ နာနတ္ထနဗေ၊ တခုတည်းမဟုတ် အသီးအသီး၏ အဖြစ်ဟူသော နည်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကတ္ထနဗေ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ဟူသောနည်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒန္တ မိစ္ဆာဂါဟံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။) [ဝိညာဏ်သည် တခုမဟုတ်၊ အသီးအသီးဖြစ်သော်လည်း အစဉ်အတန်း မပျက်ဘဲ တစဉ်တည်း ဖြစ်သောကြောင့် “တခုတည်း” ဟု ယူနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ သန္တတိအားဖြင့် တခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် “ဤ ဝိညာဏ်တခုသည်ပင် ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ ပြေးသွား၊ နောက်ဘဝမှ တဖန် နောက်ဘဝသို့ ကျင်လည်၏” ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို ပယ်ပြီးသား ဖြစ်တော့သည်—ဟူလို။]

ဩရိမတီရ ရုက္ခ ဝိနိဗ္ဗ ရဇ္ဈ၊ ဝိယ၊ ဤဘက်၌ဖြစ်သော ကမ်းပေါ်ဝယ် ပေါက်သောသစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော ကြိုးကိုကဲ့သို့။ ပုရိမဘဝတ္ထဘာဝဝိနိဗ္ဗန္တံ၊ ရှေးဘဝ အတ္တဘော၌ ဖွဲ့စပ်နေသော။ ကမ္မဉ္စဒိ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ။၏။ ပုရိသော ဝိယ၊ ကိုကဲ့သို့။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ)။ တဿ၊ ထို ယောက်ျား၏။ မာတိကာတိက္ကမနိစ္ဆာ၊ ဝိယ၊ မြောင်းကို ကျော်လွှားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုကိုကဲ့သို့။ ဝါ၊ မြောင်းကို ကျော်လွှားလိုခြင်းကိုကဲ့သို့။ တဏှာ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗာ)။ အတိက္ကမနပယောဂေါ ဝိယ၊ ကျော်လွှားကြောင်း ပယောဂကိုကဲ့သို့။ ခိပနကသင်္ခါရာ၊ နောက်ဘဝအာရုံသို့ ပစ်ချတတ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ (ဒဠဗ္ဗာ)။ စ၊ ဆက်။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ပရတီရေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟမာနေ၊ တည်လသော်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့် ၆၃၇

ပရုတိရုက္ခ ဝိနိဗ္ဗံ၊ ဟိဘက်ကမ်းဝယ် သစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစ်
တခုကို။ အဿာဒယမာနော (ဝါ)၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရလျက်
သော်၎င်း။ အနဿာဒယမာနော ဝါ၊ မရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ မရလျက်
သော်၎င်း။ ကေဝလံ၊ ရခြင်း မရခြင်းမဖက် သက်သက်။ ပထဝိယံ၊ ၌။ သဗလ-
ပယောဂေဟေဝ၊ မိမိအားအစွမ်း မိမိပယောဂတို့ဖြင့်သာ။ ပတိဋ္ဌာတိယထာ၊
တည်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ ဝိညာဏ်သည်လည်း။ ဘဝန္တရတ္တဘာဝ-
ဝိနိဗ္ဗံ၊ တပါးသော ဘဝသစ် အတ္တဘော၌ ဖွဲ့စပ်အပ်သော။ ဟဒယဝတ္ထု-
နိဿယံ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဟူသော မှီရာကို။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
ဘဝ၌ ဖြစ်ခိုက်။ အဿာဒယမာနံ (ဝါ)၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရလျက်
သော်၎င်း။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ ဖြစ်ခိုက်။ အနဿာဒယမာနံ ဝါ၊ သော်၎င်း။
ဝါ၊ သော်၎င်း။ ကေဝလံ၊ ရခြင်း မရခြင်းမဖက် သက်သက်။ အာရမ္မဏသမ္ပယုတ္တ-
ကမ္မေဟေဝ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ ကမ္မပစ္စည်းတို့ကြောင့်သာ။
ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အဿာဒယမာနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။
ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ပဋိလဘမာနံ၊ ရလျက်သော်၎င်း။ ဣတိ
အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဟောတိ၊ [အာပုဗ္ဗရုဓိသဒဓာတ်သည် ဂတိအနက်ကို
ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ပါပုဏန္တိ ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ ပဋိလဘမာနံ ဟု အဓိပ္ပာယ်တ္ထ
ဖွင့်သည်။]

ဘဝန္တရုဓိ ပဋိသန္ဓာနတောတိ၊ ကား။ ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝဟောင်းမှ တပါး
သော ဘဝသစ်ကို။ အာဒိသမ္ပန္နနတော၊ အစစွာ ဆက်စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊
တနည်း။ ဘဝန္တရုဓိယော၊ ဘဝန္တရုဓိတို့ဟူသည်။ ဘဝယောနိဂတိဝိညာဏ-
ဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသန္တရာ၊ ရှေးဘဝစသည်တို့မှ တပါးသောဘဝသစ်၊ ယောနိသစ်၊
ဂတိသစ်၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသစ်၊ သတ္တာဝါသသစ်တို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ဘဝ
ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသတို့ကို။ ပဋိသန္ဓာနတော၊ ဆက်စပ်ခြင်း
ကြောင့်။ (ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဝုစ္စတိ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကမ္မန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ-
ဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ တည်း။ [နာပိတတော ကမ္မသင်္ခါရ
စသည်၌ ကမ္မကိုခွဲ၍ ဖွင့်သည်။] သင်္ခါရတံ၊ ကား။ စုတိအာသန္နဇဝနဝိညာဏ-
သဟဂတာ၊ စုတိ၏ အနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
ခိပနကသင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏ်ကို အာရုံသို့ပစ်သွင်းတတ်သော သင်္ခါရတို့တည်း။

သဒ္ဓါဒိဟေတုကာတိ ဧတ္တ၊ ၌။ ပဋိသောသော၊ ပဲ့တင်သံသည်။ သဒ္ဓဟေတု-
ကော၊ မူလအသံဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ပဒီပေါ၊ ကူးယူအပ်သောဆီမီးသည်။
ပဒီပန္တရုဓိဟေတုကော၊ ကူးယူအပ်သောဆီမီးမှ တပါးသော မူလဆီမီး အစ
ရှိသော အကြောင်းရှိ၏။ မုဒ္ဓါ၊ တံဆိပ်ရာသည်။ လဉ္ဇနဟေတုကာ၊ တံဆိပ်တုံး
ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ဆာယာ၊ အရိပ်သည်။ အာဒိသာဒိဂတမုခါဒိဟေတု-

ကာ၊ မှန် အစရှိသည်၌တည်သော မျက်နှာ အစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ အညတြ အဂန္တာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယဒေသံ၊ အသံ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊ မသွားမူ၍။ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ၊ အသံ အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသွား၊ နည်း။) တတော၊ ထို အသံအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘာဝါ၊ ပဲ့တင်သံ၏မရှိခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဝေ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ ဝိညာဏံ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် လည်း။ ဟေတုဒေသံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ကံရှိရာ အရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ ၍။ တံ ဟေတုကံ၊ ထိုကံဟူသော အကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ (ကသွား)။ တတော၊ ထို ကံအစရှိသည်တို့ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အဘာဝါ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်သည်။ ဟေတုဒေသတော၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ ပုရိမ-ဘဝတော၊ မှ။ န အာဂတံ၊ ပြောင်း၍လည်း မလာ။ (ကိမိဝ) ပဋိသောသာ-ဒယော၊ ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့သည်။ သဒ္ဓါဒိဒေသတော၊ အသံ အစရှိသည် တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်မှ။ (န အာဂတာ) ဝိယ၊ ပြောင်း၍ မလာကုန်သကဲ့သို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ က။ ဟေတုနာ၊ အကြောင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍ လည်း။ န ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) သဒ္ဓါဒိဟိ၊ အသံ အစရှိ သည်တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဋိသောသာဒယော၊ ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့ သည်။ (န ဟောန္တိ) ဝိယ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။ [ဤစကားဖြင့် အကျိုးက အကြောင်းရှိရာသို့ မသွားပုံကိုပြသည်။]

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အညတြ အဂန္တာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စယဒေသေ၊ အကြောင်းတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်၌။ (မူလ အသံစသည်ဖြစ်ရာ အရပ်၌။) သန္တိဟိတော၊ စုဝေး တည်နေကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ တတော၊ ထို အကြောင်းဖြစ်ရာအရပ်မှ။ အညတြ၊ တပါးသောအကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ တပစ္စယာ၊ ထို မူလ အသံစသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ (ကသွား)။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ အကျိုးတရား၏ ယခုဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယာပိ၊ မူလအသံ အစ ရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်လည်း။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ် မဟုတ် ဖြစ်ကုန် သည်သာ။ [ဤစကားဖြင့် “မူလအသံစသော အကြောင်းရှိရာအရပ်မှ ပဲ့တင်သံ စသည်တို့ ပြောင်းရွှေ့လာသည် မဟုတ်”ဟု ပြသည်။] ဝေ၊ ဤအတူ၊ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တနယေန၊ ဥပမာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ [ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် မူလ ကံဝသည်တို့ဖြစ်ရာဘဝသို့လည်း မသွား။ မူလ ကံဖြစ်ရာဘဝမှ ပြောင်းရွှေ့ လာသည်လည်း မဟုတ်—ဟူလို။]

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့် ၆၃၉

သေ နယောတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌှပ်။) ဗီဇကံရာဒိသု၊ မျိုးစေ့ အညွှာကံ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နေသု၊ အလုံးစုံသော အကြောင်း၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့၌။ ယသာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဒဿေတိ။ ဟံ၊ မှန်။ ဣဓာပိ၊ ဤဘဝ ဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် အကျိုးပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာ၌လည်း။ ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဝိညာဏာနံ၊ ကံစသောအကြောင်း၊ ကံစသောအကြောင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ဝိညာဏ်တို့၏။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ မနုဿဂတိကော၊ မနုဿဂတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝဂတိတူတော၊ ဒေဝဂတိသို့ရောက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဧကန္တ- နာနတ္ထေ၊ ဧကန် တသီးတခြား၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ကမ္မဝတော၊ ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ [ကံပြုရာသန္တာန်ကတခြား၊ အကျိုးပေးရာသန္တာန်က တခြား ဖြစ်ရော ရှိ သည်—ဟူလို။]

တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ရတ္တဿ၊ ရတ္တ၏။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့။ ရတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ အကျိုး။ [မဇ္ဈိကာ၌ “ဒန္တဿ၊ ပေးတတ်သူ၏။ ဗီဇံ၊ ဒန္တဿ၊ ၏။ ဖလံ” ဟု၎င်း၊ “ဒတ္တဿ၊ ဒတ္တ၏။ ဗီဇံ၊ ဒတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ” ဟု၎င်း မူကွဲရှိ၏။] ဣတိအာဒိကဿ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ (ဝေါဟာရဿ)ပိယ၊ ဝေါဟာရကဲ့သို့။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ တုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဖြစ်သောအတိတ်၌။ ရောဟိတ- သော နာမ၊ ရောဟိတဿမည်သော။ ဣသံ၊ ရသေ့သည်။ (အကောသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ ပါပြီ။) ဣတိအာဒိကဿ၊ သော။ ဝေါဟာရဿ၊ ၏။ လောပေါ၊ ကျေပျောက် ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌။ သန္တာနဗန္ဓေ၊ အစဉ်အားဖြင့် အဆက်အစပ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နေ- သု၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့၌။ ဧကန္တမေဝ၊ စင်စစ် ဧကန် အမှန်သာ။ ဧကတာ ဝါ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့၎င်း။ နာနတာ ဝါ၊ တသီး တခြား၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ န ဥပဂန္တဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မကပ်ရောက်ထိုက်။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဧကတာ နာနတာတို့တွင်။ ဧကန္တဧကတာပုဂ္ဂိုလ်သေနေ၊ ဧကန် တခုတည်း၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းဖြင့်။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ ကို၎င်း။ သယံကတံ၊ မိမိသည် ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမံ ဒိဋ္ဌံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူကို။ နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်၏။ [တသန္တာန်တည်းဝယ် တယောက် တည်း မဟုတ်သောကြောင့် သုခဒုက္ခကို တယောက်တည်း ပြုအပ်သည်ဟု မဖြစ် နိုင်—ဟူလို။] ဧကန္တနာနတာ ပဋိသေနေ၊ ဧကန် တသီးတခြား၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းဖြင့်။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို၎င်း။ ပရိကတံ၊ သူတပါးသည်

ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ (ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ၊ နိဝါရေတိ။) ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဘာဝဝစနေန၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုး၏အဖြစ်ကိုဆိုခြင်းဖြင့်။ (သုခံ သည်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ သည်၎င်း။) အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းမရှိဘဲဖြစ်၏။ ဣတိ (ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ၊ နိဝါရေတိ။) ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ကေသန္တာနေ၊ တခုသောသန္တာန်အစဉ်၌။ (န ဥပဂန္တဗ္ဗာ ဌာတိ။)

စတုမဓုရအလတ္တကရသာဒိဘာဝနာ၊ စတုမဓုရည်၊ ချိပ်ရည် အစရှိသည် တို့ဖြင့် ထုံစေခြင်းသည်။ [မဓု၌ ဘာဝနာကို “သိဉ္ဇနာ၊ သွန်းလောင်းခြင်း” ဟု ဖွင့်၏။] အဗ္ဗမာတုလုဂ်ဒိဗီဇာနံ၊ သရက်၊ ရှောက် အစရှိသော မျိုးစေ့တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်ခြင်းတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဗီဇာနံ အဘိသင်္ခါရော ဟူသော ဤ စကားရပ်၌။ ဗီဇံ ဝိယ၊ မျိုးစေ့ကိုကဲ့သို့။ ကမ္မဝါ၊ ကံရှိသော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အဘိသင်္ခါရော ဝိယ၊ ပြုပြင်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။ ဗီဇဿ၊ ၏။ အင်္ဂုရာဒိပ္ပဗန္ဓော ဝိယ၊ အညွှောက် အစရှိသော အစဉ်အဆက်ကိုကဲ့သို့။ သတ္တဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏာဒိပ္ပဗန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် အစရှိသော အစဉ်အဆက်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ တတ္ထ၊ ထိုအညွှောက် အစရှိသည်အားဖြင့်ဖြစ်သော ရုပ်အစဉ်၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ် ပါဝင်သော။ မဓုရဿ၊ ချိုမြိန်သော။ ရတ္တကေသရဿ ဝါ၊ အခွံအတွင်း၌ နီမြန်းသော အဆံ၏သော်၎င်း။ (မဓုရဿ၊ သော။) ဖလဿ ဝါ၊ အသီး၏ သော်၎င်း။ (ဘာဝေါ ဌာတိ။) တဿော ဗီဇဿ၊ ထိုမျိုးစေ့၏သာလျှင်၎င်း။ တတော ဝေ အဘိသင်္ခါရတော စ၊ ထိုမျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၎င်း။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ ကမ္မကာရကဿော၊ ကံကို ပြုသုသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌၎င်း။) တံကမ္မတော ဝေ စ၊ ထိုကံကြောင့်သာလျှင် ၎င်း။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဗာလသရီရေ၊ ကလေး၏ကိုယ်၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနံ၊ စိတ်မှ နှုတ်မှ ပညာကို သင်ခြင်းသည်၎င်း။ သိပ္ပသိက္ခနံ၊ စိတ်မှ လက်မှအတတ်ကို သင်ခြင်းသည်၎င်း။ သြသဓပ္ပယောဂေါ စ၊ ဆေးကို ယှဉ်စေခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ဆေးကို သုံးစွဲခြင်းသည်၎င်း။ ဝုဗ္ဗသရီရံ၊ ကြီးရင့်သောကိုယ်သို့။ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ အသ စ၊ ထိုသို့ မရောက်ပါဘဲလျက်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပရိယာ ပုဏန စသော အကြောင်းရှိသော။ ဝိဇ္ဇာပါဠာံ၊ အတတ်ပညာ၏ ထက်မြက် သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သိပ္ပဇာနနံ၊ စိတ်မှ လက်မှအတတ်ကို တတ်ခြင်းသည် ၎င်း။ အနာမယတာ စ၊ အနာရောဂါ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝုဗ္ဗသရီရေ၊ ၌။ ဟောတိ၊ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားသူ၏သန္တာန်၌။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ)။ တံသန္တတိပရိယာပန္နော ဝေ၊ ထိုအစဉ်၌ အကျိုးဝင်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝုဗ္ဗသရီရေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်း

ကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ယထာပယုတ္တေန၊ အကြင်အကြင်
ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်သော။ ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနာဒိနာ၊ စိတ်မှု နှုတ်မှု ပညာကို
သင်ခြင်း အစရှိသည်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အညတော၊ အခြားသောအကြောင်း
ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသွာ)။ တဒဘာဝေ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပရိယာ
ပုဏနာဒိတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အဘာဝတော၊ ဝိဇ္ဇာပါဠဝ
အစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤကံကြောင့်
ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌လည်း။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။
(အတ္ထိ)။ ဧတံ၊ ဤအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားသူ၏ (သန္တာန်၌)။ န
ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အညတောစ၊ အခြားသူ ပြုအပ်သော ကံကြောင့်
လည်း။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ
ထိုက်၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ န အညတောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။
သင်္ခါရာဘာဝေ၊ သင်္ခါရတို့၏မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ ဖလာဘာဝမေဝ၊ အကျိုး
ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အညပစ္စယနိဝါရဏံ၊
အခြားသောအကြောင်းကို တားမြစ်ခြင်းကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။

ယမ္မိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝဒါ-
မ၊ ဆိုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနဓသသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊
တနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဥပဘူဇကေ၊ သုံးဆောင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါသည်။ အသတိ၊ မရှိပါဘဲ။ ဘူဇကသမ္ပုတိ၊ စားတတ်၏ဟု သမုတ်ခြင်း
သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။
ဖလတိတိ၊ သီး၏ဟူ၍။ သမ္ပုတိ၊ သမုတ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ သမုတ်အပ်သော
နာမည်ပညတ်တည်း။ ဖလတိသမ္ပုတိ၊ သီး၏ဟု သမုတ်ခြင်း။ ဝါ၊ သီး၏ဟု
သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်။

ဧဝံသန္တေပီတိ၊ ကား။ အသင်္ကန္တိပတုဘာဝေ၊ ဘဝဟောင်းမှ မပြောင်း
ရွှေ့ဘဲ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) [ဧဝံသန္တေ၏အနက်ကိုဖွင့်သည်။]
စ၊ တနည်းကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်းမှ မပြောင်းရွှေ့ဘဲ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌။
ယထာဝုတ္တ ဧဝါသ ပရိဟရဏေ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို
ရှောင်လွှဲခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးသော်။ [သတိကိုပင် “သိဒ္ဓေ” ဟု
အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။] ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ပဝတ္တိတော ပုဗ္ဗဗ္ဗတိ၊ ကား။ ကမ္မာယူဟနက္ခဏတော၊ ကံကို အားထုတ်ရာ
ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စာစာတိ၊ ကား။ ဝိပစ္စန ပဝတ္တိတော၊ ရင့်ကျက်ခြင်း၏
ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပစ္စာစ၊ နောက်၌၎င်း။ အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ မရင့်ကျက်သေးသော
အကျိုးရှိသောကံတို့သည်။ (အကျိုးမပေးရသေးသော ကံတို့သည်။) ကတတ္တာ၊
ပြုအပ်ပြီဟူ၍ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ စေ (ဟောနိ)။

• နာမနာမံ ပု-ရုဒ္ဓိ-မ-မ-မ-မ-မ

ကုန်အံ့။ (ဝေဿန္တေသု၊ ကုန်လသေဝ်။) ဝိပက္ခ ဝိပါကာနမ္ပိ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသောကံတို့၏လည်း။ (အကျိုးပေးပြီးသော ကံတို့၏လည်း။) ကတတ္တံ၊ ကတတို့၏အဖြစ်သည်။ သမာနံ၊ တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသော ကံတို့၏လည်း။ ဖလာဝဟတ၊ အကျိုးကို ဆောင်နိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာသကံာနိဝတ္တနတ္ထံ၊ အာသကံာကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ နစ နိစ္စံ ဖလာဝဟတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

‘န ဝိဇ္ဇမာနတ္ထာ ဝါ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထာ ဝါတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထံ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထံ၊ ထင်ရှား မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိဿယ၊ မိ၍။ ဝုတ္တဒေါသေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်တို့ကိုသာ။ ပရိဟရတိ၊ ပယ်ရှား၏။

တဿာ ပါဠိဘောဂကိရိယာယ၊ ထို အာမခံခြင်း ကိရိယာကို။ ကရုဏမတ္တံ၊ ပြုခြင်းမျှတည်း။ တံ ကိရိယာကရုဏမတ္တံ၊ ထို အာမခံခြင်း ကြိယာကို ပြုခြင်းမျှ။ (ဝါ၊ တနည်း။) တဿာ ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယ၊ ထိုဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်း ကိရိယာကို။ (ကရုဏမတ္တံ၊ တည်း။) တံ ကိရိယာ ကရုဏမတ္တံ၊ ထိုဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်းကိရိယာကိုပြုခြင်းမျှ။ ဝါ၊ တနည်း။ တဿာ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိ-ကိရိယာယ၊ ထို ကြွေးမြီကိုယူခြင်း အစရှိသောကိရိယာကို။ (ကရုဏမတ္တံ၊ တည်း။) တံ ကိရိယာကရုဏမတ္တံ၊ ထိုကြွေးမြီကိုယူခြင်း အစရှိသောကိရိယာကို ပြုခြင်းမျှ။ တဒေဝ၊ ထိုကိရိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်ပင်။ တဒတ္ထနိယျာတနေ၊ ထိုအစီးအပွားကို အပ်နှင်းခြင်း၊ ပြန်ဆပ်ခြင်း၌။ ပဋိဘဏ္ဍဒါနေ၊ အစားဘဏ္ဍာကို ပေးခြင်း၌၎င်း။ ဣဏဒါနေစ၊ ကြွေးမြီကို ဆပ်ခြင်း၌၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ အဖလိတနိယျာတနာဒိဖလံ၊ အကျိုးမရှိသေးဘဲ ပြန်၍ ပေးခြင်းစသော အကျိုးရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ပစ္စယောကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။]

အဝိသေသေနာတိ၊ ကား။ တိဟေတုကော၊ တိဟိတ်ဖြစ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ တိဟေတုကဿ၊ တိဟိတ်ဖြစ်သော ဝိပါကံဝိညာဉ်အား။ (“ပစ္စယော ဟောတိ”၌စပ်။) ဣတိ အာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဘေဒံ၊ အထူးအပြားကို။ အကတွာဝ၊ မပြုဘဲသာလျှင်။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။

တဿာ ။ပေ။ တံ ကိရိယာကရုဏမတ္တံ။ ။ ပါဠိဘောဂကိရိယာယကိုပင် “ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိ ကိရိယာယ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်တဒတ္ထနိယျာတနေအရ၌ ပါဠိဘောဂကိရိယာယအတွက် မပါတော့ဘဲ ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယအတွက် “ပဋိဘဏ္ဍဒါနေ”ဟု၎င်း၊ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိကိရိယာယ အတွက် “ဣဏဒါနေ”ဟု၎င်း နောက် ၂-မျိုးစာတုက်သာ ပါတော့သည်။

ဝိဘင်း] • ၁-သုတ္တန္တတာဇနိယ ဝိညာဏပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့် ၆၄၃

ပိဏ္ဏဝသေန၊ တပေါင်းတည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော ဌိစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊
နက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတရား၌။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စယုပ္ပန်
တရား၌။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း ဟူသည်ကို။ ဗလဝကမ္မဿ၊
အားရှိသောကံ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ ဥပနိဿယပစ္စယော ဗလဝကမ္မဿ
ဝသေန၊ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ခုဗ္ဗလံ၊
အားမရှိသောကံသည်။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ
တေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာယံ၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌။
ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ။ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။) အဝိသေသေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗ-
ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကာမရူပအားလုံးသော ပုညာဘိသင်္ခါရကို။ သဟ၊ တကွ။
သင်္ဂဏာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ [ထိုသို့ အားလုံးကိုပေါင်း၍ သိမ်းယူသောကြောင့်
“အဝိသေသေန” ဟုဆိုသည်—ဟူလိ။]

ဒွါဒသာကုသလစေတနာတေဒေါတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စ သဟ-
ဂတာ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာကို။ ကသ္မာ၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်။ ဂဟိ-
တာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိတေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။
[ရှေး၌ “ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည်ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုမပေး” ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့်
ရှေ့နေ့က မည်သည့်အတွက် စိစစ်ထိုက်သည်—ဟူလိ။ အနုဋ္ဌိကာ၌ သင့်သော
နည်းကို ပြထား၏။] ဧကေသ ဝိညာဏဿ တထေဝ ပစ္စယော ပဋိသန္ဓိယံ နော
ပဝတ္ထေတိ၊ ကား။ ဧကေသေဝ၊ တပါးသော ဝိညာဏ်၏သာ။ ပစ္စယဘာဝ-
နိယမော၊ ပစ္စည်းအဖြစ်၌ သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။
(ဟောတိ ဌိစပ်။) ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။
ပဝတ္ထေ၊ ၌။ သတ္တန္တမ္ပိ၊ ခုနစ်ပါးလုံးတို့အားလည်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
(ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

တထာ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကေပိ အနိဋ္ဌာ ရူပါဒယော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဒေဝါနံ၊ နတ်
တို့၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ ပါတုဘာဝ ကာလေ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ရာ အခါ၌။
မိလာတ မာလာဒိနံ၊ ညှိုးနွမ်းသောပန်း အစရှိသည်တို့၏။ အနိဋ္ဌတာ၊ အနိဋ္ဌ
တို့၏အဖြစ်သည်။ ကထံ န သိယာ၊ အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (သိယာ
ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာ။)

သေဝ ဒွိသုဘဝေသုတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကေနတိ သ စေတနာ-
တေဒမ္ပိ၊ တခုယုတ် ၃၀-သော စေတနာ သပြားရှိသည့်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တ-
သင်္ခါရံ၊ စိတ္တသင်္ခါရအပြားကို။ ဝိတ္တသင်္ခါရဘာဝေန၊ စိတ္တသင်္ခါရ၏အဖြစ်ဖြင့်။

ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတော၊ ကပ်ဆောင်၍။ သေဝါတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ တဒေကဒေသော၊ ထို စိတ္တသင်္ခါရ
 အားလုံး၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရစိတ္တသင်္ခါရောဝ၊ ကာမာဝစရ
 စိတ္တသင်္ခါရကိုသာ။ တေရသန္တံ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော ဝိပါကဝိညာဏ်တို့အား၎င်း။
 နဝန္တု၊ ၉-ပါးကုန်သော ဝိပါကဝိညာဏ်တို့အား၎င်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏
 ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေက-
 ဒေသေ ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
 ကေဒေသပစ္စယဘာဝေန၊ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမုဒါ-
 ယော၊ အပေါင်းဖြစ်သော စိတ္တသင်္ခါရကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (တဒေကဒေသေ ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ ဝိတ္တာရပ္ပကာသနံ၊ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်း
 ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြုခဲ့ပြီ။ တတော ဘဝတော၊ ထိုဘဝမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။
 မုခမတ္တပ္ပကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြန်မျှကို ပြခြင်းကို။ ကာတုကာမော၊ သည်။
 (ဟုတော၊ ၍။) အာဒိတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
 တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒိသု ဘဝေသုတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟ-
 ကာရေန) ဝုတ္တံ။

တတိယဇ္ဈာနဘူမိဝသေနာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကေတ္တကာယ-
 ကေတ္တသညီ သာမညေန၊ ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညီချင်း တူသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အသညာရပ္ပဝဇ္ဇော၊ အသည၊ အာရပ္ပသည် ကြည်အပ်သော။ စတုတ္ထ-
 ဇ္ဈာနဘူမိစ၊ စတုတ္ထဈာန်ဘုံကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။
 ယထာသမ္ဘဝန္တိ၊ ကား။ ကေဝိသတိယာ၊ ၂၁- ပါးသော။ ကာမာဝစရရူပါ-
 ဝစရ ကုသလသိပါကေသု၊ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ကုသလဝိပါက်တို့တွင်။ စုဒ္ဓ-
 သန္တံ၊ ၁၄- ပါးတို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွဲ၎င်း။ ပဝတ္တေစ၊ ခွဲ၎င်း။ (ပစ္စယော
 ဟောတိ ခွဲစပ်။) သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ပါးတို့အား။ ပဝတ္တေဝေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌သာ။
 (ပစ္စယော ဟောတိ ခွဲ စပ်။) အယံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးကား။ ယထာသမ္ဘဝေါ၊
 အကြင်အကြင် ဖြစ်သင့်သောအနက်တည်း။

စတုန္တံ ဝိညာဏာနန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ ဘဝါဒယော၊ ဘဝ အစရှိသည်
 တို့ကို။ အပေက္ခိတော၊ ရှင်း၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ စင်စစ်။ စတုသု၊
 ၄-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်း ဝင်ကုန်သော။ တိဏ္ဍံ၊
 ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ ဝိညာဉ်တို့အား။ တီသု၊ ၃- ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏ-
 ဌိတီသု၊ ဝိညာဏဌိတိတို့၌။ ပစ္စယဘာဝေါစ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို
 လည်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဉ်မရှိသော။
 သတ္တာဝါသေ၊ အသည သတ္တာဝါသ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရ ဟူသော

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၄၅

အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တေ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဝိဇ္ဇာမာနေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ သင်္ခါရဟေတုကတ္တံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

စ၊ ဆက်။ တေသ္မိ၊ မုခမတ္တပ္ပကာသနေ၊ ဤအမြွက်မျှကို ပြခြင်း၌။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒီနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ ဒုဂ္ဂတိအာဒိသု၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ကုသလဝိပါကာဒိ ဝိညာဏာနံ၊ ကုသလဝိပါက အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာ။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၈။ သုတ္တန္တာဘိဓမ္မေသု၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၊ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်တို့၌။ နာမရူပ ဒေသနာ၊ ဝိသေသော၊ နာမ် ရုပ်တို့ကို ဟောကြောင်း ဒေသနာတော် အထူးသည်။ ဒေသနာဇာတေါ၊ ဒေသနာဘေဒ မည်၏။ တယော ခန္ဓာတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ယဒိပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း။ အတ္ထတော၊ သာမတ္ထိယတ္ထအားဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိကတ္တာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အဘာဝကာနံ၊ ဘာဝရုပ်မရှိကုန်သော။ အဏ္ဏဇာနဉ္စ၊ အဏ္ဏဇေသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ (အဘာဝကာနံကို လိုက်စေသင့်၏- ဟူလို။) သန္တတိသိသာနီတိ၊ ကား။ ကလာပသန္တာနမူလာနိ၊ ရုပ်ကလာပ်အစဉ်၏ အရင်းမူလ အစတို့သည်။ (ပါတုဘဝန္တိ ၌ စပ်။) ဝိကာရရူပါနိ၊ ဝိကာရရုပ်တို့သည်။ (လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ရုပ် ၃-ခုနှင့် ဝိညတ်တို့သည်။) ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ယဒိပိ နသန္တိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါကုန်သော်လည်း။ လက္ခဏာ ပရိစ္ဆေဒ ရူပါနိ၊ လက္ခဏာရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိနိပ္ပန္နာနိ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့ ပြီးစေအပ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုလက္ခဏာရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့ကို။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအဖြစ်မှ။ ဝိဝဇ္ဇေန္တော၊ ရှောင်ကြဉ်လိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပရူပတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၆၄၆

ဝိဘင်္ဂမူလဒ္ဓိကာနိဿယ

[ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

ကာမဘဝေ။ ပေ။ သေသဩပပါတိကာနန္တိ တေ။ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ကာမ-
ဘဝေ ။ ဩပပါတိကာတိ၊ ဩပပါတိကတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
သတ္တဝါတို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ နသန္တိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေကုန်။ ယေန၊ ယင်း
ဆိုအပ်ပြီးသော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏ရှိခြင်းကြောင့်။ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ သေသ
သဒ္ဓါသည်။ သတ္တကံ၊ အကျိုးရှိသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါ
ကုန်သော်လည်း။ အဏ္ဏဇဂဗ္ဘသေယျကေဟိ၊ အဏ္ဏဇသတ္တဝါ၊ ဂဗ္ဘသေယျက
သတ္တဝါတို့မှ။ ဩပပါတိကသံသေဒဇော၊ ဩပပါတိကသတ္တဝါ သံသေဒဇသတ္တဝါ
တို့သည်။ သေသော၊ အကြွင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေသ-
ဂ္ဂဟဏံ၊ သေသသဒ္ဓါကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ပြဟ္မကာယိကာဒိကေဟိ၊ ပဌမဗျာန်ပြဟ္မာ
အစရှိကုန်သော။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (ဤအခဏ်း၌ ဆိုအပ်ပြီးကုန်
သော။) ဩပပါတိကေဟိ၊ ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့မှ။ သေသေ၊ ကြွင်းသော
ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သေသဩပပါတိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုကြွင်းသော ဩပပါတိကသတ္တဝါ
တို့သည်။ အရူပိနောပိ၊ အရူပပြဟ္မာတို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်သေး၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထို အရူပပြဟ္မာတို့ကို ကြည်လိုသောကြောင့်။) ကာမဘဝေတိ၊
ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ အပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ မပြည့်စုံသော
အာယတနရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊
ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ ရူပမိဿကဝိညာဏနိဒ္ဒေသေ၊ ရူပမိဿက
ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ၌။ [“မိဿံ ဒိဋ္ဌိဓာ ဘာဝဘေဒါ” အစရှိသော ဂါယာ၏
အကျယ်ကို ရည်ရှယ်၍ “ရူပမိဿကဝိညာဏနိဒ္ဒေသ” ဟု ဆိုသည်။] ဝုတ္တ-
နယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဓမ္မဂဏနတော၊ တရားတို့၏ အရေအတွက်
အားဖြင့်။ ဝိညာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န
ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

အဝကံသတော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အဋ္ဌကာနေဝ၊
အဋ္ဌကတို့သည်သာ။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသဒ္ဓကသံ၊ သဒ္ဓရုပ်နှင့်တကွဖြစ်ရာအခါကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥက္ကံသတော ဒိန္နံ နဝကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေ၊ ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။
ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဧကေကစိတ္တက္ခယေ တိက္ခတ္ထံ၊ ဥပဇ္ဇမာနန္တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣဝေ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၌ပင်။ ဝုတ္တံ၊ သော။
သန္တတိဒ္ဓယာဒိကံ၊ သန္တတိဒ္ဓယအစရှိသော။ သတ္တကပရိယောသနံ၊ သတ္တက
အဆုံးရှိသောစကားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ ။ ပေ။ သတ္တဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ နာမဇ္ဈပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၄၇

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဧကေက-
စိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။ တိက္ခတ္တံ၊ ၃-ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ ဣမိနာခိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ဧကေကစိတ္တက္ခဏေ
တိက္ခတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ [ဤ ဋီကာဆရာကား
“ဌိခဏ၊ ဘင်ခဏ၌ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်”ဟု ယူသည်။]

စတုဒ္ဒိသာ ဝဝတ္ထာပိတာတိ၊ ကား။ အညမညသံသဋ္ဌသီသာ၊ အချင်းချင်း
ရောနှောသော ဦးပိုင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)။ မူလေန၊ အရင်းပိုင်းအားဖြင့်။
စတုသု၊ ကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့၌။ ဝဝတ္ထာပိတာ၊ အသီးအသီး
ပိုင်းခြား၍ တည်စေအပ်ကုန်သော။ (နဋ္ဌကလာပိယော ဌံစပ်)။ အညမညံ၊
ချင်း။ အာလိဂေတော၊ ပွေ့ပိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။ ဘိန္ဒဝါဟနိကာ
ဝိယံ၊ ကဲ့ပြားသောလှေတို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ (အညမညပဋ္ဌာနေဝ ဌံစပ်။)

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ စ ပဝတ္တိယန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ရူပါဇနကကမ္မဇံ၊
ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပဉ္စဝိညာဏပ္ပဝတ္တိကာလံ၊ ပဉ္စ
ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာအခါကို၎င်း။ (တနည်း) ရူပါဇနကကမ္မဇံ၊ ရုပ်ကို မဖြစ်စေ
တတ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော စုတိစိတ်ကို၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏပ္ပဝတ္တိကာလံ၊
ကို၎င်း။ သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယဉ္စ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်း
ရှိသော နာမ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ကဿ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ။ပေ။ သန္ဓာယ၊ အာဟ၊ ပြီ။ (ဣတိ ဝိညာ-
ယတံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တတော၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်၊
သဟဇာတဝိညာဉ်ကြောင့်။ နာမဓမ္မေ၊ နာမ်ချည်းသာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ။ပေ။ သန္ဓာယ၊ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတံ၊ ၏။)

ရူပါဇနက ကမ္မဇံ။ ။ ဤ ပုဒ်သည် ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဝိသေသနတည်း။ ဒေပဉ္စ
ဝိညာဉ် ၁၀-သည် ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်၊ မဖြစ်စေတတ်ဟု ၂-မျိုး မရှိ၊ ရုပ်ကို မဖြစ်စေ
တတ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ရူပါဇနက ကမ္မဇံ”ကို
ပဉ္စဝိညာဏ၌ စပ်ခိုက် “ဘူတကထာ ဝိသေသန”ဟု ဆိုသည်။ ဤအလို “ရူပါဇနက
ကမ္မဇံ”ဟု ဝိဘကျန္တ ၁-ပုဒ် မရှိသင့်၊ ပဉ္စဝိညာဏနှင့် သမာသိတုံလျက် ရှိရမည်။ မရ
၌လည်း သမာသိတုံလျက်ပင် ရှိ၏။

တနည်း။ ။ စုတိစိတ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပါဇနက ကမ္မဇံ” ဟု ဆိုသည်။ ပဋိသန္ဓေ
စိတ်အတွက်မှာ အဋ္ဌကထာ၌ “ပဝတ္တိယံ”ဟူသော စကားဖြင့် တားမြစ်ပြီး ဖြစ်သည်။
ဤသို့လည်း အနုဋီကာ၌ တနည်းနှင့်သေး၏။ ဤအလို “ရူပါဇနက ကမ္မဇံ”ဟု ဝိဘကျန္တ
ရှိရပေလိမ့်မည်။

သဟဇာတ ဝိညာဏပစ္စယဉ္စ။ ။ စေတသိက်နာမ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ သဟဇာတ
ဝိညာဉ်ဟူသည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော ဤဘဝ ဒေပဉ္စဝိညာဉ်ပင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း။ (ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် အခါခပ်သိမ်းလည်း။) ဥဘယံ၊ နာမ် ရုပ် ၂-ပါးစုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပစ္စာဇာတဝိညာဏပစ္စယာ၊ ပစ္စာဇာတဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ပုရေဇာတရုပ်သည်။ ဥပတ္တိဒ္ဓံ၊ ထောက်ပံ့ရုံသာ ထောက်ပံ့အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ အသညေသုတိ အာဒိ*၊ အစရှိသောစကားကို။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကို။ ဝါ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းရှိသောတရားကို။ သန္ဓာယ(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေစ ပဝတ္တိယန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ စပ်။) ဘဝင်္ဂါဒိဇနကကမ္မတော၊ ဘဝင် အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သောရှေးကံမှ။ အညေန၊ အခြားသော ရှေးကံကြောင့်။ ခုပ္ပုတ္တိကာလံ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာအခါကို၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိကာလံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားရာအခါကို၎င်း။ ဘဝင်္ဂါဒိဥပ္ပုတ္တိကာလတော၊ ဘဝင် အစရှိသည်၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ အညကာလဉ္စ၊ အခြားသော အခါကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝင်္ဂါဒိဥပ္ပုတ္တိကာလေ၊ ဘဝင်အစရှိသည်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တံဇနကေနဝ၊ ထို ဘဝင်အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မုနာ၊ ရှေးကံကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ သောစ ဝိပါကော၊ ထိုဘဝင်အစရှိသော ဝိပါက်သည်၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယော၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ နည်း။ ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာနပေက္ခံ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကို ငဲ့ခြင်းမရှိသည်။ (သမာနံ) ပိ၊ ပါသော်လည်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ကမ္မေန၊ ရှေးကံကြောင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်၎င်း။ (ဝိပါက်စိတ်ဟူသော နာမ်သည်၎င်း။) ကမ္မဝိညာဏာနပေက္ခံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ကို ငဲ့ခြင်းမရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္ထု၊ သက္ကာ။) သဗ္ဗထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း။ ဝံဝတ္ထေစ၊ ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း။ (ရူပမေဝ ဟောတိ ခွံစပ်။) သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာစ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ နာမရူပပံဒနိဇ္ဈေသအဖွင့် . ၆၄၉

☞ နာမဉ္စရူပဉ္စနာမရူပဉ္စ နာမရူပန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ နာမရူပသဒ္ဓေါ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်သော။ နာမသဒ္ဓေန၊ နာမသဒ္ဓါနှင့်၊ နာမသဒ္ဓဿ၊ ပဌမ နာမသဒ္ဓါ၏။ သရူပေါ၊ တူသောရုပ်သွင်ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ (အတ္တနော၊ ဧ။ ဧကဒေသေန၊ သော။) ရူပသဒ္ဓေနစ၊ ရူပသဒ္ဓါနှင့်လည်း။ ရူပသဒ္ဓဿ၊ ဒုတိယ ရူပသဒ္ဓါ၏။ သရူပေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [“အတ္တနော သကလေန နာမရူပသဒ္ဓေန နာမရူပသဒ္ဓဿ သရူပေါ” ဟု ရှိသင့်သေး၏ဟု ထင်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သရူပါနံ ဧကသေသောတိ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့်။ နာမရူပသဒ္ဓဿ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါ တခု၏။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ (ကြွင်းကျန်ခြင်းကို၎င်း။) ဣတရေသံ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါမှ တပါးကုန်သော။ နာမရူပသဒ္ဓါနံ၊ နာမသဒ္ဓါ၊ ရူပသဒ္ဓါ၊ နာမ ရူပသဒ္ဓါတို့ကို။ အဒဿနံစ၊ မမြင်ရခြင်းကို၎င်း။ (ကျေပျောက်ခြင်းကို၎င်း။) ဒဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဝိပါကတော၊ ဝိပါကံ၊ အညံ၊ အခြားသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာ စိတ်သည်။ အဝိပါကံ၊ အဝိပါကမည်၏။ [ဤ၌ အသဒ္ဓါ “အည” အနက်ဟော။] ယတော၊ အကြွင့်ကြောင့်။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ မတံ၊ သိအပ်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒံ၊ အသညအတွက် “ဝိညာဏပစ္စယာ ရူပံ” ဟူသော

-
- [ဆောင်] ၁။ အရူပဘုံ၊ ဖြစ်ခိုက်ကြုံ၊ မစုံနာမ်သာဖြစ်။
 ၂။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ဖြစ်ခိုက်မှာလည်း၊ ရှေးခါကမ္မ၊ ဝိညာဏကြောင့်၊ ပဉ္စဝိညာ၊ ဖြစ်သောခါ၊ မှန်စွာ နာမ်သာဖြစ်။
 ၃။ သဟဇာတ၊ ပဉ္စဝိညာ၊ ဖြစ်သောခါ၊ နာမ်သာစေတသိက်ဖြစ်။
 ၄။ အသညဘုံ၊ ဖြစ်ခိုက်ကြုံ၊ မစုံ ရုပ်သာဖြစ်။
 ၅။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ဖြစ်ခိုက်မှာလည်း၊ ရှေးလာကံတွက်၊ ဝိပါကံတွေတွေ၊ မဖြစ်စေ၊ မသွေ ရုပ်သာဖြစ်။
 ၆။ နိရောဓဿမာ၊ ဝင်သောခါ၊ မှန်စွာ ရုပ်သာဖြစ်။
 ၇။ ဘဝင်စသား၊ ဝိပါကံများတို့၊ ဖြစ်ပွားကာလ၊ ခါသမယမှ၊ အညကာလံ၊ ရှေးဝိညာဏ်၊ အမှန် ရုပ်သာဖြစ်။
 ၈။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ကြွင်းသောခါ၊ ၂-ဖြာ နာမ်ရုပ်ဖြစ်။
 ၉။ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းဋီကာ၊ ဖွင့်ရာအကုန်စစ်။

မှတ်ချက်။ ။ (၈) နံပါဘ၌ “သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ကို ကြည့်၍ ဤဘဝ၌ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝိညာဉ်ကြောင့် တကွဖြစ်ဘက် စေတသိက်နာမ်၊ စိတ္တဇရုပ်ကို၎င်း၊ “ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ကို ကြည့်၍ ရှေးဘဝက ကမ္မဝိညာဉ် ကြောင့် ဤဘဝ၌ စိတ် စေတသိက်ဟူသော ဝိပါကံနာမ်၊ ကမ္မဇရုပ်ကို၎င်း ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်စေပါ ဟု နှိုက်ဆုံးဆိုပုံကိုကြည့်၍ သိပါ။

ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယဉ်စေ
ထိုက်၏။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခဏေတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ အာဒိသဇ္ဇေန၊
အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ အကုသလကြိယစိတ္တက္ခဏေဝိယ၊ အကုသိုလ်စိတ္တက္ခဏ၊ ကြိယာ
စိတ္တက္ခဏ၌ကဲ့သို့။ ဝိပါကစိတ္တက္ခဏေပိ၊ ဝိပါက စိတ္တက္ခဏ၌လည်း။ ဝိပါကာ-
ဇနက ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ မုချအကျိုးဖြစ်သော ဝိပါကကို မဖြစ်စေတတ်သော ကံ
ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝိပါကစိတ္တက္ခဏေ၊ ဝိပါကစိတ္တက္ခဏ၌။ အဘိ-
သင်္ခါရ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝကပြုအပ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဥဘယံ
စ၊ နာမ်ရုပ် ၂-ပါး ကိုလည်း။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဒိသ-
ဝိပါကစိတ္တက္ခဏဝဇ္ဇနတ္ထံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ဝိပါကစိတ္တက္ခဏကို ကြည့်ခြင်း
အကျိုးငှါ။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခဏေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

သုတ္တန္တိက ပရိယာယေနာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဌိ-
တော်၌။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယဿ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏။ ဝါ၊ ကို။
အဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊
ကား။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဌိတော်၌။ ယသ္မိံ၊ အကြင် အကြောင်းသည်။ သတိ၊
ရှိလသော်။ ယံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ယသ္မိံ၊ အကြင်အကြောင်း
သည်။) အသတိ စ၊ မရှိပြန်သော်လည်း။ ယံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ နဟောတိ၊
မဖြစ်။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ တဿ၊ ထိုအကျိုး၏။ ဥပနိဿယော၊ အား
ကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းသည်။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။
ပဘဝေါ၊ စ၍ဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။
ဝိညာဏုပနိသံ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ရူပဿစ၊ ရုပ်၏လည်း။ ဝိညာဏုပနိဿယ-
တာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တံ၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာဏုပနိသံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော
အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိ၏။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဝနပတ္ထပရိယာ-
ယေ၊ ဝနပတ္ထဒေသနာတော်၌။ ဝနသဏ္ဌ ဂါမ နိဂမ နဂရ ဇနပဒ ပုဂ္ဂလုပနိဿ-
ယော၊ တောအုပ်၊ ရွာ၊ နိဂမီးမြို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း
ရှိသော။ ဣရိယာပထဝိဟာရော၊ ဣရိယာပုထ် ဟူသော နေခြင်းကို။ (ဝုတ္တော၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

တတောစ၊ ထိုဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော နေခြင်းကြောင့်လည်း။ စိဝရာ-
ဒီနံ၊ သင်္ကန်း အစရှိကုန်သော။ ဇီဝိတုပရိက္ခာရာနံ၊ အသက်၏ အဆောက်အဦ
တို့၏။ ကသိရေနစ၊ ငြိငြင် ပင်ပန်းသဖြင့်၎င်း။ အပ္ပကသိရေနစ၊ မငြိငြင်မပင်ပန်း
သဖြင့်၎င်း။ သမုဒါဂမနံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်၍ လာခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၅၁

မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝနသဏ္ဌာဒယော၊ တောအုပ် အစရှိသည်တို့သည်။ ဣရိယာ-
ပထာနံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့၏၎င်း။ စိဝရာဒိသမုဒါဂမနဿစ၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်
တို့၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏၎င်း။ အာရမ္မဏပနိဿယာဒိ ဘာဝံ၊
အာရမ္မဏပနိဿယ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဘဇန္တိ၊ မကပ်ဝင်ကုန်။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဝိနာ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍။ အဘာဝေါဝေစ၊ မဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်
လည်း။ သုတ္တန္တပရိယာယတော၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဥပနိဿယ-
ဘာဝေါ၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

နာမဿ၊ နာမ်၏။ (ပစ္စယော ဌ္ဗစပ်။) အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ အဘိသင်္ခါရ
ဝိညာဉ်သည်။ ကမ္မာရမ္မဏပဋိသန္ဓိအာဒိ ကာလေ၊ ကံဟူသော အာရုံရှိသော
ပဋိသန္ဓေ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယောဝ၊ အာရမ္မဏ
ပစ္စည်းသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊
အထူးဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ [ကံဟူသော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ကို
အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော ကံသည် ပဋိ
သန္ဓေနာမ်အားကျေးဇူးပြု၏။ ဤအကြောင်းအရာကို အထူးဆိုဘွယ်မရှိ၊ အလွန်
ထင်ရှားသည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပဿေဝ၊ ရုပ်အားသာ။ သုတ္တန္တက-
ပရိယာယတော၊ သုတ္တန္တက ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးသော
အဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သသံသယဿ၊ ယုံမှားဘွယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။
ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ တံ၊ ထို အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုလိုက်လျှင်။ နာမဿ၊
(သံသယရှိဘွယ်မလိုသော) နာမ်၏။ (ပစ္စယော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊
ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပဝတ္တဿ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၏။ ဝါ၊ ပဝတ္တိရုပ်နာမ်၏။ ပါကဠု-
တ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပါကဠု၊ မထင်ရှားသော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိ
သန္ဓေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကထံ ပနေတန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားဖြင့်။
ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ သုတ္တတော၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ နာမံ၊ နာမ်သည်၎င်း။ ယုတ္တိ-
တော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဉ်
ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ သာဓေတွာ၊ ပြီးစေပြီး၍။ (“စိတ္တေ ဟိ ပသန္ဓေ
အပ္ပသန္ဓေ ဝါ တဒနုရူပါနိ” စသည်ဖြင့် ပြီးစေပြီး၍။) သုတ္တေန၊ ပါဠိတော်ဖြင့်။
တံ၊ ထိုကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဒဠံ၊ ခိုင်မြဲအောင်။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတွာ။)
ကံမ္မသမုဋ္ဌာနဿာပိ ဟိတံ အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿေဝါတိ၊ ကား။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ ဝိယ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်၏ ကဲ့သို့။ (ဣဝကံ “ဝိယ” ဟု ဖွင့်။) (ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿပိ ဌံ စပ်။) ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ နာမရူပမေဝ၊ နာမ်ရုပ်ချည်းသာ။ ပဝတ္ထိမံနံ၊ ဖြစ်နေသည်ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုသာ။ ဝဒန္တေန၊ ဟောတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုတ္တရံ၊ အတူမရှိမြတ်သော။ ဓမ္မစက္ကံ၊ တရားတည်းဟူသော အာဇာနည်ကို။ ပဝတ္ထိတံ၊ လည်စေတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထိနံ၊ ဓမ္မစက္ကကိုလည်စေခြင်းဟူသည်။ သုညတာပကာသနံ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း။ ဣဝိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ နာမရူပမတ္ထတာဝစနေနေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှ၏အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နာမရူပံ ဟူသောစကားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္ထိယာ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၏။ ဒုက္ခသစ္စမတ္ထတာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမျှ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုက္ခသစ္စပ္ပကာသနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပြခြင်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။ သမုဒယောစ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ တဿ၊ ထိုသမုဒယ၏။ နိရောဓောစ၊ ချုပ်ကြောင်းနိရောဓသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ နိရောဓဂါမိ၊ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါစ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပကာသိတောဝေ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တော့၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အဟေတုကဿ၊ အကြောင်းမရှိသော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ (အဘာဝါစ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။) ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနိရုဇ္ဈနကဿ၊ မချုပ်သော အကျိုးတရား၏(ဒုက္ခ၏)။ အဘာဝါစ၊ ကြောင့်၎င်း။ နိရောဓဿ၊ ချုပ်ကြောင်းနိရောဓ၏။ ဥပါယေန၊ အကြောင်းဖြစ်သောမဂ္ဂနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အနဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မရထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ စတုသစ္စပ္ပကာသနံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထိနံ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထိန သုတ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“အဟေတုကဿ ဒုက္ခဿ အဘာဝါ” ဟူသော ဟိတ်၏ အကျိုးသည်။ “တဿ သမုဒယော ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ “ဟေတုနိရောဓာ အနိရုဇ္ဈနကဿစ အဘာဝါ” ဟူသော ဟိတ်၏ အကျိုးသည် “တဿစ နိရောဓော ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ “နိရောဓဿစ ဥပါယေန ဝိနာ အနဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ” ဟူသော ဟိတ်၏အကျိုးသည် “မဂ္ဂေါ ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ ဤသို့ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့် ဖလ ၃-ပါးကို အစဉ်အတိုင်းစပ်ပါ။]

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝိဘင်း] , ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၅၃

သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၉။ နိယမတောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ ဌိစပ်။) စတုန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့၏၎င်း။ ဆန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုရုပ်တို့၏၎င်း။ ဇီဝိတဿ၊ ဇီဝိတရုပ်၏၎င်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတုဣန္ဒြိယာဒိနာ၊ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ ပုရေဇာတု၊ ဣန္ဒြိယအစရှိသည်ဖြင့်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ သဠာယတနဿ၊ သဠာယတန၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ရူပါယတနာဒိနံ၊ ရူပါယတန အစရှိသည်တို့ကို။ (အဂ္ဂဟဏံ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ (ဘာဝေါ ဌိစပ်။) သဟဇာတနိဿယာနုပါလနဘာဝေါ၊ သဟဇာတ၏အဖြစ်၊ နိဿယ၏အဖြစ်၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ဇီဝိတ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်းကို။ (ဘူတဝတ္ထာဒိကံအရဉ္စ မယူခြင်းကို။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထိုရူပါယတနအစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏာရမ္မဏပုရေဇာတာဒိဘာဝေါ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ သသန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏သာ။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ (ပရသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမ္ပိ၊ မိမိမှ တပါးသောအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သောရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အာရမ္မဏာရမ္မဏပုရေဇာတာဒိဘာဝေါ၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဤသို့ ထည့်၍ စပ်ပါ။) [ပရသန္တတိ အရဉ္စ သူတပါး၏ ခန္ဓာအစဉ်၊ သက်မဲ့ဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓရုပ် ခန္ဓာအစဉ် ၂-မျိုးလုံးရ၏။]

န သသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမေဝ ။ ။ ရူပါယတနစသော အာရုံတို့သည် အာရမ္မဏပုရေဇာတစသော သတ္တိဖြင့် မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုကြပါပေ၏။ သို့သော် စက္ခုစသော ရုပ်တို့ကဲ့သို့ မိမိသန္တာန်၌သာ အကျုံးဝင်သောအာရုံများ မဟုတ်ကြ။ အညသန္တတိပရိယာပန္န သူတပါးသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓ သက်မဲ့သန္တာန်တို့၌ အကျုံးဝင်သော အာရုံများလည်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပြအပ်သော ရုပ်များကား အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာမှ ဆက်သွယ်လာသော သသန္တတိ ပရိယာပန္န ရုပ်များသာတည်း။ ဤသို့ “သသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမေဝ”ဟု ဝေဖြင့် နိယမပြု၍ မရသောကြောင့် ရူပါရုံစသည်ကို မယူရ။ [စာအုပ်သို့၌ သသဒ္ဓါ မပါ။ “သန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ”ဟု ရှိ၏။ မရဉ်လည်း “ရူပါယတနာဒိသန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ န ဟောတိတိ အက္ခော”ဟု သသဒ္ဓါ မပါသောပါဌ်ကို ပွင့်၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “သသန္တတိ”ဟု သသဒ္ဓါ ပါ၏၊ ထိုပါဌ်က ကောင်းမည်ထင်သည်။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၏။ ဧကပ္ပကာရေနော၊ တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်သာ။ (နိယမတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ)ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဧကပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိယမတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ။

ဝါ၊ တနည်း။ နိယမတော။ ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဝေန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဧဝံသဒ္ဓေန၊ ဧဝံသဒ္ဓါဖြင့်။ ရူပါယတနာဒီနမ္ပိ၊ ရူပါယတန အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ။ ပေ။ သဋ္ဌာယတနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဆဋ္ဌာယတနသဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ သဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါတို့၏။ သဒ္ဓတော၊ သဒ္ဓါအားဖြင့်။ သရူပတာ၊ တူသော ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိပိနတ္ထိ၊ အကုယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ အတ္ထဘော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနဟူသည်။ သဋ္ဌာယတနေကဒေသော၊ သဋ္ဌာယတန၏ တစိတ်တပိုင်းသာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေဒေသသရူပတာ၊ တစိတ်တပိုင်းအားဖြင့် တူသော ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေဒေသသရူပေကသေသော၊ ကေဒေသသရူပေကသေသ်ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စက္ခာဒီနံဝိယ ဧကပ္ပကာရေနော ။ ။ စက္ခုစသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည် သဋ္ဌာယတနတွင်ပါဝင်သော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြု၏။ ဥပမာ—စက္ခုဝတ္ထုသည် စက္ခုဝိညာဉ် သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနိုးစသော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ မြင်ခြင်းကိစ္စကို စီမံသော အမြဲ တနည်းအားဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြု၏။ သောတဝတ္ထုစသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ အမြဲသာ တနည်းစီအားဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသော နိယမဖြစ်၏။

န ဧဝံ ရူပါယတနာဒီနံ ။ ။ (အနုဋီကာပါဌ။) ရူပါယတန (ရူပါရုံ) စသည်တို့က စက္ခုဝိညာဉ်စသော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ စက္ခုဝတ္ထုစသည်တို့ကဲ့သို့ ဒဿနဝသောကိစ္စကို ပြုစီမံသောအားဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ရူပါရမ္မဏသတ္တိစသော အာရမ္မဏ သတ္တိအားဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ဤသို့ ကျေးဇူးပြုပုံက နိယမ (အမြဲတခုတည်း) မဟုတ်သောကြောင့် ထိုရူပါရုံစသည်ကို “ဘူတဝတ္ထုဒိကံ” အရ၌ မယူဘဲ ကြဉ်ရသည်။ [အနုဋီကာ ကြည့်ပါ။]

ဧဝံသဒ္ဓေန ဝါ ။ ။ ရှေ့နည်း၌ ဘူတဝတ္ထုဒိကံဝယ် အာဒိဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြဟူသော သသန္တတိရုပ်များကိုသာ ယူ၏။ ဤနည်း၌ကား အာဒိဖြင့် ရူပါယတန စသည်ကိုလည်း ယူစေလို၏။ ထိုသို့ ယူစေရာဝယ် အဋ္ဌကထာနှင့်လည်း မဆန့်ကျင်စေလိုသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဝယ် “ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဧဝံ” ၌ ပကာရ အနက်ရှိသော ဧဝံသဒ္ဓါဖြင့် ရူပါယတန စသည်တို့ကိုလည်း သိမ်းယူဘို့ရန် ဖွင့်သည်။

ဝိဘင်း၊ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သဠာယတနပဒနိဓ္ဓေသအဖွင့် ၆၅၅

‘ဟိ၊ မုနိ။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တတော၊ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အတ္တတောပိ၊ အနက်အားဖြင့်လည်း။ သရူပါနံ၊ တူသေ-ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏။ ဧကသေသရူပေကသေသံ၊ ဧကသေသရူပေကသေသံကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဝင်္ကေဝ၊ လရေးကောက်လည်း။ ကုဋ္ဌိလောစ၊ ထယ်တုံးကောက်လည်း။ ကုဋ္ဌိလ၊ လရေးကောက်၊ ထယ်တုံးကောက်တို့။ ဣတိ၊ ‘ဤပုံစံကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကသေသရူပါနဉ္စ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် တူသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏လည်း။ ဧကသေသေန၊ ဧကသေသံသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တတော၊ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ဧ။)

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက်အာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။ ဆဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ သို့။ (ဧကသေသံ၊ ပုဗ္ဗအတ္ထသရူပေကသေသံကို။ ကတော) ဝါ၊ ပြု၍သော်၎င်း။ (ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။) မနာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ သို့။ (ဧကသေသံ၊ ပရအတ္ထသရူပေကသေသံကို။ ကတော) ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ ဆဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကသေသံ၊ သဒ္ဓတ္ထသရူပေကသေသံကို။ ကတော) ဝါ၊ သော်၎င်း။ မနာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် မနာယတန

အထဝါ ။ပေ။ မနာယတနန္တိ ဝါ ။ ။ ဤနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း မဟုတ်၊ ဋီကာဆရာ၏နည်းတည်း။ “ဆဠာယတနဉ္စ + မနာယတနဉ္စ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ရှေ့ပုဒ်ကို ဧကသေသံပြုရာ၌ “ဆဠာယတနံ” ဟု သော်၎င်း၊ နောက်ပုဒ်ကို ဧကသေသံ ပြုရာ၌ “မနာယတနံ” ဟု သော်၎င်း ဖြစ်၏။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရတို့၌ မနာယတနလည်း။ ဆဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ (တနည်း) မနာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ ဤသို့ ဧကသေသံပြုရာ၌ အနက်သာတူ၍ သဒ္ဓါ မတူသောကြောင့် အတ္ထသရူပေကသေသံ ဖြစ်၏။

ဆဠာယတနဉ္စ ။ပေ။ မနာယတနံ ။ ။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ ဆဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန။ မနာယတနဉ္စ + မနာယတနဉ္စ = မနာယတနံ (အနက်တူ)။ ဤသို့ ဧကသေသံပြုရာ၌ကား သဒ္ဓါအနက် ၂-ပါးစုံတူသောကြောင့် သဒ္ဓတ္ထသရူပေကသေသံတည်း။

လည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။ မနာယတနံ၊ မနာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကသေသံ၊ သဒ္ဓတ္ထ သရူပေကသေသံကို။ ကတ္တာဝါ၊ သော်၎င်း။ စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတနတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာမမတ္ထ-ပစ္စယဿ၊ နာမ်မျှသာ ပစ္စည်းရှိသော။ မနာယတနဿစ၊ မနာယတန၏၎င်း။ နာမရူပပစ္စယဿ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသော။ မနာယတနဿ စ၊ မနာယတန၏၎င်း။ ခဝေေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ တမေဝ ဧကသေသံ၊ ထို ဧကသေသံကိုပင်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဠာယတနဉ္စ ။ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-ကာရော) အာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တောပိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဆိုအပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ [ယထာဝုတ္တောပိ သဠာယတနဉ္စ မနာယတနဉ္စာတိ အာဒိနာ အတ္ထနာ ဝုတ္တပ္ပကာရော။-အနု။] ဧကသေသော၊ ဧကသေသံသည်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ သဠာယတနဉ္စ သဠာယတနဉ္စာ-တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကတောနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္ထတော။ ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော နာမရူပသဒ္ဓါ၊ သဠာယတနသဒ္ဓါတို့၏ သဒ္ဓသရူပေကသေသံ၊ အတ္ထသရူပေကသေသံဖြစ်ရာ၌။ ဧကသေသေ၊ ဧကသေသံ ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ဧကဝစဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတော ဌံ စပ်။) ကတေကသေသနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဧကသေသံအဖြစ် ရှိကုန်သော သဒ္ဓါတို့၏။ သဠာယတနာဒိသဒ္ဓဝစနိယတာ သာမညဝသေန၊ သဠာယတန အစရှိသော သဒ္ဓါသည် ဟောထိုက်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် တူသည် ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၏။ [သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းအားဖြင့် ဧကသေသံ ဟူသမျှ၌ ဧကဝစချရသည်- ဟူလိ။]

စက္ခာဒိဟိ သဟ။ ။ဤသို့ပြုပြီးနောက် စက္ခာယတနစသော ၅-ပါးနှင့် အတူတကွ ပေါင်း၍ “စက္ခာယတန ။ပေ။ သဠာယတန” ဟု ဖြစ်စေ၊ “စက္ခာယတန။ ပေ။ မနာယတန” ဟု ဖြစ်စေ ပြုလျှင် “ဆ+အာယတနာနိ=သဠာယတနံ” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ဖြစ်၏။ ဤနည်း၌ကား သဠာယတနနှင့် သဠာယတနကို ဧကသေသံပြုသည် မဟုတ်။ သဠာယတန ကိုသာ (တနည်း-မနာယတနကိုသာ) ဧကသေသံပြုပြီးမှ စက္ခာယတန စသည်တို့နှင့် ပေါင်း၍ “သဠာယတန” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ပြုခြင်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ တို့ ခရိုက်မပြသော်လည်း အနက်သဘောအားဖြင့် ပြလိုသောကြောင့် “သဠာယတနဉ္စ သဠာယတနဉ္စ သဠာယတနံ” ဟု ဆိုကြောင်းကို ခွဲကာဖွင့်သည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် • ၆၅၇

အဗျာကတဝါရေ ဝက္ခတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အကုသလဝါရေ အကုသလဝါရ၌၎င်း။ ကုသလဝါရေ၊ ကုသလဝါရ၌၎င်း။ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ကိဉ္ဇာပိ ဗုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ သုတ္တန္တ ဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။ ဝိပါက ဆဋ္ဌာယတနမေ၊ ဝိပါကဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကိုသာ။ ဂဟိတ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်န၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ အဗျာကတဝါရမေ၊ အဗျာကတဝါရကိုသာ။ သာဓကဘာဝေန၊ သာဓကအဖြစ်ဖြင့်။ ဥဒါဟဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ပစ္စယနယေ၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြရာနည်း၌။ ဆဋ္ဌာ ဟောတိ တံ အဝကံသတောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဝိပါကဿပိ၊ ဝိပါကမဟုတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်အားလည်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုပစ္စည်းကို။ နိရဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိအောင်။ (ကုသိုလ် အကုသိုလ် မကျန်အောင်။) ဝတ္ထုကာမတာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဣဓ သင်္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ ဟူသော စကားရပ်၌။ (တနည်း) ဣဓ၊ ဤ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။ ဧကသေသနယေန၊ ဧကသေသနည်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်သောဝိပါကကို။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ အဗျာကတဝါရေ၊ အဗျာကတဝါရ၌။ လောကီယ-ဝိပါက ဘာဇနီယေ၊ လောကီဝိပါကကို ဝေဘန်ရာပါဠိရပ်၌။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။

သာဓကဘာဝေန ဥဒါဟဋ္ဌံ။ ။ “ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ ” ဟူသော စကားရပ်သည် အကုသလဝါရ၌လည်း ပါ၏။ ကုသလဝါရ၌လည်း ပါ၏။ သို့သော် ဤသုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌ နာမရူပ၊ သဠာယတနတို့အရ ဝိပါကဖြစ်သော သဠာယတနကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိပါကနှင့်ဆိုင်သော အဗျာကတဝါရဝယ် ပါသော “ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ ” ကိုသာ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ “ ဣဓ သင်္ဂဟိတမေ ဟိ တတ္ထ ဝိဘတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖော်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဝယ် ဣဓကို “ ဣဓာတိ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ ဝေဒေန ” ဟု ၎င်း၊ “ တတ္ထ အဗျာကတဝါရေ ” ဟု ၎င်း၊ ယောဇနာ ဖွင့်သော်လည်း “ ဣဓ၊ ဤသုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌ ” ဟု ၎င်း၊ “ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌ ” ဟု ၎င်း အနက်ပေးမှ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အာဘော် ကျမည်ထင်သည်။

နေယျန္တိ၊ ကား။ ဥေယျံ၊ သိထိုက်၏။ [ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ ဥေယျံ၌ နိဓာတ်ကို “သိခြင်းအနက်ဟော” ဟု ကြံကြ၏။ သို့သော် “အတ္ထောပိ ဒုန္နယော” ၌ “ဒုန္နိဟာရော” ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ဖွင့်သောကြောင့် နိဓာတ်သည် “သိခြင်းအနက်” ကို မဟောပါ။ ဉာဓာတ်မှ ဥ ကို န ပြုထားသည် ဟု ကြံလျှင်သာ သဒ္ဓါအနက် မှန်မည်ဟု ထင်သည်။ အချို့နေရာ၌ “ဒုန္နယတာ” ကို “ဒုညာတာ” ဟု ဖွင့်ကြ၏။ ထိုအဖွင့်၌ သဒ္ဓါအနေကို စိစစ်ကြပါလေ။] ဥက္ကံသာဝကံသောတိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင် သည်အဖြစ်ထက်။ ဥက္ကံသော၊ ဥက္ကံသဟူသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ၈-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ (ဟေတုပစ္စည်း ပိုလာ သည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တတော၊ ထို ၈-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ထက်။ (ဥက္ကံသော၊ ဟူသည်။) နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။ အာဟာရပစ္စည်းကို ရည်ရွယ်သည်။) ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ နည်းမှ တနည်းကား။ တတော၊ ထို ၉-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်။ (ဥက္ကံသော၊ ဟူသည်။) ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) [ဤဒသဓာသည် အဋ္ဌကထာ၌မပါ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပုံကိုရည်ရွယ်၍ “ဝါ ဒသဓာ” ဟု ဆိုထားသည်။] ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဥက္ကံသော၊ ဥက္ကံသတည်း။

ပန၊ အဘို့တစ်ပါးကား။ အဝကံသော၊ အဝကံသကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပစ္စယဘာဝေါ ၌ စပ်။) ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်အောက်။ နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။ တတော၊ ထို ၉-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်အောက်။ အဋ္ဌဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) တတော၊ ထို ၈-ပါးအပြားအောက်။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ သတ္တဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော ဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်ပင်။ ဝါ၊ အဖြစ်အောက်ပင်။ ဒေဝံ၊ ၂- ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံ- သာဝကံသာ၊ ဥက္ကံသ၊ အဝကံသတို့ကို။ န ယောဇေတဗ္ဗာ၊ မယှဉ်စေထိုက်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တတော၊ ထို ၇-ပါးအောက်။ အဝကံသာဘာဝတော၊ အဝ ကံသ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဟဒယဝတ္ထုနော သဟာယံ ဟုတုတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ ၌ စပ်။) အရူပေဝိယ၊ အရူပဘုံ၌ကဲ့သို့။ အသဟာယံ၊ အဖော်မရှိသော။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စ၊ စင်စစ်ကား။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထု သည်။ နာမေန၊ နာမ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနခံ

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ သဠာယတနပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၆၅၉

ယတနအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိတ္ထေကမေဝ၊ ဤမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော အနက်ကိုသာ။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။
ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့
သို့။ တထာ၊ တူ။ နာမမ္ပိ၊ နာမ်သည်လည်း။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ အယံ
အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း
ကသွား၊ ကြောင့်။ အယံအတ္ထော၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊
နည်း။) ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း
သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊
မဖြစ်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်လည်း။ ဝိပါက ဟေတာဒိပစ္စယော၊ ဝိပါကပစ္စည်း၊
ဟေတု အစရှိသောပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ (ဝိပါက-
ဟေတာဒိပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အယံ
အတ္ထော န အဓိပ္ပေတော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့သည်။ ဌိတိပ္ပတ္တိသေဝ၊
ဌိအခိုက်သို့ ရောက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကမ္မဇရူပဿ၊ ကမ္မဇရုပ်အား။
ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။
(ကမ္မဇရူပဿ၊ အား။ ပစ္စယာ) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒိနံ၊
စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာ စ၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ အတ္ထိ
ပစ္စည်း၊ အဝိဂတပစ္စည်းတို့ကိုလည်း။ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တာဒယော ဝေ၊ ပစ္ဆာ
ဇာတဝိပ္ပယုတ် အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်
ကုန်၏။

အဝသေသမနာယတနဿာ တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓာဘဝေ
ပနာတိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၏။ အနုဝတ္ထမာနတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဉ္စသ၊ ပဝတ္ထမာနံ၊
ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့မှ။ အဝသေသမနာယတနံ၊
ကြွင်းသော မနာယတနကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။
နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ သဟဇာတာဒိသာဓာရဏပစ္စယဘာဝေါ၊ သဟဇာတ
အစရှိသော သာဓာရဏပုညအဖြစ်ကို၎င်း။ သမ္ပယုတ္တာဒိအသာဓာရဏပစ္စယ-
ဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တအစရှိသော အသာဓာရဏပစ္စည်းအဖြစ်ကို၎င်း။ ယထာ-
သမ္ဘဝံ၊ လျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [နာမ်ရုပ် ၂-ပါးစုံနှင့်
ဆက်ဆံသည်ကို သာဓာရဏ၊ မဆက်ဆံသည်ကို အသာဓာရဏ ဟု ဆိုသည်။]

သံဃာယတနပဒနိဋ္ဌေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်း။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၀။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူသော။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယပါဠိ၊ အဘိဓမ္မ ဘာဇနီယနည်း၌လာသောပါဠိတော်ကို။ အာရပ္ပံ၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ ပါဠိအနုသာရတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အဇ္ဈတ္တန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သသန္တတိပရိယာပန္နမေဝ၊ မိမိ၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခာယတန စသည်ကိုသာ။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သသန္တတိပရိယာပန္နကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ရှေးက ကြောင့်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို သသန္တတိပရိယာပန္န သဋ္ဌာယတနသည်။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ (သသန္တတိ ပရိယာပန္နကမ္မနိဗ္ဗတ္တအဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်သော။) ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ အနုပါဒိန္နာနိ စ၊ ဥပါဒိန္န မဟုတ်သော သက်မဲ့ရူပါရုံ စသည်တို့သည်လည်း။ (စဖြင့် အဇ္ဈတ္တိက ဥပါဒိန္န ရူပါရုံ စသည်ကို ဆည်းပါ။) ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို။ စက္ခာဒိနိဝိယ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတနတို့ကဲ့သို့။ သသန္တတိပရိယာပန္န ကမ္မကိလေသနိမိတ္တ ပဝတ္တိဘာဝေန၊ မိမိ၏ ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ကံကိလေသ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမာစရိယဝါဒေ၊ ပဌမဆရာ၏ ဝါဒ၌။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ဒုတိယာစရိယဝါဒေ၊ ဒုတိယဆရာ၏ဝါဒ၌။ ယထာ တထာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သသန္တတိ ပရိယာပန္နဖြစ်ဖြစ်၊ အညသန္တတိ ပရိယာပန္နဖြစ်ဖြစ်၊ ဟူလို။) ပစ္စယဘာဝေ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝဇ္ဇေတုံ၊ ရှောင်ကွင်းခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ (ဗဟိဒ္ဓရူပါယတန စသည်ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗာယတနနောဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော ဖဿော၊ တပါးသော ဖဿသည်။ ယဒိ သမ္ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်လသော်။) သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဿ၊ တပါးသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ဧကဿ ဝစနံ၊ ဧကဝုစ်သည်။ ယုဇ္ဈေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ဧကမ္ပာ၊ တံပါးသော။ အာယတနာပိ၊ အာယတနကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဖဿာ၊ ဖဿတို့သည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဖဿပဒနိဒ္ဒေသအံဖွင့် ၆၆၁

အထာပိ သမ္ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်သင့်နိုင်ကုန်အံ့။ တထာပိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်သင့်ပြန်သော်လည်း။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဗ္ဗာယ သမ္ဘဝတော၊ အလုံးစုံသော ဖဿ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ အာယတန-
ဘေဒေန၊ အာယတနတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဖဿဘေဒေါ၊ ဖဿ၏ ကွဲပြား
ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဒဘေဒဝသေန၊ ထို ဖဿ၏ မကွဲပြား
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဿ၊ တခုသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။
(တနည်း) ဧကဿဝစနံ၊ ဧကဝစ်သည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။
တထာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အလုံးစုံသော အာယတန
တို့ကြောင့် တပါးသော ဖဿ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်လည်း
အလုံးစုံသောဖဿတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏။) အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။
နယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ န သဗ္ဗာယတနေဟိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကား
ဖြင့်။ စောဒေတိ၊ စောဒနာ၏။

ဝါ၊ တနည်း။ အညဿပိ၊ ရွှေအကြောင်းမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ အသမ္ဘဝ-
န္တဿ၊ မဖြစ်သင့်သော။ ဝိဓာနဿ၊ အစီအရင်ကို။ ဗောနေတ္ထမေဝ၊ သိစေခြင်း
အကျိုးငှါသာလျှင်။ နာပိ ။ပေ။ ဖဿတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပန၊
စင်စစ်ကား။ န သဗ္ဗာယတနေဟိ ။ပေ။ သမ္ဘောတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမေဝ၊ ဤ
စကားသည်သာ။ ဧကဖဿဝစနဿ၊ ဖဿတပါးကို ဟောတော်မူခြင်း၏။
အယုတ္တဒီကံ၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သော။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥဒါဟရုဏ်၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပမာအဖြစ်ဖြင့်။ တေ၊ နာပိ ဧကမှာ အာယတနာ သဗ္ဗေ ဖဿာ

အညဿပိဝါ ။ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ န သဗ္ဗာယတနေဟိ။ပေ။ သမ္ဘော-
တိ ” ဟု တဝါကျ၊ “ နာပိ ဧကမှာ ။ပေ။ ဖဿာ ” ဟု တဝါကျ။ ဤသို့ ၂-ဝါကျ (စကား
၂-ရပ်) ရှိသော်လည်း နာပိဧကမှာ စသောဝါကျကို မဖြစ်နိုင်သော အစီအရင်တမျိုးကို
ပြခြင်းငှါသာ ဆိုအပ်၏။ စောဒနာရာဉ္စ လိုရင်းအကြောင်းမဟုတ်။ စောဒနာရာဉ္စ လိုရင်း
အကြောင်းမှာ “ န သဗ္ဗာယတနေဟိ ဧကော ဖဿော သမ္ဘောတိ ” သာ ဖြစ်သည်။
မှန်၏။— “ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့် ဖဿတပါးသာ ဖြစ်သည် မဟုတ် ”
ဟူသော အကြောင်းပြသည် “ ဖဿော ” ဟု ဧကဝစ် ဟောတော်မူခြင်း၏ မသင့်ပုံကို
ပြသော ခိုင်လုံသောအကြောင်း ဖြစ်သည်။

နိဒဿနဝသေနဝါ ။ (တနည်း) နိဒဿနကို “ ဥဒါဟရုဏ ဒဿန ” ဟု အနု
ဋ္ဌိကာ ဖွင့်၏။ တပါးသော အာယတနကြောင့် အလုံးစုံသော ဖဿတို့၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းသည်
ထင်ရှားသော ဥပမာစကား ဥဒါဟရုဏ်ပြစကား ဖြစ်၏။ တပါးသော အာယတနကြောင့်
အလုံးစုံသော ဖဿတို့၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကဲ့သို့ ထို့အတူ အလုံးစုံသော အာယတနတို့
ကြောင့် ဖဿ တပါးတည်းလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဟူသော ဥပမေယျစကားသာ လိုရင်း
အကြောင်းပြဖြစ်သည်။ ဟူလို့။

ဟူသော ဤစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ကေမှာ အာယတနာပိ၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ သော။ ဖဿာ၊ တို့သည်။ န သမ္မောန္တိ (ယထာ)၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဖဿော၊ သည်။ န သမ္မောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေဿ၊ တပါးသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ကေဿဝစနံ၊ ကေဝုဇ်သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော အာဟ ဌိစပ်။)

ပန၊ ကား။ အနေကာယတနေဟိ၊ တပါးမက များစွာသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ကေဖဿဿ၊ တပါးတည်းသော ဖဿ၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ (သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။) ပရိဟာရံ၊ အဖြေကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတြိဒံ ဝိသဇ္ဇနန္တိ အာဒိံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဧကောပိ အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊ ဧကောပိ အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ ဟု ပဒစ္စေဒပြုတတ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဧကော ပနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊ ဧကော ပနေကာယတနပ္ပဘဝေါ ဟု ပဒသန္တိဖြစ်၏။ ဆခေါ၊ ဖ-ပါး အပြားအား ဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထော၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို။ စိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြုရာ၏။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ သေသေသပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တထ စ တိ၊ တထာစဟူသော စကားကို။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတန-ပရိယာပန္နံ၊ ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပရူပံစ၊ ရူပရုပ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။ အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော ရူပါယတန အစရှိသော။ အပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် မဟုတ်သော အာယတနကို၎င်း။ အညံ၊ ရူပရုပ်ဟူသော အာယတနမှ တပါးသော။ ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ အနိပ္ပန္န ဖြစ်သော ဓမ္မာယတနကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အနေကာ ။ပေ။ သမ္ဘဝတော။ ။များစွာသော အာယတနတို့ကြောင့် ဖဿတပါး၏ ဖြစ်သင့်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ “ယထာ စက္ခုသမ္ပယော စက္ခာယတနာ ရူပါယတနာ စက္ခုဝိညာဏသင်္ခါတာ မနာယတနာ အဝသေသာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာယတနာ စ” ဟု အကျယ်ပြထား၏။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဒနိယ တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၆၆၃

ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၁။ သေသာနန္တိ ဧတ္ထိ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စနဿ၊ အား။ စက္ခုသမ္ပဿာ ဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ . အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော ဖဿတို့သည်။ အနန္တရာဒီဟိပိ၊ အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း။ [အာဒိဖြင့် အနန္တရ မျိုးတွင် ပါဝင်သော သမနန္တရ စသည်ကိုယူ။] ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိပိ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ အနန္တရာဒီနံ၊ အနန္တရ အစရှိသည်တို့၏။ ဥပနိဿယေ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၌။ အန္တောဂစ္ဆော၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သန္တိရဏတဒါ- ရမ္ပဏာနံ၊ သန္တိရဏတဒါရုံတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏဿ၊ ဆက်ဆံသော။ တဿ၊ ထို ဥပနိဿယပစ္စည်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဧကဓာတိ (သင်္ဂဟ- ကာရေန) ဝုတ္တံ။ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနမ္ပိ၊ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာတို့ အားလည်း။ သဟဇာတမနောသမ္ပဿသင်္ခါတော၊ သော။ သော ဖဿော၊ သည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းတရားကို။ အနုပါဒိန္နံပိ၊ ဥပါဒိန္န မဟုတ်သော ဖဿကိုလည်း။ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော ဝိပါကမဟုတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကြံယာ ဖဿကိုလည်း။) ဧကဓံ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာပနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဖဿဿ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော ဖဿ၏။ (ဥပါဒိန္နက မဟုတ်သော ကြံယာဖြစ်သော ဖဿ၏။) ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ တဉ္စ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ မုခမတ္တဒဿနတ္ထံ၊ အကျဉ်းအမြစ်မျှကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဧတေန နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ အနန္တရဿ၊ အခြားမဲ့လည်း ဖြစ်သော။ အနနန္တရဿစ၊ အခြားမဲ့ မဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဖဿဿ၊ ၏။ တဿာတဿာဝိပါကဝေဒနာယ၊ ထိုထို ဝိပါကဝေဒနာ၏။ ဥပနိဿယတော၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ တည်း။

ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၂။ မမတ္တေနာတိ၊ ကား။ သမ္ပိယာယမာနေန၊ လွန်စွာချစ်ခင်မှုကို ပြုတတ် သော တဏှာကြောင့်။ အဿာဒနတဏှာယ၊ လွန်စွာ သာယာတတ်သော တဏှာ ကြောင့်။ (မဟာသက္ကာရံ ကရောန္တိ ဌံ စပ်။) ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။ [ဤအဖွင့်သည် အဓိပ္ပါယ်အဖွင့်တည်း။ မမတ္တ၏သဒ္ဒတ္ထကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရေးထားသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ပုတ္တောဝိယ၊ သားကိုကဲ့သို့။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ခိရာဒယောဝိယ၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ ခိရာဒိဒါယိကာ၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့ကို ပေးတတ်သော။ ဓာတဝိယ၊ အထိန်းကိုကဲ့သို့။ ရူပါဒိဆဋ္ဌာရမ္မဏဒါယကာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ၆-ပါးသော အာရုံတို့ကို ပေးတတ်ကုန်သော။ စိတ္တကာရာဒယော၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီ ပန်းပုရုပ်ကို ပြုလုပ်တတ်သူ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ၆-ယောက်တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ တတ္ထ၊ ထို ၆-ယောက်တို့တွင်။ ဝဇ္ဇော၊ ဆေးဆရာကို။ ရသာယနောဇာဝသေန၊ ရသာယနဩဇာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တဒုပတ္တမ္ဘိတဇီဝိတဝသေန၊ ထို ရသာယနဩဇာသည် ထောက်ပံ့အပ်သော အသက်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မာရမ္မဏဿ၊ ဓမ္မာရုံကို။ (ဩဇာရုပ် ဇီဝိတရုပ်ဟူသော ဓမ္မာရုံကို။) ဒါယကော၊ ပေးတတ်သူဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ အာရမ္မဏမတ္တမေဝ၊ အာရုံမျှသည်သာ။ ဟောတိ၊ ဥပနိဿယောဝိယ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒကဿ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ ဥပနိဿယဿေဝ၊ ဥပနိဿယ၏သာ။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကောဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပနိဿယေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏပနိဿယော၊ အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုအာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ အာရမ္မဏ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံသဘာဝေါ၊ ထိုအာရုံသဘောရှိသော။ အညောပိ၊ အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏဘာဝေါ၊ အာရမ္မဏ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိဿယဝသေနေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [မဇ္ဈိကာ၌ “တေနာတိ အာရမ္မဏပနိဿယေန”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဆိုအလို တေနစ နောက်၌ “အာရမ္မဏဘာဝေန”ဟု ပါဟန် မတူ။]

ယသ္မာဝါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ ချိစပ်။) ကေဝလံ၊ ဒုက္ခဥပေက္ခာ မဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ကုသိုလ်စသည်မဖက် သက်သက်။ ဝိပါကသုခဝေဒနာဝေ၊ သည်သာ။ (တဏှာယ၊ ၏။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တိဿောပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ (သာမည။) ဝိပါကာ၊ ဝိပါက် ဝေဒနာတို့သည်။ (ဝိသေသ။) ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၆၅

ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဟောတိ။ အဝိသေသေန၊ အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်။
ဣတရာ၊ ဝိပါက်ဝေဒနာမှ တပါးသော ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ (တဏှာယ၊
ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ဥပေက္ခာပန ။ပေ။ ဘာသိတာတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (အဓိပ္ပါယ်ော
၌စပ်။)တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဥပေက္ခာ၏ငြိမ်သက်သည့်အတွက် သုခဟူ၍ ဆိုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည်လည်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။
ဣစ္ဆနဝသေန၊ လိုချင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ ဥပနိဿယော၊ အား
ကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်ော၊
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာကို။ (သာမည။)
အကုသလဝိပါကဘူတာ၊ အကုသလဝိပါက ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာကို။
(ဝိသေသ။) အနိဋ္ဌတ္တာ၊ အနိဋ္ဌဝေဒနာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။
အဝရောဓေတဗ္ဗာ၊ သက်ဝင်စေထိုက်၏။ ဣတရာ၊ အကုသလဝိပါကဥပေက္ခာမှ
တပါးသော ကုသိုလ်စသည်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကို။ ဣဋ္ဌတ္တာ၊ ဣဋ္ဌဝေဒနာ
၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခေ၊ သုခဝေဒနာ၌။ (အဝရောဓေတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဣတိ၊
ကြောင့်။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်။ ဒုက္ခဝိယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ကဲ့သို့၎င်း။ သုခ
ဝိယစ၊ သုခဝေဒနာကိုကဲ့သို့၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။
ဝတ္တံ၊ သက္ကာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ အဝီတ
ရာဂ ဝီတရာဂ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာဝတော၊ ဝေဒနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
(သန္တာန်၌)။ ပစ္စယဿ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသော ပစ္စည်း၏။ အတ္ထိတာယ၊
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာပုတ္တိပ္ပသင်္ဂေ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်း၌ လျဉ်းပါး
ဘွယ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) တံနိဝါရဏတ္ထံ၊ ထို တဏှာပုတ္တိပ္ပသင်္ဂကို တားမြစ်
ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝေဒနာပစ္စယာ စာပိတံ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ
ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အနုသယသဟာယာ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၊ တဏှာ
နုသယဟူသော အဖော်ရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊
အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနဿ၊ ဤသို့သော စကားတော်၏။
အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂနိဝတ္တနံ၊ ဝေဒနာဖြစ်တိုင်း တဏှာ
ဖြစ်ခြင်း၏ အလွန် ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို။ ကာတံ၊ ငှါ။
န သက္ကာနန၊ မတတ်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ
တည်း။ န၊ မတတ်ကောင်းသည် မဟုတ်တတ်ကောင်းသည်သာ။ (ကဿာ)။ ဝဇ္ဇ-
ကထာယ၊ ဝဇ္ဇကိုဆိုကြောင်းစကား၏။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝဇ္ဇဿ၊ ဝဇ္ဇ၏။ အနုသယဝိရဟေ၊ အနုသယမှ ကင်းသော
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနုသယသဟိတာ ယေဝ၊

၆၆၆

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

အနုသယနှင့်တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်သာ။ ပစ္စယော၊ တဏှာ၏အကြောင်း
သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တတော၊ သာမတ္ထိယတ္ထအားဖြင့်။ ဧတံ
(အတ္တဘေတံ)၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊
ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသော စကားတော်
၏။ အနုဝတ္တမာနတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစ
ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပုဒ်က၊ ဝေဒနာပစ္စယာ၌ လိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။)
အနုသယ သဟတော၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်သာ။ ပစ္စ-
ယော၊ တဏှာ၏အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။ စ၊ ဆက်။
ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော်ဤပါ၌။ ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေ၊
ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဝေဒနာ-
ယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (တဏှာ၊ သည်။) န (သမ္ဘဝတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အယံ နိယမော၊ ဤ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဝိညာယတိ။ ဝေဒနာ-
ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတိဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။ (ဖြစ်ရမည်သာ။)
ဣတိ (အယံနိယမော၊ ကို)။ န (ဝိညာယတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိပ္ပ-
သင်္ဂေ၊ ဝုသီမန္တ ပြာဟူဏတို့အတွက် တဏှာဖြစ်လေမည်လော ဟု အလွန်
လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ မရှိတော့သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝုသီမတောတိ၊ ကား။ ဝုသီတဝတော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မ
စရိယ ရှိသော။ ဝုသီတ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မ
စရိယဝါသရှိသော။ (ပြာဟူဏဿ ၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။

အထဝါ ။ ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ၌ အဝိဇ္ဇာ
ပစ္စယာပုဒ်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တလျှောက်လုံးကို လိုက်ပါလာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၌လည်း “အဝိဇ္ဇာနုသယနှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသာလျှင်
တဏှာ၏ အကြောင်း ဖြစ်၏”ဟု သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ
ဖြစ်၏”ဟု ဆိုရာဝယ် တဏှာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း၌ အဝိဇ္ဇာနုသယမကင်းသော ဝေဒနာ
သည် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ကေနပါ၏ဟု အမြဲ သတ်မှတ်နိုင်၏။ သို့သော် “ဝေဒနာ
အကြောင်းရှိတိုင်း တဏှာအကျိုး ဖြစ်ရမည်သာ”ဟု အမြဲသတ်မှတ်၍ မဖြစ်ပါ။

ဝုသီမတော။ ။ ဝုသီယိတ္ထ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝုသိ။ (ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော
မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ။) ဝုသိ ယဿ အတ္ထိတိ ဝုသီမာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂ ဗြဟ္မ
စရိယရှိသော ရဟန္တာ။ ဤ အနက်ကို ပြလို၍ “ဝုသီမတော”ကို “ဝုသီတဝတော”ဟု
မန္တပစ္စည်းကို ဝန္တပစ္စည်းဖြင့် လဲ၍၎င်း၊ ဝုသိ၌ ဝသဓာတ် ကံဟော ဣပစ္စည်းကို
အတိတ်အနက် ထင်ရှားအောင် “ဝုသိတ”ဟု၎င်း သဒ္ဓတ္ထဖွင့်ပြီးလျှင် “ဝုသိ”အရ မဂ္ဂ
ဗြဟ္မစရိယဝါသကို ယူပါ—ဟု သိစေလို၍ “ဗြဟ္မစရိယဝါသ”ဟု အဘိဓမ္မေယျကို
ဖွင့်သည်။ [ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ—ဟူသော ပါဠိတော်ကို မှီ၍ ဖွင့်ခြင်းတည်း။]

ဝံဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၆၇

ဝါ၊ တနည်း။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်ဆဲ။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝုသီတိ၊ ဝုသီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေဿ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝုတ္တော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝုသိမာ၊ ဝုသိမာ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဂ္ဂဗလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပရိနိဋ္ဌတဝါသတ္တာ၊ ပြီးပြီးသော ကျင့်သုံးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုသီတိ၊ ဝုသီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေဿ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထို ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဝုသိမာ၊ မည်၏။

တဏှာပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၃။ သဿတော အတ္တာတိဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ ဌာပနံ။) ပုရိမဒိဋ္ဌိံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ ဥပါဒိယမာနံ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူတတ်သော။ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ နိဒဿေတံ၊ နိဒဿန နည်းအားဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဥပမာပြခြင်း အကျိုးငှါ။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော ဒိဋ္ဌိ၊ ဤ သဿတော အတ္တာ ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဋ္ဌိကရဏဝသေန၊ ခိုင်မြဲ အောင်မြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သောအတ္တဒိဋ္ဌိကို။ ဥတ္တရာ၊ နောက်၌

ဝုဿတိတိဝါ။ ။ ဤနည်း၌ “ဝုသိ” အရ ကျင့်သုံးအပ်ဆဲမဂ်ကို ယူ၍ ထိုမဂ် ရှိသောရဟန္တာကို “ဝုသိမာ” အရ ယူစေလိုသည်။ ထို “မဂ်ရှိ” ဟူရာ၌ ရဟန္တာ အဖြစ် ရောက်သောအခါ အတိတ် ကျင့်သုံးအပ်ပြီး အနေဖြင့် ရှိခြင်းကို ယူစေလို၍ “သော တေဿ ဝုတ္တော” ဟု အတိတ်အနက်ကို ဟောသော ဝုတ္တောလဒ်ကို အပိုထည့်၍ ပြသည်။

အဂ္ဂဗလံဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ဝုသိယိတ္တာတိ ဝုသိ” ဟု ပြ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူရသည်။ ထိုသို့ ယူသောအခါ “ဝုတ္တောဟု အပိုထည့်စရာ မလိုတော့။ ထို့ကြောင့် “တံ တေဿ အတ္ထိ” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ဝိဂ္ဂဟကို ပြသည်။ “ဝုသိ တေဿ အတ္ထိတိ ဝုသိမာ” ဟု ပြပါ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝုသိမတော”ဟု ရှိသော်လည်း ဂါထာဖြစ်၍ “ဆန္ဒာန္တရက္ခဏ ဒိသ” ဟု ထင်သည်။]

သဿတော အတ္တာတိ ဣဒံ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒိဋ္ဌုပါဒါနိကို ပြပြီးနောက် “သဿတော အတ္တာစ လောကောစ” ဟု ပုံစံထုတ်၏။ ထိုပုံစံသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါနိအတွက် ပုံစံဖြစ်နိုင်ပါ၏လောဟု မေးတယ်ရှိသောကြောင့် “သဿတော၊ ပေ။ ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သည်။ ထိုပုံစံသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါနိအတွက် ပုံစံမဟုတ်ပါ။ ရှေးရှေး ဒိဋ္ဌိကို နောက်နောက်ဒိဋ္ဌိက ခိုင်မြဲစွာယူပုံကို နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ပြအပ်သောပုံစံသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဟူလိ။

ဖြစ်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဤ။) ဥပါဒိယတိ ယထာ၊ စုံမြဲစွာ ယူတတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ အာဒိကာပိ၊ နတ္ထိ ဒိန္နအစရှိသော ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ (ဒဋ္ဌိ-ကရဏ ဝသေန၊ ပုရိမံ၊ ဥတ္တရာ၊ ဥပါဒိယတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ။ပေ။ ဝိညာယတိ။ ဟိ(ယသ္မာ)။ပေ။ဝိညာယတိ”ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ အတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ အတ္တဟုယူခြင်းသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ သဿတော အတ္တာဟူသော ဤစကားသည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန-ဒဿနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါနကို ပြကြောင်းစကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝါ၊ တနည်း။ လောကော စာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဌီစပ်။) အတ္တဂ္ဂဟဏ ဝိနိမုတ္တံ၊ အတ္တဟု ယူခြင်းမှလွတ်သော။ ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်း ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဘူတံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဖြစ်သော အယူကို။ ဣဓ၊ ဤ သဿတော အတ္တာစ လောကောစဟူသော ပါဠိရပ်၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ ဝစနေဟိ၊ ပုရိမဒိဋ္ဌိ၊ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ သဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရေ၊ ဓမ္မသင်္ခေပ ဓမ္မဝိတ္ထာရတွင်။ (သင်္ခေပတော၊ ဝိတ္ထာရတော တို့၌စပ်။) သင်္ခေပတော၊ ကာမုပါဒါနံ၏ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္တံ၊ တဏှာ၏ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သင်္ခေပတော၊ ကာမုပါဒါနံမှ ကြွင်းသော ဥပါဒါနံ ၃-ပါးတို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိမတ္တမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိမျှသည်သာ၎င်းတည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ (အဋ္ဌသတ-ပူဘေဒါယပိ တဏှာယ ဒဋ္ဌဘာဝေါ၊ ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သုဒ္ဓိပရာမသနံ၊ ဝိသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ် တို့၌ စပ်။) ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရတော၊ ဓမ္မသင်္ခေပ ဓမ္မဝိတ္ထာရတည်းမှ။ သင်္ခေပံ၊ ကို၎င်း။ ဝိတ္ထာရဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။ ဝါ၊ နိဒ္ဒါရဏပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရေတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ နိဒ္ဒါရဏေ နိဒ္ဒါရဏ အနက်၌။ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတ္တဂ္ဂဟဏံ ပန။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ “သဿတော အတ္တာစ” ဟု အတ္တစုံလမ်းမှသည် အတ္တဝါဒုပါဒါနသဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သဿတော အတ္တာစ” စသော စကားသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန၏ ပုံစံပြစကား မဟုတ်ဟု မှတ်ပါ။ [ဤနည်း၌ “ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိဟူသော စကားတို့သည် အတ္တဝါဒုပါဒါနကိုပြသော စကားတို့တည်း” ဟု မှတ်ပါ။]

လောကောစာတိဝါ။ ။ (တနည်း) “သဿတော အတ္တာစ လောကောစ” ဟု အတ္တ၊လောက-မျိုးကိုပြရာ၌ အတ္တာစဖြင့် အတ္တဝါဒုပါဒါန၏ ပုံစံကို ပြပြီးလျှင် လောကောစအရ၌ အတ္တစုံလမ်းမရှိမယူဘဲ ရုပ်ကို အတ္တဟု ယူလျှင် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို လောကဟု ယူနိုင်သောကြောင့် ထို သဿတော လောကောစဖြင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန၏ ပုံစံပြ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “အာဒိသု ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ” ဟူသော စကားတို့ဖြင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါနကို ပြသော စကားဖြစ်၏-ဟု တနည်း သိနိုင်ပါသည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် . ၆၆၉

ပကတိအဏု အာဒိနံ၊ ပကတိ၊ အဏုမြူ အစရှိသည်တို့ကို။ သဿတဂ္ဂါဟ-
ပုဗ္ဗံမော၊ မြဲ၏ဟု ယူခြင်းလျှင် ရွှေသွားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အတ္တဂ္ဂါဟော
၌စပ်။) သရီရဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟ ပုဗ္ဗံမောစ၊ မြဲ၏ဟု ယူခြင်းလျှင်
ရွှေသွားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အတ္တဂ္ဂါဟော ၌စပ်။) တေသံ၊ ထိုသဿတ
ဂ္ဂါဟ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟတို့၏။ [တေသန္တိ ယထာဝုတ္တ သဿတုစ္ဆေဒဂ္ဂါဟာနံ၊
အနု။ မရဉ္စကား “တေသံ အဏုပကတိ သရီရာနံ” ဟု အာရုံကို စွဲလေသည်။]
သာမိဘူတော၊ အရှင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ [ထိုအယူတို့ကို ပြုစီမံတတ်သောကြောင့်
အတ္တကို “သာမိ” ဟု ဆိုသည်။] ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သဿတော(ဝါ)၊
မြဲသည်မှုလည်း ဖြစ်သော။ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနောဝါ၊ ပြတ်သည်မှုလည်း ဖြစ်သော။
အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဂ္ဂါဟော၊ အတ္တဟု ယူခြင်း
သည်။ (အတ္တဝါဒုပါဒါနိသည်။) ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်
သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထို အနည်းငယ်ဖြစ်မှုကို တားမြစ်လိုသောကြောင့်။)
ယေဘုယျေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယေဘုယျေနာ-
(တိ)၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ [ဣတိပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါသောကြောင့် ထည့်ပေး
ရသည်။] ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောဝါကျနှင့်။ သမ္ပန္နော၊
စပ်ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။

ဂဟိတပုဋိသန္တိကဿ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
သည်။ ဘဝနိကန္တိယာ၊ ဘဝနိကန္တိ၏။ (ဘဝကို တပ်နှစ်သက်တတ်သော
တဏှာ၏။) ပဝတ္တိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝရာဂဇေန-
ဝီထိ၊ ဘဝရာဂ ဇောဝီထိသည်။ (ဘဝနိကန္တိက ဇောဝီထိသည်။) သဗ္ဗပဌမံ၊

ပကတိ။ပေ။ အတ္တဂ္ဂါဟော ။ ။ [ပကတိ၊အဏုတို့ကို အဋ္ဌသာလိနိ ဘာသာဋီကာ
မူလဋီကာနိဿယ၊ သမဝါယအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ထို ပကတိ- အဏုမြူ စသည်တို့ကိုပင်
မြဲ၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိအယူသည်၎င်း၊ အမိဝမ်း၌ ကိုယ်ကောင်ကလေးအဖြစ်ဖြင့်
ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်ကောင်ကလေးသည် ခဏတိုင်း ပျက်၏ဟု ယူသော ဥစ္ဆေဒအယူ
သည်၎င်း ရွှေသွားဖြစ်၏။ ထို့နောက်မှ အတ္တအယူဖြစ်သည်။ ဤအလို ဒိဋ္ဌပါဒါနိက
ရွှေ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနိက နောက်ကျသော်လည်း ထို အယူမျိုးကား တရံတခါမှ ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ထိုအယူကို တားမြစ်လိုသည့်အတွက် အဋ္ဌကထာ၌ “ယေဘုယျေန” ဟု
မိန့်ရသည်-ဟူလို။

ယေဘုယျေန ဝါ ။ပေ။ သမ္ပန္နော ။ ။ ရွှေနည်း၌ “ယေဘုယျေန” ကို အနီး
ဖြစ်သော “ဩတ္တဂ္ဂါဟပုဗ္ဗံမော သဿတုစ္ဆေဒါဘိနိဝေသော” ၌ စပ်စေလိုသော
ကြောင့် ထိုယေဘုယျေနဖြင့် ပယ်ဆိုရန် တရံတခါ အတ္တဂ္ဂါဟ(အတ္တဒိဋ္ဌိ) က နောက်မှ
ဖြစ်တတ်ပုံကို ပြနေရသည်။ ဤနည်း၌ကား ယေဘုယျေနကို “ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနိ”
စသော အဆုံးဝါကျနှင့် ဝပ်ရသောကြောင့် တရံတခါ၌ အတ္တဝါဒုပါဒါနိ၏ နောက်မှ
ဖြစ်ပုံကို ပြဘွယ် မလိုတော့။

အလုံးစုံသောဝိထိတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ယဒိပိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သော ဘဝရာဂေါ၊ ထိုဘဝရာဂသည်။ တဏှာဒဗ္ဗတ္တံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောဟိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (အထင်မှားသည်။) (ဟုတော) ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ ပဌမပ္ပတ္တံ၊ ပဌမဖြစ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော) န အာဟ၊ မဆိုခဲ့။ ပန၊ ဆက်။ တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ တဏှာ ကာမုပါဒါနံ ဟူ၍။ ဝိဘာဂဿ၊ ခွဲခြားခြင်းကို။ အကုရဏော၊ မပြုခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗာပိ၊ သော။ တဏှာ၊ သည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဿ၊ ထိုကာမုပါဒါနံ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈတာ၊ အရဟတ္တမဂ်သည် သတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တာ။) [နောက်ဝါကျကို လိုက်စေ၍ ပေးသည်။] (တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘာဂဿ၊ ကို။) ကရဏော ပြုခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကာမရာဂတော၊ ကာမရာမ္ပ၊ အညာပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ ဒဗ္ဗဘာဝံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ကာမုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈတာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ။

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတာ- ဥပါဒါနံတို့၏ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ (လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။) ဝိသယော၊ ဝိသယတည်း။ ပညူပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အာလယော၊ ကပ်ငြိတွယ်တာရာတည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာလယရာမာ၊ အာလယရာမာ မည်၏။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတည်း။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သာ အာလယရာမတာ၊ ထို ကပ်ငြိတွယ်တာရာ ၅-ဖြာသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ မွေ့လျော်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သကသန္တာနေစ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌၎င်း။ ပရသန္တာနေစ၊ သူတပါး၏ခန္ဓာအစဉ်၌၎င်း။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သော ပန ဘဝရာဂေါ ။ပေ။ မညမာနော။ ။တဘဝ၌ ဘဝနိက္ခန္တိ (ဘဝရာဂလောဘဇော) သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာဆရာက ထို ဘဝရာဂကို ကာမုပါဒါနံ ဖြစ်လောက်အောင် တဏှာဒဗ္ဗတ္တ မဟုတ် ဟု အထင်မှားသောကြောင့် တဘဝ၌ ကာမုပါဒါနံက စ၍ဖြစ်ပုံကို မဆိုဘဲ ကာမုပါဒါနံက နောက်ဆုံးဖြစ်ပုံကို ဆိုလေသည်။ [မညမာနောဖြင့် အဋ္ဌကထာအယူကို ဋီကာဆရာက မနှစ်သက်ကြောင်း ပြသည်။ ဋီကာဆရာကား “ဘဝရာဂဟူသော ဘဝနိက္ခန္တိကိုလည်း သူ့ဆိုင်ရာ၌ ဒဗ္ဗဖြစ်၏”ဟု ယူသည်။ ထိုသို့ ယူကြောင်းကို “တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ ပန ။ပေ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈတာ ဝုတ္တာ ” ဟူသော စကားဖြင့်ပြသည်။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၆၇၁

ဥပနိဿယဝစနေန၊ ဥပနိဿယသဒ္ဓါဖြင့်။ အာရမ္မဏာနန္တရပကတပ-
နိဿယာ၊ အာရမ္မဏပနိဿယ အနန္တရပနိဿယ ပကတပနိဿယတို့ကို။
ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယာဒိနမ္ပိ၊ အနန္တရပစ္စည်း
အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ ကတောဟောတိ။

ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၄။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏ အမည်အားဖြင့်။ (အကျိုး၏အမည်ကို
အကြောင်း၌တင်စားသော ဖလပစာရအားဖြင့်။) ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝကို။
ဘဝေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝနိဗ္ဗစန-
မေဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ ဝိဂြိုဟ်သည်ပင်။ (ဘဝတိ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်သည်ပင်။)
ဒ္ဓယဿပိ၊ ၂-ပါးအပေါင်းဖြစ်သော ဘဝ၏လည်း။ ဝါ၊ ဘဝနှင့်လည်း။
သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသည်ကို။ ကတော၊ ဤ။ ဝဒန္တော၊ ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဘဝတိတိ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [ဤ၌
“ဘဝတိတိ” ဟူသော ကတ္တုသင်္ဂဟဗိဂြိုဟ်ဖြင့် ဘဝ ၂-မျိုးလုံးကို ရအောင်ဖွင့်
သော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋ္ဌိကာ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ ဘဝအဖွင့်၌ကား ကမ္မဘဝ
အတွက် “ဘဝတိ တေသ္မာတိ ဘဝေါ” ဟု အပါဒါနသာဓနပြု၏။]

ဘဝံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိပ္ပါဒနဖလဝသေန၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသောကံ၏။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။
ဘဝါဘိမုခံ၊ ဘဝသို့ ရှေးရှုသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဗ္ဗတ္တနမေဝ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းကိုပင်။ ဧတ္ထ၊

နိပ္ပါဒနဖလဝသေန ။ ။ ဖလဿ ဥပ္ပါဒနသမတ္တတာ—အနု။ [နိပ္ပါဒနနှင့်
ဖလကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ယူ၍—ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဤသို့ အနုဋီကာ
ဖွင့်သည်။] နိပ္ပါဒနကိုလည်း ဥပ္ပါဒနအနက်ဟောဟု ယူဝေလိုသည်။ ကမ္မဘဝဟူသော
ကံသည် မိမိဖြစ်ခိုက်၌ ဘဝ တခုသို့ ရှေးရှုနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ကံပြုသူက ဘဝသို့
ရှေးမရှုသော်လည်း ကံကအကျိုးပေးသို့ရန် ဆိုင်ရာဘဝသို့ ရှေးရှုနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်နေသည်—ဟူလို။ ထို့ကြောင့် “ဘဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဝသို့ ရောက်တတ်သောကံ” ဟု
ဖွင့်သည်။

နိဗ္ဗတ္တနမေဝ ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား ကံ၏ဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိကိုပင်
“ဘဝံ ဂစ္ဆတိ” အရ “ဘဝသို့ သွားတတ်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘဝံ
ဂစ္ဆတိ” ၌ “ဘဝဂမနံ” ဟူသည် ဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ [နိဗ္ဗတ္တနံ နိပ္ပါဒနံ၊
ဖြစ်စေခြင်း။—အနု။]

ဤ ဘဝံ ဂစ္ဆတိ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဂမနံ၊ ဂမနဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။
 ဤဒီကာအဖွင့်ကိုကြည့်လျှင် “ဘဝံ ဂစ္ဆတိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ ရှိထိုက်၏။
 “ဂမေတိ စ” ဟု ရှိဘွယ်မလိုတော့။ ဘာကြောင့်နည်း။ ဂစ္ဆတိအရ ဖြစ်စေခြင်း
 အနက်ကို ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ ဖြစ်စေခြင်းဟူသည် ဘဝသို့သွားခြင်း ရောက်
 ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူသောကြောင့်၎င်းတည်း။]

သညာဝတံ ဘဝေါ သညာဘဝေါတိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝန္တုသဒ္ဒါ-
 ဿ၊ ဝန္တုသဒ္ဒါ၏။ လောပေါ၊ ကျေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။
 တဿ၊ ထိုဝန္တုသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ အကာရံ၊ အ အက္ခရာကို။ (အ-ပစ္စည်း
 ကို။) ကတော၊ ပြု၍။ သညာဘဝေါတိပိ၊ သညာဘဝေါ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊
 ပါဠိတော်ပါဠိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ယော၊ အကြင် ခန္ဓာကို။) ဝေါကံရိယတိ ပသာရိယတိ၊ ဖြန့်အပ်၏။ ဝိတ္ထာ-
 ရိယတိ၊ ချဲ့အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုခန္ဓာသည်။) ဝေါကာရော၊
 ဝေါကာရ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝေါကံရဏံ၊ ဖြန့်ခြင်း။ ဝါ၊ ချဲ့ခြင်း။ ဝေါ-
 ကာရော၊ ခြင်း။ ဝါ၊ ခြင်း။ သော၊ ထို ဖြန့်အပ်ချဲ့အပ်သော ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ ဖြန့်ခြင်း
 ချဲ့ခြင်းကို။ (ဝုတ္တေ ချွတ်ပိ။) ဧကသ္မိံ၊ တခုသောခန္ဓာ၌။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကော ဝေါကာရေတိ၊ ဧကော ဝေါကာရော ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပဒေသပသဠုပ္ပတ္တိ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် ဖြန့်အပ်
 သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ခန္ဓာတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သညာဘဝေါတိပိ ။ ။ ဤပါဠိသည် အဋ္ဌကထာ၌ရှိသော ပါဠိမဟုတ်၊ ဒီကာဆရာ
 တွေရသောပါဠိတည်း။ ထိုပါဠိ၌ “သညာ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ သညော” ဟုပြု၍ အဿတ္ထိ
 အနက်၌ (အ) ပစ္စည်း သက်သည်။ ဥပမာ—“ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခရှိသော ဈာန် ” ဟူရာ
 ဝယ် အဿတ္ထိအနက်၌ (အ) ပစ္စည်း သက်ရသကဲ့သို့တည်း။ ထို့နောက် သညောဝ၊
 သညာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော + ဘဝေါ၊ တည်း။ သညာဘဝေါ၊ ဝ။ [အကာရံ
 ကတောတိ ယထာ ပီတိသုခံ အဿ အတ္ထိတိ အတ္ထေ အကာရံ ကတော ဥပ္ပါဒေတွာ ။ ပေ။
 ဝေ သညာ အဿ အတ္ထိတိ သညော။—အနု။]

ဝေါကာရော။ ။ ဝိဂ္ဂိုဟ် ၂-မျိုးတွင် ပဌမဝိဂ္ဂိုဟ်၌ ချဲ့ဖြန့်အပ်သော ခန္ဓာရ၏။
 ဒုတိယဝိဂ္ဂိုဟ်၌ ချဲ့ဖြန့်ခြင်းကြိယာ ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “သော ဧကသ္မိံ ပဝတ္တတ္တာ” ၌
 သော-အရသည်း ပဌမနည်းအလို ခန္ဓာရ၍ ဧကသ္မိံ အရလည်း ခန္ဓာပင် ရသောကြောင့်
 ပဝတ္တက (ဖြစ်တတ်သော) ခန္ဓာနှင့် ဧကသ္မိံ အရ ဖြစ်ရာဌာနသည် အရ မပြားချေ။
 ထို့ကြောင့် ဌာနနှင့်ဌာန အရလွှဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ တင်စားထားသော
 “ အဘေဒ ဘေဒုပစာရ ” ဟု မှတ်ပါ။ [ပဝတ္တတ္တာတိ (ဟူသောပါဠိဖြင့်) ပဝတ္တက
 (ဖြစ်တတ်သောခန္ဓာ) ပဝတ္တနဌာနာနံ (ဖြစ်ရာဌာနဟူသော ခန္ဓာတို့၏) အဘေဒေပိ
 ဥပစာရဝသေန ဘိန္နဝိယ ကတော (ဝတ္ထုန္တိ) ဒဿေတိ။—အနု။]

☸ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ ဝါ။ ပေ။ သင်္ဂဟိတတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဝဒတိ ဌိစပိ။) အာစယဂါမိတာယ၊ ကံ ကိလေသာတို့သည် စီအပ်သော ပဋိသန္ဓိ ဂတိစုတိသို့ ရောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မသင်္ခါတတံ၊ ကံဟု ခေါ်ဆို အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ကံဟူသော အဘို့အစုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ [ကမ္မ သင်္ခါတတန္တိ၊ ကမ္မန္တိ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ။ ကမ္မကောဠာသတံ ဝါ။-အနု။] ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ကမ္မဘဝေ၊ ဌိ။ သင်္ဂဟိတဘာဝံ၊ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ ကား။ နိပ္ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ စေတနာဝ၊ သည်သာ။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝမည်၏။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ကမ္မဘဝေါ၊ ပေ။ ကေဟိစိ သမ္ပယုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်၎င်း။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်၎င်း။ ပေ။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတနာမှ တပါးသော စေတသိက် အချို့တို့နှင့်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တော၊ ၏။]

ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဟူသည်။ တိဟိပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိကေဟိ၊ တိက်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဥပပတ္တိက္ခန္ဓာဝ၊ ဥပပတ္တိက္ခန္ဓာ တို့သာတည်း။ ယထာဟ၊ သနည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ ကာမဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ သညာဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ ပေ။ သင်္ဂဟိ- တော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်ပြီ။ ဣတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္တိ၊ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ) အာဟ။ ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အနုပါဒိန္ဒ- ကာနမ္ပိ၊ ဥပါဒိန္ဒကမဟုတ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြံယာ တိရေပိတို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော။) ဒွါဒသဟာယတနေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓာတုဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဟောတော် မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝုတ္တုဉ္စိ။ ။ “နိပ္ပရိယာယေန စေတနာဝ ကမ္မဘဝေါ”ဟူသောစကား၏ သာဓကကို ပြလို၍ “ဝုတ္တုဉ္စိ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ကမ္မဘဝေါ-စသည်ကား ဓာတုကထာ ဆဋ္ဌနယ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်တည်း။ ထို၌ “ကမ္မဘဝ”အရ စေတနာကိုယူသောကြောင့် “တိဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တော”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ။ “ဥပပတ္တိ” အရ ကာမဘဝစသော တိက်၊ သညာဘဝ စသော တိက်၊ ကေဝေါကာရစသော တိက် ဤတိက် ၃-မျိုးလုံးဖြင့် ကံကြောင့် ဖြစ်ရ သော လောကီဝိပါက် နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဓရုပ်တို့ကိုသာ ယူရသည်။ “ယထာဟ” စသော သာဓကသည် ဝိပါက် ကမ္မဓရုပ် ခန္ဓာတို့ကိုသာ ယူလိုပြသော သာဓကတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိပါက်မဟုတ် ကမ္မဓမ္မဟုတ်သော သဒ္ဓါယတန သဒ္ဓဓာတ်ကို ချန်၍ “ကော- ဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတော”ဟု ဟောတော်မူသည်။

သင်္ခါရဘဝါနံ၊ သင်္ခါရဘဝတို့၏။ ဓမ္မဘောဒတော၊ ဓမ္မအားဖြင့် ကွဲပြား
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရော ဝေ၊ ပညာဘိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရတို့ကို
သာ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။
န ယုတ္တံ၊ မသင့်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ။ န (ယုတ္တံ)၊
မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တံ ဝေ၊ သင့်သည်သာ။) (ကဿော၊ နည်း။)
ဘဝေကဒေသဘာဝေန၊ ကမ္မဘဝဟူသော ဘဝတစ်ခု၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခါရ-
နံ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။
ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။
ပရေန၊ တပါးသော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မဝိသေသံ၊ တရားအထူးကို။
အဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ (“အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍” ဟု မဟာဋီကာ၌
ရှိ၏။) ပုနဝစနံ၊ တဖန် ဟောတော်မူခြင်းကို။ စောဒိတံ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
သို့။ စောဒကာဘိလာသဝသေန၊ စောဒက၏ အလိုဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ သာတ္ထက-
မေဝိဒံ ပုန ဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရဘဝါနံ ဓမ္မဘောဒတော။ ။ “သင်္ခါရ” အရ၌ ပညာဘိသင်္ခါရစသော
လောကီစေတနာသာ ရ၍ “ဘဝ” အရ၌ ထိုစေတနာအပြင် လောကီဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇ-
ရုပ်များလည်း ရသောကြောင့် “ဓမ္မဘောဒတော” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဓမ္မချင်း မတူ
သောကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဖြင့် လျဉ်းပါးဘွယ်မရှိရကား “သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနံ”
ဟု ဖြေဘွယ်မလို။ “ထို အဖြေစကားသည် အပိုသာဖြစ်၍ မသင့်” ဟု စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က
ဆိုလိုသည်။

န၊ ဘဝေကဒေသ ဘာဝေန။ ။ သင်္ခါရဟူသော စေတနာတို့သည် ကမ္မဘဝ၊
ဥပပတ္တိဘဝ ၂-မျိုးတွင် ကမ္မဘဝဟူသော တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို
ဘဝဟူသော နာမည်ဖြင့် ထပ်၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဖြင့် လျဉ်းပါး
ဘွယ် ရှိရကား ထို ပုနရုတ္တိဒေါသကို တားမြစ်သောအားဖြင့် “သာတ္ထကမေဝ ပုန ဝစနံ”
ဟု ဆိုခြင်းသည် သင့်ပါသည်—ဟူလို။

ပရေန ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခါရအရနှင့် ကမ္မ၊ ဥပပတ္တိ
ဘဝတို့၏ အရကွဲပြားမှုကို မရေတွက်ဘဲ “ပညာဘိသင်္ခါရော” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌
ထပ်၍ ဟောတော်မူပုံကိုသာ ကြည့်၏။ ထိုသို့ ကြည့်သောကြောင့် ထပ်၍ ဟောတော်
မူခြင်းကို စောဒနာလိုသော အဘိလာသ (ဆန္ဒ) ဖြစ်နေ၏။ ထိုဆန္ဒကို သိသော အဋ္ဌ-
ကဏာဆရာသည် ဘဝအရ ပညာဘိသင်္ခါရစသော စေတနာကို ဟောတော်မူသော်
လည်း ကာလချင်း မတူသောကြောင့် “ပုန ဝစနံ သာတ္ထကမေဝ” ဟု ပဌမ ဖြေ၏။
ထို့နောက် ဘဝအရ၌ စေတနာသာမက၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ယူရသောနည်း
စသော နည်းအမျိုးမျိုးကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနံ=ဘဝကို
တဖန်ထပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်သည် ဧကန်ပင် အကျိုးရှိပါသည်” ဟု
မိန့်သည်။

ဝိဘင်း] • ခ-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၆၇၅

ကမဘဝါဒိ နိဗ္ဗတ္တနကဿ၊ ကမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ကမဘဝါဒိဘာဝေါ၊ ကမဘဝ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ အမည်ကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏ အမည်အားဖြင့်။ (ဖလပစာရ အားဖြင့်။) အဋ္ဌကထာယံ၊ ဤ။ ဝုတ္တော။

အန္တောဂဓေ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သော ဘဝတို့ကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ အဂဏေ-
တော၊ မရေတွက်မူ၍။ အပ္ပန္တရဂတေ ဝေ၊ အတွင်း၌ တည်သည်တို့ကိုသာ။ ကတော၊ ၍။ ကမဘဝါဒိကေ၊ ကမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို။ ကမ္မပပတ္တိဘဝ-
ဝသေန၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဂ္ဂဏေ၊ ၂-ခုတို့ကို။ ဝါ၊
၂-ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်တို့ကို။ ကတော၊ ဆ ဘဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ။

အဝိသေသေနာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဥပါဒါနဘေဒံ၊ ဥပါဒါန်
၄-ပါး အပြားကို။ အကတော၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်အနက်တည်း။
စ၊ ဆက်။ ဥပါဒါနဘေဒါကရဏေနေဝ၊ ဥပါဒါန် အပြားကို မပြုခြင်းကြောင့်
ပင်။ ဒွါဒသပ္ပဘေဒဿ၊ ၁၂-ပါး အပြားကို။ သင်္ဂဟဝသေန၊ သိမ်းယူခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟတော ဆ ဘဝါတိ၊ သင်္ဂဟတော ဆ ဘဝါ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-
ကာရေန) ဝုတ္တံ။

သမတ္တေန(သံ+အာပတ္တေန)၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ
ပြီးသော။ သမာဒိန္နေန၊ ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီး
သော။ ဂေါသီလေန၊ နွားတို့၏အလေ့ကြောင့်၎င်း။ ကုက္ကုရသီလေန စ၊ ခွေးတို့၏
အလေ့ကြောင့်၎င်း။ ဂုန္နံ၊ နွားတို့၏၎င်း။ ကုက္ကုရာနဉ္စ၊ ခွေးတို့၏၎င်း။ သဟ-
ဗျတော၊ အတူတကွ ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (မဇ္ဈိမ-
ပဏ္ဏာသ ကုက္ကုရဝတိကသုတ် ပါဠိတော်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန-
ဝတော၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဈာနဘာဝနာ၊ ဈာန်ကို ဖြစ်စေ
ခြင်းသည်။ (ဈာန်ရအောင် ဘာဝနာပွားခြင်းသည်။) န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီးနိုင်။
ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတော့)။ တေန၊ ထို သီလဗ္ဗတု-
ပါဒါန်ကြောင့်။ ရူပါရူပဘဝါ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်
နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊
ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော။ ပကာရေန၊
အပြားအားဖြင့်။ (ဣဒံ သီလဗ္ဗတံနာမစသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော
အပြားအားဖြင့်။) ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
(သီလဗ္ဗတုပါဒါန်က ရူပ အရူပ ဘဝတို့၏အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။) တံ
န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊

စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော အကျင့်၌။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၏အကြောင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနေန၊ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဈာန်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ်၊ သင့်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုရာဏ ဘာရတ သီတာဟရဏ ပသုဗန္ဓဝိမိ အာဒိသဝနံ၊ ဗြဟ္မဏ္ဍပုရာဏ်၊ လိင်္ဂပုရာဏ်၊ ခန္ဓပုရာဏ် အစရှိသော ပုရာဏ်ကျမ်း၊ ဘာရတမင်းတို့၏ စစ်တိုက်ပုံကို ဆိုရာ ဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဘာရတကထာ၊ သီတာမိဖုရားကို ဒေသဂီရိဘီလူး၏ ဆောင်ယူပုံကို ဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သော သီတာဟရဏကထာ၊ ယဇ်ပူဇော်မှုကို ပြုရာ၌ သားကောင်တို့ကို ဖွဲ့နှောင်ပုံအစီအရင် အစရှိသည်တို့ကိုကြားနာရခြင်းသည်။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ မည်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။ အသပ္ပုရိသုပနိဿယံ၊ မသူတော်တို့ကို မှီရခြင်းကို၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အကတပုညတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အတ္တမိစ္ဆာပဏိဓိတဉ္စ၊ မိမိစိတ် မိမိကိုယ်ကို မှားယွင်းသောအရာ၌ ထားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။

သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနေန ။ ။ နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်မှုကို “သုဒ္ဓိမဂ္ဂ” ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်နေသော်လည်း ဈာန်ကိုရကြောင်း ကသိုဏ်း စသည်ကို အားထုတ်နေလျှင် ဈာန်ကို ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ရူပါ ။ပေ။ န န ယုဇ္ဇတိ” ဟု ဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ န-တပုဒ်သာ ပါသော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ “န, န” ဟု ၂-ပုဒ်ပါသည်။ ထိုသို့ပါမှလည်း တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ ဟူသောစကားနှင့် လိုက်လျောသည်။

ပုရာဏ ။ပေ။ အာဒိသဝနံ ။ ။ ပုရာ၊ ရှေးအခါ၌ + တဝံ၊ ဖြစ်သော အကြောင်းအရာတည်း။ ပုရာဏံ၊ ရာ။ ဤဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဘူးသော အကြောင်းအရာကို ပြသော ကျမ်းကိုလည်း “ပုရာဏ်ကျမ်း” ဟု ခေါ်၏။ ထို ပုရာဏ်ကျမ်းကို အနုဋီကာ၌ “ဗြဟ္မဏ္ဍလိင်္ဂခန္ဓပုရာဏာဒိ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ အမရကောသ နိဿယ၌ “ပုရာဏ်ကျမ်းပေါင်း ၁၈-ကျမ်းရှိ၏” ဟု မိန့်သည်။ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၊ ဂန္ဓာရမ္ဘ၌လာသော အာဂမဝရဿပုဒ်အဖွင့်၌ ဘာရတပုရာဏ်၊ နရသီဟပုရာဏ်တို့ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ဤ၌ ကား ဘာရတကို ကထာအဖြစ်ဖြင့် ယူဟန်တူသည်။

ပသုဗန္ဓဝိမိ ။ ။ ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ သားကောင်တို့ကို ဖွဲ့ချည်ပုံ အစီအစဉ်ကို ပြသော ကျမ်းတည်း။ [ဘူတိကာမော၊ မိမိ၏ ကြီးပွားရေးကို မြှော်တွေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သေဘဝယေဇ္ဇံ၊ ပြုပေးသောဆိတ် စသော သတ္တဝါကို သတ်၍ ယဇ်နတ်ပူဇော်မှုကို။ အာလဘတေ၊ အားထုတ်ရာ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပသုမာရဏဝိဓာနယုတ္တော (သားကောင်ကို သတ်ခြင်းအစီအစဉ်နှင့် ယှဉ်သော) ယညဝိမိ ပသုဗန္ဓဝိမိ။—အနု။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် .

၆၇၇

တဒန္တောဂဓာ ဝေါတိ၊ ကား။ ဒုစရိတနိဗ္ဗတ္တေ၊ ဒုစရိက်ကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သုစရိတနိဗ္ဗတ္တေ၊ သုစရိက်ကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တသ္မိံ ကာမဘဝေ၊ ထို ကာမဘဝ၌။ အန္တောဂဓာ ဝေါ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ အန္တောဂဓာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါနံ၊ တို့၏။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ (ကာမဘဝ၌) အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့သည်။ နိရဝသေသာ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ န အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းမဝင်နိုင်ကုန်။ (သညာဘဝအရ ရူပဝိပါက် အရူပဝိပါက်တို့ကိုပါ ရသောကြောင့် ၎င်း၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အရ၌လည်း ရူပဝိပါက်များပါ ရသောကြောင့်၎င်း အားလုံး ကာမဘဝ၌ မဝင်နိုင်၊ ကာမဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော သညာဘဝ တစိတ်နှင့် ကာမဝိပါက် ပဉ္စဝေါကာရဘဝ တစိတ်သာ ကာမဘဝ၌ အတွင်းဝင်နိုင်သည်-ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သပ္ပဘောဒဿာတိ၊ ကား။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ မနုဿာဒိပ္ပဘောဒဝတော၊ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ မနုဿ အစရှိသော အပြားရှိသော။ (ကာမဘဝဿ ၌စပ်။)

စ၊ ဆက်။ ကမေန၊ ဥပါဒါန် ၄-ပါးတို့၏အစဉ်အားဖြင့်။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ဘဝပစ္စယဘာဝဝစနံ၊ ဘဝ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝိယ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကဲ့သို့။ အဘိဏ္ဍံ၊ မပြတ်။ အသဗ္ဗဒါစရဏတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါန နိမိတ္တတ္တာ စ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဟောတိ)။ [သီလဗ္ဗတုပါဒါန်သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်လောက်လည်း မပြတ်မပြတ် မဖြစ်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းလည်း ရှိသောကြောင့် နောက်ဆုံး၌ ဆိုထားသည်-ဟူလို။]

ဟေတုပစ္စယပ္ပဘောဒေဟီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ မဂ္ဂပစ္စယော စ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းကိုလည်း။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ တည့်သွင်း၍ ဆိုထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဠုပါဒါနာဒိနိ၊ ဒိဠုပါဒါန် အစရှိသည်တို့သည်။ မဂ္ဂပစ္စယာ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ [မိစ္ဆာမဂ္ဂဖြစ်သောကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်း တစ်ကြိမ်သည်-ဟူလို။ ထို့ပြင် - “အနန္တရဖြစ်သော ကာမ ကမ္မဘဝအား ဥပါဒါန်က ကျေးဇူးပြုပုံမှ ထင်ရှားသောကြောင့် အနန္တရစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ မဆိုတော့” ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်သေး၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဘဝပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၂၃၅။ ဥပပတ္တိဘဝုပ္ပတ္တိယေဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏အစစွာဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုပါသော်လည်း။ (အဋ္ဌကထာ၌ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဇာတိ၏အကြောင်း မဟုတ်ဟု ဆိုပါသော်လည်း။) ဇာယမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ခန္ဓာ၏။ (ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ဆဲခန္ဓာ၏။) ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဝိကာရသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၌ ဇာတိမည်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါပိ၊ သည်လည်း။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဝတ္ထု၊ သက္ကာ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥပပတ္တိဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူသောခန္ဓာ သည်။) အသတိ၊ သော်။ အဘာဝါ၊ ဇာတိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော ဥပစယော၊ အနုပ္ပဗန္ဓရူပပဒဋ္ဌာနာ သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ရူပဇာတိယာ၊ ရုပ်ဇာတိ၏။ ဇာယမာနရူပပဒဋ္ဌာနတာပိ၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၊ ရူပကဏ္ဍ၊ ရူပဝိဘတ္တိ ဒုကနိဋ္ဌေသ အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ဥညာတတာ(အညာတ-တာ)၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနုညာတတာ စ၊ အထက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟိနပဏီတတာ၊ ဟိန၏အဖြစ်၊ ပဏီတ၏အဖြစ် မည်၏။ အာဒိသဇ္ဈေန၊ ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏဗုဗ္ဗဏ္ဏာဒိဝိသေသံ၊ လုံသောအဆင်းရှိသူ၊ မလှသောအဆင်းရှိသူ အစ ရှိသော အထူးကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ [ဗုဗ္ဗဏ္ဏတာဒိ ဟု တာပစ္စည်းပါလျှင် ကောင်း၏။] အဇ္ဈတ္တသန္တာနဂတတော၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြောင်း မှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝိသေသကာရကဿ၊ ဟိန ပဏီတ အစရှိသော အထူးကို ပြုတတ်သော။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တသန္တာနေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တေန တေနာတိ၊ ကား။ ဉာတိဗျသနာဒိနာ၊ ဉာတိဗျသနအစရှိသော။ ဇရာ-မရဏတော၊ မှ။ အညေန၊ အခြားသော။ ဒုက္ခခမ္မေန၊ သည်။ (ဗုဋ္ဌဿ ဌ်စပ်။) ဥပနိဿယကောဋိယာတိ၊ ကာ။ ဥပနိဿယံသေန၊ ဥပနိဿယ အဘို့အစုအား ဖြင့်။ ဥပနိဿယလေသေန၊ ဥပနိဿယ အမြှက်အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ အနာဂတော၊ မလာသော။ (ဇာတိက ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မလာသော။) သတိ၊ ဇာတိရှိလသော်။ ဘာဝါ၊ ဇရာ မရဏ စသည် တို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသတိ၊ ဇာတိ မရှိလသော်။ အဘာဝါ စ၊ ဇရာမရဏ

ဝိတင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၇၉

စသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန၊ သုတ္တန္တိက ဒေသနာ တော်နည်းအားဖြင့်။ ယော ဥပနိဿယော၊ အကြင် ဥပနိဿယသည်။ (အတ္ထိ)။ သော ထို ဥပနိဿယကို။ ဥပနိဿယကောဋီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ဘေတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဓ္ဓေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၂၄၂။ သမိတံတိ၊ ကား။ သင်္ဂတံ၊ ဆက်စပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ အဗ္ဗောဓိန္တံ၊ မပြတ်သည်။ (ဟုတော့ ပဝတ္ထတိ ဌာဝပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကာမယာနဿာတိ၊ ကား။ ကာမယမာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားသော။ ဝါ၊ တနည်း။ တေဿ၊ ဤသတ္တဝါ၏။ ကာမော၊ ကိလေသာကာမဟူသော။ ယာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်သို့ သွားကြောင်းယာဉ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို သတ္တဝါသည်။) ကာမယာနော၊ မည်၏။ ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမ ဂုဏ်ကို လိုလားသော။ (တနည်း) ကာမယာနဿ၊ ကိလေသာကာမဟူသော သွားကြောင်းယာဉ်ရှိသော။ တဿ(ဇန္တုနော)၊ ၏။ (တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ ဌာဝပ်။) ရုပ္ပတိတိ၊ ကား။ သောကေန၊ သောကဖြင့်။ ရုပ္ပတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။

ပရိယုဋ္ဌာနတာယ၊ ထက်ဝန်းကျင်ထကြွတတ်သောဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်းဖြင့်။ တိဋ္ဌနသီလော၊ တည်ခြင်းအလေ့ရှိသော သတ္တဝါ တည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ထကြွခြင်းဖြင့် တည်လေ့ရှိသောသတ္တဝါ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိနောတိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ ပါဌ်တမျိုးသည်။ (အတ္ထိ)။ တတ္ထံ၊ ထို ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိနော ဟူသော ပါဌ်၌။ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဌာဝပ်။) ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌံ၊ ပရိယုဋ္ဌ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ တေန၊ ထို ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ၊ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိမည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ [ပရိယုဋ္ဌေန + ဌာယိ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ။]

ကာမယာနဿ။ “ ကာမယမာနဿ ” ဟူသော ပဌမဖွင့် အလိုအားဖြင့် ကမ္မဇာတ် စုရာဒိ ဣယပစ္စည်း၊ အာနပစ္စည်းတည်း။ မထင်ရှားသော အာနပစ္စည်းကို ထင်ရှားသော မာနပစ္စည်းဖြင့် လဲ၍ “ ကာမယမာနဿ ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ ကာမော ယာနံ တေဿ ” ဟူသော ဒုတိယအဖွင့် အလိုအားဖြင့် ကာမနှင့် ယာနကို ဗဟုဗျူဟိ သမာသ် တုံစပ်ထားသည် ဟု ပြသည်။ ယာဉ်ဟူသည်လည်း ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်သို့ သွားကြောင်းယာဉ်တည်း။ “ ယာယတိ ဧတေနာတိ ယာနံ ” ဟု ပြပါ။

ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနီတိ၊ ကာမံ။ မာလာ၊ နတ်ပန်းတို့သည်။ မိလာယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဝတ္ထာနိ၊ နတ်အဝတ်တို့သည်။ ကိလိယန္တိ၊ ညှစ်နွမ်းကုန်၏။ ကစ္ဆေဟိ၊ လက်ကတီးကြားတို့မှ။ သေဒါ၊ ချေးတို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊ ယိုထွက်ကုန်၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဝေဝဏ္ဏိယံ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ သြက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒေဝေါ၊ နတ်သည်။ ဒေဝါသနေ၊ နတ်တို့၏နေရာ သို့မဟုတ်။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္ထာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ မရဏပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ သေခြင်း၏ ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့ကို။ (ဒိဿာ ခွံစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤ ပုဗ္ဗနိမိတ် ၅-ပါးသည် ဣတိဝုတ်၌လည်းပါ၏။ သုတ္တန္တ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ကို။ (ဒိဿာ၊ ရှိ။) ကမ္မနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓသင်္ခါတေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ဘဝဆန္ဒဗလေန၊ ဘဝ၌ စပ်မက်တတ်သော ဆန္ဒရာဂ၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဗလဝသောကော၊ အားကြီးသောသောကသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဗာလောတိ၊ ကာမံ။ အဝိဒ္ဓါ၊ ပညာမရှိသော။ (“သ ခေါ်သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်” ခွံစပ်။) တေန၊ ထို ဗာလောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ကာရဏဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တိဝိဓန္တိ၊ ကာမံ။ တဿာရပ္ပ။ ပေ။ ပဋ္ဌာနနိဒါနံ၊ ထို မကောင်းသဖြင့်ပြုခြင်းအား လျောက်ပတ်သော ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို ကြားနေရခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို တွေ့နေရခြင်း၊ သေခါနီးကာလ၌ အကုသိုလ်ကံထင်လာခြင်းလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော။ သောကာဒိဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခကို။ (“ပဋိသံဝေဒေတိ” ခွံစပ်။) အာသဝေသာဓေန္တိတိ၊ ကာမံ။ အာသဝေ၊ တို့ကို။ ဂမေန္တိ၊ သိစေကုန်၏။ ဗောဓေန္တိ၊ သိစေကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဧဝံ သတိတိ၊ ကာမံ။ အဝိဒိတာဒိတာယ၊ မသိအပ်သော အစရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဒိဘာဝေ၊ အစမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ (ဝိရုဇ္ဈတိ ခွံစပ်။) အာဒိမတ္တကထနန္တိ၊ ကာမံ။ တေဿ၊ ဤ ဘဝစက်၏။ အာဒိ၊ အစသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထို ဘဝစက်သည်။) အာဒိမံ၊ မည်၏။ [အဿတ္တိ အနက်ဟော မန္တုပစ္စည်း။] ဘဝစက္ကံ၊ တည်း။ တဿ၊ ထို အစရှိသောဘဝစက်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစတည်း။ အာဒိမတ္တံ၊ အစရှိသောဘဝစက်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစ။ တဿ၊ ထို အစရှိသော ဘဝစက်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အစကို။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသောစကားတည်း။ အာဒိမတ္တကထနံ၊ အစရှိသော ဘဝစက်၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်း။ ဝါ၊ ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော စကား။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့် ၆၈၁

ဝါ၊ တနည်း။ မတ္တသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိသေသ နိဝတ္တိအတ္ထော၊ ဝိသေသအနက်
ကို နစ်စေခြင်းအနက်ရှိ၏။ အနာဒိဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။
အာဒိမ္ပိ၊ ဘဝစက်၏အစဉ်၌၎င်း။ မဇ္ဈေ၊ ဘဝစက်၏အလယ်၌၎င်း။ ပရိယောသာ-
နေစ၊ ဘဝစက်၏ အဆုံး၌၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာတို့၌။ သိယာ၊
ဖြစ်နိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဒိမတ္တာယ၊ အစမှ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊
အဝိဇ္ဇာကို။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ ဝိရဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ်
လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေနာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနေန၊ ဖြစ်စေခြင်း
အားဖြင့်။ ကထနေန၊ ဆိုခြင်းအားဖြင့်။ [ဤ ကထနေနပုဒ်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာ
ဋီကာ၌ မပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ (အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။) အပ္ပဟာနေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်
နိုင်ခြင်းအားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ သန္နိဟိတဘာဝကရဏေန၊
ကောင်းစွာ မြှုပ်နှံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ကမ္မာဒီနီတိ၊ ကား။
ကမ္မဝိပါကဝဇ္ဇာနိ၊ ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်တို့သည်။ (ပလိဝေဠေန္တိ ဌိစပ်။) ဝဇ္ဇ-
ကာရဏဘာဝေန၊ ဝဋ်၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာနတ္တာ၊ ပဓာန၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပဓာနဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝဒတိ၊ ဟိတ အဟိတကို ပြောပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဒေါ၊ ဝဒမည်၏။
ဝေဒေတိ၊ သုခ အစရှိသည်ကို ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို
သိခြင်းကို ပြုတတ်၏။ [နောက်၌ “သုခါဒိ” အနုဘဝတိ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်လိမ့်

သန္နိဟိတ ဘာဝ ကရဏေန ။ ။ ဤစကားသည် အပ္ပဟာနေ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို
ပြသော စကားတည်း။ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် (အချိန်မရွေး ဖြစ်ဘို့ရန်)
မိမိသန္တာန်ဝယ် ကောင်းစွာ မြှုပ်နှံထားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို
ပြသည်။ [သံ=အနီး၌+နိဟိတ-မြှုပ်နှံထားအပ်။]

ဝေဒေတိ။ ။ဝေဒေယျောအတွက် “ဝေဒေတိ၊ ဝေဒိယတိ” ဟု ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး
ပြ၏။ စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်သည် အနုဘဝန အနက်ကို ဟောရကား ဝေဒေတိကို “သုခါဒိ”
အနုဘဝတိ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ [သုခါဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဒုက္ခကို ယူပါ။] “သဗ္ဗဝိသယေ ဝါ
ဇာနာတိ” ဟု ဒုတိယတနည်း ဖွင့်ရာ၌ကား သိခြင်းအနက်ဟော “ဝေဒ” နာမ်ပုဒ်နောင်
ကဏှတိအနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၊ ဣ-ကို ပြု၍ ပြီးသော နာမဓာတ်ဟု ဝေဒေတိကို
ကြံပါ။ ဘာကြောင့်နည်း-စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်က သိခြင်း အနက်ကို မဟော၊ တူဝါဒိ ဝိဒ
ဓာတ်ကသာ သိခြင်းအနက်ကို ဟောသောကြောင့်တည်း။

အနုဋီကာ။ ။ဝေဒေတိတိ ဝေဒယတိ၊ တဿ အတ္ထဝစနံ အနုဘဝတိတိ၊ ဝေဒံ
ဝါ ဉာဏံ ကဏှတိ ဥပ္ပါဒေတိတိ ဝေဒေတိ၊ တဿ အတ္ထဝစနံ ဇာနာတိတိ၊ ဤနည်း၌
ဝေဒေယျောဝယ် ဝိဒဓာတ်၊ ကတ္တာဟော ဣ-ပစ္စည်းကြံ၍ အာဂုံလာသော ဣ-ကို ပြု၊
“ဝေဒေယျော၊ ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ သိတတ်၏”ဟု ပေးပါ။

မည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဝေဒိယတိ၊ မိမိကိုယ်တိုင် သိအပ်၏။ ဝါ၊ သူတပါးတို့သည် သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒေယျော၊ ဝေဒေယျ မည်၏။ သုခါဒိ၊ သုခ အစရှိသည်ကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဝိသယေ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒီကာ၌ “သဝိသယေ၊ မိမိအာရုံ တို့ကို” ဟု မှုကဲ့ရှိ၏။] ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ သုခိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော သုခ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်၎င်း။ ပရေဟိစ၊ သူတပါးတို့သည်၎င်း။ ဇာနာတိ စ၊ သိလည်း သိတတ်၏။ ဉာယတိ စ၊ သိလည်း သိအပ်၏။ [အတ္တနာကို ဇာနာတိနှင့်၎င်း၊ ပရေဟိကို ဉာယတိနှင့်၎င်း တွဲပါ။] ဗြဟ္မာဒိနာ ဝါ အတ္တနာ ဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ စ သဒ္ဓတ္ထော၊ စ သဒ္ဓါ၏အနက် ရှိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကာရကဝေဒကရဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ စ သဒ္ဓတ္ထသမာသံ၊ စ သဒ္ဓါ၏အနက်ရှိသော ဒွန်သမာသံကို။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။

ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ သုညတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ ဒွါဒသဝိဓာနံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏။ သုညတာယ၊ ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တတို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သုညံ၊ ကင်းဆိတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ စတုပ္ပိဓံပိ၊ သော။ သုညတံ၊ ဓုဝသုညတာ သုဘ- သုညတာ သုခသုညတာ အတ္တသုညတာ ဟူသော သုညတာကို။ ဧကံ၊ တပါး

ဝေဒိယတိ ။ ။ ဤပုဒ်ကား ကတ္တားဟော၊ ကံဟော ၂-မျိုးရတည်း။ ထိုတွင် ကတ္တားဟောကို ရည်ရွယ်၍ “အတ္တနာ ဇာနာတိ” ဟု အနက်ဖွင့်၏။ ဤအလို “ဝေဒိ- ယတိ” ကို ကမ္မကတ္တား ကြံပါ။ ကံဟောကို ရည်ရွယ်၍ “ပရေဟိ ဉာယတိ” ဟု အနက် ဖွင့်သည်။ ကံအနက် ဟောရာ၌ ဝေဒိယတိ ရုပ်ပြီးပုံ ရှင်း၏။ [ဝေဒိယတိတံ ပန ကမ္မ- ကတ္တာ၊ ကမ္မာနံ ဝသေန နိဒ္ဒေသောတိ တဿပံ အတ္တံ ဒသေန္တော “ဇာနာတိ ဉာယတိ စ” တိ အာဟ။—အနု။ ဤအလို ဝေဒေယျော-၌ ဣ-ပစ္စည်းကိုလည်း ကတ္တားဟော ကံဟော ၂-မျိုး ကြံပါ။

ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ သုညံ ။ ။ “ဒွါဒသဝိဓ” အရ အဝိဇ္ဇာစသော အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ကို ယူ၍ ထို ၁၂-ပါးလုံးပင် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဓုဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တတို့မှ ကင်းဆိတ်ကြသောကြောင့် “သုည” ဖြစ်ကြ၏။ ထို့နောက် “သုညာနံ+ဘာဝေါ သုည- တာ၊ ဒွါဒသဝိဓာနံ+သုညတာ ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ” ဟု ပြု၍ ထိုပုဒ်ကို သုညံ၏ နာမ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်စေလိုသောကြောင့် “သုညတာယ+သုညံ” ဟု ဖွင့်သည်။

စတုပ္ပိဓံ ဝါ ။ ပေ။ သုညံ။ ။ ဤနည်း၌ကား ဓုဝသုညတာစသော သုညတာ ၄-မျိုးကို သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းအားဖြင့် တပါးတည်း ယူ၍ ထိုသုညတာသည် အဝိဇ္ဇာ စသော အားဖြင့် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးရှိရကား သုညတာ ၁၂-ပါးဟု ယူသည်။ ဤနည်း၌ ဒွါဒသဝိဓကို သုညတာနှင့် ကမ္မဓာရဲတွဲ၊ [ရှေ့နည်း၌ကား သဒ္ဓိတပျုရိသ် တွဲခဲ့သည်။] ထို့နောက် သုညံနှင့် ဝိသေသနတ္ထ တတိယာတပျုရိသ် တွဲစေလို၍ “ဒွါဒသဝိဓာယ သုညတာယ သုညံတိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိသင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၈၃

ထည်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဒွါဒသဂီတဿ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါဒသဝိဓော၊ တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ [သုညတာ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။] ဒွါဒသဝိဓဿ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော။ တာယ သုညတာယ၊ ထိုဝေဒနာဖြစ်စသည်တို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သုညံ၊ ကင်းဆိတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။

ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတောတိ၊ ကား။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ ပုဗ္ဗန္တတော၊ ရှေ့အဘို့မှ။ ဝါ၊ ရှေ့အဘို့ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းမှ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါကဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သော ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် စသည်ကို။ အာဟရဏတော၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္နဝေဒနာဝသာနံ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသောဝေဒနာအဆုံးရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝစက္ကကဗေသောပိ၊ ဘဝစက်၏ တစိတ်တဒေသကိုလည်း။ ဘဝစက္ကန္တိ၊ ဘဝစက္ကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာသဟာယာယ၊ တဏှာဟူသော အဖော်ရှိသော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေဒနာတော၊ ဝေဒနာကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ တတော၊ ထို အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ သမ္မဇ္ဈနတော၊ ဖွဲ့စပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်သည်။ ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝေဒနာဟူသော အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ဘဝစက်ဟူသော စကား

ဘဝစက္ကကဗေသောပိ ။ ။ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဗေဒနာ မရဏသောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿ ဥပါယာသတိုင်အောင် ဆုံးမှ ဘဝစက်ပြည့်စုံ၏။ ဤ၌ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဝေဒနာတိုင် ဆုံးနေသော တရားအဆက်ဆက်ကို အဘယ်နည်းအားဖြင့် “ဘဝစက်” ခေါ်နိုင်ပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဘဝစက္ကကဗေသောပိ ။ပေ။ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်၏။ အပေါင်း၏အမည်ကို တစိတ်တပိုင်း၌ တင်ဝားသားသော ဧကဒေသျူပစာရနည်းအားဖြင့် တစိတ်တပိုင်းကိုလည်း “ဘဝစက်” ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်—ဟူလို။

ဝေဒနာ ဝါ။ ပေ။ ယုတ္တမေတံ။ ။ “ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် တဏှာနှင့် အဝိဇ္ဇာသည် ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဘက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ကား သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် “ဝေဒနာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် ဝေဒနာဆုံးသောအခါ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ ပါဝင်ရကား ဘဝစက်သည် အပြည့်အစုံ လည်နေပြန်၏။ ဤနည်း၌ကား ဧကဒေသျူပစာ မဟုတ်၊ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော တရားအဆက်ဆက်ကို မုချအားဖြင့် “ဘဝစက်” ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ တဏှာမူလကေ စ၊ တဏှာအရင်းခံရှိသော ဘဝစက်၌ လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း (ကသွာ တဏှာမူလကေ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ၂-ပါးသော ဘဝစက်တို့၏လည်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အနုပ္ပဝေသော၊ သက်ဝင်နိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဏှာမူလကေ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။)

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ဓမ္မသဘာဝံ၊ တရားတို့၏သဘောကို။ (ဗဿ၏ ဖုသနသဘော စသည်ကို။ ပဋိစ္စာဒေတော၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုလျက်။ ဒိဋ္ဌိစရိတေ၊ ဒိဋ္ဌိ စရိုက် ရှိသူတို့ကို။ သံသာရေ၊ သံသရာထဲ၌။ နယတိ၊ ဆွဲဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊

ဧဝံ တဏှာမူလကေ စ။ ။တဏှာကိုမူတည်သော နောက်ပိုင်း တရားအဆက်ဆက်ကို “ဘဝစက်”ဟု ခေါ်ရာ၌လည်း ကေဒေသျှူပစာရအားဖြင့် ခေါ်ရသောနည်းကို၎င်း၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ ဆုံးသောအခါ ထို သောက စသည်တို့ ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာလည်းပါဝင်ပြန်၏။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာအဖော်ရှိသော တဏှာလည်း ဖြစ်ပြန်၏။ တဏှာဖြစ်လျှင် “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” စသည်ဖြင့် နောက်အပိုင်းလည်း အဆက်ဆက်လည်ပြန်ရကား မုချအားဖြင့် နောက်တပိုင်းကိုလည်း “ဘဝစက်” ဟု ခေါ် နိုင်ပြန်သည်။

ဒိန္နမ္ပိ၊ ပေ။ ဟောတိ။ ။ဤ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အဝိဇ္ဇာကို မူလပြုရာ၌ တဏှာမူလ ရှိသော အပရန္တဘဝစက်ကိုလည်း သွင်းယူနိုင်၊ တဏှာကို မူလပြုရာ၌လည်း အဝိဇ္ဇာ မူလရှိသော ပုဗ္ဗန္တ ဘဝစက်ကိုလည်း သွင်းယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝစက်သည် ပုဗ္ဗန္တစက်၌ လည်း တရားပြည့်စုံ၍ အပရန္တစက်၌လည်း တရားပြည့်စုံပါသည်—ဟုလို။

အဝိဇ္ဇာ၊ ပေ။ နယတိ။ ။အဝိဇ္ဇာသည် တရားတို့၏ မှန်သောသဘောကို ဖုံးထား ၏။ ထိုဖုံးထားမှုအဝိဇ္ဇာသည် မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော အယူမှားမှုကို ပြုလျက် နဂိုက ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိနေသူတို့ကို သံသရာမှ မလွတ်နိုင်အောင် သံသရာထဲ၌ဆွဲဆောင်၍ ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ အဝိဇ္ဇာ သံသာရနာယိကာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ။ ။ဗဿ၏ ဖုသနသဘောကို ဖုံးထားသောကြောင့် အာရုံကို တွေ့သိသောအခါ ဗဿကိုမသိဘဲ အတ္တက တွေ့သိ၏ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို “ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ” ဟု ဆိုသည်။ ဝေဒနာ စသည်တို့၏ အနုဘဝန သဘော စသည်ကို ဖုံးထားရာ၌လည်း နည်းတူ။ ကရောန္တိ၏ကတ္တားသည် အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဝိပရိတာဘိနိဝေသံကို ပြုတတ်သောတရားကား အဝိဇ္ဇာမဟုတ်၊ ဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုဒိဋ္ဌိသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်ရကား အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိ၏ ကတ္တုသတ္တိကို တင်စား၍ အဝိဇ္ဇာကိုပင် မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းမှုကို ပြုတတ်သော ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။ ဖလူပစာရ၊ တဒ္ဓမ္မူပစာရတည်း။ [ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိတိ နိမိတ္တံ (အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို) ကတ္တူပစာရေန ဝဒတိ။—အနု။]

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့် ၆၈၅

တနည်း။ တေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသူတို့၏။ သင်္ခါရာဒိပဝတ္တိ*၊ သင်္ခါရ အစရှိသည် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော။ သံသာရံ၊ သံသာရာကို။ နယတိ၊ ဆွဲဆောင်တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသာရနာယိကာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ဖလပ္ပတ္တိယာတိ၊ ဖလပ္ပတ္တိယာ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ကတ္တုနိဇ္ဈေသော၊ ကတ္တားကံညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣ၊ ဤ ပဌမဘဝစက်၌။ ဒိဋ္ဌာ၊ တိုက်ရိုက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဝိညာဏာဒိ ပစ္စုပ္ပန်ဖလပ္ပတ္တိ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပကာသေတိ ခွဲစပ်။) အဒိဋ္ဌာနံ၊ တိုက်ရိုက် မတွေ့မြင်အပ်ကုန်သော။ ပုရိမဘဝ၊ ရှေးဘဝ၌။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ဝိညာဉ် အစရှိသည်၏။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာနံ စ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့၏လည်း။ (“အနုပစ္ဆိဋ္ဌနံ” ခွဲစပ်။) ဖလံ၊ ဝိညာဉ် စသော အကျိုးကို။ အဇနေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်စေဘဲ။ အနုပစ္ဆိဋ္ဌနံ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ [ထိုသို့ ထင်ရှားပြသောကြောင့် “ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ” ကို ပယ်နိုင်သည် - ဟူလို။]

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား ပုရိမဘဝစက္ကံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဘဝစက် ကို။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဘဝစက်နှင့်။ သမ္ပန္နံ၊ စပ်အောင်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာသင်္ခါတဿ၊ ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ (ပကာသေတိ ခွဲစပ်။) တဏှာဒီနံ၊ တဏှာ အစရှိကုန်သော။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ အနုပစ္ဆေဒံ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ကာရဏဘူတာယ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။

တေသံ ဝါ။ ပေ။ ပဝတ္တေတိ။ ။ ဤနည်း၌ကား သင်္ခါရစသောတရားတို့၏ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ခြင်းကိုပင် “သံသာရ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “သံသာရံ” ကို “သင်္ခါရာဒိ ပဝတ္တိ*” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ “နာယိကာ” အရ ဆောင်ခြင်း ဟူသည်လည်း ထို သင်္ခါရစသည်ကို အဝိဇ္ဇာက ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “နယတိ” ကို “ပဝတ္တေ-တိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်တ္ထဖွင့်သည်။ ဤနည်း၌ “သံသာရဿ၊ ကို+နာယိကာ၊ ဆောင်တတ် ဖြစ်စေတတ်သည်တည်း။ သံသာရနာယိကာ” ဟု ပြုပါ။

အထ ဝါ။ ပေ။ ပကာသေတိ။ ။ “ဟေတုနံ အနုပစ္ဆေဒပကာသနံ” ကို တနည်း ဖွင့်သော ဝါကျတည်း။ ရှေးနည်း၌ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ စသော ရှေးဘဝအကြောင်းတို့ကို “ဟေတုနံ” အရ ယူ၍ ထို အကြောင်းတို့၏ မပြတ်ခြင်းကို “ဟေတုနံ အနုပစ္ဆေဒ-ပကာသနံ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ကား “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ။ ပေ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” ဟူသော ပုရိမ ဘဝစက်ကို ထို ဝေဒနာတွင် မရပ်စေဘဲ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” စသည်ဖြင့် နောက်ဘဝစက်နှင့် ဆက်စပ်နေပုံကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူ သဖြင့် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဖလပ္ပတ္တိဖြင့် တဏှာစသော အကြောင်းတို့၏ မပြတ်စဲခြင်းကို ထင်ရှားပြသည်။

ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) ကရုဏာဘူတာယ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပဌမဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ပဌမ ဘဝစက်၏။ ဟေတုနံ၊ တဏှာ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏။ တဿ အနုပစ္ဆေဒ ပကာသနတော၊ ထိုသို့ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်း ကြောင့်။ (“ပဌမံ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတာယ ဝုတ္တံ” ဌာဝပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခါရာဒီနမေဝ၊ သင်္ခါရ အစရှိသည်ပင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုးတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အဇနေတော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်စေဘဲ။ အနုပစ္ဆေဒမေဝ၊ မပြတ်မစဲခြင်းကိုသာ။ (ပဌမံ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမ ဘဝစက်သည်။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။)

တဿာ ပေ။ ပကာသနတော ။ ။ ဤ ဖလဝါကျကား အဋ္ဌကထာ၌ အနုပစ္ဆေဒ ပကာသနတောနှင့် တိုက်ရိုက်ထပ်မံအောင် (ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုပြီးသောအခါ ခန္တသောနေနည်း ဝါကျာဝတ္ထိကန္တနည်းကဲ့သို့) မူလဝါကျအတိုင်း ပြန်၍ပြသော ဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် တဿာကို အနုပစ္ဆေဒပကာသနတောနှင့် တွဲ၍ အနက်ပေးရသည်။

စဉ်းစားဘွယ်။ ။ ဤဝါကျ၌ “ကရုဏာဘူတာယ” ဟူသော ပါဌ်ကို စဉ်းစား သင့်၏။ ထိုပါဌ်အတိုင်းဆိုလျှင် အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းတရား တို့၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြ၏ ဟု အဓိပ္ပါယ်ဆက်သွယ်ရ၏။ သို့သော် ဒဿေတိ ပကာသေတိ ဝိဘာဝေတိ စသော ကြိယာနှင့်တွဲလျှင် “ဖြင့်” ဟု အနက်ပေးရသော ကရိုဏ်းဖြင့်သာ တွဲရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကရုဏာဘူတာယ” ဟု ရှိမှ ဖလုပ္ပတ္တိယာကို ပကာသန၌ ကရိုဏ်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်နိုင်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤနည်းအလို အဋ္ဌကထာဝယ် “ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ ရှေးဘဝစက်ဝယ် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ (တနည်း)၊ ကြောင့်။ ဟေတုနံ၊ တဏှာ စသော အကြောင်းတရားတို့၏။ အနုပစ္ဆေဒပကာသန” ဟု ပေးပါ။ “ဝေဒနာဘစ္စယာ တဏှာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာအကြောင်းဖြစ်လျှင် တဏှာဟူသော အကျိုး၏ အဆက်မပြတ်ဘဲ ဖြစ်ရပုံကိုပြသည်—ဟူလို။

သင်္ခါရာဒီနမေဝ ဝါ ။ ပေ။ အနုပစ္ဆေဒမေဝ ။ ။ “ဖလုပ္ပတ္တိယာ ဟေတုနံ အနုပစ္ဆေဒပကာသနတော” ကိုပင် တနည်းထပ်၍ဖွင့်သော ဝါကျတည်း။ “အနုပစ္ဆေဒ-မေဝ” ကို နောက်ဝါကျ၌ရှိသော “ပကာသေတိ ပဌမံ ဘဝစက္ကံ” ၌ လှမ်းစပ်ပါ။ ဤနည်း၌ “ဖလုပ္ပတ္တိယာ” ကို “သင်္ခါရာဒီနမေဝ ဖလာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ” ဟု၎င်း၊ “ဟေတုနံ” ကို “အဝိဇ္ဇာဒီနံ ဟေတုနံ” ဟု၎င်း၊ “အနုပစ္ဆေဒ” ကို “ဖလံ အဇနေတော အနုပစ္ဆေဒ” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ တနည်း အနက်ပေးပါ။ [သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မါဠိတော်၌ အလွန်ထင်ရှားပြီးဖြစ် သောကြောင့် “သင်္ခါရာဒီနမေဝ” ဟု သန္နိဋ္ဌာနတ္ထဝေ သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၈၇

ဝါ။ တနည်း။ ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏။ အနုဗန္ဓနမေဝ၊ အဆက်မပြတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုသာ။ ပဌမံ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမဘဝစက်သည်။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ဒုတိယံ ဝိယ၊ ဒုတိယဘဝစက်ကဲ့သို့။ ပရိယောသာနမ္ပိ၊ ဇရာမရဏ ဟူသော ဘဝအဆုံးကိုလည်း။ န (ပကာသေတိ)၊ ထင်ရှားပြသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလပ္ပတ္တိယာ ဟေတုနံ အနုပစ္ဆေဒပ္ပကာသနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ အပရိပုဏ္ဏာယတန-
ကလလရူပံ၊ မပြည့်စုံသော စက္ခုစသော အာယတနရှိသော ကလလရုပ်ကို။
ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တတော၊ ထိုဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသောပုဒ်မှ။
ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ သဋ္ဌာယတနပ္ပဝတ္တိ၊
၆-ပါးသော အာယတနတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ အနုပဗ္ဗပဝတ္တိဒီပနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဘဝ-
ပစ္စယာ ဇာတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု စသော
အာယတနတို့၏။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (တစတစ ကြီးပွားပြီးမှ။) ဥပ္ပတ္တိ၊
ဖြစ်ပုံကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဟပ္ပတ္တိ-
ဒီပနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တေဿ၊ ဤ ဘဝစက်၏။ ဟေတုအာဒိပုဗ္ဗကာ၊ အကြောင်းအစရှိသော
ရှေးရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သန္တိ၊ အစပ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။)
ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုဘဝစက်သည်။) ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္တိ

ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ ဝါ ။ပေ။ အနုဗန္ဓနမေဝ ။ ။ ဤနည်း၌ “ ဖလပ္ပတ္တိယာ ” ကို
အထူးမဖွင့်။ “ ဟေတုနံ ” ကိုကား “ ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ သင်္ခါရာဒီနံ၊ ဝိညာဉ်စသော
အကျိုးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ ” ဟု ဖွင့်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင်
“ ဖလပ္ပတ္တိယာ ” အရ “ ဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ” ဟု သိသာသည်။
“ အနုပစ္ဆေဒ ” ကို “ အနုဗန္ဓန ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ဖွင့်သည်။ “ အနုပစ္ဆေဒ၊ မပြတ်ခြင်း
ဟူသည် သင်္ခါရစသော အကြောင်းတို့၏ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့သို့။ အနု၊ အစဉ်။
ဗန္ဓန၊ ဖွဲ့ဝပ်ခြင်း (အစဉ်လိုက်နေခြင်း) ပင် ဖြစ်သည်—ဟူလို။

န ဒုတိယံ ဝိယ ပရိယောသာနမ္ပိ ။ ။ ရှေ့ဝိကပ် ၂-မျိုး၌ “ အနုပစ္ဆေဒမေဝ၊
အနုဗန္ဓနမေဝ ” ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုခဲ့၏။ ထို ဝေတို့၏ နိဝဇ္ဇောတဗ္ဗတ္ထကို ပြလိုသော
ကြောင့် “ န ဒုတိယံ ဝိယ ပရိယောသာနမ္ပိ ” ဟု မိန့်သည်။ ဒုတိယဘဝစက်သည် ပဌမ
ဘဝစက်ကဲ့သို့ အကြောင်းဟူသမျှ၏ အကျိုးကို မဖြစ်စေဘဲ မပြတ်စဲပုံကို၎င်း၊ အစဉ်
လိုက်ပုံကို၎င်း ပြ၏။ ထို့ပြင်—“ ဇရာမရဏ ” ဟု တဘဝ အဆုံးသတ်ပုံကိုလည်း ပြ၏။
ဤသို့ ၂-မျိုးပြသော်လည်း ပဌမဘဝစက်ကား ထိုကဲ့သို့ ပရိယောသာနကိုတော့ မပြပါ—
ဟူလို။

မည်၏။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်တည်း။ တေဿ၊ ဤဘဝစက်၏။ ဟေတုဖလဟေတု-
 ဖလဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုး၊ တဖန်အကြောင်း တဖန်အကျိုးတို့၏ အပြား
 အားဖြင့်။ စတုပ္ပဘေဒေါ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့၏။
 သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဘို့အစသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထို
 ဘဝစက်သည်။) စတုဘေဒသင်္ဂဟံ၊ စတုဘေဒသင်္ဂဟမည်၏။

သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊
 ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တသ္မံ တသ္မံ သင်္ဂဟော၊ ထိုထို သင်္ဂဟ၌။ အာကိရိယ-
 န္တိ၊ ထင်ရှားပြအပ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိဂ္ဂဟဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ အစ
 ရှိသည်ကို ယူခြင်းတို့ဖြင့်။ ပကာသိယန္တိ၊ ထင်ရှားပြအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အာကာရာ၊ အာကာရတို့မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အတိတဟေတုအာဒိနံ၊ အတိတ်
 အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပကာရာ၊ ၅-ပါး၊ ၅-ပါး အပြားတို့သည်။
 အာကာရာ၊ တို့မည်၏။ [ရှေးနည်း၌ အာကာရ အရ တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သော
 ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ကိုသာ ရ၏။ နောက်နည်း၌ကား အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး
 တွင် ပါဝင်သမျှ အားလုံးရ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် နည်း ၂-ပါး ထူးပုံကိုသိပါ။]

ကိလေသကမ္မဝိပါကာ၊ ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်တို့သည်။ ဝိပါကကိလေသ-
 ကမ္မေဟိ၊ ဝိပါက်၊ ကိလေသာ၊ ကံတို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ဆက်စပ်ကုန်သည်။ ဟုတော၊
 ၍။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ လည်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။)
 တေသု၊ ထို ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်တို့၌။ ဝဋ္ဋနာမံ၊ ဝဋ္ဋဟူသော အမည်ကို။
 အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ တိဝဋ္ဋန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝဋ္ဋေက-
 ဒေသတ္တာ၊ ဝဋ္ဋ၏ တစိတ်တပိုင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဋ္ဋာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊
 ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ကိလေသကမ္မံ ပေ။ ကမ္မေဟိ ။ ။ ရွှေ့ပုဒ်၌ပါသော ကိလေသ ကမ္မတို့ကို နောက်
 ပုဒ်၌ပါသော ဝိပါကနှင့်၎င်း၊ ရွှေ့ပုဒ်၌ပါသော ဝိပါကကို နောက်ပုဒ်၌ပါသော ကိလေသ
 ကမ္မနှင့်၎င်း တွဲပါ။ ထိုသို့တွဲပုံကို အဋ္ဌကထာနိဿယ အဓိပ္ပာယ်၌ ပြထားပြီ။

ဝဋ္ဋေကဒေသတ္တာ ဝါ ။ ။ ရှေ့နည်း၌ အကြောင်းနှင့် အကျိုး၊ အကျိုးနှင့်
 အကြောင်း တွဲမိမှ အထပ်ထပ်လည်နေပုံကို ပြ၏။ “သို့ဖြစ်လျှင် ကိလေသချည်း၊ ကမ္မ
 ချည်း၊ ဝိပါကချည်း တပါးစီ တည်နေခိုက်၌ ဝဋ္ဋအမည် မရနိုင်ဟု မှတ်ရမည်လော”ဟု
 မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ဝဋ္ဋေကဒေသတ္တာ ဝါ” ဟု မိန့်သည်။ ထိုသုံးပါး၏ တစိတ်
 တပိုင်းဖြစ်သောကြောင့် တပါးစီကိုလည်း ကေဒေသျှပစာရနည်းအားဖြင့် “ဝဋ္ဋ” ဟု
 ခေါ်နိုင်ပါသည်—ဟူလို။ [ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ “တိဏိ ဝဋ္ဋာနိ”ဟု ပြုရသောကြောင့် ထို
 ဝိဂြိုဟ်တွင်းက ဝဋ္ဋာနိကိုရည်ရွယ်၍ “ဝဋ္ဋာနီတိ ဝုတ္တာနိ” ဟု ဆိုသည်။ ဝဋ္ဋာနီတိစ ဣဒ
 တိဏိ ဝဋ္ဋာနီတိ ဝိဂ္ဂဟဝသေန လတ္တမာနံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။—အနု။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၈၉

သန္တိနံ အာဒိ ပရိယောသာန ဝဝတ္ထိတာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သန္တိနံ၊ အစပ်
 တို့၏။ ပုဗ္ဗာပရဝဝတ္ထိတာ၊ ရွှေအပိုင်း၊ နောက်အပိုင်းတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်
 သော အစုတို့သည်။ (“စတ္တာရော သင်္ဂဟာ ဟောန္တိ” ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ယာ ကာစိ ဝါ ပန။ ပေ။ အာယုဟနသင်္ခါရာတိ ဣမံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
 ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ ဘာဇနီယေ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။
 ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမိဿာ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယာ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ
 မဂ် ပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊
 မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝ
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“ကဿာ ဝုတ္တန္တိ
 ဝိညာယတိ။ ဟိ ယသ္မာ ။ ပေ။ ဣတိ တသ္မာ” ဟု လည်း ပေးနိုင်၏။]

ဘဝနိဒ္ဒေသေ ပန၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသဉ်ကား။ သာတ္ထတောတိ ဧတ္ထ၊ သာတ္ထ-
 တောဟူသော ဤပါဠိ၌။ စေတနာဝ ။ ပေ။ စေတနာ သမ္ပယုတ္တာ ပီတိ၊ ဟူ၍။
 ဝိဘင်္ဂပါဠိယာ၊ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြခဲ့ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထကတမော ။ ပေ။ ကာမာ-
 ဝစရာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ စေတနာ-
 ဘာဝေါ၊ စေတနာ၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တာ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို ပါဠိတော် ၂-ရပ်တို့
 တွင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊

ပုဗ္ဗာပရဝဝတ္ထိတာ ။ ။ ဋီကာဆရာသည် အကြောင်းတရနှင့် အကျိုးတရကို
 ပိုင်းခြား၍ ထို ၂-စု အလယ်ကို တစပ်ဟု သတ်မှတ်လိုသောကြောင့် အာဒိကို ပုဗ္ဗဟု၎င်း၊
 ပရိယောသာနကို အပရဟု၎င်း “အာဒိ ပရိယောသာန ဝဝတ္ထိတာ” ကို အဓိပ္ပါယ်
 အနက်ဖွင့်သည်။ မိမိကား အာဒိ အစ၊ ပရိယောသာန အဆုံးဟု ရိုးရာအတိုင်း ဖွင့်၍
 “ပရိယောသာန အာဒိ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဒွန်သမာသ် ထုံးစံအတိုင်း “သရသင်္ချာ
 နည်းရာ ရွှေကျ” ရသောကြောင့် “အာဒိပရိယောသာန” ဟု ပြောင်းပြန်ဆိုထားသည်
 ဟု ကြံပြီးလျှင် ရွှေအကြောင်းတွင် အဆိုဖြစ်သော သင်္ခါရနှင့် နောက်အကျိုးတွင် အစ
 ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္တိ” ဟု၎င်း၊ ဖလအဆုံး ဝေဒနာ
 နှင့် ဟေတုအစ တဏှာတို့ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္တိ” ဟု၎င်း၊ ဟေတု
 အဆုံး ဘဝနှင့် ဖလအစ ဇာတိကို ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္တိ” ဟု၎င်း ယူလို
 ပါသည်။ မရဋီကာ၌ကား တမျိုးဖွင့်သွားလေသေး၏။

တတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိယံ ။ ။ ပါဠိတော် ၂-ရပ်တွင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ စေတနာကို
 ဘဝ၊ သမ္ပယုတ်ဘုရားတို့ကို သင်္ခါရဟု ဟောတော်မူ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ ဝိဘင်းပါဠိတော်
 ၌ကား စေတနာကို သင်္ခါရ၊ သမ္ပယုတ်ဘုရားတို့ကို ဘဝဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့
 ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေရကား ပါဠိတော် ၂-ရပ် ဆန့်ကျင်နေသည်မဟုတ်ပါလောဟု မေးဘွယ်
 ရှိလောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။

စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့ကို။ ဝိပါကဓမ္မတ္တာ၊ အကျိုးပေးခြင်း သဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝိပါကေန၊ ပေးရမည့် အကျိုးဝိပါက နှင့် တကွဖြစ်သော။ အာယုဟနသင်္ခါရတန၊ အားထုတ်တက်သည် ဟု ဆိုအပ် သော။ သင်္ခတဘိသင်္ခရဏကိစ္စေန၊ သင်္ခတတရားတို့ကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စကြောင့်။ သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဤ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္ပံ ကမ္မဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝဿ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သည့်အတွက်။ (နောက်ပုဒ်၏ ဟိတ်ကူ။) ဘဝဂါမိဘာဝ- တော၊ ဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မသံသဠသဟာယ- တာယ၊ ကံဟူသော စေတနာနှင့် ရောနှောသော အဖော်သဟာယ်တို့၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ (နောက်ပုဒ်၏ဟိတ်ကူ။) ကမ္မဘာဝတောစ၊ ကံ၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ (စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရား တို့ကို။) ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ ဘာဝေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထကြောင့်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဥပပတ္တိဘဝ ဘာဝနကိစ္စံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည်။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကိစ္စ တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ၌။ စေတနာ၊ စေတနာကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘဝါဘိသင်္ခရဏကိစ္စံ၊ ဘဝကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စသည်။ စေတနာယ၊ ၏။ သာတိသယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဘင်္ဂ- ပါဠိယံ၊ ၌။ ကုသလာ စေတနာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ စေတနာ၊ ကို။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်အလို။ ။ စေတနာ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ဝိပါကဓမ္မ- ဓမ္မာဟူသော မာတိကာပုဒ်ဝယ် အကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိသော ဝိပါကဓမ္မတွင် သွင်း ထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာ သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မတို့သည် ပေးဘို့ရန် အကျိုးဝိပါက နှင့်တကွ ဖြစ်ကြ၏။ အာယုဟနသင်္ခါရဟူသော နာမည်အတိုင်း အားထုတ်ခြင်းသဘော ရှိကြ၏။ သင်္ခတံ အဘိသင်္ခရေန္တိတိ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သင်္ခတ တရားတို့ကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စ ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို “သင်္ခါရ” ဟု ဟောတော် မူသည်။

ဤဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ဝယ် ။ ။ “သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္ပံ ကမ္မဘဝေါ” ဟု သုတ္တန္တ ဘာဇနိယ အဝနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူ၏။ စေတနာ သမ္ပယုတ် တရားများသည် ထို ပါဠိတော်အရ ဝိပါကဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် ဘဝဂါမိကံတွင် ပါဝင်ကြ၏။ ကံဟု ခေါ်အပ် သော စေတနာနှင့် ရောနှော၍ ယှဉ်နေသည့်အတွက် သံသဠသဟာယသည်း ဖြစ်ရကား ကမ္မဘဝလည်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို “ဥပပတ္တိဘဝံ ဘာဝေန္တိ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ “ဘဝ” ဟု နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူသည်။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအပွင့်

၆၉၁

သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေန တေန ပရိယာယေန၊ ထိုထို့ အကြောင်းပြအားဖြင့်။ ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော ကေားကို။ ဥဘယတ္ထံ၊ ၂-ပါးစုံသော ပါဠိရပ်၌။ ဧတ္တံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ အသင့်ချည်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရ ဘဝတို့၏အနက်ကို ပြရာ၌။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဂဟဏန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။ ကိစ္စေန၊ ယူခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ပရာမသနန္တိ၊ ဖြင့်။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် တို့ကို။ (ကိစ္စေန၊ မှားမှား ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရော အာဟ။) အာယုဟနာဝသာနေတိ၊ ကား။ တိသုပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္ထဝိကပေ္ဍေသု၊ အတ္ထဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ အာယုဟနဿ၊ အာယုဟန၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ (ဝုတ္တစေတနာ ဘဝေါ ခွံစပ်။)

ဒီသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အတ္ထဝိကပေ္ဍေသု၊ အတ္ထဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သော။ အာယုဟနသင်္ခါရေ၊ အာယုဟနသင်္ခါရတို့ကို။ တဿပုဗ္ဗဘာဂါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ တတိယေ၊ တတိယဖြစ်သော။ (အတ္ထဝိကပေ္ဍေ၊ အတ္ထဝိကပ်၌။) ဝုတ္တံ၊ ကုန်သော။ (အာယုဟနသင်္ခါရေတို့ကို။) တံသမ္ပယုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ဥဘယံ။ ပေ။ ယုတ္တံ။ ။ ထို့ပြင် “ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည် စေတနာ၏ အလွန်အကဲကိစ္စတည်း” ဟု နှလုံးသွင်းသော်မူ၍ ပဋိသန္ဓိဒါမင်္ဂပါဠိတော်၌ “စေတနာ ကို ဘဝ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ “ဘဝကို ပြုစီမံခြင်း (အဘိသင်္ခရဏ) ကိစ္စသည် စေတနာ သမ္ပယုတ်တရားသို့၍ အလွန်အကဲ ကိစ္စတည်း” ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ဤ ဝိဘင်းပါဠိ တော်၌ “စေတနာကို သင်္ခါရ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် ၂-မျိုးလုံးပင် အသင့်ချည်းဟု မှတ်ပါ။

ဂဟဏံ ပရာမသနံ။ ။ ပါဠိတော်၌လာသော ဥပဂမနံကို အဋ္ဌကထာ၌ “ဂဟဏံ ပရာမသနံ” ဟု ဖွင့်၏။ သို့သို့ ဖွင့်ရာ၌ “ဥပဂမနံနှင့် ဥပါဒါနံ” အရတူသောကြောင့် ဂဟဏံကို ကာမုပါဒါန်၏ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း၊ ပရာမသနံကို ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသော ၃-ပါး၏ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း ဆိုထားသည်။

အာယုဟနာဝသာနေ။ ။ “အာယုဟနာ သင်္ခါရာ နာမ၊ စေတနာ ဘဝေါ” ဟု ရှေး၌ သင်္ခါရနှင့် ဘဝအလုံးကို အဋ္ဌကထာဝယ် ၃-နည်းပြခဲ့၏။ ထို ၃-နည်းပြရာ၌ အာယုဟနကို ရှေ့၊ ဝေတနာကို နောက်ထားသောကြောင့် “အာယုဟနာဝသာနေ” ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာယ် ဟင်္ဂိယဝိအပ်၌ ဝေတနာကို ရှေ့ထား၍ အာယုဟနာကို နောက် ထားလျက် ဆို၏။ ထိုသို့ဆိုရာတွင် “နန္ဒာ တတိယေ အတ္ထဝိကပေ္ဍေ အာယုဟနဿ အဝသာနေ စေတနာ န ဝုတ္တာ” စသည်ဖြင့် အနုဋ္ဌိကာ ရှင်းထားသည်။

ဒဟရဿ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝင်္ဂဗဟု-
လာ၊ များသောဘဝင်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ယေဘုယျေ၊ များသောအားဖြင့်။
ဘဝန္တရဇနက ကမ္မာယူဟနသမတ္တာ၊ ဘဝတပါးကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကို
အားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ ပရိ-
ပက္ကတ္တာ အာယတနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကမ္မကရဏ-
ကာလေ သမ္မောဟောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပစ္စယ-
ဘူတံ၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမ္မောဟံ၊ လွန်စွာ တွေ့ဝေ
ခြင်း မောဟကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ကမ္မသမ္ပယုတ္တမေဝ၊ ကံနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော
မောဟကိုသာ။ န (ဒဿေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။

ကမ္မာနေဝ၊ ကံတို့သည်ပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ သမ္ဘရန္တိ ဝဇေန္တိ၊ တိုးပွား
စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ တုံ့မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မံ၊
ကံဟူသည်။ သင်္ခါရဘဝါ၊ သင်္ခါရနှင့် ဘဝတို့တည်း။ တဒုပကာရကာနိ၊ ထို
သင်္ခါရနှင့် ဘဝတို့အား လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-
တဏှုပါဒါနာနိ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ကံ၏
အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိသန္ဓိဒါယကော၊ နောက်ဘဝ၌ ပဋိ-
သန္ဓေကိုပေးတတ်သော။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ တဒုပကာရ-
ကာ၊ ထိုကမ္မဘဝအားလျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ယထာဝုတ္တ-
အာယူဟနသင်္ခါရာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အာယူဟနသင်္ခါရတို့သည်
၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒယောစ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊
တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ကမ္မဉ္စ၊ ကံလည်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာစ၊ ကံ၏အဆောက်
အဦတို့လည်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ကံ၊ ကံ၏အဆောက်အဦတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧက-
သေသံ၊ ဧကဒေသ သရူပေကသေသံကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ကမ္မသမ္ဘာရာတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကမ္မသမ္ဘာရာ ။ [ပဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] “ကမ္မံ ဝါ
သင်္ခါရဘဝါ” စသော ဒုတိယနည်း၌ “ကမ္မံ” အရ သင်္ခါရကို၎င်း၊ ဘဝကို၎င်း ယူ၍
အကြောင်းတရားတွင် ပါဝင်သော အဝိဇ္ဇာတဏှာဥပါဒါန်တို့ကို ကမ္မသမ္ဘာရာဟု ယူပါ။
[သမ္ဘရန္တိ ဧတေဟိတိ သမ္ဘာရာ၊ ကံကို ကောင်းစွာ ဆောင်ကြောင်း ဖြစ်သော
အဆောက်အဦတို့။ ကမ္မဿ+သမ္ဘာရာ ကမ္မသမ္ဘာရာ။ ထို့နောက် “ကမ္မံစ ကမ္မ-
သမ္ဘာရာစ ကမ္မသမ္ဘာရာ”ဟု ဧကဒေသ သရူပေကသေသံ ပြပါ။]

ပဋိသန္ဓိ ဒါယကော ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ကမ္မံ” အရ ပဋိသန္ဓေကို ပေးတတ်
သော ကမ္မဘဝကို ယူ၍ “ကမ္မသမ္ဘာရာ”အရ၌ ထိုဘဝအား ကျေးဇူးပြုကြသော
(အာယူဟနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော) သမ္ပယုတ်တရားများကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
ဥပါဒါန်တို့ကို၎င်း ယူပါ။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၉၃

ဒသ ဓမ္မာ ကမ္မန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒယောပိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။
(ဝုတ္တာ ဌာဝပ်။) ဝါ၊ တို့သည်လည်း။ ကမ္မသဟာယတာယ၊ ကံ၏ အဖော်
သဟာယတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မသရိက္ခကာ၊ ကံနှင့်တူကုန်၏။ တဒပကာရကာ
စ၊ ထို ကံအားလျော်သော ကျေးဇူးကိုလည်း ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

☞ ဧတ္ထ၊ ဤကံ၌။ ဝါ၊ ဤ ဝိပါကံ၌။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
အကြောင်းတို့ကို၎င်း။ ဝိညာဏာဒယောစ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အကျိုးတို့ကို
၎င်း။ သံခိပ္ပန္တိ၊ ချိုးချဉ်းအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ချိုးချဉ်းအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။
သင်္ခေပေါ၊ သင်္ခေပ မည်၏။ ကမ္မံ၊ ကံ၎င်း။ ဝိပါကောစ၊ ဝိပါကံ၎င်းတည်း။ ဝါ၊
တနည်း။ ကမ္မံ(တိ)၊ ကံ ဟူ၍၎င်း။ ဝိပါကောတိ၊ ဝိပါကံဟူ၍၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
သံခိပ္ပယတိ၊ ချိုးချဉ်းအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခေပေါ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ-
ဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၎င်း။ ဝိညာဏာဒယောစ၊ ဝိညာဉ်အစရှိသည်
တို့၎င်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ သင်္ခေပဘာဝသာမညေန၊ သင်္ခေပ၏အဖြစ်အားဖြင့်
တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဝစနံ၊ သင်္ခေပေါဟု ဧကဝုတ်ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခေပသဒ္ဓေါ၊ သင်္ခေပသဒ္ဓါ
သည်။ ဘာဂါဝိဝစနံ၊ အဘို့ဟူသောအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ကမ္မဘာဂေါ၊ ကံအဘို့အစု ဟူသမျှသည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကမ္မသင်္ခေပ
တည်း။ [ဝိပါကသင်္ခေပလည်း နည်းတူဖြစ်သောကြောင့် အထူးမဆိုတော့။]

ဧဝံ သမုပ္ပန္နန္တိ၊ ကား။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံသည်။
(ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထာပိ၊ ထို ကမ္မသမ္ဘာရတွင်လည်း။ အဝိဇ္ဇာတော၊ အဝိဇ္ဇာ
ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော

သင်္ခေပေါ။ ။[ပဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] “ကမ္မံ ဝိပါကော
တိ” စသော ဒုတိယနည်း၌ “သံခိပ္ပယတိတိ သင်္ခေပေါ”ဟု ကမ္မသာဓနပြု၍ အဝိဇ္ဇာ
စသော အကြောင်းငါးပါးကို၎င်း၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးငါးပါးကို၎င်း အရကောက်
ပါ။ “ကမ္မံဣတိ+သင်္ခေပေါ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ (အကြောင်းငါးပါးလုံးသည်ပင်) ကံ” ဟု
နာမည်တခုတည်းဖြင့် ချိုး၍ ယူအပ်သောကြောင့် “ကမ္မသင်္ခေပ”မည်၏။ “ဝိပါကော
ဣတိ+သင်္ခေပေါ ဝိပါကသင်္ခေပေါ၊ (အကျိုး ငါးပါးလုံးသည်ပင်) ဝိပါကဟူသော
နာမည်တခုတည်း ချိုး၍ယူအပ်သောကြောင့် ဝိပါကသင်္ခေပ မည်၏။ [“သင်္ခေပ” အရ
အဝိဇ္ဇာစသော ငါးပါးကိုရသော်လည်း သင်္ခေပအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် “သင်္ခေပေါ”
ဟု ဧကဝုတ်တားသည်။ ဝိညာဉ်စသည်ကို “သင်္ခေပေါ”ဟု ထားရာ၌လည်း နည်းတူ။]

ဘာဂါဝိဝစနံ။ ။သင်္ခေပသဒ္ဓါသည် ဘာဂ(အဘို့အစု) အနက်ကို ဟောသော
ရူဠိသဒ္ဓါတည်း။ ဤအလို ဝိဂြိုဟ်ပြဘွယ်မလို။ ကမ္မဉ္စ + တံ + သင်္ခေပေါ၊ အဘို့အစုလည်း။
ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကံဟူသော အဘို့အစု။ ဝိပါကသင်္ခေပေါ၌လည်း နည်းတူ။

နည်းဖြင့်။ သမ္ပုဉ္ဇနံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တိသန္တိအာဒိဝသေန၊
တိသန္တိ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပုဉ္ဇနံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဣဒံဘဝ-
စက္ကံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ (ဒုက္ခံ စသည်၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဣတ္တရန္တိ၊ ကား။ ဂမနဓမ္မံ၊ ဘင်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိနဿန-
ဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ထိုဣတ္တရုံဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်။ (ဒီပေတိ ၌စပ်။) ဥပ္ပါဒဝယဝန္တတာဒီပကေန၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊
ပျက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်သော။ အနိစ္စသဗ္ဗေန၊ အနိစ္စသဒ္ဓါသည်၎င်း။
ဝိကာရာပတ္တိဒီပကေန၊ ဇောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကို ပြတတ်သော။ စလ-
သဗ္ဗေနစ၊ စလသဒ္ဓါသည်၎င်း။ အဒီပိတံ၊ မပြအပ်သော။ ကာလန္တရဋ္ဌာယိတာ-
ပဋိက္ခေပံ၊ ကာလတပါး၌ တည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ရှားခြင်းကို။ ဒီပေ-
တိ၊ ပြ၏။ အဓုဝန္တိဧတေန၊ ဖြင့်။ ထိရဘာဝပဋိက္ခေပံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို
ပယ်ရှားတတ်သော။ နိဿာရတံ၊ အနှစ်သာရ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒီပေတိ)။

ဟေတုဝေ၊ အကြောင်းတို့သည်ပင်။ သမ္ဘာရာ၊ အကျိုးတရားကို တိုးပွားစေ
တတ်သော အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဟေတုသမ္ဘာရာ၊ တို့။ ဝါ၊ တနည်း။
ဌာနသော ဟေတုသောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောကြံ့ပါဌ်၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဌာနသောဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဌာနံ၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းသည်။ (သမ္ဘာရော၊ မည်၏။)
အညံ၊ ဌာနသော ဟေတုသော ဟူသော ပါဠိရပ်မှတစ်ပါး အခြားသောပါဠိရပ်၌
ဟောတော်မူအပ်သော။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအကျိုး၏။ ဝါ၊ ထိုထိုအကျိုးနှင့်။
သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော။ ကာရဏံပိ၊ အကြောင်းသည်လည်း။ သမ္ဘာရော၊
မည်၏။ (တဿ တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ နှင့်။) အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ (ကာရဏံ၊
သည်။) ဟေတု၊ ဟေတုမည်၏။ ဧဝန္တိ၊ ဧဝံဟူသောပုဒ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဟေတု-
တော၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဓမ္မမတ္တသမ္ဘဝေ၊ အကျိုးတရာ မျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း
သည်။ (သတိစ၊ ဖြစ်သော်၎င်း။) ဟေတုနိရောဓော၊ အကြောင်းတရားတို့၏
ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝဇ္ဈပစ္စေဒေ၊ ဝဋ်၏ပြတ်ခြင်းသည်။ (သတိ)စ၊ ၎င်း။ တံ
နိရောဓာယ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မေ၊ တရားကို။ ဒေသိဇော၊
ဟောတော်မူအပ်သည်။ သတိစ၊ ၎င်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဧဝံ
ဒုက္ခန္တ ကိရိယာယာယံ ဧဝံဖြင့် ရှေးကားအားလုံးကို ပြန်၍ညွှန်းသောကြောင့်
ဇ္ဇကာဆရာသည် ထို ရှေးကားအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဖွင့်ပြသည်။]

ဟေတုသမ္ဘာရာ။ “ဟေတုဝေ + သမ္ဘာရာ ဟေတုသမ္ဘာရာ”ဟု ဌီကာ၌
ကမ္မဓာရယဝိဂ္ဂဟ ပြု၏။ ထိုပါဌ်၌ သမ္ဘာရာ ဟူသည် ကမ္မသမ္ဘာရ၌ ပြခဲ့တည်အတိုင်း
အကျိုးတရားတို့ကို တိုးပွားစေတတ်သော အကြောင်းတရားပင်တည်း။ အခြားနည်း
ကိုလည်း ဌီကာအတိုင်း မှတ်ပါ။

ဝိသင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝစက္ကကဿအဖွင့်

၆၉၅

ဗြဟ္မစရိယံ ဣဓ (ဣတိ)၊ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဟေသော ၂-ပုဒ်သည်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဗြဟ္မစရိယံဟေ သန္တိဖြစ်၏။ သတ္တေစာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ စသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ မြတ်သော အကျင့်သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဝိ၏။ သဿတုဇ္ဈေဒါစ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ် ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ သမုစ္စယဧတ္ထ၊ သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဉ်း အံ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက်ရှိလသော်။ ဝါ၊ ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက်ရှိခြင်း ကြောင့်။ ဟေတုအာယတ္တေ၊ အကြောင်း၏ စပ်သောဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သော။ ဓမ္မမတ္တသမ္ဘဝေ၊ အကျိုးတရားမျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။) သတ္တော၊ သတ္တကို။ ဝါ၊ အတ္တကို။ နပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ၊ ထိုသတ္တကို။ ဝါ၊ ထိုအတ္တကို။ ဥပလဗ္ဘန္တေ၊ ရအပ်သော်။ သဿလော (ဝါ)၊ အတ္တသည် မြဲ၏ဟူသော အယူသည်သော်၎င်း။ ဥဇ္ဈေဒေါ ဝါ၊ အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏ဟူသော အယူသည်သော်၎င်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုသတ္တကို။ ဝါ၊ ထိုအတ္တကို။ အနုပလဗ္ဘန္တေ၊ မရအပ်သော်။ ဝါ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဇ္ဈေဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ တော့။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဗ္ဗပ္ပဘဝတောတိ၊ ကား။ သစ္စတော၊ သစ္စာအားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စာနံ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏။ ပဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်။ (“ဝိညာတဗ္ဗ” ခွံစပ်။) ကုသလာကုသလံ ကမ္မန္တံ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝဋ္ဋကထာ- ယ၊ ဝဋ္ဋကို ဟောတော်မူရာ ပါဌ်တော်၏။ ဝတ္တမာနတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သာသဝန္တိ၊ အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ အဝိသေသေနာတိ၊ ကား။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ စေတနာသမ္ပယုတ္တကာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရား တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ အကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော။ တံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို။ သမုဒယသက္ကန္တံ၊ သမုဒယသစ္စာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအတ္တော၊ အနက်။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှာစ ပေ။ ကုသလဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ စေတနာစေတနာသမ္ပ- ယုတ္တ ဝိသေသံ၊ စေတနာ၊ စေတနာသမ္ပယုတ် တရားကို။ အကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သစ္စဝိသင်း၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်သပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။

သတ္တ အတ္တစွဲမှ သဿတဥဇ္ဈေဒဖြစ်။ ။ နေ၍ ၅-ပါးကို သတ္တ၊ အတ္တဟု ခွဲလမ်း မှုကြောင့် “သေလျှင် အတ္တသည် မပြတ်၊ ပြို၏”ဟု သဿတဒိဋ္ဌိသည်၎င်း၊ “သေလျှင် အတ္တသည် ပြတ်၏”ဟု ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိသည်၎င်း ဖြစ်၏။ “ဗုဒ္ဓနာမ်အားလုံး အဆက်ပြတ်၍ (အနုပ္ပါဒနိရုဓဖြင့်) ချုပ်ငြိမ်းပြီ”ဟု ယူရာ၌ အတ္တ မစွဲလမ်းမှုကြောင့် ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ဟု မှတ်ပါ။

အရိယသစ္စဝိသေသံ၊ အရိယသစ္စာအထူးကို။ အကတော၊ ချီ။ သမုဒယသစ္စန္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အထွေ၊ နက်။

ဝတ္ထုသုတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗေသု၊ ဖုံးလွှမ်းထိုက်ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ ဝတ္ထုတို့၌။ (သမ္မောဟေတိ ဌ္ဍိစပ်။) သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို သောက အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (ပါတုဘာဝါယ ပစ္စယော ဟေတိ ဌ္ဍိစပ်။) တေဟိ၊ ထိုသောက အစ ရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သိဒ္ဓါယ၊ ပြီးစီးလ သော်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်။ သဟိဓေဟိ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ (အဝိဇ္ဇာယကို ကာကောလောကနနည်း ကြံပါ။) သင်္ခါရေဟိ၊ သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ (ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။) ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ ဘဝတပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယောစ၊ အကြောင်းသည်လည်း။ ဟေတိ၊ ၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝါ၊ တနည်း။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စည်းသည်။ ဟေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယော စ ဟေတိ ဘဝန္တရ ပါတုဘာဝါယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တံ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ ရဟိတံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရမှ ကင်းသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝတပါး ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟေတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို စုတိစိတ်၏။ သဟာယ ဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဟူသော အဖော်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အရိယသစ္စဝိသေသံဝါ ။ ။ “အဝိသေသေန” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို တနည်း ဖွင့်သော စကားတည်း။ “အရိယသစ္စဝိသေသ” ဟူသည် “သမုဒယသစ္စာ” အရ တဏှာ လောဘကိုသာ ယူရသော သစ္စာတည်း။ ထို တဏှာဟူသော သမုဒယသစ္စာကိုပင် ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “ယံဿ ပဟာနတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ” ဟု ထိုထိုသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူ၏။ သစ္စဝိဘင်း အဘိဓမ္မဘာဇနီယ၌ကား အရိယသမုဒယသစ္စာ ဟု ဝိသေသ မပြုဘဲ အကြောင်းဟူသမျှကို “သမုဒယသစ္စာ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

စုတိစိတ္တံ ဝါ ။ ။ ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာမှ တနည်းအဖွင့်တည်း။ ဇရာ မရဏံ၌ မရဏကို “စုတိစိတ်” ဟု ယူ၍ ထို စုတိစိတ်၌ အဝိဇ္ဇာလည်း မယှဉ်၊ သင်္ခါရဟူသော စေတနာလည်း မယှဉ်၊ ထို့ကြောင့် စုတိစိတ်သည် ရဟန္တာဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရမှ ကင်းလျှင် ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး မပြုနိုင်ရကား စုတိစိတ်က ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေအား ကျေးဇူးပြုနိုင်ဘို့ရာ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဟူသော အဖော် ကို ပြလိုသောကြောင့် “သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၉၇

ဒွိဓာတိ၊ ကား၊ အတ္တနောယော၊ မိမိ၏သာလျှင်။ သရသေန၊ မိမိ၏ကိစ္စ
၎င်း။ (ဣတိ၌ စပ်ရသောကြောင့် “အားဖြင့်၎င်း” ဟု မပေးရ။) ဓမ္မန္တရပစ္စယ-
ဘာဝေနစ၊ တရားတမျိုးအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊
၂-ပါးအားဖြင့်။ (ပဝတ္ထကိစ္စတော၌စပ်။)

သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နတာ ဒဿနေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ အဖြစ်ကို
ပြကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပြတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဧတေန၊
ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ ၌စပ်။) ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိ-
သင်္ခရောတိ နုခေါ၊ သင်္ခတကိုပြုစီမံပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဧသ(ဧသော)
ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာသည်။ (ဝိသဇ္ဇိတုံ၊ ဖြေခြင်းငှါ။) နော ကလ္လော၊ မသင့်။
ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ တေန၊ ထိုသို့ပြခြင်းကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော စကားရပ်သည်။ ကာရကဒဿန နိဝါရဏံ၊ ဗြဟ္မာ
ဗိဿဏိး အစိုးရသူသည် ပြုစီမံ၏ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း မြင်တတ်သော အယူကို
တားမြစ်ကြောင်းစကားသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝေမာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (အတ္တာ၊ အတ္တသည်။)
သောစတိ၊ ဝမ်းနည်း၏။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ (အတ္တာ) ဒုက္ခိတော၊
လွန်စွာဖြစ်သော ဒုက္ခရှိ၏။ ဣတိအာဒိဒဿနနိဝါရဏံ၊ ဤသို့ အစရှိသော
မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအမြင်ကို တားမြစ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
ဟိ၊ မှန်။ သောကာဒယောပိ၊ သောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်လည်း။
ပစ္စယာယတ္တာ၊ အကြောင်း၌စပ်သော ဥစ္စာတို့သည်။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်

သောကာဒယောပိ ဟိ။ ။သောကာဒယောပိ ဟိတိ ဧတ္ထ ဟိသဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထော၊
ယသ္မာ သောကာဒယော ပစ္စယာယတ္တာ အဝသဝတ္တိနောတိ ဣဒံ ဇာတိပစ္စယာ။ ပေ။
သမ္ပဝန္တိတိ ဧတေန ဝစနေန သိဒ္ဓံ၊ တသ္မာ တံ အတ္တာ သောစတိတိ အာဒိဒဿန-
နိဝါရဏန္တိ အတ္ထော။—အရူ။

ဤအလို “ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေမာဒိဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တာ)
သောစတိ၊ ၏။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ၊ ၏။ (အတ္တာ) ဒုက္ခိတော၊ ၏။ ဣတိ အာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သောကာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ပစ္စယာယတ္တာ၊ တို့သည်။
(ဟုတ္တာ)။ အဝသဝတ္တိနော၊ ကုန်။ ဝါ၊ ကုန်။ ဣတိဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။ ဇာတိ-
ပစ္စယာ။ ပေ။ သမ္ပဝန္တိတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီး၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေမာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တာ) သောစတိ။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ။
(အတ္တာ) ဒုက္ခိတော။ ဣတိအာဒိဒဿနနိဝါရဏံ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဣတိ၊
ဝိညာယတိ” ဟု ပေးပါ။ [ဧတေန-၏နောက်၌ “ဝုတ္တ” ဟု ရှိသည်ကား ဤ အနုဋီကာ
အဖွင့်နှင့် မညီပါ။]

စပ်သောဥစ္စာတို့သည်။ (ဟုတော့) အဝဘဝတ္တိနော၊ မိမိအလို၌ မဖြစ်ကုန်။ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ မလိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ-မရဏံ သောက။ပေ။ သမ္ဘဝန္တိတိ ဇေတန၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဂဏ္ဌဘေဒပိဋကဝိယာတိ၊ ကား။ ဂဏ္ဌဘေဒနတ္ထံ၊ အနာ၏ပေါက်ကွဲခြင်း အကျိုးငှါ။ ဂဏ္ဌေ၊ အနာသည်။ ပစ္စမာနေ၊ မှည့်ရင့်လသော်။ တဿပိ၊ ထို မှည့်ရင့်သော အနာ၏လည်း။ ဥပရိ၊ ထိပ်ဖျား၌။ အယမာနုရဒ္ဒကပိဋကော ဝိယ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သေးငယ်သောအဖုနှင့် တူ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂဏ္ဌဿ၊ အနာ၏။ အနေကဓာ၊ တပါးမကချားသောအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒေ၊ များပြား ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပိဋကဝိယ၊ အဖုကလေးတို့နှင့် တူ၏။ သုနတာ-သရာဂ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏာဒယော၊ ဖူးရောင်သည်၏ အဖြစ် နီရဲသောသွေးနှင့် တကွ ပြည်ကိုယ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဂဏ္ဌဝိကဓရာ၊ အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း တို့တည်း။

ပဋ္ဌလာဘိဘူတကုက္ကော၊ တိမ်လွှာသည်ဖူးလွှမ်းအပ်သော မျက်စိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပါနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ န ပဿတိ၊ လုံးလုံးမမြင်။ ကိဉ္စိပိ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ်ကိုလည်း။ ပဿနန္တာစ၊ မြင်ပြန်သော်လည်း။ ပိပရိတံ၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန်။ (မှားမှားယွင်းယွင်း။) ပဿတိ၊ ခြင်၏။ ဇေ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတော၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သော ဗာလသည်။ ဒုက္ခာဒိနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာအစရှိသည် တို့ကို။ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ မိစ္ဆာဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သော်လည်း။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သိမြင်တတ်၏။ လူတံ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋ္ဌလံ ဝိယ၊ တိမ်လွှာနှင့်တူ၏။ ကိမိနာ၊ ပိုးကောင်သည်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ (ကောသ-ပုဒေသာ၊ ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို။ ကတာ) ဝိယ၊ ပြုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ဗာလကိုယ်တိုင်။ (သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊

ဂဏ္ဌဘေ ပိဋက။ ။ အနာပေါက်ကွဲသဖြင့် မှည့်ရင့်လာသောအခါ အနာ၏ ထိပ်ဖျား၌ အဖုကလေး ပေါ်လာ၏။ ထိုအဖုကို “ပိဋက” ဟု ခေါ်သည်။ [ဂဏ္ဌ-ဘေဒတ္ထံ + အယမာနာ ပိဋက ဂဏ္ဌဘေဒပိဋက။] (တနည်း) အနာသည် ကျယ်ပြန့် များပြားလာသောအခါ အဖုကလေးတွေ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုအဖုကလေးများကို “ပိဋက” ဟု ခေါ်သည်။

သုနတာ ။ပေ။ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏာဒယော။ ။ “ဝဏဝိကာရ=အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း” ဟူသည် ဖောရောင်လေးခြင်း၊ နီရဲရဲသွေးနှင့်တကွ ပြည်ဝင်သည်ခြင်း ဝသည်တို့တည်း။ [သုနဿ + ဘာဝေါ သုနတာ၊ သရာ၊ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ သလောဟိတ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ။— မဝ။ သရာဂကို “သလောဟိတ”ဟု ဖွင့်၏။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တသဘဇနိယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၆၉၉

တို့ကို။) ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝဇ္ဇဿ၊ ခါ။ အန္တော-
ယော၊ အတွင်း၌ပင်။ (ကနည်း) အတ္တနောယော၊ မိမိဟူသော ဗလ၏ပင်။
ပရိဗ္ဗမနကာရဏတ္တာစ၊ ချာချာလည်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကောသပ္ပဒေသဝိပ၊ ပိုးအိမ်၏အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် တူကုန်
၏။ [ပင့်ကူအိမ် ပင့်ကူမျှင်တို့ကို “ကောသပ္ပဒေသ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။]

သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟံ၊ သင်္ခါရတို့၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြင်၍။ ပတိဋ္ဌံ၊
တည်မြဲခြင်းကို။ အလတမာနံ၊ မလှနိုင်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပရိဏာယက-
ပရိဂ္ဂဟံ၊ ရွှေဆောင်အမတ်ကြီး၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်မြဲ
ခြင်းကို။ အလတမာနော၊ သော။ ရာဇကုမာရော ဝိယ၊ မင်းသားနှင့် တူ၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဂ္ဂဟေန၊ သိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပတိဋ္ဌာလာဘော၊
တည်မြဲခြင်းကို မရခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤပင်းသား၏ဥပမာ၌။ သမညံ၊ ဥပမာန၊
ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏အဖြစ်တည်း။

ဥပပတ္တိနိမိတ္တတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ကမ္မာဒိ အာရမ္မဏံ၊ ကံ အစရှိသော
အာရုံကို၊ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။ ပရိကပ္ပနတောတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏကရဏ-
တော၊ အာရုံကို ပြုကတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပယုတ္တေန၊
ဝိညာဉ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဝိတက္ကေန၊ ဝိတက်ဖြင့်။ ဝိတက္ကနတော၊ ကြံတတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အဘိနိဗ္ဗဇ္ဇေတိ ခွစပ်။) ဒေဝ မနုဿမိဂဝိဟဂံ၊ ဒိ ဝိဝိဇ္ဇ-
ပွကာရတာယ၊ နတ်အရုပ်၊ လူအရုပ်၊ သားကောင်အရုပ်၊ ငှက်အရုပ် အစရှိ
သော အထူးထူးသောအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။
မာယာဝိယ၊ မျက်လှည့်ရုပ်နှင့် တူ၏။ ပတိဋ္ဌာဝိသေသေန၊ တည်ခြင်း အထူး
ကြောင့်။ (တည်ခြင်း၏တူးသည့်အတက်။) ဝုဇ္ဇိဝိသေသပတ္တိတော၊ ကြီးပွားခြင်း
ဟူသော အထူးသိုဏှန်ခြင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ဝနပ္ပဂုဓမ္မော ဝိယ၊
တောအုပ် သစ်ပင်အပေါင်းနှင့် တူ၏။ ဝိသယီဝိသယ ဘူတာနံ၊ ဝိသယီ ဝိသယ
ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (အာရုံရှိသော စက္ခုဝသော ဝိသယီ၊ အာရုံဖြစ်သော ရူပ

ဝဇ္ဇဿ အန္တောယော။ ။ ၁-အုပ်တို့၌ “ဝဇ္ဇဿ အတ္တနောယော” ဟု ရှိ၏။
ရှေးနိဿယ၌ “ဝဇ္ဇဿ၊ ခါ။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်” ဟု ငရုသို့လှည့်၍ စပ်၏။ ကတသည်
ဝဇ္ဇနှင့် အရပ်တူ သင်္ခါရနှင့်သာ အရတူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအနက်သည် မသင့်ပါ။
“သင်္ခါရတို့ကို မိမိဟူသော ဗလကုန်သော ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း” ဟူသော
အနက်ဖြစ်၏။ “ဝဇ္ဇဿ အတ္တနောယောစ ပရိဗ္ဗမနကာရဏတ္တာ” ၌ ပရိဗ္ဗမနကာရဏ
အရလည်း “အတ္တနော” ဟူသော ဗလ၏ မရ၊ သင်္ခါရတို့ကိုသာ ရ၏။ ထို့ကြောင့်
“ဝဇ္ဇဿ အတ္တနော” ဟု မှီဝဲစပ် ဝိဟိန္တုမူအင်း “ဝဇ္ဇဿ အန္တောယော” ဟု
ရှိသော ပါဠိသာ အမှန် ဟုမူလိ။ (ကတတ္တာ ကာရဏတ္တာ၌ ကတ- ကာရဏတို့အရ
သင်္ခါရတို့သာ မှပုံကို သဒ္ဓထုံးစံ ဝိကျထုံးစံနှင့် သဘောအမှန်ကို ကြည့်၍ သိပါ။)

စသော ဝိသယ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။) အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အညမညာတိမုခ-
 ဘာဝတော၊ အချင်းချင်း ရွှေ့ရှုကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အာယတန သန္တန-
 တော၊ အာယတနတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ (ဖဿော ဇာယတိ ဌ္ဗစပ်။) စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယသ္မာ ဝါ စသော ဥပမာကိုပြရာ၌။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရ အစ
 ရှိသည်တို့၏။ ကောသပ္ပဒေသ ပရိဏာယကာဒီဟံ၊ ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်း၊
 ရွှေ့ဆောင်အမတ်ကြီး အစရှိကုန်သော။ ဒွိဟိဒွိဟိ၊ ၂-ပါး ၂-ပါးတို့နှင့်။ သဒိသ-
 တာယ၊ တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေ ဒေ၊ ၂-ပါး ၂-ပါးကုန်သော။ ဥပမာ၊
 ဥပမာတို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဂမ္ဘီရော ဇောနက်နဲသည်သာလျှင်။ ဟုတော့၊ ၍။ ဩဘာသတိ၊ အရောင်
 ထင်၏။ ပကာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဂမ္ဘီရာဝဘာသော၊ မည်၏။ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌောတိ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌ္ဗစပ်။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘူတံ၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်သည်။ ဟုတော့။ သဟိတဿ၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ
 ဟူသော။ ပစ္စယာနုရူပဿ၊ အကြောင်းအားလျော်သော ဇရာ မရဏ၏။ ဥဒ္ဓံ
 ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အထက်၌။ အာဂတဘာဝေါ၊ လာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အနုပ္ပ-
 ဗန္ဓော၊ အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်။ (ဂမ္ဘီရော ဌ္ဗစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ သမ္ဘူတဋ္ဌောစ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ
 သည်၏အဖြစ်လည်း။ သမုဒါဂတဋ္ဌောစ၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်
 အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်လည်း။ သမ္ဘူတ သမုဒါ ဂတဋ္ဌော၊
 ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်

ဇာတိပစ္စယ ။ပေ။ ဂတဋ္ဌော။ ။ “ဇာတိပစ္စယာ သမ္ဘူတံ” ဖြင့် “ဇာတိပစ္စယာ +
 သမ္ဘူတံ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတံ” ဟု ပြ၏။ (ဇရာ မရဏကို အရကောက်ပါ။) သမုဒါ-
 ဂတဋ္ဌောကို “သဟိတဿ။ပေ။ အာဂတဘာဝေါ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုတွင် သဟိတဿသည်
 သမုဒ္ဓံ သံ၏အဖွင့်တည်း။ ထို သဟိတဿကို “အတ္တနော ပစ္စယာနုရူပဿ” ဟု ဖွင့်၍
 ဥကို “ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ” ဟု၎င်း၊ အာဂတဋ္ဌောကို “အာဂတဘာဝေါ” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထိုသို့
 ဖွင့်သဖြင့် အတ္တသဒ္ဓါသည် ဘာဝအနက်ဟော ဟု မှတ်ပါ။ “အနုပ္ပဗန္ဓော၊ အဆက်
 မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်း” ကား “သဟိတဿ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အာဂတဘာဝေါ” ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါ-
 ယတ္ထတည်း။

အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား “သမ္ဘူတဋ္ဌ၊ သမုဒါဂတဋ္ဌ”ဟု ၂-ပုဒ်ခွဲ၍ “န ဇာတိ-
 တော။ပေ။ အညတော ဟောတိ” ဟူသော ၂-ဝါကျဖြင့် “ဇာတိပစ္စယ သမ္ဘူတဋ္ဌကို
 ဆိုသည်” ဟု၎င်း၊ “ဣတ္ထဋ္ဌ။ ပေ။ သမုဒါဂစ္ဆတိ” ဖြင့် “ပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌကို ဆိုသည်”
 ဟု၎င်း၊ ရှေ့ဝါကျစကား ၃-ရပ်နှင့် ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ၊ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌကို
 ရထိုက်သလို တွဲစပ်ပြသည်။

ဝိတင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၇၀၁

အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်။ [သမာဟာရဒွန် ဖြစ်သော်လည်း ကတ္တစိ ပုလ္လိန် လူ့စွန့်သဒ္ဒါဝိဒ္ဓါ။] ဟိ၊ မှန်။ န ဇာတိဇတာ ။ပေ။ အညတော ဟောတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိပစ္စယ သမ္ပုတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ လူတို့ ဇာတိတော သမုဒါဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တော ဌ္ဗစပ်။) ယာ ယာ ဇာတိ၊ အကြင်အကြင် ဇာတိသည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင် ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒနုရူပ ပါတုဘာဝေါ၊ ထိုထို ဇာတိ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိအားလျော်စွာ ဇရာ မရဏ၏ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣဘိအတ္တော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။

အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (န အာဟ ဌ္ဗစပ်။) ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာအပြားကို ပြရာ၌။ ပစ္စယုပ္ပါဒါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပစ္စယုပ္ပန္နုပ္ပါဒသင်္ခါတံ၊ သင်္ခါရစသော ပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အနုလောမံ၊ အနုလုံကို၎င်း။ နိရောဓော၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓသင်္ခါတံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပဋိလောမည၊ ပဋိလုံကို၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရော) န အာဟ၊ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှစ၍။ အန္တဂမနံ၊ ဥပါယာသတိုင်အောင် အဆုံးသို့သွားခြင်းကို။ အနုလောမံ၊ အနုလုံ

ယာယာ ဇာတိ ။ပေ။ အတ္တော။ ။ ဤကား ပစ္စယသမုဒါဂတဋ္ဌော၏ အနက်ကို အပြောင့်ဖွင့်ပြသော ဥဇုကတ္တတည်း။ မှန်၏။ “ယာယာ ဇာတိ ယထာယထာ ပစ္စယော ဟောတိ” ဖြင့် ပစ္စယ၏ (ဇာတိပစ္စယ၏)အနက်ကို ဖွင့်၍ “တဒနုရူပ ပါတုဘာဝေါ” ဖြင့် သမုဒါဂတဋ္ဌော၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့် အလိုအားဖြင့် “တဒနုရူပ” ၌ တသဒ္ဓါဖြင့် နိရယ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန၊ မနုဿ၊ ဒေဝ စသော ထိုထို ဇာတိ၏ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိကို စွဲပါ။ ထိုထိုဇာတိ၏ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိအားလျော်သော ဇရာ မရဏ၏ ထင်ရှားဖြစ်ပုံသည် သူသူ ငါး၏ သာမညဉာဏ်ဖြင့် ထောက်၍မမှီအောင် “ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏”ဟူလို။

အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ ဣဓ န ။ ။ (စာအုပ်တို့၌ “ဣဓ ပန” ဟု ရှိ၏။) မဟာဋီကာ၌ “အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ နယံဓ”ဟု ရှိ၏။ ထိုမဟာဋီကာ အရှိက မှန်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း၊ ဤ ဒေသနာအပြားကို ပြရာ၌ အကြောင်းတရား၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းကို အနုလောမ၊ အကြောင်းတရား၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်း ပဋိလောမဟု ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ ပဋိသေဓ နသဒ္ဓါ ပါရမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဟူ၍၎င်း။ အန္တတော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာမရဏစသည်မှ စ၍။ အာဒိဂမနံ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် သွားခြင်းကို။ ပဋိလောမံစ၊ ပဋိလုံဟူ၍၎င်း။ အာဟ၊ ဆိုလို၏။ ဣတံ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတ္တာရော၊ လူမေ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ ကံနိဒါနာ၊ အဘယ်အကြောင်း ရှိကုန်သနည်း။ ဣတံ အာဒိကာယ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဝေမဇ္ဈတော၊ အလယ် ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဋိလောမဒေသနာယ၊ ပဋိလောမဒေသနာ တော်ဖြင့်၎င်း။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေစ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တိဏှံ၊ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဉ် ၃-ပါးတို့၏။ သင်္ကတံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ (သမ္ဘဝတံ)။ ဣတံ အာဒိကာယ၊ သော။ ဝေမဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော ဖဿမှ။ (ပဋ္ဌာယ)။ အနုလောမဒေသနာယစ၊ အနုလောမဒေသနာတော်ဖြင့်၎င်း။ ဒွိသန္နိတံသင်္ခေပံ၊ ၂-စပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၃-ဘို့ ၃-စုံဖြစ်အောင်။ (ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘယ် ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝစ္ဆတိ၊ တိုးပွား ၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတံ)။ ဣတံ အာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဧကသန္နိဒွိသင်္ခေပံ၊ တစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၂-ဘို့ ၂-စုံရှိအောင်။ (ဒေသိတံ)။

အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ သဘာဝေါ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈိယတိတံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်။ ပဋိဝေဓော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ တေသံဝါ ။ပေ။ ပဋိဝေဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌသာလိနီ ဗာဟိရနိဒါန်း ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရ အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) အပုညာဘိသင်္ခါရေကဒေသော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော လောဘသဟဂုတ်သင်္ခါရသည်။ သရာဂေါ၊ သရာဂတည်း။ အညော၊ လောဘသဟဂုတ်မှတစ်ပါးသော အပုညာဘိ သင်္ခါရသည်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာဂဿ၊ ၏။ အပ္ပဋိပက္ခ- ဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂပ္ပဝစ္စကော၊ ရာဂကို တိုးပွားစေတတ်သော။ သဗ္ဗေဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိ- သင်္ခါရော၊ သည်။ သရာဂေါ၊ တည်း။ ဣတရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါးသော ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည်။ (ရာဂဿ၊ ၏။) ပဋိပက္ခဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂတည်း။

ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏ်ကို။ အဿုတ- ဝတော၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ အဇ္ဈောသိတံ၊ သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီ။ မမာယိတံ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်

ဝိသင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၇၀၃

ပြီ။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်ပြီ။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ မမံ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တော၊ အတ္တတည်း။ ဣဟိ၊ သို့။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တပရာမာသဿ၊ အတ္တ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်း၏။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သညတဇ္ဇော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။

အတ္တော၊ အတ္တသည်။ ဝိဇာနတိ၊ တမျိုးတဖုံသိ၏။ သံသရတိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်ကျင်လည်၏။ ဣဟိ၊ သို့။ သဗ္ဗ ပါရတာသကံန္တိအဘိနိဝေသဗလဝတာယ၊ ဝိညာဏ်၏ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားခြင်းဟု လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်အဖြစ်ကြောင့်။ အဗျာပါရဋ္ဌ အသကံန္တိ ပဋိသန္ဓိပါတုဘာဝဋ္ဌာစ၊ ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားခြင်း မရှိဘဲ ပဋိသန္ဓေဧကန္တ ဝိညာဏ်၏ ထင်ရှားဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောတို့သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရော၊ ကုန်၏။

နာမဿ၊ ၏။ ရူပေန၊ နှင့်၎င်း။ ရူပဿ၊ ၏။ နာမေနာ၊ နှင့်၎င်း။ အသမ္ပယောဂတော၊ သမ္ပယုတ် မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး ခွဲခြားဝေတန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ နာမဿ၊ ၏။ နာမေန၊ နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး မခွဲခြား မဝေတန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ကေပ္ပါဒေကနိရောဓော၊ တူသောဖြစ်ခြင်း၊ တူသော ချုပ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး မခွဲခြား မဝေတန်ခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတေ၊ အလိုရှိအပ်သော်။ ရူပဿ၊ ၏လည်း။ ရူပေန၊ နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ ကိ။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ အထဝါ၊ ကား။ ကေစတုဝေါကာရတဝေ၊ တို့၌။ နာမရူပါနံ၊ တို့၏။ အသဟဝတ္တနတော၊ အတူတကွ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အညမညဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အချင်းချင်း အသီးသီး ခွဲခြား ဝေတန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။ (နာမရူပါနံ၊ တို့၏။) သဟဝတ္တနတော၊ အတူတကွ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ အဓိပတိယဌောနာမ၊ အဓိပတိ၏ အဖြစ်မည်၏။ လောကောပေသော၊ ခွါရာပေသော၊ ခေတ္တဓမ္မတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ လောကာဒိအတ္တာ၊ လောကအစရှိသော အနက်တို့ကို။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးသော အာယတနတို့၌။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ မနာယတနဿပိ၊ ၏လည်း။ ဝါ၊ အတွက်လည်း။ လုဇ္ဇနတော၊ ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မနောသမ္ပယာဒိနံ၊ မနော

သမ္မဿ အစရှိသည်တို့၏။ ဒွါရခေတ္တဘာဝတောစ၊ ဒွါရ၏အဖြစ်၊ ခေတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧတေအတ္တဘ၊ ဤ လောကဋ္ဌဒွါရဋ္ဌခေတ္တဋ္ဌတို့သည်။ သမ္မဝ-
 နန္တဝ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။ အာပါတဂတဘံ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရူပါရုံ
 အစရှိသည်တို့၏။ ပကာသနယောဂပ္ပတာလက္ခဏံ၊ ထင်ရှားပြခြင်း၌လျောက်ပတ်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိသော။ စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။
 ဩဘာသနံ၊ ထွန်းပြခြင်းသည်။ ဝိသယိဘာဝေါ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံရှိ
 သည်၏ အဖြစ်တည်း။ မနာယတနဿ၊ ၏။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ (ဝိသယိ-
 ဘာဝေါ၊ ဝိသယရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။)

သံဆန္နနဋ္ဌော၊ ထိခိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကို။ ဝိသေသေန၊
 မနောသမ္မဿမှ ထူးသောအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္မဿာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ၊
 ၅-ပါးသော သမ္မဿတို့အတွက်။ (ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတရေ၊ သံဆန္နနဋ္ဌမှ
 တပါးကုန်သော ဖုသနသင်္ဂတိသန္နိပါတဋ္ဌတို့ကို။ ဆန္နမ္ပိ၊ ၆-ပါးသော အာယတန
 တို့အတွက်လည်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ စ၊ ဆက်။ ဖုသနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ ၏။
 သဘာဝေါ၊ ပင်ကိုယ်သဘောတည်း။ သံဆန္နနံ၊ သည်။ (ဖဿဿ) ရသော၊
 ကိစ္စတည်း။ ဣတရေ၊ ဖုသန သံဆန္နနမှ တပါးကုန်သော သင်္ဂတိသန္နိပါတတို့
 သည်။ (ဖဿဿ) ဥပဋ္ဌာနာကာရာ၊ ယောဂီတို့ဉာဏ်အားထင်လာသော အခြင်း
 အရာတို့တည်း။

အာရမ္မဏရာသာနုဘဝနဋ္ဌော၊ ကို။ ရသဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ ကိစ္စ၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝေဒယိတဋ္ဌော၊ ကို။ လက္ခဏာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏
 လက္ခဏာ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တော)။ အတ္တဘ၊ အတ္တသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝေသဿ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်ခြင်း၏။ ဗလဝတာယ၊
 အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌော၊ အတ္တဟူသော
 အသက်ကောင် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဝါ၊
 တနည်း။ နိဇ္ဇိဝါယ၊ အတ္တဟူသော အသက်ကောင်မရှိသော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။
 ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောတည်း။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတံ၊ အတ္တဟူသော
 အသက်ကောင်မရှိသော ဝေဒနာ၏ ခံစားတတ်သောသဘော။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတ-
 မေဝ၊ သည်ပင်။ အတ္တော၊ သဘောတည်း။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော၊ သဘော။

နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော။ ။ “ နိဇ္ဇိဝါယ ဝေဒနာယ ဝေဒယိတံ နိဇ္ဇိဝေဒယိတံ ”
 ကား တနည်း အဖွင့်တည်း။ ဘာကြောင့်နည်း—“ဝေဒယိတ သက်သက်ကို လက္ခဏာ၏
 အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏” ဟု ရှေး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီးပြီသောကြောင့်၎င်း၊ “နိဇ္ဇိဝဋ္ဌော ဝေဒနာယ
 ဂမ္ဘီရော” ဟု နိဇ္ဇိဝဋ္ဌကိုလည်း သီးခြားဖွင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ ထို့ကြောင့်
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒီကာ၌ “နိဇ္ဇိဝါယ ဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါကို တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်သာ ကောင်းသည်။
 ဤနည်းအလို နိဇ္ဇိဝဋ္ဌနှင့် ဝေဒယိတကို တပုဒ်တည်းဟု ယူပါ။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၇၀၅

အာဒါနဋ္ဌော၊ အာဒါနဋ္ဌသည်။ စတုန္နံပိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနာနံ၊ တို့၏။ သမာနော၊ တူသော။ (အတ္ထော၊ သဘောတည်း။) ဂဟဏဋ္ဌော၊ ဂဟဏဋ္ဌသည်။ ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ (အတ္ထော၊ တည်း။) အဘိနိဝေသာဒိအတ္ထော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်း အစရှိသော အနက်သဘောသည်။ ဣတရေသံ၊ ကာမုပါဒါနံမှ တပါးကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ၃-ပါးသောဥပါဒါနံတို့၏။ (အတ္ထော၊ တည်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိကန္တာရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌောပိ၊ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုးတို့၏။ (အတ္ထော)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒဠဂ္ဂဟဏတ္တာ၊ ခိုင်မြဲစွာ ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုန္နံပိ၊ ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့၏လည်း။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌော၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

ယောနိ ။ပေ။ ခိပနံတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ သမာဓေ၊ သမာသ်၌။ ဘုမ္မဝစနဿ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၏။ အလောပေါ၊ မကျေခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝိဘတ်၏ မကျေခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုယောနိ။ ပေ။ ခိပနံဟူသော သမာသ်ပုဒ်နှင့်တကွ။ [“တေနာတိ ခိပနသဒ္ဓေန” ဟု အနု။] အာယူဟနာဘိသင်္ခရဏပဒါနံ၊ အာယူဟန ပုဒ် အဘိသင်္ခရဏပုဒ်တို့၏။ သမာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏာံ၊ ဇရာ မရဏဟူသော အင်္ဂါသည်။ မရဏပ္ပဓာနံ၊ မရဏဟူသော ပဓာန ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရဏဋ္ဌာဝေ၊ မရဏ၏ အနက်သဘောသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ခယာဒယော၊ ခယ အစရှိသော အနက်တို့ကို။ ဂမ္ဘိရာ၊ ဂမ္ဘိရတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-ကာရေန)။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ နဝနဝါနံ၊ အသစ် အသစ် ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏။ ပရိက္ခယေန၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိ ပရိပက္ခ-ပ္ပဝတ္တိ၊ ကျိုးသောသွားရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော ရင့်ကျက်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇရာ၊ ဇရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ခယဋ္ဌော၊ ခယဋ္ဌကို။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏အတွက်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ် ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ ခယဋ္ဌော ဇရာယ၊ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နဝဘာဝါပကမော၊ အသစ် အဖြစ်မှ ကင်းခြင်းသည်။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ခယဋ္ဌော ဇရာယ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဒဠဗ္ဗော။) ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌကို။ ဒိန္နံပိ၊ ဇရာ မရဏ ၂-ပါးလုံးတို့ အတွက် လည်း။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သန္တတိဝသေန၊ အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏။ ခယဝယဘာဝေါ၊ ကုန်ခန်းတတ်သည်၏ အဖြစ်၊ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ယောဇေတဗ္ဗော)။ သမ္မုတိခဏိကဝသေန၊ သမ္မုတိမရဏ၊ ခဏိက မရဏ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မရဏဿ၊ မရဏ၏။ ဘေဒဝိပရိဏာမတာ၊ ဘေဒ၏အဖြစ် ဝိပရိဏာမ၏ အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

သုဒ္ဓမ္မာ ၂-၄၅-ပ-မ-သ-စ

အတ္ထနယာတိ၊ ကာမံ၊ အတ္ထာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်
 သဘောတို့၏။ နယာ၊ ဧကတ္ထ အစရှိသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ ခွဲစပ်။)
 အဝိဇ္ဇာဒိအတ္ထေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ သဘောတို့ဖြင့်။ ဧကတ္တာဒိ၊
 ဧကတ္ထ အစရှိသည်တို့ကို။ သေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဘာဝေန၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိ
 သည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း) သေန၊ သော။ ဘာဝေန၊ ဧကတ္ထ အစရှိသည်
 တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ ဂမ္မန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တာဒယော၊ တို့ကို။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့
 အတွက် အနက်သဘောတို့၏။ နယာတိ၊ နည်းတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။
 ဟိ၊ မှန်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ
 ကမ္မသာဓိ ဝစနတ်ကြောင့်။ နယာ၊ နယတို့ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
 [ဤအလို “အတ္ထနယာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်သဘောတို့၏
 ဧကတ္ထ အစရှိသော နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ” ဟု ပေးပါ။]

အဝိဇ္ဇာဒိ အတ္ထေဟိ။ ပေ။ ဝုတ္တာ ။ ။ ဧကတ္ထ၊ နာနတ္ထ၊ အဗျာပါရ၊ ဧဝံဓမ္မတာ
 တို့ကို “နယာ” အရ ကောက်ယူစေလိုသောကြောင့် “ဧကတ္တာဒယော တေသံ နယာတိ
 ဝုတ္တာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ “နယာ” ကို ကမ္မသာဓန ပြုစေလို၍ “နိယန္တိတိ ဟိ
 နယာ” ဟု ဝုတ္တာ၏နောက်၌ အဖြောင့် ဝစနတ္တကို ပြသည်။ “အဝိဇ္ဇာဒိ အတ္ထေဟိ” သည်
 နယနကြိယာ၏ ဝိသေသနတည်း။ သိတတ်သောကတ္တာဒိကာမံ၊ ထို ဧကတ္ထနည်းစသည်ကို
 စဉ်းစား ကြံစည်သူ၏ ဉာဏ်တည်း။ “ဉာဏ်က ထို ဧကတ္ထစသောနည်းတို့ကို သိသော
 အခါ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ အနက်သဘောအားဖြင့် သိရသည်” ဟူလို။

သေန ဘာဝေန နိယန္တိ ။ ။ အနုဋီကာ၌ “သေန ဘာဝေနာတိ သကေန
 အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန၊ တံ အမ္ပုတ္တာ ဝေ” ဟု ပဌမ ဖွင့်ပြီးလျှင် “သေန ဘာဝေနာတိ ဝါ
 သကေန ဧကတ္တာဒိဘာဝေန” ဟု ဒုတိယ ဖွင့်၏။ ပဌမအလို “မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ
 စသည်တို့၏ သဘောကို မလွတ်ဘဲ ထို အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ သဘောအတိုင်းသာ သိအပ်
 သောကြောင့် ဧကတ္ထ စသည်ကို နယ ခေါ်သည်” ဟု ဆိုလို၏။ ဒုတိယနည်း အလို
 “အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် သိအပ်သော ဧကတ္ထ စသော သဘောကို ထို ဧကတ္ထစသော
 မိမိ သဘောအတိုင်းသာ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဧကတ္ထ စသည်ကို “နယ” ဟု
 ခေါ်သည်” ဟူလို။

ဂမ္မန္တိ။ ။ “နိယန္တိ” ဟူသော ကံဟောကြိယာကို သိခြင်းအနက်ဟော ဂမုဓာတ်
 ကံဟော ယ ပစ္စည်းဖြင့် “ဂမ္မန္တိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက် ဖွင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ “ဂမ္မန္တိ၊
 သိစေအပ်ကုန်၏” ဟု တွေ့ရသည်မှာ ပါဠိပျက် ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—
 “သိစေအပ်” ဟု ဆိုလျှင် “နယ” တို့ကို မရဘဲ၊ သိအောင်ဟောပြသည်ကို နာယူသော
 သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသောကြောင့်၎င်း၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ နိယန္တိပုဒ်ကလည်း ကာရိတ်
 ကံဟောပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ စာအုပ်၌လည်း
 မူကွဲအမျိုးမျိုး ပြထား၏။]

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၇၀၇

ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တာဝေ၊ အနက်သဘောတို့ကိုပင်။ ကေတ္တာဒိဘာဝေန၊ ကေတ္တ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယမာနာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်သည်။ ဉာယမာနာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ချ်။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အတ္တနယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ ကေတ္တ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်ကုန်သော အနက်သဘောတို့သည်။ ဟောန္တိ” ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေဟိ၊ ဤ ကေတ္တအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဆောင်ယူအပ် ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နယာ၊ နယတို့ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ကေတ္တာဒိဟိ၊ ကေတ္တ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ အတွက် အနက်သဘောတို့ကို။ ကေတိ အာဒိနာ၊ တခု အစရှိသည်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေတ္တာဒယော၊ ကေတ္တ အစရှိသည်တို့ သည်။ အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်သဘောတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ကြောင်းနည်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တ- နယာ၊ တို့မည်၏။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ အနက် သဘောတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)” ဟု ပေးပါ။]

သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေန၊ အစဉ်သန္တာန်၏ မပြတ်စဲခြင်းကြောင့်။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့ သည်။ ရုက္ခဘာဝံ၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်၏။ ရုက္ခဘာဝေန၊ သစ်ပင်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။

အတ္တာဝေဝါ ။ပေ။ အတ္တနယာတိ။ ။ ဤနည်း၌ အတ္တနှင့် နယသည် အရတူ၏၊ “ကေတ္တာဒိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ နယာ။ အတ္တာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ အနက်သဘောတို့သည်ပင်။ နယာ၊ ကေတ္တ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်သော သဘောတို့တည်း။ အတ္တ နယာ၊ တို့” ဟု ပြပါ။ [ရှေးက နိယန္တိ၌ နိဓာတ်သည် “သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏”ဟု ယူဆ၍ “နိယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏”ဟု ပေးကြ၏။]

• နိယန္တိ ဧတေဟိ ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ နယကို ကရုဏသင် ပြ၍ အတ္တနှင့် ဆဋ္ဌိ- တပျူရိယံ တွဲပါ။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော သဘောတို့သည် (ခန္ဓာအစဉ် တခုတည်း၌ ဖြစ်ကြသောကြောင့်) ထိုသဘောတို့ကို “တခုတည်း”ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏၊ ကေန္တိ- အာဒိနာ၌ အာဒိဖြင့် နာနတ္ထ၊ အဗျာပါရ၊ ဝေဓမ္မတာတို့ကို ယူပါ၊ ထို့ကြောင့် နာနတ္ထ နည်းသည် “အဝိဇ္ဇာစသော သဘောတို့ကို တခုတည်းမဟုတ်၊ တကွဲတပြား တခြားစီဟု သိကြောင်း” ဖြစ်၏၊ အဗျာပါရနည်းသည် “အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၌ သင်္ခါရစသည် ဖြစ်ဘို့ရန် ဗျာပါရ (ကြောင့်ကြ)မရှိ”ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏၊ ဝေဓမ္မတာနည်းသည် “ဗျာပါရ မရှိ သော်လည်း အဝိဇ္ဇာ၌ သင်္ခါရဖြစ်ဘို့ရန် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ထုံးစံ ဓမ္မတာ သတ္တိရှိ၏”ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏၊ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ယူပါ။

ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ အစဉ်သန္တာန်၏ မပြတ်စဲခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဘဝစက်၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၏။ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ သည်။ ဧကတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ။

ဘိန္ဒသန္တာနုပစ္စေဒေါတိ၊ ကား။ သမ္ပန္နရဟိတဿ၊ ဆက်စပ်ခြင်းမှကင်းသော။ နာနတ္တဿ၊ အသီးအသီး၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူခြင်းကြောင့်။ သတ္တန္တရော၊ ဖြစ်သောသတ္တဝါမှ တပါးသော သတ္တဝါသည်။ ဥစ္ဆိန္နော၊ သေသော အားဖြင့်ပြတ်၏။ သတ္တန္တရော၊ သေသောသတ္တဝါမှတပါးသောသတ္တဝါသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏုန္နော၊ ယူလျက်။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။

ယတော ကုတောစိတိ၊ ကား။ အညသ္မာ၊ အကျိုးမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ အညဿ၊ အကြောင်းမှတပါးသော အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ဝါလိကတော၊ သဲမှ။ တေလဿ၊ ဆီ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥစ္ဆုတော၊ ကြံ့မှ။ ခီရဿ၊ နို့ ရည်၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (သိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော အကျိုး၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ န အတ္တံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ (ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။) ဟေတုမ္ပိ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ ဝါ၊ မရှိစေကာမူ။ နိယတတာယ၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိလဂါဝိသုက္ကသောဏိတာဒိဟိ၊ နှမ်း၊ နွားမ၊ သုက်သွေး အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ တေလ ခီရ သရီရာဒိနိ၊ ဆီ၊

သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ။ ။ ပုရိမ ပစ္စိမာနံ ဓမ္မာနံ နိရောဓပ္ပါဒ နိရန္တရတာယ (ရွှေအချုပ် နောက်အဖြစ်တို့၏ အကြားမရှိသည့်အတွက်) နာမကာယဿ (နာမ် အပေါင်း၏၎င်း) သမ္ပန္နဝုတ္တိတာယ ရူပကာယဿ (ကလာပ်တခု မချုပ်မီ နောက် ကလာပ်တခု၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်ခြင်း ရှိသည့်အတွက် ရုပ်အပေါင်း ၏၎င်း) ဥဘယဿစ အညမည သန္တိဿိတံတာယ (ရုပ်နာမ် ၂-ပါးလုံး၏လည်း အချင်းချင်း မှီရသည့်အတွက်) ဒုဗ္ဗိညေယျ နာနတ္တတော (အထူးကို မသိနိုင်သည့်အတွက်) ဧကိဘူတဿဝိယ ဗနဘာဝပ္ပဗန္ဓော (တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍ တခဲနက် ဆက်စပ်နေသော) ဟေတုဖလဘာဝေန သမ္ပန္နော (အကြောင်း အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် စပ်နေသော အစဉ်အတန်းသည်) “သမ္မာ+တာနော၊ ကောင်းစွာ ကျယ်ပြန့်၏” ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထကြောင့်။ သန္တာနော၊ သန္တာနုမည်၏။ တဿ+အနုပစ္စေဒေါ၊ ထို အစဉ်၏မပြတ်ခြင်းသည်။ တထာပဝတ္တိ၊ ထို မပြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တမည်၏။ ဣတိ အာဟ၊ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ ဧကတ္တံတိ။ -အနံ။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဘဝစက္ကကထာအဖွင့် . ၇၀၉

နို့ရည် ကိုယ် အစရှိသည်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတိ ဝါဒဉ္စ၊ နိယတိဝါဒကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပေ။ ဂမ္ဘီရနယဘေဒါစ၊ အားဖြင့်၎င်း။) ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ၊ စသည်လည်ဆက်၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ အပဒါလေတော၊ မခုတ်ဖြတ် မဖျက်ဆီးမှု၍။ သံသာရဟယံ၊ သံသာရာဘေးကြီးကို။ အတိတော၊ လွန်မြောက်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ သုပိနန္တရေပိ၊ အိပ်မက်အတွင်း၌သော်မှလည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိစဘူးချေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ သစ္စပ္ပဘဝတော။ ပေ။ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။) [ကသ္မာအမေးကို ဖြေသည်။ ဣတိတပုဒ် အကြေကြံပါ။] (ဣတိ၊ ဤကား။) သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းတည်း။

ဒုရတိယာနံတိ၊ ကား။ ဒုရတိက္ကမံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်မြောက်အပ်သော။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုရတိယာနံ၊ ဒုရတိယာနံဟု ပါဌ ၂-မျိုးရှိသည်တွင် “ဒုရတိယာနံ” ဟူသောပါဌသာ ကောင်းသည်။ ဒုရတိယာနံကို ဒုရတိက္ကမံဟု ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ယာနံ၌ ယာဓာတ်သည် ဂမုဓာတ်နှင့် အနက်တူ၏။] အသနိဝိစက္ကမိဝိတိ၊ ကား။ အသနိမဏ္ဍလမိဝ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းကဲ့သို့။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမိုးကြိုးစက်သည်။ နိမ္မထနမေဝ၊ မွေ့နှောက်ဖျက်ဆီးသည်သာတည်း။ အနိမ္မထနံ၊ မမွေ့နှောက်မဖျက်ဆီးဘဲ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုမိုးကြိုးစက်သည်။) န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဝစက္ကံပိ၊ ဘဝစက်ကိုလည်း။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဒုက္ခုပ္ပါဒနတော၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ နိမ္မထနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဉာဏာသိနာ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ဖြင့်။ အပဒါလေတော၊ ၍။ သံသာရဟယံ၊ ကို။ အတိတော၊ လွန်မြောက်နိုင်သူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိချေ။ ဣတိတေဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏။ သာဓကံ၊ သာဓကကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမ္ပိစေတန္တိ၊ အာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ။ ။ဤဝါကျကို “ဥပါဒိယတိ” ၏ နောက်၌ တဆက်တည်း တွေ့ရ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဥပါဒိယတိ” ၏နောက်၌ “ဣတိ ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံ” စသည်ဖြင့် ဂါထာအဆုံးကျမှ “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” ဟု ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” သည် “ဥပါဒိယတိ” ၏ အဆက်မဟုတ်။ “ဣဒံ ဟိ” ဝါကျ၌ ဟိကို ကာရုဏာဘေတက ကြံစေလိုသောကြောင့် “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” ဟု ဂါထာအတွင်းမှ ပုဒ်ကို ယူ၍ စကားအဆက်ကိုပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကသ္မာနှင့်တူ၍ သစ္စပ္ပဘဝတောမှ စပြီးလျှင် “ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ” ဟု အနက်ပေးရမည်။ ကသ္မာ၏ နောက်၌ “ယသ္မာ ဣဒံ ဟိ” ဟု ဟိ နိပါတ်ရှိခြင်းလည်း မကောင်း၊ ထို ဟိကိုပင် “ယသ္မာ” ဟု ဖွင့်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

တန္တုနံ၊ ချည်တို့၏။ အာကုလကံ၊ ရှုပ်ထွေးခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တန္တုကုလကံ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေး သည်၏အဖြစ်။ တန္တုကုလကမိဝ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ တန္တုကုလကဇာတာ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကိလေသကမ္မဝိပါကေဟိ၊ ကိလေသပဋိ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့ ဖြင့်။ အတိဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဇဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်သောရှုပ်ထွေးခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော့ ဌိစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဂုဏာယ၊ ဂုဏာမည်သော။ သကုဏိကာ- ယ၊ စာငှက်မ၏။ နိဋ္ဌံ၊ အသိုက်တည်း။ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကံ၊ ဂုဏာမည်သော စာငှက်မ ၏ အသိုက်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်။

ဝစိုအဘာဝတော၊ တိုးပွားခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပါယံ၊ အပါယမည် သော။ ဝါ၊ တိုးပွားခြင်းမှကင်းသော။ ဒုက္ခဂတိဘာဝတော၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိမည်သော။ ဝါ၊ ဒုက္ခ အပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ သုခသမုဿယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတဉ္စ၊ ဝိနိပါတလည်းမည်သော။ ဝါ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ အပါယံ၊ အပါယံကို၎င်း။ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိတိ- အာဒိနာ၊ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ရှေ့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရပဒနိဗ္ဗေသ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော)။ သံသာရဉ္စ၊ သံသရာ ကို၎င်း။ နာတိ ဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗေ၊ သော။

ဂုဏာဂုဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ ဤပါဌ်သည် အဋ္ဌကထာ၌ရှိသောပါဌ်၏ မူကွဲတည်း။ ဂုဏာကို “သကုဏိ”ဟု ဖွင့်၏။ နိဋ္ဌံသည် စာသိုက် စသော “အသိုက်” အနက်ကို ဟော၏။ ဂုဏ္ဍိကံ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် ဂုဏ္ဍိကံကိုလည်း “စာသိုက်” ဟုပင် အနက် ပေးရ၏။ ဂုဋ် (ဂုဋ်) ခေတ်သည် ဝေဌန (ရစ်ပတ်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ ဂုဏ္ဍနံ (ဂုဏ္ဍနံ) ၊ ရစ်ပတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ဂုဏ္ဍော (ဂုဏ္ဍော) ၊ ခြင်း။ သော ယဿ အတ္ထိတိ ဂုဏ္ဍိကံ (ဂုဏ္ဍိကံ) ။ ဂုဏာယ + ဂုဏ္ဍိကံ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကံ၊ စာသိုက်။ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကံ ဝိယ + ဇာတာ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကဇာတာ။

အပါယံ ပပေ။ သံသာရံ ။ ။ “အပ + အာယ”ဟု ခွဲ၍ “ အယနံ ဝစုနံ ” ၊ တိုးပွား ခြင်း။ အာယော၊ ခြင်း။ အာယတော + အပဂတော အပါယော၊ တိုးပွားခြင်းမှကင်းသော အပါယံ ၄-ပါး။ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတ်တို့ကို ဒွိကာအတိုင်း သိနိုင်ပြီ။ အပါယံ ၄-ဘုံကို ဒုဂ္ဂတိလည်း ခေါ်နိုင်၊ ဝိနိပါတလည်း ခေါ်နိုင်၏။ “သံသာရံ” ကား “ခန္ဓာ ခေတ် အာပတနတို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း” ဟူသော သံသရာပင်တည်း။ ဤသံသာရ အရ အပါယံ ၄-ပါးကိုချန်၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ကြွင်းသံသရာကို ယူရသည်။

ဝိဘင်း]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၇၁၁

သံသာရောဝေ၊ သံသရာတရပ်လုံးကိုပင်။ ဣဓ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ဝနိအပကမာဒိဟိ၊ တိုးပွားခြင်းမှ ကင်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ အတ္ထေဟိ၊ အနက်တို့ကြောင့်။ အပါယာဒိနာမကော၊ အပါယ အစရှိသော နာမည်ရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ကေဝလံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဘာဝတော၊ သုခ မဖက်၊ သက်သက်သော ဒုက္ခအစု၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဘဝစက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၂၄၃။ ပထဝီအာကာသ၊ မြေကြီး ကောင်းကင်တို့သည်။ (မဟာပတ္တဋ္ဌ-ဝိတ္တာရိတာ၊ ကြီးကျယ်စွာဖြစ်သော ပြန့်ခြင်းရှိကုန်၊ ကြီးကျယ်စွာဖြစ်သော ကျယ်ဝန်းခြင်း ရှိကုန်သည်။) [ဝိတ္တာရိတ၌ ဣတပစ္စည်းကို သဗ္ဗာတအဿတ္တိ အနက်၌ သက်ပါ။] ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ မဟာပတ္တဋ္ဌဝိတ္တာရိတာနံ၊ ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အနက်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိကပ္ပဝသေန၊ ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိကပ္ပေါပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ကထိတော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အပတ္တဋ္ဌစ၊ မဖြန့်အပ် မဖြန့်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ပထဝီ ၌စပ်။) အဝိတ္တတဉ္စ၊ မချဲ့အပ် မချဲ့နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ (အာကာသံ ၌စပ်။) ပထဝီ စ၊ မြေကြီးကို၎င်း။ (ပတ္တရန္တော ၌စပ်။) အာကာသဉ္စ၊ ကောင်းကင်ကို၎င်း။ (ဝိတ္တာရယန္တော ၌စပ်။) ပတ္တရန္တော (ဝိယစ)၊ ဖြန့်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝိတ္တာရယန္တောဝိယစ၊ ကျယ်ဝန်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချဲ့သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) တံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဧကေကစိတ္တာဝရုဒ္ဓံ၊ တပါးတပါးသောစိတ်၌ သွင်းအပ်သည်ကို။ အကတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗသတ္တသဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဝသေန၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ၊ အလုံးစုံသောစိတ်နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပတ္တဋ္ဌဝိတ္တတံ၊ ဖြန့်အပ်ချဲ့အပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သုတ္တန္တဘာဇနီယန၊ နည်းဖြင့်။ ဘာဝါ၊ ဒဿေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဧဝံ မဟာပထဝီ အစရှိသောစကားရပ်၌။ [ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေနာတိ အစရှိသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌” ဟု စွဲလေ၏။ ထိုစကား၌ “နာနာ-

သံသာရော ဧဝ ဝါ သဗ္ဗော ။ ။ တနည်း—အပါယစသော ၃-ရပ်လည်း ကြီးပွားခြင်း မရှိ၊ ဒုက္ခချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သံသရာတလျှောက်လုံးကို “အပါယ၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဝိနိပါတ” ဟု ခေါ်နိုင်၏။ ဤနည်း၌ အပါယစသော ၃-ပုဒ်ကို သံသရာ၏ ဝိသေသနဟု မှတ်ပါ။

စိတ္တဝသေန”ဟု မပါသောကြောင့် စဉ်းစားပါ။] နာနာစိတ္တဝသေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အသဟဇာတာနံ(စ)၊ တက္ခမဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်၊ တက္ခဖြစ်သည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဝိရူပေကသေသံ။] သဟဇာတာနည၊ တက္ခဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နာနာစိတ္တဂတာနံ၊ အမျိုးမျိုးသောစိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယ- ပစ္စယပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စည်း ပစ္စယပ္ပန်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒသိတဘာဝံ၊ ပြအပ်ကုန် သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဧတေသံ၊ ဤနည်းတို့၏။ နဝ၊ ကုန်သော။ မူလပဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော မူလပုဒ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုနည်းတို့သည်။) နဝ- မူလပဒါ၊ နဝမူလပဒတို့မည်၏။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ ဧကေန။ ပေ။ သင်္ဂဟိတ- တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ (အဋ္ဌကထာ၌) ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ ဧကေ- ကေန စတုက္ကေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ [ယခုစာအုပ်များ၌ကား “ဧကေန နယေန”ဟု မရှိတော့။ “ဧကေန စတုက္ကေန”ဟု ဋီကာပြင်ထား သည့်အတိုင်း ရှိသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း - ကသ္မာ ဧကေန စတုက္ကေနာတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နယစတုက္ကဝါရာ၊ နည်းတို့၌ စတုက္ကတို့၏ ဝါရတို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန် ပြီ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဒသိတာနံ၊ ပြအပ်ပြီးကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ စတုက္ကတို့၏။ နယဘာဝါ၊ နည်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧကေန စတုက္ကေနာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။)

အသဟဇာတာနံ။ ။ ဤပုဒ်ကို “အသဟဇာတာနံ သဟဇာတာနညာတိ ဧဝံ ပဌမပဒေ (အသဟဇာတာနံဟူသော ပဌမပုဒ်၌) ကေသေသနိဓ္ဓေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်၏။ ဘာကြောင့်နည်း—“သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူရာ၌ ရှေ့ဘဝ သင်္ခါရနှင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် သဟဇာတ မဟုတ်၊ အသဟဇာတ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူရာတို့၌ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယပ္ပန်တို့ သဟဇာတ မဟုတ်သော အရာလည်းရှိ၊ သဟဇာတ ဟုတ်သော အရာလည်း ရှိသောကြောင့်၎င်းတည်း။

နယ စတုက္ကဝါရာ ။ ။ နယေသု၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောနည်း၊ သင်္ခါရ အစရှိသော နည်းစသောအားဖြင့် ကိုးပါးသော နည်းတို့၌+စတုက္ကာနံ၊ ၄-ပါးစီ ၄-ပါးစီ ရှိကြသော စတုက္ကတို့၏+ဝါရာ၊ ၄-ပါးစီ ၄-ပါးစီသော ဝါရတို့တည်း။ နယစတုက္ကဝါရာ၊ တို့။ [နယစတုက္ကဝါရာတိ၊ နယေသု+စတုက္ကာနံ+ဝါရာ။—အနု။] ဝဝတ္ထိတာတိ ယထာ- ဝုတ္တဝိသေသေန (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော အထူးအားဖြင့်) အသ- ကိဏ္ဍာ၊ တနည်းနှင့်တနည်း မရောအောင် ထားအပ်ကုန်ပြီ။ (ကသ္မာ) ဒသိတာနံ စတုက္ကာနံ၊ ပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်သော စတုက္ကတို့၏။ နယဘာဝါ၊ ဝါရသောဋ္ဌသက ဖြစ်တို့ရန် နည်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ [ပါဠိတော်ကိုကြည့်မှ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းမည်။]

၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အင်္ဂါ၊ အင်္ဂါဟူ၍။ အဂ္ဂဟေတု၊ မယူမူ၍။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ
မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတိ အာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယ-
သဟိတာနိ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယပုန္နာနိ၊ ပစ္စယပုန်တို့ကို။
အင်္ဂဘာဝေန၊ အင်္ဂါတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ န၊ တဿ အနက်တွာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝေဠုကတွာ၊
ဤအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗေသေ၊ နိဗ္ဗေသ၌။ (နိဗ္ဗေသရောက်သောအခါ)။ တတ္ထ
ကတမာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။
ဝိသုံ၊ သင်္ခါရမှသီးခြား။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ဖြေတော်မူ၍။ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရေတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တံတံပစ္စယဝန္တော၊ ထိုထို
အကြောင်းတရား ရှိကုန်သော။ သင်္ခါရဒယော၊ သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုး
တရားတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇိတာ၊ ဖြေတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တိသု၊ ကုန်သော။ ပကာရေသု၊ အပြားတို့တွင်။ [အဋ္ဌကထာယံ စသည်ဖြင့်
ပြအပ်သော နည်း ၃ ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဌမ ပဌမဝါရော၊ ကို။ (ဝုတ္တော
၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပဝိသန္တော၊ ဂဏှာတိ တိ၌ စပ်။) ဒုတိယဝါရဒိသု၊
ဒုတိယဝါရ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝိသန္တော၊ ပါဝင်နိုင်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပစ္စယ-
ဝိသေသာဒိ သဗ္ဗနာနတ္ထ သာဓာရဏတ္တာ၊ ပစ္စယဝိသေသ အစရှိသော အလုံးစုံ
ထူးသည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ဝါရဝိသေသေ၊
ထို ဒုတိယစသော ဝါရအထူးတို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗ-
သင်္ဂဟကောတိ၊ ဝုတ္တော။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဝါရော ဝေ၊ ကိုပင်။ (ဝုတ္တော ၌ စပ်။) ကေဝလံ၊ နာမ မဖက်
သက်သက်။ ဆဋ္ဌာယတနမေဝ၊ သည်သာ။ (ဇယဿ၊ ၏။) ပစ္စယော၊ သည်။
န၊ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ ကား။ နာမဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဇယဿ၊ ၏။ ပစ္စယော

ပဌမဝါရော ဝေ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် ရှေးအဋ္ဌကထာဝါဒကို ပြရာ၌ ပဌမဝါရကို
“သဗ္ဗသင်္ဂဟကဋ္ဌေန (ဂဟိတော)” ဟု ဆို၏။ ထို သဗ္ဗသင်္ဂဟက ဖြစ်ပုံကို ချဲ့ပြလို၍
“ပဌမဝါရော ဝေ ဟိ” စသည်ကို ဋီကာမိန့်သည်။ “ပဌမဝါရော ဝေ ။ပေ။ ဆဋ္ဌာ-
ယတနံ” ပရိဟာပေတွာ ဝုတ္တော=ပဌမဝါရကို ဆဋ္ဌာယတနအင်္ဂါကိုလျှော့၍ (ဒုတိယ
ဝါရအဖြစ်ဖြင့်) ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟူလို။

န ကေဝလံ ။ပေ။ ဇယဿ ပစ္စယော။ ။ န ကေဝလံ ဆဋ္ဌာယတနမေဝ=ပဌမ
ဝါရ၌ ဆဋ္ဌာယတနက ဇယအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။ “နာမဉ္စ ဇယဿ
ပစ္စယော” ဖြင့် ဒုတိယဝါရ၌ နာမ်က ဇယအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။
ထို့ကြောင့် “န ကေဝလံ ။ပ။ ပစ္စယော= ဆဋ္ဌာယတနသည်သာ ဇယအား ကျေးဇူး
ပြုသည် မဟုတ်သေး၊ နာမ်ကလည်း ဇယအား ကျေးဇူးပြုသည်” ဟု ဆိုသည်။

ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ နာမံ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ ဖဿမဖက် သက်သက်။ ဆဋ္ဌာ-
ယတနဿေဝ၊ ခဏ်သော။ (ပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ အထခေါ၊ ကား။ ဖဿ-
ဿာပိ၊ ခဏ်လည်း။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယဝိသေသ ဒဿနတ္ထံ
(စ)၊ အကြောင်းအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ ယေန အတ္တဝိသေသေန၊
အကြင် အနက်အထူးကြောင့်။ မဟာနိဒါနသုတ္တဒေသနာ၊ မဟာနိဒါနသုတ်
ဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္ထာ၊ ပြစ်မြို့။ တဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအနက်အထူးကိုပြခြင်း
အကျိုးငှါ၎င်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနအင်္ဂါကို။ ပရိဟာပေတွာ၊ ယုတ်
လျော့စေ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တဿ၊ ထိုပဌမ
ဝါရ၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဌလည်း။ ပဝေသော၊ ဝင်နိုင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊
ဆိုအပ်ပြီ။ သဗ္ဗင်္ဂသမောရောစတော၊ အလုံးစုံသောအင်္ဂါ၌ သက်ဝင်နိုင်ခြင်း
ကြောင့်။ န (ဝုတ္တော)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။

ယတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝါရစတုက္ကေ၊ ဝါရ ၄-ပါး အပေါင်း၌၎င်း။ ဧကက-
ဝါရေ၊ တပါးတပါးသော ဝါရ၌၎င်း။ [သင်္ခါရေဟု ဟောပုံက ဝါရ ၄-ပါး
လုံးနှင့်ဆိုင်သည်။ ရူပံမပါခြင်း စသည်ကား တပါးစီ တပါးစီနှင့်သာ ဆိုင်သည်။
ထို့ကြောင့် ဤသို့ဖွင့်ရသည်။] အညထာတိ၊ ကား။ သုတ္တန္တဘာဇနီယတော၊
သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်းမှ။ (သုတ္တန္တဘာဇနီယ၌ ဟောတော်မူအပ်သောနည်း
မှ။) အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခါရေတိ၊ သင်္ခါရေဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အဝုတ္တန္တံ၊ ကား။ ရူပန္တံ၊ ရူပဟူ၍၎င်း။ သဋ္ဌာယတ-
နန္တံ၊ သဋ္ဌာယတနဟူ၍၎င်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ၊
ရွှေဝါရ ၂-ပါး၌ “ရူပံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်၊ ရွှေဝါရ ၃-ပါး၌
“သဋ္ဌာယတနံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်။]

စ၊ ဆက်။ တေသုပိ ဝါရေသု၊ ထို ဝါရတို့၌လည်း။ စတုသုပိ၊ ၄- ပါးလုံး
တို့၌လည်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သောကာဒယော၊ သောက
အစရှိသည်တို့ကို။ သုတ္တန္တဘာဇနီယေသု၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ နည်းတို့၌။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထံ၊ ထို သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း
တို့၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သော သဋ္ဌာယတနကိုပင်။ ဣ၊ ဤ အတိဓမ္မ
ဘာဇနီယနည်း၌။ ဆဋ္ဌာယတနန္တံ၊ ဟူ၍။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္ဇမ္ပံ၊ ခဏ်။

နာမံဝါ ။ပေ။ ဖဿဿာပိ ။ ။ ပဌမဝါရ၌ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ဟု
ဟောတော်မူ၍ ဒုတိယဝါရ၌ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်
“န ကေဝလံ ။ပေ။ ဖဿဿာပိ=နာမံသည် ပဌမဝါရအတိုင်း ဆဋ္ဌာယတနအားသာ
ကျေးဇူးပြုသည် မဟုတ်သေး။ ဒုတိယဝါရအတိုင်း ဖဿအားလည်း ကျေးဇူးပြုသည်”ဟု
ဆိုသည်။

တင်း]’ ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့် ၇၁၅

သဗ္ဗဋ္ဌာနသာဓာရဏတောတိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ပါဠိတော်၌ဟောတော်
မူအပ်သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဝါရသာဓာရဏတော၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့နှင့်
ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ်၏ ဝါရတိုင်း၌
ပါသောကြောင့် - ဟူလို။) ဝါ၊ နည်း။ သဗ္ဗဝိညာဏပပတ္တိဋ္ဌာန ဘဝသာဓာရဏ-
တော၊ အလုံးစုံသောဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာဌာနဟူသော ဘဝနှင့် ဆက်ဆံသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ်တို့ဝ ဌာနံ။) [စိတ်ဝိညာဉ်နှင့်နာမ်
ဟူသော စိတ်စေတသိက်သည် အသညသတ်ဘဝမှ တပါးသော ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ
ဘဝတိုင်း၌ ဆက်ဆံ၏။] ဝိနာ၊ ခွဲ၍။ အဘာဝေန၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ-
ဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ခန္ဓတ္တယမ္ပိ၊ ခန္ဓာ ၃-ပါး အပေါင်းသည်လည်း။
သမာနံ၊ တူသော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်၎င်း။ (သမာနော၊ တူသော။) ပစ္စယောစ၊
အကြောင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိသေသေနာတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုန၊ ဆက်။ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်း
ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊
ထူးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။
ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ပစ္စယသမ္ပယုတ္တာ-
နံ၊ အာဟာရပစ္စည်း၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ (ဖဿ၊ စေတနာ၊
ဝိညာဉ်တို့၏။) အာဟာရပစ္စယဘာဝေ၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်သည်။
သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မနောသဉ္ဇေတနာယ၊ မနောသဉ္ဇေတနာ၏။
ဝိညာဏာဟရဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တည်းဟူသော အကျိုးကိုဆောင်ခြင်းသည်။

ဝိနာ။ ဖေ။ ပစ္စယော။ ။ဝိညာဉ်နှင့် ခေတသိက် နာမ် ခန္ဓာ ၃-ပါးသည် ခွဲ၍မဖြစ်
ကြသောကြောင့် “သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” အရ၌ ဖလ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခံရသော
အခါ၌လည်း သဟဇာတာဒိပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် တူ၏။ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော”
အရဝယ် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုရသောအခါ၌လည်း သဟဇာတာဒိပစ္စည်း
အဖြစ်ဖြင့် တူသည်။ [ပစ္စယောစ၌ “သမာနော” ဟု ပြင်၍ လိုက်စေပါ။ သမာနံ ဖလံ
(သမာနော) ပစ္စယော သဟဇာတာဒိ ပစ္စယေဟိ ဥပကတ္တဗ္ဗတော ဥပကရဏတော
စ။—အနု။]

တိဏ္ဍံ။ ဖေ။ ဝိသိဋ္ဌံ ဖလံ။ ။“တိဏ္ဍံ၊ စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဟူသော
၃-ပါးတို့၏။ ဖေ၊ မနောဒွါရ၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဉ်ဟူသော ၃-ပါးတို့၏။ သင်္ဂတိ၊
ပေါင်းမိခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူရကား ဝိညာဉ်သည်
ဖဿဖြစ်ဘို့ရန် ထူးသောအကြောင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဖဿလည်း ဝိညာဉ်၏ ထူးသော
အကျိုးပင် ဖြစ်ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိသေသေန ဖဿော ဖလံ” ဟု
မိန့်သည်။

၇၁၆

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

[ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

(ဖြစ်စေခြင်းသည်။) ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရောစ၊ မနောသဉ္စေတနာဟူသော သင်္ခါရသည်လည်း။ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သင်္ခါရသည်လည်း။) အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဝိသိဋ္ဌော၊ သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။

အစိတ္တက္ခဏမတ္တာနိတိ၊ ကား။ စိတ္တက္ခဏပုမာဏရဟိတာနိ၊ စိတ္တက္ခဏတချက် အတိုင်းအရှည်မှ ကင်းကုန်သည်။ (သမာနာနိပိ ဌိစပ်။) တဿတ္ထောတိ၊ ကား။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ တဿ အဝိဇ္ဇာဒိကဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသောတရား၏။ အတ္ထော၊ အနက်သဘောကို။ သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာယံ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟေတုကာဒိနိ ဇတ္ထ၊ ၌။ ယသ္မိ စတုက္ကေ၊ ၌။ ဟေတုကသဒ္ဓေါ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစတုက္ကကို။ ဟေတုကသဒ္ဓ သဟစရိတတ္တာ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုကန္တိ၊ ဟေတုကဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သတိပိ ။ပေ။ ဝိသိဋ္ဌော ပစ္စယော ။ ။ကသ္မာ သင်္ခါရော ဝိသေသဟေတု=ဘာကြောင့် စေတနာဟူသော သင်္ခါရသည် ဝိညာဉ်၏ ထူးသောအကြောင်း ဖြစ်ရသနည်း။ ဖဿောပိ ဝိညာဏဿ ဟေတု ဟောတိတိ ကတွာ သတိပိတိ အာဒိမာဟ=ဖဿလည်း ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဤသို့ မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “သတိပိ” စသည်ကို မိန့်။— မဓုကျမ်းတက်။ ဤကျမ်းတက်ပုံကို ထောက်၍ “ပစ္စယသမ္ပယုတ္တာနံ” အရ အာဟာရပစ္စည်း၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကြသော ဝိညာဉ် ဖဿစေတနာတို့ကို ယူပါ။ ထိုတရား အားလုံးသည် အာဟာရပစ္စည်း ဖြစ်ပါသော်လည်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုဘို့ကိစ္စ၌ မနောသဉ္စေတနာ ဟူသော သင်္ခါရသည် ထူးသောအကြောင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိသေသေန သင်္ခါရော ဟေတု” ဟု မိန့်သည်။

ဟေတုကာဒိနိ။ ။ ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ဟေတု စတုက္ကာဒိနိ” ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာဆရာ၏လက်ထက်က “ဟေတုကာဒိနိ” ဟု ရှိခဲ့ဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “ဟေတုကာဒိနိ” ဟု ဆိုသည်။ ဟေတုကသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ဒုတိယစတုက္ကကိုပင် “ဟေတုက ခေါ်သည်” ဟု သိစေလို၍ “ဟေတုကသဒ္ဓသဟစရိတတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။ မှန်၏။ ထို စတုက္က၌ “သင်္ခါရော အဝိဇ္ဇာဟေတုကော (သင်္ခါရသည် အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိ၏)၊ ဝိညာဏံ သင်္ခါရဟေတုကံ” စသည်ဖြင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို ပခာနထား၍ ဟောတော်မူသည်၊ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုတိယစတုက္ကကို “ဟေတုကစတုက္က” ဟု နာမည်တပ်ရကြောင်းကို သိပါ။ ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ ဒုတိယစတုက္ကကို “ဟေတုစတုက္က” ဟု ခေါင်းတပ်ထားသည်ကိုပြင်ပါ။]

ဝိဘင်း] • ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့် ၇၁၇

ဟေတုသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဂတိသုစကော၊ ဂတိအနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်၏။ အ-
ဝိဂတတာစ၊ အဝိဂတ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ် သည်လည်း။
ဝိဂတတာ နိဝါရဏဝသေန၊ ဝိဂတ၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဂတိဝေ၊ ဂတိ အနက်သည်ပင်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတုကစတုက္ကံ၊
ကို။ အဝိဂတပစ္စယဝသေန၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ သို့။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တိဓာ။ ပေ။ ပဉ္စဓာဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဦး။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ဝါသဒ္ဓါသည်။ ဆဓာဝါတိ-
ပိ၊ ဆဓာဝါ ဟူ၍လည်း။ ဝိကပ္ပေတိ၊ တသီးတခြား ပြု၏။ [ဝါသဒ္ဓါ အဝုတ္တ
ဝိကပ္ပနတ္ထဟု ဆိုသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊
ကသွာ ဆဓာဝါတိပိ ဝိကပ္ပေတိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊
ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ သာဓာရဏဟိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ အဖြစ်ဖြင့်
ဆက်ဆံကုန်သော။ တိဟိ၊ ၃-ပါးသော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်၎င်း။ ဈာနိန္ဒြိယ မဂ္ဂ-
ပစ္စယေဟိစ၊ ဈာနပစ္စည်း၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊
ကျေးဇူးပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဆဓာဝါတိပိ ဝိကပ္ပေတိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။)

ဥပါဒါနံ ။ ပေ။ သတ္တဓာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ကာမုပါဒါနဝဇ္ဇာနံ၊
ကာမုပါဒါနံသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ဥပါဒါနံတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ အထူးကား။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံသည်။ ယထာ၊
အကြင် အပြားအားဖြင့်။ ဘဝဿ၊ ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
ဟောတိ၊ ။ သော ပကာရော၊ ထိုအပြားကို။ တဏှာယံ၊ တဏှာ၌။ (တဏှာက
ဥပါဒါနံအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။) ဝုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ အထူး မဆိုအပ်။

ဣမသ္မိ*စတုက္ကေ ၊ ဤ စတုက္ကံ၌။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝစနဝသေန၊
ဤစကား၏အစွမ်းဖြင့်။ [သဟဇာတပစ္စယဝသေနော၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်
စပ်သဖြင့်သာ။ ပဌမဝါရော (ပဌမစတုက္ကော)၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်

ဟေတုသဒ္ဓေါ ။ ပေ။ ဂတိ ဝေ။ ။ ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ “ဟိ ဂတိမ္ပိ” ဟု ဓာတ်နက်
ရှိသောကြောင့် “ဟေတုသဒ္ဓေါ ဂတိသုစကော” ဟု ဆို၏။ အဝိဂတ၌ အ- ဟူသော
ပဋိသေဓ၊ ဝိ-ဟူသော ပဋိသေဓ ၂-ချက်ကြောင့် “ဂတ” ဟူသော မူလအနက်ပင် ရ၏။
မှန်၏။ “ဝိ+ ဂတ=ကင်း” ဟူသည် အတုတကွ မဖြစ်ခြင်း ပဋိသေဓ အနက်တည်း။
“အ+ ဝိဂတ=မကင်း” ဟူသည် ကင်းခြင်း၏ မရှိခြင်း (မကင်းခြင်း=အတုဖြစ်ခြင်း)
ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အဝိဂတာ စ ။ ပေ။ ဂတိ ဝေ” ဟု ဆိုသည်။ [ဝိဂတန္တိ ဧတ္ထ
ဝါသဒ္ဓေါ ပဋိသေဓ ဒီပကောတိ ဒေ ပဋိသေဓာ ပကတိ* (ပင်ကိုယ် မူလအနက်ကို)
ဉာပေန္တိတိ အာဟ ဝိဂတ နိဝါရဏဝသေန ဂတိ ဝေ ဟောတိတိ။—အနု။]

မူအပ်ပြီ။] ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယ်ော၊ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အတ္ထော၊ ပစ္စည်းတို့၏အနက်သဘောသည်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောဝါရ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စယပ္ပန်တရားအား။ ယထာသကေဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိညွှတ်ဖြစ်သောပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဟောတိ ဧဝံ၊ ဖြစ်သည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်စပ်သဖြင့်သာ။ ဣမဿ စတုက္ကဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောယေဝ၊ ထိုသဟဇာတပစ္စယသတ္တိသည်သာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ပဌမဝါရောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါ၌။ ပဌမစတုက္ကောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဘဝါဒီနံ၊ တုယာ အဘာဝန္တိ၊ ကား။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ ပဌမစတုက္ကော၊ ကို။ ယဒိ ဝုတ္တော၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိအား၎င်း။ ဇာတိစ၊ သည်လည်း။ မရဏဿ၊ မရဏအား၎င်း။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ဇရာ မရဏဿ” ဟု ရှိ၏။] သဟဇာတပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဂတစတုက္ကဒိသု၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့၌။ [ဟေတုစတုက္ကကို “အဝိဂတစတုက္က” ဟု ဆိုသည်။] ဘဝါဒီနံ၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့အား။ အဝိဂတာဒိပစ္စယတာယ၊ အဝိဂတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိတို့၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဘဝဟေတုကာတိ အာဒိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဘဝဟေတုကာ အစရှိသော စကားကို။ န ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌လည်း။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိအာဒိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ အစရှိသော စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ [နောက်၌ “တသ္မာ” ရှိသည်။] တေသံ၊ ထိုဝဒန္တိဆရာတို့၏။

အတ္ထော ဟိ။ ဧပ။ ဟောတိတိ ။ ။ ဤ စတုက္က၌ အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့သည် သင်္ခါရစသည်တို့အား သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုကြလျှင် “အခြား ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင် ဟု မှတ်ရမည်လော” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အတ္ထော ဟိ” စသည်ကို မိန့်။ [အတ္ထောတိ ပစ္စယဓမ္မော၊ ကတ္တစိတံ ကသ္မိဉ္စိဝါရေ။—အနု။] ပစ္စည်းတရား ဟူသမျှသည် (မည်သည့်ဝါရ၌ မဆို) မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယပ္ပန်တရားအား မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုသည် မဟုတ်၊ (ပြုသည်သာ) သို့သော် ဤ ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူသည့်အတွက် ဤ ဝါရ၌ ထိုသဟဇာတပစ္စည်းသာ ဖြစ်ရပါသည်—ဟူလို။

တင်း] ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့် ၇၁၉

(မတိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။) ပစ္စယဝစနမေဝ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စသည်၌ပါသော ပစ္စယသဒ္ဓါသည်ပင်။ သဟဇာတသုစကံ၊ သဟဇာတပစ္စည်းအဖြစ်ကို ထင်ရှား ပြတတ်သည်။ အာပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရောက်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အဝိဂတစတုက္က- ဒီသ၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့၌။ (ပစ္စယဝိသေသသုစကံ၊ ပစ္စည်းအထူးကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဝစနန္တရံ၊ တပါးသော စကားသည်။) [“အဝိဇ္ဇာ- ဟေတုကော” စသည်၌ ဟေတုကဟူသောစကားသည်။ (ဘဝတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဣဓ၊ ဤပဌမစတုက္က၌၊ ပစ္စယဝိသေသသုစကဿ၊ သော။ ဝစနန္တရ- ဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထို ဘဝပစ္စယာဇာတိ အစရှိသောစကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဤပဌမစတုက္က၌ ဟောတော်မူအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝုတ္တံဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ)။ စ၊ ဆက်။ ဘဝါဒယော၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့သည်။ -သဟဇာတပစ္စယာ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ အယံ စတုက္ကော၊ ဤပဌမစတုက္ကကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။

သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝန္တိ ဣဒံ၊ ကိ။ ဘဝါဒီနံတိ ဇေတန၊ ဘဝါဒီနံ ဟူသော ဤစကားနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အယောဇေတော၊ မယဉ်စေမှု၍။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏။ (သေသပစ္စယဘာဝ ၌စပ်။) သဟဇာတေန၊ သဟဇာတသတ္တိနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သေသပစ္စယဘာဝါ- နဉ္စ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိတို့၏ လည်း။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ ဝါဒကိုပယ်ချရာ၌။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။ ပစ္စယဝိသေသသုစကဿ၊ သော။ ဝစနန္တရဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဟဇာတတော၊ သဟဇာတသတ္တိမှ။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ပစ္စယဘာဝါ၊ ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မဖြစ်ကုန်လသော်။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတ ပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ အယံ စတုက္ကော၊ ဤ ပဌမစတုက္ကကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ်သင့်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တေ၊ ထို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိမှ အခြား ပစ္စယသတ္တိတို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ (သမ္ဘဝန္တိဝေ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤပဌမစတုက္ကကို။ တထာ၊ ထိုဝဒန္တိဆရာတို့ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သဟဇာတပစ္စယသတ္တိနှင့် စပ်သဖြင့်။) န အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (ဧတ္ထ အတ္ထော)။

မဟာနိဒါနသုတ္တန္တန္တေ ။ပေ။ ဝုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန်၌။ နာမရူပ-
 ပစ္စယာဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ အာဒိ-
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဒိက္ခတ္ထံ၊ ၂-ကြိမ်။ [ပါဠိတော်၌ “နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော”
 ဟု၎င်း၊ နောက်အကျယ် ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း “တိက္ခတ္ထံ” ဟု ရှိမှ
 ကောင်းမည်ထင်သည်။] အာဂတေ၊ လာကုန်သော။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို။
 (နာမ်နှင့် ရုပ်တို့ကို။) ဧကော၊ တခုသောအသို့အားဖြင့်။ (အင်္ဂါတခုတည်းအား
 ဖြင့်။) ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော်။ နဝဂီကော၊ ၉-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဒိဋ္ဌော၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။
 (နာမ်တခြား ရုပ်တခြား ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။) ဂဟိတေ၊ သော်။ ဒသဂီ-
 ကော၊ ၁၀-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အညတ္ထ၊ အခြားသောသုတ္တန်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေသု၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို။ အဒ္ဓတ္တယဒဿနတ္ထံ၊
 အဓွန့် ၃-ပါးအပေါင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ယောဇိယမာနေသု၊ ယှဉ်စေအပ်ကုန်
 လသော်။ ကောဒသဂီကော၊ ၁၁-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊
 သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (တနည်း) ဣတိ
 ကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဧဝံ၊ ဤကောဒသဂီကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

မဟာနိဒါန ။ပေ။ ပရိဂ္ဂဟတ္ထန္တိ(တ္ထေ)၊ ၌။ (ဂုဋ္ဌတ္တံ၊ လျှိုဝှက်တိမ်မြုပ် ငုပ်နေ
 သော အနက်ကို။) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿမိ)၊ ထုတ်၍ ပြဦးအံ့။ တတ္ထ၊ ထို မဟာ
 နိဒါန သုတ္တန် ဒေသနာတော်၌။ စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်
 တို့ကို။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ (အန္တောဂမံ၊ အတွင်းဝင်သည်ကို။ ကတာနိ) ဝိယ၊ ပြုအပ်
 ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ဆဋ္ဌာယတန ကိုလည်း။ နာမေ၊
 နာမ်၌။ အန္တောဂမံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြုတော်မူ၍။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ နိရဝသေသ-

မဟာနိဒါန ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ စဿ ” မှ
 “ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ ” ပုဒ်ကို ယူ၍ နောက်၌ “ ကောဒသဂီကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ
 ဝုတ္တော ” ဟူသော စပ်ပုဒ်နှင့်တွဲပြီးလျှင် “မဟာနိဒါန ။ပေ။ ဝုတ္တောတိ ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။
 ထိုသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူပုံကို ထို ပါဠိတော်၎င်း ဒီဃနိကာယ်၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ
 နိဒါနသုတ်ကို ကြည့်ပါ။ ထိုပါဠိတော်၌ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ကို ဟောတော်မူ၊ ထိုသို့
 ဟောတော်မူသောကြောင့် အတိတ်အဓွန့်လည်း တိုက်ရိုက်မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အတိတ်
 အဓွန့်နှင့်တကွ အဓွန့် ၃-ပါး ပြည့်စုံအောင် (အခြား ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်
 သော) အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့ကို ယှဉ်စပ်စေမှသာ (မူလရှိပြီးသော ၉-ပါးတွင် ထို ၂-ပါး
 ထည့်၍) ကောဒသဂီက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သည်။

ဝိဘင်း]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

၇၂၁

ရူပပစ္စယံ၊ အကြွင်းမရှိသော ရုပ်ဟူသော ပစ္စည်းကို။ (ဒဿေတိ) ဝိယ၊ ပြတော်မူသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) နိရဝသေသ နာမပစ္စယဉ္စ၊ အကြွင်းမရှိသော နာမဟူသော ပစ္စည်းကိုလည်း။ ဒဿေတံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [“တတ္ထ ဟိ” မှစ၍ “ဒဿေတံ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဝုတ္တံ” သည် မဟာနိဒါနသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူပုံကိုပြသော စကားတည်း။]

ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဒုတိယဝါရ၌လည်း။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန် ဒေသနာတော်၌။ ဒဿိတဝိသေသ ဒဿနေန၊ ပြအပ်ပြီးသော အထူးကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တံ ဒေသနာပရိဂ္ဂဟတ္ထံ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို သိမ်းယူခြင်းဉာဏျိုးငှါ။ ကေစိတ္တက္ခဏိကေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနကို။ နာမန္တောဓံ၊ နာမ၌ အကျုံးဝင်သည်ကို။ ကတော၊ ပြတော်မူ၍။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ရူပပ္ပဝတ္တိံ ။ပေ။ ဒေသိတတ္တာ တိ (တ္ထေ)၊ ၌ ။ ဣမဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသေသော၊ စကားအကြွင်းကို။ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ထည့်သွင်းထိုက်၏။ ပုရိမာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝစနသေသော) န (ပက္ခိပိတဗ္ဗော)၊ ထိုက်။ [ဤသို့ ထည့်ရခြင်း၏ လဒ္ဒဂုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “တေနော” စသည်ကို မိန့်။] တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ “ပုရိမာန” ဟူသော စကားအကြွင်းကို မထည့်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) အယဉ္စိတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [အဋ္ဌကထာဝယ် ရွှေဝါကျ၌ “ပုရိမဝါရေသု” ဟု ပါသည့်အတွက် ဒေသိတတ္တာ၏သမ္ပန်ကို “ပုရိမာန” ဟု ထည့်မှားမည်စိုးသောကြောင့် “ပုရိမာန” ဟု မထည့်ပါနှင့်။ “ဣမဿ” ဟု ထည့်ပါ။ ထိုသို့ ထည့်မှသာ “အယဉ္စိပစ္စယာကာရော” ဟူသော နောက်အကျယ်စကားနှင့် ရွှေ့နောက် လိုက်လျောခြင်းတည်းဟူသော သြစိတျဂုဏ်ကို ရသည် - ဟူလို။]

ဧဝံ ဣဓာပိ ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤစကားကား ဤဝိဘင်းပါဠိတော် ပစ္စယစတုက္ကဝယ် ဒုတိယဝါရ၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြသော စကားတည်း။ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဆဋ္ဌာယတန မပါခြင်းသည် ထိုသုတ္တန်ပါဠိတော်နှင့် လုံ ဝတု၏။ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူခြင်းကား မတု၊ ထိုသို့ မတုခြင်းမှာ ဤ၌ ကေစိတ္တက္ခဏိက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သောကြောင့် ရဟက ဖဿအား စိတ္တက္ခဏတခုတည်းမှာ ကျေးဇူးမပြုနိုင်သည့်အတွက် ရူပကို ချန်ထားသည်။ သို့သော် ဆဋ္ဌာယတန (မနာယတန) ကို နာမ၌ သွင်း၍ ယူပုံမှာ ထိုသုတ္တန်၌ ပြအပ်သော နည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တတ္ထ ဒဿိတဝိသေသဒဿနေန တံဒေသနာပရိဂ္ဂဟတ္ထံ” ဟု ဆိုသည်။

စ၊ ဆက်။ ယောနိဝသေန ဩပပါတိကာနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သံသေဒဇ ယောနိကာပိ၊ သံသေဒဇ ယောနိရုံသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း။ ပရိပုဏ္ဏာယတနဘာဝေန၊ (ဩပပါတိကာတို့ကဲ့သို့) ပြည့်စုံသော အာယတန ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဩပပါတိကသင်္ဂဟံ၊ ဩပပါတိက၌ သွင်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဓာနာယ၊ ပဓာနဖြစ်သော။ ယောနိယာ၊ ဩပပါတိကယောနိဖြင့်။ သဗ္ဗပရိပုဏ္ဏာယတန ယောနိ၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ယောနိကို။ ဒသေတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဩပပါတိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီဟံ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သင်္ဂဟနိဒဿနဝသေနော၊ သိမ်းယူပုံကို ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်္ဂပိ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌လည်း။ (နောက်လာမည့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌လည်း။) ဩပပါတိကာနံ ပေတာနန္တိ အာဒိနာ၊ ဩပပါတိကာနံ ပေတာနံ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဩပပါတိကဂ္ဂဟဏမေဝ၊ ဩပပါတိကကို ယူခြင်းကိုသာ။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ သံသေဒဇဂ္ဂဟဏံ၊ သံသေဒဇကို ယူခြင်းကို။ န ကတံ၊ ပြုတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပဓာနာယံဝါ ယောနိယာ။ ။ ဤနည်း၌ “ဩပပါတိကယောနိကို ပြခြင်းသည် ဩပပါတိကယောနိက ပဓာန ဖြစ်သောကြောင့်” ဟု ဆိုလို၏။ ပဓာနနည်း — ဟူလို၊ “ဘာကြောင့် ဩပပါတိကယောနိကို ပဓာနဟု ဆိုရသနည်း” ဟု မေးတယ်ရှိသောကြောင့် အနုဋ္ဌိကာ၌ “အပရာပေက္ခိတဘယ၊ မိဘတို့၏ ပေါင်းဖော်ခြင်း၊ အမိ၏ ဥတုလာခြင်းဟူသော အခြားအကြောင်းကို ငဲ့ရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရိကိလိဋ္ဌဥပပတ္တိတဘယ၊ ညစ်ပေခြင်းမရှိသော ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသုစိအမက္ခိတဘယ၊ မစင်ကြယ်သော အညစ်အကြေးတို့သည် မလိမ်းကျံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာမာဝစရဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၏၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဗြဟ္မာနံစ၊ တို့၏၎င်း။ တထာ ဥပပဇ္ဇနတော၊ ထိုနည်းအတိုင်း ဖြစ်ရခြင်းကြောင့်။ ဩပပါတိကယောနိယာ၊ ဩပပါတိကယောနိ၏။ ပဓာနတော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်သည်။

သင်္ဂဟ နိဒဿနဝသေန ။ ။ ဩပပါတိကယောနိယာ ဝေ၊ ဖြင့်ပင်။ သံသေဒဇ-ယောနိယာ၊ ကို။ သင်္ဂဟဿ၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥဒါဟရုဏဝသေန၊ ဥဒါဟရုဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။—အနု။ ဤ၌ နိဒဿနကို “ဥဒါဟရုဏ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဥဒါဟရုဏ် ထုတ်ပြခြင်းကိုကဲ့သို့ ဤ၌ “ဩပပါတိကယောနိကို ပြခြင်းကို ဥဒါဟရုဏ်ထုတ်ပြခြင်း” ဟု ဆိုလို၏။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဥဒါဟရုဏ်ပုံစံနှင့် အလားတူ ရုပ်များကို ယူရသကဲ့သို့ “ဤ၌လည်း ဩပပါတိကယောနိနှင့် ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အာယတန ရပ်ချင်းတူသော သံသေဒဇယောနိကို ယူရသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

ဝိဘင်း] ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့် ၇၂၃

ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသောစိတ္တက္ခဏံ။ ဆဟိ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ အာယတနေ-
ဟိ၊ အာယတနတို့ကြောင့်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိနိုင်။ စ၊ ဆက်။ ကေသ၊ တခုသော။ အကုသိုလဖဿဿ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော
ဖဿ၏။ သမာနက္ခဏေ၊ တူမျှသောခဏံ။ ပဝတ္တိမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ပစ္စယဘူတံ၊
ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌာယတနဝဇ္ဇံ၊ ဆဋ္ဌာယတနသည် ကြည်အပ်သော။
အာယတနံ၊ အာယတနသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတန
ကြောင့် ဖဿဖြစ်ရာ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းကို။ ဝါ၊ သည်။
ပဝတ္တကော၊ ဖဿကိုဖြစ်စေနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န
ဂယတိ၊ မယူအပ်။ တဿ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။
ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္ထ-
ဿ)၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ယသ္မာပနေသောတိ-
အာဒိ အာဟ။

ကေစိတ္တက္ခဏေ။ ဖေ။ အာဒိမာဟ။ ။ “ ကေစိတ္တက္ခဏေ ။ပေ။ န ဂယတိသည်
သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော”ဟု ဟောတော်မူ၍ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော”
ဟု ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းပြတည်း။ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းသည် ကေ
စိတ္တက္ခဏပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြရာနည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေစိတ္တက္ခဏေ ။ပေ။ နတ္ထိ=
စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ စက္ခုစသော အာယတန ၆-ပါးကြောင့် ဖဿတခု မဖြစ်နိုင်။
န စေကဿ ။ပေ။ ပစ္စယဘူတံ အတ္ထိ=အကုသိုလ် ဖဿတခုတည်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော
အာယတနဟူရာ၌ တပြိုင်နက်သောခဏဝယ် ဆဋ္ဌ (မနာယတန)မှ တပါး အကြောင်း
ပစ္စည်းဖြစ်နိုင်သော အခြား စက္ခုစသော အာယတနလည်း မရှိ။

အာရမ္မဏပစ္စယော ။ပေ။ န ဂယတိ။ ။ “အဋ္ဌကထာဝယ် ဆဋ္ဌာယတနက
ဖဿအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြရာ၌ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ ယူ၍ အာရမ္မဏ-
ပစ္စည်းကို အဘယ်ကြောင့် မယူပါသနည်း”ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အာရမ္မဏ-
ပစ္စယော စေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။ စက္ခာယတနစသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖဿဖြစ်ရာ၌
စက္ခာယတနစသည်သည် ဖဿကိုဖြစ်စေနိုင်သော ပဝတ္တက ပစ္စည်းတရားဟု မဆိုနိုင်ပါ
လောဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—ထို စက္ခာယတန စသည်ကို အာရုံပြုသော ဖဿ
ဖြစ်ရာ၌ အဇ္ဈတ္တိက ဆဋ္ဌာယတနက သဟဇာတစသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသလောက်
လွန်ကဲသော သတ္တိနှင့်တကွ ကျေးဇူး မပြုနိုင်ရကား ထို အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်သော
အာယတနသည် ဖဿကို မဖြစ်စေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်သော အာ
ယတနများကို မယူဘဲ သဟဇာတပစ္စည်းဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကိုသာ ယူရပါသည်။

အနုဋီကာ ။ ။ အာရမ္မဏပစ္စယသမိ (အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်သော စက္ခာယတန
စသည်၏လည်း) ဖဿဿ သတိပိ ပဝတ္တိ ဟေတုဘာဝေ သော ပန (အာရမ္မဏပစ္စည်း
ဖြစ်သော စက္ခာယတနစသည်သည်ကား) သဟဇာတာဒိပစ္စယဘူတဿ အဇ္ဈတ္တိကဿ
ဆဋ္ဌာယတနဿ ဝိယ န သာတိသယော (အလွန်အကဲနှင့်တကွ မဖြစ်) ဣတိ ဝတ္ထံ
အာရမ္မဏပစ္စယော စေတ္ထ ပဝတ္တကော န ဟောတိတိ။

ပုရိမယောနိ ဒွယော၊ ရှေ့ဖြစ်သော အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ ယောနိ ၂-ပါး အပေါင်း၌။ သမ္ဘဝန္တပိ၊ သဠာယတနဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့သော ပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ ကလလဝဒိကာလေ၊ ကလလ အစရှိသည်တို့၏အခါ၌။ (အာဒိဖြင့် စက္ခယတနသည်တို့မဖြစ်မီ အဗျဒသေသကာလကို ယူပါ။) န သမ္ဘဝတံ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒါ အသမ္ဘဝတောတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီး။ ပန၊ ကား။ ပုရိမယောနိဒွယော၊ နောက်ဖြစ်သော သံသေဒဇ ဩပပါတိက ယောနိ ၂-ပါးအပေါင်း၌။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (သံသေဒဇ ဩပပါတိကတို့၏ သန္တာန်၌။) သဠာယတနံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတောတံ၊ ကား။ ဣမသ္မာ စတုက္ကတော၊ ဤစတုက္ကမှ။ (ပရေသု ခွံစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ (ဣမသ္မာ)နယတော၊ ဤနည်းမှ။ ဝါ၊ ထက်။ ယော ဝိသေသော၊ အကြင် ထူးသောနည်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (တံ ဝိသေသံစ၊ ကိုရင်း။ ဧညာ၊ သိရာ၏၊ ဟု ထည့်စပ်။)

ပစ္စယစတုက္ကဝဏ္ဏနာ၊သည်။ နိဋ္ဌိတာ။ပြီ။

၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၄။ ဇာတိက္ခဏမတ္တေ ဧဝံ အဘာဝတောတံ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ တတော၊ထို ဇာတိဇဏမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ (ဇရာမရဏသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။) ဘာဝတော၊ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ အဝိဂတပစ္စယနိယမာ ဘာဝတော၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ (ဥပါဒါန်၏အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေထိုက်သော ဘဝ၌။) ဥပါဒါနဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဥပါဒါနဟေတုက သဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း၏။ အဘာဝတော၊ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်။ ဇာတိအာဒိသု၊ ဇာတိ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (တနည်း) ဇာတိအာဒိသု၊ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေထိုက်သော ဇာတိ အစရှိသော တရား တို့၌။ ဘဝဟေတုကာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ ဘဝဟေတုကအစရှိသောသဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ယှဉ်စေနိုင်သည်၊ နိဿယအနက်ပေးဘို့ကား ဤကဲ့သို့ မယှဉ်စေနိုင်ပါ။]

ပန၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ (အတ္ထိ ရှိ၏။) တာဝ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရှိသလောက်။ အနုပလဗ္ဗမာနဿ၊ မရအပ် မရ နိုင်သော။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်အား။ ဝိညာဏတော၊ ဝိညာဉ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်

ဖြစ်သောနောက်၌။ ပဝတ္တနကမ္ပ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယ
 ဝတ္ထုသည်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊
 ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘဝသင်္ဂဟိတာနံ၊ ဘဝ၌ သွင်းယူအပ်
 ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသည့်တို့၏၎င်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။
 ဇာတိယာစ၊ ဇာတိ၏၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။
 (ဥပါဒါနံ ဘဝသင်္ဂဟိတာနံ ဇာတိအာဒိနံ ဘဝေါ ဇာတိယာစ အဝိဂတ-
 ပစ္စယော၊ သည်။) အထ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) သင်္ခါရ-
 ကုန္ဒေ၊ ဌ။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊
 သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ်
 ၏၎င်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အတင်္ဂဏိက သဗ္ဗာဂါ၊ ထိုခဏ၌ မရှိသည်၏အဖြစ်၏
 ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဿစ၊ ၏၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊
 သည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဝံယ၊ ဤဥပါဒါနံကြောင့်
 ဘဝဖြစ်ရာ၌ကဲ့သို့။ တတ္တာပိ၊ ထိုဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်၊ နာမ်ကြောင့် ဆဋ္ဌာယတန
 ဖြစ်ရာ၌လည်း။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ န ကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုထိုက်သည်။

ယထာ ။ပေ။ ပဝတ္တနကမ္ပ၊ ။ဤယထာစသော စကားဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်
 သော “ နိယမာဘာဝတော၊ အဝိဂတပစ္စယဿ အဘာဝတော ” ဟူသော အကြောင်း
 တို့သည် ဟဒယဝတ္ထုနှင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တို့ အပေါ်၌ မပြန့်နှံ့ရကား “အဋ္ဌကထာ၌
 အကျယ်ပြည့်အတိုင်း သင့်မြတ်သောအကြောင်း မဟုတ်ကြ” ဟု ပြသည်။ ထိုတွင်
 “ယထာ ။ပေ။ ပဝတ္တနကမ္ပ”သည် ဥပမာနာကားတည်း။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဟဒယဝတ္ထု
 သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဟဒယဝတ္ထုသည် စိတ္တ-
 ကုဏ ၁၇-ချက် တည်၍၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်က စိတ္တကုဏတချက်သာ တည်သောကြောင့်
 ပစ္စည်းတရားတည်သလောက် ပစ္စယုပ္ပန်တရားက မတည်နိုင်ဘဲ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။

ဧဝံ ဥပါဒါနံ ။ပေ။ သိယာ ။ ။ဤအတူ ဥပါဒါနံကလည်း မိမိ တည်သလောက်
 မတည်ကြသော ဇာတိဇရာမရဏတို့အား၎င်း၊ ဘဝကလည်း ဇာတိအား၎င်း အဝိဂတ
 သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခွင့်ရှိနေသည်။ [တကယ် ကျေးဇူးပြုသည်ဟုကား မဆိုလိုပါ။ အဋ္ဌ
 ကထာပြသော အကြောင်း၏ မခိုင်လုံကြောင်းကိုသာ ပြလိုရင်းဖြစ်သည်။]

အထ န သိယာ ။ပေ။ န ကတ္တဗ္ဗံ သိယာ ။ ။ အဋ္ဌကထာပြအပ်သောအကြောင်းကို
 အနှုန်ဟုယူ၍ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ ဥပါဒါနံစသည်က ဘဝစသည်အား အဝိဂတ
 သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ပါ” ဟု ဆိုလျှင် ဝိညာဉ်က နာမ်အားကျေးဇူး
 ပြုရာ၌ နာမ်အရတွင် သင်္ခါရကုန္ဒာ ပါဝင်ရကား ထို သင်္ခါရကုန္ဒာတွင် ဇာတိ ဇရာမရဏ
 တို့လည်း ပါဝင်နေစရာရှိသောကြောင့် ဝိညာဉ်က နာမ်အား၎င်း၊ နာမ်ကလည်း မနာ
 ယတနဟူသော ဝိညာဉ်အား၎င်း အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်တော့
 ရှာ၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုရာ စသည်၌လည်း ဟေတုကသဒ္ဓါကို
 မယောထိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ စင်စစ်ကား ဟောထားပါသည်—ဟူလို။

သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထို ဥပါဒါနံတည်သလောက်။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ အနုပလဗ္ဗော၊ မရခြင်းသည်၎င်း။ ဇာတိက္ခဏမတ္တေဝေ၊ ဇာတိ၏ ခဏမျှ၌သာ။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ အဘာဝေါစ၊ မရှိခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကာရုဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

ပန၊ ကား။ (အယုတ္တိမှဟပါး ယုတ္တိကား။) သင်္ခတလက္ခဏာနံ၊ သင်္ခတရားတို့၏ အမှတ်အသားဖြစ်ကုန်သော။ အသဘာဝဓမ္မာနံ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဝေန၊ ဘဝဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသဘာဝဓမ္မဿ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝတမျိုး၏။ အဘာဝတောစ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဟေတုအာဒိပစ္စယာ၊ ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝဿ၊ အား။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ နိယမေန၊ အမြဲအားဖြင့်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

တသ္မာ ။ပေ။န သက္ကာ ကာတုံ ။ ။ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော လဒ္ဓဒေါသကြောင့် ဥပါဒါနံတည်သလောက် ဇာတိ စသည်တို့ကို မရနိုင်ခြင်းသည်၎င်း၊ ဘဝက ဇာတိ၏ ခဏလောက်သာ မဖြစ်ခြင်း (ဇာတိခဏထက် လွန်၍ဖြစ်ခြင်း) သည်၎င်း၊ ဟေတုက သဒ္ဓါကို မပြုခြင်း၏အကြောင်းဟု မဆိုသင့်ပါ- ဟူလို။

သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန။ ။ “အဋ္ဌကထာ၏ အကျယ်ပြုအပ်သော အကြောင်းပြပုံက ယုတ္တိမရှိလျှင် ယုတ္တိရှိသော အဘယ်အကြောင်းကို ပြမည်နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသော ကြောင့် “သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဇာတိစသော တရားတို့သည် ပရမတ္ထ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြ၊ သင်္ခတလက္ခဏာတို့သာ ဖြစ်သည့်အတွက် သင်္ခတဖြစ်သောဘဝ၌ သွင်းယူထားသောကြောင့်၎င်း။

အသဘာဝဓမ္မဿ ဓ ။ပေ။ အဘာဝတော ။ ။ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့အတွက် သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဘဝတမျိုးလည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ [ဘဝကို ၂-မျိုးခွဲ၍ နာမ်ခန့်ာ ၄-ပါးအတွက် သဘာဝဓမ္မဘဝ၊ ဇာတိစသည်တို့အတွက် အသဘာဝဓမ္မဘဝအားဖြင့် ဘဝ ၂-မျိုး မရှိ—ဟူလို။]

ဟေတုအာဒိပစ္စယာ န သန္တိတိ ။ ။ ဇာတိ အစရှိသည်တို့မှာ အဝိဂတပစ္စည်းကို မဆိုထားဘိ ဟေတုစသော ရိုးရာပစ္စည်းများဖြင့်ပင်၊ ကျေးဇူးပြု မခံကြရ၊ ထို့ကြောင့် ဇာတိ စသည်တို့ ပါနေသောဘဝမှာ အဝိဂတပစ္စည်းဖြင့် ဥပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုကို မခံရ။ [“ဥပါဒါနံက ဘာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဇာတိ စသည်မှခွဲ၍ နာမ်ခန့်ာ သက်သက်အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလေသလော” ဟု တွေးတောဘွယ်ရှိသောကြောင့် “န နိယမေန အဝိဂတပစ္စယော” ဟု ဆို၍၊ ဘဝက ဇာတိအား၊ ဇာတိက ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ကား ထိုသို့ တွေးတောယုံမှားဘွယ် မရှိသောကြောင့် ‘နေဝ အဝိဂတပစ္စယော’ ဟု သန္တိဋ္ဌာန် ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

ပန၊ ကား။ ဘဝေါ၊ သည်း။ ဇာတိယ ၊ ဇာတိ၏၎င်း။ ဇာတိ၊ သည်း။ ဇရာ-
မရဏဿ၊ ၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်း။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်နိုင်သည်
သာ။ ဣတိ တသ္မာ အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊ ဤသို့ အဝိဂတပစ္စည်း၏
အမြဲအားဖြင့် မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ ၎င်း။ ဣတိ တသ္မာ
အဘာဝတော၊ ဤသို့ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်
တို့၌။ ဟေတုကုပ္ပဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ ဣတိ ဤ
အကြောင်းကား။ ယုတ္တံ၊ သင့်သောအကြောင်းတည်း။

ဧဝံ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်။ နာမံ၊ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားကို။
န ဝတ္ထဗ္ဗံ နန္၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမံ၊ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိဝစနံ၊ ကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဟောတော်
မမူထိုက်သည်။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမသင်္ဂဟိတာနံ၊ နာမ၌သွင်းယူအပ်
ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏။ အဝိဂတပစ္စယော (၁)
သည်၎င်း။ အညဿ၊ အခြားသောပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ
စ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) (ဇာတိ-
အာဒိနံ၊ တို့၏။) အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာမံ၊ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိဝစနံ၊ ကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ

ဣတိ အဝိဂတ။ ပေ။ ယုတ္တံ ။ ။ ဤ ဝါကျ၌ “အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊
အဘာဝတော စ အဝိဂတပစ္စယဿ” တို့သည် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော အကြောင်းတို့
ပင်တည်း။ သို့သော် ထိုအကြောင်းတို့၏ အကြောင်းကား အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပြပုံနှင့်
မတူ၊ ဤ၌ အကြောင်းပြပုံကို “သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန” မှ၌ “န သန္တိ” တိုင်အောင်
ကြည့်ပါ။

နန္ ဧဝံ ။ ပေ။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ။ ဤစကားတို့သည် စောဒက တပါးပါးက မိမိဦးကာ
စကားကို ပြန်၍စောဒနာဘွယ်ရှိပုံကို ပြသော စကားတည်း။ ဒီလိုဆိုလျှင် “နာမံ ဝိညာဏ-
ဟေတုကံ၊ ဆဋ္ဌာယတနံ နာမဟေတုကံ” ဟု ဟောတော်မမူထိုက်ရာ ရောက်နေသည်
မဟုတ်ပါလော—ဟု စောဒနာသည်။

န ဟိ ။ ပေ။ အသဘာဝဓမ္မတ္တာ။ ။ ဤဝါကျကား ထိုသို့ စောဒနာခြင်း၏
အကြောင်းကိုပြသောစကားတည်း။ ထိုစကားရပ်၌ “န နာမသင်္ဂဟိတာနံ ဇာတိအာဒိနံ
အဝိဂတပစ္စယော အတ္ထိ” ဖြင့် နာမအရတွင် ပါဝင်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့မှာ
အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုမခံရဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဆဋ္ဌာယတနံ နာမ-
ဟေတုကံ” ဟု မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။ “န အညဿ အဝိဂတ-
ပစ္စယဘာဝေါ စ အတ္ထိ” ဖြင့် ဇာတိအစရှိသည်တို့က တပါးသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား
အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “နာမံ ဝိညာဏဟေတု-
ကံ” ဟု မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။ တို့သို့ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်နိုင်
ခြင်း၏အကြောင်းကိုကား “အသဘာဝဓမ္မတ္တာ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပြသည်။

နန၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ တည်း။) န၊ ဟောတော်မမူထိုက်မဟုတ်၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည်သာ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တေသံ၊ ထို သဘာဝဓမ္မမဟုတ်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နာမန၊ နာမ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ပသွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ နာမံ၊ ကို။ နမနကိစ္စ- ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းကိစ္စဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီ။ တဉ္စကိစ္စံ၊ ထို နမနကိစ္စ သည်လည်း။ သဘာဝဓမ္မာနမေဝ၊ သဘာဝဓမ္မတို့ အတွက်သာ၊ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဘာဝဓမ္မဘူတာ ဝေ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တယေ၊ ၁-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ ခန္ဓာတို့ကို၊ နာမန္တိ၊ နာမဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မမဟုတ် သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့ကို နာမ၌ မသွင်းယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။) တတ္ထ၊ ထို ဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြု၊ နာမ်က ဆဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကိုယူခြင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပန၊ ကား။ ဣမ၊ ဤ ဥပါဒါနိက ဘဝအား ကျေးဇူးပြု၊ ဘဝ စသည်က ဇာတိစသည်တို့အား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ (အသင်္ဂဟိတာ နိဝေပံ။) ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ် ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ န ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဘဝန္တိဝေ၊ ဖြစ်ကုန် သည်သာ။) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝန္တိ၊ နည်း။) ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ဝါ၊ ယင်ရှား၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာ မရဏသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဤ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇနတော၊ ယှဉ်တို့ကို ယှဉ်စေရခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဤစကားသရ “ဘဝတိတိ ဘဝေါ”၌ ဥပါဒိ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မဆိုလို၊ ထင်ရှားခြင်းကိုဆိုလိုကြောင်း သိပါ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခရဏတော၊ ပြုစီမံတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရ၌။ (သင်္ဂဟိတာနိ)ဝိယ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တဿ၊ တူ။) ဘဝနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ဇာတိအာဒိနိ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယမဘာဝါဘာဝေဟိ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း၏ အမြဲအားဖြင့် မရှိခြင်း၊ လုံးဝုံး မရှိခြင်း ဟုကုန်သော။ ယဘာဝုတ္တေ- ဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကိုယူခြင်းကို။ နကဘံ၊ ပြုသော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကောပိပနဘဝိ ဘဝဒိနာ၊ ဘဝပိုသောကော ဖြင့်။ မရေဇာ၊ ဣရမတိ၊ ရေဝတ ထေရ်၏အလိုကို။ ဘဝေါ၊ သိင်္ခံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စပက္ခန္ဓာ၊ နာမောဟုတို့သည်။ ဣမ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဝနိယနည်း၌။ ဘဝေါဝိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဘဝဂတာ၊ လောကုန်ပြီ။

ဝိဘင်း] ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွင့် ၂၂၉

[ဤကား အဋ္ဌကထာ၌လာသော စကားတည်း။ ထိုစကား၏ သာကေကိပြလို၍ “ဝုတ္တံ” စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ သာကေကား။ တတ္ထ ကတမော။ပေ။ ဝိညာဏ-ကုန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဤပစ္စယစတုက္က၌ ဟောတော်မူခဲ့ပြီ။)

ဝတ္ထဗ္ဗပဒေသာဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပဒေသေ၊ ဟောဘို့ရာအရပ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဘာဝါနိ၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဌပေတဗ္ဗဿ၊ ချန်ထားထိုက်သော။ ဘာဝန္တရဿ၊ သဘာဝတမျိုး၏။ ဣတိ (လသ္မာ) အဘာဝတော ဝေ၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်သာ။ ဌပနံ၊ ချန်ထားခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဇာယမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ တရားတို့၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်၎င်း။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဟိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ၊ ပေ။ ဇရာမရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ နာမပစ္စယာ၊ ပေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ နာမန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ပေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်။ ဖဿဘာစ၊ ဖဿ၏၎င်း။ သဠာယတနဿာ၊ သဠာယတန၏၎င်း။ ပစ္စယော၊

ဝုတ္တံ သတိပိ။ပေ။ ၊ ဣတ္ထံ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဝတ္ထဗ္ဗပဒေသ မရှိသောကြောင့် “ဌပေတော ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ” ဟု ဟောတော်မူကြောင်းကို ဆိုသား၏။ သို့သော် ဟောဘို့ရန် ပဒေသရှိသော်လည်း ဥပါဒါန်ကဲ့သို့ ဇာတိ သည်တို့က သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြ၊ ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မမဟုတ်ကြသည့် အတွက် တမင်လာ ဖယ်ထားထိုက်သော သဘာဝတမျိုး မရှိသောကြောင့်သာ “ဌပေတော ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ” ဟု ဖယ်ထားမှုကို မပြုထိုက်။ ဤသို့ ပြသပေသော အကြောင်းသာ ယုတ္တံ (အသင့်) ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား ဇာတိ ဇရာမရဏတို့က သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ဖယ်ထားဘွယ် မလိုသည့် အတွက် “ဌပေတော ဇာတိဇရာ မရဏာနိ”ဟု တမင်လာ မဖယ်ဘဲထားသည် ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏အကြောင်းသည် အယုတ္တံဖြစ်သည်—ဟူလို။

ဇာယမာနာနံ ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤသို့ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြလျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ” ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသေးသနည်းလုံးလုံးမဟောဘဲ ၊ ထားသင့်သည် မဟုတ်လော ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “ဇာယမာနာနံ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဇာတိ၊ ဖြစ်ပြီးသောတရားတို့၏ ဇရာမရဏ ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ပေ။ မရဏံ” ဟု ဟောတော်မူရပါသည်။ လုံ လုံးမဟောဘဲထားလို့ မဖြစ်နိုင်ပါ—ဟူလို။

အကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ၊ ဇါ။) တဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သောအရပ်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌေယသော၊ ညွှန်ပြအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယော ဘဝေါ၊ အကြင်ဘဝသည်။ ဇာတိယ၊ ဇာတိ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇါ။) တဿပိ၊ ထိုဘဝ၏လည်း။ ဌပေတဗ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗ ဝိသေသေ၊ ချန်ထားထိုက်သော ဇာတိဇရာမရဏ၊ ယူထိုက်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသောအထူးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော ပါဠိ၏အရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟေတုစတုက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၆။ နိပ္ပဒေသတ္တာ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အကြွင်းအကျန် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဝေန၊ ဘဝဖြင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သွင်းယူအပ်ပြီ။ ပစ္စယပ္ပန္နဿ၊

ယထာ ပန။ပေ။နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ။ “ယထာ ပနမှ စဉ် နိဒ္ဒိဋ္ဌော-တိုင်အောင်” ဥပမာနဝါကျတည်း။ ထိုဝါကျဖြင့် ဖယ်ကြဉ်ထိုက်လျှင် (ဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိဟု ရှောင်၍မသွားဘဲ) ဖယ်ကြဉ်၍ ဟောတော်မူလိုက်ရင်း၊ ယူထိုက်လျှင် ယူလိုက်ရင်း ဥပမာပြသည်။ ချဲ့ဦးအံ့— “နာမပစ္စယာဖဿော” ခွဲ ဖြစ်သော နာမအရပ်ကွင် ဖဿကို ကြဉ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဌပေတွာ ဖဿ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ “သမရူပပစ္စယာ သဋ္ဌာယတနံ” ခွဲကား ယူထိုက်သော နာမ်၊ ယူထိုက်သော ရုပ်ကို ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူ၏။ “ဝတ္တဗ္ဗပဒေသ မရှိ” ဟု အကြောင်းပြ၍ နာမ်အားလုံး၊ ရုပ်အားလုံးကို တပေါင်းတည်း ဟောတော်မူ၊ ဤနေရာ၌ ဟောထိုက်သော နာမ်၊ ဟောထိုက်သော ရုပ်၏ ဟောဟု ပဒေသကို ညွှန်ပြတော်မူသည်။

ဧဝံ။ပေ။နတ္ထိတိ ဝတ္တု။ ။ ဤ အတူ ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုသော ဘဝအတွက်လည်း ဖယ်ကြဉ်ထိုက်သော တရားတမျိုး၊ ယူထိုက်သော တရားတမျိုးဟု အသုံးရှိလျှင် ဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိ ဟု မဆိုသင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသ ရှိနိုင်သည်သာ။ အမှန်အားဖြင့်ကား— ဘဝက ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဘဝတွင်ပါဝင်နေသော ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကို သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သည့်အတွက် ဖယ်ကြဉ်မှုကိုမပြု၊ ထို့ကြောင့်သာ “ဌပေတွာ ဇာတိဇရာမရဏာနိ” ဟု မဟောဘဲထားသည်—ဟူလို။ [ယော ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယောတိ ဧတေန ဘဝသင်္ဂဟိတာနိပိ ဇာတိ အာဒိနိ ဇာတိယာ အပစ္စယတ္တာ၊ ဧဝံ ဌပေတွာတိ န ဝုတ္တာနိတိ ဒဿေတိ၊ ပစ္စယဘာဝါသကာ ဧဝံ နေသံ တဿာ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော (ဘဝတွင်ပါဝင်သော ထို ဇာတိ ဇရာမရဏတို့၏ တို့ နောက်ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်၌ လျဉ်းပါးဘူယ်ပင် မရှိပါ—ဟူလို။)—အနံ။]

ဝိဘင်း] ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့် ၇၃၁

ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သော။ ဝိသုံ၊ ဘဝမှ သီးခြား။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်တမျိုး၏။ ဣတိ (တသ္မာ) အဘာဝါ၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ယသ္မာ ပန ဘဝေါ နိပ္ပဒေသောတိ အာဒိ၊ အာဟ။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နာမံ၊ နာမ်ကို။ (ဂဟိတံ ဌိ စပ်။) ပစ္စယပ္ပန္နဘူတံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံ၌ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။) ပစ္စယဘူတဉ္စ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။ (နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ၌ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။) သပ္ပဒေသမေဝ၊ ကြွင်းသောအစိတ် အပိုင်းနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ်ကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ငါ၏အလိုတည်း။

ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ နာမပစ္စယာ။ ပေ။ ဖဿောတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတန၊ ဖဿကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ နာမံ၊ ကို။ ဂဟိတံ ယထာ၊ ယူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ ဣဓာပိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌လည်း။ ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဘဝဿ၊ ဥပါဒါန် မပါသော ဘာကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ယူခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊

ဧဝံ သတိ ။ “နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝဖြင့် ဥပါဒါန်ကို သွင်းယူအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သော ဥပါဒါန်တမျိုး (သီးခြားတည်လျက်) မရှိသည့်အတွက် “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု အပြန်အလှန်သဘောဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းငှါ တော်ကောင်းသည်ရှိသော်”ဟု အကျယ်အနက် မှတ်ပါ။

နာမပစ္စယာပိ၊ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ ဒီလိုဆိုလျှင် “နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ” ဟု မဟောဆိုက်ရာ ထောက်နေ၏။ ဘာကြောင့်နည်း- “နာမံ ဟူရာ၌ ဝိညာဏံ နာမံ မပါ၊ စေတသိက်နာမ်သာ ရသောကြောင့် ပစ္စယပ္ပန်ဘက်မှာဖြစ်စေ၊ ဖဋ္ဌည်းဘက်မှာ ဖြစ်စေ သပ္ပဒေသချည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း” ဟူလို။ [ဤ၌ “အဓိပ္ပါယော” သည် “ဧဝံသတိ။ ပေ။ န ဝတ္ထု သိယာ”ဟု ဆိုသော မိမိ (ဒွိကာဆရာ)၏ အလိုတည်း။]

ယထာ ပန။ ပေ။ န သက္ကာ ကာတုံ ။ ။ မိမိအယူကို ထင်ရှားအောင် ဥပမာဖြင့် ပြလို၍ “ယထာ ပန” စသည် မိန့်။ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ၌ “နာမံ” အရ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်နာမ်ကို ချန်၍၎င်း၊ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ၌လည်း နာမံ အရ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို ချန်၍၎င်း၊ ပစ္စယစတုက္က၌ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထို့အတူ အညမညစတုက္က၌ လာသော ဤ “ဘဝပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” ဟူသော အင်္ဂါ၌လည်း “ဘဝ” အရာတွင် ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို ချန်၍ ဘဝအရာကို ယူခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း မဟုတ်၊ တတ်ကောင်းသည်သာ။

သည်။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာဝေ၊ သည်သာ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဿ၊ ၏။
 (ဘဝေ၊ ဌ။) အဝိဂတပစ္စယ နိယမာဘာဝေါ၊ အဝိဂတ ပစ္စယသတ္တိ၏ အမြဲ
 အားဖြင့် မရှိနိုင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့အတူ။)
 ဘဝေ၊ ဌ။ အညမညပစ္စယ နိယမာဘာဝေါ၊ အညမည ပစ္စယသတ္တိ၏ အမြဲ
 အားဖြင့် မရှိနိုင်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်
 မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ အညမညပစ္စယောတိတ္ထေ၊ ဌ။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ပေ။ ပစ္စယော၊ သမ္ပယုတ္တ
 ပစ္စည်း ဝိပွယုတ္တပစ္စည်း အတ္ထိပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်
 သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ အညမညပစ္စယောတိ
 တ္ထေ၊ ဌ။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမရူပ-
 ပစ္စယာပိ ဝိညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝုတ္တု၊ ဝုတ္တုသည်။ (ရူပအရ
 ဝုတ္တုသည်။) အကုသလဝိညာဏဿ၊ အကုသိုလ် ဝိညာဉ်အား။ အညမည-
 ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် မဟုတ်သောကြောင့်
 ဟဒယဝုတ္တုက အကုသလဝိညာဉ်၏ အညမညပစ္စည်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤနေရာကား
 အကုသလဝိညာဉ်ကို စ၍ ဟောတော်မူအပ်ရာ ပါဠိရပ်တည်း။] ပန၊ အနွယ်။
 ပုရေဇာတဝိပွယုတ္တော၊ ပုရေဇာတ ဝိပွယုတ္တပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အညမညပစ္စယောတိ တ္ထေ၊ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ၊ ၏။)

တသ္မာ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ‘ ‘ထိုသို့ တတ်ကောင်းလျှင် “ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ”
 ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တသ္မာ”
 စသည်မိန့်၊ ဤတသ္မာကို “ န ဝုတ္တံတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဌ စပ်၊ ဥပါဒါနံက ဘဝအား အဝိဂတ
 သတ္တိဖြင့် အမြဲ ကျေးဇူးမပြုပုံကို ရှေ့ ဟောဘုရားကပြခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဥပမာနအဖြစ်
 ဖြင့် ပြသည်။ ထို့အတူ ဥပါဒါနံက ဘာ၌ ကျေးဇူးပြုဘို့ရန် အမြဲအားဖြင့် အညမည
 ပစ္စယသတ္တိ မရှိ၊ ထိုသတ္တိ မရှိပုံကို “သင်္ခတ လက္ခဏာနံ ပန ဇာတိအာဒိနံ” စသည်ဖြင့်
 ရှေ့၌ အကြောင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း သိပါ၊ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန” ဟု ဆိုသည်။
 ဤသို့ အမြဲအားဖြင့် အညမညပစ္စယသတ္တိ မရှိခြင်းကြောင့် “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု
 ဟောတော်မူအပ်ဟု သိထိုက်ပါသည်။

သမ္ပယုတ္တံ ။ပေ။ သိယာ ။ “ယဿ သဋ္ဌာယတနံ အညမညပစ္စယော ဘဝေယျ”
 ဟု အဋ္ဌကထာဝယ် ရှိ၏။ တံ “အညမညပစ္စယော” ဟူသော ပါဠိ၌ “သမ္ပယုတ္တ
 ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ” ပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “အညမည ပစ္စယော”
 ဟူရာဝယ် ပဋ္ဌာန်း၌ လာသော အညမညပစ္စည်းကို မဟုတ် အညမည ပစ္စည်းကဲ့သို့
 အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုသော သမ္ပယုတ္တစသော ပစ္စည်းကို ယူလိုရာ
 ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။ [အညမညပစ္စယော ဝိယ အညမညပစ္စယောတိ အယမတ္ထော ဣဇာ-
 ဝိပ္ပေတောတိ ဒဏှေန္တော “အညမည။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ” တိ အာဟ။-အန။]

ဝိဘင်း] ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ သင်္ခါရာဒိမ္မလကနယအဖွင့် ၇၃၃

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာပိ နာမရူပံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဆဋ္ဌာယတနံဝ၊ ခြောက်ခုမြောက် မနာယတနသည်လည်း။ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ၊ စက္ခာယတန၊ ဥပစယ အစရှိသည်တို့အား၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပဿစ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်အား၎င်း။ အညမညပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ အလှ။ ပစ္စာဇာဘ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အညမညပစ္စယောတိ ဧတ္ထံ ။ပေ။ အံဓိပေတော သိယာ။)

အညပညစတုက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သင်္ခါရာဒိမ္မလကနယမာတိကာအဖွင့်

၂၄၇။ အပ္ပဗ္ဗဿ။ပေ။ န ဝုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဇရန) ဝုတ္တံ။ ဧဝံသတိ၊ ဤ ဗျူဟိလသေ၊ ဆဋ္ဌာယတန ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိကာ၊ အစရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိမ္မလကာစ၊ ဆဋ္ဌာယတနာဒိမ္မလက နည်းတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ န ဝုတ္တဗ္ဗာ၊ ဟောတော်မမူထိုက်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံသတိ ။ပေ။ န ဝုတ္တဗ္ဗာ၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ သနည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိဧတ္ထံ၊ ဟူသောဤနည်း ၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧဝံသတိ ။ပေ။ န ဝုတ္တဗ္ဗာ၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။)

စက္ခာယတန ပစ္စယာဒိနံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “စက္ခာယတနဿ ဥပစယော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် “စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဥပစယ ဟူသည် “ဥပစယ၊ သန္တတိ” ၌ လာသော ဥပစယ မဟုတ်၊ အဆက်ဆက် ဖြစ်သော စက္ခာယတန စသည်ကိုပင် စီအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ဥပစယ” ဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) စက္ခာယတန စသည်တို့ကို စောက်ပုံတတ်သော အခြားရုပ်များကို “စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။ [ဥပရူပရိ ဝိဘာနိ ဝိယ ဥပ္ပန္န စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတနာဒိနံဝါ ဥပတ္တမ္ဘကာနိ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနိ။-အနု။]

ဧဝံသတိ ။ပေ။ နာမန္တိ ဝုတ္တာ၊ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “အပ္ပဗ္ဗဿ ။ပေ။ န ဝုတ္တော” ဟု ဆိုအပ်သောဝကား၌ လဒုဒေါသကိုပြုလို၍ “ဧဝံသတိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ အပ္ပဗ္ဗဿ ။ပေ။ အဘာဝဘော” ဟု ပြောအပ်သော အကြောင်းကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟူသော ဘဝမူလကနယကို ဟောတော်မူလျှင် “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” စသော နယတို့ကိုလည်း ဟောတော်မူထိုက်ရာ ရောက်၏။.... “ဘုဒ္ဓကြောင့် ဟောတော်မူသိုက်ရာ ရောက်ပါသည်” ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “နာမပစ္စယာ” စသည်မိန့်၊ ပါဠိတော်ဝယ် “နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု နာမမူလက

၇၃၄

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

ပြဋ္ဌိစုံသမုပ္ပါဒ

တတ္ထ၊ ထို အပုဗ္ဗဿ အညဿ အစရှိသောစကားရပ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အလိုသည်။ (ဤအဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုသည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကံ၊ နည်း။) နာမဝိသေသနံ၊ နာမ်အထူးဖြစ်ကုန်သော။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန အစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ကို ယူ။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိ မူလက၊ ဆဋ္ဌာယတနာဒိ မူလကနယတို့ကို။ (ဘဝတော)ဝုတ္တော။

ပန၊ ဆက်။ ယဒေဝနာမံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော နာမ်သည်ပင်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တဒေဝ(နာမံ)၊ ထို ခန္ဓာ ၄-ပါး ဟူသော နာမ်ကိုပင်။ (ဝုစ္စေယျ၌ စပ်။) ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိတ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤနည်း၌လည်း။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ငြားအံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော်။) ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝတ္ထုဗ္ဗဝိသေသော၊ ဟော ထိုက်သော တရားအထူးသည်။ န၊ မရှိတော့။ တသ္မာ အပုဗ္ဗဘာဝတော၊ ထိုသို့ ရှေး မဟုတ်သောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ အယံ၊ အဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့သောအလိုသည်။ (သိယာ၊ ၏။)

နယကို ဟောတော်မူပြီးနောက် “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆဋ္ဌာယတန မူလက နယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုတွင် နာမပစ္စယာတုန်းက နာမအရ၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ဆဋ္ဌာယတနနှင့် တကွ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးကို ယူပြီးဖြစ်ရကား ဆဋ္ဌာယတနအတွက် သီးခြား အသစ်တရား မရှိတော့။ ထို့ကြောင့် “အပုဗ္ဗဿ ။ပေ။ အဘာဝတော” ဟု အကြောင်းပြအတိုင်း ဆိုလျှင် “ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” စသည်ဖြင့်လည်း ဟောတော်မူထိုက်ရာ ရောက်သည်-ဟူလို။

တတ္ထာယံ ။ပေ။ သိယာ ။ ။ ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ဋီကာ ဆရာက မှန်းဆသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “သိယာ” ဟု ပရိကပ္ပကြိယာဖြင့် ဆိုသည်။ ထိုသိယာ၏နယ်ကား “န ဝုတ္တောတိ” တိုင်အောင်တည်း။ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတွင် ဆဋ္ဌာယတန ဟူသော ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် နာမ်အထူး ဖြစ်၏။ နာမ်အထူးဖြစ်သော ကြောင့် (အသစ်မဟုတ်သော်လည်း) “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော် မူထိုက်၏။ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့လည်း ထို့အတူတည်း။

ယဒေဝ ပန ။ပေ။ န ဝုတ္တောတိ။ ။ထိုသို့ဖြတ်လျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု အဘယ်ကြောင့် မဟောပါသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒေဝ နာမံ” စသည်မိန့်။ “ယဒေဝ နာမံ” အရ နာမ်ဟူသည် “နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ” ၌ ပြအပ်ခဲ့သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတည်း။ ထိုနာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုပင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟူသောနည်း၌ ဘဝနာမည်ဖြင့် ဟောတော်မူစရာရှိ၏။ သို့သော် ဘဝ အရ၌ အသစ် တရားအထူးကား မရှိ၊ ထိုသို့ အသစ်တရားမရှိသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု ဟောတော်မူအပ်၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၏အလို ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို။

ဝိသင်း] ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ သင်္ခါရာဒိမ္မလကနယအဖွင့် ၇၃၅

စ၊ ဆက်။ ဘဝဂ္ဂဟဏေန၊ ဘဝသဒ္ဓါဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟူသောနည်း၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သဘာဝဓမ္မာ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့ကို။ ဂယေယျ၊ ယူအပ်ကုန် ရ၏။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ န (ဂယေယျ)၊ မယူအပ်ကုန်ရာ။ ဣတိ (ကသ္မာ) အပုဗ္ဗာဘာဝတော၊ ထိုသို့ အသစ်မဟုတ်သောတရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ (“ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မမူအပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ။ပေ။ ဝုတ္တံ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ခါယကောရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ နာမပစ္စယာ ဖဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ဖဿပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (ဟောတော်မူအပ်ရာရောက်သည်။) န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ (ကသ္မာ) ပစ္စယပုဉ္ဇံ၊ ပစ္စယပုဉ္ဇံဖြစ်သော ဖဿကို။ (နာမပစ္စယာ အရ၌ ပစ္စယပုဉ္ဇံ ဖြစ်သော ဖဿကို။) ဌပေတော၊ ၍။ ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမ်ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဤနည်း၌လည်း။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။) န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝနဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့်။ သဘာဝဓမ္မာ သဘာဝဓမ္မေသု၊ သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့၌။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဘဝသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဝုတ္တော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဘဝသည်။ (သဘာဝဓမ္မ အသဘာဝဓမ္မ ၂-မျိုးလုံးကိုရသော

ဘဝဂ္ဂဟဏေန စ ။ ။ “ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” ၌ ဘဝ အရဝယ် သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ယူရာ၏။ သဘာဝ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏ တို့ကို မယူရာ၊ ဤသို့ “ဘဝ” အရ၌ နာမတုန်းက ယူအပ်ပြီးသော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှ တပါးသော တရားအသစ် မရှိသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော် မမူအပ်ဟု မှတ်ပါ။

အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ။ပေ။ ယထာ ပန။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္တံ သိယာ” ဟု ဆိုထား၏။ ထိုကား၌ လက္ခဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ပန” စသည်ကို မိန့်၊ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ နာမအရ ပစ္စယပုဉ္ဇံဖြစ်သော ဖဿကို ဖယ်ထား၍ ကျန် နာမ်ခန္ဓာ များကို ယူရသောကြောင့် “ဖဿပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူရာ မရောက်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဤ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ဘဝ အရ၌ အဝိဇ္ဇာကို ကြံ၍ ယူနိုင်သောကြောင့် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူရာ မရောက် နိုင်ပါ-ဟူလိ။

၇၃၆

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

• ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ

ဘဝသည်။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ဧ။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ သက္ကာ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဝမူလကနယော၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝါ၊ တနည်း။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝိယ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌ ကဲ့သို့။ ဘဝကဒေသေ၊ ဘဝ၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (ရှေးက။) အဂ္ဂဟိတေ၊ မယူအပ်သော်။ ဘဝသဒ္ဓေါ၊ ဘဝ သဒ္ဓါသည်။ ပစ္စယဗောနေတ္ထံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ အာဒိတော၊ အစ၌။ (အစက။) ဝုစ္စမာနော၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ နိရဝသေသ- ဗောဓကော၊ အကြောင်းအကျန်မရှိသော အနက်ကို သိစေတတ်သည်။ ဟောတိ။ နာမသဒ္ဓေါ၊ နာမ သဒ္ဓါသည်။ (ပစ္စယဗောနေတ္ထံ၊ ငှါ။ အာဒိတော၊ ၌။ (အစက။) ဝုစ္စမာနော၊ သော်။ နိရဝသေသဗောဓကော၊ သည်။) န (ဟောတိ)။

တသ္မာ၊ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြသောအကြောင်းကို မနှစ်သက်လျှင် အဘယ်ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူပါသည်နည်း၊ အရှင်ဋီကာဆရာ၏ အလိုမှာ အဘယ်သို့ပါနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် မိမိအလိုကို ပြလို၍ “တသ္မာ ဘဝနဝသေန” စသည်ကို မိန့်၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဘဝနကြိယာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဘဝသဒ္ဓါသည် သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့၌၎င်း၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့၌၎င်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဓမ္မ အသဘာဝဓမ္မ ၂-မျိုးလုံး ရနေ သော ထိုဘာသည် အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤသို့ ဆိုသင့်သောကြောင့်သာ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဘဝမူလကနယကို ဟောတော်မူအပ်ဟု သိထိုက်ပါသည်- ဟူလို။

ဥပါဒါနပစ္စယာ။ ပေ။ အဂ္ဂဟိတေ။ ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္ထံ သိယာနှင့် စပ်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝိယ” စသည်ကို မိန့်၊ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ ဘဝ၏ တစိတ်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို ဘဝ၏ရှေ့က သီးခြားယူအပ်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို အဘူ ရှေ့က သီးခြားယူအပ်ပြီး အစိတ် အပိုင်းမရှိသော ဘဝသဒ္ဓါ၏ ပစ္စည်းအဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှါ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု အစ၌ ဟောတော်မူအပ်သော် တစုံတခုသော အနက်ကိုမျှ မချန်ဘဲ (အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ) အနက်အားလုံးကို သိစေနိုင်၏။ [“ပစ္စယ သောနေတ္ထံ ” ဟု ပါဠိရှိ၏၊ ရှေးနိဿယ၌၊ “ပစ္စယဗောနေတ္ထံ” ဟု ရှိသည်။]

န နာမသဒ္ဓေါ ။ ။ နာမသဒ္ဓါကား ဤသို့မဟုတ်၊ မိမိက ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် အစ၌ ဟောတော်မူအပ်လျှင် ပစ္စယပုန်တရားကို ချန်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “နာမ- ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ၌ နာမအရ အဝိဇ္ဇာကိုချန်၍ ကြွင်း နာမက္ခန္ဓာများကိုသာ ယူရသည်။ [နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ ပစ္စယပုန္နံ ဌပေတွာ ပစ္စယဿ ဂဟဏ်တော အဝိဇ္ဇာ- ဝိနိမုတ္တာဝေ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမသဒ္ဓေန ဝုစ္ဆိတိ အာဟ န နာမသဒ္ဓေါ နိရဝသေသ- ဗောဓကောတိ။—အနု။]

ဝိဘင်း] . ၂အဘိဓမ္မဘာဇနီယ သင်္ခါရာဒိမ္မလကနယအဖွင့် ၇၃၇

ဟိ၊ မှန်။ တော နိရုတ္တိယော၊ ဘဝ၊ နာမဟူသော ဤသဒ္ဓါတို့သည်။ ဧဝံသဘာဝါ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္တံ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)။ ‘အာဟ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုကြောင့်ပင်။ ဘဝဿ။ ပေ။ န ဝုတ္တံတိ၊ ဟူသော။ အယံ အတ္ထော၊ ကိ။ အညမည ပစ္စယဝါရေ၊ အညမည ပစ္စယဝါရ၌။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္နတ္တာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဇာတိ ဇရာ မရဏာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ အနညာတောဝိယ၊ ခွင့်ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဇာယမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ သစ်တ တရားတို့၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ (ဟောတိ)။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ ။ ဇာယမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲ ဇာတိသည်။ န၊ မရှိ။ ဇိယမာန မိယမာနာနံ စ၊ ရင့်ဆဲ

ဧဝံ သဘာဝါ ဟိ ။ ။ “အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဘဝသဒ္ဓါသည် (အစက နေလျှင်) နိရဝသေသ ဗောဓကဖြစ်၍ နာမသဒ္ဓါသည် အစက နေပါသော်လည်း နိရဝ သေသဗောဓက မဖြစ်ပါသနည်း”ဟု အကြောင်းရှာဘွယ် မလိုပါ။ “ထို ဘဝသဒ္ဓါ နာမသဒ္ဓါတို့မှာ ဤသို့ ဟောရသောသဘော ထုံးစံ ရှိကြပါသည်”ဟုလို။

ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန ။ ၆ ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့် ဘဝအရ၌ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟုလည်း ဟောတော်မူရာ ရောက်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။ “ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ကို လိုလားသောကြောင့်ပင် အညမညပစ္စယ ဝါရတုန်းက “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု အပြန်အလှန် ဟောတော်မူမူအပ်” ဟူသော ဤအနက်ကို ဆိုခဲ့သည်ဟု မှတ်ပါ။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္နတ္တာတိ ဧတေန ။ ။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟု ဟောတော်မူမူတ်း ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ဇာတိ ဇရာမရဏ မူလကနယကို ဟောတော်မူ” ဟူသော စကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကတော့ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း၊ ဖြစ်နိုင်ကြ ပါ၏” ဟု ခွင့်ပြုရာရောက်၏။ စင်စစ်မှာ - ဇာတိဟူသည် ပရမတ္ထသဘာဝ မဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာသာ ဖြစ်၏။ “ဇာတိ၏ ဖြစ်ဆဲတရား”ဟု သီးခြား မရှိ၊ ဇရာ မရဏတို့၌လည်း ထို့ အတူပင်၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဟူသော လက္ခဏာမျှသာ ဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဇာတိစသော တရားတို့ သည် တခုသောခဏ၌ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ထို့ကြောင့် “ဇာတိ ဇရာ- မရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဇာတိဇရာမရဏ မူလကနယတို့ကို ယူတော်မူအပ်။

မှတ်ချက် ။ ။ “တခုသောခဏ၌”ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် နာနာခဏ၌ကား ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကို အဝိဇ္ဇာအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုနိုင်ပါသည် ဟု ခွင့်ပြုသည်။ နာနာစိတ္တက္ခဏေ ပန ဇာတိ အာဒယော အဝိဇ္ဇာယ ဥပနိဿယ ပစ္စယော ဟောန္တိတိ ကေစိတ္တက္ခဏေတိ ဝိသေသိတံ။ - အနု။

တရား ပျက်ဆဲတရားတို့၏လည်း။ ဇရာမရဏာရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။
 ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဇီယမာန မိယမာနာ၊ ရင့်ဆဲတရား ပျက်ဆဲတရား
 တို့သည်။ န၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ အာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိသောတရား
 တို့သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ အသမ္ဘဝတော
 ဝေ၊ ထိုသို့ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ပင်။ တမူလကာ၊ ထို ဇာတိ ဇရာမရဏဟူသော
 မူလရှိကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။
 ပစ္စေဒေါပိ၊ ပြတ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိပါ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ ပစ္စိန္န-
 တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေနေဝ၊ ထိုသို့ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ပင်။ အပိ
 စာတိ အာဒိမာဟ။

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတာ၊ ပြီ။

အကုသလနိဒ္ဒေသ ပစ္စယစတုက္ကအမ္ပင်

၂၄၈-၂၄၉။ ဥပါဒါနဿ။ပေ။ အာပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသော။ အယံ ဒေါသော၊
 ဤ အပြစ်သည်။ န (ဟောတိ) နန၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမုပါ-
 ဒါနံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ၊ ၏၎င်း။ တံ၊ ထို ဒိဋ္ဌုပါဒါနံသည်။ ဣတရဿစ၊ တပါး
 သောကာမုပါဒါနံ၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (န ဟောတိ နန၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) သစ္စံ၊ မှန်ပါ၏။
 (စောဒက အယူအတိုင်းတော့ မှန်ပါ၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း။ ကာမု-
 ပါဒါနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ တဏှာဂဟဏေန၊ တဏှာသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်

ပစ္စေဒေါပိ ပန အတ္တိ ။ ။ သို့ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာ၌ “တတ္ထ ပစ္စိန္နတ္တာဝ”
 ဟူသော အကြောင်းသည့် လုံးလုံး မသင့်သောအကြောင်း ဟု မှတ်ရမည်လော။ ဟု
 မေးတယ်ရှိသောကြောင့် “ပစ္စေဒေါပိ ပန အတ္တိ” ဟု မိန့်သည်။ ပစ္စေဒအကြောင်း
 လည်း ရှိပါသည်—ဟူလို၊ သို့သော်—အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္စေဒအကြောင်းအပြင် “အပိစ” ဟု
 အကြောင်းတနည်း ပြုပြန်၏။ ထိုအကြောင်းကား ဤမူလဋီကာ၌ ပြအပ်သော ဇာတိ
 ဇရာ မရဏတို့က အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း မဖြစ်သင့်ခြင်းနှင့် သဘောတူ ပင်တည်း။
 ထို့ကြောင့် “တေနေဝ အပိစာတိ အာဒိမာဟ” ဟု မိန့်၏။ [တေနေဝါတိ အသမ္ဘဝေ-
 နေဝ။—အနု။]

ကာမုပါဒါနဿ ။ပေ။ ဂဟိတတ္တာ။ ။ ဤပုဒ်ကို “ဒိဋ္ဌိဝေ ဂဟိတာ” ၌ စပ်၊
 “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ”၌ တဏှာ သဒ္ဓါဖြင့် ကာမုပါဒါနံကို ယူအပ်ပြီး ဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် “ဥပါဒါနံ”အရ ဒိဋ္ဌိ(ဥပါဒါနံ) ကိုသု ယူရသည်—ဟူလို။

ဝိဘင်း] • ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ အကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၃၉

ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ နာမေဝိယ၊ နာမိဉ္ဇကဲ့သို့။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါ စ၊ ထူးသောပစ္စည်း၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပါဒါနဂ္ဂဟဏေန၊ ဥပါဒါနသဒ္ဓါဖြင့်။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာ ဟူသော ပစ္စည်းရှိသော ပစ္စယပ္ပန်လည်း ဖြစ်သော။ (တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနကို ရည်ရွယ်သည်။) ဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာစ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါကဘဝေါကိုဆိုသည်။) ဒိဋ္ဌိဝေ၊ ဒိဋ္ဌိကိုသာ။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဌာနေ၊ ဥပါဒါန်၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌။ (“တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ဟူသော ဥပါဒါန်၏ တည်ရာပါဠိရပ်၌။) ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်၎င်း။ ပစ္စယော

နာမေဝိယ။ ။ဤ ဥပမာသည် ဝိသဒ္ဓိသုပမာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါ” ၌ နာမေ ဝိယနှင့် စပ်စိုက် “ဝိသေသပစ္စယတ္ထ ရှိသည်” ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မခွင့် “နာမေ ဝိယ ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါတိ နာမသင်္ခါတယ တဏှာယ ဆဋ္ဌာယတနဿ ဝိသေသပစ္စယတ္ထံ ဟောတိ ဝိယ၊ ဧဝမေဝ ကာမုပါဒါနဿ (၏) ဘဝဿ (အား) ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား- နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ၌ နာမအရတွင် ကာမတဏှာ ပါဝင်၏။ ထိုတဏှာက ဆဋ္ဌာယတနဝိညာဉ်အား သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိ အထူးရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”၌ ဥပါဒါနအရ ကာမုပါဒါန်ကိုယူလျှင် ထို ကာမုပါဒါန်က ဘဝအရတွင် ယူရမည့်တဏှာအား ကျေးဇူးပြုဘို့ရန် ပစ္စယသတ္တိထူး မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိသောကြောင့် ဥပါဒါနသဒ္ဓါဖြင့် ဒိဋ္ဌိ (ဥပါဒါန်)ကိုသာ ယူရသည်-ဟူလို။

တဏှာပစ္စယာ ဘဝဿပ ပစ္စယဘူတာ ။ ။ ထိုဒိဋ္ဌိသည် တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနတုန်းက တဏှာဟူသော အကြောင်းရှိသော ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ကား ဘဝ၏ပစ္စည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဝေ ဂဟိတာ”၌ ဝေဖြင့် တဏှာဟူသော ကာမုပါဒါန်ကို ကန့်သတ်ဟု မှတ်ပါ။

ဣတိ အယံ ဒေါသော ဝုတ္တော ။ ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၌ “ဥပါဒါန ” အရ ဒိဋ္ဌိကိုသာ ယူရသောကြောင့် ကမ္မဘဝအရ၌ ပါသော ဒိဋ္ဌိနှင့် ထပ်နေရကား “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဥပါဒါနပစ္စယတ္ထံ အာပဇ္ဇေယျ=ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုသည့် အဖြစ် ဖြစ်ရာ၏”ဟူသော ဤအပြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုအပ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “နန နာယံ ဒေါသော”ဟု စောဒကပြောသကဲ့သို့ “ကာမုပါဒါန်က ဒိဋ္ဌုပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုဘို့ရာ ရှေ့၌ ကာမုပါဒါန်ပင် မရှိပါ” ဟူလို။

ယသ္မာ စ ။ပေ။ န ဝိဘတ္တော။ ။ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ ” ဟု လာသော ဥပါဒါန်အရာ၌ဖြစ်စေ၊ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟု လာသော ဥပါဒါန်အရာ၌ဖြစ်စေ ပစ္စယပ္ပန် ဥပါဒါန် ပစ္စည်းဥပါဒါန် ၂-မျိုးလုံးပင် ဒိဋ္ဌိတခုတည်းသာ ရသောကြောင့် “နာမပစ္စယာ ဖသော”၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံနှင့်တူသော နာမကို၎င်း၊ “နာမရူပ-

စ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်၎င်း။ ဧကမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိတရုတည်းသာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမပစ္စယာ၊ ပေ။ သဠာယတနန္တိ ဧတေသံ၊ ဟူသော ဤပုဒ် တို့၏။ နိဒ္ဒေသေသုဝိယ၊ နိဒ္ဒေသတို့၌ကဲ့သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ တဝေါတိ ဧတေသ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိပါဒါန်ကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ န ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန်တော်မမူအပ်။

ဝါ၊ တနည်း။ ဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမုပါဒါနဿပိ၊ ကိုလည်း။ (ပိဖြင့် ဒိဋ္ဌိပါဒါန်ကိုပေါင်း။) ဂဟဏေ၊ ယူခြင်း သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ဌပေတွာ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မမူအပ်သော်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ကာမုပါဒါနဿ၊ အား။ (ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။) ဒိဋ္ဌိစ၊ သည်လည်း။ (ဒိဋ္ဌိပါဒါန် သည်လည်း။) ဒိဋ္ဌိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ ဒေါသော)၊ သည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယပစ္စယပ္ပန္နတာ နိဝါရဏတ္ထံ၊ ဥပါဒါန်တမျိုးတည်း၏ ပစ္စည်း ပစ္စယပ္ပန်၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုး ငှါ။ ဌပေတွာ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ် ကို။ (ဥပါဒါနဿ ဥပါဒါနပစ္စယတ္ထံ အာပဇ္ဇေယျာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ ဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရော) ဒေသေတိ။

☞ စက္ခာယတနာဒိ ဥပတ္တမ္ဘကဿ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို ထောက်ပံ့ တတ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဿ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေတတ် သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တဒဇနကံ၊ ထို စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို မဖြစ် စေတတ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ၊ စက္ခာယတန၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ (တိုးပွားသော စက္ခာယတန

ပစ္စယာ သဠာယတနံ”၌ ရှေ့ နာမရူပနှင့်တူသော နာမရူပကို၎င်း သီးခြား အကျယ် မဝေဘန်သကဲ့သို့ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာ၌လည်း “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ”က ဥပါဒါန်နှင့် တူသောကြောင့် သီးခြား မဝေဘန်အပ်ပါ—ဟူလို။

သတိပိ ဝါ။ ။ ဤနည်းကား “ ဥပါဒါနပစ္စယာ တဝေါ ” အရ၌ ဥပါဒါနအရ ကာမုပါဒါန်ကို ယူရသော နည်းတည်း။ ကာမုပါဒါန်ကိုလည်း ဤသို့ ယူစေကာမူ “ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ”ဟု ဟောတော်မမူလျှင် ကာမုပါဒါန်က ဘဝအရ၌ ယူရသော တဏှာ (ကာမုပါဒါန်) အား၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိက ဒိဋ္ဌိအား၎င်း ကျေးဇူးပြုရာရောက်၏။ ထိုသို့ လည်း စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ [အဘိဓမ္မဘာဇနီယ နည်းကလည်း စိတ္တက္ခဏတခုတည်းကို ပြရာနည်းတည်း။] ထို့ကြောင့် ဥပါဒါန်တမျိုးတည်းက ပစ္စည်း လည်းဖြစ်၊ ပစ္စယပ္ပန်လည်းဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တော်မူခြင်းငှါ “ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ” ဟု ဟောတော်မူရပါသည်—ဟူလို။ [ဒေသေတိ၏ ကရိုဏ်းကို “ဥပါဒါနဿ ဥပါဒါန ပစ္စယတ္ထံ အာပဇ္ဇေယျ ” ဟူသော မူလစကားကို ခံပါ။]

ဝိဘင်း] * ၂-အဘိဓမ္မတာဇနိယ အကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၄၁

အစရှိသည်တို့၏။) ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ယဿ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပဿာတိ အာဒိ* (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တာသမ္ပိ ဟိတိ (ပဒဿ)။ ။ ဟိ၊ မှန်။ ဥတု အာဟာရဇ သန္တတိနမ္ပိ၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ် အစဉ်တို့အားလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘက သမုဋ္ဌာပန ပစ္စာဇာတပစ္စယ-ဝသေန၊ ထောက်ပံ့တတ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်း၊ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယသတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ ဇေ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

ယထာနုရူပံတိ၊ ကား။ မဟာဘူတသင်္ခါတံ၊ မဟာဘူတဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ငါးပါးကုန်သော စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့အား။ သဟ-ဇာတာဒိ ပစ္စယော၊ သဟဇာတ အစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဝုတ္တုသင်္ခါတံ၊ ဝုတ္တုဟုဆိုအပ်သောရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက် ဖြစ်သော မနာယတနအား။ ပုရေဇာတာဒိပစ္စယော (ဟောတိ)။ နာမံ၊ နာမ် သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးကုန်သော အာယတနတို့အား။ ပစ္စာဇာတာဒိ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခု မြောက်ဖြစ်သော မနာယတနအား။ သဟဇာတာဒိ-ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ သော၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ယထာနုရူပတာ၊ ယထာ နုရူပ၏အဖြစ်တည်း။

ယဿာတိ၊ ကား။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယဿ နာမဿ၊ အကြင် နာမ်အား။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ယဿ စ ဟောတိ” ဟူသာ ရှိရာဝယ် ယဿအတွက် “ပစ္စယု-ပ္ပန္နဿ နာမဿ” ဟု စွဲရမည်ဟု၎င်း၊ “ဝိညာဏဿ သမ္ပယုတ္တပစ္စယ ဘာဝေါ”ဟု ထည့်၍ ယောဇနာပါဟု၎င်း ပြသည်။]

ဇဿပစ္စယာပိ နာမံတိ၊ ဟူ၍။ ဇဿပစ္စယဘာဝေန၊ ဇဿဟူသော ပစ္စည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တဗ္ဗဿေဝ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမဿ၊ နာမ်၏။ (ပဝုတ္တိဉ္စပ်။) အတ္တနော၊ မိမိဟူသောနာမ်၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဇဿကြောင့်။ ပဝုတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဇဿံတိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း ချ်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ [စာအုပ်တို့၌ “န”မပါ။ ရွေးနိဿယ၌ ပါ၏။ ပါမှလည်း အဓိပ္ပါယ်မှန်ပါသည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ-နော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတာပိတိ အာဒိမှာဟ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခောပိ၊ သည်လည်း။ (ပိဖြင့် ဥပါဒါန်ကိုပေါင်း။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝိစိကိစ္ဆာဝယ် ဥပါဒါနဋ္ဌာန၌ ဖြစ်ရမည့် အဓိမောက္ခ၏လည်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဥပါဒါနဋ္ဌာနံ၊ ဥပါဒါန်၏ တည်ရာ ပါဠိရပ်သည်။ ပရိဟိနမေဝ၊ ယုတ်လျော့သည်သာ။ [ရှေ့ကဲ့သို့ ယုတ်လျော့မြဲ ယုတ်လျော့နေသည်ကို သန္နိဋ္ဌာန်ပြုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [အစပ်ဝေးသောကြောင့် “သမ္ပန္နော” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဗလဝကိလေသေန၊ အားရှိသောကိလေသာဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ။ ပဒုပုရဏဿ၊ ပုဒ်ကိုဖြည့်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ [ပကတိကံ။] တဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ [ဝိကတိကံ။] (တနည်း) ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ တဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ ကို။ ဒေါမနဿသဟဂတေ သု၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တို့၌။ ဝုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယဟူသော ထိုပုဒ်၏။ တေန၊ တဏှာပိ နတ္ထိဟူသော ထိုပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

ယသ္မာ ။ပေ။ ပရိဟိနမေဝတိ သမ္ပန္နော ။ ။ အထက်၌ “ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ အဓိမောက္ခေန (ပဒိ ပူရိတံ)” ဟု ဆိုခဲ့၏။ “ဤ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသ၌ အဓိမောက္ခလည်း မရှိရကား အဘယ်တရားဖြင့် ဥပါဒါနဋ္ဌာန၌ ပုဒ်ကိုဖြည့်မည်နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယသ္မာ ။ပေ။ ပရိဟိနမေဝ” ဟု မိန့်သည်။ “ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသဝယ် အဓိမောက္ခလည်း မရှိသောကြောင့် ဖြည့်စရာပုဒ် မရှိရကား ဥပါဒါနဋ္ဌာနသည် ကေန် လျော့ရတော့သည်” ဟူလို။

ဗလဝကိလေသေန ပန ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော ။ ။ တသ္မာကို “ဥပါဒါနဋ္ဌာနံ ပရိဟိနမေဝ” ပုဒ်နှင့် စပ်လျှင် “ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ” အတွက် အဘယ်အကြောင်းနှင့် ဆက်သွယ်မည်နည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဗလဝ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော” ဟု မိန့်သည်။ “တဏှာဋ္ဌာနေ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဒိ ပူရိတံ” ဤ အကြောင်းကို ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တုန်းက “ယသ္မာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ တသ္မာ” ဟု ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တဿ၊ ထိုဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယပုဒ် အတွက်။ တေန၊ “ယသ္မာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ” ဟူသော ထိုပုဒ်နှင့် ဆက်သွယ်ထိုက်ပါသည်” ဟူလို။

အနုဋီကာ ။ ။ “တဿာတိ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယာတိ ပဒဿ” ဤအဖွင့်သည် “ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်သောကြောင့် ကောင်းပါ၏။ ထို့နောက် “တေနာတိ တဏှာဋ္ဌာနေတိ ပဒေန” ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုပုဒ်ကား ပါဠိပျက်ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ “တေနာတိ တဏှာပိ နတ္ထိတိ ပဒေန” ဟု ဖြစ်စေ၊ “တေနာတိ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ” ဟု ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တုန်းက ပြအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်စေ၊ ပါဠိရှိသင့်ပါသည်။ မရဲ့ဋီကာ၌ “ဗလံ တဿ တဏှာ နတ္ထိတိ ပဒဿေဝ၊ တေနာတိ ဥဒ္ဓစ္စေန” ဟု ဖွင့်လေသည်။

ဝိဘင်း]• ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ကုသလာဗျာကတနိဓ္ဓေသအဖွင့် . ၇၄၃

သဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ တတိယစိတ္တာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ တဏှာ ပစ္စယာ အဓိမောက္ခောတိ အာဒိမိ၊ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဝိသဇ္ဇနမေဝ၊ အဖြေကိုသာ။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ ဒုဿေတွာ၊ ပြပြီး၍။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ (သံဂီတိကာရေဟိ) သံခိတ္တာ။ ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာဒိသု၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အစရှိသည်တို့၌။ [အာဒိဖြင့် ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း စသည်ကို ယူပါ။] (အာဂတမေဝ ခွံစပ်။)

အကုသလနိဓ္ဓေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကုသလာဗျာကတနိဓ္ဓေသအဖွင့်

၂၉၂။ ပသာဒေါတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတည်း။

၃၀၆။ အလောဘော၊ အလောဘသည်။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ သမုဒယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတော်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတဝဂ်၊ နိဒါနသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) သဗျာပါရာနိ၊ ဗျာပါရနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလတို့သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနာနိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တေသု၊ ကံအဟုန်သည် ပစ်ချအပ်ကုန်သော။ ဝိပါကေသု၊ ဝိပါကစိတ်တို့၌။ အလောဘာဒိ သဟဂတ ကမ္မပဋိဗိဗ္ဗာတာ ဝိယ၊ အလောဘ အစရှိသည်တို့နှင့် တကွဖြစ်သောကံ၏ အရိပ်သဘွယ် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသည်တို့သည်။ (သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနာ၊ တို့သည်။) န (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝိညာဏေသု ဝိယ၊ နိဒါန်းမှကင်းသော ပဉ္စဝိညာဉ်စိတ်တို့၌ကဲ့သို့။ နိဒါနရဟိတတာ၊ နိဒါန်းမှ ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သောတပတိတတာတိ၊ ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗျာ၊ ကုန်၏။ ကြိယဓမ္မာ၊ ကြိယာတရားတို့ကို။ ကြိယမတ္တတ္တာ၊ ပြုအပ်ကာမျှ တို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မနိဒါနရဟိတာ၊ ကံ၏အကြောင်းဖြစ်သော မူလတို့မှ

သောတပတိတတာ ။ ။ နေသာတသဒ္ဓါသည် တသွင်သွင်စီးသွားသော ရေအယဉ်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ အဆက်မပြတ် ဟောအပ်သော တရားတော်သည်လည်း ထို ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ ရေအယဉ်သည် ရှေးအစဉ်နှင့် တူသကဲ့သို့ ဤအဗျာကတတရားအယဉ်သည်လည်း အဆက်မပြတ် ဟောတော်မူအပ်ရကား ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀) တို့၌ နိဒါန်းမှကင်းသကဲ့သို့ ဤ အဗျာကတစိတ်တို့၌လည်း နိဒါန်းမှကင်း၏။ ထို နိဒါန်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်သည် နိဒါန်းမှကင်းသော ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ် ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ကင်းကုန်၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်သာ။ ပရိဟိနာဝိဇ္ဇာဌာနာ၊ ယုတ်
လျော့သော အဝိဇ္ဇာဌာနရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ကြိယာစိတ်များ
၌လည်း အဝိဇ္ဇာမပါ။ “ဘဒ္ဒကြောင့် မပါသနည်း” ဟူမူ ကံ၏အရင်းခံဖြစ်သော
မူလမှ ကင်းသောကြောင့်တည်း။]

တတိယစတုတ္ထဝါရာ အသမ္ဘဝတောတိ ဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် အစရှိသည်
တို့သည်။ စက္ခာယတနုပစယာဒီနိ၊ စက္ခာယတန၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်
တို့အား။ (တိုးပွားသော စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့အား။) ပစ္ဆာဇာတ-
ပစ္စယာ၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ န ဟောန္တိကံ၊ မဖြစ်
ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါ
ကုန်သော်လည်း။ တဒုပတ္တမ္ဘကဿ၊ ထို စက္ခာယတနုပစယ အစရှိသည်တို့ကို
ထောက်ပံ့တတ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကို။ အသမုဋ္ဌာပနံ၊
မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ (စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့က မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။) သန္ဓာယ၊
၍။ အသမ္ဘဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ သဟဇာတ ပစ္ဆာဇာတ ဝိညာဏဿ၊ သဟဇာတဖြစ်သော
ဝိညာဏ် ပစ္ဆာဇာတဖြစ်သော ဝိညာဏ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တဒါပိ၊ ထို
အခါ၌လည်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမ-
ရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ (လဗ္ဘတိ)။ ပစ္ဆာဇာတသဟဇာတနာမဿ၊ ပစ္ဆာဇာတ
ဖြစ်သောနာမ်၊ သဟဇာတဖြစ်သော နာမ်၏၎င်း။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ ဘူတ-
စက္ခာဒိရူပဿစ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော စက္ခု
အစရှိသော ရုပ်၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တတိယစတုတ္ထဝါရာ၊ တို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊
မဟုတ်ကုန်။ (သမ္ဘဝန္တိ ဝေ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။) ဣတိ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကုသလာဗျာကတနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသ အပွင့်

၃၃၄။ သမ္မောဟဝသေနာတိ၊ ကား။ အနိစ္စာဒိတာယ၊ အနိစ္စအစရှိသည်၏အ
ဖြစ်ကြောင့်။ သဘယေ၊ ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော။ သာဒုရသဝိသရူက္ခမိဇသဒိသေ၊
ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော အဆိပ်ပင်၏မျိုးစေ့နှင့်တူသော။ ကုသလဗလေ၊
ကုသိုလ်၏အကျိုး၌၎င်း။ တံနိဗ္ဗတ္တကကုသလေ စ၊ ထိုအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်
သော ကုသိုလ်၌၎င်း။ အနာဒိနဝ ဒဿိတာဝသေန၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့မရှိသည်၏

အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌိစပ်။) [“ကုသလဖလ” အရ တဘဝ၌ အစဆုံးဖြစ်သော ကုသလဝိပါက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို ယူပါ။ ထိုသို့ယူမှ တဘဝလုံး၏ မျိုးစေ့ဖြစ်သောကြောင့် ရုက္ခဗိဇ္ဇာနှင့် တူမည်ဟု အနုဋ္ဌိကာဖွင့်သည်။]

သမတိက္ကမတ္ထံ၊ လွန်မြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ သမတိက္ကမဘာဝနာ၊ သမတိက္ကမဘာဝနာ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ တဒဂ် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမတိက္ကမဘူတာ၊ လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဘာဝနာ၊ သမတိက္ကမဘာဝနာ၊ မည်၏။

တထာ ဣဓ န လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သာ။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကသာ။ သင်္ခါရာနံ၊ ကုသိုလ် သင်္ခါရတို့အား။ အဝိဂတာဒိ-ပစ္စယတ္တာဘာဝံ၊ အဝိဂတအစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဝိညာဏာဒီနံ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့အား။ သင်္ခါရာဒယော၊ ကုသိုလ် သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့သည်။ အဝိဂတာဒိပစ္စယာ၊ အဝိဂတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ ပေ။ သင်္ခါရ-ဟေတုကံတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာဝေ၊ တတ်ကောင်းသည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဂတ စတုက္ကာဒီနိပိ၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (လဗ္ဘန္တိဝေ၊ ရအပ်ကုန်သည်သာ။) [စာအုပ်တို့၌ န-တလုံး ကျသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ (န) ပါ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တနည်း-(ကသ္မာ၊ လဗ္ဘန္တိ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏပစ္စယာ။ ပေ။ နာမံတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ ယထာလာဘ-ယောဇနာယ၊ အကြင်အကြင် ရထိုက်သောအနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းဖြင့်။ နယော၊ နည်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ လဗ္ဘန္တိဝေ၊ သာ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နယော ဒဿိတော။ “ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ နာမံ ” ၌ ရုပ်အတွက် သမ္ပယုတ်မရနိုင်သောကြောင့် ရနိုင်သော နာမ်ကိုသာ “ဝိညာဏ သမ္ပယုတ္တံ နာမံ” ဟု အနက်ကို ယှဉ်စေရာ၌ ယထာလာဘယောဇနာနည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေတုနုန်းက “ အဝိဇ္ဇာဟေတုကော ” ဟု မရနိုင်သောကြောင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို မယှဉ်စေဘဲ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၌ ဟေတုကအနက် ရနိုင်သောကြောင့် “သင်္ခါရဟေတုကံ” ဟု ယှဉ်စေခြင်းကို “ယထာလာဘ ယောဇနာနည်း” ဟု ဆိုသည်။ ဤ ယထာလာဘ ယောဇနာနည်းအားဖြင့် အဝိဂတစတုက္ကစသည်တို့ မရနိုင်

ကုသလမူလကဝိပါကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၄၃။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝနတ္ထိဟိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာ-
 ရေန) ဝုတ္တံ။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်မူလသည်၎င်း။ အကုသလမူလဉ္စ၊ အကုသိုလ်
 မူလသည်၎င်း။ ကမ္မပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိကိ၊ ဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဖြစ်နိုင်ပါသော်
 လည်း။ ကမ္မပစ္စယဘူတာယ၊ ကမ္မပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတနာယ၊ စေတနာ
 နှင့်။ သံသဋ္ဌံ၊ ရောနှောသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်မူလသည်။ တေန၊ ထိုစေတနာ
 ဟူသောကံနှင့်။ ဧကိဘာဝမိဝ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဂတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မဝိယ၊ စေတနာဟူသော ကံသည်ကဲ့သို့။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး
 ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေ ပန
 ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကုသလကုသလမူလဟိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
 ကမ္မံ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဇနေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊
 ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့ကို။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါက၏။ ပရိယာယေန၊
 ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဥပနိဿယောတိ၊ ပကတူပနိဿယ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ ယထာ၊
 ဆိုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ကမ္မေန၊ နှင့်။ ဧကိဘူတာနိ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့သည်။ သံသဋ္ဌာနိ၊ ရောနှောကုန်သည်။
 ဟူတာ၊ ၍။ ကမ္မဇာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်
 အကုသိုလ် မူလတို့၏။ ကမ္မပစ္စယတာ၊ ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

မဟုတ်၊ ရနိုင်သည်သာ- ဟူလို။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ ထို နည်းကို မပြသောကြောင့်
 အဝိဂတစတုက္ကစသည်တို့ကို အဋ္ဌကထာဆိုသည့်အတိုင်း မရဟူသာ မှတ်ရတော့သည်။

အနုဋီကာ။ ။ယဒိပိ သင်္ခါရ ဟေတုကန္တိ အာဒိနာ ယောဇနာ လဗ္ဘတိ၊ အဝိဂတ-
 စတုက္ကာဒိနိ ပန န လဗ္ဘန္တိ ယထာလာဘ ယောဇနာယ (အ) ဒဿိတတ္တာ။ [စာအုပ်
 တို့၌ “ဒဿိတတ္တာ” ဟု တွေ့ရ၏။ “အဒဿိတတ္တာ”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ပရိယာယေန ဥပနိဿယပစ္စယော။ ။ စေတနာဟူသော ကံက ဝိပါကအား
 ကျေးဇူးပြုရာ၌ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် “နိပ္ပရိယာယ=မုချ
 ကျေးဇူးပြုခြင်း” ဟု ဆိုလို၍ မူလစသော သမ္ပယုတ်တရားတို့က ဝိပါကအား ကျေးဇူး
 ပြုရာ၌ “ပရိယာယ=ပရိယာယ်အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း” ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ မူလ
 ဋီကာဆရာက ဆိုလိုသော်လည်း “ကုသလော ဓမ္မော (စိတ်စေတသိက်ဟူသော ကုသိုလ်

ဝိဘင်း။ ၂-အတိဓမ္မဘာဇနိယ ကုသလမူလကနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၇၇

သောတိ၊ သေဟူသော ဤပါဌ်၌။ သေ ကုသလမူလပစ္စယော၊ ဤ ကုသလ
မူလဟူသောပစ္စည်းသည်၎င်း။ (သေ) အကုသလမူလ ပစ္စယောစ၊ ဤအကုသလ
မူလဟူသောပစ္စည်းသည်၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌာဝပ်။) ဣတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ကုသလာ ကုသလ ဝိပါကနံ၊ ကုသလဝိပါကံ အကုသလဝိပါကံတို့ကို။
(ဥပ္ပါဒကနိ) ဝိယ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ကိရိယာနံ၊
တို့ကို။ ဥပ္ပါဒကနိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ ကုသလာကုသလမူလာနိ စ၊
အဝိဇ္ဇာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဥပနိဿယတံ န လဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
[ဝိပါကံအပြင် ကိရိယာနှင့်စပ်၍ လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “မနသိကာရော-
ပိ” စသည် မိန့်။] မနသိကာရောပိ၊ မနသိကာရသည်လည်း။ ဇဝနဝီထိ ပဋိ-
ပါဒကမတ္တတ္တာ၊ ဇောအစဉ်ကို ပြီးစေတတ်ကာမျှ၏ အဖြစ်၊ ဝီထိအစဉ်ကို
ပြီးစေတတ်ကာမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလာ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့ကို။ ဝါ၊ ကုသိုလ်မူလ အကုသိုလ်မူလတို့ကို။ (ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော
မှီရာကို။ န ကရောတိ) ဝိယ၊ မပြုသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့အတူ။) အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။
ဥပနိဿယံ၊ န ကရောတိ။ ပန၊ အန္တယကား။ အဝိဇ္ဇာပနိဿယာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ

တရားသည်) အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ (ဝိပါကံနှင့် တကွဖြစ်သော အဗျာကတတရား
အား) ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ကုသလ
မူလစသည်တို့က ဝိပါကံအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ “နိပ္ပရိယာယေန သဗ္ဗေပိ ကုသလာ-
ကုသလာ ဓမ္မာ ဝိပါကဿ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ အယံ အတ္ထော ဒိဿတိ ”
ဟု အနုဋီကာ မိန့်သည်။

သေ ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ရှေ့၌ “ကုသလမူလံ အကုသလမူလံ” ဟု နုပုလ္လိန်
ရှိခဲ့၏။ ထို ကုသလမူလ အကုသလမူလကို အန္တာဒေသ (နောက်ထပ်ညွှန်ပြသော) ဧတ
သဒ္ဒါသည် နုပုလ္လိန်သာ ဖြစ်သင့်၏။ အဘယ်ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပုလ္လိန်ဖြင့် “သေ” ဟု
ညွှန်ပြပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “သေ ကုသလမူလ ပစ္စယော ။ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သည်။ “ပစ္စယော” ဟူသော ပုလ္လိန်ကို ငဲ့၍ “သေ” ဟု အဋ္ဌ
ကထာ၌ ပုလ္လိန်ဖြင့် ညွှန်ပြပါသည်—ဟူလို။ [ကုသလမူလံ အကုသလမူလံတိ ဣမေသံ
အန္တာဒေသောပိ (နောက်ထပ် ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသော်လည်း) ပစ္စယသဒ္ဒါ-
ပေက္ခာယ သေဣတိ ပုလ္လိဂ်ဝသေန ဝုတ္တောတိ ဒေသေန္တော အာဟ သေ ဣတိ။ ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗံတိ။—အနု။]

မနသိကာရောပိ ။ ။ မနသိကာရ ဟူရာ၌ မနသိကာရစေတသိက်ကို ဆိုလိုသည်
မဟုတ်။ မိမိနောက်၌ ဇောအစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဇဝန ပဋိပါဒက အမည်ရသော
မနောဒွါရာဇွန်းကို၎င်း၊ မိမိနောက်၌ ဝီထိအစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဝီထိပဋိပါဒက
အမည်ရသော ပဋိဒွါရာဇွန်းကို၎င်း ဆိုလိုသည်။

ဟူသော အားကြီးသော မှီရာရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိအတ္တံ၊
ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘဝဂီဝဇ္ဇနမတ္တံ၊ ရွှေဘဝင်ကို ပြန်လည်စေခြင်းမျှသည်။
ဟောတိ။

စ၊ ဆက်။ ပဟိနာဝိဇ္ဇာနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နေဝ ဥပ္ပါဒိကာ၊ မဖြစ်
စေတတ်။ ပန၊ အန္တယကား။ (ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့၏။) အာရမ္မဏမတ္ထ-
မေဝ၊ အာရုံမျှသည်သာ။ ဟောတိ။ ဧဝဉ္စ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။
ကုသလော ဓမ္မော ။ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိပါက ဓမ္မ-
ဓမ္မော ။ပေ။ ပစ္စယောတိစ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဧဝမာဒိသု၊ ဤသို့ အစ
ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယ သာဝေန၊
ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကုသလာ၊ တို့ကို။ န ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ထုတ်ပြတော်
မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေတိ ဧတဿ၊ ဟူသော
ဤပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလရှိသော။
ကုသလနယော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
ကုသလာ ကုသလမူလကော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော မူလရှိသော။ ဝိပါက-
နယော၊ ဝိပါကဖြစ်သော နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ အသို့
တပါးကား။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာတို့ကို။ (ဂဟဏံ ဌိစပ်။) သင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန၊
သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ (သင်္ခါရသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်။) (ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်သို့။) နေဝ (ဂစ္ဆတိ)၊ မရောက်။ ဝိညာဏဂ္ဂဟဏေနစ၊ ဝိညာဏသဒ္ဓါ
ဖြင့်လည်း။ (ဝိညာဏသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်လည်း။) ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်
သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံမူလကော၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော

ဘဝဂီဝဇ္ဇနမတ္တံ ။ ။ ထို မနသိကာရသည် မိမိနောက်၌ဖြစ်မည့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့ကို ဥပနိဿယ မပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ဥပနိဿယ မပြု၊ မိမိ
နောက်၌ အဝိဇ္ဇာဟူသော အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ အတိတဘဝင်စသော မိမိရှေ့က လာခဲ့သော ဘဝင်ကို ပြန်လည်
စေရုံမျှသာ ဖြစ်၏။

အပိစ ။ ။ ဤနည်း၌ “ သင်္ခါရ ” အရ ကမ္မဝဋ်ကို၎င်း၊ “ ဝိညာဏ ” အရ ဝိပါက
ဝဋ်ကို၎င်း ယူရသောကြောင့် ကိရိယာစိတ်တို့မှာ ထိုဝဋ် ၂-ပါးတွင် မပါဝင်ရကား
ကိရိယာတို့ကို သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်၎င်း၊ ဝိညာဏသဒ္ဓါဖြင့်၎င်း မယူအပ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့်
အဝိဇ္ဇာမူလက ကိရိယာ၊ သင်္ခါရမူလက ကိရိယာကို မရအပ်၊ ထို့ကြောင့် ကိရိယာနှင့်
စပ်၍ ပစ္စယာကာရကို ဟောတော်မမူအပ်—ဟူလို။

ဝိသင်း၊ ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ကုသလမူလကန်ဒွေသအဖွင့် ၇၄၉

မူလရှိသော။ (တနည်း) တံမူလကော၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော မူလ ရှိသော။ ကိရိယာနယော၊ ကိရိယာဖြစ်သောနည်းကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ လူတိ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ လူတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အနေကဘေဒတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ဧက- စိတ္တက္ခဏိကာနံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်သော။ မူလပဒါနံ၊ မူလဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏။ ကိရိယန္တေ၊ ကိရိယာ အဆုံးရှိသော။ ပဌမနယေ၊ ပဌမနည်း၌။ သဟဇာတာဒိ အနေကပစ္စယဘာဝေန၊ သဟဇာတ အစရှိသော တပါးမက များသော ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တေသံ ပစ္စယာနံ၊ ထို သဟဇာတအစရှိသော တပါးမက များသော ပစ္စည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ဝါ၊ တနည်း။) နဝါဒိမူလ ပဒါနံ၊ နဝ အစရှိသော မူလပုဒ် ရှိကုန်သော။ နယာနံ၊ နည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြား အားဖြင့်။ [နဝါဒိ၌ အာဒိဖြင့် အဋ္ဌ၊ သတ္တ၊ ဆတို့ကို ယူပါ။] အနေကပ္ပကာရ- တော၊ ဖြင့်။ စတုန္တံစတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ လူတိ(အယံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနေကဘေဒတော ။ ။ “ အနေကပ္ပကာရတော ” ဟု ဖွင့်၏။ ထို အနေကပ္ပ ကာရ၏ သရုပ်ကိုကား “ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ မူလပဒါနံ ။ပေ။ တေသံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ ထို၌ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရော” စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ မူလ- ပဒါနံ” ဟု၎င်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌ ဧကစိတ္တက္ခဏိက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာ ပြသောကြောင့် “ဧကစိတ္တက္ခဏိကာနံ” ဟု၎င်း၊ ပဌမတံနည်းကိုသာ တိုက်ရိုက်ပြသော ကြောင့် ထိုသို့ ပြရာဝယ် အဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌ ကိရိယာ စိတ်များလည်း ပါဝင်သော ကြောင့် “ ကိရိယန္တေ ပဌမနယေ ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထိုနည်း၌ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ကို ဟောတော်မူရကား “အနေကပ္ပကာရ” ဖြစ်သည်—ဟူလို။

စတုန္တံ စတုက္ကာနံ ။ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ဤစကားသည် ပြအပ်ခဲ့သော နည်း ၂-ပါးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြတည်း။ ပြအပ်သော ၂-နည်းတွင် “အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ မူလပဒါနံ” စသော ပဌမနည်း၌ ပစ္စယစတုက္က၊ ဟေတုကစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က၊ အညမည စတုက္ကအားဖြင့် စတုက္က ၄-ပါးလုံး ရ၏။ “နဝါဒိမူလပဒါနံ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ဒုတိယနည်း၌ကား စတုက္က ၄-ပါးလုံး မရ၊ ဤသို့ ထိုက်သလိုရသော စတုက္ကတို့၏ အပြားအားဖြင့်-ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ—ဟူလို၊ [စတုန္တံ စတုက္ကာနန္တိ ပုရိမနယေ ပစ္ဆိမ- နယေစ အာဂတာနံ ယထာလာဘံ စတုန္တံ စတုန္တံ စတုက္ကာနံ။—အနု။]

မှတ်ချက်။ ။စတုန္တံ စတုက္ကာနံ ဝသေနသည် ရှေ့ ၂-နည်းလုံးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝသေနာတိ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါပါတွယ် မလို၊ ရှေ့၌ ၂-နည်းရှိသော ကြောင့် “နဝါဒိမူလပဒါနံ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါ ပါသင့်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ရှေးနိဿယ ၌လည်း ပါသည်။

ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ကုသလာ-
 ကုသလေသု၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၌၎င်း။ ကုသလာကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တို့၏။ ဝိပါကေစ၊ အကျိုး၌၎င်း။ (ဥပနိဿယဝသေန ဧကဓာဝ
 ဝုတ္တောဉ်စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကသွာ၊ ကြောင့်။
 ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကုသလာ ကုသလေသု
 ကုသလာကုသလာနံ ဝိပါကေ စာတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊
 ကြောင့်။ ပုရိမပစ္စိမေသု၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ နယေသု၊
 နည်းတို့၌။ (ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ ဉ်စပ်။) ယထာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယာ-
 ကာရော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အနေက-
 ဘေဒတော ဧကဓာဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ ပစ္စိမ-
 နယေ၊ နောက်ဖြစ်သောနည်း၌။ ကုသလေ၊ ၌။ အနေကဘေဒတော၊ တပါးမက၊
 များသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရော၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်
 သည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧကဓာဝ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်
 သာ။ (ပစ္စယာကာရော ဝုတ္တော။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကုသလာကုသလာနံ ပန
 ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ ။ပေ။ ဝတ္တဗ္ဗံ။) စ၊ ဆက်။ ဧကဓာဝါတိ၊ ဧကဓာဝဟူသော
 ပုဒ်၏။ မူလပဒေက ပစ္စယဘာဝသေန၊ မူလပုဒ်၏ တပါးသော ပစ္စယသတ္တိ
 ရှိသည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကဿေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်
 သော။ နယဿ၊ နည်း၏။ ဝသေန၊ အဘို့အားဖြင့်။ ဧကပ္ပကာရေန၊ တပါးသော
 အဘို့အားဖြင့်။ ဣတိအတ္ထော (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ ပဌမစတုက္ကဿေဝ၊ ပဌမစတုက္က၏
 သာလျှင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။
 [ဤ၌လည်း ရှေ့ ၂-နည်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါပါဘွယ် မလို။]

ဓမ္မပစ္စယဘေဒေတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကြောင်း
 တရားတို့၏။ ပစ္စယဘာဝဘေဒေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သတ္တိအပြား၌။ (တနည်း) ဇရာမရဏာဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရား

ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် “ကုသလာကုသလေ-
 သု”ဟု မပါသော်လည်း ဝိပါကေစ၌ အဝုတ္တသမုတ္တယတ္ထ စသဒ္ဓါဖြင့် ဆည်းယူနိုင်သော
 ကြောင့် “ကုသလာကုသလေသု ။ပေ။ ဝတ္တဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သည်။ [ကုသလာကုသလာနံ ပန
 ဝိပါကေစာတိ (ဧတ္ထ) စသဒ္ဓေန ကုသလာကုသလေစာတိ သမုတ္တေတဗ္ဗောတိ အာဟ-
 ကုသလ။ပေ။ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။—အနု။ ဤအနုဋီကာ၌ “ကုသလာကုသလေ”ဟု သမာဟာရဒ္ဓန်
 ရှိ၏။ “ကုသလာကုသလေသု” ဟု အသမာဟာရဒ္ဓန်လည်း အသင့်ပင်။

ဓမ္မပစ္စယဘေဒေ။ ။“ဓမ္မ” အရ “အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ ဓမ္မာနံ” ဟု ပစ္စည်းဓမ္မကို၎င်း၊
 “ပစ္စယဘေဒေ ” အရ “ပစ္စယဘာဝဘေဒေ ” ဟု၎င်း ပဌမဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်ဖြင့် အနု
 လောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြ၏။ “ဇရာမရဏာဒိန္နံ ဓမ္မာနံ ” ဟူသော ဒုတိယနည်း၌

ဝိဘင်း၊ ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ကုသလမူလကနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၅၁

တို့၏။ ဇာတိအာဒိပစ္စယဘေဒေ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအပြား၌။ ဝါ၊ တနည်း။ တံတံစိတ္တုပ္ပါဒသမယပရိစ္ဆိန္နာနံ၊ ထိုထို စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ကုန်သော။ (ထိုထို ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယ၊ အကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယ စသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးကုန် သော) ဖဿာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဧကက္ခဏိကာဝိဇ္ဇာဒိ- ပစ္စယဘေဒေ၊ တခုသော ခဏရှိသော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ အပြား၌။ (ပဘေဒဇနနတ္ထံ ခွဲစပ်။)

ပရိယတ္တိအာဒိနံ၊ ပရိယတ် အစရှိသည်တို့၏။ ကမော၊ အစဉ်သည်။ ပရိယတ္တိ ။ပေ။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပစ္စယာကာရေ၊ ၌။ ပါဠိပရိယာပုဏန- တဒတ္ထသဝန ပါဠိအတ္တစိန္တနာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာ့အထံ၌ ကြားနာ ခြင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်းတို့ကို၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီရင်အပ်၏။ ဝေ။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဘာဝနာပဋိပတ္တိစ၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ခြင်းကို၎င်း။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမဂ္ဂဟဏံ၊ ကမသဒ္ဓါ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေ)ကရေတိ။ တတောတိ၊ ကား။ ဉာဏပဘေဒဇနကတော၊

ပစ္စယပုန်ဓမ္မကို “ဓမ္မ” အရ ယူ၍ ဇာတိစသည်ကို “ ပစ္စယဘေဒ ” အရ ယူ၏။ ဤ အဖွင့်ဖြင့် ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြသည်။ “ ထိုထိုစိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်ကုန်သော ဖဿာဒိဓမ္မတို့အား တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ၌ အတူဖြစ်ကြသော အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့၏ အထူးအပြား၌ ” ဟု ပစ္စယဘေဒပုန်ကို တနည်းဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်သည် “ယသ္မိံ သမယေ။ပေ။ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖသော ဟောတိ” ကို ရည်ရွယ်၍ ဖွင့်ခြင်းတည်း။ မှန်၏။—ထိုဖဿစသော တရားအားလုံးသည် တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌ အတူဖြစ်ကြသော တရားများတည်း။

ပရိယတ္တိ ။ ပေ ။ ကမော။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်းသည် ပရိယတ္တိ မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာ့အထံ၌ ကြားနာခြင်းသည် သဝနမည်၏။ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို စဉ်းစားခြင်းသည် ပါဠိအတ္တစိန္တနမည်၏။ “ဇရာမရဏံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ။ပေ။ နိရောဓဓမ္မံ” စသည်ဖြင့် ဘာဝနာကိုကျင့်ခြင်း (ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်း)သည် ပဋိပတ္တိမည်၏။ ထို ပရိယတ္တိမှစ၍ ပဋိပတ္တိတိုင်အောင် အားလုံးကို အစဉ်အတိုင်းပြုလုပ်မှသာ ဒုက္ခအဆုံး ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။ ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ခုန်ကျော်၍ တရားအားထုတ်လျှင် ဒုက္ခအဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ် ပါ—ဟူလို၊ သို့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှတစ်ပါး အခြားတရားကိုကား အခြားနည်းအားဖြင့် လည်း အားထုတ်နိုင်ပါသေးသည်။

ဉာဏ်အထူးအပြားကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမတော၊ အစဉ်မှ။ (အစဉ်အတိုင်း အားထုတ်ခြင်းမှ။) အညံ၊ အခြားသော။ ကရဏီယတရံ၊ သာသနာတော်ဝယ် အထူးပြုဘွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ တတောတိ ဉာဏပဘေဒနကတော ကမတော အညံ ကရဏီယတရံ၊ နတ္ထိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တကိရိယာ၊ ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ တဒါယတ္တာ၊ ထို အားထုတ်ခြင်း၌ စပ်၏။ (ထို အားထုတ်ခြင်းနှင့် စပ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတောတိ ။ပေ။ နတ္ထိ)။...အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

သင်္ခပဋ္ဌာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ

(ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်)

၉၅၅။ တယော သင်္ခပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သင်္ခပဋ္ဌာနသဒ္ဓဿ၊ သင်္ခပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထုဒ္ဓါရံ၊ တူသောသဒ္ဓါသည် ဟောအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣ၊ ဤ သင်္ခပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သင်္ခပဋ္ဌာနသဒ္ဓဿ၊ သင်္ခပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထဒဿနံ၊ အနက်ကို ပြခြင်းကို။ န (ကရောတိ)၊ ပြုသည့်မဟုတ်။ အာဒိသု ဟိ သတိဂေါစရောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (သင်္ခပဋ္ဌာနံ ခုစပ်။) ဖဿသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖဿ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ နာမရူပ သမုဒယာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ မနသိကာရသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သတိဂေါစရာနံ၊ သတိ၏ ကျက်စားရာအာရုံတို့ကို။ ဒီပကေ၊ ပြတတ်ကုန်သော။ သုတ္တပ္ပဒေသေ၊ သုတ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို။ သင်္ခပဋ္ဌာနံ၊ သိမ်းယူ၏။

ဝေ၊ တူ။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိတော်၌လည်း။ အဝသေသ-ပါဠိပုဒေသ ဒဿနတ္ထော၊ ကြွင်းသောပါဠိရပ်ကို ပြခြင်းအနက်ရှိသော။ အာဒိသဒ္ဓေါ၊ အာဒိသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဒါနာဒိနိပိ၊ ဒါန အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ကရောန္တဿ၊ ပြသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံ၊ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ကသိကာဒိနိစ၊ ကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ သတိယာ၊ သတိ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိတင်း]

၁ သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၇၁၃

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံနိဝါရဏတ္ထံ၊ ထိုရူပါရုံ အစရှိသည်၊ ကသိုဏ်းအစရှိသည်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဓာနံ ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။ ဟိ၊ မှန်။ ပသဒ္ဓေါ၊ ပသဒ္ဓါသည်။ ပဓာနတ္ထဒီပကော၊ ပဓာနအနက်ကို ပြတတ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ပဌမနည်း၌ ပသဒ္ဓါသည် အနက်သီးခြား မရှိ၊ ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား ပဓာနအနက်ရှိသည် - ဟူလို။]

အရိယောတိ၊ အရိယောဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အရိယံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်ဖြစ်၍ မြတ်သော။ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အာဟာ၊ ဟော၏။ ဧတ္ထောတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တေသ္မိ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ဤ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တေကဒေသေန၊ သုတ်၏တစိတ် တပိုင်းဖြစ်သော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဒေသေတိ၊ ပြ၏။ [ကေဒေသ- ပစာရအားဖြင့် ပြ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ [သတိ- ပဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တာ၌စပ်။] တယော သတိပဋ္ဌာနာ ယဒရိယော။ ပေ။ အရဟတီတိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ၊ ငါဘုရားသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤ လောက၌။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ အနုကမ္မကော၊ ကရုဏာဖြင့် လျော်စွာတုန်လှုပ် သည်။ ဝါ၊ သနားတော်မူသည်။ ဟိတေသိ၊ စီးပွားကို လိုလားတော်မူသည်။ (ဟုတော)။ အနုကမ္မံ၊ လျော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို။ ဝါ၊ သနား ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ သာဝကာနံ၊ သာဝကတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။) ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သုခါယ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။ တဿ၊ ထိုဆရာ၏။ သာဝကာ၊ တပည့်တို့သည်။ န သုဿသန္တိ၊ ရှိသေစွာ မနာယူကြကုန်။ ဝါ၊ ယုံယုံ ကြည်ကြည် မနာယူကြကုန်။ သောတံ၊ နားကို။ န ဩဒဟန္တိ၊ ရှေးရှုမသားကြကုန်။ (တနည်း) သောတံ န ဩဒဟန္တိ၊

• တံ နိဝါရဏတ္ထံ။ ။ ဒါနစောနာ၏ တည်ရာအာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသည် တို့သည်၎င်း၊ ဇ္ဈာနဘဝနာကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကသိုဏ်းရုပ် အစရှိသော အာရုံတို့သည်၎င်း သတိ၏ တည်ရာဖြစ်ကြသေး၏။ သို့သော် ပဓာန ဟု ဆိုရလောက် အောင် တည်ရာများ မဟုတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ပဓာနံ ဌာနံ ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့် ထို ရူပါရုံအစရှိသော သတိ၏တည်ရာကို တားမြစ်သည်။

နားမထောင်ကြကုန်။ အညာ (အညာယ)၊ သိခြင်းငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ န ဥပဋ္ဌာ-
 ပေန္တိ၊ မဖြစ်စေကြကုန်။ သတ္တု၊ ဆရာ၏။ သာသနာ၊ အဆုံးအမမှ။ ဝေါက္ကမ္မ စ၊
 ဖဲ၍လည်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတြ၊ ထိုသို့ မလိုက်နာ
 ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ်မရှိ
 သည်။ န စေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ အနတ္တမနတံ၊ မိမိစိတ် မရှိသူ၏ အဖြစ်
 ကို။ နစ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ မသိစေသည်သာ။ ဝါ၊ ထင်စွာ မပြုသည်သာ။ စ၊
 ထိုသို့ပင် အနတ္တမနတာ မဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနဝဿုတော၊ ဒေါသဖြင့် မစို
 စွတ်သည်။ သတော၊ အာရုံမြတ်၌ အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇောနော၊ ကောင်းစွာ
 အပြားအားဖြင့်သိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ
 ဩဝါဒကို မလိုက်နာသူတို့အပေါ်၌ ဒေါသမဖြစ်ခြင်း သတိသမ္ပဇော်ရှိခြင်းသည်။
 ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တည်း။ ယေ၊ ယင်းသတိပဋ္ဌာန်
 တို့ကို။ အရိယော၊ မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (သေဝတံ၊ မှီဝဲတော်မူ၏။
 ယေ၊ တို့ကို။ အရိယော၊ သည်။ သေဝမာနော၊ မှီဝဲတော်မူလျက်။ သတ္တာ၊ ဆရာ
 သည်။ (ဟုတွာ)။ ဂဏံ၊ ဂိုဏ်းကို။ အနုဿသိတံ၊ သွန်သင်ခြင်းငှါ။) အရဟတံ၊
 ထိုက်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တမျိုးကား။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်
 ။ပေ။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သုခါယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။
 တဿ၊ ထိုဆရာ၏။ ဧကဓမ္မေ၊ အချို့ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ န သုဿု-
 သန္တိ၊ ကုန်။ ပေ။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကဓမ္မေ၊ ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ သုဿု-
 သန္တိ၊ ရှိသေစွာ နာယူကြကုန်၏။ ဝါ၊ ယုံယုံကြည်ကြည် နာယူကြကုန်၏။ ပေ။
 သတ္တု၊ ၏။ သာသနာ၊ မှ။ ဝေါက္ကမ္မ စ၊ လည်း။ န ဝတ္တန္တိ၊ မကျင့်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊

န စေဝ အတ္တမနော။ ။န သကမနော၊ ဧတ္ထစ ဂေဟသိတဒေါမနဿဝသေန
 အပ္ပတိတော ဟောတိတိ န ဝေဒေတ္ထော ဝဋ္ဌဗ္ဗဿ။ အပဋိန္ဒကေသု ပန အနတ္တမနတာ-
 ကာရဏဿ (မိမိစိတ် မရှိသူ၏အဖြစ်၏ အကြောင်း၏) အဘာဝေနတံ ဝုတ္တံ။...
 အနဝဿုတောတိ ပဋိသအဝဿဝေန အနဝဿုတော၊—ဥပရိပံ၊ သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂ
 သုတ္တဋ္ဌ။ [ပဋိသအဝဿဝေနာတိ ဆဟိ ဇ္ဈါရေဟိ ပဋိသဝိဿန္တနေန၊ ပဋိသပ္ပဝတ္တိယာတိ
 အတ္ထော။—ဋီကာ။]

ယဒရိယောတိ။ ။ယေ သတိပဋ္ဌာနေ အရိယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေဝတိ။...
 န သုဿုသန္တိတိ သဒ္ဓဟိတွာ သောတံ န ဣစ္ဆန္တိ။ ... န အညာတိ ဇာနနတ္ထာယ စိတ္တံ
 နဥပဋ္ဌာပေန္တိ။ ဝေါက္ကမ္မာတိ အတိက္ကမိတွာ။ သတ္တု သာသနာတိ သတ္တုဩဝါဒံ ဂဟေ-
 တဗ္ဗံ ပူရေတဗ္ဗံ န မညန္တိတိ အတ္ထော။ [ယဒရိယောတိ ဧတ္ထ ဒကာရော ပဒသန္တိကုဏေ။
 ဥပယောဂပုထုဝစနေ စ ယသဒ္ဓေါ (ယဟူသော နိပါတ်) ဣတိ ဒသေန္တော—ယေ
 သတိပဋ္ဌာနေ အရိယောတိ အာဟ။—ဋီကာ။]

ဝိဘင်း]

၁ သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၇၅၅

တကြ၊ ထိုသို့ အချို့ကျင့်၍ အချို့မကျင့်ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်။ နစေ ဟောတိ၊ သာ။ အတ္တမနတ်၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို။ နစ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သာ။ ဝါ၊ သာ။ အတ္တမနတ်၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တမနတ်၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထို ၂-ပါးစုံကို။ အဘိနိဝေဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ ဥပေက္ခကော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတော်မူသည်။ (ဟုတွာ)၊ စ၊ ၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ၊ ဤ။ အချို့ကျင့်၍ အချို့မကျင့်သူတို့အပေါ်၌ လျစ်လျူရှုခြင်း သတိသမ္ပဇဉ်ရှိခြင်းသည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ တည်း)။ ပေ။

ပုန စ၊လည်း။ အပရံ၊ကား။ ပေ။ သုခါယ၊ငါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။ တဿ၊ ၏။ သာဝကော၊ တို့သည်။ သုဿသန္တိ။ ပေ။ ဝတ္တန္တိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တကြ၊ ထိုသို့ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတ္တမနော စေ၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တမနတဉ္စ၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် အတ္တမနတာဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနဝဿုတော၊ လောဘဖြင့် မစိုစွတ်သည်။ သတော သမ္ပဇာနော (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ၊ ဤ ကျင့်သူတို့အပေါ်၌လောဘဖြင့် အဝဿုတမဖြစ်ခြင်း သတိသမ္ပဇဉ်ရှိခြင်းသည်။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ)။ [ဥပရိပံ၊ ဝိတင်္ဂဝဂ်- သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဣတိဝေ၊ သို့။ ပဋိသန္တနုနယေဟိ၊ မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အနဝဿုတတာ၊ မစိုစွတ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သော သတိရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တဒုဘယဝီတိဝတ္တတာ၊ ထို မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်း ဟူသော ၂-ပါးစုံကို လွန်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ထိုအပ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓါနမေဝ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သာ။ ဝါ၊ မှာသာ။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ သည်။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ပဇစ္ဆကဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (နိစ္စ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ)၊ န (ဟောတိ ကိရ)၊ တတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာရမ္မံ၊ စတည်းအားထုတ်ခြင်းအနက်ကို။ ဇောတေတိ၊ ၏။ အာရမ္မောစ၊ အာရမ္မဟူသည်လည်း။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးပြု၍။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ကရုဏာဘူတာယ၊ သော။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေထိုက်သောတရားတည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိဖြင့် ဖြစ်စေထိုက်သောတရား။ ဟိ၊ မှန်။ အနသဒ္ဓံ၊ ကို။ (ပဋ္ဌာနံ၌ ယုပစ္စည်း၏ ကာရိယအနသဒ္ဓါကို။) ဗဟုလံ ဝစနေန၊ ဗဟုလံသဒ္ဓါကြောင့်။ ကမ္မတ္ထံ၊ ကံအနက်ရှိသည်ကို။ သဒ္ဓာဒိဒ္ဓ၊ သဒ္ဓါမြင်သိ ပညာရှိတို့သည်။ ဣတ္တန္တိ။ [ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာနံကို

“ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗ” ဟု ကံအနက် ဖွင့်နိုင်သည်—ဟူလို။ ဗဟုလံသဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ မိုး၍ ကစွည်းဘာသာဋီကာ ဘာဝကဓမ္မသု တဗ္ဗာနိယာ သုတ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

တထေဝ၊ ပင်။ ကတ္တု၊ အတ္တံပိ၊ ကတ္တားအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အနု-
သဒ္ဓါ၊ ကို။) ဣစ္ဆန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ တတိယနယေ၊ တတိယနည်း၌။
ပတိဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို တတိယ
နည်း၌။ ပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘုသတ္တံ၊ အလွန်အကဲ အနက်ရှိသော။ ပက္ခန္ဓနံ၊
ပြေးဝင်ခြင်းအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဩက္ခန္ဓိတော ပက္ခန္ဓိတော
ဝတ္တတိတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပုန၊ တဖန်။ ဘာဝတ္ထော၊
ဘောအနက်၌။ သတိသဒ္ဓါ၊ သတိသဒ္ဓါကို၎င်း။ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၊ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါကို၎င်း။
ဝဏ္ဏန္တော၊ ဖွင့်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အထဝါတိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟ-
ကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထိုဘောအနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်။ (သရဏဋ္ဌေန
စသည်ဖြင့် ဘောအနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်။) ပုရိမတ္ထော၊ ရှေးဖြစ်သောအနက်
၌။ သတိသဒ္ဓေါ၊ သတိသဒ္ဓါသည်၎င်း။ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓေါ စ၊ သည်၎င်း။ ကတ္တု-
အတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ။

ဝိသေသေန၊ ထူးသောအားဖြင့်။ ကာယောစ၊ ရူပကာယသည်၎င်း။ ဝေဒနာ
စ၊ ဝေဒနာသည်၎င်း။ အဿာဒဿ၊ လွန်စွာ သာယာတတ်သော တဏှာ၏။
ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ထို တဏှာကို
ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ တဏှာဝတ္ထုနံ၊ တဏှာ၏တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဩဋ္ဌာ-
ရိကသုခမာနံ၊ ဩဋ္ဌာရိက၊ သုခမ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာယ၊ ဝေဒနာ
ဟူသော အာရုံတို့၏။ [ကာယသည် ဩဋ္ဌာရိက၊ ဝေဒနာသည် သုခမ။] အသုဘ-
ဒုက္ခတာ ဒဿနာနံ၊ အသုဘတာ ဒုက္ခတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ (သုကရာနိဋ္ဌိစပ်။)
မန္တတိက္ခပညေဟိ၊ မန္တပည တိက္ခပည ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာစရိတေဟိ၊ တဏှာ

ဝိသေသေန အဿာဒဿ။ ။ ကာယနှင့် ဝေဒနာဟူသော အာရုံတို့သည် ဒိဋ္ဌိ၏
သုဘ သုခဟု မှားယွင်းစွာ ယူဆီရန် သာမန်အားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်နိုင်၏။ တဏှာ၏
ကား ကာယကို သုဘ၊ ဝေဒနာကို သုခဟု ယူဆီရန် ထူးသော အကြောင်း ဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် “ဝိသေသေန အဿာဒဿ ကာရဏံ” ဟု ဝိသေသသဒ္ဓါကို ဆိုသည်။
[စိတ္တဓမ္မတို့၏ ဒိဋ္ဌိအတွက် ထူးသောအကြောင်းဖြစ်ပုံ၌ တဏှာ၏ သာမန်အကြောင်း
ဖြစ်နိုင်ပုံကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။]

အနုဋီကာ။ ။ “နိစ္စံ အတ္တာတိ အဘိနိဝေသဝတ္ထုတာယ (စိတ္တဓမ္မတို့က နိစ္စ အတ္တ
ဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်သည့်အတွက်) ဒိဋ္ဌိယာ ဝိသေသကာရဏာနံ စိတ္တ-
ဓမ္မာနံ တဏှာယပိ ဝတ္ထုဘာဝတော ဝိသေသဂ္ဂဟဏံ၊ တထာ ကာယဝေဒနာနံ ဒိဋ္ဌိ-
ယာပိ ဝတ္ထုဘာဝသမ္ပဝတော ဝိသေသေနာတိ ဝုတ္တံ။

စရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုကရာနိ၊ လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အသုဘတာ ဒုက္ခတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ တေသံ၊ ထိုတိက္ခ
 ပည၊ မနုပညဖြစ်သော တဏှာစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊
 စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူ၍။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဟူ၍။
 ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ ဝိသေသကာရဏေသု၊ ထူးသော
 အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တဓမ္မေသု၊ စိတ္တဓမ္မဟူသော အာရုံတို့၌။ အနိစ္စာ-
 နုတ္တတာဒဿနာနိ၊ အနိစ္စတာ၊ အနုတ္တတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ နာတိပဘောဒါတိ-
 ပဘောဒဂတေသု၊ အလွန် များပြားသည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်၊ အလွန်
 များပြားသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော။ တေသု၊ ထို စိတ္တဓမ္မဟူသော အာရုံ
 တို့၌။ တပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မနုတိက္ခာနံ၊ မနုတိက္ခဖြစ်ကုန်
 သော။ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုကရာနိ၊ လွယ်ကူစွာ
 ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အနိစ္စတာအနုတ္တတာတို့ကိုရှုခြင်းတို့ကို။
 တေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊

တိက္ခော၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် ထက်မြက်သော။ သမထယာနိကော၊ သမထ
 ယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဩဠာရိကာရမ္မဏံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ကာယ
 အာရုံကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူလသော်။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း
 လသော်။ တတ္ထ၊ ထို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ကာယအာရုံ၌။ အဋ္ဌတော၊ မရပ်တန့်
 မူ၍။ ဈာနံ၊ ဈာန်သို့။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ ဝုဠာယ၊ ဈာန်မှထ၍။
 ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဩဠာရိကာရမ္မဏေ အသဏ္ဌဟနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
 အာဟ။ ဝိပဿနာယာနိကဿ၊ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခုမေ၊
 သိမ်မွေ့သော။ စိတ္တေ၊ စိတ် အာရုံ၌၎င်း။ ဓမ္မေသု စ၊ သညာ သင်္ခါရ်ဟူသော ဓမ္မ
 အာရုံတို့၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒနုပဿနာ-
 နံ၊ ထို စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာဟူသော အနုပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ၊ ထို အနိစ္စတာ အနုတ္တတာကို ရှုခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ခြင်း၏
 အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။

--ဒနုပဿနာနံ။ ။ တာ (ထို စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာ ဟူကုန်သော) +
 အနုပဿနာ ဧတေသန္တိ တဒနုပဿနာ၊ စိတ္တဓမ္မာနုပဿိနော ပုဂ္ဂလာ၊ တေသံ။—အနု။
 တံဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ ။ ။ ရှေ့၌ “တေသံ တာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တာနိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။
 ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဟူသည် တာနိအရ ပြုအပ်ခဲ့သော အနိစ္စတာ—အနုတ္တတာဒဿန ဟု
 သိရ၏။ သို့ဖြစ်၍ တဒနုပဿနနှင့် အရတူအောင် “တာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါယေသန္တိ တံဝိသုဒ္ဓိ-
 မဂ္ဂေါ”ဟု ပြုပြီးမှ “တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါနံ + ဘာဝေါ တံဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ” ဟု ပြုပါ။ ဤအတိုင်း
 ဌာနယ၌ အနက်ပေးထားသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား တမျိုး အနက်ပေး၏။

တေသံ တတ္ထာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ တတ္ထသဒ္ဓဿ၊ တတ္ထသဒ္ဓါကို။ ပဟာနတ္ထန္တိ ဧတေန၊ ပဟာနတ္ထံဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ ယောဇနာ၊ ယဉ်စေခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗာ)။ [ဤသို့ ဋီကာဆရာက တတ္ထကို “ပဟာနတ္ထ” ၌ စပ်ရမည်ဟု ဆိုသော်လည်း အနုဋီကာ၌မူ အနီးအပါး၌ တည်ရှိသော “အသုဘဘာဝဒဿနေန” ၌လည်း စပ်နိုင်၏ဟု ဆိုသေးသည်။]

[“အထ ခေါ စတုရောဿ။ ပေ။ ပဟာနတ္ထမ္ပိ” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ပဉ္စ ကာမဂုဏာ” စသည်ကို မိန့်သည်။] ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ သဝိသေသာ၊ အထူးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသေန၊ ဝေဒနာစသည်တို့မှ ထူးသောအားဖြင့်။ ကာယော၊ ရူပကာယသည်။ ကာမောဿ၊ ကာမောဗ္ဗ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သုခဂ္ဂဟဏာသေန၊ သုခဟု မှတ်ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝဿာဒေါ၊ ဘဝ၌ သာယာတတ်သောရာဂသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘဝေါဿ၊ ဗ္ဗ၏။ (ဝတ္ထု၊ တည်း။) သန္တတိသနဂ္ဂဟဏာသေန၊ စိတ်အစဉ်၌ တခဲနက်ဟု မှတ်ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ အတ္တာဘိနိဝေသော၊ အတ္တဟု စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဒိဋ္ဌောဿ၊ ဗ္ဗ၏။ (ဝတ္ထု)။

ဓမ္မဝိနိဗ္ဗောဂဿ၊ သညာ သင်္ခါရ ဟူသော ဓမ္မကို အသီးအသီး ခွဲစိတ် ဝေဖန်ခြင်း၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဓမ္မာနံ၊ သညာသင်္ခါရတရားတို့၏။ ဓမ္မမတ္တတာယ စ၊ ဓမ္မမျှ၏ အဖြစ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဒုပ္ပဒ္ဓိဝိဇ္ဈတာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိုးထွင်း၍သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ သညာသင်္ခါရဟူသော တရားတို့သည်။ အဝိဇ္ဇောဗ္ဗာဿ၊ ၏။ (ဝတ္ထု၊ တည်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသု၊ ထို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတို့၌။ တေသံ၊ ထိုကာမောဗ္ဗ၊ ဘဝေါဗ္ဗ၊ ဒိဋ္ဌောဗ္ဗ၊ အဝိဇ္ဇောဗ္ဗတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စတ္တာရောဝေ၊ ၄-ပါးတို့ကို သာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ။ပေ။ ဝတ္ထာရောဝ ဝုတ္တာ။ ။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာမှစ၍ “တသ္မာ တေသု တေသံ ပဟာနတ္ထံ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ” တိုင်အောင် စတုရောဿ ။ပေ။ ပဟာနတ္ထ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထို့နောက် ယောဂ ၄-ပါး အာသဝ ၄-ပါးတို့အတွက် အဓိပ္ပါယ် တပြုဖြစ်၍ မဖွင့်တော့၊ ထို့နောက်လည်း အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထအတွက် ကာယ၏တည်ရာ ဖြစ်ပုံကို၎င်း၊ ကာမုပါဒါနီအတွက် ကာယ၏ တည်ရာဖြစ်ပုံကို၎င်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တရားတို့နှင့် သဘောတူသော တရားတို့ကို မဖွင့်တော့၊ ထိုသို့ မဖွင့်အပ်သော တရားများအတွက် “အဝုတ္တာနံ ဝုတ္တနယေန ဝတ္ထုဘာဝေါ ယောဇနိတဗ္ဗော” ဟု မိန့်လိမ့်မည်။

ဝိသင်း၊ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့် ၇၅၉

ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ပဋိသန္ဓေသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိကာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခ-
ဘူတာ၊ ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊
ဝေဒနာသည်။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ဗျာပါဒကာယဂန္ထဿ၊ ဗျာပါဒကာယ
ဂန္ထ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ နိစ္စဂ္ဂဟဏဝသေန၊ နိစ္စဟု မှတ်ယူခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ သဿဘဿ၊ မြဲသော။ အတ္တနော၊ အတ္တ၏။ (သုဒ္ဓိ ဌစပ်။) သီလေန၊
နွားတို့၏အလေ့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအာဒိပရာမသ-
နံ၊ ဤသို့အစရှိသော မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတပရာမာသဿ၊ သ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (ဝတ္ထု။) နာမရူပ-
ပရိစ္ဆေဒေန၊ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်။ ဘူတံ၊ ဟုတ်
မှန်သော နာမ်ရုပ်ကို။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အပဿန္တ-
ဿ၊ မမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိသင်္ခါတော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဟု
ဆိုအပ်သော။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော၊ သသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တဿ၊ ထို ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ၏။ ဓမ္မာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ တရားတို့
သည်။ (ဝတ္ထု။) [“တသ္မာ တေသု တေသံ ပဟာနတ္ထံ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ” ကို
ပေယျာလမြှုပ်သည်။ တေသု၊ ထို ကာယ စိတ္တ ဝေဒနာ ဓမ္မတို့၌။ တေသံ၊ ထို
အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ အစရှိသော ဂန္ထတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ”
ဟု ပေးပါ။]

[ဂန္ထကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဥပါဒါန်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သုခဝေဒနာ”
စသည်ကို မိန့်။] သုခဝေဒနာဿာဒဝသေန၊ သုခဝေဒနာကို သာယာခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပရလောကနိရပေက္ခော၊ နောက် တံမလွန်လောကကို ငဲ့ကွက်ခြင်း
မရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိပရာမာသံ၊ နတ္ထိဒိန္နံ အစရှိသော မှားမှား
ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါ-
နဿ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဝတ္ထု)။ [တသ္မာ တေသု စသည်အတွက်
ပေယျာလရှိသို့ ကောင်းသည်။]

ပရလောက နိရပေက္ခော ။ ။ နောက်ဘဝ ရှိသေးသည် ဟု အယူရှိလျှင် “နတ္ထိ
ဒိန္နံ ။ ပေ။ နတ္ထိ သုကတဒုက္ခဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော” ဟူသော အယူမျိုး မဖြစ်နိုင်
တော့။ နောက်ဘဝ မရှိဟု ယူမှ နောက်ဘဝကို မငဲ့ချ၍ ကံ-ကံ၏ အကျိုးလည်း မရှိဟု
ယူနိုင်ရကား ဤဘဝ၌ ပါဏာတိပါတစသော ဆိုင်ရာအမှုကိုလည်း ရဲရဲကြီး ပြုဝံ့တော့၏။
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌လည်း သူ့မယား ကိုယ့်မယား၊ သူ့လင် ကိုယ့်လင် ဟု မစောင့်
စည်းတော့ဘဲ ရဲရဲကြီး ပြုနိုင်တော့၏။ ထိုသို့ ရဲရဲကြီး ပြုလိုက်မှလည်း ခံစားသောအခါ
တို့နိဗ္ဗာန်တို့နိဗ္ဗာန် မဖြစ်တော့ဘဲ မြိန်မြိန်ကြီး ခံစားဝံ့တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ
သည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သည်။

[ဥပါဒါန်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ အဂတိကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သန္တတိ” စသည်ကို မိန့်။] သန္တတိသနဂ္ဂဟဏဝသေန၊ သန္တတိသနကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သရာဂါဒိစိတ္တေ၊ သရာဂ အစရှိသော စိတ်၌။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟာဂတိယာ၊ မောဟ အဂတိ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဝတ္ထု)။ ဓမ္မသဘာဝါနဝဗောဓေန၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘယာဂတိယာ၊ ဘယ အဂတိ၏။ ဓမ္မာ၊ သညာ သင်္ခါရ တရားတို့သည်။ (ဝတ္ထု)။ [တသ္မာ တေသံ ပဟာနတ္ထံ ဝုတ္တာတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] အဝုတ္တာနံ၊ မဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့သော တရားတို့၏။ (ဝတ္ထု ခွဲစပ်။) ဝုတ္တနယေန၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝတ္ထုဘာဝေါ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

[စတုရောဓာ ပ။ အဂတိပဟာနတ္ထံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အာဟာရသမုဒယာ” စသည် မိန့်။] အာဟာရသမုဒယာ ကာယသမုဒယော၊ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အမတဝဂ်၊ သမုဒယသုတ်။] သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ [မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ အနုပဒဝဂ်၊ ဗဟုဓာတုသုတ်။] ကာယာဒိနံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့၏။ သမုဒယဘူတာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကဗဠိကာရာဟာရ။ ပေ။ ဝိညာဏာဟာရ၊ ကဗဠိကာရာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာဟာရတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကာယာဒိပရိဇာနနေန၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းအားဖြင့်။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပကရဏ နယောတိ၊ ကား။ တမ္မပဏ္ဏိတာသာယ၊ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်။ ပဏ္ဏနာနယော၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာနည်းတည်း။ နေတ္ထိပေဋကပ္ပကရဏေ၊ နေတ္ထိပေဋကကျမ်း၌။ ဓမ္မကထိကာနံ၊ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ယောဇနာနယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေကြောင်းနည်းတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

ပကရဏ နယော ။ ။ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ဖွင့်အပ်သော ကျမ်းကို “ပကရဏ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “တမ္မပဏ္ဏိတာသာယ ပဏ္ဏနာနယော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဝဒန္တိဝါဒဋ္ဌကား နေတ္ထိပေဋကကျမ်းကို “ပကရဏ” ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကျမ်း၌ လာသော နည်းကို ပကရဏနယ ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုနည်း ဟူသည်လည်း ဓမ္မကထိကတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ယှဉ်စေပုံ (အဓိပ္ပါယ် ပြောပုံ) နည်းတည်း။

ဝိတင်း၊ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဓ္ဌေသဝါရအဖွင့် ၇၆၀

သရဏဝသေနာတိ၊ ကား။ ကာယာဓိနံ၊ ကာယ အစရှိသော အာရုံတို့ကို
၎င်း။ ကုသလာဒိဓမ္မာနုဉ္စ၊ ကုသိုလ် အစရှိသော တရားတို့ကို၎င်း။ ဓာရဏတာ-
ဝသေန၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ကေမေဝ
၌စပ်။) တောယ၊ ဤ တရားသဘောဖြင့်။ (တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလာ၊ ထို တရားသဘော
နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကုန်၏။
ဣတိ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သွားကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသဘော
တရားသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ဣတိ ဣမသ္မိ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌။ (ဓာရဏ-
တာ အနက်မှ တပါးသော ဤအနက်၌။) ကေတ္ထေ၊ တမျိုးတည်းသောသဘော
ရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ သမာဂမေ၊ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်းသည်။
ကေတ္တသမောသရဏံ၊ ကေတ္တသမောသရဏ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေဒေဝ၊ ဤ
ကေတ္တသမောသရဏ အနက်ကိုသာ။ ဒသေတုံ ယထာ ဟိတိအာဒိမာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ ကေနိဗ္ဗာနပုဝေသ ဟေတုဘူတော၊ တမျိုးတည်းသော
နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (သဘာဝေါ ဌ္ဇစပ်။) ဝါ၊
တမျိုးတည်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ (ဧကော ဌ္ဇစပ်။) သမာနတာယ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကော၊

ဓာရဏတာဝသေန။ “ပုဗ္ဗေဒ္ဓိဝါသာနုဿတိ” ဝသည်၌ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို
အောက်မေ့ခြင်းကို “သတိ” ဟု၎င်း၊ “သရဏတာ” ဟု၎င်း ခေါ်၏။ ဤ၌ ထို
အောက်မေ့တတ်သောသတိကို မယူရ၊ ယခုအခိုက်၌ အာရုံဖြစ်နေသော ကာယစသည်
ကို၎င်း၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို၎င်း စိတ်ထည်း၌ ပျောက်ကွယ်၍မသွားအောင်
ဆောင်ထားသော သတိကို ယူစေလိုသောကြောင့် သရဏဝသေနကို “ဓာရဏတာ-
ဝသေန”ဟု ဖွင့်၏။ [ဓာရဏတာ အသမ္မုဘနဘာ အနုသရဏမေဝ ဝါ။—အနု။]

ကေတ္တသမောသရဏံ။ သတိ၏အနက်ကို ပြရာ၌ အဋ္ဌကထာဝယ် ကေတ္တ
သမောသရဏအနက်ကိုလည်း ပြ၏။ ထို ကေတ္တသမောသရဏ ဟူသည် တမျိုးတည်း
သော သဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ သက်ရောက်ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ ထို ကေတ္တသမော
သရဏအနက်နှင့် လျော်အောင် “သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ တောယာဟိ သတိ” ဟု ဝစနတ္ထ
ပြုရသည်။ သတိ၏အနက် ၂-မျိုးတွင် ဤ ကေတ္တသမောသရဏအနက်ကိုသာ အကျယ်
ပြလို၍ “ယထာ ဟိ” စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

ကေနိဗ္ဗာနု။ ပေ။ ဘူတောဝါ။ ဤနည်း၌ကား “ကေတ္တ” အရ တပါးတည်း
သော သတိပဋ္ဌာန်၏ သဘော ရ၏။ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ရှိပါလျက် တပါးတည်းဖြစ်ရ
ခြင်းမှာလည်း တပါးတည်းသော နိဗ္ဗာန်မြို့သို့ ဝင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
ထို့ကြောင့် “ကေ။ပေ။ဟေတုဘူတော” ကို ဧကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ၏ ဟေတု
မန္တ ဝိသေသန ဟု ကြံ၍ ၂-နည်း အနက်ပေးသည်။ ဆက်ဦးမံ- တမျိုးတည်းသော
သတိပဋ္ဌာန်၏ သဘောဟူသည် သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးလုံး သမ္မာသတိချည်း ဖြစ်ခြင်း၊
ဝဋ်မှထွက်ကြောင်း နိယျာနသတိချည်း ဖြစ်ခြင်းတည်း။—အနု။

တပါးသော။ သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ၊ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၏ သဘောသည်။
 ကေတ္တံ၊ ကေတ္တ မည်၏။ တတ္ထံ၊ ထို တမျိုးတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်၏သဘော၌။
 သမောသရဏံ၊ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်းသည်။ တံသဘာဝကော၊ ထို တမျိုး
 တည်းသော သတိပဋ္ဌာန်သဘော၌ တူသောအဘို့ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကေတ္တု-
 သမောသရဏံ၊ ကေတ္တုသမောသရဏ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧကနိဗ္ဗာနပ္ပဝေသ-
 ဟေတုဘာဝံ၊ တမျိုးတည်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။
 ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ယထာ ဟိတိအာဒိမာဟ။

တေသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤ ဒုတိယဝိကပ်အနက်၌။ (ဧကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ
 ကေတ္တံ အစရှိသော ဒုတိယဝိကပ်၏အနက်၌။) သရဏေကတ္တုသမောသရဏာနိ၊
 သရဏအနက်၊ ကေတ္တုသမောသရဏအနက်တို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ ချစ်စပ်။) သဟ၊
 တကွ။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ သတိပဋ္ဌာနေက ဘာဝဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ တပါး
 တည်း အဖြစ်၏။ ကာရဏတ္တေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။
 (အတ္ထေ၊ ကေတ္တေ နိဗ္ဗာနေ သမာဂမောဟူသော အနက်၌။ သရဏေကတ္တု-
 သမောသရဏာနိ၊ တို့ကို။) ဝိသုံ၊ အသီးသီး။ (အနက် ၂-ပါး၏ အဖြစ်ဖြင့်။)
 (သတိပဋ္ဌာနေကဘာဝဿ၊၏။ ကာရဏတ္တေန၊ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။)

ဝါ၊ တနည်း။ (သရဏဝသေန၌ ဓာရဏတာဝသေနအနက်မှ တနည်း
 ကား။) သရဏဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဂမနဝသေန၊ ရောက်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိအတ္ထေ၊ ဤ အနက်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ တဒေဝဂမနံ၊
 ထို ရောက်ခြင်းသည်ပင်။ သမောသရဏံ၊ သမောသရဏမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သတိသဒ္ဓတ္တန္တရာ ဘာဝါ၊ သတိ ဟု ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၏ သရဏအနက်၊
 ကေတ္တုသမောသရဏအနက်မှ အခြားသောအနက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပုရိမံ၊
 ရှေ့ဖြစ်သော သရဏပုဒ်သည်။ သတိဘာဝဿ၊ သတိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 နာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။) ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ကေတ္တု

ပုရိမသ္မိံ ဝိသုံ။ “ကေတ္တေ နိဗ္ဗာနေ သမာဂမော” ဟူသောအနက်ကို “ပုရိမ-
 သ္မိံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ရှေ့အနက်၌ကား သရဏဝသေနနှင့် ကေတ္တုသမောသရဏ-
 ဝသေနကို အသီးအသီး အနက် ၂-ပါးဟု ခွဲခြား၍ ယူပါ။ ဤ ဝိသုံကိုလည်း “ကာရဏ-
 တ္တေန ဝုတ္တာနိ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။ ဝုတ္တာနိ၏ ကံကို “သရဏေကတ္တုသမောသရဏာနိ” ဟု
 ရှေ့ဝါကျမှ ယူပါ။ [ဝိသုံတိ နာနာ။ အတ္ထဒ္ဓယဘာဝေန။—အနု။]

သရဏဝသေနာတိဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ “တဒေဝ ဂမနံ သမောဓာနံတိ” ၏ နောက်၌
 “သတိ သဒ္ဓတ္တန္တရာဘာဝါ ။ပေ။ ပစ္ဆိမံ ကေဘာဝဿ” တိုင်အောင် ယူ၍ အနက်
 ယောဇနာ ရသည်။ [တဒေဝ ဂမနံ သမောသရဏံတိ သတိ သဒ္ဓတ္တန္တရာဘာဝါ ။ပေ။
 ကေဘာဝဿာတိ ယောဇတေဗ္ဗံ။—အနု။]

ဝိသင်း၊

၁ သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၇၆၃

သမောသရဏပုဒ်သည်။ ကေတာဝဿ၊ တပါးတည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သင်္ချာနာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သမောသရဏေ၊ ပေါင်းဆုံ သက်ရောက်ခြင်း အနက်ကို။ သတိသဒ္ဓတ္ထဝသေန၊ သတိသဒ္ဓါ၏ အနက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝုစ္စမာနေ၊ မဆိုလိုအပ်သော်။ ဓာရဏတာဝ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ [ဧဝံဖြင့် ကေတ္တသမောသရဏအနက်ကို ကန့်။] သတိ၊ သတိတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိသဒ္ဓတ္တန္တရာဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော သရဏပုဒ်သည်။ သတိဘာဝဿ၊ သတိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ပစ္ဆိမံ၊ သည်။ ကေတာဝဿ၊ ၏။ (ကာရဏံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာန သမောသရဏေပိ၊ နိဗ္ဗာနသမော သရဏ အနက်၌လည်း။ သဟိတာနေဝ၊ တကွသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုသရဏအနက်၊ ကေတ္တသမောသရဏ အနက်တို့သည်။ သတိ၊ ဌာနေကဘာဝ ဝဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ တပါးတည်း၏အဖြစ်၏။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့တည်း။

ဓုဒ္ဓသဝိဓေနာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ (ဝိသနိကာယံ၊ မဇ္ဈိမနိကာယံတို့၌ လာသော မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။) ဝုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အာနာပါနပဗ္ဗာ ဒိနံ၊ အာနာပါနပဗ္ဗ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ကာယာ နုပဿနံ ဘာဝေတွာ ဌာဝပ်။) တထာ၊ ထိုအတူ။ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနန္တိ တ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [တထာတိ ဣမိနာ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ ဝုတ္တာနန္တိ ဣမမေဝ ဥပသံဟရတိ။—အနု။]

သမောသရဏေ ဝါ ။ ။ ဝါကိုကြည့်၍ ဤလည်း တနည်းဟု သိသာ၏။ သမော သရဏအနက်ကို သတိသဒ္ဓါ၏ အနက် အဖြစ်ဖြင့် မဆိုအပ်လျှင် သတိ၏အနက်မှာ ပဌမ ပြုအပ်ခဲ့သော ဓာရဏအနက်သာ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုင်း၊ ဣတိနောက်၌ သတိ သဒ္ဓတ္တန္တရာ ဘာဝါမှစ၍ ပစ္ဆိမံ ကေတာဝဿတိုင်အောင် ပါဌ်ရှိအတိုင်း ယောဇနာပါ။ [သတိသဒ္ဓတ္တန္တ ရာဘာဝါတိ၊ သတိသင်္ခါတဿ သရဏေကေတ္တသမောသရဏသဒ္ဓတ္တတော အညဿ-အတ္ထဿ အဘာဝါ။ ပုရိမံတိ သရဏပဒံ။—အနု။]

နိဗ္ဗာန သမောသရဏေပိ။ ။ နိဗ္ဗာန သမောသရဏအနက်ဟူသည် “ကေတ္တေ နိဗ္ဗာ နေ သမာဂမော ကေတ္တသမောသရဏံ” ဟု ပဌမ ပွင့်ပြုအပ်သော အနက်တည်း။ ပိဖြင့် “ကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ ကေတ္တံ” စသည်ဖြင့် ပွင့်ပြုအပ်သော ဒုတိယအနက်ကို ပေါင်းပါ။ ထို ဒုတိယအနက်၌ သရဏကေတ္တ ၂-ပါးလုံးကို အတူတကွပြု၍ သတိပဋ္ဌာန် တပါးတည်းဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤ နိဗ္ဗာန သမောသရဏ၌ လည်း သရဏကေတ္တ ၂-ပါးလုံးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ “သတိပဋ္ဌာန်တပါးတည်း ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်ကြသည်”ဟု ဆိုလိုသည်။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဋ္ဌကထာယံ ပန စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော စကားရပ်၌။
 [“ဤ တံခါးလေးမျက်နှာရှိသော မြို့ပမာကို ဆိုရာ၌”ဟု ရှေးနိဿယပေး၏။]
 တံတံ သတ်ပဋ္ဌာနဘာဝနာနံဘာဝဿ၊ ထိုထို သတ်ပဋ္ဌာနဘာဝနာ၏ အာနု
 ဘော်၏။ ဥဋ္ဌာနကတဏှသဒိသတာ၊ ထိုထို အရပ်၌ ထွက်ပေါ်သောတဏှာနှင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေ၊ ဤ သတ်ပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့သည်။
 ဘိက္ခုဂေါစရာ၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံတို့တည်း။ ဟိ၊ သာဓကကား။
 ဂေါစရေ ။ပေ။ ဝိသယေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ၊
 သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (မဟာဝရ၊ သတ်ပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အဗ္ဗုပါလိဝဂ်၊ သကုဏ္ဍိ
 သုတ်။ ဒိဿနိကာယံ၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊ စက္ကဝတ္ထိသုတ်။) [ဘိက္ခုဂေါစရာ ဟိ
 ဧတေဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သာဓကကိုတည့်၍ ဖွင့်သည်။] (ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ပေတ္တိကေ၊ အာတမုလာသော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ
 ဖြစ်သော။ ဂေါစရေ၊ ကျက်စားရာ၌။ စရထ၊ လှည့်လည်ကြကုန်လော့။)

ကာယာနုပဿနာဒိ ပဋိပတ္တိယာ၊ ကာယာနုပဿနာ အစရှိသော အကျင့်
 အားဖြင့်။ [ဂေါတ္တေန ဂေါတမောကဲ့သို့ ပဋိပတ္တိယာကို နာမဝိသေသန ကြံပါ။]
 ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုအမည်
 ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိ
 တော်ဖြင့်။ (ဘဂဝါ) ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ (ကသ္မာ၊ ဒဿေတိ၊ နည်း။)
 ဘိက္ခုမိ၊ ဘိက္ခုအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ (“ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိတိ ဘိက္ခု”
 ဟု အနုတ္တနာမည်အားဖြင့် ဘိက္ခုအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။) တံ နိယမတော၊
 ထို ကာယာနုပဿနာ အစရှိသောအကျင့်၏ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိယာ ဝါ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

သမံ စရေယျာတိ၊ ကား။ ကာယာဒိဝိသမစရိယံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်
 မညီမညွတ် ကျင့်မှုကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ကာယာဒိဟိ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။
 သမံ၊ ညီညီညွတ်ညွတ်။ စရေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။ ရာဂါဒိဝုပသမေန၊ ရာဂအစရှိသည်
 တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သန္တော၊ ငြိမ်းအေးပြီးသည်။ ဣန္ဒြိယ-
 ဒမနေန၊ ဣန္ဒြိယတို့ကို ဆုံးမခြင်းအားဖြင့်။ ဒန္တော၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ ဝါ၊ ဆုံးမ
 အပ်ပြီးသည်။ စတုမဂ္ဂနိယာမေန၊ ၄-ပါးသော မဂ်တည်းဟူသော နိယာမဖြင့်။
 နိယတော၊ မြဲသည်။ [သမ္ပတ္တနိယာမကိုထောက်၍ နိယာမေနဟုရှိမှ ကောင်းမည်
 ထင်သည်။] သေဠစာရိတာယ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဗြဟ္မစာရိ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)။ (စရေယျ
 ၌စပ်။) ကာယဒဏ္ဍာဒိဩဇောပနေန၊ ကာယဒဏ္ဍ အစရှိသည်ကို ချထားခြင်း
 အားဖြင့်။ ဒဏ္ဍံ၊ ကာယဒဏ္ဍ စသည်ကို။ နိဓာယ၊ ချထား၍။ (စရေယျ ၌စပ်။)
 ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗာဟိတပါပ၊ သမိတ-

ဝိဘင်း] 'သုတ္တန္တဘာဇနီယ ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့်' ၇၆၅

ပါပ၊ ဘိန္နကိလေသတာဟိ၊ မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်၊ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏာဒိသမညော၊ ဗြာဟ္မဏ အစရှိသော အမည်ရှိသူဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော။

ကာယာနုပဿနာ ဥဒ္ဓေသအဖွင့်

အသမ္ဘိဿတောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤကိုယ်၌။ သိတာ၊ မှီကုန်၏။ ဣတ္ထိ၊ ၌။ ပဋိဗဒ္ဓါ၊ စပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ဝေဒနာဒိအနုပဿနာပသင်္ဂေပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်ကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၌ ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်လည်း။ အာပန္နေ၊ ဖြစ်လသော်။ (ဒဿနတ္ထံ ၌စပ်။) တဒမိဿတော၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့နှင့် မရောနှောသောအားဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝယဝီ ။ပေ။ နိသေနေတ္ထံ၊ အစိတ်ရှိသော အပေါင်းကာယကို ယူခြင်း၊ လောကပြောရိုးအမည်ကို လွန်၍ပြေးသွားခြင်း၊ အနှစ်သာရဟု ယူခြင်းဟူသော အမှန်ကို လွှမ်းမိုး၍ နှလုံးသွင်းခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။

ဗာဟိတံပေ။ ဗြာဟ္မဏာဒိ သမညော။ ။ ဗာဟိတပါပတာဖြင့် ဗြာဟ္မဏ အမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြ၏။ သမိတပါပတာဖြင့် သမဏအမည် ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြ၏။ ထို ၂-ပုဒ်အတွက် ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုပုံကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။ ဘိန္နကိလေသတာဖြင့် ဘိက္ခုအမည် ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြ၏။ “ကိလေသေ အဘိန္နိတိ ဘိက္ခု”ဟု ပြု၍ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ရုပ်ပြီးအောင် စီရင်ပါ။ ဗြာဟ္မဏာဒိ+သမညော ယဿာတိ ဗြာဟ္မဏာဒိသမညော။

အဝယဝီဂါဟ။ ။လက်ခြေအင်္ဂါစသော အစိတ်ရှိသော ကိုယ်ကို “အဝယဝီ”ဟု ဆို၏။ ထိုအဝယဝီသည် အဝယဝမှ သီးခြားခြစ်တခုဟု ယူခြင်းသည် “အဝယဝီဂါဟ” တည်း။ [အဝယဝါ အဿ အတ္တိတိ အဝယဝီ၊ သမုဒါယော၊ သမူဟောတိ အတ္ထော။ သော၊ ပန အဝယဝီနိမုတ္တံ ဒြဗျန္တရန္တိ ဂါဟော လဒ္ဓိ အဝယဝီဂါဟော။—အနု။]

သမညာတိဘဝန။ ။ဝုပေါင်း၍ တည်နေသော သန္တိဝေသဖြင့် အထူးပြုအပ်သော လက်ခြေစသော လက်ချောင်း ခြေချောင်း လက်သည်း ခြေသည်းစသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို စွဲ၍ အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော အမည်သညာသည်၎င်း၊ ကိုယ်ဟူသော အမည်သညာသည်၎င်း ဖြစ်၏။ ထိုအမည်သညာလောက်တွင် မရပ်တန့်ဘဲ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ရထား၊ အိုး၊ အစရှိသော အသည်းခြစ်ဟု ကြံစည်ခြင်းသည် သမညာတိဘဝန (အမည်သညာကို လွန်၍ ပြေးသွားခြင်း) မည်၏။ [ဟတ္ထပါဒါဒိအင်္ဂုလံ နခါဒိအင်္ဂုလပစ္စင်္ဂေ သန္တိဝေသဝိသိဒ္ဓဋ္ဌ ဥပါဒါယ ယာယံ အင်္ဂုလပစ္စင်္ဂသမညာစေ ကာယသမညာစ၊ တံ အတိက္ကမိတွာ

(ဝိနိဗ္ဗုဇန္တော ဌာဝပံ။) အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့မှ၎င်း။ တာနိ၊ ထို အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို။ ကေသာဒိဟိ စ၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့မှ၎င်း။ ကေသာဒိကေ၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဘူတုပါဒါယဉ္စပေဟိ စ၊ ဘူတဗျပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့မှ၎င်း။

၉ ဝိနိဗ္ဗုဇန္တော၊ ခွဲခြားလိုသည်။ (ခွဲခြားဝေခွဲ၍ ရှုပုံကို ပြတော်မူလိုသည်။) (ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ကထာ န ကာယေတိ အာဒိမာဟ။

ပါသာဒါဒိနဂရာဝယဝသမ္မဟာ၊ ပြာသာဒ် အစရှိသောမြို့၏ အစိတ်အပိုင်းတို့၏ အပေါင်း၌။ အဝယဝိဝါဒိနောပိ၊ အပေါင်းကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်လည်း။ အဝယဝိဂါဟံ၊ အပေါင်းဖြစ်သောမြို့ကို စိတ်ဖြင့်ယူခြင်းကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မပြုပါကုန်သော်လည်း။ နာရံနာမ၊ မြို့မည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အနက်ခြံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သမညာတိဓာဝနံ၊ မြို့ဟူသော နာမည်ကို စိတ်အားဖြင့်လွန်၍ ပြေးသွားခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိ သမညာတိဓာဝနေ၊ မိန်းမ ယောက်ျား အစရှိသော လောကအမည်ကို ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားခြင်း၌။ နဂရနိဒဿနံ၊ မြို့ကို ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဣတ္ထိပုရိသ ရထသဋ္ဌာဒိ ဗြဟ္မန္တိ ပရိကပ္ပနံ သမညာတိဓာဝနံ။—အနု။] (တနည်း) အင်္ဂပစ္စင်္ဂအမည် ကာယအမည်ဟူသော ဆိုအပ်ပြီးသော အမည်ကို ကျော်လွန်၍ တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော ပကတိ အစရှိသော ပုဒ်နက် အထည်ကိုယ်ခြံစသော ပုဒ်နက်၊ သတ္တစသော ပုဒ်နက်၊ ကာယစသော ပုဒ်နက်တမျိုးကို ကြံစည်ခြင်းသည် သမညာတိဓာဝနမည်၏။ [အထဝါ ယထာဝုတ္တသမညံ အတိတ္တမိတ္တာ ပကတိအာဒိ ဗြဟ္မာဒိ ဇီဝိဒိ၊ ကာယာဒိပစ္စတ္တန္တရပရိကပ္ပနံ သမညာတိဓာဝနံ။—အနု။]

သာရာဒါနာဘိနိဝေသ ။ ။ နိစ္စဟူသော အနှစ် သုခ သုဘ အတ္တဟူသော အနှစ်ကို ယူခြင်းဟူသော မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သာရာဒါနာဘိနိဝေသ (အနှစ်သာရကို ယူခြင်းဟူသော မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း) မည်၏။ [နိစ္စသာရာဒိဂါဟဘူတော အဘိနိဝေသော သာရာဒါနာဘိနိဝေသော။—အနု။]

ကာယံ ။ပေ။ အာဒိမာဟ ။ ။ “ကာယံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ”သည် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော “ န ကာယေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ ဝိဟရတိ ”ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။ “ကာယဉ္စိ၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂကို ခွဲခြားကာ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ” ဟူလို။ “တာနိစ ကေသာဒိဟိ”သည် အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ နာပိ ကေသာ လောမာဒိ ဝိနိမုတ္တ ဣတ္ထိပုရိသာနုပဿိ ” ကို ရည်ရွယ်သောစကားတည်း။ “ထိုအင်္ဂပစ္စင်္ဂတို့ကိုလည်း ကေသာ လောမာ စသည်မှ လွတ်သော ဣတ္ထိပုရိသဟုလည်း ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ” ဟူလို။ “ကေသာဒိကေ စ ဘူတုပါဒါယဉ္စပေဟိ” ဟူသော စကားသည် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော “ ယောပိ ခေတ္တ ကေသလောမာဒိကော ။ပေ။ န ဘူတုပါဒါယ ဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ ” ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၆၇

ဣတ္ထိ*ဝါ၊ မိန်းမမူလည်းဖြစ်သော။ ပုရိသံဝါ၊ ယောက်ျားမူလည်းဖြစ်သော။
ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခု
ပသာဒ၌မီသော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဣတ္ထိပုရိသဒဿနံ၊ မိန်းမ ယောက်ျားကို
မြင်ရခြင်းသည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိသည် မဟုတ်လော။ (ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက်
အတယ့်ကြောင့် “ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိ*ဝါပုရိသံဝါ”ဟု ဖွင့်ရပါသနည်း-ဟူလို။)
ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဣတ္ထိပုရိသဒဿနံ၊
သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း။
(အဟံ၊ သည်။) ဣတ္ထိ*၊ မိန်းမကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ (အဟံ) ပုရိသံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တသညာယ၊ ဖြစ်သော မှတ်ထင်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
ယံ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ပေါရာဏေဟိ) ဝုတ္တံ။

ပါ၊ တနည်း။ မိစ္ဆာဒဿနေ၊ မှားသောအားဖြင့် မြင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
သော်။) ဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူအားဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်မိန်းမ ယောက်ျားကို။
ပဿတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ တကယ်မြင်အပ်
သော ရူပါရုံသည်။ န၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။

ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိ*ဝါ ပုရိသံ ဝါ ။ ။ လူဘုံမြင်ကြရာ၌ (၁) တချို့က “မိန်းမ
ယောက်ျားကိုမြင်၏” ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ (၂) တချို့ကား “ဆံပင်စသော ကောဠာသ
အခေါင်းဖြစ်သော သို့မဟုတ်-အူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ကို မြင်၏”
ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ (၃) တချို့ကမူ “ရူပါရုံကို မြင်၏” ဟု အမှန်အတိုင်း သိကြ၏။ ထိုသို့
ကွဲပြားသောကြောင့် ပဌမလူတို့မြင်ပုံကို ပြလို၍ “ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိ*ဝါ ပုရိသံဝါ” ဟု
မိန့်သည်။

နန ။ပေ။ပဿတိတိ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤစကားသည် “ဣတ္ထိ၊ သို့မဟုတ် ပုရိသကို မြင်၏”
ဟူသောအဖွင့်ကို မနှစ်သက်သော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ စောဒနာပုံနှင့် ဖြေရှင်းပုံကိုပြသော
စကားတည်း။ စက္ခုပသာဒ(စက္ခုဝိညာဉ်)ဖြင့် ဣတ္ထိပုရိသကို မမြင်နိုင်သည်ကား မှန်၏။
သို့သော် လူတို့က “ဣတ္ထိ-ပုရိသကို မြင်၏” ဟု မှတ်ထင်နေသောကြောင့် ထို မှတ်ထင်
သည့်အတိုင်း ရှေးဆရာဘို့ ဆိုရကား ထိုအတိုင်း ဖွင့်ပြရပါသည်-ဟူလို။

* မိစ္ဆာဒဿနေ ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ယံ ပဿတိ” အရ မှန်ကန်သော အမြင်
အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာဒဿန (မှားသောအမြင်)အားဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်
“နန စက္ခုနာ” စသည်ဖြင့် စောဒနာဘယ် မရှိကြောင်းကိုပြသည်။ ရူပါရုံကို မြင်ရာ၌
“မိန်းမယောက်ျားကိုမြင်၏” ဟု မှတ်ထင်ခြင်းကိုပင် “မိစ္ဆာဒဿန” ဟု ဆိုသည်။

န တံ ဒိဋ္ဌိ ။ပေ။ န ဟောတိ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ယံ ပဿတိ” ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ နတ်
ဒိဋ္ဌိကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “န တံ ဒိဋ္ဌိ” ဟုမိန့်သည်။ “တံ ရူပါယတနံ န ဟောတိ” ၌
တံဖြင့် ယံ ပဿတိတုန်းက ဣတ္ထိပုရိသကို ဝံသည်။ ဒိဋ္ဌိကို “ရူပါယတနံ” ဟု ဖွင့်၍ နကို
“န ဟောတိ” ဟု ဖွင့်သည်။ နိဿယအနက်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ် သိနိုင်လောက်ပြီ။

၇၆၈

ဝိသင်္ကမ္မလဒ္ဓိကာနိဿယ

[သတိပဋ္ဌာန

ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ (ရွှေစကားကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံသည်။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ န ဟောတိ၊ လူတိ အတ္ထော၊ နက်။ (န တံ ဒိဋ္ဌိ၏အနက်။)

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမ္မဟသင်္ခါတံ၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော အာရုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသအပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းသည်။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ လူတိ အတ္ထော။

ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတိတိ၊ ကား။ ယံ ရူပါယတနံ၊ အကြင်ရူပါရုံကို။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေသာဒိ ဘူတုပါဒါယ သမ္မဟသင်္ခါတံ၊ ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်၏ အပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ (ယံ၊ အကြင် ကိုယ်ကို။) ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်၏။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သောရူပါရုံကို။ (တနည်း) တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်၏အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သောကိုယ်ကို။ ပညာစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ န ပဿတိ လူတိ အတ္ထော။

ရူပါယတနံ ဝါ ။ပေ။ န ဟောတိ။ ။ န တံ ဒိဋ္ဌိကိုပင် တနည်း ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ရွှေနည်း၌ တံကို ရှေးဦးစွာ အနက်ပေးရ၏။ ဤနည်း၌ကား တံကို နောက်မှ အနက်ပေးရသည်။ ဒိဋ္ဌိဖြစ်သော ရူပါယတနသည် ထို လူတ္တိပုရိသ မဟုတ်—ဟူလို။

အထဝါ ။ပေ။ န ဟောတိ။ ။ ယံ ပဿတိ အတွက် အထူးမဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် ပဌမနည်းအတိုင်း အနက်မှတ်ရသည်။ ဒိဋ္ဌိအရကိုကား ရူပါယတနကိုမဖွင့်ဘဲ ကေသာဒိ ကောဋ္ဌာသ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းကို ဖွင့်၏။ မှန်၏— ကေသာဒိဘူတုပါဒါယ သမ္မဟသင်္ခါတံသည် ဒိဋ္ဌိ၏ ဝိသေသနတည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ရှေးက တံ၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးလေ၏။ ထိုအနက်ကို နောက်ဝါကျ၌လာမည့် “ ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမ္မဟသင်္ခါတံ ဒိဋ္ဌိ ” ဟူသော စကားဖြင့် စဉ်းစားပါ။]

ဒိဋ္ဌိ ဝါ ယထာဝုတ္တံ န ဟောတိ။ ။ ဤဝါကျသည် ပဌမနည်း၌ကဲ့သို့ န တံ ဒိဋ္ဌိကိုပင် ပြောင်းပြန် အနက်ပေးဘို့ရန် တနည်းအဖွင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယထာဝုတ္တံ” အရ ဆိုအပ်ပြီးသော လူတ္တိပုရိသကို စွဲရသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ကား ယထာဝုတ္တံဖြင့် ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမ္မဟကို စွဲလေ၏။]

ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတိ ။ ။ “ယံ ဒိဋ္ဌိ” ၌ “ယံ” အရ နိဿယအတိုင်းကောက်၍ တံ အရလည်း၊ ထိုအတိုင်းကောက်ပါ။ လူအများသည် ပညာစက္ခုဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း ရူပါရုံကို ရူပါရုံဟု၎င်း၊ ဆံ အစရှိသောကိုယ်ကို ဆံသော အပေါင်းဟု၎င်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ကို ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းဟု၎င်း မမြင်နိုင်ဘဲ မိန်းမ ယောက်ျားဟု မှားမှားယွင်းယွင်း မြင်ကြသည်—ဟူလို။

ဝိဘင်း၍ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့် ၇၆၉

န အညဓမ္မာနုပဿိတိ၊ ကား။ အညသဘာဝါနုပဿိ၊ အခြားသော သဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)။ န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ အသုဘာဒိတော၊ အသုဘ အစရှိသော အခြင်းအရာမှ။ အညာကာရာနုပဿိ၊ အခြားသော အခြင်းအရာကို ရှုလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပထဝီကာယန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကေသာဒိပထဝီ၊ ဆံအစရှိသော သသမ္ဘာရ ပထဝီကို။ ဓမ္မသမ္မဟတ္တာ၊ ရုပ်တရားအပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင် သာရိပုတ္တရာသည်။) ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အနေကပ္ပဘေဒ- သကလ သရီရဂတံ၊ တပါးမက များသော အပြားအားဖြင့် တကိုယ်လုံး၌ ဖြစ်သော။ လက္ခဏပထဝီဓမ္မဝ၊ သဘောလက္ခဏာဖြစ်သော ပထဝီကိုပင်။ ပုဗ္ဗာ- ပရိယဘာဝေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ပထဝီ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ပထဝီ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်လသော။ သမ္မဟဝသေန၊ သန္တတိအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သန္တတိပညတ်ဖြစ်သော အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။) ဝဒတိ၊ ၏။ အညတ္တာပိ၊ ပထဝီကာယံပုဒ်မှ တပါးသော အာပေါကာယံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။

အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဃဋ္ဌိတာရမ္မဏံ၊ တစပ်ထည်း ဆက်စပ်သော အာရုံသည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တဆက်တည်း။ အာရမ္မဏဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ဃဋ္ဌိတာရမ္မဏံကို “ကေတော အာရမ္မဏဘာဝေါ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဣဒံ ဃဋ္ဌိတာရမ္မဏံ၊ ဤ တစပ်တည်းဆက်စပ်သော အာရုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ တိသု ဘဝေသု ကိလေသာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝတ္ထယဝိသယာနံ၊ ဘဝလုံးပါး အပေါင်းဟူသော အရာရှိကုန်သော။ (ဘဝ ၃-ပါးကို အာရုံပြုကုန်သော။) ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို။ (“အာတာပန- တော” ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သဗ္ဗတ္တိကန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ (ဝဒါမိ ၌စပ်။) (ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ နည်း။) သဗ္ဗသ္မိ၊ သော။ လိနေ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တေ စ၊ ၌၌၎င်း။ ဥဒ္ဓဋ္ဌေ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တေ စ၊ ၌၌၎င်း။ ဣစိတဗ္ဗတ္တာ၊ အလိုရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တောယ၊ ဤသတိကြောင့်။ လိနေ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၌၎င်း။ ဝါ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဥဒ္ဓဋ္ဌေ စ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်၌၎င်း။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဘာဝေ-

တဗ္ဗာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ-
ကာ၊ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ထိုသို့ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ဖြစ်ရာ
အခါ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကုန်သော အလုံးစုံသောဗောဇ္ဈင်္ဂ
တို့၏ အကျိုးရှိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ မည်၏။

အန္တောသင်္ခပေါတိ (ပဒဿ)၊ ။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဩလိယနာ၊
စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ ကောသဇ္ဇံ၊ ပျင်းရိသု၏အဖြစ်သည်။ (အန္တရာယ
ကရော ဟောတိ ဌာပနံ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ ဒွိဟိပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်သော
အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့ဖြင့်။ နိဝရဏပ္ပဟာနံ၊ နိဝရဏကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဧကေကေန၊ တပါး
တပါးသော အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပဟာနဝိသေသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
နိဝရဏကို ပယ်ပုံအထူးကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝိသေသေနာတိ အာဟ။ ဝါ၊
တနည်း။ ဝိနေယျ နိဝရဏာနီတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ ဟောတော်မူတဲ။ အဘိဇ္ဈာ-
ဒေါမနဿ ဝိနယဿ၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊
အကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသေနာတိ အာဒိ-
မာဟ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာယ၊ ။ ဥဇ္ဇေဝပစ္စနိကာနံ၊
ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ အနုရောဓ ဝိရောဓာဒိနံ၊ ချစ်ခြင်း၊
မုန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနဒဿနံ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်းသည်။ ဧတဿ၊
ဤ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။ [ကသ္မာ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော ဝိသေသေနာတိ အာဒိ အာဟ၊
နည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာယ၊ ။ ပေ။ ပယောဇနံ၊
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော ဝိသေသေနာတိ အာဒိမာဟ
ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။] ကာယဘာဝနာဟာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာယာ-
နုပဿနာ ဘာဝနာ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ။ တေနာတိ၊ ကား။ အနုရောဓာဒိ-
ပ္ပဟာန ဝစနေန၊ ချစ်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း၊ စကားဖြင့်။
(ယောဂါနုဘာဝေါ ယောဂသမတ္ထတာစ ဒိပိတာ ဟောတိ ဌာပနံ။)

သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဟူသည်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။
မေတ္တာ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။ မရုဏသတိ၊ မရုဏသတိကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။ အသုတ-
ဘာဝနာစ၊ အသုတဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်းတည်း။ [ဤ ၄-ပါးကို ခုဒ္ဒသိက္ခာ
၄၆၁-ဂါထာ၌ စတုရာရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်းဟု နာမည်မှည့်၏။] ဧတေန ယောဂီနာ၊
ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိသမ္ပဗ္ဗေနေ၊ သတိသမ္ပဗ္ဗေညဖြင့်။ ပရိဟရိယမာနံ၊
အမြဲမပြတ် ဆောင်ရွက်အပ်သော။ တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊
သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ)။ သတိ သမ္ပဗ္ဗေညဗလေန၊

ဝိဘင်း] • သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝေဒနာနုပဿနာဒိဥဒ္ဓေသအဖွင့် • ၇၇၁

သတိ သမ္ပဇည၏အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇိန္နဿ၊ မပြတ်စဲသော။ တဿ၊ ထိုသဗ္ဗတ္ထိက ကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဆောင်ရွက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ သမထော၊ သမထကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ)။ သတိယာ၊ ၏။ သမာဓိက္ခန္ဓ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သမာဓိက္ခန္ဓ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [“သဗ္ဗတ္ထိက” ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ ရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကို ထိုအဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာ တတိယ ပါရာဇိက အာနာပါနကထာ၌ ရှုပါ။]

ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာဒိဥဒ္ဓေသအဖွင့်

ကေဝလံ ပနိခာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်။ ဣမ၊ ဤဥဒ္ဓေသ၌။ ဣတ္ထကံ၊ ဤမျှလောက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိနှင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိနှင့်ထိုက်သော။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ အဒ္ဓ၊ အဒ္ဓ သဒ္ဓါ၎င်း။ အဒက္ခိ၊ အဒက္ခိသဒ္ဓါ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေဝံ၊ ၂-ပါးသော သဒ္ဓါ တို့သည်လည်း။ ကေတ္တာ၊ တူသောအနက် ရှိကုန်၏။ [ဒိသဓာတ်ချည်း ဖြစ်၍ အဇ္ဈတနိ အာဝိဘတ်နှင့် ဤ ဝိဘတ်သာကဲ့သောကြောင့် အနက်တူဟုဆိုသည်။] သမ္ပဒ္ဓသောတိ၊ ကား။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဿကော၊ ရှုတတ် သော။ (သ=သော ဘိက္ခု ဌိစပ်။)

သုခ ဒုက္ခတောပိစာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌိစပ်။) သုခါ ဒီနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ ဌိတိဝိပရိဏာမ ဉာဏသုခတာယ၊ ဌိတိ သုခ၏အဖြစ်၊ ဝိပရိဏာမ သုခ၏အဖြစ်၊ ဉာဏသုခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိပရိ-ဏာမဌိတိ အညာဏဒုက္ခတာယ စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ ဌိတိ ဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ အညာဏဒုက္ခ၏အဖြစ်အား ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တိဿောပိ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်း။ သုခတော စ၊ သုခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဿောပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဒုက္ခတော စ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်အား ဖြင့်၎င်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန် ရှုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သုခါဒီနံ ။ပေ။ ဝုတ္တတ္တာ။ ။ သုခဝေဒနာသည် ဌိတိသုခ (တည်ရှိခိုက်၌ သုခ ဖြစ်၍) ဝိပရိဏာမဒုက္ခ (ဖောက်ပြန်လသော် ဒုက္ခဖြစ်၏) ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဖောက်ပြန် လသော် သုခဖြစ်၍ တည်ရှိလသော် ဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဉာဏ်ဖြင့် သိလသော် ငြိမ်သက်သည့်အတွက် သုခဖြစ်၍ အညာဏဒုက္ခ (မသိသည်ရှိသော် ဒုက္ခ သတော) ဖြစ်၏။

ရူပါဒိအာရမ္မဏ ဆန္ဒာဒိအဓိပတိ ဉာဏာဒိသဟဇာတ ကာမာဝစရာဒိ ဘူမိ-
 နာနတ္ထတေဒါနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသောအာရုံ၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိ၊ ဉာဏ
 သမ္ပယုတ် အစရှိသော သဟဇာတ၊ ကာမာဝစရ အစရှိသော ဘုံတို့၏ ထူးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြားတို့၏၎င်း။ ကုသလာကုသလ တဗ္ဗိပါက ကိရိယာ-
 နာနတ္ထတေဒဿ စ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အကျိုး
 ဝိပါက၊ ကြိယာတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြား၏၎င်း။ အာဒိသဒ္ဓေ-
 န၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ သသင်္ခါရိကာ သင်္ခါရိက သဝတ္ထုကာ ဝတ္ထုကာဒိနာနတ္ထ-
 တေဒါနဉ္စ၊ သသင်္ခါရိက အသင်္ခါရိက၊ သဝတ္ထုက အဝတ္ထုက အစရှိသည်တို့၏
 ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗံ ခဉ္စစပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
 သုညတာ ဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ ဓမ္မာ ဟောန္တိ ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အာဒိနာ၊ အစ
 ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုညတာဝါရေ၊ သုညတာဝါရ၌။ အာဂတသုညတာ-
 သဘာဝဿ၊ လာသော သတ္တဇီဝမ္ပ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော
 ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ ခဉ္စစပ်။)

ကာမညေတ္တာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ကာယာ-
 နုပဿနာ သတ်ပဋ္ဌာနံ ခဉ္စ။) ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။
 ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ စောဒနံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေ၊ မဂ်စိတ်၏
 ခဏ၌။ ဧကတ္ထံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့တွင် တခုခုသောတရား၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်
 သော အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿသည်။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာစသော တရား
 တို့၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုဝိသံ၊ အသီး
 အသီး။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စောဒနံ
 ဒဿေတိ)။ တတ္ထံ၊ ထိုစောဒနာ ၂-ရပ်တို့တွင်။ ပုရိမစောဒနာယ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော
 စောဒနာ၏အတွက်။ နာနာပုဂ္ဂလပရိဟာရော၊ အမျိုးမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော
 အဖြေသည်။ (ဟောတိ)။ ပစ္ဆိမာယ၊ နောက်၌ဖြစ်သော စောဒနာ၏အတွက်။
 နာနာစိတ္တက္ခဏိက ပရိဟာရော၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ္တက္ခဏ၌ ဖြစ်၏ဟူသော

နာနာ ။ပေ။ ပရဟာရော ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန နာနာ-
 စိတ္တက္ခဏိက သတ်ပဋ္ဌာန ဘာဝနာဝသေန စ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္ထံ” ဟု အဖြေ ၂ မျိုး ပြထား၏။
 ထိုတွင် နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန ဟူသော အဖြေသည် “ပုဗ္ဗေ ပဟိနတ္တာ ပုန ပဟာနံ န
 ဝတ္ထဗ္ဗံ” ဟူသော စောဒနာ၏ အဖြေတည်း။ “နာနာစိတ္တက္ခဏိက သတ်ပဋ္ဌာန ဘာဝနာ-
 ဝသေန” ဟူသော အဖြေသည် “မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေဝါ ဧကတ္ထံ ပဟိနံ သဗ္ဗတ္ထ ပဟိနံ
 ဟောတိ” ဟူသော စောဒနာ၏ အဖြေတည်း။

ဝိဘင်း] • ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် • ၇၇၃

အဖြေသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မုနိ၏။ လောကီယဘာဝနာယ၊ လောကီဘာဝနာ
ဖြင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿသည်။
ဝါ၊ ကို။ ဝေဒနာဒိဿ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘိတံ၊ ပယ်ခွါအပ်သည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ပဟိနံ ဝေဒနာဒိဿ ဝိက္ခမ္ဘိတံ) ယဒိ နပုဝေတ္တယ၊ အကယ်၍
မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ) ပဋိပက္ခဘာဝနာယ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဘာဝနာ
ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပကာယ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဿ၊ ၏။ သာ အပ္ပဝတ္တိ၊ ထို
မဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တပွဲဟာနံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊
ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဥဘယတ္ထ၊ ၂-ပါးစုံသော စောဒနာ၌။
ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော အဖြေကို။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။
ယောဇေတဗ္ဗံ။

☞ ကေတ္ထံ ။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မဂ္ဂသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ၊ မဂ္ဂ
သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။) ဝါ၊ တနည်းကား။ လောကီယ-
ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကာယ အစရှိသည်တို့၌။ အပ္ပပတ္တိ-
မတ္တံ၊ မဖြစ်ခြင်းမျှကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မုနိ။ ပဉ္စပိ ခန္ဓာ လောကောတိ၊ ဟူ၍။
စဘသုပိ၊ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓေသအဖွင့်
အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၅၆။ သဗ္ဗပ္ပကာရဝစနေန၊ သဗ္ဗပ္ပကာရ သဒ္ဓါဖြင့်။ [သဗ္ဗပ္ပကာရကာယာ-
နုပဿနာ နိဗ္ဗတ္တကာသိဉ္စပါသော သဗ္ဗပ္ပကာရသဒ္ဓါဖြင့်။] ဥဒ္ဓေသေ၊ ဥဒ္ဓေသ၌။
ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တာဒိအနုပဿနာပ္ပကာရာ စ၊
အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အနုပဿနာ အပြားတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူအပ်
ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အနုပဿနာ၌။ အန္ဓောဂဓာ၊ ကုန်
သော။ စုဒ္ဓသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပကာရာ၊ အပြားတို့၎င်း။ (ဣတိ ချီစပ်။)
ကာယဂတာသတိသုတ္တေ၊ ကာယဂတာသတိ သုတ်၌။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်
ကုန်သော။ ကေသာဒိဝဏ္ဏ ကသိဏာရမ္မဏ စတုက္ကဇ္ဈာနပ္ပကာရာ၊ ကေသ
အစရှိသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စတုက္ကဇ္ဈာန် အပြားတို့၎င်း။
လောကီယာဒိပ္ပကာရာစ၊ လောကီယ အစရှိသော အပြားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
တေပိ၊ ထို အပြားတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာဓေ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်သည်သာ။
(ဤသို့ တေပိ ဂဟိတာဓေ၊ ကုန်သည်သာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။)

ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗေသေ၊ ခြံ့။ ကေပုကာရနိဗ္ဗေသေန၊ တပါးသော အပြားကို အကျယ်ပြုခြင်းဖြင့်။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်မ္ပုံကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေပိ ဂဟိတဒေါတိ။ ဝိညာယတိ)။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗပုကာရဂ္ဂဟဏံ၊ အလုံးစုံသော အပြားကို ယူတော်မူခြင်းကို။ ဗာဟိရေသုပိ၊ အပြစ်သော အချို့ တိတ္ထိတ္တိဉ္စလည်း။ ကေဒေသသမ္ဘဝတော၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော အနုပဿနာ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ကတံ၊ ပြုတော်မူ အပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ [ဗာဟိရေသုတိ ကေဇ္ဇေသု အညတိတ္ထိယေသု။ တေသမ္ဘိ ဟိ အာနာပါနာဒိဝသေန ဝ မထပက္ခိကာ ကာယာနုပဿနာ သမ္ဘဝတိ။ တေ နာဟ “ကေဒေသသမ္ဘဝတော” တိ။— အနု။]

တိရိယံ တစပရိစ္ဆိန္နန္တိ ဧတ္ထ၊ ခြံ့။ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိ- တဗ္ဗော။) ကေသလောမ နခါနံ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့၏။ အတစပရိစ္ဆိန္နတာ၊ အရေဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ တစယ၊ အရေ၏။ အတစပရိစ္ဆိန္နတာစ၊ အရေဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည်မဟုတ်လော။ (သို့ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် “တစပရိယန္တံ” ဟု ဟောတော်မူရသနည်း—ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ တည်း။ (ကေသလောမနခါနံ အတစပရိစ္ဆိန္နတာ တစယ အတစပရိစ္ဆိန္နတာစ) ယဒိပိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား ရှိပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း။ တစပရိစ္ဆိန္နဗဟုလတာယ၊ အရေဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကောဋ္ဌာသတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ဂူပကာယ၏။ တစပရိစ္ဆိန္နတာ၊ အရေဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အငြင်းသည်။ န နဟေတိ၊ မဖြစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်သည် သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ (တိရိယံ တစပရိယန္တံ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤအလို တစပရိယန္တံကို ယေဘုယျနည်း ဟု ဆိုလို သည်။] ရွှေနည်းမှ တနည်းပြလို၍ [“တစော ပရိယန္တော” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ တနည်းကား။ အယ၊ ဤကိုယ်၏။ တစော၊ အရေဟူသော။ ပရိယန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တစပရိယန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတေန ဝစနေန၊ ဤ တစပရိယန္တောသဒ္ဓါဖြင့်။ ကာယေကဒေသဘူတော၊ ကိုယ်၏ တစိတ်တစိုင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တစော၊ အရေကို။ ဂဟိတော ဧဝံ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာ။

တစော ပရိယန္တော ။ပေ။ ဂဟိတော ဧဝံ ။ ။ “တစော + ပရိယန္တော အသာတိ တစပရိယန္တော” ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ ပြုသောအခါ တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဖြစ်သောကြောင့် တစ အပိုင်းအခြားရှိသော အခြားကောဋ္ဌာသသာ မက၊ တစလည်း ရ၏။ ထို့ကြောင့် “ကာယေကဒေသဘူတော တစော ဂဟိတော ဧဝံ” ဟု ဆိုသည်။ [တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏဗဟုဗ္ဗိဟိ အဓိပ္ပါယ်ကို သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ရှုပါ။]

ဝိဘင်း] • ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် . ၇၇၅

[ဤသို့ တစပရိယန္တ အရ တစလည်း ရကြောင်းကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ ကေသာ လောမာ စသည်တို့၏ တစပရိယန္တဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “တပုဋ္ဌိ-ဗဒ္ဓါစ” စသည်ကို မိန့်။] စ၊ အဘို့တပါးကား။ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓါ၊ ထိုအရေ၌ စပ်ကုန်သော။ တဒနုပဝိဋ္ဌမူလ၊ ထိုအရေသို့သက်ဝင်သော အမြစ်အရင်းရှိကုန်သော။ ကေသာဒယော၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ တစပရိယန္တာဝ၊ အရေဟူသော အဆုံး အပိုင်းအခြားရှိကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုတ္တိ သာကာရသမ္ပဟော၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အဘို့အစုတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ကာယော၊ ကို။ တစပရိယန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပူရံ နာနပ္ပကာရဿာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ယေဟိ၊ အကြင်အပြားတို့ဖြင့်။ နာနပ္ပကာရံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အသုစိ၊ ပစင်မကြယ် ရှိစဖွယ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေ ပကာရာ၊ တို့သည်။ ကေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ ကေသာလောမာတိ အာဒိ၊ ကေသာ လောမာ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပေန္တော (ဟုတွာ) ဧတေ ကေသာဒယော အာကာရာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ အာကာရာ၊ အာကာရာပုဒ်၎င်း။ ပကာရာ၊ ပကာရာပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ ၂-ပုဒ်တို့၏။ ဧကော၊ တခုတည်းသော။ အတ္တော၊ အနက်သည်။ (ဟောတိ)။ [အရ အားဖြင့် ကေသာ အစရှိသည်တို့ကိုပင် ရသေ့ကြောင့် အနက်အရအားဖြင့် တမျိုးတည်းသာဖြစ်သည် ဟူလို၊ သဒ္ဓါအသံအားဖြင့်ကား အာကာရ+ပကာရ ဟု ၂-မျိုး ကွဲပါ၏။]

တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓါစ။ ။ နေ ဒန္တ နှာရ မံသတို့သည် ထိုအရေ၌ ဖွဲ့စပ်ရုံသာဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်၏။ အရေအတွင်းသို့ မဝင်ကုန်၊ ကေသ လောမာတို့သည် ထိုအရေ၌ ဖွဲ့စပ်ရုံသာ မက၊ အရေအတွင်း၌လည်း အမြစ်အရင်း ဝင်နေကုန်၏။ အခြား ကောဠာသတို့ကား တစ ဖဋ္ဌိဗဒ္ဓနှင့်စပ်သော ကောဠာသနှင့် တဆင့်စပ်ကုန်၏။ ဥပမာ—အရိုးသည် တစပဋ္ဌိဗဒ္ဓနှင့် စပ်သော အသားနှင့်စပ်နေရကား တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓပဋ္ဌိဗဒ္ဓတည်း။ ဤသို့အားဖြင့် တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓ အရ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓကောဠာသကို၎င်း၊ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓတဒနုပဝိဋ္ဌမူလ ကောဠာသကို၎င်း၊ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓ ပဋ္ဌိဗဒ္ဓကောဠာသကို၎င်း ကေဒေသသစ္စပေကသေသနည်းအားဖြင့် ၃-မျိုးလုံးရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။ [တစပဋ္ဌိဗဒ္ဓါနံ နေဒန္တနှာရမံသာနံ တစပဋ္ဌိဗဒ္ဓါနံ တဒနုပဝိဋ္ဌမူလာနံ (ထိုအရေ၌ အစဉ်အတိုင်းဝင်သော မူလရှိကုန်သော။) ကေသလောမာနံ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓပဋ္ဌိဗဒ္ဓါနံ ဣတရေသံ သမ္ပဟာတူတော သဗ္ဗော ကာယော တစပရိယန္တော တေဝ ဝုတ္တောတိ ဒဿေန္တော တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓါတိ အာဒိမာဟ။—အနု။]

နိသိန္ဓဿ၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အပရိပုန္နနိသဇ္ဇာ-
 မူလကံ၊ မလုပ်ရှေးဘဲ ထိုင်နေခြင်းလျှင်အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ၏။ တာဝ၊ ထို အပရိပုန္နနိသဇ္ဇာမူလကဒုက္ခ ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်။ ဧကော၊
 တကြိမ်သော။ နိသဇ္ဇဝါရော၊ ထိုင်ခြင်း၏အကြိမ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ယာ-
 ဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သော အခါ၌။ ဥဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တာဝ၊ ထို ထသည့်
 တိုင်အောင်။ ဧကော၊ သော။ နိသဇ္ဇဝါရော၊ တည်း။ ယေန ဝိဓိနာ၊ အကြင်အစီ
 အရင်ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသင်ယူခြင်း၌။ ကုသလော၊ ကျွမ်းကျင်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တဝိဓော၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော။ သော ဝိမိ၊ ထိုအစီအရင်ကို။
 ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံတိ၊ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တံနိဗ္ဗတ္တံ၊
 ထိုအစီအရင်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဥဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံတိ ဝုစ္စတိ)။

မတ္ထလုဂံဿ၊ ဦးနှောက်၏။ ပထဝီဓာတု ဗဟုလဘာဝတော၊ များသော
 ပထဝီဓာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကရီသာဝသာနေ၊ များသောပထဝီဓာတ်
 ရှိသောကရီသ၏အဆုံး၌။ တန္တိ အာရောပနံ၊ ပါဠိတော်သို့တင်ခြင်းကို။ (အာစရိ-
 ယော၊ သည်း။) အာ၊ ဘ၊ ပြီ။ [ကသာမှစ၍ ကရီသတိုင်အောင်သောကောဋ္ဌာသ
 တို့သည် ပထဝီဓာတ်များသော ကောဋ္ဌာသတို့ချည်းတည်း။ မတ္ထလုဂံလည်း
 ပထဝီဓာတ် များရကား ကရီသ၏ အဆုံး၌ ပါဠိတော်ဝယ် တင်ထားဘို့ရန် ဆို
 သည်။ မတ္ထလုဂံ၏နောက်၌ ပိတ္တံ သေမှံ စသော ကောဋ္ဌာသ ၁၂-ပါးကား
 အာပေါဓာတ်လွန်ကဲသော ကောဋ္ဌာသများတည်း။] ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 သရဇ္ဈာယ်ပုံကိုပြရာ၌။ မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္က (န္တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ (အနု
 လောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံ။) ဝက္ကံ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အဋ္ဌိ နှာရု မံသံ တစော ခန္တော
 နခါ လောမာ ကေသာကံ၊ ဟူ၍၎င်း။ (ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံ။) ဝေံ၊

ယာဝ ။ပေ။ နိသဇ္ဇဝါရော။ ။ [နိသဇ္ဇာယာဝါရော နိသဇ္ဇဝါရော။] ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ထိုင်သောအခါ မလုပ်ရှေးဘဲ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်ရ၏။ ထိုသို့ ထိုင်ခြင်းကြောင့် အတော်
 ကြာလျှင် ညောင်းညာမှုဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ထိုင်သည်မှစ၍ ထိုဒုက္ခဖြစ်ရာ အချိန်ကို “နိသဇ္ဇ-
 ဝါရ တကြိမ်” ဟု အသိအမှတ်ပြုရ၏။ (တနည်း) ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သည်မှစ၍ အညောင်း
 အညာဖြောင့်ရန် တကြိမ်ထလျှင် “နိသဇ္ဇဝါရတကြိမ်” ဟု အသိအမှတ်ပြုရသည်။

ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ ။ ။ ကုသလဿ + ဘာဝေါ ကောသလ္လံ။ ဥဂ္ဂဟေ + ကောသလ္လံ
 ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ။ “ကေသာလောမာ” အစရှိသော ကောဋ္ဌာသပါဠိကို နှုတ်တက်ရအောင်
 သင်ယူကျက်မှတ်ခြင်းသည်၎င်း၊ စိတ်ထည်း၌ နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် ဆံပင် မွေးညှင်း
 အစရှိသည်တို့ကို ဝက္ကံ သဏ္ဌာန ဒီသ ဩကာသ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သား
 ခြင်း၏ အဝါးစွာ လောသအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း ဥဂ္ဂဟမည်၏။
 ထိုဥဂ္ဂဟ၌ ကျွမ်းကျင်ကြောင်း အစီအရင်ကို ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဟု ဆိုသည်။ ထိုဥဂ္ဂဟ
 ကောသလ္လသည် အဋ္ဌကထာ၌ လာလတ္တံ့အတိုင်း ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၇၇

သို့။ ဝက္ကပဉ္စကာဒိသု၊ ဝက္ကပဉ္စက အစရှိသည်တို့၌။ အနုလောမသဇ္ဈာယံ၊ အနုလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံကို။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံကို။ ပုရိမေဟိ၊ ရွှေ့ပြစ်သော ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ဆက်စပ်သည်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သွာယံ (သော+အယံ သဇ္ဈာယော)၊ ထို သရဇ္ဈာယ်နည်းကို။ (ဝုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော တို့၌စပ်။) ပရတော၊ နောက်၌။ (“အဝိသေသတော ပန သံဃာရဏဝသေန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်လတ္တံ့။) တေသု၊ ထို သရဇ္ဈာယ်ခြင်းတို့တွင်။ အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန၊ အစ သရဇ္ဈာယ်နည်း၊ အဆုံးသရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိသု၊ သိ။ (ရှေ့ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့် မရောက်) တိပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်သုံးလီပတ်လုံး၎င်း။ ပုရိမေဟိ၊ ရွှေ့ပြစ်သော ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ တိပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်သုံးလီပတ်လုံး၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်ခြောက်လီပတ်လုံး။ ယေ သဇ္ဈာယာ၊ အကြင် သရဇ္ဈာယ်ခြင်း တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝက္ခမာနာ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဟိ၊ မှန်။ အနုလောမပဋိလောမသဇ္ဈာယေပိ၊ အနုလောမပဋိလောမသရဇ္ဈာယ်နည်းတွင်လည်း။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းသည်။ အန္တိမော၊ အဆုံး၌ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [တနည်း—ကသ္မာ အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန ဝုတ္တောတိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အနုလောမ ပဋိလောမသဇ္ဈာယေပိ၊ တွင်လည်း။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ သည်။ အန္တိမော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဒိအန္တဒဿနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။] ဝါ၊ တနည်း။ တေမိ၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော

ဝိသု တိပဉ္စာဟံ ။ ။ အခြား ပဉ္စကတို့နှင့် မရောက်၊ ဥပမာ— ဝက္ကပဉ္စကချည်း အနုလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ဤသို့ ငါးရက်သုံးလီ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို “ဝိသု တိပဉ္စာဟံ” ဟု ဆိုသည်။

ပုရိမေဟိ ဧကတော တိပဉ္စာဟံ ။ ။ ဝက္ကပဉ္စကကို ရှေ့ တစပဉ္စကနှင့် ရော၍ အနုလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို “ပုရိမေဟိ ဧကတော တိပဉ္စာဟံ” ဟု ဆိုသည်။

အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန ။ ။ “မိသံ နာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္စံ ဝက္ကံ” ဟု ဝက္ကပဉ္စက သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပဌမဆုံးဖြစ်သောကြောင့် “အာဒိ သရဇ္ဈာယ်နည်း” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်းအတိုင်း စ၍ ငါးရက် သရဇ္ဈာယ်ရသည်။ အနုလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်းကို “အာဒိဒဿနနည်း” ဟု၎င်း၊ အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းတွင် အဆုံးဖြစ်သော သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်းကို “အန္တဒဿနနည်း” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထိုနည်းများကို အဋ္ဌကထာနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်ပါ။

သရဇ္ဈာယ်မုကိုပြုခြင်းသည်လည်း။ သဇ္ဈာယပွကာရန္တရံ၊ သရဇ္ဈာယ်နည်းအပြား အထူးတည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ။ [တေမ္မိတံ ယဒိဒံ ပရိမေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္ဆိမေယ ပဉ္စကာဒိနော ဧကေတော သဇ္ဈာယကရဏံ၊ ပဉ္စကာဒိနံ ပဇ္ဇေကံ အနုလောမာဒိနာ သဇ္ဈာယပွကာရတော အညော သဇ္ဈာယပွကာရော ဧသေတိ အတ္ထော။-အနု၊]

ဟတ္ထသင်္ခလိကာ၊ ဟတ္ထသင်္ခလိကာ မည်သည်။ အင်္ဂုလပန္နိ၊ လက်ချောင်း တို့၏အစဉ်တည်း။ [လက်ဝါး ၂-ဖက်ကပ်၍ လက်ချောင်းတို့ကိုဆက်စပ်ညှပ်လိုက် သောအခါ လက်ချောင်းတို့သည် စိတန်းလျက် နေ၏။ ထို့အတူ ကောဠာသ များလည်း စိတန်းလျက် ထင်လာသည်—ဟူလို။] လက္ခဏပဋိဝေဓေသတိ၊ ကား။ အသုဘလက္ခဏာ ပဋိဝေဓေ၊ အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ် သော ဉာဏ်အား။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓာတုလက္ခဏ ပဋိဝေဓေ၊ ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ (ပစ္စယောဟောတိ ဌာဝပ်။) [အသုဘလက္ခဏံ ကေသာဒိနံ ပဋိကူလဘာဝေါ၊ ထဒ္ဓါဒိဘာဝေါ ဓာတုလက္ခဏံ။—အနု။]

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဘာဂေါ၊ အဘို့တည်း။ သဘာဂေါ၊ မိမိ၏အဘို့။ [သ-ကို အတ္တနောဟု ဖွင့်။] သဘာဂေန၊ မိမိ၏ အဘို့အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြား ခြင်းတည်း။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်း။ ဟေဠု- ပရိတိရိယန္တေဟိ၊ အောက်အထက် ဖီလာအဘို့တို့ဖြင့်၎င်း။ သကကောဠာသိက- ကေသန္တရာဒိဟိ စ၊ မိမိ၏ကောဠာသဉ္စ ပါဝင်သော အခြားသော ဆံပင် အစ ရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ [ထိုကဲ့သို့ ပိုင်းခြားပုံကို အဋ္ဌကထာအကျယ်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။ “သကကောဠာသိက နေရာ ဝယ် သကောဠာသိက”ဟု အနု၌ ရှိ၏။]

ဓာတုဝိဘင်္ဂေါ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂဟူသည်။ ပုတ္တုသတိသုတ္တံ၊ ပုတ္တုသတိသုတ် တည်း။ သာဓာရဏဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဧတ္ထကေနဝ၊ ဤမျှလောက်သော စကားဖြင့်ပင်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးပါလျက်။ သဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ၊ သဗ္ဗ သဒ္ဓါသည်။ ဝဏ္ဏ- ကသိဏဝသေန၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုက္ကဇ္ဈာနိက သမထ သာဓာ- ရဏတ္တဿ စ၊ စတုက္ကဇ္ဈာနိနှင့် ယှဉ်သော သမထနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို လည်း။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ [မူလက ပဋိကူလကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်လျှင် ပဌမဈာန်နှင့်သာ ဆက်ဆံ၏။ ဆံပင်စသည်တို့က ဝဏ္ဏကသိုဏ်းဖြစ်လျှင် စတုက္က ဈာန်ကသမထနှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုသို့ ၂ မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံအောင် သဗ္ဗ သဒ္ဓါ ထည့်၍ သဗ္ဗသာဓာရဏဝသေန ဟု ဆိုသည်။]

ဩက္ကမနဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝဇ္ဇေတဗ္ဗေ၊ သွားထိုက် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်ကုန်သော။ မဂ္ဂေ၊ ခရီးတို့ကို။ (ဇာသလ္လက္ခေတ္တာ ဌာဝပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္မဏေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါရှိ၌။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၇၉

ကာယာနုပဿနံ၊ ကာယာနုပဿနာကို။ ဟိတွာ၊ စွန့်၍။ သုဘာဒိဝသေန၊ သုဘ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ကေသာဒယော-
ဝိ၊ ဆံ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္ပဏာနေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိ-
ဘဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

ဥက္ကုဋ္ဌုက္ကုဋ္ဌာနေယေဝ ဥဋ္ဌဟိတွာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေဝိယ၊ ရှေးအစဉ်ကဲ့သို့။
(ရှေး အစတုန်းကကဲ့သို့။) ကေတ္ထ၊ တခုတည်းသော ထန်းပင်၌။ ဥက္ကုဋ္ဌိယာ၊
ဟစ်အော်၍ချောက်ခြင်းကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သော်။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။
သဗ္ဗတာလေသု၊ အလုံးစုံသော ထန်းပင်တို့၌။ ပတိတွာ၊ ခုန်ချ၍။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊
ထိုထို ထန်းပင်မှ ထ၍။ ပရိယန္တတာလံ၊ အစွန့်ဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့၎င်း။
အာဒိတာလဉ္စ၊ အစဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့၎င်း။ အဂန္နာ၊ မသားတော့ဘဲ။
တတော တတော၊ ထိုထို ဟစ်အော်၍ချောက်ရာထန်းပင်မှ။ (ဥဋ္ဌဟိတွာ၌စပ်။)
တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ သို့ထို ထန်းပင်၌ပင်။ ဥက္ကုဋ္ဌိယာ၊ ဟစ်အော်၍ ချောက်ခြင်းကို။
ကတာယ၊ ပြုအပ်သော်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ (နိပတိတွာ န ဥဋ္ဌဟေယျ ၌စပ်။)
ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဓိစိတ္တန္တံ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာစိတ္တံ၊ သမထဝိပဿနာစိတ်ကို။ (အနု-
ယုတ္တေန ၌စပ်။) အနုယုတ္တေနာတိ၊ ကား။ ယုတ္တပယုတ္တေန၊ အားထုတ် အပြား
အားပြင့် အားထုတ်သော။ ဘာဝေန္တေနမိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေသော။ (ဘိက္ခုနာ
၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သမာဓိနိမိတ္တန္တံ၊ သမာဓိနိမိတ် ဟူသည်ကား။ ဥပ-
လက္ခဏာကာရော၊ အာရုံသို့ ကပ်၍ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာရှိသော။
သမာဓိယေဝ၊ သမာဓိသာတည်း။ မနသိကာတဗ္ဗန္တံ၊ ကား။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။
ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊
တနည်း။ သမာဓိကာရဏံ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အာရမ္ပဏံ၊ သည်။
သမာဓိနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ သမာဓိနိမိတ္တံ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကို။
အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ခင်ခြင်ထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ ဌာနံ အတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစန-
သေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ ဟေတိ၊ (အတ္ထိဟု လည်း၍ပေးပါ-ဟူလို။) တံ
စိတ္တံ၊ ထို ဘာဝနာဝိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ပျင်းရိသု၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။

ကာယာနုပဿနံ ။ပေ။ ဝေဒိဘုဗ္ဗာ။ ။“ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ” ဟု ဆိုသော
ကြောင့် ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကေသာ ဒေသော စသည်
တို့ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အပအာရုံ မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ရမည်သောဟု မေးဘွယ်ရှိသော
ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္ပဏေ အစရှိသည်တို့ မိန့်၊ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၏
အာရုံဖြစ်သော ကေသာ ဒေသော အစရှိသည်တို့လည်း အသုဘအဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ဓာတ်
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း မရွတ် သုဘ သုခ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်လျှင် “ဗဟိဒ္ဓါ
ပုထုတ္တာရမ္ပဏံတိပင် ဖြစ်သည်” ဟူလို။

(ယံ) သံဝတ္ထေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤ ပျင်းရိသူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ မနသိ ကရဏံ၊ ထို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (ဌာနံ ဌိစပ်။) စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္ထေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ တေဿ၊ ဤပျင်းရိသူ၏အဖြစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဌာနံ ကာရဏံ၊ အကြောင်း တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နစ ပဘဂ္ဂံတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကမ္မနိယဘာဝုပ-
ဂမနေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမှု၌ ကောင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဘိဇ္ဇနသဘာဝံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ (န ဟောတိ ဌိစပ်။) ဣတိအတ္ထော။ [ပဘဂ္ဂံ၌ ပ+ဘဉ္ဇေဓာတ်+ဏု ပစ္စည်း၊ တသိလအနက်ဟော။]

အာလိမ္မေတိတိ၊ ကား။ အာဒီပေတိ၊ တောက်စေ၏။ ဇာလေတိ၊ တောက် စေ၏။ တဉ္ဇာတိ၊ ကား။ ပိဋန္တနိကတိ သင်္ခါတံ၊ တန်ဆာအထူးဟု ဆိုအပ်သော။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးကို။ တံပယောဇနံ၊ ထိုအကျိုးကို။ (“အနုဘောတိ၊ ပြီးစေ ၏” ဌိစပ်။) (တနည်း) တံ အတ္ထံ တံ ပယောဇနံ၊ ထိုအကျိုးသို့။ (“အနုဘော-
တိ၊ ရောက်၏” ဌိစပ်။) အဿာတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏကာရဿ၊ ရွှေပန်းထိမ်သည် ၏အတွက်။ အနုဘောတိ သမ္မောတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဿ သုဝဏ္ဏဿ၊ ထိုရွှေ၏။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးသို့။ သုဝဏ္ဏကာရော၊ သည်။ အနုဘောတိ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဝါ၊ ရ၏။ [ဤ အဖွင့် ၂-မျိုးအတိုင်း အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ၂-နည်း ပေးထားသည်။]

အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဉာဏေန၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိ သည်ကိုသိသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကရဏီယဿ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ ဣဒ္ဓိ-
ဝိဓ ပစ္စနဘဝနာဒိကဿ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓကိုခံစားရခြင်းအစရှိသော။ အဘိညာသစ္စိ-
ကရဏီယဿ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ (“ဓမ္မဿ၊ တရား ကို။ သစ္စိကရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ” ဌိစပ်။) ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ပစ္စက္ခံ (ပတိ+အက္ခံ)၊ မျက်စိ၏ ရှေးရှုသည်။ ဝါ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူသည်။ သက္ခ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သက်သေမည်၏။ သက္ခိနေ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ရှိသူ၏။ ဝါ၊ သက်သေ၏။ ဘဗ္ဗတာ၊ ဖြစ်ထိုက် သူ၏ အဖြစ်တည်း။ သက္ခိဘဗ္ဗတာ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ရှိသူ၏ ဖြစ်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်။ သက္ခိဘဝနတာ၊ သက်သေဖြစ်နိုင်သူ၏ အဖြစ်သည်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သက္ခိ စ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ရှိသူလည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို သက္ခိ ဟူသည်။ ဘဗ္ဗော စ၊ ထိုက်သူလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ခိဘဗ္ဗော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိနံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့ အား။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ တတ္ထစ၊ ထို ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌လည်း။ သက္ခိ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူတည်း။ ဝါ၊ သက်သေတည်း။

တင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၀၁

ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ခိတဗ္ဗော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သည်၏အဖြစ်၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ သက္ခိတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်။ တံ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သူ၏ အဖြစ်၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ သက်သေ၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ အာယတနေတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဟေတာဒိကေ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အကြောင်း အစရှိသော။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သေသ်။ (သက္ခိတဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ ခွပ်။) [ဤ၌ သတိ ၂-ထပ်မံဖွင့်၍ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန်တာသာဋီကာ ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာနဝဋ္ဋကထာအဖွင့်၌ ရေးထားပြီ။]

သီတိဘာဝန္တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ကိလေသဒရထဝူပသမံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ပူသောင်ခြင်းတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကို။ (သစ္စိကာတုံ ခွပ်။) သမ္ပဟံသေတိတိ၊ ကား။ သမ္ပပဝတ္တံ၊ အညီအမျှ ဖြစ်သော။ [တုန့်ဆုတ်ခြင်းသို့လည်း မရောက် ပျံလွင့်ခြင်းသို့လည်း မရောက်ဘဲ အညီအမျှ ဖြစ်သော။] စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ တထာပဝတ္တိယာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။ (ထို ညီမျှသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော။) ပညာယ၊ ဖြင့်။ တောသေတိ၊ နှစ်သက်စေ၏။ ဥတ္တေဇေတိ၊ ထက်သန်စေ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယဒါ၊ ၌။ နိရဿာဒံ၊ သာယာခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘာဝနာသို့။ နပက္ခန္တတိ၊ မပြေးဝင်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိကုန်သော။ သံဝေဂဝတ္ထုနိ၊ သံဝေဂ၏ အကြောင်း ဝတ္ထုတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ရှိ။ သမ္ပဟံသေတိ၊ ၏။ သမုတ္တေဇေတိ စ၊ ကောင်းစွာလည်း ထက်သန်စေ၏။ [အနုဋီကာ၌ သမုတ္တေဇေတိ စာတိဟု စ ပါသည်။]

တိရိယံ၊ ဖိလာပတ်ဝန်းကျင်၌။ အညမညေန၊ အချင်းချင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်ပြီ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဘယ်ရှိသောကြောင့်။) ဒွေ၊ ကေသာ၊ ကေတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (တနည်း) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကုန်သနည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပင်ကုန်သော။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တိရိယံ အညမညေန ပရိစ္ဆိန္နာ။) အာသယောတိ၊ ကား။ နိဿယော၊ မှီရာတည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ အတ္ထော။ [“သလိပ်သည်းခြေ၊ သွေးပြည်” ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် ဆံပင်ပေါက်ခြင်း၏ အကြောင်းများဖြစ်ကြသည်။]

နိရဿာဒံ * သေည်။ ။ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသာလာဘေန ဘာဝနာရသ ဝိရဟိတံ (ရှေးကာလဆက် နောက်ကာလ၌ ဘာဝနာအထူးကို မရခြင်းကြောင့် ဘာဝနာအပေါ်၌ သာယာခြင်းမှကင်းသော) (စိတ္တံ)။ သမ္ပဟံသေတိတိ ဘာဝနာယ စိတ္တံ သမ္မာ ပဟာသေတိ ပမောဒေတိ။ သမုတ္တေဇေတိတိ သမ္မာ တတ္ထ (ထိုဘာဝနာ၌) ဥတ္တေဇေတိ။-အနု။

နခါ တိရိယံ အညမညေန ပရိစ္ဆိန္နာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ဝဝတ္ထိတတံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ [(တနည်း)ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဝိသုံ ဝဝတ္ထိတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။] ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တမေဝ အတ္ထံ၊ ထို အသီးအသီးပိုင်းခြား၍ တည်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကိုပင်။ ဒသေတုံ၊ ငှါ။ ခန္ဓ နခါ ဧကေတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝိသုံ ဝဝတ္ထိတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝိညာယတိ။) [သဘောတူသော ကောဋ္ဌာသချင်း ပိုင်းခြားရမည့် သဘာဝပရိစ္ဆေဒ ဖြစ်သောကြောင့် “လက် တချောင်း၌ရှိသော လက်သည်းကို အနီးကပ်ဆုံး အခြား လက်တချောင်းရှိ လက်သည်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။]

သုခုမဗ္ဗိတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဋ္ဌာရိကစမ္ပတော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ် ပြီးသော ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အရေထက်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော အရေ သည်။ (“ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ” ဌီစပ်။) [သုခုမံနောက်၌ ပိုင်းရှိပါစေ။] ဝါ၊ တနည်း။ အန္တော၊ ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌။ မုခစမ္ပာဒိကောဋ္ဌာသေသု၊ ခံတွင်း၏ အရေ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ (တံ သုခုမန္တိ ဝုတ္တံ ဌီစပ်။) တစေန၊ အရေဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [“ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးကွယ် အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။] ယံ (ကောဋ္ဌာသဇာတံ)၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသအပေါင်းကို။ ဒုရူပလက္ခဏီယံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မှတ်အပ်၏။ တံ(ကောဋ္ဌာသဇာတံ)၊ ကို။ သုခုမန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) [ကသွာ တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ သုခုမန္တိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။] ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီး သောနည်းဖြင့်။ (“တစပရိဂ္ဂဏှကေန စ ယောဂါဝစရေန ဥတ္တရောဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) တစံ၊ အရေကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏(စိတ်၌)။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ သုခုမန္တိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။)

အန္တော မုခစမ္ပာဒိကောဋ္ဌာသေသု။ ။ [အန္တောတိ အဗ္ဗန္တရေ ကောဋ္ဌာသေ။ သုခုမံတိ သုခုမနာရုအာဒိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။-အနု။] ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား- အန္တောအရ ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်းကို ယူရသည်။ နှုတ်ခမ်း၏အတွင်း၌လည်း နှုတ်ခမ်းရေ ရှိသေး၏။ ထိုနှုတ်ခမ်းရေသာ မက၊ အပြင်ဘက်အရေဖြင့် ဖုံးထားအပ်သည့် အတွက် ဉာဏ်ဖြင့် မှတ်သားသို့ရန်ခဲယဉ်းသော အကြောသေး အစရှိသော ကောဋ္ဌာသများလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအတွင်း၌ အမှတ်ခက်သော ကောဋ္ဌာသ အားလုံးသည်ပင် အရေကို စိတ်ကူးဖြင့် ဖွင့်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထင်ရှားနိုင်ပါသည်။ [“ဝိဝရိတွာ၊ အကျယ်ဖွင့်၍” ဟုလည်း ပေးကြ၏။]

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဒ္ဓမ္မံ ၇၈၃

တာလဂုဠပဋ္ဌလံ နာမ၊ တာလဂုဠပဋ္ဌလမည်သည်။ ပက္ကတာလဖလလသိကံ၊ မှည့်ရင့်သော ထန်းသီး၏ အစေ့ဆန်ကို။ တာလပဋိကာယ၊ ထန်းရွက်ဖြင့် ယက်အပ်သော ဖျာပေါ်၌။ (ထန်းရွက်ဖျာပေါ်၌။) လိမ္မိတွာ၊ လိမ်းကျံ၍။ (ကပ်ငြိစေ၍။) သုက္ခာပေတွာ၊ ခြောက်သွေ့စေ၍။ (အခြောက်လှန်း၍။) ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဂဟိတပဋ္ဌလံ၊ ယူအပ်သော အလွှာတည်း။

ဝေံ တိမတ္တာနီတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဝေံမတ္တသဒ္ဓေဟိ၊ ဝေံသဒ္ဓါ မတ္တသဒ္ဓါတို့ ဖြင့်။ ဂေါပကဋ္ဌိကာဒိနိ၊ ဖမျက်ရိုး အစရှိကုန်သော။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌိကာ၌ “အာနိသဒ္ဓိအာဒိနိ၊ တင်ပါးရိုး အစရှိကုန်သော” ဟု ရှိ၏။] အဝုတ္တာနိပိ၊ တိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သော အရိုးတို့ကိုလည်း။ ဒသေတိ၊ ပြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိဠာဂေါဠကာနိ၊ ကိဠာဂေါဠကတို့ဟူသည်။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ အညမညံ၊ ချင်း။ စာဠေတွာ၊ ဆက်စပ်၍။ ကိဠာဂေါဠကာနိ၊ ကစားကြောင်းဖြစ်သော ဂေါဠလုံးတို့တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ဂေါဠကကို “ချိပ်လုံး” ဟုပေး၏။]

တတ္ထ ဇဗ္ဗိကဿ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဇဏ္ဍကဋ္ဌိမ္ပိ၊ ပုဆစ် ခူးဝန်းရိုး၌။ ပဝံသိတွာ၊ ဝင်၍။ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ တည်သောအရပ်သည်။ (အတိခိဏဂ္ဂ-ဂေါသိဂံသဏ္ဌာနံ ၌စပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန အဋ္ဌိနာ၊ ထို ပေါင်ရိုးသည်။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ စွဲမှီတည်နေအပ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိနေ၊ ခါးရိုး၏။ ယံ (ဌာနံ)၊ သည်။ (အတ္တိ)၊ တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ အဂ္ဂစ္ဆန္တမဟာပုန္နာဂဖလသဒိသံ၊ ဖြတ်အပ်သော အဖျားရှိသော ပုန်းညက်သီးကြီးနှင့် တူ၏။

သီသကပဋ္ဌဝေဌကံ၊ ဟူသည်။ ဝေဌေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌပိတသီသမယံ၊ ထားအပ်သော သလွဲမည်းဖြင့်ပြုအပ်သော။ ပဋ္ဌကံ၊ အပြားတည်း။

ဝေံ မတ္တသဒ္ဓေဟိ ။ ။ မတ္တသဒ္ဓါသည် မြန်မာလို “ သုံးရာလောက် ” စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ရာ၌ “လောက်” ဟူသော အနက်ကို ပြစ်၊ ထို့ကြောင့် မတ္တသဒ္ဓါဖြင့် (လောက် ဟူသော စကားဖြင့်) သုံးရာ မပြည့်တတ်ဘဲ အနည်းငယ် ယုတ်လျော့နေသည်-ဟု သိစေသည်။ [ဂဏနာယ မတ္တသဒ္ဓေါ ကတိပယေဟိ ဦနဘာဝဒီပနတ္ထံ ဝုစ္စတိ။ ခန္တဋ္ဌိဇဇိတာနိ (သီးခြားဆိုအပ်သော သွားရိုးသည် ကြည်အပ်ကုန်သော) တီဟိ ဦနာနိ တိဏိ အဋ္ဌသဘာနိ။ တသ္မာ တိမတ္တာနီတိ ဝုတ္တိး-အနု။]

ဂေါပကဋ္ဌိကာဒိနိ အဝုတ္တာနိပိ ။ ။ ဂေါပကဋ္ဌိသည် မဆိုအပ်သေးသော အဝုတ္တအဋ္ဌိ မဟုတ်၊ “ ကေသ္မိ ပါဒေ ဒွေဒွေ ဂေါပကဋ္ဌိနိ ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌိတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ အာနိသဒ္ဓိအာဒိနိ အဝုတ္တာနိပိ ” ဟု ဆိုအပ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌိကာအတိုင်းသာ ပါဌ်ရှိသင့်သည်။

၇၈၄

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

သတိပဋ္ဌာန

သုတ္တကန္တနသလာကာဝိဒ္ဓါ၊ ချည်ကို ငင်ကြောင်းဖြစ်သော ဝါးခြမ်းစိတ် တို့ဖြင့် ထိုးအပ်ကုန်သော။ ဂေါဠကော၊ ယောက်လုံးတို့ကို။ (ရှေးက “ဘူးတား” ဟု ပေး၏။) ဝဋ္ဋနာတိ၊ ဝဋ္ဋနာဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ပဋ္ဋနာနံ၊ ယောက်လုံး တို့၏။ ဝါ၊ ဘူးတားတို့၏။ အာဝလိ၊ အစဉ်တည်း။ ဝဋ္ဋနာဝလိ၊ စဉ်။

အဝလေခနသတ္တကံ၊ ဟူသည်။ ဥစ္ဆုတစာဝလေခနသတ္တကံ၊ ကြံခုံကို ချီကြောင်း ဓားငယ်တည်း။

ဝက္ကဘာဂေန ပရိစ္ဆိန္နန္တိ၊ ကား။ ဝက္ကပရိယန္တဘာဂေန၊ အညှို့၏ အဆုံး အတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။

သက္ခရသုခာဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ မရမ္ပေဟိ၊ ကျောက်ပြုပ်တို့ဖြင့်။ ကတသုခာ- ဝဏ္ဏံ၊ ပြုအပ်သော အက်တေအဆင်းရှိ၏။ သေတသက္ခရသုခာဝဏ္ဏန္တိ စ၊ ဟူ၍ လည်း။ ပါဌံ၊ ပါဌ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ သေတသက္ခရာဝဏ္ဏံ၊ ဖြူသော ကျောက်စရစ်အဆင်းရှိသည်၎င်း။ သုခာဝဏ္ဏဉ္စ၊ အက်တေအဆင်းရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဣတိ အထွော။

ယတ္ထာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အန္တပါနံ နိပတိတွာ တိဋ္ဌတိတိ ပဒေဟိ၊ ဟူသော ပုဒ်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။

ဝိသမတ္တိန္ဒကလာပေါ၊ မညီမညွတ် ဖြတ်အပ်သော ကြာစွယ်စည်း၊ ကုမုဒြာ ကြာရိုးတို့၏ အစည်းသည်။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပဉ္စရတိဝိယ၊ ယိုချသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ ကေသကူပါဒိဝိဝရေဟိ၊ ဆံပင်တွင်း အစရှိသော အပေါက်တို့မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ၌၎င်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖီလာ၌၎င်း။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ ပဉ္စရတိ၊ ယိုစီး၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝိသမတ္တိန္ဒဂဟဏံ၊ ဝိသမတ္တိန္ဒသဒ္ဓါကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ကရောတိ။

အတိကဋ္ဌကအစူဏှာဒိကော၊ အလွန်စပ်သော အာဟာရ၊ အလွန်ပူသော အာဟာရ အစရှိသော အာဟာရသည်။ ဝိသဘာဂါဟာရော၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဥဏှကာလေ၊ အပူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ ပူသောအခါ၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဝိသဘာဝတ္ထာ၊ သဘောမတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ကေတ္တာရမ္မဏဗလေနဝ ဝါတိ၊ ကား။ ဝိက္ခမ္ဘိတနီဝရဏေန၊ ပယ်ခွါအပ် ပြီးသော နီဝရဏရှိသော။ သုသမာဟိတစိတ္တေန၊ အလွန်ကောင်းစွာ ထားအပ် သော စိတ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အလွန် တည်ကြည်သောစိတ်ကြောင့်။ ဥပဋ္ဌိတဿ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သော။ နာနာရမ္မဏဝိပုန္နနဝရဟေန၊ အမျိုးမျိုးသောအာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်လှုပ်ရှားခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ကေသဘာဝဿ၊ တမျိုးတည်းသော

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ၊ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၇၅

သဘောရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌာတိ။) ဟိ၊ မှန်။ တံ ကေတ္တာရမ္မဏံ၊ ထို တမျိုးတည်းသော သဘောရှိသော အာရုံသည်။ ဥပဋ္ဌဟမာနမေဝ၊ ကပ်၍ တည်သော်သာလျှင်။ ဝါ၊ ထင်လာသော်သာလျှင်။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အဘိရတိ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်းကို၎င်း။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဖရဏပီတိ၊ ဖရဏာပီတိကို၎င်း။ ဣဋ္ဌာကာရာနုဘဝနံ၊ ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို ခံစားတတ်သော။ သောမနဿံ စ၊ သောမနဿကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ တံ ကေတ္တာရမ္မဏံ ။ပေ။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ။ ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ) ။ ကြောင့်။ အဘိရတိ သောမနဿေဟိ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အနတိက္ကန္တ ပီတိသုခဿ၊ မလွန်မြောက် အပ်သေးသော ပီတိသုခရှိသော ဈာန်စိတ်အား။ (တနည်း) အနတိက္ကန္တပီတိသုခဿ၊ မလွန်မြောက်အပ်သေးသော ပီတိသုခရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား (စတုတ္ထ ဈာန်မရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား)။ ကေတ္တုပဋ္ဌာနံ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အာရုံ၌ကပ်၍ တည်ခြင်းသည်။ န အတ္တံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ ကေတ္တာရမ္မဏံ ။ပေ။ ဥပ္ပါဒေတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

အဝိသေသတော ပန သာဓာရဏဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပဋိကူလဓာတု ဝဏ္ဏဝိသေသံ၊ ပဋိကူလအထူး၊ ဓာတ်အထူး၊ ဝဏ္ဏအထူးကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ သမထဝိပဿနာ သာဓာရဏဝသေန၊ သမထဝိပဿနာတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဌာတိ။) တိဝိဓေနာတိ၊ ကား။ အနုလောမာဒိနာ၊ အနုလုံ အစရှိသော။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော ဌာတိ။) ဆမာသေတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အခုမာသေ၊ တလထက်ဝက် ဆယ့်ငါးရက်သည်။ ဦနေပိ၊ ယုတ်လျော့ပါသော်လည်း။ မာသပရိစ္ဆေဒေန၊ လ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ သဇ္ဈာယေ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော်။ ဆ မာသ၊ ခြောက်လတို့သည်။ ပရိစ္ဆေဒကာ၊ ပိုင်းခြားတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [လအားဖြင့် “ခြောက်လ” ဟုဆိုသော်လည်း ရက်အားဖြင့် တဆယ့်ငါးရက် လိုသည်—ဟူလို။] ဣတိ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဆမာသဂ္ဂဟဏံ၊ ဆမာသ သဒ္ဓါသည်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနဿ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏။ မာသန္တရ ဂမနနိဝါရဏံ၊ ခြောက်လမှ တပါးသော လသို့ ရောက်ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ သကလ ဆမာသေ၊ အလုံးစုံသော ခြောက်လတို့ ပတ်လုံး။ မရိဝတ္တနဒဿနတ္ထံ၊ ပြန်လွန်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးရှိသော စကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ အာစရိယာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ (ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဌပယိ သု ဌာတိ။)

၇၈၆

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

သုတိပဋ္ဌာန

လက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဓာတု ပဋိကူလလက္ခဏံ၊ ဓာတုလက္ခဏာ၊ ပဋိကူလ
လက္ခဏာကို။ (န မနသိကာတဗ္ဗံ ခွံစပ်။) ဇနံ၊ လူအပေါင်းကို။ န အရဟန္တံ၊
မထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇညာ၊ မည်၏။ ဇနော၊ လူအပေါင်း၌။ ပဝေသေ-
တံ၊ သွင်းခြင်းငှါ။ အယုတ္တာ၊ မသင့်ကုန်။ ဇိဂုစ္ဆနိယာ၊ စက်ဆုပ်ထိုက်ကုန်၏။
ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဋိပါဠိယာ အဋ္ဌိနိတိ၊ ကား။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ အဋ္ဌိနိ၊
အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်းချင်းအားဖြင့်။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။
(ဣမိနာ၊ ပဋိပါဠိယာ အဋ္ဌိနိ ဌိတာနိ ကောဋ္ဌိယာဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။) ဧတ္ထ၊
ဤ အရိုးအပေါင်း၌။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တ မည်သည်။
န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ သံသာဓဇော၊ ဤ အပေါင်းသည်။ အဋ္ဌိနိဝေ၊ အရိုးတို့ချည်း
သာတည်း။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇမတ္ထော ဝေ၊ အရိုးအစုမျှချည်းသာတည်း။ (ဝေဖြင့် အတ္တကို
ကုန်။) ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အနေကသန္နိယမိတောတိ၊
ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ သော အဋ္ဌိပုဉ္ဇော၊ ထို အရိုးစုကို။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။
သန္နိဟိ၊ အဆက်အစပ်တို့သည်။ ယမိတော၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ သမ္ပန္နော၊
ဖွဲ့စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဒဿေတိ၊ ၏။ န ကေဟိစိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ယမေန္တံ၊
စောက်ရှောက် ဖွဲ့စပ်တတ်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ (သင်္ဂဟကာရော)။ ပဋိ-
သေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။ ဇရာယ၊ သည်။ စောဒိတော၊ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်၏။
မရဏာဘိမုခဂမနေန၊ မရဏသို့ ရွှေ့ရွှေ့သွားခြင်းအားဖြင့်။ စောဒိတော၊ ၏။

နိလံ၊ ညိုသောမဟာဘုတ်။ ပီတံ၊ ရွှေသောမဟာဘုတ်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသော
အနံ့ရှိသော မဟာဘုတ်။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသော မဟာဘုတ်။ ဣတိ
အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ မဟာဘုတ်၊ မဟာဘုတ်ကို။ ဥပါဒါရူပေန၊
ဥပါဒါရုပ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ တန္နိဿိဟဿ၊ ထို မဟာဘုတ်၌မီသော။
တဿ၊ ထို ဥပါဒါရုပ်၏။ တဇတာ၊ ထို မဟာဘုတ်မှ။ ဗဟိ၊ ပြင်ပ၌။ အဘာဝါ၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်ကို။ မဟာဘူတေန၊ မဟာဘုတ်ဖြင့်။
ပရိစ္ဆန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဆာယာတပါနံ၊ အရိပ် နေပူတို့၏။ အာတပပစ္စယ-
ဆာယုပ္ပါဒကဘာဝေါ၊ နေပူ ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၊ အရိပ်ကို
ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အညမညပရိစ္ဆေဒကတာ၊ အချင်းချင်းပိုင်းခြား
တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

ဆာယာတပါနံ ။ ပေ ။ အာဝေါ ။ ။ ဆာယာသည် အာတပပစ္စယဘာဝ၏
သမ္ပန်၊ အာတပပစ္စယကို “ အာတပေါ + ပစ္စယော ဇေယျာတိ ” ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြု၊
“ အရိပ်ပေါ်လာဘို့ရန် နေပူဟူသော အကြောင်းရှိသည် ” ဟူလို့၊ ဥပမာ - ညဉ့်အခါ၌
နေမပူသောကြောင့် အရိပ်မထင်ရှားပုံမျိုးတည်း။ အာတပသည် ဆာယုပ္ပါဒကဘာဝ၏
သမ္ပန်၊ “ နေပူသည် အရိပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည် ” ဟူလို့။

တင်း]။ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် . ၇၇၇

ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ဧ။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒန္တောဂဓာနံ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စက္ခုဓိ အာယတန-
ဒွါရာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့၏။ ဝသေန၊
စပ်သဖြင့်။ တံတံ ဒွါရိကာ၊ ထိုထို ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်
သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။
အာယတနာနိ စ၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတနတို့လည်း။ ဒွါရာနိ စ၊
စက္ခု အစရှိသော ဒွါရတို့လည်း။ အာယတနဒွါရာနိ၊ တို့။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤ
အနက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ ရူပါယတနာဒိနဉ္စ၊ ရူပါရုံအစ
ရှိသော အာယတနတို့၏လည်း။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ (“အရူပိနော ခန္ဓာ ပါကဋ္ဌာ
ဟောန္တိ”၌စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဤ နောက်နည်းအလို “အာယတနဒွါရ-
ဝသေန၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့်
စပ်သဖြင့်” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပေးပါ။]

သပ္ပစ္စယာတိ၊ ကား။ သပ္ပစ္စယဘာဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပစ္စယာယတ္တံ၊ အကြောင်း၌ စပ်သည်။ ဟုတော၊ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ
ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာနော သဒိသော၊ တူသော။ ယုတ္တော၊ သင့်လျော်
သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ သပ္ပစ္စယော၊ တူသောအကြောင်း။ တသ္မာ
သပ္ပစ္စယာ၊ ထိုသို့ တူသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဗ္ဗတ္တံ ၌ စပ်။)

တ္ထေကောတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။
အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဂ္ဂဏော၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီး
သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ (ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမံ ၌စပ်။) ဥဂ္ဂဟောဝ၊ သင်ယူအပ်
သောကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ပင်။ ဥဂ္ဂဟသန္နိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ၊
ဥဂ္ဂဟောဝ၊ သင်ယူအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်။ သန္နိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။)
ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏာဒိမုခေန၊ အဆင်း အစရှိသည်ကို အဦးပဓာန
ပြုသဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ပဋိကုလသုညတာတို့ကို ယူ။] ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဂ္ဂဟ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ထင်လာခြင်းကို။ သန္နိယတိ သမ္ပဇ္ဈတိ၊ မနသိကာရနှင့် ဆက်စပ်
အပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ထင်လာခြင်းကို မနသိကာရနှင့် ဆက်စပ်အပ်ရာ၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ သန္နိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ ဝဏ္ဏ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [န ဥပဋ္ဌာတိကို န ချန်၍
ဖွင့်သည်။] ပဉ္စဂံသမန္နာဂတေတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ နာတိဒူရ နစ္စာသန္တ ဂမနာ-
ဂမန သမ္ပန္နံ၊ မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ သွားလမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော
ကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ သွားလမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံ
သော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ အဂံ၊ အဂါတည်း။ ဒိဝါ၊

၇၀၀

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

သြဝေသနာ

နေအခါ၌။ အဗ္ဗေကိဏ္ဍံ၊ လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်။ ရတ္တိံ၊ ည၌အခါ၌။ အပ္ပသဒ္ဓံ၊ လူသံမရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ အပ္ပနိဇ္ဈေသံ၊ မြို့ရွာ တွန်သံမရှိသောကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ နေအခါ၌ လူတို့နှင့် မရောပြွမ်း၊ ည၌အခါ၌ အသံမရှိသည်ဖြစ်၍ မြို့ရွာ တွန်သံမရှိသော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အဂံ)။ အပ္ပသုဿမကသ ဝါတာတပသရိသပသမ္ပဿံ၊ မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့မရှိသော ကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့မရှိသောကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အဂံ)။ တသ္မိံ သေနာသနော၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တဿ၊ နေသောရဟန်းအား။ အပ္ပကသိရေန၊ မငြိုငြင် မပင်ပန်းသဖြင့်။ စိဝရ၊ ပေ။ ပရိက္ခရာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၏ ရလွယ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အဂံ)။ တသ္မိံ သေနာသနော၊ ထို ကျောင်းတိုက်၌။ ယေရာ၊ ယေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟုဿုတာ၊ များသော သုတရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ ဗဟုဿုတ ရဟန်းတို့၏ နေကြရာ၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ (အဂံ)။

ပဉ္စဂံသမန္နာဂတေနာတိ၊ ကား။ အပ္ပါဗာဓာသာဠေယျ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယေဟိ၊ အနာရောဂါ မရှိသူ၏ အဖြစ်၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်၊ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပဓာနိယဂေဟိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သည်။ (ဘဝိတဗ္ဗံ ဌိစပံ။)

ဥဋ္ဌာနကဒါယန္တိ (ပဒဿ)၊ ။၊ တေဟိ ခေတ္တေဟိ၊ ထိုလယ်တို့မှ။ ဥဋ္ဌာနကံ၊ ပေါ်ထွက်သော။ တေဟိ၊ ထိုလယ်တို့သည်။ ဒါတဗ္ဗဓညံ၊ ပေးထိုက်သောစပါးကို။ (ဒဿတိ ဌိစပံ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပမာ၌။ အဋ္ဌကုမ္မဒါယကခေတ္တံ၊ ရှစ်ကုမ္မပေးသောလယ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ၊ မှတ်ထိုက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ)။ မုခဓောဝနကိစ္စံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ သောဋ္ဌသကုမ္မဒါယကံ၊ တဆယ့်ခြောက်ကုမ္မ ပေးသောလယ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ (တထာ) ခါဒန ဘူဠနကိစ္စံ၊ ခဲခြင်းကိစ္စ၊ စားခြင်းကိစ္စကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (ကသ္မာ၊ နည်း)။ လဟုကရုကဘာဝတော၊ ထိုကိစ္စတို့၏ ပေါ်သည်၏အဖြစ်၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထို မျက်နှာသစ်ရခြင်းအစရှိသော ကိစ္စကြောင့်။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ နိဗ္ဗုတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသည်၎င်း။ အညံ၊ စ၊ အခြားသော ဒုက္ခသည်၎င်း။ ဒုတ္တံ၊ သင်္ကာရ မနသိကာရေနစ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသကို နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်လည်း။ နိဗ္ဗုတ္တတိ၊ ဆုတ်နစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထေဝကမ္မိကာတဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဧတ္တာဝတာတိ၊ ကား။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့၌။ ဝါ၊ တနေ့လျှင်။ တံ၊ သဝါရေ၊ အကြိမ်သုံးဆယ်တို့တိုင်တိုင်။ မနသိကာရဌပနေန၊ နှလုံးသွင်းမှုကို ထားခြင်းဖြင့်။ (မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ နာမကထိတာ ဌိစပံ။)

ဝိတင်း၊ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ကာယာနုပာပနာနိဒ္ဒေသအပွင့် • ၇၈၉

သဟယုဒ္ဓါရံ သာဓေတွာတိ၊ ကား။ သဟယသစိုတံ၊ တိုးပွားသော တထောင် ရှိသော။ ဣဏံ၊ ကြွေးမြီကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗော၊ ထုတ်ဆောင်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဇ္ဇံ၊ အဘိုးအပွားကို။ ဥဒ္ဓါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သုဒ္ဓစိတ္တေနာတိ၊ ကား။ ဝိက္ခေပါဒိကိလေသ ဝိရဟိတစိတ္တေန၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း အစရှိသော ကိလေသာတို့မှကင်းသောစိတ်ဖြင့်။ (မနသိကာတဗ္ဗိဉ္စပံ။) ကေသာ- ဒီသု၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့တွင်။ တစေ၊ အရေ၌။ ရဇ္ဇန္တံ၊ တပ်မက်သူတို့သည်။ သုစ္စဝိစမ္ပံ၊ ကောင်းသောအပေါ်ရေရှိသော အရေကို။ တစောတိ၊ အရေဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ မေ၊ ၏။ တစော၊ အရေသည်။ သုဝဏ္ဏာဒိဝဏ္ဏော၊ ရွှေအစ ရှိသည်တို့၏အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်းရှိ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည် ဖြင့်။ ရဇ္ဇန္တံ၊ တပ်မက်ကြကုန်၏။

တေသု ဒေ ကေမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ နာမ န ဟောန္တိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ ယထာဝါတထာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပလယန္တိ၊ ပြေးကြကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ရာဂါဒိ- ဝတ္ထုဘာဝေန၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတ္တံ သာကာရာနံ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသောကောဠာသတို့၏။ စောရသဒိသ- တာ၊ တောပုန်း ဒါးပြတို့နှင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တာဝဟတာ၊ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ကမ္မမေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုသည်ပင်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူး၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘာဝနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ ခြင်းကို။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မနသိကရောန္တဿ အပ္ပနံ ပါပုဏာတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ “ကမ္မမေဝ ဝိသေသာဓိဂမဿ ဌာနံ” ကို ထောက်၍ ကမ္မနှင့် ဌာနကို အရဘူဟု မှတ်ပါ။ ကမ္မအရလည်း “ကမ္မမေဝါတိ မနသိကာရကမ္မမေဝ” ဟူသော အနဋ္ဌိကာကို ထောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုကို ယူရသည်။ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုသည်ပင် စိတ်ဓာတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သောကြောင့် ဘာဝနာလည်း မည်၏။ (တနည်း) မိမိသန္တာန်၌ ထုံမွန်းစေအပ်သောကြောင့် ဘာဝနာလည်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် “ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝနာ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်သည်။ “ကမ္မမေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံး သွင်းမှုသည်ပင်။ ဌာနံ၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကြောင်း။ ဤစကားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာနံအရ အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ယူရသည်။ ထို အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အပ္ပနာသို့ ရောက်နိုင် ရကား “မနသိကရောန္တဿ အပ္ပနံ ပါပုဏာတိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု ဟူသော။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်သော အာရုံကို။ (ဝုတ္တံ ခွဲစပ်)။ အပ္ပနာရမ္မဏဘာဝုပကမနေန၊ အပ္ပနာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းအားဖြင့်။ အပ္ပနံ ပါပုဏာတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

မာနဇာတိကောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ လဃံန သမတ္တတာယောဂေန၊ ခုန်လွှားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ်ခြင်း ကြောင့်။ ဥပသမရဟိတတံ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ ဟိ၊ မှန်။ စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုမျောက်နှင့်အတူ။ နာနာရမ္မဏေသု၊ အမျိုးမျိုးသောအာရုံတို့၌။ ဝံဆိုတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပသမရဟိတံ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှကင်း၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟတ္ထေ ဂဟိတပဉ္စဝတ္ထု၊ ပါကတိကမေဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ ဝုတ္တတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [မလ္လကတ္ထေရော ကိရ နေရာ၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဝယ် “သော ကိရာယသ္မာ” ဟု ရှိ၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ထင်ရှားအောင် မလ္လကတ္ထေရော ကိရ ဟု သုံးစွဲထားဟန် တူသည်။] (ကိံ၊ နည်း။) ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားဘူးသည်ကား။ မလ္လကတ္ထေရော၊ မလ္လကထေရ်သည်။ ဒီသဘာဏကအဘယတ္ထေရံ၊ ဒီသနိကာယ်ကို ရွတ်အံတတ်သော အဘယထေရ်ကို။ (ဒီသနိကာယ်ဆောင် အဘယထေရ်ကို။) ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ (ဝတွာ အာဟ ခွဲစပ်။) အာဝုသော အဘယ၊ ငါရှင်အဘယ။ ဣမံ ပဉ္စံ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝါ၊ ဤ သိခြင်းငှါအလိုရှိထိုက်သောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ပုစ္ဆာသဘောဖြင့် မေးခြင်းမဟုတ်၊ သိစေလို၍ ထိုက်တုန်းခြင်းတည်း။) တာဝ ဥဂ္ဂဏှာဟိ၊ သင်ယူပါဦးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိံ)။ မလ္လကတ္ထေရော၊ မလ္လကထေရ်သည်။ (မိမိကိုယ်ကိုပင် သူတပါးအနေအားဖြင့် ပြောသည်။) ဒုတ္တိံ သ ကောဋ္ဌာသေသု၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော

တနည်း။ “ကမ္မဿ ဘာဝနာယ ဌာနံ အာရမ္မဏံ” ဟု ဖွင့်သော ဒုတိယနည်းအလို ကမ္မအရ ဘာဝနာအားထုတ်မှုကို ယူ၍ ထို ဘာဝနာအားထုတ်မှု၏ တည်ရာ ကောဋ္ဌာသအာရုံကို အာရမ္မဏဟု ယူရသည်။ အာရမ္မဏဟု ဆိုသော်လည်း အပ္ပနာသို့ မရောက်မီ ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်သော အာရုံတည်း။ ထိုအာရုံသည် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အပ္ပနာသို့ ရောက်နိုင်သည်—ဟူလို။ အချုပ်မှာ—အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ် ဟူသော ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အာရုံဟူသော အာရမ္မဏကမ္မဋ္ဌာန်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဝိဘင်း] * ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၉၁

ကောဠာသတ္တိ၌။ ဒုတ္တိံ သပဋ္ဌမဇ္ဈာနလာဘိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ပဋ္ဌမဈာန်ကို ရခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ ရတ္တိံ ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဧကံ၊ တပါးသော ကောဠာသတ္တိ။ (တပါးသော ကောဠာသတ္တိလျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကို။) သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ဧကံ၊ တပါးသော ကောဠာသတ္တိ။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ၊ ဤသို့ ဝင်စားလသော်။) အတိရေကမုမာသေန၊ တလထက်ဝက် ဆယ်ငါးရက်ကျော်ဖြင့်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ပန၊ သို့မဟုတ်။ ဒေဝသိကံ၊ နေ့တိုင်း။ ဧကမေဝ၊ တပါးသော ကောဠာသတ္တိသာ။ (တပါးသော ကောဠာသတ္တိလျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကိုသာ။) သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ အတိရေကမာသေန၊ တလကျော်ဖြင့်။ ပန၊ တဖန်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ဟတ္ထေ ဂဟိတ ပဉ္စဝတ္ထုကို။ ဧကံ မနသိကရောန္တဿ ဧကံ၊ ပါဠိယေက္ကံ မနသိကရောန္တဿ ဒုတ္တိံ သာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သာနေတ္ထံ၊ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) အာနိတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

အနုပါဒိန္ဒကပက္ခေ ဌိတာနိတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ [ဒဿိတာ ဟောတိ ဌိစပံ။] စေတိယပဗ္ဗတဝါသီ၊ စေတိယတောင်၌နေလေ့ရှိသော။ မဟာတိဿတ္ထေရော ဝိယ၊ မဟာတိဿထေရ် ကဲ့သို့၎င်း။ သံဃရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသာမဏေရောဝိယစ၊ သံဃရက္ခိတထေရ်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော သာမဏေ ကဲ့သို့၎င်း။ (ထေရောဝိယ သာမဏေရော ဝိယ တို့၌ ထေရဿဝိယ သာမဏေရဿဝိယဟု ရှိမှ သက္ကောန္တဿဟူသော ဥပမေယျနှင့်လိုက်လျောမည်။) အနုပါဒိန္ဒကပက္ခေ၊ အနုပါဒိန္ဒကအဘို့၌။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဂဟေတံ၊ ယူခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တဿ၊ စွမ်းနိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒသဝိဓာသုဘဝသေန၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော အသုဘ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဇီဝမာနက သရီရေပိ၊ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော ကိုယ်၌လည်း။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်လာလသော်။ ဥပစာရပ္ပတ္တိ၊ ဥပစာရဈာန်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ [စေတိယ ပဗ္ဗတဝါသီ မဟာတိဿထေရ်၏ ဝတ္ထုသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သီလနိဒ္ဒေသ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရအဖွင့်၌ပါသည်။ သံဃရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသာမဏေ၏ ဝတ္ထုသည် သီလကွန်အဋ္ဌကလာ သာမညဖလသုတ်၊ သပ္ပာယ်သမ္ပဗညအခန်း၌ ပါသည်။]

ပန၊ ဆက်။ အတ္ထိဿ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ သတ္တဝေသေန၊ သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကေသာဒိသု၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟမာနေသု၊ ယူအပ်ကုန်လသော်။

☞ ဣမသ္မိံ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ သတ္တဂ္ဂဟဏရဟိတေ၊ သတ္တဝါဟု ယူခြင်းမှကင်းသော။ (“ဣမသ္မိံ ကာယေ”ဟု ယူသည်၊ မည်သူ၏ကိုယ်ဟု မယူ-ဟူလို။) အဟံကာရ-

ဝတ္ထုမ္ပိ၊ ငါဟု ပြုအပ်သော ကိုယ်၌။ ဝိဒ္ဓတ္ထာဟံကာရေ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ငါဟု နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသော။ [“ငါ၏ကိုယ်”ဟု မဆိုသောကြောင့် ဖျက်ဆီးအပ် ပြီးသော အဟံကာရ ရှိသော။] သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဘန္တိဟိတေ၊ အနီး၌ တည်နေသော။ ပါကဇ္ဇေ၊ ထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယေ၊ ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ တတ္ထ၊ ထို သူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာဈာန်သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်သော။ အာဒိနဝါနုပဿနာ၊ အပြစ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုတတ်သောဉာဏ်သည်သာ။ တတ္ထ၊ ထိုသူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဟောတိ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ အသုဘာ၊ ပေ။ ဝေဒိ- တဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟံ။

အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ အာသေဝနာ၊ မည်၏။ [အာ ဥပ- သာရသည် အစ-အနက်ဟောတည်း။] ဝဇ္ဇနံ၊ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ [ဘူဇာတ်၏ ဝဇ္ဇနအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ရာ၌ ဘာဝနာဝယ် ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေသကဲ့သို့ ဝဇ္ဇန၌လည်း ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေသည်ဟု မှတ်ပါ။] ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ဗဟုလိကမ္ပံ၊ မည်၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤ အာသေဝနာ၊ ဘာဝနာ၊ ဗဟုလိကမ္ပံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

ဝတ္ထုပရိညာယာတိ၊ ကား။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထုဘူတဿ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာယဿ၊ ရူပကာယကို။ ပရိဇာနနေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဖြင့်။ (အပ္ပဝတ္ထိဝုပသမ ဌ္ဍိစပ်။) အပ္ပိတာတိ၊ ကား။ ဂမိတာ၊ ကင်းကုန်ပြီ။ [ဂမိတာတိ ဝိဂမိတာ။-အနု။] သာစ၊ ထို ကင်းခြင်းဟူသည်လည်း။ ဝိနာသိ- တတာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနာသိတာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟံ။ အပ္ပဝတ္ထိယံ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း၌။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ အပ္ပိတာ၊ မည်၏။ ဣတိအယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ နိရုတ္တိဘိဒ္ဓိယာ၊ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ပြီးခြင်းဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္ထော။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [“အပ္ပဝတ္ထိ ဌပိတာ”ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ဝတ္ထိဌပတို့ကို ချေ၍ “အပ္ပိတာ”ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်။]

ဝိဂတန္တော ကတာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဧတေသံ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ တို့၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဝါ၊ ယခုမှ နောက်၌။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်သော။ အန္တော၊ အဆုံးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ (ယခုပင် ပြီးဆုံးနေပြီ-ဟူလို့။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဂတန္တော၊ တို့မည်၏။ ဧဝံဘူတာ၊ ဤသို့ ပြုထိုက်သော အဆုံးမရှိသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၉၃

ကမ္မမေဝ၊ ဘာဝနာအလုပ်သည်ပင်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ဌာနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကြောင်း။ [ဤစကားဖြင့် အာရမ္မဏိကကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြသည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မေ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဘာဝနာရမ္ဘေ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ တည်ခြင်း။ [ဤနည်း၌ ဘာဝနာအားထုတ်ခြင်း အလုပ်ကို ပြသည်။] တဉ္စ၊ ထို ဝိသေသာဓိဂမ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ဘာဝနာအလုပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ တည်သော အားထုတ်ခြင်း သည်လည်း။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပဿနာယ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ အနုပဿနာယ၊ အဖန်ဖန် ရှုတတ်သော ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့်။ (ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည် ကား။ အဓပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အနုပဿနာယကို ကမ္မဋ္ဌာနံ၌ မစပ်ဘဲ ဝုတ္တံ၌ စပ်ပါ—ဟူလို။]

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၃။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒိယနံ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ၊ ခြင်း။ [သမ္ပဇာနဿာတိ သမ္မာပကာရေဟိ ဇာနန္တဿ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ သဒ္ဓိ သုခသာမိသာဒိ ပကာရေဟိ အဝိပရိတံ ဝေဒနံ ဇာနန္တဿာတိ အတ္ထော။ - အနု။] ဝတ္ထုတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သုခါဒိနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [“ဝတ္ထု”ဟု ဆိုသော်လည်း ဟဒယဝတ္ထုစသည်ကို ယူမည်စိုး၍ “အာရမ္မဏ မာဟ”ဟုဆိုသည်။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတိဿာ၊ ဤဝေဒနာ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းဟူသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုအာရမ္မဏာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမာသော၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိတိ’ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝါ၊ ငါသည် သုခဝေဒနာကို ခံစား၏ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝေါဟာရမတ္တေန၊ လောကဝေါဟာရမျှဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ဝီရိယသမာဓိယောဇေတူတိ၊ ကား။ အဓိဝါသန ဝီရိယဿ၊ သည်းခံကြောင်း ဝီရိယ၏။ အဓိမတ္တတာယ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထို သည်းခံကြောင်း ဝီရိယ၏။ သမတာယ၊ သမာဓိနှင့် ညီမျှသည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှါ။ ဥဘယံ၊ ဝီရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံကို။ သဟ၊ အတူတကွ။ ယောဇေတူ၊ ယှဉ်စေ၍။ (ပရိနိဗ္ဗာယိ၌စပ်။) [သဟယောဇေတူတိ သမဓုရကိစ္စတော

(ဝီရိယ သမာဓိတို့က အညီအမျှထမ်းဆောင်ရမည့်ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနုနာဓိကံ ကတာ။ - အနုဋီကာ။ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဝီရိယသမာဓိ” ယောဇေတော” ဌ “ဝီရိယနှင့် သမာဓိကို” ဟု အနက်မပေးပါနှင့်။ “ဝီရိယနှင့်” ဟု ပေးလိုက်လျှင် ယောဇေတော၌ အစပ် မှားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝီရိယဉ္စ သမထောစ ဝီရိယသမထံ” ဟု ခွန်တဲ၍ “ဝီရိယ သမာဓိ ၂-ပါးစုံကို အချင်းချင်း မလွန်စေရ မလျော့စေရအောင် ယှဉ်စေ” ဟု အနက်မှတ်ပါ။]

သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ လောကုတ္တရာ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ပရိနိဗ္ဗာယံ ဌိစိ။) ဝါ၊ တနည်း။ လောကီယာ- နံပိ၊ လောကီပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏လည်း။ ဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါသည်။ (သတိ၊ သော်။) [သမသိသီရဟန္တာမှာ ဖြစ်ခွင့်မရှိသေးသော်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်သေး လျှင်။] တတ္ထ၊ ထို လောကီပဋိသမ္ဘိဒါ၌။ သမတ္ထတံ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)။ ဝုတ္တံ၊ ထွက် ဖြစ်ပွား။ [ဤနည်းအလို ပဋိသမ္ဘိဒါဒီဟိအရ အတ္ထစသည်ကို အာရုံပြုသော လောကီ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကို ယူရသည်။]

သမသိသီတိ၊ ကား။ ဝါရသမသိသီ၊ အကြိမ်အားဖြင့်ညီမျှသောသိသရှိသည်။ ဟုတော့၊ ၍။ (ကိလေသာကုန်ရာ စိတ်အကြိမ်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ စိတ်အကြိမ်တို့ ညီမျှသောသိသ ရှိသောကြောင့် “ဝါရသမသိသီ” ဟု ဆိုသည်။)။ ပစ္စဝေက္ခဏာ- ဝါရဿ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ ဖြစ်ရာဝါရ၏။ အနန္တရဝါရေ၊ အခြားမဲ့ စိတ်အကြိမ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [“ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝီထိလည်းပြီးရော-ပရိနိဗ္ဗာန်လည်း စံရော” ဟူလို။] မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ သင်္ခေပမနသိကာရ ဝသေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်း ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ကထေသိ ဌိစိ။) ရာဟုလောဝါဒ- ဓာတု ဝိဘင်္ဂါဒီသု၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်သုတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိတ္ထာရ မနသိကာရဝသေန၊ အကျယ် အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (“စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ကထေသိ” ဌိစိ။)

သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ။ ။သမသိသီရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိတို့ကို သိသော လောကီဉာဏ် ပဋိသမ္ဘိဒါဖြစ်သော အချိန်မရှိသောကြောင့် “ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ” ကို “လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ” ဟု ပဌမ ဖွင့်သည်။ ထို လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော်လည်း အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိတို့၌ တေဝေခြင်းကင်းသောအားဖြင့် သိသောကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ကိုပင် “လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဆိုသည်။ [အတ္တ ဓမ္မာ- ဒီသု သမ္မောဟဝိဒ္ဓိသနဝသေန ပဝတ္တာ မဂ္ဂပညာ ဝေ လောကုတ္တရပဋိသမ္ဘိဒါ။-အနု။]

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၉၅

ဗဿ ပဉ္စမကေယေဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤ။ ဝေသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သော။ တီသုပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ မုခေသု၊ ဝဏ္ဏမုခ၊ ပဋိကူလ မုခ၊ သုညတာမုခတို့၌။ ပရိဂ္ဂဟဿ၊ သိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်၏။ သမာနတံ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒသေတိ။ [မုခသုံးမျိုးကို ရွှေ့ဂ္ဂဟသန္တိ ခဏ်း အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

နာမရူပဝတ္ထာနဿ၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်းဉာဏ်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရဝသေသရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ အကြွင်းမရှိသောရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝတ္ထုနာမ ကရဇ- ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ (ဝတ္ထုနာမ၊ ဝတ္ထုမည်သည်)။ စက္ခာဒိနိ ဆဝတ္ထုနိတိ၊ ဟူ၍။ န အာဟ၊ မိန့်တော်မမူ။ ပန၊ ဆက်။ ကရဇကာ- ယဿ၊ ကရဇကာယ၏။ ဝတ္ထုဘာဝ သာဓနတ္ထံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှါ။ ဣဒဉ္စ ပန မေ ဝိညာဏံတ္ထေ သိတံ၊ ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓံတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ သာမညဖလသုတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန)။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီ။

ဗဿ ဝိညာဏာနံ၊ ဗဿ၊ ဝိညာဉ်တို့၏။ ပါကဋ္ဌတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (ပါကဋ္ဌတာ) န ဟောတိ။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဗဿဝသေနဝါ ဟိ။ ပေ။ န ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ- တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို ထင်ရှားသော ဗဿ ဝိညာဉ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ အညေသံ၊ ထင်ရှားသော ဗဿ ဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးကုန်သော မထင်ရှားသော ဗဿ ဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဝေနေယျာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏ စိတ်၌။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ- ဝသေန ပါကဋ္ဌံ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သတဓောတသပ္ပိနာမ၊ မည်သည်။ သတဝါရံ၊ အကြိမ်တရာ။ ဝိလာပေတွာ ဝိလာပေတွာ၊ ကြေမှုစေ၍ ကြေမှုစေ၍။ [ရှေးနိဿယ၌ “ရေ၌ မြှောက်၍ မြှောက်၍” ဟု တွေ့ရ၏။ မျှော၍ မျှော၍ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဗက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆယ်၍။ ဂဟိတသပ္ပိ၊ ယူအပ်သော ထောပတ်တည်း။ [ဝိပုဗ္ဗ+လိဓာတ်သည် ကြေမှုခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဝိလာ-

တေသံ အညေသံ။ ။တေသံတိ ယေသံ ဗဿ ဝိညာဏာနိ ပါကဋ္ဌာနိ၊ တေသံ။ အညေသံတိ၊ တတော အညေသံ၊ ယေသံ ဗဿဝိညာဏာနိ န ပါကဋ္ဌာနိ။ သုခ ဒုက္ခ- ဝေဒနာနံ သုဝိဘူတ ဝုတ္တိတာယ ဝုတ္တံ “သဗ္ဗေသံ ဝေနေယျာနံ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌာ”- တိ။ -အနု။ သဗ္ဗေသံအရ ထင်ရှားသော ဗဿဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှားသော ဗဿဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးကို ယူရသည် -ဟူလို။

ပေတွာ ဝိလာပေတွာတိ သုဝိသုဒ္ဓိ နဝနိတံ ဝိလာပေတွာ သိတိဘူတံ အတိ သိတလေ ဥဒကေ ပက္ခိပိတွာ၊ ပတ္တိန္ဒ(တန့်လျက်) ဌိတံ မတ္တေတွာ (မန္တေတွာ) (မေန္တေတွာ) ပရိပိဏ္ဍေတွာ (ပေါင်းစပ်စေ၍) တဖန် အခဲလုပ်၍။ ပုန ဝိလာပေတွာတိ (တဖန် ကြေမှုစေ၍) သတဝါရံ ဧဝံ ကတွာ။ - အနု။ ဤ၌ “ပတ္တိန္ဒ ဌိတံ မတ္တေတွာ” အဖွင့်ကိုထောက်၍ ပျစ်နေသော ထောပတ်ကို ကျဲသွားအောင် မွေ့သည်ဟု သိရသည်။]

ဝိနိဝတ္တေတွာတိ၊ ကား။ စတုက္ခန္ဓသမုဒါယတော၊ ၄-ပါးသော နာမ်ခန္ဓာ အပေါင်းမှ။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ (ဒဿေသိ ဌိစပ်။) မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ္တာဒိသု၊ မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝတွာ၊ ဧဟာတော်မူပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိနိဝတ္တေတွာ၊ သီးခြားနှစ်စေ၍။ ဝါ၊ သီးခြားထုတ်၍။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်တို့၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဧဝ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပရာသိတော၊ နာမ်အစုမှသော်၎င်း။ ဉာတပရိညာယ၊ ဉာတပရိညာဖြင့်။ ပရိညာတတောဝါ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားမှ သော်၎င်း။ ရူပါရူပရာသိတောဝါ၊ ရုပ် နာမ် အစုမှ သော်၎င်း။ ဝိနိဝတ္တေတွာ၊ နှစ်စေ၍။ ဝါ၊ သီးခြားထုတ်၍။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတံ။ ကတ္တာပိ၊ ထို အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ ပြရာ သုတ္တန်တို့တွင်လည်း။ ယေသု၊ အကြင် သုတ္တန်တို့၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဉာတပရိညာ၊ ဉာတပရိညာကို။ ဝတ္တာ၊ ပြီ။ တေသု၊ ထို သုတ္တန်တို့၌။ တဒန္တောဂမံ၊ ထို ဉာတပရိညာ၌ အကျုံးဝင်သော။ (ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို၎င်း။) ယေသု၊ အကြင် သုတ္တန်တို့၌။ (ဉာတပရိညာ၊ ကို။ န ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်။) တေသုစု၊ ထို သုတ္တန်တို့၌ လည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အာရမ္မဏမတ္တံ၊ အာရုံမျှဖြစ်သော။ သမိတ္တံ၊ ချိုးအပ်သော။ ပါဠိအနာရုဠံ၊ ပါဠိတော်၌ မတက်ရောက်သော။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံစ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ကထိတတာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝတ္တာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနောဝိညေယျာနံ ဓမ္မာနံ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ (အင်္ဂိစ္စလာဘိ စသည်၌စပ်။) ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဆဂေဟသိတ သောမနဿံ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမဂုဏ် တည်းဟူသော အိမ်၌မို့သော သောမနဿ ဝေဒနာသည်။ ပဉ္စကာမဂုဏေသု၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော ဧဝ၊ သာယာဘွယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စကာမဂုဏာ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏာနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၇၉၇

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၅။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ကိလေသာတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ (နဝိသုဒ္ဓတာ ဟောတိ ဌိစပ်။) ကေဟိစိ၊ အချို့ ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့နှင့်။ (လောဘ မာန ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာတို့နှင့်။) ဝိပ္ပယောဂေါ၊ မယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိပ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ယေဟိ၊ အကြင် ကိလေသာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ သံကိလေသ ဘာဝေန၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဒိသေဟိ၊ တူကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုမိမိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့သည်။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန် စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတရေဟိပိ၊ မိမိနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှ တပါးကုန်သော သမ္ပယုတ်မဟုတ်သော ကိလေသာ တို့မှလည်း။ [ဣတရေဟိပိတိ အတ္တနာ သမ္ပယုတ္တကိလေသတော ဣတရေဟိပိ အသမ္ပယုတ္တေဟိ။ - အနု။] ဝိသုဒ္ဓတာ၊ စင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ပစ္ဆိမပဒံ ဘဇ္ဇိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဒုဝိဇ္ဇတိ၊ ဒုဝိဇ္ဇ ဟူ၍။ (သမောဟံတိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေဝ ဥဒ္ဓစ္စသဟ- ဂတဉ္စာတိ ဒုဝိဇ္ဇဟူ၍။) ဝိသု၊ သီးခြား။ (အခြား အကုသိုလ်၌ ဤသို့မဆိုဘဲ ဤ အကုသိုလ်ကျမှ သီးခြား။) ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သရာဂ သဒေါသေဟိ၊ သရာဂ စိတ်၊ သဒေါသစိတ်တို့မှ။ ဝိသိဋ္ဌဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ ထူးသော မောဟမုဒွေးကို ယူရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ [အနုဋီကာ၌ “ဝိသိဋ္ဌဂ္ဂဟဏံ” ဟုသာ ရှိ၏။]

အဝိပဿနုပဂတ္တာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သို့ မကပ်ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣဓ ဩကာသောဝ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ
နိဝရဏပဗ္ဗ အဖွင့်

၃၆၆။ ကဏှသုက္ကာနံ၊ ကဏှဖြစ်သော အကုသိုလ်တရား၊ သုက္ကဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့၏။ (ဤနေရာ၌ “ကဏှဖြစ်သော ကာမစွန္ဒတရား၊ သုက္ကဖြစ် သော ဓမ္မာနုပဿနာတရားတို့၏”။) ယဂနုဒ္ဓတာ၊ ထမ်းပိုး၌ဖွဲ့တပ်အပ်သော နွားတရျဉ်းကဲ့သို့ အစုံအားဖြင့် ဖွဲ့တပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဇာနနကာလေ၊ အပြားအားဖြင့် သိရာအခါ၌။ အဘာဝါ၊ ကာမစွန္ဒ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဘိဏှသမုဒါစာရဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

၂၉၀ ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ [သံတိပဋ္ဌာန

သုဘမ္ပိတိ၊ ကား။ ကာမစ္ဆန္ဒောပိ၊ သည်လည်း။ (သုဘနိမိတ္တံ ဌာပနံ)ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒကို။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသောကာမစ္ဆန္ဒ၏။ ဂဟဏာ-
ကာရေန၊ ယပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သုဘန္တိ၊ သုဘဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
တေနာကာရေန၊ ထို သုဘဟု ယပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္ထိမာနကဿ၊
ဖြစ်သော။ အညဿ၊ အခြားသော။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ နိမိတ္တတ္တာ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တန္တိ၊ နိမိတ္တဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။

အာကမိတဿ၊ လိုလားတောင့်တအပ်သော။ ဟိတသုခဿ၊ ဟိတသုခ၏။
အနုပါယဘူတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သည့်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မနသိကာရော၊
သည်။ အနုပါယမနသိကာရော၊ မည်၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊
အယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ဖြစ်စေထိုက်သော ကာမစ္ဆန္ဒ၌၎င်း။ အာရမ္မဏ-
ဘူတေ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော သုဘနိမိတ်၌၎င်း။ ဒုဝိဇေပိ၊ လည်းဖြစ်သော။
သုဘနိမိတ္တေ၊ ၌။ (ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိဌာပနံ)။

အသုဘမ္ပိတိ၊ ကား။ အသုဘဇ္ဈာနံပိ၊ အသုဘကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောဈာန်
သည်လည်း။ (အသုဘနိမိတ္တံ ဌာပနံ)။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအသုဘကိုအာရုံပြု၍
ဖြစ်သောဈာန်ကို။ ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အသုဘာသု၊ အသုဘတို့
၌၎င်း။ ကေသာဒီသု၊ ဆံအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၌၎င်း။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်သော
ဈာန်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကေသာဒီသု၊ တို့၌။ (ပဝတ္ထာ၊ သော။) သညာ၊
ကို။ အသုဘသညာတိ၊ ဟူ၍။ ဂိရိမာနန္ဒသုတ္တေ၊ ၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဣတိ၊
ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တ္ထေ၊ ဤ ကာမစ္ဆန္ဒ အခဏ်း၌။ စတုပ္ပိဿောပိ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။
[“အနိစ္စေ နိစ္စံတိဝါ” စသောအားဖြင့် ၄-ပါး၊ “အနိစ္စေ အနိစ္စံတိဝါ” စသော
အားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။] အယောနိသောမနသိကာရဿ၊
ကို၎င်း။ ယောနိသောမနသိကာရဿ၊ ကို၎င်း။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းကို။ နိရဝ-
သေသ ဒဿနတ္ထံ၊ အကြွင်းမရှိသောမနသိကာရကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သင်္ဂဟ-
ကာရေန)။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၄-ပါး
အပြားရှိသော အယောနိသောမနသိကာရ ယောနိသောမနသိကာရကိုပြခြင်းကို
ပြုအပ်သော်လည်း။ တေသု၊ ထို ၄-ပါးအပြားရှိသော အယောနိသောမနသိကာရ
ယောနိသောမနသိကာရတို့တွင်။ အသုဘော၊ အသုဘအာရုံ၌။ သုဘံတိ၊ သုဘ
ဟူ၍၎င်း။ အသုဘံတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊
နှလုံးသွင်းကြောင်း အယောနိသောမနသိကာရ၊ ယောနိသောမနသိကာရကို။
ဣ၊ ဤ ကာမစ္ဆန္ဒကိုပြရာ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ [အသုဘအာရုံ၌
သုဘဟု နှလုံးသွင်းခြင်းသည် အယောနိသောမနသိကာရ။]

ဝိဘင်း] • ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ မောနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် • ၇၉၉

ဝါ၊ တနည်း။ တဒနုကုလတ္တာ၊ ထို မနသိကာရအား လျော်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတရေပိ၊ အခြားသော မနသိကာရတို့ကိုလည်း။ (ဣဓ၊ ဤ ကာမစန္ဒကို ပြရာ၌၊ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဘောဇနော၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညုနော၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘဝါဘာဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ လွှမ်းမိုးခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ထိနမိဒ္ဓ အလွှမ်းမိုး မခံရခြင်းကြောင့်။) ဩတာရံ၊ သက် ရောက်ခွင့် အပေါက်အကြားကို။ အလဘမာနော၊ မရသော။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြ ပါကုန်သော်လည်း။ ဘောဇနနိဿိတံ၊ ဘောဇဉ်ကို မှီသော။ အာဟာရေ ပဋိ- ကူလသည်၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသည်ကို။ (သော၊ ထို ဘောဇနော မတ္တညု ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။) တဗ္ဗိပရိဏာမဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏

တဒနုကုလတ္တာ။ ။ တဒနုကုလတ္တာတိ တေသံ အသုဘေ သုဘံတိ အသုဘံ တိ စ ပဝတ္တာနံ အယောနိသောမနသိကာရ ယောနိသောမနသိကာရနံ အနုကုလတ္တာ၊ ရူပါ- ဒီသု အနိစ္စာဓိအဘိနိဝေသဿ အနိစ္စသညာဒီနဉ္စ ယထာဓုတ္တမနသိကာရူပနိဿယတာ တဒနုကုလတာ၊ ဤအလို—“တဒနုကုလတ္တာ၊ ထို အသုဘဖြစ်သောအာရုံ၌ သုဘဟူ၍၎င်း၊ အသုဘဟူ၍၎င်းဖြစ်သော အယောနိသောမနသိကာရ ယောနိသောမနသိကာရတို့အား အခြားသော မနသိကာရတို့က လျော်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု ပေးပါ။

အားလျော် ။ ။ “လျော်” ဟူသည်လည်း ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌ အနိစ္စ အစ ရှိသော နှလုံးသွင်းခြင်း၏၎င်း၊ အနိစ္စသညာ အစရှိသည်တို့၏၎င်း ဆိုအပ်ပြီးသော မနသိကာရအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။— အနုဋီကာ။

ဘောဇနော ။ပေ။ ဝဒန္တိ ။ ။ ဝဒန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘောဇနော မတ္တညုပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိန မိဒ္ဓ မလွှမ်းမိုးနိုင်၊ အိပ်ချင် ငိုက်မျည်းမှုမရှိလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အမြဲ နှလုံးသွင်းနေသော ကြောင့် ကာမရာဂ၏ သက်ရောက်တို့ရန် အပေါက် အကြား အခွင့်အလမ်း မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဘောဇနော မတ္တညုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂကို ပယ်နိုင်၏ဟု ဆိုကြသည်။ ထို ဝဒန္တိဝါဒကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဋီကာဆရာက “ဘောဇနနိဿိတံ၊ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။

တဗ္ဗိပရိဏာမဿ ။ပေ။ ဒဿနံ ။ ။ အနုဋီကာ၌ တဗ္ဗိပရိဏာမဿကို “ဘောဇန- ပရိဏာမဿ”ဟု သုဒ္ဓတ္ထဖွင့်၍ “နိဿန္နာဒိကဿ”ဟု အဘိဓမ္မေယျတ္ထ ဖွင့်သည်။ အစာ ကြေသောအခါ ကိုးပေါက်ဒွါရတို့မှ ယိုစီး စိမ့်ထွက်သော ချွေး မျက်ချွေး စသည်နှင့် တကွ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တို့ကို “နိဿန္န” ဟု ဆိုသည်။ “နိဿန္နာဒိ” ၌ အာဒိဖြင့် ဘောဇဉ်ကို စားသောအခါ လက် ခံတွင်း စသည်တို့၌ လူးလဲခြင်း မကွန်ကို ယူပါ။

ဂံဝံ

ဝိဘင်္ဂမုလဋ္ဌိကာနိဿယ

သြဝေသနာ

ကြေကုက်ခြင်းဟူသော နိဿယသော အကျိုး၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ၊ အသုဘ
 ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ရှုတတ်သော ဉာဏ်ကို။ (သော၊ ထို ဘောဇနမတ္တည
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။) တဒါဓာရဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏ တည်ရာအစာသစ်
 အိမ်၏။ ဝါ၊ တကိုယ်လုံး၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ၊ ကို။ (သော၊ သည်။ ဥပ္ပါဒေ-
 တိ၊ ၏။) ဥပနိဿယဘူတဿ၊ ကာမရာဂ၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း
 ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ စ၊ ကိုလည်း။
 (သော ဥပ္ပါဒေတိ)။ ကာယဿ၊ ကရဇကာယ၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာဒိ-
 ဒဿနံ စ၊ အာဟာရဟူသော တည်ကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို
 ရှုတတ်သောဉာဏ်ကိုလည်း။ သော၊ ထို ဘောဇနမတ္တည ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေ-
 တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဘောဇနမတ္တညပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမတ္တန္ဒာ၊
 ကို။ ပဟိယတေဝ၊ ပယ်အပ် ပယ်နိုင်သည်သာ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိ-
 ဓမ္မာ ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။
 လောဘော၊ လောဘသည်။ ကာမတ္တန္ဒနိဝရဏံ၊ ကာမတ္တန္ဒနိဝရဏတည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [သုတ္တန်
 နည်းအားဖြင့် ကာမတ္တန္ဒနိဝရဏ ဟူသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်တတ်သော
 လောဘတည်း။ ထို လောဘကို အနာဂါမိမဂ်က ပယ်နိုင်သည်။]

တဒါဓာရဿ။ ။ အနုဋ္ဌိကာ၌ “ဥဒရဿ”ဟု ပဌမ ဖွင့်၏။ “ဥဒရ”ဟူသည်
 စားလိုက်သော ဘောဇဉ်တည်ရာ အစာသစ်အိမ် ဟူသော ဝမ်းတည်း။ “ကာယ-
 ဿဝ ဝါ”ဟု ဒုတိယ တနည်း ဖွင့်၏။ ထိုအလို တဒါဓာရအရ ထိုဘောဇဉ်၏ တည်ရာ
 တကိုယ်လုံးကို ယူပါ။ ဘောဇန မတ္တညပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအစာသစ်အိမ် ထိုတကိုယ်လုံး၏
 အသုဘတာ အစရှိသော အခြင်းအရာကို ရှုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

တဿစ ဥပနိဿယဘူတဿ။ ။ ဘောဇဉ်ဟူသော အစာအာဟာရသည် ကာမ
 ရာဂ (ကာမတ္တန္ဒ) ၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်၏။ အသိ အအိမ် အစား
 ကောင်းတို့ကို စား၍ ကာမရာဂ တိုးပွားနေကြပုံကို၎င်း၊ အဗြဟ္မစရိယ စောင့်ထိန်းသော
 ဥပုသ်သည်များ၏ ဉာဏ် မစားရပုံကို၎င်း သတိပြုပါ။ ဘောဇနမတ္တည ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 ကာမရာဂ၏ ဥပနိဿယဖြစ်သော ထိုဘောဇဉ်၏ အသုဘ အစရှိသော အခြင်းအရာကို
 ရှုမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ကာယဿစ ။ ပေ။ ဒဿနံ။ ။ ဤ ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ကရဇကာယသည် အစာ
 စားရမှ တည်နိုင်၏။ ထိုဘောဇနမတ္တညပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကာယ၏ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာ
 စသည်ကို ရှုမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာဒိ၌ အာဒိဖြင့် အာဟာရကို
 ရှုခြင်း စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခကို ယူပါ။

ဣတိ တဿ။ ပေ။ ပဟိယတေဝ။ ။ ဤပြခဲ့သော “ဘောဇန နိဿိတံ။ ပေ။ သော
 ဥပ္ပါဒေတိ” ဟူသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ထိုဘောဇနမတ္တည ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမ-
 တ္တန္ဒကို ကေန ပယ်နိုင်သည်သာ။

ဝိဘင်း] , ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ မေဃနုပဏနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် . ၈၀၁

ဩဒိဿကာနောဒိဿကဒိသာဖရဏာနံတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တဂရုအတိ-
ပ္ပိယသဟာယမဇ္ဈတ္တဝသေန၊ မိမိ၊ အလေးပြုထိုက်သော ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်
စသည်၊ အလွန်ချစ်ကျွမ်းဝင်သော သဟာယ်ချင်း၊ အလယ်အလတ်၌တည်သော
သဘောရှိသူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဩဒိဿကတော၊ ဩဒိဿကမေတ္တာဥဂ္ဂဟ၏ အဖြစ်
ကို၎င်း။ သီမာဘေဒေ၊ အပိုင်းအခြားကို ဖျက်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။
အနောဒိဿကတော၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ ဥဂ္ဂဟ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဧကဒိသာ-
ဖရဏဝသေန၊ တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒိသာဖရဏ-
တော၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာဥဂ္ဂဟ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာကို။ ဥဂ္ဂဟ-
ဏေ၊ သင်ယူခြင်း၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ [မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာ့အထံသင်ယူရာ၌
ဩဒိဿကမေတ္တာ ဖြန့်နည်း၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ ဖြန့်နည်း၊ ဒိသာဖရဏ
မေတ္တာ ဖြန့်နည်းတို့ကို သင်ယူရမည်—ဟူလို။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဟာရရစ္ဆာဂါမာဒိဝသေန၊ ကျောင်းတိုက် တရပ်လုံး
အပိုင်းအခြား၊ လမ်း၏ ဝဲယာ အပိုင်းအခြား၊ ရွာ၏အပိုင်းအခြား အစရှိသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဩဒိဿကဒိသာဖရဏံ၊ ဩဒိဿကဒိသာဖရဏ ကို၎င်း။
ဝိဟာရုဒိဥဒ္ဒေသ ရဟိတံ၊ ကျောင်း အစရှိသော အပိုင်းအခြားကို ညွှန်ပြခြင်းမှ
ကင်းသော။ ပုရတ္ထိမာဒိဒိသာဝသေန၊ အရှေ့အရပ်အစရှိသောအရပ်တို့၏အပြား
အားဖြင့်။ အနောဒိဿကဒိသာဖရဏံ၊ အနောဒိဿက ဒိသာဖရဏ ကို၎င်း။
ဣတိ ဧဝံ သို့။ [ရှေ့၌ ဝါရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဧဝံ ဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါ
ပါသည်မှာ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ဒို့ဓာ၊ ၂-ပါး အပြား
အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟံ၊ သင်ယူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဩဒိဿကာနောဒိဿကဒိသာ-
ဖရဏာနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ဤနည်း၌ ၃-မျိုး မခွဲဘဲ ၂-မျိုးသာ
ခွဲ၏။] စ၊ ဆက်။ ဥဂ္ဂဟေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူခြင်းကို။ ယာဝ ဥပစာရာ၊ ဥပစာရ
ဈာန်တိုင်အောင်။ ဒဠဗ္ဗော၊ [ဥပစာရဈာန်အခန်း တိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
သင်ယူရမည်—ဟူလို။] ဥဂ္ဂဟိတာယ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အာ-
သေဝနာ၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်းသည်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ [သင်ယူတုန်းက ဥပစာရ
ဈာန်တိုင်အောင် သင်ယူသော်လည်း ဘာဝနာပွားသောအခါ “သဗ္ဗေ သတ္တာ
အဝေရာ ဟောန္တု” စသည်ဖြင့် အစမှစ၍ ပွားစေရမည်။]

တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာပွားစေရာ၌။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဟူသော
ပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ပါဏာ၊ သဗ္ဗေ ပါဏာ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဘူတာ၊ သဗ္ဗေ
ဘူတာဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ၊ သဗ္ဗေပုဂ္ဂလာ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ
အတ္တဘာဝဂ္ဂရိယာပန္နာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေသံ၊ ဤပုဒ်တို့၏။
ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ငါးပါး အပြားရှိသော မေတ္တာကို၎င်း။
ဧကေကသ္မိံ၊ တပုဒ်တပုဒ်၌။ အဝေရာ၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ရန်မရှိကြကုန်သည်။

ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ အဗျာပဇ္ဇာ၊ ဒေါသဗျာပါဒ မရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တု)။ အနိဿာ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ မရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တု)။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သုခိ၊ ကိုယ်စိတ် ၂-ဖြာ ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ရှိ။) ပရိဟရန္တု၊ အသက်ဆုံးတိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသတိဝိဓာ၊ နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော။ ပြုအပ်ပြီးသော ငါးပါးကို “အဝေရာ ဟောန္တု” စသော လေးပါးဖြင့်မြှောက်၍ နှစ်ဆယ်အပြားရှိသော။ အနောမိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်း ရှိသော။ မေတ္တာဝါ၊ မေတ္တာကို၎င်း။

သဗ္ဗာဣတ္ထိယော၊ သဗ္ဗာဣတ္ထိယောဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေပုရိသာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ အရိယာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ အနရိယာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေဒေဝါ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေမနုဿာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တောဓိကရဏာဝသေန၊ သတ္တဝါဟူသောတည်ရာ၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ သတ္တဝိဓာ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓာဝါ၊ နှစ်ဆယ်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သြဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်းရှိသော။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာကို၎င်း။

ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိသဟိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ဖြင့်။ ဒိသောဓိကရဏာဝသေန၊ အရပ်မျက်နှာဟူသော တည်ရာ၏အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒသဝိဓာ၊ ဆယ်ပါး အပြားရှိသော။ ဒိသာဖရဏာ၊ အရပ်မျက်နှာကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော။ မေတ္တာ၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကေကာယ၊ တပါးတပါးသော။ ဒိသာယ၊ အရပ်မျက်နှာ၌။ သတ္တာဒိ ဣတ္ထိအာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန၊ သတ္တ အစရှိသောပုဒ်၊ ဣတ္ထိ အစရှိသောပုဒ်၊ အဝေရာ အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အသိတာဓိက စတုသတပွဘေဒါ၊ ရှစ်ဆယ်အလွန်ရှိသော လေးရာ အပြားရှိကုန်သော။ အနောမိသောသြဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်း၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်းရှိသော၊ မေတ္တာတို့ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

အသိတာဓိက စတုသတပွဘေဒါ ။ ။ သတ္တာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန ဝိသတိ၊ ဣတ္ထိအာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန အဋ္ဌဝိသတိတိ အဋ္ဌစတ္တာရိသံ ဧကိဿာဒိသာယ၊ တဏှာ သေသဒိသာဒိသုပိတိ သဗ္ဗာ သင်္ဂဟေတွာ အာဟ—“အသိတာဓိက စတုသတပွဘေဒါ”တိ၊ [ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ်၊ မေတ္တာတုက်နည်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဝိစာင်း] ၁-သုတ္တန္တတာဇနီယ ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၈၀၃

ကာယဝိနာမနာတိ၊ ကား။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဝိဝိဓေန၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။ နာမနာ၊ ညွတ်စေခြင်းတည်း။ [ကျန်းမာရေး လိုက်စားသူတို့၏ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်းမျိုးကို ဆိုသည်။]

အတိဘောဇနေ နိမိတ္တဂ္ဂါဟောတိ၊ ကား။ အတိဘောဇနေ၊ အလွန် စားခြင်း၌။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော၊ အကြောင်းဟု ယူခြင်း၎င်းတည်း။ ဧတ္တကေ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုတ္တေ၊ စားအပ်သော်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧတ္တကေ၊ ကို။ (ဘုတ္တေ၊ သော်။ ထိနမိဒ္ဓဿ ကာရဏံ)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ ကာရဏာကာရဏဂ္ဂါဟော၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို ယူခြင်း ၎င်းတည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ ဓတင်္ဂါနံ၊ ဓတင်တို့၏။ ဝီရိယနိဿိတတ္တာ၊ ဝီရိယကို မှီကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓတင်္ဂါနိဿိတသပ္ပါယကထာယပီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကုက္ကုစ္စံပိ၊ ကုက္ကုစ္စသည်လည်း။ ကတာကတာနုသောစနဝသေန၊ ပြုအပ် ပြီးသော ဒုစရိုက်၊ မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်။ သမာနလက္ခဏံ၊ တူသောလက္ခဏာရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)။ အဝုပသမသဘာဝမေဝ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း သဘောရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသော၊ ၏။ အဝုပသမေဝ၊ မငြိမ်သက် ခြင်းကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။

ဗဟုဿုတ္တဿ၊ များသော သုတရှိသော။ ဂန္ထတော စ၊ ပါဠိတော်ကျမ်းစာ အားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထတော စ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထာဒိနံ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိစိနန္တဿ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတသော၊ ၏။ ဝိက္ခေပေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ (ဥဒ္ဓစ္စမဖြစ်-ဟူလို။) ယထာဝရံ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကြင်အကြင် အစီရင်အတိုင်း ကျင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ယထာနုရူပ ပဋိကာရပဝတ္တိယာ၊ အကြင်အကြင် လျော်သည့်အတိုင်း ကုစား ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကတာကတာနုသောစနဉ္စ၊ ပြုအပ်ပြီးသောဒုစရိုက်၊ မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်းသည်လည်း။ (န ဟောတိ)။ (ကုက္ကုစ္စမဖြစ် - ဟူလို။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာဟုဿစ္စေနာပိ ဥဒ္ဓစ္စ- ကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

စ၊ ဆက်။ ဝုစ္စသေဝိတာ၊ သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ် လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝုစ္စသီလိတံ၊ ကြီးရင့်သောသီလရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ အာ- ဝဟတံ၊ ဆောင်နိုင်၏။ (မိမိအတွက်ဆောင်နိုင်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတောဝုပ- သမကရတ္တာ၊ စိတ်၏ငြိမ်သက်မှုကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ- ပဟာနုကာရိတာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟ-

ကာရေန) ဝုတ္တာ။ ပန၊ ဆက်။ ဝုစုတံ၊ သီတင်းကြီး၏အဖြစ်ကို။ အနပေက္ခိတော၊ မငဲ့မရှု။ ဝိနယဓရာ၊ ဝိနည်းခိုရုံဖြစ်ကုန်သော။ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒကော၊ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော ရဟန်းတို့ကို။ ကလျာဏမိတ္တာ၊ ကလျာဏမိတ္တတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [ဝုစုသေဝိတာမှ သီးခြားဆိုအပ် ကုန်ပြီ။ ဝိနယဓရာ မှန်လျှင် ကုက္ကုစ္စကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် ဝုစု မဟုတ်သော် လည်း ကလျာဏမိတ္တ ပင်တည်း။]

ဧတ္ထ၊ ဤ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရားတို့၌။ (ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက် နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာသည်)။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနီယာ၊ ဌာနီယတို့မည်၏။ [ဌာဘေတ်+အနီယပစ္စည်း။] ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ နောက် နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ဌာနီယာ၊ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဌာနီယာ၊ တို့။ ဝါ၊ တနည်း။ ဌာတဗ္ဗာ၊ တည်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တည် တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနီယာ၊ ဌာနီယမည်၏။ [ဌာနီယာ၌ အနီယပစ္စည်း ကို တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ ထို တဗ္ဗပစ္စည်းကိုလည်း ဘဝိတဗ္ဗော ဘဗ္ဗောကံသိ ကတ္တားဟော ကြံရသည်။] ဧတေသု၊ ထို ရှေးရှေးဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရား တို့၌။ ဌာနီယာ၊ တည်တတ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့တည်တတ်သောနောက်နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိစိကိစ္ဆာဌာနီယာ၊ တို့မည်၏။

ဗဟုဿုတတာ ပရိပုစ္ဆကတာဟိ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိသူ၏ အဖြစ်၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းတတ်သူ၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိ၊ ရှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထု ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို။ ကာမံ ပဟိယတိ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ် ပယ်နိုင်ပါပေ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် ပယ်နိုင်ပါသော်

ဝိစိကိစ္ဆာ ဌာနီယာ။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနီယာ အရ ရှေးရှေး ဝိစိကိစ္ဆာကို ရ၏။ ထို ရှေးရှေး ဝိစိကိစ္ဆာသည် “အဟောသိ နုခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ” စသည်ဖြင့် များသောကြောင့် ဗဟုဝုစိ ဆိုထားသည်။ [တိဋ္ဌတိ အနုပ္ပန္နာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဧတ္ထ ဧတေသု အဟောသိ နုခေါ အဟမတိတမဒ္ဓါနံ အာဒိကာယ ပဝတ္တိယာ အနေကဘေဒေသု ပရိမုပ္ပန္နေသု ဝိစိကိစ္ဆာဓမ္မေသုတိ တေဌာနီယာ ဝုတ္တာ။—အနု။]

အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိ။ ။ ရှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုဟူသည် “ဗုဒ္ဓေ ကင်္ခတိ၊ ဓမ္မေ သံစော၊ သိက္ခာယ၊ ပုဗ္ဗန္တေ၊ အပရန္တေ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ၊ ဣဒ္ဓပုစ္ဆယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တေ သုကင်္ခတိ” တည်း။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိဖြင့် “အဟောသိ နုခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ” စသော သောဋ္ဌသဝတ္ထုက ဝိစိကိစ္ဆာကို ပေါင်းပါ။ ထိုဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌ သံသယဖြစ်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိ၏။ ဘုရားကိုမယုံကြည်လျှင် နောက်ဘဝရှိ၏ ဟူသောတရားကို မယုံကြည်တော့၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကြွင်းသော ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ရတနာသုံးပါးကို မယုံကြည်သော ဝိစိကိစ္ဆာလျှင် အရင်းခံရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် အရင်းခံ ကို လိုက်၍ “တိဏိ ရတနာနိ အာရမ္မ” ဟု မိန့်သည်။

ဝိသင်း၊ ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့် ၈၀၉

လည်း။ သေသဝိစိကိစ္ဆာ၊ ရတနတ္ထယ ဝိစိကိစ္ဆာမှကြွင်းသော ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ ရတနတ္ထယဝိစိကိစ္ဆာမူလိကာ၊ ရတနတ္ထယဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အရင်းမူလရှိ၏။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ တိဏိရတနာနိ အာရဗ္ဘာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝိနယေ၊ ဝိနည်း၌။ ပကတညူတာ၊ သဘောကိုသိသူ၏အဖြစ်သည်။ သိက္ခာယ ကမ်တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနယေ စိတ္တဝသိတာဝဿပိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဩကပ္ပနိယ သဒ္ဓါသင်္ခါတ-အဓိမောက္ခ ဗဟုလဿာတိ၊ ကား။ အနုပဝိသန သဒ္ဓါသင်္ခါတ အဓိမောက္ခေန၊ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်သို့ အစဉ်အတိုင်း သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါဟု ဆိုအပ်သော အဓိမောက္ခဖြစ်။ (သဒ္ဓါဓိမောက္ခဖြစ်)။ အဓိမုစ္စန ဗဟုလဿ၊ များသော လွန်လွန်ကဲကဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဟိယတိ ဌိစပ်)။ အဓိမုစ္စနာ၊ အဓိမုစ္စနဟူသည်လည်း။ အဓိမောက္ခုပ္ပါဒနမေဝ၊ အဓိမောက္ခကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ [အဓိမောက္ခလည်း မုစဓာတ်၊ အဓိမုစ္စနလည်း မုစဓာတ်ပင်ဖြစ်၍ သဘောတူပင်တည်း။] ဝါ၊ တနည်းကား။ သဒ္ဓါ-ယ၊ သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါ၌။ နိဇ္ဇတာ၊ ညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဓိမုတ္တိ၊ မည်၏။ [ဤအလို အဓိ+လွန်လွန်ကဲကဲ။ မုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို “အဓိမုတ္တိ”ဟု ဆိုလိုသည်။]...နိဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတာ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂ ပဗ္ဗအဖွင့်

ခန္ဓာဒိပါဠိယာ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကိုပြရာ ပါဠိတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ ခန္ဓာဒိနံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ခန္ဓ။ ပေ။ ဝိပဿနာနံ အတ္ထ သန္နိဿိတပရိပုစ္ဆာ ဗဟုလတာ-တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထို အတ္ထသန္နိဿိတသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်။ အတ္ထပရိပုစ္ဆာ (ပရိပုစ္ဆာ)၊ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းသည်။ ပညာသံဝတ္တနိကာ၊ မှန်ကန်သောဉာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟောတိ

တေန န ဗာထာ။ ပေ။ ဒသေတိ ။ ။ ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော လောကီဆိုင်ရာ ဗဟုသုတပုစ္ဆာတွေသည် ပါဠိတော်၌ ပါဝင်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးမြန်းကြောင်း ပုစ္ဆာလောက် ဓမ္မဝိသယဉာဏ်ပညာကို မတိုးပွားစေနိုင်ကြ၊ ထို့ကြောင့်ပင် လောကီပညာတတ်များသည် အလုပ်အကိုင် သင်္ကေတဆိုင်ရာကို နားလည်သော်လည်း တရားသဘောကို သိသောဉာဏ်ကား မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံခြား၌ မမှန်သောဝါဒ

ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပါဠိမုတ္တကပုစ္ဆာ၊ ပါဠိတော်မှ အလွတ် ဖြစ်သော လောကီပုစ္ဆာသည်။ ပညာသံဝတ္တနိကာ၊ မှန်ကန်သောညာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ န-ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿတိ။

အဂ္ဂိဇာလာဒိသ၊ မီးလျှံအစရှိသည်တို့၌။ အာပေါဓာတုအာဒိနံ၊ အာပေါ ဓာတ် အစရှိသည်တို့၏။ မန္တတ္တာ၊ နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကိစ္စေ၊ အာဗန္ဓနစသော မိမိကိစ္စ၌။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဝိရိယာဒိနံ၊ ဝိရိယ အစရှိသည်တို့၏။ မန္တ- တ္တာ၊ နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကိစ္စေ၊ ပဂ္ဂဟ စသော မိမိကိစ္စ၌။ အသမတ္တတာ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

ပတ္တံ နိဟရန္တောဝ တံ သုတ္တာတိ ဧတ္ထံ ၌။ ပဉ္စာဘိညတ္တာ၊ ငါးပါးသော အဘိညာဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗသောတေန၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် ဖြင့်။ အဿောသိ၊ ကြားပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ။

ပသာဒသိနေဟာဘာဝေနာတိ၊ ကား။ ပသာဒသင်္ခါတဿ၊ ကြည်ညိုခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ သိနေဟဿ၊ အစေး၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂဒြဘပိဋေ၊ မြည်းကျောက်ကုန်း၌။ လူခရဇော၊ ပင်ကိုယ်က ကြမ်းတမ်းသော မြူသည်။ လူခတရော၊ သာ၍ ကြမ်းတမ်းသည်။ ဟုတွံ၊ ၍။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိလူတောယ၊ အလွန်ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ- သဒိဿေ၊ ထို ကြမ်းတမ်းသောမြူနှင့် တူကုန်သော (လူခပုဂ္ဂလေ ၌စပ်)။

သံဝေဇန ပသာဒနေဟိ၊ ထိတ်လန့်ကြောင်း တရား၊ ကြည်ညိုကြောင်း တရားတို့ဖြင့်။ ဇေဇနံ၊ ထက်သန်စေခြင်းသည်၎င်း။ တောသနဉ္စ၊ ရှင်လန်း စေခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပဟံသနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဿောသိ ။ ။ အနုဋီကာ၌ကား— “တောတောင် အရပ်၌ သစ်ပင်တောရှုပ်တို့ ခြားကွယ်၍ နေအပ်ပါသော်လည်း ရွာကား မဝေးလှ၊ ရွာမဝေးသော်လည်း တောင်ကို ရစ်ပတ်၍ သွားရသောကြောင့် ကျောင်းသည် တော၏လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် မသသောတဖြင့် ကြား၏ ဟု ဆိုကြသည်” ဟု တနည်းပြသေး၏။

မိမိအယူ။ ။ “မိမိကား ကျောင်းလည်း ထုံးစံအတိုင်း တောရကျောင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို သားအမိတို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံကို ကြားရသည်မှာ ရွာအနီးသို့ ရောက်နေ သောကြောင့်တည်း” ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဘာကြောင့်နည်း - တောကျောင်းဘုန်းကြီး များသည် ရွာအနီးရောက်မှ သင်္ကန်းရုံလှေရှိကြ သပိတ်အိတ်မှ သပိတ်ကိုထုတ်လှေရှိကြ သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ရွာအနီးရောက်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် “ထေရော စီဝရံ ပါရမိတွာ ပတ္တံ နိဟရန္တောဝ တံ သဒ္ဓံ သုတ္တာ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။

ဝိဘင်း] ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဓမ္မာနုပဿနာနိဗ္ဗေသအဖွင့် ၈၀၇

သမထဝိပဿနာ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန၊ သမထဝိပဿနာ၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာ တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဌမဿ၊ ပဌမဖြစ်သော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၏ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣတရေသဉ္စ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှ တပါးသော ဝေဒနာနုပဿနာ စသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၏၎င်း။ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣမေသုပိ ဒွိသု ပဗ္ဗေသု သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ ကထိတာ ဌိစပိ။) ဣတိ အတ္ထော။

မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သတိ ကာယာနုပဿနာ နာမာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာ-
ဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ (သင်္ဂဟ-
ကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝေ။ ပေ။ တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ ကာယာနုပဿ အာဒိနံ၊
ကာယာနုပဿ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အာဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာ
ကြောင်း ဝိပဿနာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်
မူအပ်သော။ သတိပဋ္ဌာနဒေသနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်သည်။ ပုဂ္ဂလေ၊ ဌိ။
တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနေက-
သမဂီတာ၊ တပါးမက များစွာသောသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်
၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဌိ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဧကက္ခဏေ၊
တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ အနေကသတိ သမ္ဘဝါဝဗောဓပသင်္ဂါ၊ တပါးမက
များစွာသော သတိ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း၊ ထိုဖြစ်သမျှ သတိကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏
လျဉ်းပါးဘွယ် ရှိခြင်းကြောင့် တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အာမသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ သကိစ္စပရိစ္ဆိန္နံ၊ မိမိ
ကိစ္စဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားကို။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။
ကိစ္စဘေဒေန၊ ကိစ္စ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဧကိဿာ၊ တပါးသော။ သတိယာပိ၊
သတိ၏လည်း။ အနေကနာမတာ၊ တပါးမက များသောနာမည်ရှိသည်၏အဖြစ်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ကာယေ ပနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ။ ဟိ၊ ဥပနာသောဝင် အောင်ပြအံ့။ ပုဂ္ဂလကိစ္စံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကိစ္စဟူသည်။
ဓမ္မာဝေ၊ သဘာဝဓမ္မတို့သာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘေဒေန၊ တရားတို့၏
ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ကာယာနုပဿိအာဒိ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ ကာယာနုပဿိ

သမထ ။ပေ။ ကထိတတ္တာ ။ ။ “သမထဝိပဿနာဝသေန ပဌမဿ ကထိတတ္တာ
ဟု၎င်း၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန ဣတရေသဉ္စ ကထိတတ္တာ” ဟု၎င်း ခွဲပါ။ ထိုကထိတတ္တာ
ဟိတ်ပုဒ်တို့၏ ဝပ်ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ဣမေသုပိ ဒွိသု ပဗ္ဗေသု သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ
ကထိတာ” ဟူသောစကားနှင့်တွဲ၍ “ဣတိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ” ဟု တည်၍ဝပ်ပါ။

အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မ-
 သ၊ တခုသောဓမ္မ၏။ ဓမ္မော၊ အခြားသောဓမ္မသည်။ ကိစ္စံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘေဒန၊ တရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ တဿ၊
 ထိုကိစ္စ၏။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ န (အတ္တိ)၊ မရှိနိုင်။ ကသ္မာ၊ တံဒဘာဝ-
 တော၊ ထိုအခြားသောတရား၏ အခြားကိစ္စ၏ မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်းဟု အနု-
 ဋ္ဌိကာ၌ ဟိတ်လည်းသည်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဓမ္မ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့် ကိစ္စ၏
 ကွဲပြားခြင်းကို အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ကိစ္စ၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်သာ
 ဓမ္မ၏ အထူးအပြားကို အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကောဝ၊ တပါး
 တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ စတုဝိပလ္လာသ ပဟာနဘူတာ၊ ၄-ပါး
 သော ဝိပလ္လာသကို ပယ်တတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်ခဏ၌။
 သမိဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံသည်။ (သမာနာ၊ သော်။) အနတ္တန္တရေန၊ တပါးသောအကျိုးထူး
 မရှိသော။ တပ္ပဟာန ကိစ္စဘေဒန၊ ထို ဝိပလ္လာသ ၄-မျိုးကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စ၏
 အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။
 ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယေပန အစရှိသောပါဌ်၌။ အဓိ-
 ပေါယော၊ တည်း။...သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၃၇၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ (ဌပေတွာ၊ ဒေ-
 သေတွာ ဝုတ္တော တို့၌စပ်။) ကထဉ္စဘိက္ခု။ပေ။ တသ္မိံ သမယေ သတိတိ အာဒိ-
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဂမနဝဇသန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာ၏
 အစွမ်းသည်။ ဝိသေသိတာနိ၊ အထူးပြုအပ်ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ပုဂ္ဂ-
 လေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဒေသေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ [ဤကား
 ပဌမနည်း။] ပုန၊ တဖန်။ တတ္ထ ကတမံ သတိပဋ္ဌာနံ။ ပေ။ သတိတိ အာဒိနာ၊ အစ
 ရှိသည်ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍၎င်း။ အာဂမဝိသေသနံ၊
 အာဂမဟူသော ဝိသေသနကို။ အကတွာ စ၊ ပြုတော်မမူဘဲ၎င်း။ စတုကိစ္စ-
 သာဓကေက သတိဝသေန၊ ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော တပါးသော
 သတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ သုဒ္ဓိက သတိပဋ္ဌာနနယော၊ သုဒ္ဓိက သတိပဋ္ဌာန နည်းကို၊
 (သဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မ
 ဘာဇနီယ၌။ နယဒ္ဓယေ၊ နည်း၂-ပါး အပေါင်း၌။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။
 [နယဒ္ဓယေတိ၊ အနုပဿနာနယော၊ သုဒ္ဓိကနယောတိ ဧတသ္မိံ နယဒ္ဓယေ။—
 အနု။]...အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမ္မပ္ပဓာနဓိဘင်း

၁-သုတ္တန္တတဘဇနိယအဖွင့်

၃၉၀။ ကာရုဏပ္ပဓာနာတိ၊ ကား။ (ဣမေ၊ ဤ သမ္မပ္ပဓာန်တရား ၄-ပါးတို့သည်။) အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိအတ္တဘ၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်း အစရှိသောအကျိုး ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတာ၊ စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) တထေဝ၊ ထိုမှတ်ယူအပ်သည့်အတိုင်းပင်။ တေ၊ ထို သမ္မပ္ပဓာန်တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ အတ္တံ၊ ထို အနုပ္ပန္နပါပက အနုပ္ပါဒစသော အကျိုးကို။ သာဓေန္တိယေဝ၊ ပြီးစေနိုင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သမ္မာသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဒီပကော၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထဿ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော။ အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိနော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအကျိုး၏။ ကာရုဏဘူတာ၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဓာနကာရုဏဘူတာ၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (“ပဓာနာ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လစီရိယတို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း” ဌစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သမ္မာသဒ္ဓဿ၊ သမ္မာသဒ္ဓါ၏။ ဥပါယယောနိသော အတ္တဒီပကတံ၊ ဥပါယအနက်၊ ယောနိသောအနက်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥပါယပ္ပဓာနာ ယောနိသောပဓာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပဋိပန္နကောတိ၊ ကား။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သော။ (“ဘိက္ခု” ဌစပ်။) ဘုသံ၊ ပြင်းစွာ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ပယောဂေါ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း။ ပယောဂေါ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းသည်ပင်။ ပရက္ကမော၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်သော လုံ့လတည်း။

ဒီပကော သမ္မာသဒ္ဓေါ ။ ။ ဤ၌ “ဒီပကော” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာရုဏအနက်သည် သမ္မာသဒ္ဓါ၏ ဒီပနုတ္တဿ၊ သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်ဟု သိသာ၏။ နောက် “ဥပါယ၊ ယောနိသော အတ္တဒီပကတံ” ဌလည်း နည်းတူ၊ [ယောနိသော၌ “သော” သည် နာဝိဘုတ်၏ ကာရိယတည်း။ နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်စပ်ရာဝယ် မကြသောကြောင့် အလုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။]

ပဓာန ကာရုဏဘူတာ ။ ။ ကာရုဏဘူတာကို ထပ်ဖွင့်သော အနုသဝဏ္ဏနာတည်း။ အနုပ္ပန္နပါပ၏ မဖြစ်ခြင်းစသော အကျိုးအတွက် အကြောင်းတရားသည် သီလစင်ကြယ်မှု စသောအားဖြင့် များစွာရှိသော်လည်း အားထုတ်မှုသည် ပဓာနအကြောင်း (လိုရင်းအကြောင်း) ဖြစ်သောကြောင့် “ပဓာနကာရုဏဘူတာ” ဟု ဆိုသည်။ သမ္မပ္ပဓာနမှ ပဓာနကိုယူ၍ ဖွင့်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ [ဤ “ပဓာနကာရုဏဘူတာ” ကို “သမ္မပ္ပဓာနာ” ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် ပဓာနာ၌ စပ်ပါ။]

ပယောဂ ပရက္ကမော၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းဟူသော အဆင့်ဆင့် မြင့်သော အရာသို့ ရောက်သောလုံ့လ။ တောနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါယမတိတိ အာဒိနိ၊ ဝါယမတိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ အာသေဝမာနော ဝါယမတိတိ အာဒိနာ၊ အာသေဝမာနော ဝါယမတိ အစရှိသော ဝါကျနှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်ကုန်၏။

အနုပ္ပန္နာတိ အဝတ္တဗ္ဗတံ အာသန္နာနန္တိ၊ ကား။ ဘူမိလဒ္ဓါရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာ-
ဝိက္ခမ္ဘိတာသမုဏ္ဍိတိတုပ္ပန္နာနံ၊ ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖံ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ၊ အဝိ-
က္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ၊ အသမုဏ္ဍိတိတုပ္ပန္နံ ဟူကုန်သော။ (ပါပဓမ္မာနံ ဌိတံ။)

၃၉၁။ ဓမ္မစူဠောတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝီရိယဆန္ဒာဝိယ၊ တဏှာဆန္ဒ၊ ဒိဋ္ဌိဆန္ဒ၊
ဝီရိယဆန္ဒတို့ကဲ့သို့။ အညော၊ ဆန္ဒမှ တပါးသော။ ဓမ္မော၊ သဘောတရားသည်။
န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဆန္ဒနိယသဘာဝေါ ဧဝ (ဆန္ဒယန
သဘာဝေါ ဧဝ)၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသောသဘော သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ

ဘူမိလဒ္ဓါ။ ပေ။ တုပ္ပန္နာနံ ။ ။ [ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖံကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ ပဌမ ကာမာဝစရ
ကသလပဒ “ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ” ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတ စသော ဥပ္ပန္န
တို့ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ ဖွင့်ထားသည့်အတိုင်း ပြအံ့။

အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ။ ။ အဓိ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ + ဂဟိတ၊ ယူအပ်သော ကိလေသာ
ဖြစ်လောက်သော အာရုံကို “အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အာရုံကို
ယူပြီးအခိုက်၌ ကိလေသာ မဖြစ်သော်လည်း ထိုအာရုံကို မှန်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော
ကိလေသာကို “အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ” ဟု ခေါ်သည်။

အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ။ ။ သမထဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပိပဿနာဖြင့်ဖြစ်စေ အတော်ကြာအောင်
မပယ်ခွါအပ်သေးသော ကိလေသာသည် ယခု မဖြစ်သေးသော်လည်း အကြောင်း
အားလျော်စွာ ကေန ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ” မည်၏။

အသမုဏ္ဍိတိတုပ္ပန္နံ ။ ။ အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မသတ်အပ်သေးသော ကိလေသာ
သည် အသမုဏ္ဍိတိတ မည်၏။ ထိုသို့ အကြွင်းမဲ့ မပယ်သတ်ရသေးလျှင် ကိလေသာ
ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းနှင့် တွေ့သောအခါ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အသမုဏ္ဍိတိတုပ္ပန္နံ
အမည်ရသည်။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “အသမုဟတုပ္ပန္နံ” ဟု နာမည်မှည့်၏၊ သဘောတူပင်။]။

မှတ်ချက်။ ။ နောက် ဥပ္ပန္န ၃-ပါးသည် အကြောင်းပေါ်လာလျှင် ဖြစ်နိုင်ခြင်း
တရကား ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖံနှင့် သဘောတူ၏။ ထို့ကြောင့် ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖံ၌ သွင်းယူနိုင်သည်။
[ယထာ အဝိက္ခမ္ဘိတာသမုဟတဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖံ သတိ ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပန္နာရဟံ၊
ဧဝံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နမ္ဘိတိ တိဝိသောပိ ဘူမိလဒ္ဓေန ကေသင်္ဂဟတာ ဝုတ္တာ။—
မဟာဋီကာ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ။] ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ
အဖွင့်၌လည်း အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နစသော ၃-ပါးကို သီးခြားမပြဘဲ ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖံ၌
သွင်းထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၈၁၁

အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿန္တော။ သဘာဝတ္ထန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ။ ထို တဏှာဆန္ဒ အရရှိသည်တို့တွင်။ ယော ကာမေသုကာမတ္ထန္တောတိ အာဒိသု။ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တဏှာ။ ကို။ ဆန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ။ သို့။ ဝေဒိတဗျော။ [ကာမေသု၊ ငါးပါးအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ယော ကာမတ္ထန္တော၊ အကြင် လိုလားတတ် နှစ်သက်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝဂေါစ္ဆက။] သဗ္ဗေဝနုခေါ။ ပေ။ အဇ္ဈောသာနာတိတ္ထေ။ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ ဒိဋ္ဌိ။ ကို။ ဆန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သက္ကေန၊ သိကြားသည်။) ဝုတ္တာ။ လျှောက်အပ်ပြီ။ [မာရိယ၊ အရှင်ဘုရား။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ကေန္တဝါဒါ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသော ဝါဒရှိကုန်သည် ၎င်း။ ကေန္တသီလော၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသော အကျင့်သီလရှိကုန်သည်၎င်း။ ကေန္တဆန္ဒာ၊ တူသောအဘို့ရှိသော အလိုဆန္ဒရှိကုန်သည်၎င်း။ ကေန္တ အဇ္ဈောသာနာ၊ တူသောအဘို့ရှိသော သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါကုန်သလော။ အသမ္မောဟ သမ္ပဇညဝသေန အဒ္ဓေဇ္ဈာဘာဝတော ကော အန္တော တေဿာတိ ကေန္တော၊ ကေန္တော ဝါဒေါ တေသန္တိ ကေန္တဝါဒါ။ ပေ။ ကေလဒ္ဓိကာတိ သမာနလဒ္ဓိကာ၊ ကေ ပရိယောသာနာတိ သမာနနိဋ္ဌာနာ။ - ဒီဃနိကာယံ၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သက္ကပဉ္စသုတ် ဋီကာ။] ပမာဒနိဗ္ဗေသေ၊ ။ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ၊ ချထားအပ်သော လုံ့လ ဝီရိယ ဆန္ဒရှိသူ၏အဖြစ် သည်၎င်း။ နိက္ခိတ္တဓရတာ၊ ချထားအပ်သော တာဝန်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ (တ္ထေ)၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ဆန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ဣတိ။ ဤသို့။ (အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။) ဝဏ္ဏေတိ။ ဖွင့်ပြ၏။

၃၉၄။ ဝါသမတိ ဝီရိယံ အာရတတိတိ။ ဟူသော။ ပဒဒ္ဒယဿာပိ၊ ၏လည်း။ နိဗ္ဗေသော၊ သည်။ ဝီရိယနိဗ္ဗေသောယေဝ၊ ဝီရိယ၏ နိဗ္ဗေသချည်းတည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ဝီရိယနိဗ္ဗေသေတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၄၀၆။ သဗ္ဗပုဗ္ဗဘာဂေတိ၊ ကား။ သဗ္ဗမဂ္ဂါနံ၊ အလုံးစုံသော မဂ်တို့၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့ အဘို့၌။ (ဟောတိ ဦစပ်။) ပုရိမသိန္နိ၊ ကား။ အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ မမ္မာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္တာယ သံဝတ္ထေယျန္တိ တ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌လည်း။ သမထဝိပဿနာဝ၊ တို့ကိုသာ။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ။ ဤသို့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ် ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ရှေးအဋ္ဌကထာစကားကို။ (ပဋိက္ခိပတိ ဦစပ်။) မဂ္ဂါနုပ္ပန္နတာယ၊ မဂ်၏ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဘာဝတော၊ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ၎င်း။ [မဂ် မဖြစ်ခြင်းသည် အကျိုးမဲ့ မဟုတ်၊ မကောင်းသော အကြောင်း။

ဝါ၊ အကြောင်းမဲ့တည်း။] တသ္မိံ ၊ ထိုမဂ်သည်။ အနုပုဇ္ဇမာနေ စ၊ မဖြစ်ပြန်သော်
လည်း။ ဝဇ္ဇာနတ္ထ သံဝတ္တနတော၊ ဝဋ်တည်းဟူသော စီးပွားမဲ့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
ရင်း။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့အကြောင်းပြု၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ [ရှေး
နိဿယ၌ “အတ္ထ၊ အကျိုး” ဟု ပေး၏။ မိမိကား “အတ္ထ၊ စီးပွား” ဟု ပေးသည်။]

မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဂါရဝံ၊ ရိုသေ လေးစားသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
ရိုသေမှုသည်။ ဟောတိ၊ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဃဂါရဝေန၊ သံဃာတော်ကို
ရိုသေခြင်းကြောင့်။ ယထာရုစိ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဝဇ္ဇိတုံ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊
မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ သံဃေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ န နိက္ခမိ၊
မထွက်။ [ဤ တသ္မာသည် အဋ္ဌကထာ၌ပါသော တသ္မာမဟုတ်။ ဟိ ယသ္မာ၏
တံဘက် ထည့်စွက်အပ်သော တသ္မာတည်း။ ထို့ ကြောင့် ရှေ့ကို လှည့်၍ စပ်ဘို့ရန်
“န နိက္ခမိ” ဟု ကြိယာထည့်သည်။] အတိမန္တာနိနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အတိ-
မန္တာနိ နန၊ အလွန် နည်းကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သန္တသမာပတ္တိတော၊ ငြိမ်သက်သော စွာန်သမာပတ်မှ။ အညံ၊ အခြား
သော။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသော။ သန္တမ္ဘနကာရဏံ၊ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်ဘို့ရန်
ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တတော ပရိဟိနာသန္တမ္ဘိတုံ န သက္ကောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တသမာပတ္တိတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။
ဗလဝံ၊ သော။ သန္တမ္ဘနကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊
သိအပ်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြံကြောင့်။ မဟာရဇ္ဇမ္ဘိ၊ တုတ်စွာသော
ကြီးကြီးသည်။ ဆိန္ဒေ၊ ပြတ်လသော်။ သုတ္တတန္တ၊ ချည်မျှင်တို့သည်။ သန္တာရေ-
တုံ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ထားခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ သန္တသမာပတ္တိတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗလဝံ၊ သော။ သန္တမ္ဘန-
ကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။

သမထေ၊ သမထအရာ၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကြောင်းကို။ ဒဿေတော၊ ပြုပြီး၍။
ဝိပဿနာ စ၊ ဝိပဿနာသည်လည်း။ တေန၊ ထို သမထနှင့်။ သမာနဂတိကာ၊
တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တူသော အလားရှိ၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊
ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ ။ ပေ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တတ္ထ အနုပုဇ္ဇာနံတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဒုဝိဓာယ၊ သော။ တတ္ထ သမ္ပ-
ပ္ပဓာနကထာယ၊ ထို အနုပုဇ္ဇာနံ ပါပကာနံ အစရှိသော သမ္ပပ္ပဓာနကထာ၌။
(အနုပုဇ္ဇာနံတိ၌ အပေါင်း အာဓာရ)။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ ပါဠိယံ၊ ထို အနု-
ပုဇ္ဇာနံ ပါပကာနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အနုပုဇ္ဇာနံတိ ဧတဿ၊ ဟူသော
ဤပုဒ်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။

ဝိဘင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၈၁၃

အဓိပ္ပါယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ တောယေဝါတိ၊ ကား။ အနုမတဂ္ဂေ၊ သော။ သံသာရေ၊ ခွံ။ ဥပ္ပန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ဘူးသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်သာ။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ခွံစပ်)။

စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ မဟာဝတ္ထာနိ၊ ကြီးကျယ်သောကျင့်ဝတ်တို့ဟူသည်။ (နောက် စုဒ္ဓသဉ်စပ်)။ ခန္ဓကေ၊ စုဋ္ဌဝဂ္ဂခန္ဓကဉ်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အာဂန္တုက ။ပေ။ အန္တေဝါသိကဝတ္ထာနိ၊ အာဂန္တုကဝတ် ။ပေ။ အန္တေဝါသိကဝတ် ဟူကုန်သော။ စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ ပန၊ ကား။ တတော၊ ထိုမဟာဝတ်တို့မှ။ အညာနိ၊ အခြားကုန်သော။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ တဇ္ဇနိယ ကမ္မကတာဒိကာလေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယကံရှိသူ အစရှိသူတို့၏အခါ၌၎င်း။ ပါရိဝါသိကာဒိကာလေ စ၊ ပရိဝါသိနေသူ အစရှိသူတို့၏အခါ၌၎င်း။ စရိတဗ္ဗာနိ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သော။ ဒွါသီတိ၊ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ (ဝတ္ထာနိ၊ ကျင့်ဝတ်တို့ကို)။ ခုဒ္ဓက ဝတ္ထာနိတိ၊ ခုဒ္ဓကဝတ်တို့ဟူ၍။ ကထိတာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ-အကြေကြံ)။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း-ဟိယသ္မာ။ တာနိ၊ ထို ခုဒ္ဓကဝတ်တို့ကို။ သဗ္ဗာသ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဝတ္ထာသ၊ အခိုက်အတန့်တို့၌။ န စရိတဗ္ဗာနိ၊ မကျင့်ထိုက်ကုန်။ [တဇ္ဇနိယကံ စသည် အပြုခံရသော အခိုက်အတန့်၌သာ ကျင့်ထိုက်သည်-ဟူလို။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာဝတ္ထေ၊ ကြီးကျယ်သော ကျင့်ဝတ်၌။ အဂဏိတာနိ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ခုဒ္ဓကဝတ်တို့တွင်။ ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္တံ ပညပေဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ အာရတိတွာ၊ စတည်တော်မူပြီး၍။ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ပေ။န ဆမာယံ စင်္ဂမန္တေ စင်္ဂမေ စင်္ဂမိတဗ္ဗံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပကတတ္ထေ၊ ပကတတ်အပေါ်၌။ စရိတဗ္ဗဝတ္ထာဝသာနာနိ၊ ကျင့်ထိုက်သော ဝတ်အဆုံး ရှိကုန်သော။ ဆသဠိ၊ ခြောက်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော ဝတ်၎င်း။ တတော၊ ထို ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝတ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပါရိဝါသိက ဝုစုတရဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။မာနတ္တာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။မာနတ္တစာရိကေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ အဗ္ဘာနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို။ [ဝိသုဝိသု အဂဏေတွာ ခွံစပ်။] ပကတတ္ထေ၊ ပကတတ်အပေါ်၌။ စရိတဗ္ဗဟိ၊ ကျင့်ထိုက်သော ကျင့်ဝတ်တို့မှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဝိသု၊ သီး။ အဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ ပါရိဝါသိကဝုစုတရာဒိသု၊ ပရိဝါသိ ကျင့်သုံးသော သီတင်းကြီး

အစရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလန္တရေသု၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ စရိတဗ္ဗတ္တာ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ သံပိဏ္ဍေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးစွာကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂဏေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နကသတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ့်တပါးသော။ ဝတ္တာနိ၊ ဝတ်တို့၎င်း။

ဥက္ခေပနီယကမ္မကတဝတ္ထေသု၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဥက္ခေပနီယကံ ရှိသော ရဟန်း၏ ဝတ်တို့၌။ ဝတ္တပညာပနဝသေန၊ ဝတ်ကို ပညတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ န ပကတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ ။ပေ။ နဟာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ အဘိဝါဒနာဒိနံ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဣဒံ အနုဿာဒိယနံ၊ ဤ မသာယာခြင်း ဟူသော။ [စာအုပ်တို့၌ “အဿာဒိယနံ” ဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “မသာယာခြင်း” ဟု အနက်မှန်ရှိ၏။] ဧကံ၊ တပါးသော ကျင့်ဝတ်၎င်း။ န ပကတတ္ထော ဘိက္ခု သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓိသေတဗ္ဗောတိအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ စ၊ ဆယ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွါသိတိ၊ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသည်။ ဟောန္တိ။ ဧတေသေဝ၊ ဤ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့တွင်ပင်။ ကာနိစိ၊ ကုန်သော။ တဇ္ဇနီယကမ္မကတာဒိဝတ္တာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနီယကံရှိသူ အစရှိသူတို့၏ ဝတ်တို့၎င်း။ ကာနိစိ၊ ပါရိဝါသိကာဒိဝတ္တာနိ၊ ပါရိဝါသိနေသူ အစရှိသူတို့၏ ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူအပ်သေးသည်ကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဒွါသိတိ၊ သော။ ဝတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

≡ ဣမ၊ ဤသမ္မေဝဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၌။ ဝိပါကနုဘဝနဝသေန၊ ဝိပါကံ ဖြစ်၍ ဇောသည်ယူအပ်သော အာရုံကို ခံစားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို၎င်း။ (ဝုတ္တံ ဌဝပ်) အဝိပက္ကဝိပါကဿ၊ မရင့်ကျက်သော အကျိုးရှိသော။ (အကျိုးမပေးရသေးသော။) အဝိဂတတ္တာ၊ ခန္ဓာအစဉ်မှ မကင်းသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ကံကချုပ်ပြီးသော်လည်း အကျိုးမရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။] တဝိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝိဂတမတ္တဝသေန၊ ကင်းခြင်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။

ဝိပါကနုဘဝနဝသေန ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ကမ္မေ ဇဝိတေ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ နိရုဒ္ဓဝိပါကော” ဟု ရှိ၏။ ဝိပါကံဟူသည် ဇောစောပြီးနောက် ဖြစ်သော တဒါရုံဝိပါကံတည်း။ ထို တဒါရုံဝိပါကံသည် ဇောယူအပ်သော အာရုံကိုပင် ခံစားသော အားဖြင့် အာရုံပြု၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဝိပါကနုဘဝနဝသေန၊ အကျိုးကို ခံစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု ပဌမအနက် ပေး၏။ တဒါရုံသည် အကျိုးကို ခံစားတတ်သော တရားမဟုတ်၊ ဇော၏ အာရုံကိုသာ လိုက်၍အာရုံပြုသောတရားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနိဿယအနက်ကို စဉ်းစားပါ။ “ဝါ၊ ဝိပါကံ၏ ခံစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု တနည်း ပေးသေး၏။ အဓိပ္ပါယ် မရှင်းလှ။

ကမ္မဉ္စ၊ ကံကိုဋ်ဌား။ ဘုတော ဝိဂတပုဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌသာလိနိယံဝိယ၊ အဋ္ဌသာလိနိဉ္စကဲ့သို့။ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန၊ တပ်မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုဘုတာပဂတံ၊ ခံစားပြီး၍ ကင်းသော။ ဇဝနံ၊ ဇောကိုဋ်ဌား။ ဥပ္ပဇ္ဇိတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓတာဝသေန၊ ချုပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘုတာပဂတသင်္ခါတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ကင်းသော တရားဟု ဆိုအပ်သော။ သေသသင်္ခတဉ္စ၊ ဇောမှကြွင်းသော သင်္ခတတရားကိုဋ်ဌား။ ဘုတာပဂတပုဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ သမ္မောဟ ဝိနောဒနိဉ္စ။ ဩကာသကတပုဗ္ဗန္တိ၊ ကို။ ဝိပါကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (သင်္ဂဟ- ကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တတ္ထဝိယ၊ ထို အဋ္ဌသာလိနိဉ္စကဲ့သို့။ ကမ္မဓိ၊ ကံကို လည်း။ န ဝဒတိ၊ မဆို။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အနုသယိတကိလေသာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန် သေးသော။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတာဝါ၊ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို အနုသယ ကိလေသာတို့၏။ အမ္မတရုဏောပမာယ၊ သရက်သီးနု ဥပမာဖြင့်။ ဝတ္တမာနာ- ဒိတာ၊ ဝတ္တမာနုပုဗ္ဗ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အာဟတခိရရုက္ခောဝိယ၊ ဒါးဖြင့် ပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင် ကဲ့သို့။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟဝသေန၊ ကိလေသာ ဖြစ်လောက်သော အာရုံကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဂတံ၊ ရအပ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) အနာဟတ- ခိရရုက္ခောဝိယ၊ ဒါးဖြင့် မပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်ကဲ့သို့။ အဝိက္ခမ္ဘိတတာယ၊ သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တောဂကိလေသံ၊ အတွင်း၌ ကိလေသာရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟကာဝိက္ခမ္ဘိတ ကိလေသာ၊ အာရုံနိမိတ်ကို ယူတတ် သော ကိလေသာ၊ မခွါအပ်သေးသော ကိလေသာရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ အဟတာနာဟတခိရရုက္ခသဒိသာ၊ ဒါးဖြင့် ပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်၊ ဒါးဖြင့် မပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်နှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ပုရိမနယေနဝါတိ၊ ကား။ အဝိက္ခမ္ဘိတပုဗ္ဗန္တောယ၊ အဝိက္ခမ္ဘိတပုဗ္ဗန္တိ ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိံ နာမဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ နုပ္ပဇ္ဇိယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အသမ္မုဂ္ဂါတိတတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မခွါအပ်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေ- တော၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့ထိုက်၏။

ပါဠိယန္တိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိတော်၌။ (အာဂတော
 ဌ်စပ်)။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနကိလေသာနမေဝ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ
 တို့၏သာလျှင်။ တိဓာ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော သုံးပါးသောအပြား
 အားဖြင့်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှား
 သည်ကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဇာတဖလရုက္ခော၊
 မသီးသေးသော အသီးရှိသော သစ်ပင်ကို။ အာဘတော၊ ဥပမာ အဖြစ်ဖြင့်
 ဆောင်အပ်ပြီ။ အတိတာဒိနံ၊ အတိတ် အစရှိသောကိလေသာတို့၏။ အပ္ပဟိနတာ-
 ဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဇာတဖလ-
 ရုက္ခေန ဒီပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ရုက္ခော၊ ကို။ အန္တိန္နော၊ မဖြတ်အပ်သော်။ နိဗ္ဗုတ္တိ-
 ရဟာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အသီးတို့ကို။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗာနိ
 ဌ်စပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (အဟေသံ စသည်၌ စပ်)။ (ရုက္ခော၊ ကို။) ဆိန္နော၊ ဖြတ်အပ်
 ပြီးသော်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော) ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။
 သ သဘာဝါနိ၊ ပရမတ္ထသဘောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ) ယထာ၊
 မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ အဟေသံ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ဘူးကုန်ပြီ။ ဟောန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း
 ဖြစ်ကုန်ဆဲ။ ဘဝိဿန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတိတာဒိ-
 ဘာဝေန၊ အတိတ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနိယသာ၊ မဆိုထိုက်
 ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနကိလေသာ စ၊ ပယ်အပ်သော
 ကိလေသာတို့ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဆေဒေ၊ ခုတ်
 ဖြတ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဖလာနံ၊ အသီးတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ (ဆေဒေ၊ 'ခုတ်ဖြတ်ခြင်းသည်။) သတိ စ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။
 နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဆေဒဿ၊ ဖြတ်ခြင်း၏။ သာတ္ထကတာ၊
 အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဂ္ဂဘာဝနာယ
 စ၊ ၏လည်း။ သာတ္ထကတာ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိစ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ ။ ။ ဤ၌ “နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ” ကို ထောက်၍ မဂ်သည် အနာဂတ်
 ကိလေသာကို ပယ်၏ဟု ပြောဆိုကြ၏။ အနာဂတ်ကိလေသာကို ပယ်သည် မဟုတ်၊
 အနာဂတ်ကိလေသာ မဖြစ်အောင်သာ ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖကိလေသာကို ပယ်သည်။ ဤ ဘူမိ
 လဒ္ဓါပုပ္ဖကိလေသာ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း “ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ဘိ-
 တုပ္ပန္န အသမုဿိတိတုပ္ပန္နတိ စတုပ္ပဓံ မဂ္ဂဝဇ္ဈံ” ဟု အဋ္ဌကထာ ရှေးနား၌ ဆိုခဲ့သည်။
 ထို ဘူမိလဒ္ဓါပုပ္ဖကိလေသာပယ်ပုံ အကျယ်ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာသီကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း
 ပုဂ္ဂလဘေဒ၌ ပြထားပြီ။

၃-ပညာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၂၇။ ပညာပုစ္ဆကော၊ နည်း၌။ ဝီရိယဇေဋ္ဌိကာယ ပန အညဿ။ ပေ။ န မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနီတိ ဝါတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္ထံ၊ ဤ
 စကား၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာယဇေ၊ မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်၏
 သာလျှင်။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။
 ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဆန္ဒဿ၊ ဆန္ဒ
 မူလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တဿဝါ၊ စိတ္တမူလည်းဖြစ်သော။ န မဂ္ဂဘူတဿ၊ မဂ်
 မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် မပါဝင်သော။) အဓိပတိနော၊
 အဓိပတိ၏။ တဒါ၊ ထို ဝီရိယကို အကြီးအကဲပြု၍ မဂ်ကို ပူးစေရာအခါ၌။
 အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒစိတ္တာနံ ဝိယ၊ ဆန္ဒစိတ္တတို့၏ကဲ့သို့။ န မဂ္ဂဘူတဿ၊ မဂ်
 မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝီရိယာဓိပတိနော၊ ၏။
 အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။ ဣတိ အယံ
 အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပပ္ပဓာနာနံ၊ တို့၏။ တဒါ၊
 မဂ်ဥပါဒ်ရာ ထိုအခါ၌။ မဂ္ဂသင်္ခါတ အဓိပတိဘာဝတော၊ မဂ်ဟု ဆိုအပ်သော
 အဓိပတိ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာ၊ မဆိုထိုက်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဂ္ဂါဓိပတိနီ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာယ ဇေ။ ။ ဝေဖြင့် “န မဂ္ဂါဓိပတိနီ”ဟု မဆိုထိုက်
 ခြင်း၏အကြောင်းကို ကန့်၊ မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် ပါဝင်သော ဝီရိယ၏ အဓိပတိတပ်ခိုက်၌
 အခြား ဝီရိယတပါး မရှိတော့၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ “န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနီဝါ န မဂ္ဂါဓိပတိနီဝါ” ဟု ၂-မျိုးလုံး မဆိုထိုက်ခြင်း၏အကြောင်း လုပ်ထားသော်
 လည်း မဂ္ဂါဓိပတိနီဟု မဆိုထိုက်ခြင်း၏အကြောင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ—ဟူလို။

ဆန္ဒဿ ပန။ ပေ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။ ။ န မဂ္ဂါဓိပတိ ဟု မဆိုထိုက်ခြင်း၏
 အကြောင်းကိုကား ဝီရိယအဓိပတိဖြစ်ခိုက် ဆန္ဒစိတ္တဘူတ အဓိပတိ မဖြစ်နိုင်ကြသော
 ကြောင့် အထူးအကြောင်းပြဘွယ် မလိုရကား “န မဂ္ဂါဓိပတိနီ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ” ကိုပါ
 ပေါင်း၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားသည်။

ဆန္ဒစိတ္တာနံ ဝိယ။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ ဤနည်း၌ကား ဝီရိယအဓိပတိတပ်ခိုက်
 မဂ္ဂင်မဟုတ်သော ဆန္ဒစိတ္တဘူတ အဓိပတိမဖြစ်ကြကြောင်းမှာ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ အထူး
 မဆိုတော့ဘဲ မဂ္ဂမမည်သော အခြားဝီရိယမျိုးခြင်းကိုသာ အကြောင်းပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

သမ္ပပ္ပဓာနာနံ။ ပေ။ ဝုတ္တာ။ ။ ဤနည်း၌ကား သောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌ သမ္ပပ္ပဓာနံ
 ဝီရိယဖြစ်လျှင် အမြဲအဓိပတိတပ်နေသောကြောင့် ထို သမ္ပပ္ပဓာနံဝီရိယတို့ကို “န မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိ”ဟု မဆိုထိုက်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

လူနွဲ့ပါဒေဝါတင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၉၃၁။ လူနွဲ့သဒ္ဓဿ၊ လူနွဲ့သဒ္ဓါ၏။ ပဌမော၊ ပဌမဖြစ်သော။ ကတ္တုအတ္ထော၊ ကတ္တုအနက်ကို။ (“လူနွဲ့တိတံ လူနွဲ့” ဟူသော ကတ္တုသဘာဝအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ဒုတိယော၊ သော။ ကရုဏတ္ထော၊ ကရုဏ်းအနက်ကို။ (“လူနွဲ့တောယာတိ လူနွဲ့” ဟူသော ကရုဏသဘာဝအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ပါဒသဒ္ဓါ၏။ ဧကော၊ တမျိုးသော။ ကာရုဏမေဝ၊ ကရုဏ်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ (ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ ဧတေန ဟူသော ကရုဏသဘာဝအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်ထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ လူနွဲ့၊ လူနွဲ့ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [“ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ ပဇ္ဇန္တိ၏ကံသည် လူနွဲ့တည်း။ ထိုကံဖြစ်သော လူနွဲ့သည် ရောက်ထိုက်သည်ချည်းသာ ဖြစ်၏။]

စ၊ ဆက်။ လူနွဲ့၊ ပြည့်စုံတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ လူနွဲ့၊ လူနွဲ့သည်။ ပဇ္ဇနကရဏေန၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရုဏ်းဖြစ်သော။ ပါဒေန၊ ပါဒနှင့်။ သမာနာဓိကရဏာ၊ တူသောတည်ရာရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ပဌမေနတ္ထေန လူနွဲ့ဝေ ပါဒေါ လူနွဲ့ပါဒေါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ လူနွဲ့ကိရိယာ ကရဏေန၊ လူနွဲ့တိကြိယာ၏ကရုဏ်းဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗာ စ၊ ပြီးစေထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝုဒ္ဓိသင်္ခါတာ၊ တိုးပွားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ လူနွဲ့၊ လူနွဲ့သည်။ ပဇ္ဇနကြိယာ ကရဏေန၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရုဏ်းဖြင့်။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝုဒ္ဓိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကရဏာနံ၊ လူနွဲ့နကြိယာ၏ ကရုဏ်း၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရုဏ်းတို့၏။ အသမာနာဓိ ကရဏတာ၊ မတူသောတည်ရာ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န သမ္မဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဒုတိယေနတ္ထေန လူနွဲ့ယာ ပါဒေါ လူနွဲ့ပါဒေါ” တိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

န စ ပေ။ ဝတ္ထု ။ ။ ကံအဖြစ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်သော လူနွဲ့သည် ကရုဏသဘာဝ ဖြစ်သော ပါဒနှင့် သမာနာဓိကရဏ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ပဌမေနတ္ထေန လူနွဲ့ ဝေ ပါဒေါ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ပယ်သည်။

တထာ ပေ။ ဝတ္ထု ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် လူနွဲ့ကို၎င်း၊ ပါဒေါကို၎င်း ကရုဏသဘာဝ ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ထို ၂-ပုဒ်ကို အရတုမလုပ်ဘဲ “လူနွဲ့ယာ+ပါဒေါ” ဟု ဆဋ္ဌတပုဂ္ဂိုလ်သမာသ် ပြုသည်ကိုလည်း ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်၍ ပယ်ပြန်သည်။ [အနုဋီကာ၌ ‘မူလဋီကာ အတိုင်း ဖွင့်ပြပြီး၍ “ယထာဝုတ္တာဝါ” စသည်ဖြင့် မူလဋီကာနည်းမှ တနည်းဖွင့်ပြလျက် အဋ္ဌကထာနည်းကို ထောက်ခံလေသည်။]

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ [ပဌမနည်းအရ တုလျာဓိကရုဏကမ္မဓာရည်းသမာသ်
လည်း မသင့်၊ ဒုတိယနည်းအရ ဆဋ္ဌိတပျုရိသ် သမာသ်လည်း မသင့်ခြင်း
ကြောင့်။] ပဌမေန၊ ပဌမဖြစ်သော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီး
ထမြောက်သော တန်ခိုး၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊
ပြီးစီးထမြောက်သော တန်ခိုး၏ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယ
ဖြစ်သော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ ပြည့်စုံသောတန်ခိုးသည်ပင်။ ပါဒေါ၊
အထက်အထက်အကျိုး၏ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ အကြောင်း။
ဣတိဝေ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ [ဤ
တသ္မာဝါကျဖြင့် မိမိ အယူဝါဒ၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြသည်။]

ဆန္ဒံ စေ။ ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဤ
ပါဠိတော်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ ဌာဝံ။)ဝါ၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌာဝံ။)
ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ ဆန္ဒ-
သမာဓိ၊ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဓိပတိ သဒ္ဓ-
လောပံ၊ အဓိပတိသဒ္ဓါ၏ ကျေခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ သမာဓေသော၊ သမာသ်ကို။
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊
ထိုသို့ပင် အဓိပတိ သဒ္ဓလောပသမာသ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ အဓိ-
ပတိ သဒ္ဓတ္ထ ဒဿနဝသေန၊ အဓိပတိသဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကောဝါ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌ-
ကထာယံ၊ ဌာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပဓာနဘူတာတိ (ပဒဿ)၊ ၏။ ဝီရိယဘူတာတိ (အတ္တံ)၊ ဝီရိယဘူတာ
ဟူသော အနက်ကို။ ဧကမိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဓမ္မသီရိတေရ်ကို ရည်ရွယ်
သည်။) ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာန-
ဘူတာတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝီရိယဘူတာတိ အတ္တံ၊ ကို။ ဧကမိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်သနည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာနသဒ္ဓါသည်။ သင်္ခတ-
သင်္ခါရာဒိ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ သင်္ခတ သင်္ခါရ အစရှိသည်ကို နှင်စေရခြင်း အကျိုးရှိ၏။
[အာဓိဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်၌ ပြအပ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခတ-
သင်္ခါရ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ ပယောဂါဘိသင်္ခါရတို့ကို ယူပါ။ ထိုသို့ မလိုရာ
အနက်ကို ဟားမြစ်သော ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့် “ဝီရိယဘူတာ” ဟု ဖွင့်ရ
သည် - ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဓာနဘူတာတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝီရိယဘူတာတိ
အတ္တံ၊ ကို။ ဧကမိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ တံတံ ဝိသေသံ၊ ထိုထို အကျိုးအထူးကို။
သင်္ခရောတိ၊ ပြုစီရင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊
သော။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယတည်း။ တတ္ထံ၊ ထို အလုံးစုံသော ဝီရိယတို့တွင်။ စတုကိစ္စ-

သာဓကတော၊ ဥပ္ပန္နပါပက ပဟာနစသော ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော ဝီရိယမှ။ အညဿ၊ အခြားသော ဝီရိယကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နှစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာနသဒ္ဓါကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ပဓာနဘူတာ၊ ကုန်သော။ သေဋ္ဌဘူတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။) ဣတံအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝီရိယတပါးတည်းဖြစ်ပါသော်လည်း။ စတုဗ္ဗိဿ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဓေသော၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။

အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဒုဝိတ္ထောယပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အနက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ [နိပ္ပတ္တိအနက်၊ ဝုဇ္ဈိအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။] ဣဒ္ဓိယာ၊ ဣဒ္ဓိ၏။ အဓိဋ္ဌာနတ္ထေန၊ တည်ရာဟူသော အနက်ဖြင့်။ ပါဒဘူတန္တိ၊ ဣမိနာ၊ ပါဒဘူတံဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌိစပ်။) ဝိသုံ၊ သီးခြား။ (ဣဒ္ဓိနှင့် ပါဒကို အရတုမလုပ်ဘဲ သီးခြား။) သမာသယောဇနာ ဝသေန၊ ဣဒ္ဓိယာပါဒေါဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသ်သမာသ်ကို ယှဉ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဦး။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ပါဒသဒ္ဓါ၏။ ဥပါယတ္ထတံ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဟေတွာ၊ နောက်နည်းအရ ယူ၍။ ယထာယုတ္တော၊ အကြင်အကြင်သင့်သောအနက် ရှိသော။ ယော ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထော၊ အကြင် ဣဒ္ဓိပါဒ သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ သော၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ ဝက္ခမာနာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သော။ ပဋိလာဘ ပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရအပ်သော တရားထူး၊ ထိုတရားထူး၏ ရှေ့အဘို့ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ကတ္တုကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကတ္တားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။ သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တော။) ဝါ၊ တနည်း။ ဥတ္တရစ္စဋ္ဌဘာဇနီယေ ၊ နောက်ဆုံး

ပဋိလာဘပုဗ္ဗဘာဂါနံ။ ။ ဥပစာရဈာန် ပဌမဈာန် အစရှိသော ရအပ်သော တရားထူးကို “ပဋိလာဘ” ဟု ဆို၏။ ထို ပဋိလာဘသည် ကတ္တုဣဒ္ဓိ (ဣဒ္ဓိတိတိ ဣဒ္ဓိဟု ကတ္တုသင်္ခပြုရသော ဣဒ္ဓိ) တည်း။ ဥပစာရဈာန်၏ ရှေးအဘို့ဖြစ်သော ပရိကမ္မဘာဝနာ စသည်ကို၎င်း၊ ပဌမဈာန်စသည်၏ ရှေးအဘို့ ဖြစ်သော ဥပစာရဈာန် စသည်ကို၎င်း “ပုဗ္ဗဘာဂ” ဟု ဆို၏။ ထို ပုဗ္ဗဘာဂဣဒ္ဓိ ဟူသည် ပြည့်စုံကြယ်ဝံသော ဣဒ္ဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကရဏိဒ္ဓိ (“ဣဒ္ဓန္တိ တောယ” ဟု ကရဏသင်္ခပြုရသော ဣဒ္ဓိ) တည်း။ ထိုဣဒ္ဓိ ၂-မျိုး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကိုရည်ခွယ်၍ “သော ဣဒ္ဓိ-ပါဒတ္ထော ဝုတ္တော” (ထို ဣဒ္ဓိပါဒသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ဆိုအပ်သည်—ဟူလို။)

ဥတ္တရစ္စဋ္ဌဘာဇနီယေ ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ နောက်ဆုံး ဖြစ်၍ ငယ်ငယ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် ဝေဘန်အပ်ရာ ပါဠိရပ်ကို “ဥတ္တရစ္စဋ္ဌဘာဇနီယ” ဟု ဆို၏။ ထိုဋ္ဌိ “တတ္ထ ကာမော ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဖြစ်သော ငယ်သော ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။ ဝုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ ဆန္ဒ အစရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗာယ၊ ပြီးစေထိုက်သော။ ဣဒ္ဓိယ၊ ဣဒ္ဓိ၏။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကတ္တားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကရုဏ်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တော၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ ဝီရိယံ၊ သည်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ [“ပဓာနသင်္ခါရ” အရလည်း ဝီရိယ ရသောကြောင့် “ဒွိက္ခတ္တံ အာဂတံ” ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော ဝီရိယတို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သောဝီရိယသည်။ ဝီရိယာဓိပတိ၊ ဝီရိယဟူသော အဓိပတိရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ ဝီရိယသမာဓိ၊ ဝီရိယဟူသောအဓိပတိ ရှိသော သမာဓိ။ ဣတိ၊ သို့။ သမာဓိဝိသေသနံ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသနသည်။ ဟောတိ၊ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ ဝီရိယသည်။ သမန္တာဂမဂ်ဒသနံ၊ ပြည့်စုံခြင်း၏ အင်္ဂါကို ပြကြောင်း ဝီရိယတည်း။

ဟိ၊ မှန်၏။ သမန္တာဂမဂ်ါနိ၊ သမန္တာဂမ၏ အစိတ်အပိုင်းတို့သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ (ဝီရိယသမာဓိ၌ သမာဓိ၎င်း။) ပဓာနသင်္ခါရေစ၊ အမြတ်ပဓာန ဖြစ်သော သင်္ခါရဟူသော ဝီရိယ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိ ပါဒတို့၌။ ဒွေယေဝ၊ နှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ (ထို ၂-ပါးတွင် ၁-ပါး သော အစိတ်အပိုင်းကို ပြသည် - ဟူလို။) ဆန္ဒာဒယော၊ ဆန္ဒ အစရှိသော သဒ္ဓါ

ကတ္တိဒ္ဓိ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ ။ ။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာဝယ် ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကို ဣဒ္ဓိပါဒဟု နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဆန္ဒ အစရှိသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒဟု နာမည် တပ်လျှင် ဆန္ဒမကြွင်းသော ဈာန် - ဈာနသမ္ပယုတ်တရားစုကို ဣဒ္ဓိ ဟု နာမည်တပ်ရာ ရောက်၏။ ထို ဣဒ္ဓိကို “ဣဇ္ဈာတိ ဣဒ္ဓိ” ဟု ကတ္တုသင်္ခါ ပြုရသည်။ ဆန္ဒ ဝီရိယ ဝီရိယ တို့ကိုကား ထို ဣဒ္ဓိသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကရုဏသင်္ခါ ပြုရသည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “သော ဝက္ခမာနာနံ ။ပေ။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော” ဟု မိန့်သည်။ [ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ၌ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်သည် ပြီးစီးခြင်း ကြိယာတည်း။ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ၌ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်ကား အခြေခံဖြစ်နိုင်သော သတ္တိတည်း။]

ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ ။ ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ၊ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒတို့၌ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝီရိယကို ယူခြင်းသည် တရားကိုယ် သီးခြား ဖြစ်သောကြောင့် သင့်ပါစေ တော့၊ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ၌ ပဓာနသင်္ခါရအရဖြစ်သော ဝီရိယနှင့်ထပ်နေရကား “ပဓာနသင်္ခါရ ကို ယူခြင်းသည် အဘယ်နည်းဖြင့် သင့်ပါအံ့နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသမှ စ၍ “အယထေတ္ထ ပါဠိ-ဝသေန အတ္ထဝိနိစ္ဆယော” တိုင်အောင်သော စကားသည် အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်သော စကားမဟုတ်၊ ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သော စကားတည်း—ဟု သိပါ။

တို့သည်။ [ဆန္ဒာဓိပတိ ဝီရိယာဓိပတိ စိတ္တာဓိပတိ ဝိမံသာဓိပတိ၌ ပါဝင်သော ဆန္ဒအစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။] သမာဓိဝိသေသနာနိ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသန

တို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရောပန၊ ပဓာနသင်္ခါရ ဟူသောဝီရိယကိုကား။ ပဓာန-
 ဝစနေနေဝ၊ ပဓာနသဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသေသိတော၊ အထူးပြုအပ်ပြီ။ ဆန္ဒာ-
 ဒီဟိ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န ဝိသေသိတော၊ အထူး ပြုအပ်သည် မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဝီရိယဒွိပါဒနိဒ္ဒေသ၌။ ပဓာနသင်္ခါရဿ၊ ပဓာနသင်္ခါရ
 ဟူသော ဝီရိယ၏။ ဝီရိယာဓိပတိတာ၊ ဝီရိယ ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဝိသေသေတော၊ အထူးပြု၍။ ဝါ၊ ဝိသေသနပြု၍။
 ဌိတမေဝ၊ တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ (ဝီရိယသမာဓိံ၌ ဝီရိယ
 ကို။) သမန္နာဂမဂ်ဝသေန၊ သမန္နာဂမ၏ အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာန-
 သင်္ခါရ ဝစနေန၊ ပဓာနသင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ထပ်၍ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဝီရိယေဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။
 သမန္နာဂမေ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဝီရိယသမာဓိတုန်းက ဝီရိယတမျိုး၊ ပဓာနသင်္ခါရ၌
 ဝီရိယတမျိုး ဤ ဝီရိယ ၂-မျိုးနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဟောတော်မူသည် မဟုတ်၊
 ဝီရိယတမျိုးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုသာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ဖြင့်။
 [ဆန္ဒသမာဓိံ၊ စိတ္တသမာဓိံ စသည်တို့ဖြင့်။] ဝိသိဇ္ဇော၊ အထူးပြုအပ်၏။ တထာ၊
 ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထို ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိသိဇ္ဇနေဝ၊ အထူး
 ပြုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တေနစ၊ ထိုသမာဓိနှင့်လည်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊
 သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ သေသဓမ္မာစ၊ သမာဓိမှကြွင်းသော တရားတို့သည်
 လည်း။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိဝိသေသနာနိ၊
 သမာဓိ၏ ဝိသေသနဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လူဒွိပါဒါ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ စ၊ ဆက်။ ဆန္ဒာ-
 ဒီနိ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဝိသေသနဘာဝေါ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသနတို့၏ အဖြစ်
 သည်။ တံတံအဝဿယနဝသေန၊ ထိုထိုသမာဓိ၏ မှီရာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒသမာဓိံ၊ ပေ။ လူဒွိပါဒန္တိတ္ထေ၊ ၌။ ပါဒသဒ္ဓေါ၊ ပါဒသဒ္ဓါ
 သည်။ နိဿယတ္ထေ၊ မှီရာအခြေခံဟူသော အနက်ရှိသည်။ (သတိပိ) ဥပါယတ္ထေ၊
 န၊ အကြောင်းဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနိ၊ တို့၏။ လူဒွိပါဒတာ၊ လူဒွိပါဒ
 တို့၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ လူဒွိပါဒမည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ‘ကို။ (ဘဂ-
 ဝတာ) ဝုတ္တာ ဟောတိ။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏
 ဥပါယအနက်၏အဖြစ်ဖြင့် လူဒွိပါဒ၏အဖြစ်၏အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

ပင်။) ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယေ၊ ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယနည်း၌။ စတ္တာရော လ္လုပ္ပပါဒါ ဆန္ဒိပ္ပပါဒေါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ လ္လုပ္ပပါဒတာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

ပဉ္စပုစ္ဆကေစ၊ ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း၌လည်း။ စတ္တာရော လ္လုပ္ပပါဒါ လ္လုစ သိက္ခာ ဆန္ဒသမာဓိတိအာဒိနာဝ၊ အစရှိသည်ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ အကျဉ်းပြခြင်းကို။ ကတာပိ၊ ပြုပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဆန္ဒာဒိနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝိဘတ္တော၊ ဝေသာန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ ဣတိ မပါ။] ဟိ၊ မှန်၏။ ဥပါယိပ္ပပါဒဒဿနတ္ထမေဝ၊ အကြောင်းဖြစ်သော လ္လုပ္ပပါဒကို ပြခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ နိဿယိပ္ပပါဒဒဿနံ၊ မှီရာဖြစ်သော လ္လုပ္ပပါဒကို ပြခြင်းကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ အညထာ၊ ဆန္ဒအစရှိသောမှီရာအကြောင်းတို့၏ လ္လုပ္ပပါဒ်၏ အဖြစ်ကို ယူခြင်းမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ခန္ဓာဒိနံ၊ တို့၏။ လ္လုပ္ပပါဒတာဝေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) စတုဗ္ဗိတော၊ ၄-ပါးအပြားရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤလ္လုပ္ပပါဒနိဒ္ဓေသ၌။ ပါဠိဝသေန၊ ပါဠိတော်နှင့်စပ်သဖြင့်။ အယံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော၊ ဤအနက် အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၃၃။ ရထရေရတိ၊ ကား။ ရထဿ၊ စစ်ရထား၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဝါ၊ ရွှေက။ (ကမ္မကတာ၌စပ်။) ဟိနုဘတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောအမျိုးဇာတ်ရှိသော။ စတ္တာလော၊ ဒွန်းစက္ကာသည်။ ဥပဋ္ဌာနာဒိဂုဏယောဝေ၊ ဆည်းကပ်ခစားခြင်းအစရှိသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိနိ၊ စစ်သူကြီးအရာ အစရှိသည်တို့ကို။ န လဘတိ၊ မရနိုင်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။

အညထာ ။ ။ အညထာ ကေဝလံ လ္လုပ္ပပါဒသမ္ပယုတ္တာနံယေဝ ခန္ဓာနံ ဝသေန လ္လုပ္ပပါဒတာဝေ ဂယုမာနေ စတုဗ္ဗိတော နဟောတိ ဝိသေသကာရဏာဘာဝတောတိ အဓိပ္ပာယော။—အနု။ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကို လ္လုပ္ပပါဒသော တန်ခိုး၏ ပြီးစီးသော အကြောင်း ဥပါယိပ်ဖြစ်သောကြောင့် လ္လုပ္ပပါဒဟု ယူရသည်။ ထို ဆန္ဒ အစရှိသော ၄-ပါးကို လ္လုပ္ပပါဒဟု မယူဘဲ ထိုဆန္ဒ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော ခန္ဓာတို့ကိုသာ လ္လုပ္ပပါဒဟု ယူခဲ့သော် ခန္ဓာချင်း မထူးသောကြောင့် ၄-ပါးအပြားမရှိနိုင်တော့ဟု လက္ခဏာသကိုပြသည်။

ဆိုလိုရင်းကား — ဆန္ဒိပ္ပပါဒစသည်ဖြင့် ဆန္ဒစသော ၄-ပါးကို ဝိသေသနအပဓာနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိသေသယသမာဓိကို၎င်း၊ သမာဓိမှ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း လ္လုပ္ပပါဒဟု ယူဘယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ယူလျှင် သမာဓိနှင့် ကြွင်းသောခန္ဓာတို့က အစူးအိပ္ပာမရှိသောကြောင့် လ္လုပ္ပပါဒ် ၄-ပါး မပြားနိုင်တော့။ လ္လုပ္ပပါဒ်၏ အကြောင်း ဥပါယိပ်ဖြစ်သော နိဿယမှီရာ အခြေခံလည်းဖြစ်သော ဆန္ဒ စသည်ကို လ္လုပ္ပပါဒ် အရ ယူမှသာ လ္လုပ္ပပါဒ် ၄-ပါး ပြားနိုင်သည်—ဟူလို။

ဇာတိံ သောဓေတော ။ပေ။ ဇာတိံ အဝဿယတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အမန္တနိယောတိ၊ ကား။ ဟိတဟိတမန္တနေ၊ စီးပွား၊ စီးပွားမဲ့ကို တိုင်ပင်ခြင်း၌။ န အရဟော၊ မထိုက်။

ရုဋ္ဌပါလတ္ထေရော၊ သည်။ ဆန္ဒေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ကထံ၊ ကြောင့်။ နာနု-
ဇာနိဿန္တိ၊ ခွင့်မပြုဘဲ နေကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ သတ္တပိ-
ဘတ္တာနိ၊ ခနစ်ထပ်စာ ထမင်းတို့ကိုလည်း။ အဘူတော၊ မစားမူ၍။ မာတာ-
ပိတရော၊ မိဘတို့ကို။ အနုဇာနာပေတော၊ ခွင့်ပြုစေပြီး၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းပြု၍။
ဆန္ဒမေဝ၊ ကိုပင်။ အဝဿယ၊ မှီခိုအားထား၍။ လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေ-
သိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရုဋ္ဌပါလတ္ထေရောဝိယာတိ၊ ၍။ အာဟ။

မောသရာဇတ္ထေရော၊ သည်။ ဝိမံသံ၊ ပညာကို။ အဝဿယံ၊ မှီခိုအားထားပြီ။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမောသရာဇထေရ်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကံ၊
လောကကို။ သုညတော၊ သုည၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေက္ခဿ၊ ကြည့်ရှုလော့။
ဣတိ၊ သို့။ သုညတာကထံ၊ အတ္တစသည်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် စပ်ယှဉ်
သော တရားစကားကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ပညာနိဿိတမာန နိဂ္ဂဟတ္ထဉ္စ၊ ပညာကို
မှီသောမာနကို နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဒိက္ခတ္တံ၊ ၂-ကြိမ်။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်
သည်။ (သမာနောပိ) ပဉ္စံ၊ ပြဿနာကို။ န ကထေသိ၊ ဖြေတော်မမူ။ တတ္ထံ၊ ထို
ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့တွင်။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ ဆန္ဒုပ္ပါဒနံ၊ ဆန္ဒကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။
တောသနံဝိယ၊ မြတ်စွာဘုရားကို နှစ်သက်စေခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ သိက္ခာကိုနှစ်သက်
စေခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနသဒိသတာ၊
ဆည်းကပ် စားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။
[တောသနံ သတ္ထု အာရာဇနံ၊ သိက္ခာယ ဝါ—အနု။] ထာမဘာဝတော၊
အားစွမ်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိရိယဿ၊
၏။ သုရတ္တသဒိသတာ၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။
ဆဒ္ဓါရာဓိပတိ ရာဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ၊
ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌဇာတိ သဒိသတာ၊ ထူးသော
အမျိုးဇာတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

☞ အဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဆန္ဒာဒိကေ၊ ဆန္ဒအစရှိကုန်သော။ တယော
တယော၊ သုံးပါး သုံးပါးကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သမ္မိဏ္ဏေတွာ၊ ပေါင်း၍။
(ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။) [ဤအဖွင့်အလို “အဘေဒတော၊ မခွဲမခြား
ပေါင်းသောအားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဣဒ္ဓိဣဒ္ဓိပါဒေ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒ်
တို့ကို။ အမိသေတွာ၊ မရောနှောမူ၍။ ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထေ၊ [ဤ
နောက်နည်းအလို “အဘေဒတော၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို မရောနှောသော
အားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။ ဤနည်း၌ ဘေဒသဒ္ဓါသည် အသမ္ဘိန္နခတ္တိယပုဒ်၌ သမ္ဘိန္န

ဝိဘင်း] • : ၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့် ၂၅

သဒ္ဓါကဲ့သို့ ရောနှောခြင်းအနက်ကို ဟော၏။] တတ္ထ၊ ထိုဆန္ဒဝီရိယ သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရတို့တွင်။ ဆန္ဒဝီရိယာဒယော၊ တို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ ဌာဝပ်။) ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဧတယ၊ ဤတရားဖြင့်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ သမာဓိဒ္ဓိပါဒါဒယော၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ သမာဓိဒ္ဓိပါဒ အစရှိသည် တို့သည်။ [အာဒိဖြင့် ပဓာနသင်္ခါရတို့ကို၎င်း၊ ဝီရိယ စိတ္တ ဝိမံသတို့ကို၎င်း ယူပါ။] ဝိသိဋ္ဌာ၊ ထူးကုန်၏။ ပါဒေါ၊ ပါဒဟု ဆိုအပ်သော သမ္ပယုတ်တရားသည်။ သဗ္ဗိဒ္ဓိနံ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိတို့နှင့်။ သာဓာရဏတ္တာ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိသိဋ္ဌော၊ မထူး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌေသ္မော၊ ဆန္ဒ အစရှိသော ထူးသော တရားတို့၌သာလျှင်။ ပဝေသံ၊ သွင်းခြင်းကို။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ အဝိသိဋ္ဌေ၊ မထူးသောတရား၌လည်း။ ပဝေသံ၊ သွင်းခြင်းကို။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိပါဒတို့၌။ ပါဒေ ပဝိဋ္ဌာတိပိ ဝတ္တံ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ဆန္ဒ သမာဓိပဓာနသင်္ခါရ ဣဒ္ဓိပါဒေသ၊ တို့၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒိကေသ္မော၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဆန္ဒဝတော၊ ဆန္ဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကော သမာဓိ၊ အဘယ် မည်သော သမာဓိသည်။ န ဣဇ္ဈိယတိ၊ မပြည့်စုံဘဲ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမာဓိဘာဝနာမုခေန၊ သမာဓိဘာဝနာကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ တိုးပွား စေအပ်ကုန်သော။ (စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။) သမာဓိဘာဝိတာ၊ တို့မည်၏။

တ္ထေပနာတိ၊ ကား။ ဘေဒကထာယံ၊ ၌။ အဘေဒကထနတော၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ တို့ကို မခွဲခြားသောအားဖြင့် ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားမှ။ အဘိနဝံ၊ အသစ် ဖြစ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊ ဟိ၊ ချဲ့။ [“အဘိနဝံ နတ္ထိ” ဟူသော စကားသည် မှန်၏။ တနည်း၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။] တယော၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆန္ဒ အစရှိသောတရား တို့ကို။ အဘေဒကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒေါတေဝ၊ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ် ကုန်ပြီ။ တေ ဝေ၊ ထို သုံးပါးသောတရားတို့ကိုပင်။ ဘေဒကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိပိ ဟောန္တိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ၊ သေသာ ဣဒ္ဓိပါဒါဝေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားပုံကို ကြည့်ပါ။ “သမ္ပယုတ္တကာ စတ္တာရော ခန္ဓာ” တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] ဣတိဝေံ၊ သို့။ အဘိနဝါဘာဝံ၊ အသစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆန္တော သမာဓိတိ အာဒိ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။

လူမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ လူဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ ကုန်သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ ယေဝ၊ တကွသာလျှင်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န လူဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်။ [အဋ္ဌကထာစာရိအတိုင်း ပေယျာလမြှုပ်၍ ကာရုဏလုပ်ထားသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့၏။ လူဇ္ဈနေန၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ လူဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော သေသသမ္ပယုတ္တက စတုခန္ဓာ၏။ သဘာဝေန၊ ပင်ကိုယ်သဘောကြောင့်။ လူဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ န ဘဝေယျံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ လူတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို သေသသမ္ပယုတ္တ စတုခန္ဓာ တို့သည်။ လူဒ္ဓိပါဒါဝေ၊ လူဒ္ဓိပါဒတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ လူဒ္ဓိ၊ လူဒ္ဓိ မည်သည်။ န ဟောန္တိ။ လူတိဝေ၊ သို့။ လူဒံ၊ ဤလူမေဟိတယောအစရှိသောစကားကို။ ပုရိမံ၊ သ၊ ရှေးဖြစ်သော ဆန္ဒော သမာဓိ အစရှိသောစကား၏။ ကာရုဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ လူတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အထဝါ၊ ကား။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့၏။ လူဒ္ဓိတာ၊ လူဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ (လူဒ္ဓိအမည်ကို၎င်း။) လူဒ္ဓိပါဒတာ၊ လူဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (လူဒ္ဓိပါဒအမည်ကို၎င်း။) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သေသ- နဉ္စ၊ ကြွင်းသော သမ္ပယုတ္တ စတုခန္ဓာတို့၏ကား။ လူဒ္ဓိပါဒတာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသောစကားကို။ သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ လူမေဟိ တယော ။ပေ။ န ဝိနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထိုလူမေဟိ တယော ဓမ္မာ ။ပေ။ န ဝိနာဟူသော စကားဖြင့်။ (ဒသေတိ ဌိစပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လူဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ လူဇ္ဈ- မာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟေ- ဝ၊ တကွသာလျှင်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ တို့သည်။ လူဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သမ္ပယုတ္တစတုခန္ဓာတို့သာ လူဒ္ဓိပါဒ မည်ပါကုန်သော်လည်း။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ လူဒ္ဓိပါဒါပိ၊ မည်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ။

အထဝါ ။ပေ။ အတ္ထိ ။ ။ ဤနည်း၌ကား လူဒ္ဓိအမည်သည် ဆန္ဒသမာဓိ ဝိရိယတို့၏ အမည်တည်း။ လူဒ္ဓိပါဒအမည်သည် ကြွင်းသော သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ အမည် တည်း။ သို့သော် လူဒ္ဓိအမည်ရသော တရား ၃-ပါးတို့လည်း သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ ပါဝင် သောကြောင့် လူဒ္ဓိပါဒလည်း မည်နိုင်၏။ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာတို့လည်း လူဒ္ဓိမည်သော ဆန္ဒ သမာဓိ ဝိရိယတို့နှင့် မကင်းစကောင်းသောကြောင့် လူဒ္ဓိအမည်လည်း ရနိုင်သည်။

ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံပိ၊ တို့၏လည်း။ ဣဒ္ဓိဘာဝ ပရိယာယော၊ ဣဒ္ဓိ အဖြစ်၌ ပရိယာယ်သည်။ ဝါ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဣဒ္ဓိအမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သမ္ပယုတ္တကာ ပနာတိ အာဒိမာဟ။

စတုသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ နာမက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ဧကဒေသဿ၊ တစိတ် တဒေသဖြစ်သော ဆန္ဒအစရှိသည်၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဣဒ္ဓိနာမည်ကို၎င်း။ စတုန္နမ္ပိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာ တို့၏လည်း။ ဣဒ္ဓိယ၊ ၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ အခြေခံ။ ဣတိ ဣမိနာ အထွေအနု၊ ဤအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဣဒ္ဓိပါဒအမည်ကို၎င်း။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ သည်ပင်။ ပါဒေါ၊ တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ။ ဣတိ ဣမိနာ အထွေအနု၊ ဤအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာစ၊ ကို၎င်း။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ။ [သမ္ပယုတ္တကာ ပနကို ရည်ရွယ်၍ “ပုနပိ”ဟု ဆိုသည်။] အညဿ၊ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှတစ်ပါး အခြားသောတရား၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ကို၎င်း။ ဣဒ္ဓိ- ပါဒတာ၊ ကို၎င်း။ (ဘဂဝတာ) န ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ- ကတာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ န အညဿ ကဿစိ အဓိဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရော) အာဟ။ ဣမိနာ၊ စတုက္ခန္ဓာတဒေကဒေသတို့၏ ဣဒ္ဓိအမည်ကိုပြကြောင်း ဖြစ်သော “န အညဿ ကဿစိ အဓိဝစနံ”ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ ဣဒ္ဓိ မည်သည်။ အနိပ္ပန္နာ၊ အနိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝါဒံ၊ ဤ ဥတ္တရဝိဟာရ ဝါသီ ထေရ်တို့၏ အယူဝါဒကို။ ပဋိသေဇဇေတိ၊ တားမြစ်၏။ [တချို့က ဣဒ္ဓိ ဟူသည် အနိပ္ပန္နဟု ယူကြသော်လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ပြီးစေအပ်သောကြောင့် အနိပ္ပန္နမဟုတ်၊ နိပ္ပန္နတရားသာ ဖြစ်ကြောင်းကို “န အညဿ ကဿစိ အဓိ- ဝစနံ”ဟူသောပါဌ်ဖြင့် တားမြစ်သည်။]

ပဋိလာဘ ပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရအပ်သော ပဌမဈာန် အစရှိသော တရားထူး ထို တရားထူး၏ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်ကုန်သော ဥပစာရဈာန် အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ [ဤ ပါဌ်ဖြင့် “အယမတ္ထော ဥပစာရေန ဝါ ဝိပဿနာယ ဝါ ဒီပေတဗ္ဗော”ဟူသော စကားကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဋိလာဘဿေဝစ၊ ရအပ်သော ပဌမဈာန် အစရှိ သောတရားထူး၏သာလျှင်၎င်း။ [ဤပါဌ်ဖြင့် “ပဋိလာဘေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဇ္ဇတိ- ယေဝ”ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒတာဝစနံ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းစကားသည်။ အပုဗ္ဗံ၊ ရှေးမဟုတ်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်၏။ ဣတိ- ကတာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ ကေနဋ္ဌေနဣဒ္ဓိ ကေနဋ္ဌေနပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ပဋိလာဘောစ၊ ရခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူးသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗ- ဘာဂေါစ၊ ရအပ်သောတရားထူး၏ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော တရားသည်၎င်း။

☞ (ကေနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ၊ ကေနဋ္ဌေန ပါဒေါ ဌိစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါ
 ကြွင်းကို (ကာတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။ ဥပါယော၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏အကြောင်း
 သည်။ ဥပါယဘာဝေနော၊ ရခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တ-
 နော၊ ၏။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနော ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဆန္ဒာယော၊ ဆန္ဒသည်သာ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏ ။ပေ။ ဝိမံသာဝ၊
သည်သာ။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ နှင့်။ သမာန ကာလိ-
ကာ၊ တူသောကာလရှိကုန်သည်။ (သမာနာဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော်၎င်း။) နာနာက္ခ-
ဏိကာ၊ အသီးအသီးသောခဏ၌ ဖြစ်ကုန်သည်။ (သမာနာဝါ)။ န ဣဒ္ဓိပါဒါ၊
ဣဒ္ဓိပါဒတို့မမည်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဇေဋ္ဌကဘူတာ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
သော။ ဝါ၊ ပခာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒယော ဝေ၊ ဆန္ဒ အစရှိသော
တရားတို့သည်သာ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၊ အဘိဓမ္မ-
ဘာဇနီယနည်းတို့၌။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ မည်၏။ ဣတိ အယမေဝ၊ ဤ
ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်သာလျှင်။ ဧတသံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ၊ တို့၏။
အဓိပ္ပါယော၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။

ဟိ၊ မှန်။ [သဗ္ဗတ္ထ ဟူသောစကားသည် မှန်၏။] (တနည်း) ကသ္မာ ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တ-
ဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌၎င်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေစ၊ အဘိဓမ္မ-
ဘာဇနီယနည်း၌၎င်း။ သမာဓိဝိသေသနဝသေန၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသန၏အဖြစ်

တသွာ န ဝတ္ထုဇရာ ။ပေ ။ ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ။ “ဆန္ဒာယေဝ ။ပေ။ ကထိတံ”ဟူသော
ရှေဝါကျသည် ပါဠိတော် ဥတ္တရဂ္ဂဘာဇနီယအခန်း၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြသော
ဝါကျတည်း။ ထိုဝါကျကို ကာရဏဝါကျ လုပ်၍ “တသွာ ။ပေ။ သဗ္ဗတ္ထ ဣဒ္ဓိပါဒါ”
တိုင်အောင် ဝါကျကို ဖလဝါကျလုပ်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား—“အဋ္ဌကထာ၌ “သဗ္ဗယုတ္တ-
ကနံ စတုန္နံ ခန္ဓာနံယေဝ အဓိဝစနံ”ဟု “စတုက္ခန္ဓကို ဣဒ္ဓိ,ဣဒ္ဓိပါဒအမည် ၂-မျိုးရှိ”
ဟု ဆိုသော်လည်း ဥတ္တရဂ္ဂဘာဇနီယပါဠိတော်၌ “ဆန္ဒာယေဝ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ=ဆန္ဒ
သည်သာ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ မည်၏” စသည်ဖြင့် ဝေသဒ္ဓါနှင့်တကွ ဟောတော်မူသောကြောင့်
ဣဒ္ဓိနှင့် သမာနကလိက (ကာလတူ အတူတကွ)ဖြစ်ဖြစ်, ဣဒ္ဓိနှင့် နာနာက္ခဏိက(ခဏ
မတူဘဲ) ဣဒ္ဓိ၏ရှေ့က ဥပစာရဈာန် ခဏ၌ ဖြစ်ဖြစ်, ဣဒ္ဓိအမည်ရသော နောက်နောက်
ဈာန်သမာပတ်တို့၏ ရှေးရှေး ဈာန်သမာပတ်အခိုက်၌ ဖြစ်ဖြစ် စတုက္ခန္ဓာသည် ဣဒ္ဓိပါဒ
အမည် မရနိုင်ပါ။ အဓိပတိ ပဓာနဖြစ်သော ဆန္ဒစသော တရားတို့သာ (သုတ္တန္တ
ဘာဇနီယ, အဘိဓမ္မဘာဇနီယ) အားလုံးတို့၌ “ဣဒ္ဓိပါဒ ”ဟု ဟောတော်မူပါသည်—
ဟူလို။

ဝိစာင်း]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၈၂၉

ဖြင့်။ [ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဝီရိယသမာဓိ၊ စိတ္တသမာဓိ၊ ဝိမိသာသမာဓိဟု သမာဓိ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်။] ဒဿိတာနံ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဥပါယဘူတာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ကို။ ပါကဋကရဏတ္ထံ၊ ထင်ရှားအောင်ပြုခြင်းငှါ။ ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယံ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ။

ကေစိတိ၊ ကား။ ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိဓေရာ၊ ဥတ္တရဝိဟာရ၌ နေကုန်သော ထေရ်တို့သည်။ (ဝဒိသု) ကိရ၊ ဆိုကြကုန်သတတ်။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၄၄၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ တထာဘူတသ ဖဿော။ ပေ။ ပဂ္ဂါဟော အဝိက္ခေပေါတိ၊ ဟူ၍။ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထ-ဒဿနတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိ၏အနက်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏အနက်ကိုပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဂ္ဂါဟာ-ဝိက္ခေပါ၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သော ဝီရိယ၊ မပျံ့လွင့်ကြောင်းဖြစ်သော သမာဓိတို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ကုန်ပြီ။ သဒ္ဓိပိတု၊ ချိုး၍။ စိတ္တပညာစ၊ စိတ္တပညာ တို့ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ စတ္တာရိ နယ-သဟဿာနိ ဝိဘတ္တာနိတိ ဣဒ္ဓိ၊ ဤစကားကို။ ပရိပုဏ္ဏာနံ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သာဓိပတိဝါရာနံ၊ အဓိပတိနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော ဝါရတို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ အဓိပတယော၊ ယှဉ်ဘက် အဓိပတိတို့သည်။ နဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိ ကုန်။ [တခုသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ အဓိပတိတပါးမှာ အခြားယှဉ်ဘက် အဓိပတိများ မရှိနိုင်။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ နိဒ္ဒေသ၌။ ဧကေကော၊ တပါးတပါးသော။ အဓိပတိဝါရာ၊ ကို။ *လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သောဠသ သောဠသ နယသတာနံ၊ တထောင့်ခြောက်ရာ၊ တထောင့်ခြောက်ရာသော နည်းတို့ကိုသာ။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အဋ္ဌကထာ ဆရာဘက်က ထောက်ခံလေ့ရှိသော အနုဋီကာ ဆရာလည်း ဤ ဋီကာဝါဒကို ထောက်ခံ၍ ဖွင့်ထားသည်။]

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ပညာပုစ္ဆကအဖွင့်

စ၊စောဒနာဦးအံ့။ စတ္တာရောပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဓိပတယော၊ တို့ကို။ ဧကက္ခဏေ၊ ဤ။ လဗ္ဘန္တိနန္ဒ၊ ရအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ [စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က အဓိပတိအဖြစ်ဖြင့် တပြိုင်နက်ရသည်ဟု ယူသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အဓိပတိ ၄-ပါးလုံး တပြိုင်နက်သောခဏ၌ ရနိုင်ပါသော်လည်း။ အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏။ အဓိပတယော၊ တို့သည်။ န ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ နမဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ရာဇပုတ္တောပမာပိ၊ မင်းသား ၄-ယောက် ဥပမာသည်လည်း။ ဧတမတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ [တခုသော ခဏ၌ အဓိပတိ ၄-ပါးတို့ တပြိုင်နက်ရနိုင်၏။ သို့သော် “တပါးတပါး၏ အဓိပတိ ကား မဟုတ်” ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။] ဒီပေတိ နန္ဒ၊ ပြသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

န၊ မဟုတ်။ [ဧကက္ခဏ၌ အဓိပတိ ၄-ပါး တပြိုင်နက် မရနိုင်။] (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဧကက္ခဏေ၊ ဤ။ ဒုတိယဿ၊ ၂-ပါးမြောက်သော။ အဓိပတိနော၊ ၏။ အဘာဝတော ဝေ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာတည်း။ [သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ဆန္ဒ စသော ၄-ပါးတို့ တပြိုင်နက်ယှဉ်နိုင်ကြသော်လည်း အဓိပတိကား ၂-ပါးမဖြစ်၊ တပါးသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

န မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရာဇပုတ္တောပမာ၊ မင်းသား ၄-ယောက် ဥပမာသည်။ အဓိပတိ၊ ကို။ န ကရေန္တိ၊ မပြုကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမ-မေဝအတ္ထံ၊ ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ [အဓိပတိ မပြုနိုင်ဟူသောအဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ပြသည်။] အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝံ၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည် မဟုတ်။ တံ၊ ထို အဓိပတိ ၄-ပါးတို့၏ တကွဖြစ်ခြင်းကို မပြဟူသော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။ (ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။) အဋ္ဌကထာယံ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

☞ (ကိံ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ဟေတု-ပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ယထာ၊ ဟော-တော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣမ၊ ဤအဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိပတိအဓိ-ပတိသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ ဆန္ဒာဓိပတိ ဆန္ဒသုမ္ပ-ယုတ္တကာနန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကဘာ၊ ပြုတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။

ဝိတင်း] : ၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့် ၈၃၁

ကေကုဏေ၊ ဌှံ။ အဘာဝတော၊ အဓိပတိတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ကတာ)။
[ဤ “ကေကုဏေ အဘာဝတော” ဖြင့် အဓိပတိတို့၏ သဟဘာဝကို ပယ်ပြီး
ဖြစ်သည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝုတ္တံ” ဟု ရှိ၏၊
ကောင်းသည်။]

စ၊ ဆက်။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေ၊ ကကုဖြစ်ခြင်း
သည်။ သတိ၊ သော်။ (န ကာတဗ္ဗံ သိယာ ဌှံစပ်။) အရိယမဂ္ဂသမဂ္ဂိယာ ဝိမံသာ-
ဓိပတေယျံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသနံ “ဝိမံသာဓိပတေယျံ”
ဟူသော ဝိသေသနသည်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (ကသ္မာ၊
နည်း။) အဝိမံသာဓိပတိကဿ၊ ဝိမံသာဓိပတိ မရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊
မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ [မဂ်အချိန်အတွဲ၌ အဓိပတိ ၄-ပါး တပြိုင်နက်ဖြစ်နိုင်
လျှင် အဝိမံသာဓိပတိ မဂ်မရှိသောကြောင့် “ဝိမံသာဓိပတေယျံ” ဟု ဝိသေသန
ပြုတွယ်မလိုသောကြောင့်တည်း။] စ၊ ဆက်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ အညမညာဓိပတိ-
ကရုဏဘာဝေ၊ အချင်းချင်း အဓိပတိကိုပြုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊
သော်။) ဝိမံသံ ဌပေတွာ တံသမ္ပယုတ္တောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊
ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိမံသာဓိပတိကတ္ထဝစနံ၊ ဝိမံသာဓိပတိရှိသည်၏အဖြစ်ကို
ဆိုကြောင်းစကားသည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ န သိယာ၊ ရာ။

တဿ၊ လိုမှုတပါး။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ သိယာ မဂ္ဂါဓိပတိနော သိယာ
န ဝတ္တဗ္ဗာ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဝေမာဒီဟိပိ၊ ဤသို့ အစရှိသော
ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်လည်း။ [အချို့သာရှိ၍ အချို့မရှိဟူသော ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်လည်း။]
အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေ၊ ကကုဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တောဝေ၊ ပယ်အပ်
ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မေဓဗျူဟိဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

မေဓဗျူဟိ။ ပတိဋ္ဌာနာယူဟနာ၊ ပတိဋ္ဌာန၊ အာယူဟနတို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာဌှံ
ဂပ်။) ဩသတရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ၊ ဩသတရဏသုတ်အဖွင့်၌။ [သဂါထာဝဂ္ဂ
သံယုတ္တပါဠိ အစဆုံးသုတ်အဖွင့်၌။] “ ကိလေသဝသေန၊ ကိလေသာ၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်း၎င်း။ (ဣတိ ဌှံစပ်။) အဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပြုစီမံ
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ တဿ၊ ထိုမှုတပါး။
တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အဝဒေသသကိလေသာဘိသင်္ခါရေဟိ၊
တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့မကြွင်းသော ကိလေသာ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသော အဘိ-

သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ခိဋ္ဌိ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ သဿတခိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓေဒ-
 ခိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ လိနဝသေန၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စဝသေန၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။
 ကာမသုခါနုယောဂဝသေန၊ ကာမချမ်းသာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အတ္တကိလမထာနုယောဂဝသေန၊ အတ္တကိလမထ
 ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗာကုသလာ-
 ဘိသင်္ခါရဝသေန၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်း၎င်း။ သဗ္ဗလောကီယကုသလာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပြုစီမံ
 တတ်သော အလုံးစုံသော လောကီကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေသ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပကာရေသ၊
 အပြားတို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌။ အဝုတ္တာနံ၊ မဖွင့်ဆို
 အပ်ကုန်သော အပြားတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

သမပ္ပဝတ္တေ၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ [သမ-
 ပ္ပာဒတ္တ ဓမ္မေတိ လိနုဒ္ဓစ္စ ဝိရဟေန သမပ္ပဝတ္တေ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ။ - အနု။] ပဋိ-
 သဉ္ဇိက္ခတိ၊ လျှောက်ပတ်စွာ ရေတွက်တတ်၏။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။
 ဣက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဝါ၊ ရေတွက်တတ်၏။ တဒါကာရော၊ ထို အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းအခြင်းအရာ ရှိသည်။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း အခြင်းအရာ
 ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈ-

အဝုတ္တာနံ ဝသေန ။ ။ ကိလေသဝသေန ပတိဋ္ဌာနံ၊ အဘိသင်္ခါရဝသေန အာယုဟနာ
 စသော အဖွင့်တို့သည် သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌သာ ပါ၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ မပါ။ ထိုအဋ္ဌကထာ
 ၌လည်း လိနုဒ္ဓစ္စ စသည်တို့ကို ပတိဋ္ဌာနနှင့် အာယုဟနတို့၏ သရုပ်အဖြစ်ဖြင့် ဆို၏။
 ဤ၌ကား လိနုဒ္ဓစ္စ စသည်တို့ကို ပတိဋ္ဌာန အာယုဟနတို့မှ သီးခြားအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထား၏။
 ထို့ကြောင့် ဤ၌မဆိုအပ်သော ထို အဋ္ဌကထာ၌သာ ဆိုအပ်သော ကိလေသ အဘိသင်္ခါရ
 တဏှာ-ခိဋ္ဌိ၊ သေသကိလေသ အဘိသင်္ခါရ၊ တဏှာ-ခိဋ္ဌိ၊ သဗ္ဗာကုသလ အဘိသင်္ခါရ-သဗ္ဗ
 လောကီယ ကုသလာဘိသင်္ခါရတို့ကို ပတိဋ္ဌာန အာယုဟန အရ ယူပါ။

ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ ။ ။ [ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ- ပတိရူပံ (လျှောက်ပတ်စွာ) သံကလေတိ
 ဂဏေတိ (ရေတွက်တတ်၏)။ တုလေတိ၊ နှိုင်းချိန်တတ်၏။ - အနု။] ပတိ (ပဋိ) ကို
 ပတိရူပံဟု ဖွင့်၍ သံ+ဣက္ခဓာတ်ကို သံကလေတိဟု ဖွင့်၊ ကလဓာတ်၏ ဂဏနအနက်ကို
 ယူ၍ “ဂဏေတိ” ဟု၎င်း၊ ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန်သကဲ့သို့ မှန်ကန်စွာ ရေတွက်သောကြောင့်
 “တုလေတိ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဣက္ခတိ၌ ဣက္ခဓာတ်၏ ဒဿန- အက် ၂-နက်တို့တွင်
 အက်အနက်သည် အမှတ်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်ခြင်းသာ မက၊ ဂဏနာအနက်ကိုလည်း ကဝိ
 ကပ္ပဒမ္ဘိ ဆိုသတတ်။

ဝိသင်း]

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယကဗျာ

၈၃၃

ဂေါ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါနုလက္ခဏော၊ လျောက်ပတ်စွာ ရေတွက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝေဇ္ဇကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ပဋိသင်္ခါ၊ လျောက်ပတ်စွာရေတွက် ခြင်း။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့ခြင်း။ ဂဟဏော၊ ယူခြင်း၌။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ လျစ်လျူရှုသည်၏အဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပေက္ခာကိစ္စာမိမတ္တတာယ၊ ဥပေက္ခာ ကိစ္စ၏ လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရု- ပေက္ခာကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အနုက္ကမနိက္ခေပေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ချထားခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးဟူသည်။ ပုရိမဿ ပုရိမဿ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်၏။ ပစ္ဆိမပစ္ဆိမ- ကာရဏဘာဝေါ၊ နောက်၌ဖြစ်၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း။

၄၆၇။ ဗလဝတီဝေ၊ အားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ သတိ- သမ္ပောဇ္ဈဂေါ၊ မည်၏။ [အားမရှိသော သတိသည် သတိသမ္ပောဇ္ဈင် မမည် - ဟူလို။] ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ အားရှိသည် ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပညာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူ အပ်ပြီ။ [“သတိ နေပက္ခေန” ဟု နေပက္ခအမည်ဖြင့် ပညာကိုယူတော်မူအပ်ပြီ။] ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံကို။ သမ္မဓာရဏသတိ၊ မပျောက်မပျက်အောင် ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော သတိသည်။ (သတိ၊ ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ်သောသတိသည်။) န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အယုတ်ကား။ ကုသ- လုပ္ပတ္တိကာရဏဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ သရဏံ၊ အမှတ်ရတတ် သော သဘောသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ- နန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္တံဝါတိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ။

ဝတ္တသီသေ ဌတွာတိ၊ ကံး။ မေ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျု၊ နာကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ ဩ ကောင်းလေစွာ။ သုတွာ စ၊ နာပြီး၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပသီဇေ- ယျု၊ ကြည်ညိုကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ စွာ။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကြကုန်သည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ဖြစ်၍လည်း။ မေ၊ ငါ၏အပေါ်၌။ ပသန္နာကာရံ၊ ကြည်ညိုသတို့ ပြုထိုက်သော ပူဇော်မှုကို။ ကရေယျု၊ ပြုကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ စွာ။ ဣတိ နေံ စိတ္တော၊ ဤလတ် ပူဇော်သက္ကာရ ကျော်စောခြင်း၌မီသော စိတ်ရှိသည်။ အဟုတွာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပေ၊ ဝိညူဟိ၊ အရိယာပညာရှိတို့သည်။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ ဝါ၊ ကိုယ်စီကိုယ်ငါ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မေ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျု၊ နာကြပါ မူကား။ အဟောဝတ။ သုတွာ စ၊ ကြားနာရ၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇောနေယျု၊ သိကြပါမူကား။ အဟောဝတ။ အာဇောနိတွာစ၊ သိပြီး၍လည်း။ တထတ္ထာယ၊ ထို မှန်ကန်သောနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ ပဋိပဇ္ဇေယျု၊ ကျင့်ကြပါမူကား။ အဟောဝတ

စွာ။ ဣတိ။ သို့။ ဓမ္မသုဓမ္မတံ၊ တရားတော်၏ ကောင်းသောတရား၏အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ကာရုဉ်း၊ သနားစောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို။ အနုဒ္ဓယံ၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို။ အနုကမ္ပံ၊ လျော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ မဟာကဿပတ္ထေရေန ဝိယ၊ သည်ကဲ့သို့။ ဘာသိတံ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဟောအပ်သော။ (ဓမ္မကထာ၊ တရားစကားကို ချစ်စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝိမုတ္တာယတနသီသေတံ၊ ကား။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ (ဟုတော့၊ ဖြစ်၍။) (တနည်း) သတ္တာ ဟုတော့၊ ဆရာ ဖြစ်လိမ့်။ န ဒေသေတံ၊ ဟောသည်မဟုတ်။ အပိစခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ယထာသုတံ၊ အကြင်အကြင် ကြားနာအပ်ပြီးသော။ ယထာပရိယတ္တံ၊ အကြင်အကြင် သင်ယူအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဝိမုတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောအံ့။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဝိမုတ္တိကာရဏပဓာနဘာဝေ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏အကြောင်းဟူသော ပဓာန၏အဖြစ်၌။ ဌတော၊ တည်၍။ (ဓမ္မကထမေဝ၊ တရားဟောခြင်းကိုသာ၌ စပ်။)

စိရကတဝတ္ထာဒိဝသေန၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သောဝတ်အစရှိသည်ကိုအဦးပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ သမုဋ္ဌာပကော၊ ထိုဝတ် အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အရူပကောဋ္ဌာသော၊ နာမ်အစုကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဘာဝတ္ထတ္တာ ဝေ၊ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ကတ ဘာသိတသဒ္ဓါ၊ ကတသဒ္ဓါ၊ ဘာသိတသဒ္ဓါတို့သည်။ ကိရိယာဘူတဿ၊ ပြုခြင်းကြိယာ၊ ပြောခြင်းကြိယာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အရူပကောဋ္ဌာသဿ၊ နာမ်အစုကို။ ဝါစကော၊ ဟောတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့လုံးပြု၍။ ကာယဝိညတ္တိံ ။ ပေ။ ကောဋ္ဌာသန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုရိမာနံ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပေသဇ္ဈင်မှ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒံ၊ ၆-ပါးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ အတ္ထနော အတ္ထနော၊ မိမိ မိမိ၏။ အနန္တရိကဿ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သောဗောဇ္ဈင်ကို။ သမုဋ္ဌာပနဝသေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်သမုဋ္ဌာပကတော၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊

ဘာဝတ္ထတ္တာ ဝေ ။ ။ ကတတ္တာ၌ - ဘာဝအနက်သည် ပြုခြင်းကြိယာတည်း။ ဘာသိတတ္တာ၌ ဘာဝအနက်သည် ပြောခြင်းကြိယာတည်း။ ထိုကြိယာတို့၏ တရားကိုယ်မှာ နာမ်တရားအစုတည်း။ ထို့ကြောင့် ကတ၊ ဘာသိတသဒ္ဓါတို့လည်း နာမ်တရားအစုကို ဟောနိုင်ကြသည်။ ဥပမာ—“ပါစကော၊ ချက်တတ်သူ” ဟူရာ၌ ချက်တတ်သူ ဖြစ်သည် မူချေ။ ထို ချက်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချက်ခြင်းကြိယာ ဟူသော ဘာဝတ္ထသည် သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ် ဖြစ်၍ ဖလူပစာရတ္ထဖြစ်ရကား ပါစကသဒ္ဓါသည် ချက်တတ်သူဖြစ်ကိုင်း၊ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ဘာဝတ္ထကိုင်း ဟောနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ဝိစာင်း]

သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၈၃၅

ယဉ်စေထိုက်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ပရေသံ၊ မိမိမှ တပါးကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးတို့ကို။ [မိမိ၏ 'အခြားမဲ့သာမက 'အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးတို့ကို။] တံတံ ပရိယာယေန၊ ထိုထို ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သမုဋ္ဌာ- ပနဝသေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်သမုဋ္ဌာပကတာ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။

ကာမလောက ဝဋ္ဋာမိသာတိ၊ ကား။ တဏှာ၊ သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထို တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်၎င်း။ (ကာမာမိသံ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စကာမဂုဏ်ကော၊ ၅-ပါးသော ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော။ ရာဂေါ စ၊ သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသည်၎င်း။ ကာမာမိသံ၊ မည်၏။ သဿတော အတ္တာစ လောကော စာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ လောကဂ္ဂဟဏဝသေန၊ လောကဟု ယူခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ သဿတုစ္ဆေဒသဟဂတော၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏဉ္စ၊ ထို ဒိဋ္ဌိဂတ သဟဂုတ်ရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်၎င်း။ လောကာမိသံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ လောကဓမ္မာ၊ လာဘ၊ အလာဘာသော လောကဓမ္မတရား ၈-ပါး တို့သည်။ လောကာမိသံ၊ မည်၏။

ကာမာမိသ ။ ။ “ကာမေတိတိ ကာမော”ဟု ကတ္ထုသင်္ခရိတဝနတ်ပြုလျှင် တဏှာ၊ သို့မဟုတ် ပဉ္စကာမဂုဏ်ကရာဂ ရ၏။ “ကာမိယတိတိ ကာမော”ဟု ကမ္မသင်္ခရိတဝနတ် ပြုလျှင် ဝဒန္တဝါဒအလို ထိုတဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးရ၏။ ဤဒီကာဆရာ အလို ထိုရာဂ၏အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံစသော ကာမဂုဏ်အာရုံ ရ၏။ ကိလေသာကာမ သည် “အာမသတိတိ” ဟု ကတ္ထုသင်္ခရိတပြု၍ သာယာသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ် သောကြောင့် အာမိသ မည်၏။ ဝတ္ထုကာမသည် “အာမသိယတေ”ဟု ကမ္မသင်္ခရိတ ပြု၍ သာယာသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသမည်၏။ ထို့နောက် “ကာမောယေဝ အာမိသံ ကာမာမိသံ”ဟု တွဲပါ။

လောကာမိသ ။ ။ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ”ဟု စုံယူတတ်သော ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ရာဂသည်၎င်း၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးသည်၎င်း လောကမည်၏။ ထိုလောကသည်ပင် သာယာသော အားဖြင့် သုံးသပ်တတ် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသလည်း မည်၏။ တနည်း— လောကဓမ္မတရားတို့သည် လောကာမိသ မည်၏။

အနုဋ္ဌိကာ ။ ။ အနုဋ္ဌိကာ၌ကား— “လောကိယန္တိ ဧတ္ထ သုခဝိသေသာတိ လောကော=သုခဝိသေသတို့ကို မြင်အပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော ဥပပတ္တိဝိသေသသည် လောကမည်၏။ ထို လောကသည်ပင် ဘဝ အထူးကို တောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်အပ် သောကြောင့် အာမိသလည်းမည်၏” ဟု တနည်းဖွင့်ထားသည်။

ဝဋ္ဋာယာဒဝသေန၊ ဝဋ္ဋကို သာယာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ သံသာရဇနကော၊ သံသရာ ဝဋ္ဋကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ရာဂေါ၊ သည်၎င်း။ တဒါ၊ ရမ္မဏံ။ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ဝဋ္ဋတရားသည်၎င်း။ ဝဋ္ဋာမိသံ၊ မည်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာ၊ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော။ [ဝိပဿနာ ဌာဝပ်။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာပုဒ်မှ ပုဗ္ဗဘာဂကို ခွဲဖွင့်သည်။]

ပဌမနယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုတိယနည်းအဖွင့်

၄၆၈, ၉။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တို့မည်သည်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အကြောင်းတရားဟူသောတည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အကြောင်းတရားကြောင့်တည်ရခြင်း ရှိကုန်၏။ (အနုဋီကာအဖွင့်။) ဒေ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ သင်္ခတဓာတ်၊ အသင်္ခတဓာတ်တို့၎င်း။ တိသော၊ ဓာတုယော၊ ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ဝိမုတ္တာယတနာနိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၎င်း။ ဆ၊ အနုတ္တရိယာနိ၊ အနုတ္တရိယတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိရိ၊ ပဌမပံ၊ အနုတ္တရိယဝဂ် ၌ ရှုပါ။] သတ္တ၊ နိဋ္ဌသဝတ္ထုနိ၊ နိဋ္ဌသ၏အကြောင်းဝတ္ထုတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို သတ္တကအင်္ဂုတ္တိရိ၊ အနုသယဝဂ်၌ ရှုပါ။] အဋ္ဌ၊ အဘိဘာယတနာနိ၊ အဘိဘာယတနသမာပတ်တို့၎င်း။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိရိ၊ ဒုတိယပံ၊ ဘူမိစာလဝဂ် ၌ ရှုပါ။] နဝ၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား၍နေကြောင်း သမာပတ်တို့၎င်း။ [ဈာန်သမာပတ် ၉-ပါးကို ဆိုသည်။] ဒသ၊ နိဇ္ဇရဝတ္ထုနိ၊ နိဇ္ဇရဝတ္ထုတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို ဒသကအင်္ဂုတ္တိရိ၊ တတိယပံ၊ သမဏသညာဝဂ်၌ ရှုပါ။] ဣတိဝေ 'ပဓိဒါဒါ၊ ဤသို့ အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ တိက္ခမေ၊ အဘိညေပုန္နိ၊ ဟူ၍။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒယောစ၊ တို့၎င်းတည်း။

ဝဋ္ဋာမိသ ။ ။ ဝဋ္ဋကို သာယာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သံသရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ရာဂသည်၎င်း၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာသည်၎င်း၊ ဝဋ္ဋာမိသ မည်၏။ အာမိသ၏ ဝစနတ္ထကို ရှေးအတိုင်းပြု၊ ရာဂ၏အတွက် အာမိသကို ကတ္တုသင်္ခါရံပြုပါ။ [အနုဋီကာ၌ကား “ဝိဘဝေါ နာမ ကိမတ္ထိယော၊ ဝဋ္ဋမုက်ခသော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ကောဝါ တံ အဘိပတ္တေယျ၊ ခံစားစရာမရှိသော ထို ဝိဘဝ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သူတောင့်တမည်နည်း”ဟု ဝိဘဝကို အပြစ်ရှု၍ ဝဋ္ဋ၌ မက်မောသော လောဘသည် “ဝဋ္ဋာမိသ မည်၏”ဟု ဝဒန္တိဝါဒကို ပြုလေ၏။]

ဝိသုဒ္ဓိ] :

၁-သုတ္တန္တဘာစနိယအဖွင့်

၈၃၇

ဘဝါဒီနံ၊ သဝ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနန္ဒနံ၊ ဖွဲ့ကြက်တတ်သော တဏှာကို။
 ဝါ၊ တနည်း။ ပိယရူပ သာတရူပေသု၊ ချစ်ထိုက်သောသဘောရှိကုန်၊ သာယာ
 ထိုက်သော သဘောရှိကုန်သော စက္ခုအစရှိသောတရားတို့၌။ ဂမနံ၊ သွားတတ်
 သော တဏှာကို။ ဝါနန္တံ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏ ၌စပ်။) စင်္ကမံ၊ စကြံသွား
 ခြင်းကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ၊
 ဖြစ်သော ဝီရိယကို။ ဝိပဿနာ သဟဂတန္တိ၊ ဝိပဿနာနှင့် တကွဖြစ်၏ ဟူ၍။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ရှေးက စကြံသွားလျှင် ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်း၍ သွားလေ့ရှိသော
 ကြောင့် ဤသို့ဆိုသည်။] တွေ့ကေနာတိ၊ ကား။ လောကီယ လောကုတ္တရမိဿကာ
 ကထိတာတိ၊ ဟူသော။ တောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်။
 (“အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှား” ၌စပ်။) လောကီယန္တိ ဝေန္တော န ကိလမတိတိ၊
 ဟူသောပုဒ်၏။ ကာယဝိညတ္တိ သမုဋ္ဌာပကဿ၊ ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်
 သော ဝီရိယ၏။ လောကီယတ္တာ၊ လောကီ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အစောဒနိယော၊
 မစောဒနာထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော။

အလဗ္ဗံ၊ ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တာတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။
 အလဗ္ဗမာနကံ၊ မရထိုက်သော။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ လဗ္ဗ-
 မာနာပိ၊ ရထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရ
 ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ [ရထိုက်လျက် မဟောခြင်းကို “ပဋိ-
 က္ခိတ္တ” ဟု ဆိုသည်။] ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူ
 အပ်။ ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရစိတ္တုပ္ပါဒ်၌။
 အလဗ္ဗမာနကံ၊ မရထိုက်သော။ အဝိတက္က အဝိစာရံ၊ သော။ ပီတိ၊ ကို။ ဥပါဒါ-
 ယ၊ စွဲ၍။ လဗ္ဗမာနကာဝ၊ ရထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂတူတာ၊
 ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ အဝိတက္က အဝိ-
 စာရာ၊ သော။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဣတိ အတ္ထော။

အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာ
 တရားတို့ကို။ အဘိနိဝိသိတော၊ ဝိပဿနာရှုသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ တတော၊
 ထိုအဇ္ဈတ္တဓမ္မေ။ ဝုဋ္ဌိတမဂ္ဂေါ၊ ထသော မဂ်ကို။ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခောတိ၊ ဟူ၍။
 ဣဓ၊ ဤပါဌ်ရပ်၌။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိ-
 ပုဿော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

န ဝါရေတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပါဒကေသု၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကသိကာဒိစျာနေသု၊ ကသိုဏ်းအစရှိသော စျာန်တို့၌။ သတိ-
 အာဒိနံ၊ သတိအစရှိသည်တို့၏။ နိဗ္ဗေဒဘာဂိယတ္တာ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ
 အတုံးအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအပို့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗော၊
 မှပယ်မြစ်ဆိုက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ကား။ (ကသိဏဇ္ဈာနာဒိသု၊ ကသိုဏ်းဈာန် အစရှိသည်တို့၌။ ဗေဓာဇ္ဈိ-
 ဂေါ၊ တို့ကို။) အနုဒ္ဓရန္တံ၊ မထုတ်ကုန်သော မထေရ်တို့သည်။ (န ဥဒ္ဓရန္တံ စပ်။)
 ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗောဓိယာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိတတ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာ-
 သန္နကာရဏံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [ဝိပဿနာ
 ဆုံးလျှင် မဂ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာသည် မဂ်၏ အာသန္နကာရဏဖြစ်သည်။]
 (တထာ၊ တူ။) ဈာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ။
 [ဈာန်သည် မဂ်၏အခြေခံသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ အာသန္နကာရဏ မဖြစ်နိုင်။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ တထာ၊ ထို့အတူ။ (ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗောဓိယာ၊
 သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။) ဧကန္တိကံ၊ ကေန်ဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ
 ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဈာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဧကန္တိကံ၊ သော။ ကာရဏံ၊ သည်။) န
 ဟောတိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ဝိပဿနာကိစ္စဿ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ၏။ နိဋ္ဌာနံ၊
 အပြီးအဆုံးသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဟောတိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဈာနကိစ္စဿ၊ ဈာန်
 ကိစ္စ၏။ နိဋ္ဌာနံ၊ အပြီးအဆုံးသည်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍။ န ဥဒ္ဓရန္တံ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မမူကြကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ကသိဏဇ္ဈာန၊ အာနာပါနဇ္ဈာန၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဇ္ဈာန သဒ္ဓါတို့တွင်။
 ကသိဏဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏေန၊ ကသိဏဇ္ဈာနသဒ္ဓါဖြင့်။ တဒါယတ္တာနိ၊ ထို ကသိုဏ်း
 ဈာန်၌စပ်ကုန်သော။ အာရုပ္ပါနိပိ၊ အရူပဈာန်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ [ကသိုဏ်းဈာန်ကို ရပြီးနောက် ကသိုဏ်းကိုခွဲ၍
 ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် အာရုပ္ပဈာန်တို့ကို
 “တဒါယတ္ထ=ထိုကသိုဏ်းဈာန်နှင့် စပ်သည်” ဟု ဆိုသည်။] အသုဘဇ္ဈာနာနံ၊
 အသုဘဈာန်တို့ကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ [ကသိဏဇ္ဈာနံ စသည်၌ ထည့်၍
 မဆိုခြင်းသည်။] အဝိတက္ကအဝိစာရဿ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရဖြစ်သော ပီတိသမာဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ [အသုဘအာရုံက အဝိတက္က အဝိစာရဈာန်ကို မရစေနိုင်၊ ထို့ကြောင့်
 အဝိတက္က အဝိစာရကို ပြရာဝယ် အသုဘဈာန်ကို မပြတော့-ဟူလို။]

ဒုတိယနယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တတိယနည်း အဖွင့်

၄၇၀,၁။ တဒင်္ဂသမုဇ္ဈေဒနိဿရဏဝိဝေကနိဿိတတံ၊ တဒင်္ဂဝိဝေက၌မို့သည်
 ၏အဖြစ်၊ သမုဇ္ဈေဒဝိဝေက၌ မို့သည်၏အဖြစ်၊ နိဿရဏဝိဝေက၌ မို့သည်၏
 အဖြစ်ကို။ ဝတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတတ္ထဿ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
 ဝိဝေက၌ မို့သည်၏အဖြစ်ကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်

ဝိသင်း] :

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၈၃၉

ဘာဝေတီတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣဒ၊ ဤတတိယနည်းဖြင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာ-
 နံ၊ ပွားစေထိုက်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြေကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝိတဗောဇ္ဈင်္ဂါယ၊ ပွားစေ
 * အပ်ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂါသော ဝုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊
 မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သော။ ဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဖိုလ်ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ကို။
 အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ဤ၊ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓေါ၊ ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓါသည်။ ပရိစ္စာဂစ္ဆော၊ စွန့်ပယ်ခြင်းအနက်
 ရှိသည်၎င်း။ ပက္ခန္ဓနုတ္တော စ၊ ပြေးဝင်ခြင်း အနက်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေါဿဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဒုဝိတော၊ ၂-ပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ယတာဝုတ္တေနာတိ၊ ကား။ တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒပုကာရေ-
 န၊ တဒင်္ဂပဟာနံ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာနံဟူသော အပြားအားဖြင့်၎င်း။ တန္နိန္ဒဘာဝါ-
 ရမ္မဏကရဏပုကာရေန စ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သည်၏အပြစ်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ
 ပြုခြင်းဟူသော အပြားအားဖြင့်၎င်း။ (ပရိစ္စတေ၊ ပက္ခန္ဓတိ တို့၌စပ်။) ဝိပဿနာ-
 က္ကဏေ၊ ဝိပဿနာခဏ၌။ ပရိဏာမေန္တံ၊ ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂက္ခ-
 ကေ၊ မဂ်ခဏ၌။ ပရိဏတံ၊ ရင့်ကျက်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂ-
 ဌိစပ်။) သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂- အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၇၂။ ဥပေက္ခနဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သဘာဝနိဓ္ဓေသတံ၊
 ဥပေက္ခာ၏ သဘောကို ညွှန်ပြသောပုဒ်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿ-
 တိ။ ဟာပနဝုဇ္ဈေနယု၊ ယုတ်လျော့စေခြင်း၊ တိုးပွားစေခြင်းတို့၌။ [လွန်နေသည့်
 အတွက် ယုတ်လျော့စေခြင်း၊ လျော့နေသည့်အတွက် တိုးပွားစေခြင်းတို့၌။]
 ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ အကုတော၊ မပြုမူ။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။
 ဣက္ခနဝသေန၊ ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (“ဥပေက္ခာ မည်၏” ၌စပ်။) ဣတိ
 အတ္တော၊ နက်။ လောကီယဥပေက္ခနာယ၊ လောကီဖြစ်သော အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းတက်။ အဓိကာ၊ ပိုလွန်သော။ ဥပေက္ခနာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းသည်။
 အဇ္ဈုပေက္ခနာ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ အတ္တော၊ ဤ အနက်သည်။ (ယုတ္တော ၌စပ်။)
 ဣဒ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ လောကုတ္တရာသေ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယုတ္တော၊
 သင့်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂါဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဏ္ဍိကီအင်း

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၉၀။ အဘိဓမ္မေ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၌။ လောကုတ္တရာစိတ္တဘာဇနီယေပိ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌လည်း။ တသ္မိံ ခေါ် ပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ ။ပေ။ အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ အရိယသဒ္ဓါ မပါဘဲ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤ မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်း၌လည်း။ [အပိဖြင့် အဘိဓမ္မာ လောကုတ္တရာစိတ္တဘာဇနီယေကို ပေါင်းသည်။] အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ အဘိဓမ္မာနုရူပံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဘိဓမ္မာပါဠိတော်အား လျော်သော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အရိယောပပဒတံ၊ အရိယ ဟူသော အနီးပုဒ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ) န ကရေတိ။ [“အဋ္ဌင်္ဂိကော” ၏ ရှေ့နား၌ အရိယ ဟူသော အနီးပုဒ်မပါ - ဟူလို။]

၄၉၁။ တသ္မိံ သမယေတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ လောကီယကာလေန၊ လောကီကိစ္စဖြစ်ရာ ကာလဖြင့်။ တေသံ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်္ဂတို့၏။ အတိရေကကိစ္စံ၊ လွန်ကဲသော ကိစ္စကို။ (အတိရေကကိစ္စတံ၊ လွန်ကဲသော ကိစ္စ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။) (သင်္ဂဟကာရော) ဒသေတိ။

ဝိရတိဥပ္ပုဒ်နေန၊ ဝိရတိကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ (ပဇဟာပေန္တိ ချစ်စပ်။) မိစ္ဆာဝါစာဒိန္နိ၊ မိစ္ဆာဝါစာ အစရှိသည်တို့ကို။ ပုဂ္ဂလံ၊ ဝိရတိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဇဟာပေန္တိ၊ ပယ်စွန့်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိန္နိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော မဂ္ဂင်္ဂတို့ကို။ ကာရာပကင်္ဂါနီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာနိ၊ ဟိ၊ မှန်၏။ သမ္မာဝါစာဒိကိရိယာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်း အစရှိသော ကြံယာသည်။ ဝိရတိ၊ မည်၏။ တဉ္စ၊ ထို ဝိရတိကိုလည်း။ တောနိ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော ငါးပါးသော မဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ ကာရာပေန္တိ၊ ပြုစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝိရတိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝိရမဏကိရိယာဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြံယာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (“ပူရယတိ၊ ပြည့်စေ၏” ချစ်စပ်။) ကာရာပကဘာဝေန၊ ပြုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ကတ္တုဘာဝေန စ၊ ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ န ပူရေတိ၊ ပြည့်စေသည်မဟုတ်။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

ဣမံ ။ပေ။ ကိစ္ဆာတိရေကတံ ဒသေတုန္တိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ လောကုတ္တရာကုဏေပိ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌လည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနေဝ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်္ဂတို့သည်သာ။ သမ္မာဝါစာဒိတ္တယဿ၊ သမ္မာဝါစာ အစ

ရှိသော မဂ္ဂင်သုံးပါးအပေါင်းကို။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောဓာတု။ ကာရာ-
ပကာနိ၊ ပြုစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတံ၊ ပြခြင်းငှါ။
(ဂဟိတံ ဌာပနံ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌာဒိကာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်
သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့၎င်း။ တပုစ္စယာ၊ ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိ
သည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာစ၊ အကုသိုလ်
တရားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိ၊ သော။ အကုသလပက္ခိယာ၊ အကုသိုလ်
အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၎င်း။ (ဝုတ္တာ ဌာပနံ။) သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိ-
ကာ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော တရားတို့၎င်း။ တပုစ္စယာ၊ ထို
သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ
စ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသတိ၊ သော။ ကုသလပက္ခိယာစ၊ ကုသိုလ်
အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၎င်း။ မဟာစတ္တာရီသကသုတ္တေ၊ ၌။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသုတ်၏။ ဧတံ နာမံ၊ ဤ မဟာစတ္တာ
ရီသကသုတ်ဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ။

ပုညဘာဂိယာတိ၊ ကား။ ပုညကောဋ္ဌာသေ၊ ကောင်းမှုအစု၌။ ဘဝါ၊
ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပါဝင်သော။ ပုညဘိသင်္ခါရေကဒေသ ဘူတာ၊ ပုညဘိ
သင်္ခါရ၏ တစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (သမ္မာဝါစာ အတ္ထိ ဌာပနံ။) ဣတိအတ္ထော၊
နက်။ ခန္ဓောပဓိ၊ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိအကျိုးကို။ ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်စေတတ်၏။
ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိအကျိုး၌။ ဝိပစ္စတိ၊ ပဝတ္တိအကျိုး
အဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပဓိဝေပက္ကာ၊ မည်၏။

ပဉ္စဂီကမဂ္ဂံ၊ ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိသောမဂ်ကို။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်
ညွှန်ပြပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထို ပဉ္စဂီကမဂ်တို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသောမဂ္ဂင်ကို။
ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးပြီး၍။ တဿ တဿေဝ၊ ထိုထို တပါးတပါးသော အင်္ဂါ၏ပင်။
သမယဝဝတ္တာနံ၊ သမယကို ပိုင်းခြားကြောင်းစကားကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊
ဖြေခြင်းကို။ ပါဠိယေက္ကံ ပုစ္ဆိတွာ ပါဠိယေက္ကံ ဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပန၊

ဥပဓိဝေပက္ကာ။ ။ဝိပစ္စတိတိ ဝိပါကာ၊ ဝိပါကာယေဝ ဝေပက္ကာ။ ဥပဓိ၊ ခန္ဓာ-
ဟူသော ဥပဓိကို။ ဝေပက္ကာ၊ ရင့်ကျက်စေတတ်သော သမ္မာဝါစာတည်း။ ဥပဓိဝေ-
ပက္ကာ၊ စာ။ (တနည်း) ဥပဓိငှါ ၌။ ဝေပက္ကာ၊ ပဝတ္တိကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်သော
သမ္မာဝါစာတည်း။ ဥပဓိဝေပက္ကာ။ [ခန္ဓောပဓိ၊ ဝိပစ္စတိတိ ပဋိသန္ဓိဒါယိကံ သန္ဓာ-
ယာဟ။ တတ္ထ ဝိပစ္စတိတိ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိကံ။--အနု။]

ဧကေကံ။ ပေ။ တဿ တဿေဝ။ ။ဧကေကန္တိ တတ္ထ ကတမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ-
အာဒိနံ ဧကေကံ အင်္ဂံ ပုစ္ဆိတွာ။ တဿ တဿေဝါတိ ဧကေကအင်္ဂေယေဝ န အင်္ဂံ-
သမုဒါယဿ။ --အနု။ တဿ တဿာဖြင့် ဧကေကံ အင်္ဂံကို ပြန်၍ဖွဲ့ပါ။ ဝေဖြင့် အင်္ဂံ-
သမုဒါယကိုကန့်သည်။

ကား။ သဟ၊ အတုတက၊ ပုစ္ဆိတု၊ မေးပြီး၍။ [“တတ္ထ ကတမော ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု တပေါင်းတည်း မေးပြီး၍။] ပဉ္စန္ဒမ္ပ၊ ငါးပါးကုန်သော မဂ္ဂင်တို့၏ လည်း။ သမယဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတု၊ ပြု၍။ (“တသ္မိံ သမယေ ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု ပြုပြီး၍။) ဝိသဇ္ဇနေ၊ အဖြေ၌။ တတ္ထ ကတမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ယာပညာတိ- အာဒိကော၊ အစရှိသော။ ပဋိနိဒ္ဒေသော၊ အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်း စကားသည်။ (န ဟောတိ ဌ္ဗစပ်။) ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝိသဇ္ဇနပဋိနိဒ္ဒေသတ္ထာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံနာမ၊ ပုစ္ဆာကို ဖြေကြောင်းစကား မည်သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။]။

[“အဘယံကြောင့် ဤ ပဉ္စဂီကဝါရဉ္စသံ အသီးအသီး ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကို ပြုတော်မူအပ်ပါသည်။ ” ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။] တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌဂီကဝါရ၊ ပဉ္စဂီကဝါရတို့တွင်။ ပဉ္စဂီကဝါရေ ဝေ၊ ဌ္ဗသ။ (ကတံ ဌ္ဗစပ်။) ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံ၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကို။ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိသု၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ ကာရာပကဂေ- သု၊ ပြုစေတတ်သော အင်္ဂါတို့တွင်။ ဧကေကမုခါယ၊ တပါးတပါးသော အင်္ဂါ လျှင် အဦးပဓာနရှိသော။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂပုပ္ဖိ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာ ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ဝါစာဒိနိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော မဂ္ဂင် ၃-ပါးတို့သည်။ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိယာ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော စင်ကြယ်ကြောင်း ဝိပဿနာဖြင့်။ သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပစာရေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပစာကျမှ။ န သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

မဂ္ဂင်ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဤတွင် ဒုတိယပိုင်း တခဏ်းရပ်။